Incipit prologus

ſancti Hieronimi cardinalis pꝛ̄ſbiteri in li
bros vitaſpatrū ſanctoꝝ egiptioꝝ̄. etiā eo
rumqui in Scithya Thebayda atqꝫ Me
ſopothamia moꝛati ſunt. nō ſolū quos ocu
lis vidit maximoqꝫ laboꝛe conſpexit. verū
et qꝫ plura a fide dignis relata conſcripſit
notabili diligentia. Deniqꝫ alioꝝ̄ etiā au
tenticoꝝ̄ libellos fideliter e greco in lati-
nū tranſtulit. et ab alijs trāſlata ꝓ ſui pfe-
ctione huic operi inſeruit. A

b BEnedi
ctus deus qui
vult oīes ho-
mies ſaluos fi
eri et ad agniti
onē veritatꝫ ve
nire. qui etiā
iter noſtrū di-
rexerat ad egi-
ptū. ⁊ oſtendit nobis mirabilia magna ad
poſteritatꝫ memoriā ꝓfutura. ex qbꝫ nō ſo-
lū nobis cauſa ſalutis oꝛireť. verꝫ ⁊ hiſtoꝛia
ſalutarꝫ atqꝫ ad doctrinā pietatꝫ aptiſſima
ꝯdereť. que virtutis iter agere volētibus
geſtoꝝ̄ p̄cedētiū fide ampliſſimū tramitē
pandat. Quāuis ad tantaꝝ reꝝ narratōēꝫ
minus ydonei ſumus nec dignū videať in-
gentiū reꝝ exiguos ac ꝑuos fieri autoꝛes p̄
celſaſqꝫ virtutes humili narrare ſmōe. tn̄
qm̄ fratrū charitas eoꝝ̄ q̄ in mōte ſancto
oliueti ꝯmanēt hoc a nobis freq̄nter expo
ſcit. vt egiptioꝝ monachoꝝ vitā: v̄tuteſqꝫ
animi. ⁊ cultū pietatis atqꝫ abſtinentie ro-
bur qꝺ in eis coꝛā vidimus explicemus.
p̄cibus ipſoꝝ qui hoc imꝑant adiuuandꝫ
me credens aggrediar. nō tā ex ſtilo laudē
req̄rens qꝫ ex narratōe rerū edificatōnem
futurā legentibꝫ ſꝑerans. dū geſtoꝝ̄ vnuſ
quiſqꝫ inflāmatus exemplis hoꝛreſcere q̄-
dem ſeculi illecebras. ſectari v̄o quietꝫ et
ad pietatis inuitatur exercicia. Vidi ergo
et vere vidi theſaurū xp̄i in hūanis abſcō
ditū vaſculis. queqꝫ theſaurū reptū nolui
tanqꝫ inuidus occultare. ſed q̄ſi ꝓ multꝫ in
uentū ꝓferre in mediū et facere ꝯmunem.
certus ꝙ q̄nto plures ex eo fuerint ditati:
tanto mihi amplius acquireretť. Ego enꝫ
locupletioꝛ fiam cū alioꝛum ſalus miſterij
mei fuerit queſita mercimonio. In p̄ici-
pio ergo narratōis nr̄e adeſſe nobis p̄eca
mur gratiā dn̄i nr̄i Ieſu xp̄i. cuius v̄tu-
te omnia hec pietatis exercitia apud egipti
monachos habenť. Vidim⁹ enim apud
eos multos patres celeſtē vitā in terra po-
ſitos agētes. ⁊ nouos quoſdā ꝓphetas tā
virtutibꝫ animi qꝫ vaticinādi officio ſuſci
tatos quibꝫ ad teſtimoniū meritoꝝ nec ſi-
gnoꝝ̄ quidē ac ꝓdigioꝝ̄ deerat efficacia.
Et merito. Cur enim q̄ nihil terrenū nihil
carnale cupiūt nō accipiūt celeſtē ꝑtātem
Nōnullos nāqꝫ eoꝝ̄ ita ab omni malicia
et cogitatōe et ſuſpitōe vidimus alienos.
vt nec ſi aliq̄d mali adhuc gereretť ī ſeculo
meminiſſent. Tāta ī eis erat trāq̄llitas ani-
mi. tātuſqꝫ inoleuerat eis bonitatꝫ affect⁹
ut merito de eis dictū ſit. Pax multa dili
gētibꝫ nomē tuū dn̄e. Cōmanent aūt ꝑ he
remū diſꝑſi et ſeꝑati cellulis. ſꝫ charitate cō
nexi. Ob hoc aūt dirimunť habitaculiſ ut
ſilentij ſui quietē et intentōēm mentis diui
na ſectātes nec vox aliqua nec occurſus vl
lus aut ſermo aliq̄s ocioſus obturbet. In-
tentis ergo in ſuo quiſqꝫ loco animis velut
boni p̄res xp̄i expectant aduentū. Aut tan
qꝫ miles ꝑatus in caſtris imꝑatoris p̄ſen-
tiam. vel ut fideles ſerui aduentantē dn̄m
ſuſtinent libertatē ſibi ꝑiter ⁊ munera lar
gituꝝ. Omnes ḡ hi nullā cibi aut indumē
ti aut vllius hoꝝ̄ ſolicitudinē gerūt. Sci-
unt enim qꝛ ſcriptū eſt. Hec oīa gentes co-
gitant. ipſi vero iuſticiā et regnū dei req̄rūt
⁊ hec omnia ſm̄ ꝓmiſſionē ſaluatoꝛiſ appo
nuntur eis. B Deniqꝫ eoꝝ̄ plurimi
forte ſi in aliquo neceſſarijs ad vſus coꝛpo
ris eguerint. nō ad hūana ꝓfugia ſꝫ ad deū
verſi. et ab ipſo tanqꝫ a patre poſcentes que
popoſcerint ilico conſequūtur. Tanta nan
qꝫ in eis fides eſt q̄ etiā montibꝫ ut tranſfe
rantur valeat imꝑare. Unde ⁊ nō nulli eo
rum irruptōes fluuij in ꝑniciē vicinarū
regionum ꝯcitatas oratōnibus repſſerūt.
et ꝑede incedētes aluei ei⁹ ꝓfūda digreſſi

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

ſunt. immaneſq̃ eius beſtias pemerunt.
et plurima atq̃ immenſa ſigna que a pphe
tis et apoſtolis antiquitus geſta fuerant cō
ſummarunt ut dubitari non debeat ipſorū
meritis adhuc ſtare mundum. Sed illud
valde mirū eſt cum ſemp optima queq̃ ra
ra ſint et difficilia. in illis tamē vtrūq̃ pa-
riter conueniſſe vt et numero immēſi ſint
et virtutibus incompabiles. Sunt eniz et
alij in ſuburbanis locis. alij p rura. pluresſ
autem et egregij p heremuz diſpſi. et velut
quidam celeſtis exercitus in pcinctu poſit⁹
atq̃ in tabernaculis degens ad obedientiā
preceptorū regi ſemp intentus. armis ora
tionum pugnās. et ſcuto fidei ab inimico
inſidiante ptectus regnuz ſibi celeſte ↄqui
runt. Sunt ergo ornati moribus. quieti: le
nes. trāquilli: et charitatis vinculis velut
quadam germanitate cōſtricti. Ad emula
tionem vero virtutū certamen ingēs exer-
cent et agones. Studet enim vnuſquiſq̃
clementior altero benignior. hic humilior
ille patientior inueniri. Si quis aūt ſapiē-
tior ceteris fuerit hic ita cōmunis erga oēs
⁊ mediocris exiſtit ut ſm mādatū dñi oīm
minim⁹ et omniū ſeru⁹ eſſe videat̃. Quia
ergo dei munere donatuz mihi eſt. ⁊ vide
re eos: ⁊ intereſſe ↄuerſatōi eorū. et de ſin
gulis iam nunc que ad memoriā dominus
reduxerit enarrare tēptabo. ut hi qui nō vi
derunt eos in corpe: opera eorū diſcentes
vitamq̃ eorū pfectam lectōis indicio colli
gentes ad emulatōnem ſancti opis inuitē
tur. et pfecte ſapientie palmam requirant.

Explicit plogus.

Incipit narratio de ſancto Johāne egiptio heremita.

PRimū igitur
p tanq̃ vere fundamentum
noſtri opis ad exemplū
bonoꝝ oīm ſumam⁹ egipti
um Johannē q̃ ꝟe etiā ſo
lus ſatis ſupq̃ ſufficiat religioſas ⁊ deo de
uotas mentes ad virtutū culmē erigere: ⁊
ad pfectōis veſtigia ↄcitare. ¶ Nūc enim
vidimus in thebaydis partib⁹ in heremo q̄
adiacet ciuitati Lyto in rupe q̄dā mōtis ar
dui cōmanentē. Aſcenſus ad eū difficilis.
adit⁹ monaſterij ei⁹ obſtructus ⁊ clauſus
ita ut a quadrageſimo etatis ſue anno vſq̃
ad nonageſimū quem tūc gerebat cū eū vi-
dimus monaſteriuz eius null⁹ intrauerit.
Aduenientib⁹ ꝟo p feneſtrā ſe videndum
pbebat: ⁊ inde eis vel ꝟbū dei ad edificati-
onē. vel ſiqua fuiſſent ↄſolatōnis reſponſa
reddebat. Mulierū tamē illuc nulla nec ad
ↄſpectum quidē eius acceſſit. ſz et viri ra-
ro et certis quibuſq̃ tpibus. Cellam ſane
hoſpitalē extrinſecus fieri pmiſit in q̄ ad-
uentātes e longinq̄s regionib⁹ paululū re
q̄eſcerent. ipe ꝟo intrinſecus ſol⁹ ſoli deo
vacās. nō dieb⁹ nō noctib⁹ a colloquijs di
et orōe ceſſabat. diuinū illud et qd̓ ſup om
nem mentē eſt tota mētis puritate ↄſpectās
Quanto enim ſe ab hūanis curis ⁊ colloq̄
is ſeq̄ſtrabat. tāto illi vicinior et ppinquior
deus erat. In tāta deniq̃ mētis ſue ſinceri
tate pfecerat vt nō ſolū eoꝝ que erāt ſcien
tiam cōſeq̄retur a dño. verū ⁊ eorū q̄ futu-
ra erant pſcientiā mereret̃. Euidēter nāq̃
ei dñs pphetie grāz ↄtulit. ita ut nō tantū
ciuibus et puincialib⁹ ſuis ſi forte pcūcta
rentur futura pdiceret. ſz ⁊ impatori The
odoſio vel quos belli exitus habiturus eſſet
vel quib⁹ modis victoriā caperet de tirannis
ſz ⁊ q̄t irruptōes paſſurus eſſz gētiū bar-
baraꝝ ſepe pdixerit. ¶ Quodā etiā tpe cū
gens ethiopū romanū militē circa cirenen

que pꝛima eſt ex ethiopie ꝑtibꝫ thebaydis
ciuitas incurſaret ⁊ ſtrages plimas nr̃oꝝ
dediſſet: ꝑdamqꝫ duxiſſet venienti ad ſe ro-
mano duci et metuēti ꝯfligere cū eis eo ꝙ
exigu⁹ ei erat militū numer⁹. ⁊ hoſtilis cō
tra ſe innumera multitudo. Johānes ſtatu
tum deſignās diē: ꝑge inq̄t ſecurus. die em̄
q̄ dixi ⁊ hoſtē ꝓſternes ⁊ ſpolia capies. P̄-
damqꝫ reuocabis. Quod cū fuiſſet impletū
etiā apud auguſtū q: carus acceptusqꝫ futu
rus eſſꝫ ꝑdixit. Hec apud illū ꝓphetie grā
habebat̃. ut mag̃ h̃ illoꝝ qui ꝑcunctabāt̃
q̄ ſuis meritis aſcriberet. Dicebat em̄ nō
ꝓ ſe hec ſꝫ ꝓ illis q̄ audiūt a dn̄o ꝑnūciari
D Aliud q̃ꝫ ꝑ eū mirū valde dn̄s oſt
dit. Tribun⁹ q̄dā ad agendū militē ꝑgens
venit ad eū et obſecrare eū cepit ut ꝑmitte
ret etiā ꝯiugē ſuā venire ad ſe. multa nāqꝫ
eā dicebat ꝑtuliſſe ꝑicula ob hoc tm̄ ut faci
em ei⁹ videꝛ. Tūc ille negat ſibi vnq̄ꝫ mo
ris fuiſſe vidēdi mlieres. ⁊ ꝑcipue ex q̄ in il
lius rupis ſe monaſterio ꝯcluſiſſet. Tribu
nus ꝑſiſtit obſecrādo et ꝯfirmādo. ꝙ niſi
videret eū eſſet ſine dubio ī multa triſticia
ꝑitura. Cūqꝫ iterū ac ſepius eadē ꝑcaret̃:
⁊ cauſam mortis eū ſue ꝯiugis ꝯfirmaret
futurū. atqꝫ inde interitū vn̄ ſalutē ſpera-
uerat accepturā. tūc fidem et importunita
tē ei⁹ aſpiciēs ſenioꝛ. vade inq̄t videbit me
ꝯiunx tua hac nocte: nō tm̄ veniet huc. ſꝫ in
domo ſua atqꝫ in lecto ſuo manebit. Poſt
hec v̄ba abſcedit vir. ambiguitatē reſpon-
ſi in pectoꝛe ſuo v̄ſans. Cūqꝫ hec etiā ꝯiu-
gi nūciaſſet ſiſi mō nihilominus etiā muli-
er ſermonis incerto fatigabat̃. ſꝫ vbi ſomni
tꝑus aduenit adeſt hō dei ꝑ viſum: ⁊ adſi
ſtens mulieri. fides inquit tua magna eſt o
mulier. ⁊ ideo veni deſiderio tuo ſatiſface-
re. te tm̄ moneo nō ut faciē coꝛꝑalem ſeruo-
rū deſideres dei. ſed ut geſta ⁊ actus ꝑ ſpi
ritū ꝯtēpleris. Spūs em̄ eſt q̄ viuificat. nā
caro nō ꝓdeſt q̄cq̄ꝫ. Ego aūt nō q̄ſi iuſtus
aut ꝓpheta ut putas. ſꝫ ꝓ fide veſtra inter
ceſſi ꝓ vobis apud deū et cōceſſit tibi oīm
moꝛboꝝ quos in coꝛꝑe tuo pateris ſanita
tem. Eris g̃ ex hoc ſana. ⁊ tu et vir tu⁹ ⁊ be
nedicet̃ dom⁹ vr̃a. Sꝫ et vos mēoꝛes eſto
te bn̄ficij a deo vobis collati et timete dn̄ꝫ

ſemꝑ. nec ampli⁹ q̄ꝫ ſtipēdijs vr̄is debetur
aliq̄d req̄ratis. Sufficiat g̃ tibi h̃ ꝙ vides
me in ſomnis: ⁊ ampli⁹ nō req̄ras. Euigi
lans aūt mulier indicauit viro ſuo q̄ vide-
rat: queqꝫ audierat. ſed ⁊ habitū viri ⁊ vul
tū atqꝫ oīa ſigna eius expoſuit. Sup q̄ am-
miratus vir ei⁹ regreſſus ad hoīem dei grā
as refert. ⁊ accepta ab eo bn̄dictōne ꝑrexit
in pace. E Alio q̄dam tꝑe ꝑ̄poſit⁹ q̄-
dam militū venit ad eū. cui⁹ vxoꝛ g̃uida ab
eo relicta eſt in domo ſua. At illa ip̄a die q̄
ille ad btm̄ Johannē venerat ꝑtū edēs ꝑi
clitabat̃. Tūc ſctūs hō dei. ſi ſcires inquit
donū dei: ⁊ q: tibi hodie natus eſt fili⁹ grās
ageres dn̄o. Sꝫ ſcito mr̄em pueri ꝑiclitā
tem: aderit tm̄ dn̄s. ⁊ inuenies eā ſanā. Fe-
ſtina g̃ ⁊ redi in domū tuā ⁊ inuenies pue-
rū ſeptē dieꝝ. ⁊ vocabis nomē ei⁹ iohannē
Hic nutriat̃ ī domo tua abſqꝫ vlla ꝯtami
natōe gentili ſeptē annis. qbꝫ ꝑactis trade
eū monachis erudiēdū ſanctꝭ ⁊ celeſtibꝫ di
ſciplinis. Multis ꝑterea ad ſe veniētib⁹ ſi
ue ꝓuincialibꝫ ſiue ꝑegrinis cū res popoſciſ
ſent occulta coꝛdis eoꝝ indicabat. ⁊ ſi quid
forte peccati ab eis in occulto fuiſſet admiſ
ſum ſecreti⁹ corripiēs arguebat. ⁊ ad emē-
datōem ac penitentiā ꝓuocabat C Nili q̃ꝫ
fluminis ſiue abūdantia aq̄ꝝ ſiue penuria
futura eſſet ꝑ̄dicebat. ſed ⁊ ſi forte ex offēſa
hoīm plaga aliqua ⁊ coꝛreptio a dn̄o immi
neret ſibꝫ ꝑ̄monebat. et ſi q̄d cauſe eſſet ꝓ q̄
introduceret̃ fames aut caſtigatio deſigna-
bat. Sanitates q̃ꝫ ⁊ curas coꝛpoꝝ ita d̄po
ſcētibꝫ ꝯferebat ut oēm ex h̃ iactātiā fuge-
ret. Nō em̄ ꝑmittebat ad ſe incōmodantes
deferri. ſꝫ bn̄dicēs oleū dabat ex q̄ ꝑuncti
ſani fierent a quacunqꝫ infirmitate tenerēt̃
C Senatoꝛis cuiuſdā aliq̄n vxoꝛ excecata
eſt. hec dep̄cabat̃ virū ſuū ut eā ꝑduceret
ad hoīem dei. Cui cū rn̄deret vir ſu⁹. nō ei
eſſe moꝛis videndi mulierē. rogat ut indi-
caret ei tm̄mō imbecillitatis ſue cām. ⁊ dep̄
caret̃ ut oꝛōem faceret ꝓ ſe. Cūqꝫ legatōeꝫ
ꝑtuliſſet vir ei⁹ ad eū orās ⁊ bn̄dicēs oleū
mittit ad illā. Ex q̄ ꝑ triduū ꝯtingēs ocu-
los ſuos viſum recepit: ⁊ deo grās egit
Sed ⁊ multa ſunt ei⁹ geſta: q̄ narrare ſatꝭ
longū eſt. Vn̄ omiſſis his interiꝫ q̄ audita

comꝑerimus.ad ea q̄ oculis nr̄is ꝯſperim⁹
ꝓprijs veniamus. F Septem fuim⁹
ſimul frēs comitantes q̄ ad eū venim⁹. Cū
qꝫ ſalutaſſemus eū omnesqꝫ nos leticia ſuſce
piſſet. et vnūquēqꝫ noſtrū gratifice alloq̄-
retur. rogatus a nobis orōem ſil' ac bn̄dicti
onem dare. Hoc em̄ moris eſt apud egipti
os monachos vt vbi aduenerint frēs ſtatī
ꝑ orōeꝫ ſibiinuicē ſedereñ. Interrogabat
ſi qs in nobis eſſet clericus. Et ut oēs ne-
gauimus reſpiciēs ad ſingulos intellexit eſ
ſe inter nos quendā q̄ huius erat ordinis.
ſed latere cupiebat. Erat em̄ dyaconus et
h̄ pter vnum ſolū q̄ ei fidus erat. etiā ipi iti
neris comites ignorabāt. Viſurus em̄ t'les
ac tātos viros hūilitatis gr̄a celare voluit
gradus ſui honorē. ut inferior habereẗ i or
dine his q̄bus ſe lōge inferiorē eſſe meritꝫ
indicabat. Sanctus ḡ Johānes ut eū vidit
equidē cū eſſet adoleſcentior ceteris digito
oſtendens eū. hic inq̄t dyaconus ē. Et cuꝫ
adhuc negaret apprehendens eū manu ſua
exoſculatus eſt ⁊ dicit. Noli fili negare gr̄-
tiam dei ne incurras ꝓ bono malū. ꝓ hūili
tate mēdaciū. Cauendū nāqꝫ eſt omnimō
mendaciū ſiue ꝓ malo ſiue etiā ꝓ bono ꝓ-
ferri videaẗ. q2 omne mendaciū non eſt ex
deo. ſed ſicut ſaluator dicit a malo eſt. At
ille his auditis q̄euit. blandā nāqꝫ ei⁹ cor-
reptōem equanimiter tulit. Et cū oratiōeꝫ
dn̄o obtuliſſemus. poſt finē vnus ex fratri-
bus nr̄is terciano typo. i. febre grauiſſime
vexabaẗ. et rogabat hoīem dei ut ab eo cura
reẗ. Qui ait ad eum. Rem tibi neceſſariā
cupis abijcere. vt em̄ corpa nitro vel alijs
hmōi liniamētis abluunẗ a ſordib⁹. ita aīe
a languorib⁹ alijſqꝫ hmōi caſtigatōib⁹ pu-
rificanẗ. Et poſtqꝫ de his nobis multa per
doctrinā miſticā diſſeruit. bn̄dicēs tn̄ oleū
dedit ei. Quo punct⁹ eger oēm ꝯtinuo ha
bundantiā fellis euomuit. ⁊ ſaniſſim⁹ red
ditus pedibus ſuis ad diuerſoriū redijt

G Poſt hec iubꝫ officia erga nos hu
manitatis atqꝫ hoſpitalitatꝫ expleri ⁊ cor-
pis curam geri. Ipſe vo ſui negligens no
ſtri ſolicitus erat. Jam em̄ cōtinuo vſu ⁊
iugi cōſuetudine. nec recipe cibū niſi i ve-
ſperum poterat et hunc exiguū. Erat autē
attenuati ⁊ aridi corpis ꝑ abſtinētia. capil
li eius ⁊ barba q̄ſi ex lāguore nimio rara et
tenuis. vtpote quē nullus ſufficiēs cib⁹ nu
triret. nec letior aliquis humor infunderet
Obfuabat enim tunc cū iam nonagenari
am ut ſupdiximus ageret etatē. vt nullū ut
paucis vtar v̄bis ꝑ ignē patū ſumereꝫ cibū

C Igiẗ poſt hec hoſpitalitatis officia egreſ
ſos ad ſe ſedere nos iubet. ⁊ tūc demū q̄dē
vnde vel cur aduenerimus inq̄rit. cū iā nos
letos et omni cū gaudio tanq̄ꝫ notos ꝓpri-
os ſuſcepiſſet. Cūqꝫ reſpondiſſemus q̄ de
ih'rl'imis ad eum vtilitatis et ꝓfectus aīe
nr̄e cauſa veniſſemus. vt ea q̄ olim ad audi
tum nr̄m fama ꝑtulerat. ipi nūc oculis no
ſtris cerneremus. quoniāq̄dem tenaci⁹ ſo
lent inherere memorie ea q̄ oculus viderit
qꝫ que auris audierit. C Tūc btūs Johā
nes vultu placidiſſimo ⁊ q̄ſi ſubridens ex
habūdantia leticie h̄ mō rn̄dit ad nos. Mi
ror inq̄t admodū dulciſſimi pueri laborem
vos tanti itineris ſuſcepiſſe. cū nihil ad hec
dignū in nobis videre poſſitis. Hoīes em̄
ſumus hūiles et exigui. nihil hn̄tes i nobis
quod vel experi debeat vel mirari. Et tn̄ eti
am ſi eſſet aliq̄d i nobis ſcḋm opinionē vr̄aꝫ
nunq̄d tale quale legitis in ꝓphetꝫ dei ⁊ apo
ſtolis. Qui vtiqꝫ ob h̄ in omnib⁹ dei eccle-
ſijs recitātur ut exempla vite hoib⁹ nō de
longinquis et ꝑegrinis locis queranẗ. ſed
domi vnuſquiſqꝫ ⁊ apud ſe habeat qd̄ de-
beat imitari. Vn̄ plurimū miror intentōeꝫ
veſtri laboris ac ſtudij q̄ ꝓfectus aīe veſtre
cauſa tantas ſupare regiones tātoſqꝫ labo-
res adire voluiſtis. cū nos euſqꝫ pigricia
deſidiaqꝫ ꝯſtringat. ut nec cellulas noſtras
ꝓgredi audeamus. Verūtamē q̄m putatis
eſſe in nobis aliquid ex q̄ ꝓficere debeatis.
hoc primū nobis indicandū eſt. ut hoc ipm
q̄ veniſtis ad nos et tantū laborē videndi
nos ſuſcepiſtis ne iactantiā alicui⁹ habeatꝫ
ꝓſpectū ut nō tam ꝓficere ad animi v̄tuteꝫ
qꝫ ꝓferre ſe ⁊ iactare vnuſquiſqꝫ veſtr̄ ve
lit ꝓ eo q̄ viderit eos qui apd̄ alios ex au
ditu ſolo cogniti videanẗ. H Graue
eſt iactantie viciū et piculoſum nimis. ⁊ q̄
de ipo etiam pfectōis faſtigio deijcit aīas.
⁊ ideo hoc vos primo omniū cauere volo.

Eſt aũt ſpecies mali hui⁹ duplex quidem.
Nõnullus eñ accidit in ipis ſtatim initijſ
ꝯuerſionis ſue cũ parũ aliqd vel abſtinẽtie
impenderint vel pecunie in paupes eroga/
uerint. ⁊ cũ de eis ita ſentire debeant quaſi
qd impediret abiecerint. ita agũt et ita ſen/
tiũt qſi eminẽtiores ſint illis quib⁹ aliquid
largiti ſunt. Alia vo eſt iactãtie ſpecieſ. cũ
quis ad ſummã vtutẽ ꝑueniẽs nõ totũ do
ſed ſuis laborib⁹ ac ſtudijs deputat. ⁊ dũ
ab hoib⁹ gl'iaz qrit ꝑdit eã q a deo ẽ. ꝓpter
qd filioli mei fugiamus omni genere iactã
tie viciũ. ne forte incurram⁹ eũ lapſuz quẽ
dyabol⁹ incurrit. Tũc ꝑterea cordi nr̃o et
cogitatõibus ꝑcipua adhibẽda eſt diligen
tia. Obſuandũ nãqz eſt ne q cupiditas. ne
qua voluptas praua. ne qd deſideriũ vanũ
⁊ qd nõ eſt ſm deũ radices in corde nr̃o de
figat. Ex hmõi enim radicib⁹ ꝯtinuo pul/
lulãt vage ⁊ inutiles cogitatões. et intãtuz
moleſte ſunt vt nec orãtib⁹ nobis ceſſent.
nec in ꝯſpectu dei ꝯſiſtentib⁹ nobis. et ꝑci/
bus ꝓ ſalute nr̃a offerentib⁹ erubeſcãt. ſed
rapiũt a nob captiuã mẽtẽ. et cũ corpe ſta
re videamur in orõe ſenſu et cogitatõe eua
gamur ⁊ ducimur ꝑ diuerſa. Si quis er/
go eſt qui ſe putat renũciaſſe mũdo ⁊ opi/
bus dyaboli. nõ ſufficit in eo renũciaſſe vt
poſſeſſiones et ꝑdia ceteraqz ſeculi negocia
reliquerit. niſi etiã ꝓprijs vicijs renũciaue
rit. et inutiles ac vanas abiecerit volupta/
tes. Hec enim ſunt de qbus apl's dic. De
ſideria vana ⁊ nociua q mergũt hoiez in in
teritũ. Hoc eſt ergo vere renũciaſſe dyabo/
lo et opibus eius. Dyabolus enim ꝑ ali/
cui⁹ vicij occaſionẽ et praue voluptat; adi
tũ irrepit in cor noſtrũ. qr vicia ex ꝑte illi⁹
ſunt ſicut vtutes ex deo ſunt. Si g ſint vi
cia in corde nr̃o cum venerit pꝛiceps eorũ
dyabolus quaſi ꝓprio autori dant locũ ⁊ in
troducũt eũ velut ad poſſeſſionẽ ſuã. Et in
de eſt ꝙ nũqz hmõi corda pacẽ habere poſ
ſunt. nunqz qetem ſed ſemꝑ ꝯturbant. ſem
ꝑ terrent. et nũc vana leticia nũc inutili tri
ſticia deprimunt. Habent eñ intra ſe ha/
bitatorẽ peſſimũ. cui introeũdi ad ſe locũ ꝑ
paſſiões ſuas et vicia fecerũt. J Ecõ
tra vero mens que vere renũciauit mũdo. h
eſt q abſcidit et amputauit a ſe omne viciũ
et nullũ introeũti ad ſe diabolo relinqt aditũ
iracundiã cohibet. furorẽ reprimit. mẽda
cium fugit. execrat inuidiã. et nõ ſolũ nõ de
trahere. ſed ne malũ qdez ſentire aut ſuſpi
cari de ꝓximo ſuo patit. q fratris gaudia
ſua dicit. et triſticiã eius ſuã triſticiã depu/
tat. Que hec ergo et hoꝛũ ſilia obſuat mẽſ
ſpiritui ſancto apit in ſe locũ. Qui cũ igreſ
ſus fuerit et illuminauerit eã ſꝑ ibi iã gau/
dia. ſemꝑ leticia. ſꝑ charitas. patiẽtia. lon
ganimitas. bonitas. ⁊ omnes q ſunt fruct⁹
ſpũs oriũtur. Et h erat qd dicebat dñs in
euãgelio. Non pt arbor bona malos fruct⁹
facere. neqz arbor mala bonoſ fruct⁹ facere
Ex fructibus enim ꝓbat arbor et ꝯgnoſcit
¶ Sunt aũt nõnulli q vident ſeculo renũ
ciaſſe et curã nõ adhibent ad mundiciã cor
dis. neqz ut vicia ⁊ paſſiões reſecẽt ex aĩa
ſua. moreſqz ꝯponãt. ſed h tm̃ ſtudẽt ut vi/
deãt aliquos ſanctoꝝ patrũ. ⁊ audiãt ab eiſ
aliqua vba que narrantes alijs glorient ſe
ab illo vel illo didiciſſe. Et ſicubi forte vel
audiẽdo vel legẽdo parũ aliqd ſciẽ acqſie/
rint. ꝯtinuo doctores fieri volũt et docere
nõ ea q egerint ſed q audierint et viderint
deſpiciẽtes ceteros. Affectãt ipi ſacerdoti
um atqz immergere ſe conant ad clericatũ
neſciẽtes qr minoris ꝯdemnatõis eſt. ſi qs
ipe vtutib⁹ polleat. et alios tñ docere nõ au
deat. qz ſi ipe paſſionib⁹ et vicijs ꝑmat: et
alios de vtutib⁹ doceat. ¶ Sic ergo filio
li mei neqz fugiendũ omnimodis dicimus
clericatũ vel ſacerdotiũ. neqz rurſus omĩ/
modis expetendũ. ſed dãda opera eſt ut vi
cia quidẽ a nobis depellant. et vtutes ani/
mi ꝯqrant. dei autẽ iudicio relinquendũ ẽ
quem velit. et ſi velit aſſumere ſibi ad mini
ſteriũ vel ad ſacerdotiũ. Nõ enim q ſeipm
ingeſſerit ſed quẽ dñs aſſumpſerit ille ꝓba
tus eſt R Monachi aũt illud opuſ
eſt ꝑcipuum ut oratõnem purã offerat deo
nihil habens in conſciẽtia rephenſibile. ſi
cut dixit dominus in euãgelio. Cum ſtete
ritis ad oratõem remittite fratribus vr̃is
ſi quid habetis contra eos ex cordib⁹ vr̃is.
Niſi enim remiſeritis fratrib⁹ veſtris. nec
vobis remittz pater veſter celeſtis. Si aũt

remiſeritis fratribꝰ veſtris. ⁊ vobis remit
tet pater veſter qui in celis eſt. Si g̃ mūdi
vt ſupradiximus corde aſtiterimꝰ an̄ deum
et liberi ab omnibꝫ vicijs et paſſionibꝫ q̄
ſupradiximus. poterimꝰ inq̄ntū poſſibile ē
etiā deū videre. ⁊ orātes oculos cordiſ no/
ſtri in ipſꝫ dirigere et videre inuiſibilē mē
te non corꝑe. intellectu ſciētie. nō carnis aſ
pectu. Nemo em̄ ſe putet poſſe ipſam ſic eſt
diuinā ſubſtantiā contueri. ita ut ſpeciē ſi/
bi aliquā aut imaginē fingat i corde corpo/
reā alicuius imaginis ſilem. Nulla forma
in deo cogitet᷑. nulla circūſcriptio ſꝫ ſenſus
⁊ mens q̄ ſentire q̄dem poſſit. ⁊ ꝯſtringere
mētis affectuꝫ. nō tn̄ ꝯp̄hendi aut deſcribi
aut enarrari valꝫ. Et ideo opꝫ cū om̄i re/
uerētia ⁊ metu accedere ad eū: ⁊ ita in eum
librare mētis intuitū vt om̄e q̄dq̄d ṗt ſplē/
doris. claritatis. fulgoris. maieſtatis. mēſ
humana ꝯſpicere ſuꝑ omnia eſſe eū ſentiat
ſꝑ. et h̄ ſicut diximus ſi pura mēte fuerit.
nec vllis praue voluptatis ſordibꝫ occupa
ta. ⁊ ideo in h̄ maxime opꝫtet op̄am dare
eos q̄ renūciare ſeculo et deū ſeq̄ vident᷑ ſic
ſcriptū eſt. Vacate ⁊ ꝯgnoſcite q̄m̄ ego ſuꝫ
deus. Si g̃ ꝯgnoueritis deū inq̄ntū homi/
ni ꝯgnoſcere poſſibile ē. tūc demū etiā reliq̄
rū que ſunt ſciam capiet et miſteria dei ag̃
ſcet. et quāto purior in eo fuerit mēs tāto
plura ei reuelat deus et oñdit ei ſecreta ſua
Amicus enim iā efficit᷑ dei. ſic illi q̄bꝫ i euā/
gelio dicebat ſaluator. Iā n̄ dico voſ ſuoſ
ſed amicos. et omne quidq̄d petierit ab eo
tanq̄ ab amico caro p̄ſtat ei deꝰ. Ipſe quo
q̄ v̄tutes angelice ⁊ cūcta miſteria diuīa
tanq̄ amicū dei diligūt eum. et obſequunt᷑
eius petitōibꝫ. Et hic eſt quē a charitate di
que eſt in xp̄o ih̄ū. neq̄ morſ ſeꝑat neq̄ vi
ta. neq̄ angeli neq̄ p̄cipatus neq̄ ptāteſ
neq̄ alia creatura. Et ideo chariſſimi q̄m̄q̄
de hoc elegiſtis ut deo placeatis. et ad cha
ritatē eius ꝑueniatis date op̄am alieni ef
fici ab omni iactātia. ab om̄i vicio animi.
ab omnibꝫ delicijs corꝑalibꝫ L Deli
cias aūt corꝑales nō ſolū illas putetis q̄buſ
hoīes ſeculi fruunt᷑. ſed abſtinēti delicie cre
dende ſunt q̄dquid ꝓ cupiditate ſumpſerit
etiā ſi vile illud ſit. et q̄d in vſu eſſe abſtinē
tibus ſolet. Aqua deniq̄ ipſa vel paniſ ſi cū
cupiditate ſumat᷑. id ē nō ut neceſſitati cor
ꝑis ſed ut animi deſiderio ſatiſfiat. h̄ etiaꝫ
abſtinēti in deliciarū viciū ducit᷑. Oportꝫ
enim in oībus ꝯſueſcere. aīam vicio carere
Ideo deniq̄ dn̄s docere volens aīam deſi
derijs et voluptatibꝫ ſuis reſiſtere dicebat
Intrate ꝑ anguſtā portā. q꞉ lata eſt ⁊ ſpaci
oſa via q̄ ducit ad mortē. anguſta aūt ⁊ ar/
ta via eſt q̄ ducit ad vitā. Lata eſt g̃ via aīe
cum q̄licūq̄ deſiderio ſuo ſatiſfecerit. angu
ſta v̄o eſt cū voluptatibus ſuis repugnat.
Multū tamē ꝓdeſt ad hec obtinēda ſecreti
or habitatio ⁊ ꝯuerſatio ſolitaria. q꞉ inter/
dum per occaſionē aduentantiū fratrum ⁊
euntiū ac redeuntiū frequentiā abſtinētie
et parſimonie frena laxantur. et ꝑ hmōi oc
caſiones venit᷑ paulatim in ꝯſuetudinē ⁊
vſum deliciarū. et ſic interdū etiam ꝑfecti
iam viri capiunt᷑. Ideo deniq̄ ⁊ Dauid
dicebat. Ecce elongaui fugiēs et māſi in
ſolitudine. expectabā eū q̄ ſaluū me faceret
a puſillo aīo et tempeſtate. M Poſt
q̄ aūt multa nobis ſanctus Johannes de
iactantie vicio alijſq̄ ꝯꝑlimis vtilit᷑ diſ/
ſeruit ad vltimū dixit. Referam aūt vobiſ
quid etiā nuꝑ cuidā ex fratribꝫ noſtris ac/
ciderit. ut cautiores vos p̄cedentia exēpla
ꝯſtituāt. Erat q̄dam apud nos monachus
in hac vicina heremo ꝯmanens. cui habi/
taculum ſpelunca erat. vir ſumme abſtinē
tie. quotidianum victū labore manuū que/
rens. in orōnibus die noctuq̄ ꝑſiſtens. cū
ctiſq̄ animi virtutibus florens. Sꝫ hic le
tis ſucceſſibus elatus ꝯfidere quaſi in ꝓfe
ctibus ſuis cepit. et non deo totum. ſed ſi/
bimetipſi quod ꝓfecerat deputare. Hanc
autē eius intuens animi p̄ſumptōem tem
ptator continuo accedit. et laqueos parat.
Quadam nanq̄ die ad veſperaꝫ fingit ſpe
ciem decore mulieris oberrātis ꝑ heremū
que velut feſſa pꝰ nimiū laborē accedēs ad
oſtiū ſpelunce monachi ſe laſſabundam ſi/
mulās ac fatigatam intrinſecus ſemetipſaꝫ
proiecit atq̄ aduoluta genubus viri ut mi
ſereatur exorat. Nox enim me infelicē in/
quit in heremo latitantē comp̄hendit. iube
me requieſcere in angulo cellule tue ne forte

efficiatur nocturnis beſtijs preda. At ille pri
mo miſeratōis obtentu recepit eā intra ſpe
luncā. requirens que ei cauſa errandi ꝑ he
remū fuerit. Jlla cauſam fingit ſatis accu/
rate. et interim venena blandimentoꝝ at/
ꝗ illecebre virus ꝑ omnē textū narratōis
interſerit. nunc ſe miſerandā. nunc etiā de
fenſione dignā oſtendēs. elegātia ⁊ ſuaui/
tate ſermonis inclinat animū hoīs. ⁊ in af/
fectuꝫ ſui illecebroſo amore deflectit. Hic
iam inter blandiora colloq̄a iocus riſuſꝗ
miſcent̄. manus etiā ꝓcax ad mentū barbā
ꝗ quaſi venerādi ſpecie ꝓtendit. tum vero
palpare ceruicē mollius. collūꝗ lenigare.
Quid mlt̄a. Ad vltimū captiuū ducit mi
litem xp̄i. Continuo eniꝫ ꝑturbari intra ſe
metip̄m: et libidinis fluctibus eſtuare ce/
pit. nequaꝗ laborū p̄teritorū. nequaꝗ ꝓ/
feſſionis ac ꝓpoſiti ſui memor. Paciſcitur
cum cordis ſui cōcupiſcētia. et intra archa
na cogitationū ſuarū fedus cū falſa cupidi
tate componit. Jnclinat ſtultus latera ſua
⁊ efficit̄ ſicut equus et mulus quibꝫ nō eſt
intellectus. Atꝗ vbi obſcenos iaꝫ conaba
tur inire cōplexus. illa vlulatū teterrimuꝫ
dire vocis emittens. vmbra ut erat tenuis
per manus amplectētis elabit̄. ipſum quo/
ꝗ dedecoroſis motibus inanes auras ſe/
ctantem fediſſima cū irriſiōe deſeruit. Tūc
p̄terea multitudo demonū in aere ad hoc ip
ſum ſpectaculū cōgregata clamore ingenti
cū cachynno exprobratōis eleuato. o inqui
unt monache qui te vſꝗ ad celū extollebaſ
quomodo dimerſus es vſꝗ in infernum.
Diſce ḡ qꝛ qui ſe exaltat humiliabit̄. Tūc
ille velut amens effectus: ⁊ deceptōnis ſue
pudorē nō ferens. grauius a ſemetip̄o deci
pitur ꝗ fuerat a demonibꝫ deceptus. Cuꝫ
enim debuiſſet reparare ſemetip̄m ⁊ reno
uare certamē. ac ſatiſfactōe ſui lacrimis et
humilitatis fructibus prioris elatōnis cul
pam delere hoc non faciēs ſed deſperās. ſe
metip̄m ſicut ap̄ls dixit tradidit omni im/
pudicicie et iniquitati. regreſſus eſt enim
ad vitam ſecularē preda demonuꝫ factus.
Refugit nanꝗ cōſpectus omniū ſanctorū
ne quis poſſet eum ſalutaribus monitiſ de
precipicio reuocare. Si enī reddere ſemet
ip̄m priori vite ⁊ abſtinentie voluiſſet. re/
cupaſſet ſine dubio et locum et gratiam.

N Deniꝗ audite quid et de alio vi
ro geſtum ſit. ſimiliter quidē temptato. ſed
non ſimili exitu temptationis effuſo

¶ Fuit quidam vir in hac ꝓxima ciuita
te vitā turpiſſimā ꝑ omne facinus ducēs
ita ut opinatiſſimus in flagicijs haberetur
Hic aliqn̄ dei miſeratōe cōpūctus ad pe/
nitentiā cōuertit̄. et intra ſepulchrū ſe q̄o
dam concludens priorū ſcelerū pollutōneſ
lacrimarū fontibꝫ diluebat. diebꝰ ac nocti
bus in faciē ꝓſtratus. et nec alleuare qui/
dem auſus oculoſ ad celū neꝗ vocē emitte
re et nomē dei nominare. ſed in ſolis gemi
tibꝫ et fletibꝫ ꝑdurabat. et tanꝗ viuēs ſe/
pultus de inferno iam q̄damodo mugitum
cordis gemitumꝗ reddebat. Cumꝗ in hiſ
poſito eo ſeptimana vna trāſiſſet: noctu ve/
niunt ad eum demōes in ſepulchro clamā/
tes et dicentes. Quid eſt q̄d agis o impu/
riſſime ⁊ flagicioſiſſime. poſtea ꝗ omī ſpur
cicia omniꝗ impuritate ſatiatus es. nunc
vis caſtus et religioſus ꝓcedere. et poſtea
ꝗ cōſenuiſti in ſceleribꝫ. nec iam ſufficiunt
vires ad facinora delenda. nūc chriſtianuſ
videri vis et pudicus et penitens. quaſi ve
ro alius tibi iā vllus poſſit dari locus ſatia
to in malis. niſi ille qui tibi nobiſcū debet̄.
Unus ex nobis es. alius iam eſſe non po/
teris. Redi ergo magis. redi ad nos. et q̄d
ſupereſt tibi tempus in ꝑfruenda volupta/
te non perdas. prepamus abūdantes delici
as. p̄paramus ſcorta nobiliſſima. ⁊ cuncta
alia que florem tibi poſſint reparare gratiſ/
ſime iuuentutis. Quid temetip̄m vaniſ ⁊
inanibꝫ conficis cruciatibus. quid temetip
ſum ante tp̄s ſupplicijs tradis. Quid enī
aliud eris paſſuruſ in inferno niſi hoc q̄d ti
bi ip̄ſi cōcitas. Si te pena delectat expecta
paululū ⁊ inuenies paratā. nunc interiꝫ fru
ere muneribus noſtris. que dulcia ſemꝑ ⁊
grata duxiſti. Hec et hmōi plura expro/
brātibus eis ille iacebat immobilis. nec au
ditū quidem ſuū conuertens ad eos nec vl
lum penitus ſermonē reſpondens. Cūꝗ il
li ſepius et eadem repeterent ⁊ alia durio/
ra. nec ille omīno moueret̄. ī furorē ꝓlapſi

demones.vbi viderũt verba cõtemni ver
beribus eũ aggreſſi ſunt.multiſq; ſuppliciſ
excruciatũ ſeminecẽ reliquerunt.Nec ta-
men in tot tantiſq; cruciatibꝰ moueri ſal-
tim potuit a loco in quo oratõnis cauſa ia-
cuerat.Poſtera die quidã ſuorũ requiren
tes eum humanitatis dumtaxat gratia in-
ueniunt penis incredibilibus effectũ.⁊ cau
ſam ꝑcunctantes cũ didiciſſent rogabãt ut
cure gratia reportari ſe ad domũ ꝓpriaꝫ pa
teretur.Abnegat.⁊ in eodem permanet lo-
co.Tunc vero et ſequenti nocte repetenteſ
demones grauioribꝫ eum verberibus cru-
ciabant.Sed nec ſic quidem moueri volu
it a loco.meliꝰ eſſe dicens mortem ſubire:
q̃ vltra demonibus obedire.Nihilominꝰ
tercia nocte multitudo cõuenit demonum
et abſq; vlla miſeratõne irruentes in eum:
omnibus penis cruciatibuſq; conficiunt.
Cumq; iam corpus defeciſſet in ſupplicijs
extremus tamẽ ſpiritus obſiſtebat impe-
rio demonũ.Quod vbi impij ꝓuiderunt:
exclamantes voce magna.viciſti inquiũt
viciſti.et mox velut virtute quadam celitꝰ
fugati precipites abſcedunt.nec vltra ei qc
q̃ ſue artis aut ſceleris intendunt.Ipſe ve-
ro intantũ virtutibus animi ꝓfecit.et ita
ornatus moribus effectus eſt.ac totius di-
uine gratie gloria repletus.ut omniſ hec re
gio quaſi e celo eum lapſum videret.⁊ vnũ
eſſe ex numero crederet angelorũ.oñs pe-
ne ſimul atq; vno ore dicentes.hec eſt mu-
tatio dextre excelſi.Quanti exemplo eius
qui iam ſemetipſos deſperauerant rurſus
per penitentiam ad ſpem ſalutis regreſſi
ſunt.et emendatõnem ſui quam prius de-
ſperauerant p̃ſumpſerunt quanti ammira
tõne eius de ipſo iam inferno peccatorũ re-
tracti ſunt.⁊ ad virtutis indolem reparati
Illo nanq; tanta immutatõne cõuerſo oñi
bus omnia viſa ſunt poſſibilia.Non ſoluꝫ
autem emendatio morũ florebat in eo ⁊ aſ
ſumptio virtutũ.verũ ⁊ gratia dei plĩma ei
collata eſt.Signa enim ⁊ ꝓdigia q̃ ab eo
facta ſunt quãtũ apud dñm haberꝫ meritũ
teſtabantur.Sic humilitas ⁊ cõuerſio bo-
norũ omniũ materiam p̃bet.elatio vero et
deſperatio interitus et mortis eſt cauſa.

O Ad effugiendũ vero ꝑiculi lap-
ſum.et conquirendã dei gratiã atq; ipſius
diuinitatis euidentiorẽ noticiam capiẽdaꝫ
plurimũ ꝓdeſt ſecretior cõuerſatio et here-
mi interioris habitatio.Quod vos nõ taꝫ
verbis q̃ rebus ipſis et exemplis meliꝰ do
cere puto ¶ Fuit quidam monachus qui
in heremo hac que p̃ ceteris interior eſt ha
bitabat.Hic cum plureſ annos in abſtinẽ
tia ꝑduraſſet.et ꝓuectus tp̃e ꝓpe iam ad ſe
nilem veniſſet etatem.omni virtutuꝫ flore
adornatus.ac totius ꝯtinentie magnitudi
ne ſublimatus.Qui cum in oratõnibus et
hymnis ſedule deo deſeruiret.tanq; meri-
to militi ſuo dñs remuneratõnes parat.ut
poteq̃ in corꝑe adhuc poſitus inſtar ange-
lorum in corꝑe vite officijs fungeretur.di-
gnũ iudicans annonã celeſtẽ p̃bere ei in de
ſerto.qui celeſtem regẽ ꝑuigilibꝫ p̃ſtolaba
tur excubijs ut digne frueref celeſtibꝫ ali-
monijs.Volens ergo deus etiaꝫ in hͦ ſecu
lo remunerare eius fidele ꝓpoſitũ ad pro-
uidentie ſue ſolicitudinẽ quotidiani victus
eius reuocat curã.Ut enim cibi vſum po-
poſciſſet nature neceſſitas ingrediẽs ſpelun
cam ſuam inueniebat menſe panẽ ſuppoſi-
tum.mire ſuauitatis mireq; candoris.Ex
quo refectus et gratias diuine ꝓuidẽtie re
ferens rurſus ad hymnos et oratões con-
uertebatur.Ad quem multe etiã reuelatio-
nes.multeq; de futuris rebus a deo p̃mo-
nitões fiebant.In his ergo talibus ac tã
tis ꝓfectibus poſitus.quia gloriari quaſi d
meritis ſuis cepit.et celeſtis beneficij mu-
nus vite ſue meritũ duxit.continuo ſubin
trat eum ꝑua quedaꝫ deſidia animi.tã par
ua quaꝫ nec poſſet aduertere.Poſt hec cre
uit maior negligentia.ita ut tardior iam fie-
ret ad hymnos.ſꝫ et ad oratõem pigriꝰ ſur
geret.Pſalmi quoq; ipſi non ea qua prius
vigilantia ab ipſo canerent.ſed vbi parum
quid exhibitũ fuiſſꝫ ſoliti miniſterij anima
eius quaſi nimio labore fatigata requieſce
re feſtinabat.qꝛ ſenſus eius reprobus effe
ctus.de ſublimioribus ad inferiora corrue
rat.et cogitatões ſue ꝑ diuerſa eũ p̃cipicia
rapiebant.Erat enim iam in corde eius clan
deſtina quedã et turpis ac nefanda cogita-

tio.cõſuetudo tamē prioꝛ velut ſi decurſus
aq̄e etiam ceſſante remigio adhuc prioꝛe
impetu nauigiū ferat. ita ⁊ vetus inſtitutio
ad cõſueta hominē officia trahebat.ob quā
cauſam et adhuc ſtare in ſuo ſtatu videba-
tur. Dic ergo cū poſt orõnes cibū ſolitū re-
quiſiſſet ad veſperā ingreſſus locū in quo
refici conſueuerat inuenit ſolitū panē mē-
ſe ſuppoſitum.ex quo refectus nihil coꝛū
que in coꝛde ſuo verſabant̄ emendatõe cu-
rauit.neq̄ immutatõis ſue damna ꝑſenſit
ſed ſpernendo minima paulatim ſe caſurū
non intellexit. Interea cum graui iam libi-
dinis incendio ſtimularet̄. et inflāmatus
turpi concupiſcentia raperet̄ rurſus ad ſe-
culum illa interim die cohibuit ſe. ⁊ ſolita
hymnoꝛū et oratõnum miſteria ex moꝛe ꝑ-
ſoluit.atq̄ ingreſſus ut cibum ſumeret pa-
nem quidem inuenit menſe ſuppoſitū. ſed
aliquantulū ſoꝛdidioꝛē. Ammiratus eſt et
triſtis effectus .intellexit enim ꝙ ipm̄ re-
ſpiceret hoc genus mõſtri .tamē cibo ſum-
pto refectus eſt. Poſt in diem terciū re-
plicatis vrgeri ſtimulis cepit.occupauerāt
enim cogitatões eius quaſi iam pñtis ⁊ ſe-
cum poſite. ſecūq̄ accūbentis imago muli-
eris.quā et complecti ſibi videbatur. ⁊ ad
turpes vſuſ habere ſubſtratā Proceſſit ta-
men ex ſequenti die ad ſolita pſallēdi ⁊ orā-
di officia.ſed ſtabat vagus oculis ⁊ mente
captiuus.cūq̄ ſolito ingreſſus ad veſperā
requireret cibū panem quidem inuenit ſu-
per menſam.ſed ſoꝛdidiſſimum ac aridiſſi-
mum .et quaſi muribus vel canibus vn-
diq̄ coꝛroſum. Tūc ille ut hoc vidit inge-
muit .lacrimas fudit .ſed non ita ex coꝛde
nec ita vberes que poſſent flāmā tantā ig-
nis extingere. Uerūtamen ſumit cibū. ſ3
neq̄ qualem cõſueuerat neq̄ quantū ſole-
bat. Cū interim cogitatões tanq̄ cohoꝛs
barbarica eum vndiq̄ circūuallant. ⁊ om̄i
ex parte in eum tela iaculant̄. ac vinctū ca-
ptiuumq̄ eū ad ſeculū trahunt. Exurgens
ergo cepit iter agere noctu ꝑ heremū ⁊ ten-
dere ad ciuitatē. Sed vbi dies facta eſt ci-
uitas quidem adhuc lõge aberat. Ipſe ve-
ro cum rapidiſſimo eſtu toꝛqueretur et fati-
garetur in heremo. vndiq̄ verſus.conſide-
rare oculis cepit et requirere ſicubi eſſet in
vicino monaſteriū. Et cum reſpexiſſet fra-
trum quoꝛundā cellulā.tendebat illuc uta-
pud eos requieſcerē. Quem vbi adeſſe ſen-
ſere ſerui dei.continuo ꝑcurrūt in obuiā.et
velut angelū dei excipientes adoꝛāt. pedes
lauant.ad orõnem inuitant. menſam ponūt
atq̄ omnia ſm̄ diuinū mādatū ꝯplēt cha-
ritatis officia . Uerum vbi refectus eſt et
paululū requieuit ex moꝛe quaſi ab erudi-
tiſſimo patre ceperūt verbū edificatõis ex-
petere ac monita ſalutis inquirere. Inter-
rogauere quoq̄ eum quomodo quis dya-
boli laqueos poſſit effugere.aut ſi quādo tur-
pes inieceritanimo cogitatões.quõ depel-
li pñt et abijci. Tū ille ut ꝯpulſus eſt mo-
nita fratrib9 dare.et ſalutis eos viā docere
ac de inſidijs demonū quas ſeruis dei in-
tendūt facere ſmonē. illos quidē plane et
ſufficiēter docuit.ſibi vero ipi ſtimulos cõ-
punctiõis infixit.et in ſemetipm̄ regreſſus
ait. Quomõ ego alios moneo ⁊ ipe decipi-
oꝛ.aut quõ alios coꝛrigo q̄ meipm̄ nõ emē-
do. Age ergo miſer.facito ipe prioꝛ que fa-
cere alios doces. Cunq̄ huiuſmodi incre-
patõibus vteretur aduerſus ſemetipm̄ et
intellexiſſet ſe miſerabiliter ſupplantatum
valedicens fratribus .continuo ſe curſu ra-
pidiſſimo in heremum dedit.et ad ſpelun-
cam de qua diſceſſerat redijt .proſternens
ſe domino in oratõne dicens. Niſi domi-
nus adiuuiſſet me paulominus habitaſſet
in inferno anima mea. Et iterum paulo-
minus fui in omni malo.et paulominuſ cõ-
ſummauerunt me in terra. In hoc vero cõ-
pletum eſt quod ait ſcriptura. Frater fra-
trem adiuuās exaltabit̄ ſicut ciuitas muni-
ta ⁊ foꝛtis. Poſt hec ergo ꝑmanſit om̄i vi-
ta ſua in luctu et lacrimis. videns diuini-
tus ſibi conceſſum celeſtis menſe benefici-
um perdidiſſe. cepit enim in laboꝛe rurſus
et ſudoꝛe vultus ſui manducare panem ſu-
um. Concluſit autē ſe intra ſpeluncam.at-
q̄ in cilicio et cinere iacens.tamdiu lugen
fleñſq̄ permanſit in oratõibus. donec aſſi-
ſtens ei angelus domini diceret ad eum

Suſcepit dñs penitentiã tuam. et repropi
ciatus eſt tibi. ſed caue ne vltra elatus deci
piaris. Venient ad te autẽ fratres quoſ tu
ipſe docuiſti deferẽtes tibi bñdictões quas
ſuſcipere ne recuſes. et ſumens cũ eis cibũ
age gratias deo tuo. ¶ Hec autẽ locutus
ſum vobis filioli mei ut ſciretis quanta ſit
in humilitate firmitas. ⁊ in elatõne ruina
ꝗ̃ maxima. Jdeo deniqꝫ ⁊ ſaluator nr̃ pri-
mam beatitudinem de humilitate docuit di
cens. Beati paupes ſpiritu quoniã ipſorũ
eſt regnũ celorum. ſimul huiuſmodi exem-
plo diſcentes: ut cautiores ſitis ne a demo
nibus in cogitationũ ſubtilitate ſeducami-
ni. ꝓpterea enĩꝫ et forma huiuſmodi inter
monachos obſeruat̃. ut ſi quis ad eos veni
at ſiue vir ille ſeu mulier ſit. ſiue ſenex ſiue
iuuenis. ſiue ignotus ſiue notus ante oĩa
et oratio fiat: ⁊ nomen domini inuocetur.
quia ſi fuerit aliqua tranſformatio demõis
continuo oratiõe facta diffugiet. Si ṽo in
cogitatõne veſtra ſuggeſſerint ipſi demoneſ
aliquid vnde laudari debeatis et extolli. ñ
acquieſcatis eis. ſed tunc magis voſmetip
ſos humiliate in cõſpectu domini ⁊ pro ni
hilo ducite. cũ vobis illi aliquid ꝺ̃ ſectanda
laude ſuggeſſerint. Deniqꝫ etiã me frequẽ
ter demones noctib⁹ ſeduxerũt. ⁊ neqꝫ o-
rare me neqꝫ requieſcere ꝑmiſerunt. fantaſi-
as quaſdam ꝑ noctem totã ſenſibus meis
⁊ cogitatõibꝫ ſuggerenteſ. Mane ṽo velut
quadam illuſione ꝓſternebant̃ ante me di-
cẽtes. Jndulge nobis abba. quia laborẽ ti-
bi incuſſimus tota nocte. Ego reſpondi ad
eos. Diſcedite a me oẽs qui opamini in
iquitatẽ. et nõ tẽptetiſ ſeruum domini. Et
vos ergo filioli quietẽ ſilentiumqꝫ diligite
⁊ ſcientie operaꝫ date atqꝫ exercete voſmet
ipſos ut frequenti collatõne mentẽ veſtraꝫ
purã exhibeatis deo. ne oratões vr̃e im-
pediantur apud deũ. Quãuis etenĩꝫ illi bo
num opus agant. et ſit in illis probabil' con
ſcientia qui inter ſeculares poſiti exercen-
tur in operibus bonis. et occupant ſemet-
ipſos actibus religioſis et ſanctis. vel hoſ-
pitalitatem ſectando vel charitatis miniſte
rijs obſequendo. vel miſericordias ac viſi-
tatões aliaqꝫ huiuſmodi opera explendo
in quibus alijs quidem boni ſemꝑ aliquid
conferant. ſemetipſos tamen caſtos ſeruẽt.
Sunt ergo et iſti probabiles ⁊ valde ꝓba
biles qui in bonis actibus placẽt deo. ⁊ ſũt
operarij inconfuſibiles mandatorum dei.
ſed tamẽ hec omnia terrenos habent actuſ
⁊ erga materias corruptibiles geruntur.
Qui vero in exercitio mẽtis deſudat. ⁊ ſpi
ritales intra ſemetipſm excolit ſenſus. lon-
ge illis ſuperior iudicandus eſt. Locuꝫ nã-
qꝫ intra ſemetipſm preparat vbi ſpiritusſan
ctus habitet. et obliuionẽ quodãmodo ca-
piens terrenorũ ſolicitudinẽ gerit de cele-
ſtibus et eternis. Conſtituit enim ſemetip
ſum ſemꝑ ante conſpectũ dei. et omnes ꝓ-
ſentiũ rerũ ſolicitudines poſt tergum iaci-
ens ſolo diuini deſiderij calore conſtringi-
tur. et ideo in laudibus dei poſit⁹ ⁊ hym-
nis et pſalmis die ac nocte nõ poterit ſatia
ri. Hec et multa alia his ſimilia beat⁹ Jo
hannes per triduũ ꝯtinuo loquens ad nos
animas noſtras refecit et innouauit. Ut
autem cepimus velle ab eo ꝓficiſci dat⁹ no
bis benedictõnibus. ꝑgite inquit in pace o
filioli. hoc tamẽ ſcire vos volo ꝙ hodierna
die victorie religioſi principis Theodoſij
alexandrie nunciate ſunt de Eugenio tyrã
no. Neceſſe eſt autẽ et ipſum Theodoſium
non multo poſt ꝓpria morte vitam finire.
Cumqꝫ profecti ab eo fuiſſemus. hec ita ge-
ſta eſſe ad fidẽ comperim⁹ vt ipſe predixe-
rat. Poſt dies autẽ paucos inſecuti ſunt
nos quidam fratres annũciantes nobis ꝙ
ipſe ſanctus Johannes in pace quieuerit.
Obitus autem ipſius talis quidem fuerat.
Per triduũ inquiũt nullũ ad ſe introire ꝑ
miſit. ⁊ poſitis genubus in oratõne reddi-
dit ſpiritũ. atqꝫ ita ꝑrexit ad dominũ. cui ẽ
honor: gloria: laus et imperiuꝫ in ſecula ſe-
culorum Amen.

¶ Explicit vita beati Johannis egiptij.

Vita et geſta ſancti Hor abbatis. cui diuinitus collata eſt litterarũ ſcientia.

P.

Vidimus et aliū apud Thebay/
dem venerabilē virū Hor nomi
ne.hic multoꝝ erat monaſterioꝝ
pater.qui habitu ip̄o honoris videbať an/
gelici.nonaginta iam agens etatis annos:
barba.plixa.et claritatis canicie ſplendida.
vultu et aſpectu ita letus ut plus aliq̄d ha/
bere q̄ȝ in hominis natura eſt viſio ip̄a vide
retur. Hic prius in vltima heremo pluri/
mis abſtinentie laborib⁹ exercitat⁹. poſtre
mo in vicino vrbis loco monaſteriū inſti/
tuebat. In adiacentibus autē habitatōnis
ſue locis diuerſi generis arboꝝ ſiluas ipſe
per ſe plantaria ponēdo conſeuit. in quibuſ
ut nobis a plimis ſanctis patribus affir/
matū eſt .ante illius aduentū nullū omni/
no virgultū fuit. ob h̄ autē plantauit hanc
ſiluam.ut fratres quos inibi ꝯgregare cu/
piebat.nō haberent neceſſitatē ligni gratia
longius euagādi.habens curā et in his que
miniſterio corpis neceſſaria ſunt.ſed pre/
cipue ſalutis eorū ac fidei. Ip̄e tamē cum
eſſet in heremo herbis paſcebať et radicib⁹
quibuſdam.et hec ei dulcia videbanť. A/
quā vo ſi q̄n inueniſſet bibebat.orōibuſ et
hymnis occupās omne diei tp̄us ac noctiſ.
Ut aūt ad maturā ꝑuenit etateȝ apparuit
ei angelus dei ī heremo p̄ viſū dicēs. Eris
in gentē magnā et multus tibi popul⁹ cre/
detur.et erunt qui per te ſaluandi ſunt mul
ta miliū hominuȝ. Quantoſcunq̄ȝ auteȝ in
hac vita poſitus cōuerteris ad ſalutē ſuper
tantos principatū accipies in futuro. ⁊ ni/
hil verearis .nunq̄ȝ em̄ aliquid tibi deerit
eorū que ad vſum corporū req̄runť q̄tiens
hec popoſcerȝ a deo. Hec cū audiſſet ad vi
ciniora loca accedit.⁊ primo ſolus ſub ꝑuo
tugurio q̄ð ſibi ip̄e ꝯſtruxerat habitare ce
pit.oleribus ꝯpoſitis veſcēs ſolis. interdū
etiā poſt ꝯtinuata ieiunia. ¶ Litteras pri/
mo ignorauit. Cum aūt de heremo ad hec
que ſupradiximus viciniora habitacuľ lo
ca acceſſiſſet.data eſt ei diuinitus gr̃a.⁊ cū
a fratrib⁹ oblatus ei fuiſſet codex .q̄ſi olim
iā ſciens lr̄as legere cepit. Collata eſt ei et
aduerſus demões etiā v̄tuſ ita ut multi ex
his q̄ſ vrgebāt demões etiā inuiti ad eū ra/
perenť.ꝓteſtantes ſummo cū clamore ō me

ritis eius. Sed ⁊ alias q̄ȝplimas ſanita/
tes operabatur. Cōgregabanť interim ad
eum plime multitudines monachorū. in/
ter quos cū etiā nos aduteniſſem⁹ viſis no
bis letiſſimus reddiť. Cūq̄ȝ ſalutās noſ o/
raſſet more ſibi ſolito pedes hoſpitū ꝓpriȷ̄ſ
manib⁹ lauit.⁊ docere nos ex ſcripturis q̄
ad edificatōnem vite ac fidei ꝑtinent cepit
Erat em̄ ei docēdi gr̃a a deo collata. Cum
itaq̄ȝ plima nobis ſcripturaꝝ capitula ſapi
enter diſſeruiſſet .rurſus ad orōem ꝯuerte/
bať. Cōſuetudo aūt erat ei nō pri⁹ corpora
lem cibū ſumere q̄ȝ ſp̄ualem xp̄i ꝯmuniōȝ
acciperet. Qua percepta poſt gr̃arum acti/
onem adhortari nos etiā ad reficiendum
cepit.ip̄e tn̄ ſedēs nobiſcū nūq̄ȝ ceſſabat ali
quid de ſtudijs ſpiritalibus ꝯmonere.

¶ Narrabat ergo nobis tale aliquid.
Scio inq̄t hoīem quendam in heremo p̄
tres continuos annos nullū ſumpſiſſe ter/
renū cibū .angelus enim dn̄i tercia quoq̄ȝ
die eſcā deferebat ei celeſtē. Et h̄ ei cibus
erat et potus. Et iterū ſcio hmōi hoīem ad
quē venerūt demones in ſpecie celeſtȝ mili
tie et habitu angelorū.currus igneos agē
tes plimo apparatu tanq̄ȝ magnū aliquem
regem deducētes.iſq̄ȝ q̄ ceteris ut rex ha/
beri videbať dicebat ad eū. Impleſti offīa
o homo: ſupeſt tibi vt adores me.et tranſ/
feram te ſicut Helyam. Sed monach⁹ hec
audiens dicebat in corde ſuo. Quid ē hoc
Quotidie ego ſaluatorē qui eſt rex me⁹ a/
doro.hic ſi eſſet ille quomodo a me h̄ po/
ſceret.quod indeſinenter me facere ſciret.
Et poſt hec reſpondit ad ipſum. Ego ha/
beo meum quem quotidie ſine intermiſſio
ne adoro .tu autem non es rex meus. Et
continuo inimicus ad hec verba nuſq̄ȝ cō/
paruit. Uerū.hec ille quaſi de alio nobis
narrans.ſua geſta ſub alterius ꝑſona me/
morabat. Patres tamē q̄ aderant ip̄i no/
bis affirmabant ꝙ ip̄e eſſet qui hec vidiſ/
ſet et audiſſet . Erat enim hic magnificus
pater .qui inter cetera bona etiam hoc pre
ſtabat aduenientibus fratribus.et cum ip
ſo habitare volentibus .ꝙ faciebat conuo
cari fratres qui ſecum erant .et in vna die
aduenienti fratri cellulam edificabant.

Et erat in hoc ope magna alacritas fratrū
Unoquoqꝫ eorū feſtinãte lateres ꝯuehere
aut lutū porrigere aut aquā infundere : aut
ligna deferre. Ubi vo pfecta fuiſſet ipe eā
omnibus vtenſilibus vel neceſſarijs inſtru
ctam. tradebat fratri hic aliquãdo cū fal-
ſus qdam frater ad ſe veniſſet. et ut videre
tur nudus veſtimenta ſua occultaſſꝫ argu
it eum corā omnibus. et in mediū que occl
tauerat protulit. et ita ꝯtimuere omnes vt
de reliquo nemo auderet coram ipo fallere.
Tanta in eo erat virtus animi. et tãta di-
uine gratie magnitudo quam abſtinẽtie la
bore et fidei puritate queſierat. Multitudi
nes autē fratrū cum ipo poſite tanta gratia
erant replete ut cū ad eccleſiam ꝯuenirent
chori eorū veſtibus ac mentibꝫ reſplẽden-
tes ad imitatōem virtutū celeſtiū in hym
nis et laudibus dei ꝑuigiles viderent̄.

De ſacto Ammone abbate triū miliū monachorū
R

Vidim⁹ aūt in Thebayda etiā aliū
virū noīe Ammonē p̄rēꝫ triū mi
liū circiter monachoꝝ q̄ thebenen
ſij appellabant̄ ingentis abſtinẽtie virꝫ qui
bus vſus ē indui collobijs q̄ſi saccꝫ lineis
ꝛ pelle ꝯfecta a collo poſt tergū et lat⁹ deſcē
dente ꝯtegi. cucullis etiā caput opiri. maxi
me cū ad cibū ꝯuentū fuerit eiſ etiā velare
faciē ne alius aliū ꝑci⁹ cibū ſumētē dep̄hē
dat. Eſtãt eis ꝛ ī capiēdo cibo ſūmū ſilētī
um. ita ut nec putet̄ ī eo loco eſſe aliq̄s hoīꝫ
vbi ſedent ad mēſas. et oīs eorū ꝯuerſatio
ita ē in multitudine poſita q̄ſi ſit in ſolitu-
dine dū ita latet vniuſcuiuſqꝫ abſtinẽtia ut
ab alio dep̄hendi nō poſſit. Sedēt ḡ ad mē
ſam ꝯtingētes magis q̄ȝ ſumenteſ cibos. ut
nec defuiſſe mēſis. nec tñ ventri ſatiſfeciſſe
videant̄. Maior q̄ppe eſt ꝯtinẽtie vt⁹ his
abſtinere q̄ in oculis habent̄ ꝛ nō ī manibꝫ

De ſancto benone angelici ordinis viro et abbate.
S

Vidim⁹ ꝛ aliū ſenē manſuetudine
oēs hoīes p̄cellentē abbatē Be-
nonē noīe. d' quo aſſerebãt frēs
qui cū ipo erãt q nec iuramentū vnq̄ȝ ne
q̄ȝ mendaciū de ore ei⁹ ꝓceſſerit. neqꝫ vll⁹
hoīm iratū viderit eū aliq̄ñ. aut s̄monem
ſuꝑfluum ocioſumqꝫ ꝓferentē. ſed erat vi
ta ei⁹ in ſummo ſilētio. moreſqꝫ trãquilli.
ꝛ ꝑ oīa q̄ſi angelici ordīs vir. hūilitas quo
qꝫ immēſa. et in oīibꝫ ꝓ nihilo ſemetip̄m
ducēs. Deniqꝫ nobis multū rogantibus
vt aliquē ſermonē ab eo edificatōis audire
mus vix impetrare potuimus ut pauca no
bis de mãſuetudine loq̄ret̄. Hic aliq̄ñ cū be
ſtia quedã q̄ yppotamus appellat̄ ibi regio
nē ꝓximã vicinãqꝫ vaſtarꝫ. rogat⁹ ab agri
colis venit ad locū. et cū ad immanē beluaꝫ
ꝑueniſſet ait ad eã. Precipio tibi in nomīe
ihū xpi ne vltra vaſtes hãc terrã. Tūc il-
la q̄ſi angelo pſeq̄nte effugata nuſq̄ȝ oīni-
no cōparuit. Sili modo etiã cocodrillū ab
eo alio tp̄e fugatum ꝓhibebant.

De oxirinco ciuitate vbi nullus manet hereticus.
T

Venimus aūt et ad ciuitatē q̄ndaꝫ
Thebaydis noīe Oxirincum in
qua tanti religionis dep̄hendim⁹
bona ut ea nemo ſufficiat enarrare. Reple-
tam nanqꝫ eam monachis intrīſecus vidi
mus. et extrīſec⁹ oīni ex ꝑte circūdatã. ꝛ e-
des publice ſi q̄ in ea fuere. ꝛ tēpla ſuꝑſtiti
onis antiq̄ hitatōes nūc erãt monachoꝝ. et
ꝑ totã ciuitatē multo plura monaſteria q̄ȝ
dom⁹ videbant̄. Sūt aūt ī ipa vrbe q̄ eſt
ampla valde ꝛ populoſa duodecim ecclie:
in q̄bꝫ publicus agit̄ ppli ꝯuētus exceptis
monaſterijs in q̄bꝫ ꝑ ſingula loca oratōnū
domus ſunt q̄ certis tp̄ibꝫ ad orōem freq̄n
tant̄. Sed nec porte ipe nec turres ciuitatꝫ
aut vllus oīno angulus eius monachorum
habitatōibꝫ vacat quiqꝫ ꝑ oēm ꝑtē ciuita
tis die ac nocte hymnos ac laudes deo refe
rentes vrbem tantã quaſi vnã dei eccleſiã
faciūt. Nullus enim ibi inuenit̄ aut here-
ticus aut paganus. ſꝫ oēs ciues xpiani. om
nes catholici. ut nihil omnino differat ſi e-
piſcopus in platea orōem aut in ecclia faci
at. Ipi q̄ꝫ magiſtrat⁹ aut pricipales ciuita
tis et reliqui ciues ſtudioſe ꝑ ſingulas por
tas ſtatuūt eos q̄ obſeruēt vt ſicubi appa-
ruerit ꝑegrinus aut pauꝑ certatim ad euꝫ

curtāt. ⁊ qui ꝓoccupauerit abducit ut que ſunt neceſſaria ꝯſequat᷑. De his ḡ q̄ apud nos ab ipis ꝑꝛ̄is geſta ſunt. Videtibꝫ trāſire nos ꝑ ciuitatē ſuam. ⁊ velut angelis occurrentibꝫ atq; honoꝛeꝫ deferentibus quō enarreꝫ. Aut de ipis monachis et v̄ginibꝫ quoꝝ innumere multitudines vt ſup̄diximus in illa vꝛbe habent᷑. Requirētes eniꝫ a ſancto ep̄o loci ipi⁹ viginti milia v̄ginū ⁊ decē milia monachoꝝ̄ inibi haberi cōperimus. Quoꝝ̄ omniū affectū erga nos et honoꝛē quem exhibebant vobis exponere nec ſermo ſufficit nec verecūdia ꝑmittit. q̄ modo pallia nr̄a ſcinderent᷑. vnoquoq; nos ſibi rapiente: ⁊ ad ſe adducere cupiēte. Vidimus q̄z ibi plīmos ſctōꝝ patꝝ diuerſas dei grās habentes. alios in verbo dei. alios in abſtinentia. alios in ſignis et v̄tutibꝫ miniſtrantes.

De ſancto Theone
qui triginta annis ſilētiū habuit obſuatōeꝫ

Vidim⁹ ⁊ aliuꝫ nō lōge ab vrbe ad eam ꝑtem q̄ mittit ad heremū nomine Theonē virū ſanctuꝫ intra cellulā ſuam clauſum ⁊ ſolitariū. q̄ ꝑhibebat᷑. xxx. ānis ſilentiū habuiſſe ꝯtinentiā. quiq; tā multas v̄tutes faciebat ut ꝓpheta apud illos haberet᷑. Cōueniebat nāq; ad eū ꝑ dies ſingulos infirmoꝝ plīma mlītitudo ad quos ille ꝑ feneſtrā manū ꝓferēs: ⁊ vniuſcuiuſq; capiti ſuppōnēs ac bn̄dicēs eos ſanos ab oīm egritudine remittebat. Hic etiā ipo viſu tā venerabil' erat. tantāq; reuerentiā gerebat in vultu. ut inter homiēs angelus videret᷑ ita letus oculis. ⁊ plenus toti⁹ grē apparebat. ¶ Huic cū aūt paruum tp̄s ut ꝯpimus noctu latrones ꝑueniſſent aurū ſe apud eū inuēturoſ ſperātes oꝛōe ſola ita vinxit. ut foꝛibus ei⁹ affixi mouere ſe oīno nō poſſent. Mane v̄o cum ad eū turbe ſolito cōueniſſent et viderent ad ianuas eius latrones volebāt eos igni tradere. At ille reꝝ neceſſitate ꝯpulſus. vnū eis ſolum locutus eſt v̄bum. Sinite inq̄t iſtos abire illeſos. alioq̄n gratia a me fugiet ſanitatum Populi aūt ut audierūt hec ꝯtradicere nō audentes dimiſerūt eos. Latrōes v̄o videntes q̄d ſecū geſtū eſt abiecta ſceleꝝ voluntate. p̄teritoꝝ maloꝝ pn̄iaꝫ gerētes ad monaſteria vicina ꝯfugiūt. atq; ibi emēdationis vite formā modūq; ſuſcipiūt. Erat aūt ſup̄dict⁹ vir eruditiſſim⁹ nō ſolū egiptioꝝ ⁊ grecoꝝ ligua. ſz etiā ⁊ latinoꝝ vt ⁊ ab ipo ⁊ alijs q̄ ei aderāt didicim⁹. Sz ⁊ ipe releuare cupiēs ⁊ ꝯſolari ꝑegrinatōis nr̄e laborē ī tabula ſcribēs ad nos grām doctrināq; ſui ſmōis oſ̄dit. Erat aūt ei cib⁹ abſq; ignis ope. Dicebāt aūt q̄ ⁊ noctib⁹ ad heremū ꝓgrediēs comitatu vteret᷑ plīmo heremi beſtiaꝝ. Ipe v̄o hauriēs aquā d̄ puteo ſuo ⁊ p̄bens eis pocla obſequij eaꝝ remunerabat᷑ laboꝛē. Hu⁹ aūt rei manifeſtū dabat᷑ indiciū q̄ veſtigia bubaloꝝ caprarūq; ⁊ onagroꝝ circa e⁹ cellulā plīma ꝯ̄p̄hēdebāt᷑

De ſctō Appollonio
confeſſoꝛe et virtutibus eius

Vidimus ⁊ aliū viꝝ ſctm̄ noīe Appollonium apud Thebaydā in finibus Hermopolis. ad quā ciuitatē ſaluatoꝛē cū Maria ⁊ Joſeph de iudee finib⁹ veniſſe tradūt. ſ᷒m ꝓphetiā yſaie dicētē. Ecce dn̄s aſcēdet ſup nubē leuē: ⁊ veniet ī egiptū. ⁊ ꝯmouebunt᷑ manufacta egiptioꝝ a facie ei⁹ ⁊ cadēt in terrā. Vidimus ḡ ibi etiā ⁊ templū ipm in q̄ ingreſſo ſaluatoꝛe coꝛruiſſe oīa ydola in terrā. ⁊ ꝯminuta eſſe memoꝛabantur. ¶ Vidimus ergo ſupradictum virū in vicino heremo ſub mōte quodam habentē monaſteria. Erat enim pater monachoꝝ̄ circiter quingentoꝛuꝫ et famoſiſſimus in omnibus Thebayde finibus habebatur. Opera enim magna erant ei. et v̄tutes multas: ſignaq; plurima ⁊ ꝓdigia faciebat ꝑ eum deus. A puericia nāq; in abſtinentia nutritus eſt. qui cum ad maturā ꝑuenit etatē grā dei ſp̄ cum ipo creuit. Erat enim annoꝝ̄ fere octoginta cum eum vidimus in monaſterioꝝ̄ congregatione floꝛentē. ſz ⁊ ipi qui videbant᷑ ei⁹ eſſe diſcipuli ita ꝑfecti erāt ⁊ magnifici ut oēs pene poſſent ſigna facere. Quindecim ergo annoꝝ ſeceſſiſſe eum ad heremū ferebāt atq; ibi cum. xl. annis fuiſſet in exercitijs ſpiritalibus conuerſatus: aiebant vocem

dei ad eū delatā dixiſſe. Appolloni ꝑ te ꝑ/
dam ſapientiā ſapientiū in egipto: ⁊ intel/
lectū prudentiū reprobabo. Perdes aūt
mihi et eos qui inter ipſos ſunt ſapiētes ba
bilonis. ⁊ oēm culturā demonioꝝ ſubrues
Perge ḡ nūc ad loca habitabilia. genera/
bis enim mihi ꝓplm ſubſtantiuū ⁊ ꝑfectuꝫ
emulatorē operū bonoꝝ. At ille reſpondēs
ait. Aufer a me dñe iactantiā: ne forte ela/
tus ſuꝑ frēs meos cadā ab oībꝰ bonis tuiſ
Rñdit ad eū rurſus diuīa vox. Mitte ma
nū tuā ad ceruices tuas. ⁊ qđ ꝯphenderis
ꝯſtringe ⁊ ſub arena obrue. At ille ſine mo
ra iniecta manu ad ceruices ſuas apphen/
dit q̄ſi ꝑuulū q̄ndā ethiopem: ⁊ ꝯtinuo di
merſit eū ſub arena clamantē ⁊ dicentem.
Ego ſum ſuꝑbie demon. Poſt hec vox ad
eum facta eſt a deo dicēs. Perge nūc. oīa
eñ q̄cūqꝫ a deo popoſceriſ ꝯſeq̄ris. Ille ḡ pꝰ
hec ꝑrexit ad ea loca in q̄bꝰ homīes habita
bant. tpibꝰ aūt Juliani tirāni hec fiebant.
¶ Fuit aūt in locis illis ſpelūca q̄dā here/
mo vicina in q̄ habitare cepit. indeſinēter
die ac nocte orōibꝰ vacās: eaſqꝫ ut aiebāt ꝑ
diem centū vicibꝰ totidemqꝫ noctiſ tpe cur
uans genua ꝯſignabat deo. Cibo aūt magꝭ
celeſti q̄ꝫ hūano vtebaṫ. Indumētū eiꝰ ſtup
peū collobiū erat qđ apud illos lebites ap
pellaṫ. et linteū q̄ collū ⁊ caput obuolueret.
Que tñ indumēta ꝑmāſiſſe ei ferebāt ī de
ſerto nunq̄ꝫ veterata. Erat ergo in vicino
heremi loco in virtute ſpūs degens ſigna
⁊ ſanitates miras efficiens. q̄s enarrare ꝓ
ſui immēſitate ſicut ab his q̄ cū ipſo erāt ſe
nioribꝰ cōꝑerimus: vox nulla ſufficiet. Fa
ma aūt magnifica de eo ꝑuulgata cū āmira
tōe oīm q̄ſi ꝓpheta aliq̄s aut aplꝰs haberi ce
piſſet. vicinis e regionibꝰ monachi diuer/
ſis ex locis ꝯueniebāt ad eū: ⁊ tāq̄ꝫ pio pa
tri magna munera ſuas ſinguli quiqꝫ aīas
offerebāt. At ille vnūquēqꝫ eorū tota reli/
gione ſuſcipiens alios ad bñ intelligendū ꝓ
uocabāt. Sꝫ et ipſe priꝰ ea oñdebat exēpliſ
q̄ vbis docere cupiebat. Aliis quidē diebꝰ
vnūquēqꝫ apud ſemetipſm exercere abſti/
nentiā quā poſſet ſinebat. die vo dñica ḡ/
tia charitatis ſecū omnes cibū ſumere hor
tabaṫ. cum tñ ipſe ſolitis abſtinentie obſer/
uatōnibus deſeruiret herbis ſolūmodo aut
oleribus vtens. nec vſum aut miniſteriuꝫ
ignis admittens. ¶ Hic cū audiſ/
ſet Juliani ut ſupradiximus tpibꝰ fratrem
quendā ad militiā comphenſuꝫ detineri in
carcere. venit ad eū cū fratribꝰ ꝯſolādi gr̄a
vt moneret eū in neceſſitate tenere ꝯſtanti
am atqꝫ imminentia ꝯtemnere ac deridere
ꝑicula. Tēpus enim ait certaminis adeſt:
in quo fideliū mentes temptatōibꝰ ꝓban/
de ſunt ⁊ noſcende. Cūqꝫ his et aliis vbis
roboraretꝛ animus adoleſcentis: ſuperuenit
centurio ⁊ indignatuſ cur introire auſus eſ
ſet claues extrinſecus carceri impoſuit. ipſ
q̄ꝫ ⁊ oēs q̄ cū eo venerāt ꝑiter ꝯcluſit. quo
ſcꝫ etiā ipi ſilr ad militie detinerentꝛ officiū
Conſtituēs q̄ꝫ cuſtodes q̄ꝫ ꝑlimos abſceſ/
ſit. Medio aūt noctis aſtare viſus ē ange/
lus ingenti luce reſplendens. et obſtupefa/
ctis ꝑterritiſqꝫ cuſtodibꝰ carceris clauſtra
patefecit. Tūc vero ipi cuſtodes aduoluti
ad pedes ſanctorū rogabant eos diſcedere
dicentes. Meliꝰ ſibi eſſe mori ꝓ his q̄ꝫ di
uine virtuti obſiſtere q̄ eorū curā gerebat.
Mane vo etiā ipſe centurio cuꝫ principali
bus viris feſtinus ad carcerē venit. rogans
ut diſcederent oēs qui teneri videbantꝛ. di
cebat enim domū ſuam terre motu magno
cōcidiſſe. et electos q̄ſqꝫ famulorū ſuoꝝ ꝑe
miſſe. Sancti vo his auditis hymnū deo
laudeſqꝫ cecinerūt. et regreſſi ad heremum
erāt in vnū poſiti ſm aplorum exemplum
hñtes aīam vnā et cor vnū. ¶ Pater aūt
ſenior docebat eos vt quotidie ꝓficerēt in
virtutibꝰ. et inſidias dyaboli quas per co
gitatōnes inferret hominibus in initiis ſtatiꝫ
retūderent. Sic enim aiebat. Si cōfringa
tur caput ſerpētis omne eiꝰ corpus emor/
tuū reddiṫ. Ob hꝫ eñ mādat nobis deꝰ ob
ſeruare caput ſerpentis. vt omnino ſtatim
ab initio. nec recipiamꝰ malas ⁊ ſordidas
cogitatōes in corde nrō. Quanto ergo ma
gis diffundi non conuenit in ſenſibus no/
ſtris cogitatōnum fanthaſias. quas etiam
ab initio recipi vetat. Sed et illud mone/
bat: vt in virtutibus animi alter alterum
vincat. nec patiatur ſe vnuſquiſqꝫ inferio/
rem proximo ſuo fieri. Hinc autē dicebat

Sciatis ergo vos ita ꝓficere in ꝟtutibuſ
ſi nulla vobis paſſio fuerit dñata erga mū
dana deſideria. h̾ eñ eſt initiū donorū dei.
Q, ſi etiā ad h̾ venerit quis veſtrū vt ⁊ ſi
gna ⁊ mirabilia faciat. nō extollat̾ ꝓ h̾ neqꝫ
in cogitatōe ſua erigat̾ tanqꝫ ceterꝭ ꝑlatuſ.
ſꝫ nec hocipm̄ hoib9 dꝫ oſtēdere ꝙ donū g̃
tie huius accepit. alioqn ſeipm̄ ſeducit. et
ipe decipit̾ et grām ꝑdet ¶ Habebat ergo
hanc magnificā ꝟbi dei doctrinā ſicut et
nos etiā ipi ex ꝑte fruiti ſumus. Sꝫ ⁊ ma
iorē habebat in opibus grām. Oīe ei qd
qd petiſſet a deo ſine mora ꝯſequebat̾. Sꝫ
⁊ reuelatōes ei plurime oñdebant̾. Deni/
qꝫ ſeniorē frēm ſuū qui ⁊ ipe in heremo de
fūctus eſt cū q̄ plurimo tp̄e egerat vitā ꝑfe
ctā vidit in ſomnis in ſede aplica reſidētē
atqꝫ vnū ex ipis hereditatē ſibi virtutū et
grām reliqſſe. Cūqꝫ etiā ꝓ ſemetipo orarꝫ
ut velocius eū dñs aſſumeret. ⁊ cū ipo ſibi
regem ꝑſtaret in celis. rñſum ē ei a dño ſal
uatore. parū adhuc ei tp̄is in terris deberi
donec vite et ꝯuerſatōis eius plīmi emula
tores exiſtant. ꝑplos nāqꝫ ei plīmos credē
dos eſſe monachoꝝ. ⁊ exercitū qndā pioꝝ.
vt ꝑ hec dignā ꝓ talibus meritis remune
ratōem inueniret apud deū. Hec aūt ut vi
dit ita geſta ſunt. ꝯuenerunt eñ ex oñi lo
co monachi fama ⁊ doctrina eius inuitati
⁊ ꝑcipue exēplis eius qꝫplīmi ſeculo renū
ciantes. ꝯuentū qndā magnificū fecerunt
apud eū in ſupdicto mōtis loco. ꝯmunem
vitā mēſe vni9 vnanimiter ꝯfuātes. Poſ
ergo tanqꝫ vere celeſtem quendā ⁊ angeli/
cū cernebam9 exercitū oibus ꝟtutib9 ador
natū. Nullus ſane in eis ſordidis vtebat̾
indumētiſ. ſꝫ ſplēdore veſtiū ꝑiter atqꝫ ani
moꝝ nitebant ita ut ſm̄ ſcripturā letaret̾
heremus ſitiēs. ⁊ multi filij ei9 viderent̾ in
deſerto. Que ꝯuiſ de eccleſia dicta ſint. tñ
in egipti deſertis hec etiā hiſtorica relatōe
ꝯpleta ſunt. Z ¶ Ubi enim tāte ꝑ orbeſ
multitudines veniūt ad ſalutē. qntas egip
ti deſerta ꝓtulerūt. Quanti ꝑpli habentur
in vrbibus tante pene habent̾ in deſertꝭ mlͭ
titudineſ monachoꝝ. Unde mihi videtur
etiā apli dictū i eiſ eſſe ꝯpletū. ꝙ vbi habū
dauit peccatū. ibi ſupabūdauerit grā.

¶ Habūdauit eñ aliqn̄ immūd9 ydoloꝝ
cultus in egipto ſic̄ nulqꝫ gētiū. Canes eñ
et ſymias atqꝫ alia portēta oli venerati ſūt.
Allia qꝫ et cepas ⁊ nōnulla olerū deos cre/
debant. ſic̄ ab ipo p̄re Appollonio tradēte
didicimus. Cauſam eñ nobis priſce eoꝝ
ſupſtitōis hoc mō expoſuit. Bouem qdeꝫ
deū crediderūt aliqn̄ egiptij. ꝓ eo ꝙ ꝑ ipum
rura excolētes victū cibūqꝫ capiebāt. Sꝫ
⁊ aquā nili colebāt. ꝓ eo ꝙ vniuerſas riga
bat egipti regiōes. Colebant qꝫ ⁊ terrā vt
pote vberiorē ceteris terris. Canes etiā ut
ſupdiximus et ſymias ac diuerſa herbaꝝ
genera atqꝫ oleꝝ colebāt. ꝓ eo ꝙ occaſionē
ſibi ſalutis ꝑ hec veniſſe opinabant̾ tp̄ibuſ
pharaonis. Circa hec eñ ſingula occupatō
eis exorta videbat̾. cum ille p̄res nr̄os ꝑſe
quens ſubmerſus ē. ⁊ vnuſquiſqꝫ id ꝑ qđ
occupari viſus eſt ne pharaonē ſequeret̾ h̾
ſibi reputauit deū dicens. qꝛ h̾ mihi deus
fuit hodie ut nō ſeq̄rer pharaonē et ſimlͭ cū
ipo demergerer. Hec g̃ erāt ꝟba ſcti Ap/
pollonij q̄ nobiſcū loqͣbat̾. Sꝫ mltomagꝭ il
la ſcire optet q̄ in opib9 ⁊ ꝟtutib9 habuit
A ¶ Erāt aliqn̄ i circūitu ſcti Appollonij
poſiti decē circiter gētiliū vici apđ qſ demo
niaca ſupſtitio ſūmo ſtudio colebat̾. Tem
plū enim erat ibi ampliſſimū atqꝫ in eo ſi/
mulacrū qđ moris erat circūferri a ſacer/
dotibus bachantiū ritu: cū reliq̄ multitudi
ne circūeuntibus ⁊ qſi ꝓ aquis pluuialib9
ꝓphana miſteria ꝑagētib9. Cōtigit autem
ſub eo tp̄e quo hmōi ab eis orgia gerebāt̾
iter agere beatū appolloniū ꝑ ipa loca cū ali
qntis frib9. Et cū vidiſſet infeliciū turbas
qſi demōe quodā agi bacharīqꝫ ꝑ campos.
miſerat9 errorē eoꝝ fixis genub9 inuocauit
dñm et ſaluatorē noſtrū. et oēs eos q̄ ceri/
monijs demoniaciſ agebātur cū ſimulacro
ſuo ſtare fecit immobiles nec progredi oñi
no vſqꝫ poſſe. Atqꝫ ita ꝑ totam diem rapi/
diſſimis aduſti eſtibus permanſerūt igno
rantes vnde eis herere vno in loco immo
biliter contigiſſet. Tunc ſacerdotes eoꝝ
dicebāt eſſe quendam chriſtianū in regio/
nibus vicine heremi cōmanentem Appol
lonium nomine. et ipſius eſſe hec opera. q̄
niſi eſſet exoratus ſibi periculū ꝑmanſurum

Ut autē ad rei tante miraculū ꝯuenerunt
vndiqꝫ q̄ audierant .et ꝑcūctātes q̄ tanti
cauſa extiterit mōſtri .ignorare ſe penit⁹ fa
tebant̄.ſuſpitionē tū dari ſibi dicūt ſupra
dicti viri.quē ⁊ exorari ꝓ ſe depoſcūt. Tūc
q̄dam ex ipſis vere eos opinari aiūt.nam ⁊
vidiſſe eum illo itinere ꝑtereuntē ꝯfirmāt
⁊ tū adhibere q̄ putabāt ꝓdeſſe auxilia nō
morant̄. Adducūt boues quoꝝ ꝟtute vide
ret̄ poſſe moueri ſimulachrū. Sꝫ nec cū ſic
q̄dē aliq̄d ꝓfeciſſent omni auxilio fruſtra-
ti legatos ad hominē dei mittūt.pollicētes
vt ſi eos reſoluat ab his vincul̄. pariter q̄ꝫ
erroris in eis vincula diſſolueret. hec vbi
nunciata ſunt ei .ſine mora deſcēdit ad eos
⁊ oratōe ſola ad deū fuſa oēs reſoluit. At il
li ſine dilatōe vnanimiter omneſ ꝯfugiunt
ad euꝫ.ſaluatori deo nr̃o credentes ⁊ gr̃as
referentes. Simulacrū ꝟo q̄d erat ligneū
ꝯtinuo igni tradūt.ipſi aūt ſecuti hoīeꝫ dei
atqꝫ edocti ab eo fidem xp̄i.eccl̄ie dei ſocia-
ti ſunt. Plurimi vero ex ipſis cū ipo māſe-
runt ⁊ etiā nunc in monaſterijs degūt. Fa-
cti tamē huiuſ mirabil̄ fama vbiqꝫ diffuſa
eſt.et multi ꝓ hoc ad fidem dn̄i ꝯuertebā
tur.ita ut in omnibꝫ illis regionibꝫ null⁹ iā
pene gentiliū remaneret ₰ ¶ Poſt ali
quantū tp̄is certamē erat de finibꝫ int̄ du-
os vicos.hoc cū nunciatū eſſet ſancto Ap-
pollonio feſtinans deſcēdit ad eoſ pacꝫ grā
Sed illi furore ꝯtentōis incenſi nullo ge-
nere ad pacis ꝯſiliū flectebant̄. maxime ꝙ
vnius ptis pp̄lus plurimū fiducie in viri-
bus cuiuſdā latronis gerebat.q̄ ipi⁹ certa-
minis ſignifer videbat̄. Hūc cū viderꝫ ap
pollonius paci reſiſtentē dicit ad eum. Si
mihi o amice acq̄eſcere volueriſ ad pacē. ro
gabo deū meū et remittet tibi peccata tua.
At ille cū audiſſet nihil omnino diſtulit.ſꝫ
genibꝫ eius ꝓuolutus ſupplicabat ei. Tūꝫ
deinde ꝯuerſus ad turbas que eū ſecute fue
rant fecit omneſ cū pace diſcedere. Quibꝫ
ſecedentibꝫ ipe ꝑmanſit cū hoīe dei.expe-
ctans ab eo ꝓmiſſum. Tunc ꝟo appolloni
us aſſumens eū et cū ipſo iter agēs ad mo
naſteriū docebat eū mutare debere ordineꝫ
vite et patienter a deo q̄rere miſericordiaꝫ
⁊ ꝓmiſſionē ei⁹ ex fide expectare. oīa eniꝫ
poſſibilia dicebat eſſe credēti. Cūqꝫ noctꝫ
tp̄e ſimul in monaſterio requieuiſſent.ꝑ viſū
ambo vident ſe eſſe in celis ⁊ aſſiſtere ante
tribunal xp̄i. Vidēt etiā angelos dei ⁊ ſan
ctos quoſqꝫ adorantes dn̄m. Et cū hec vi-
dentes etiā ipi adoraſſent deū : vox dn̄i ad
eos defert̄ dicēs. Licet nulla ſit ꝯmunio lu
ci ⁊ tenebris.nec ſit aliqua portio fideli cū
infideli.tamē donat̄ tibi ſalus iſti⁹ ꝓ quo
ſupplicaſti appolloni. Sꝫ ⁊ multa alia cuꝫ
audiſſent in celeſti viſione poſiti q̄ neqꝫ ſer
mo enarrare ſufficit neqꝫ auris audire.ſur
rexerūt a ſomno ⁊ que viderāt fr̄ibꝫ indica
runt. Ammiratio aūt ingens eſſe cepit: cuꝫ
vnū atqꝫ idē ſomniū vterqꝫ narrarēt. Per
māſit aūt cū fratribꝫ latro ille iam ſanctus
vitā ſuā moreſqꝫ ad oēm innocentiā pieta
tēqꝫ ꝯmutās.tanqꝫ in agnū ꝟſus ex lupo.
vt in eo pleniſſime ꝯpleri videret̄ ꝓphetia
yſaie dicentis. Lupi cū agnis paſcentur: ⁊
leo et bos ſimul paleis veſcent̄. Vidimus
ibi quoſdam etiā gentis ethiopū viros cū
monachis viuētes ⁊ multos ex ceterꝫ mo
nachis in obſ̄uantia religionis et ꝟtutibꝫ
animi ꝑcellētes.ut ⁊ in ipis ꝯpleri videre-
tur ſcriptura q̄ dicit. Ethiopia ꝑueiet ma-
nus eius deo. ¶ ¶ Adhuc aūt in geſtis
ſancti Appollonij ferebat̄ hoc. Lis q̄dam
tp̄e dicebatur exorta inter duos vicos.q̄-
rū vnus xp̄ianorū alius gētiliū fuit. Pro-
cedunt ex vtraqꝫ p̄te armatoꝝ turbe pluri
me.accidit aūt vt vir ſanctus appollonius
ſuꝑueniret. Cūqꝫ eos hortaret̄ ad pacē. q̄-
dam eorū qui inter gentiles quaſi caput et
cauſa belli illius ſtabat hō truculentus ⁊ fe
rus obſiſtebat ei vehemēter dicēs. non ſe
ꝑmittere fieri pacē vſqꝫ ad mortē ſuā. tūc
ille fiat inq̄t ut optas. Nullus eñ ali⁹ ꝑter
te ꝑimetur.ſꝫ et mortuo ꝯgruū honori tuo
tibi ſepulcrū fiet.nō terra ſed beſtiaꝝ ac vo
lucrū ventres. Et cōtinuo ſermo ei⁹ effici
tur veritas. Nullus enim alius ex vtraqꝫ
parte niſi ſolus ipe cecidit. Quē cū ſub are
na obruiſſent mane regreſſi inuenerūt cor
pus illius a beſtijs effoſſum: laniatūqꝫ at-
qꝫ a volucribꝫ deuoratū. Cūqꝫ omnes am-
miratōnem habuiſſent ꝙ ſermo hoīs dei
ita fuiſſet impletus cōuerſi ſunt oēs ad

fidem ſaluatoris dn̄i. ⁊ appolloniū ꝓphetā
dei ꝑdicabant. Sed ⁊ hoc nos nō effu-
giat qđ ab eo primis adhuc diebꝫ qbꝫ ī ſpe-
lunca habitare cū paucis fratribꝫ ceperat.
factū didicimus. Dies ſanctꝰ aderat paſce
⁊ cū ſolēnitas vigiliarū ſacramentorūq;
intra ſpeluncā fuiſſet expleta. atq; ex his q̄
fuerāt apđ eos refectio pareꝛ. erāt aūt eis
pauci tantūmō et ſicci panes. atq; olera ex
his que ſale aſperſa reponi apud eos ſolēne
eſt. Tunc appolloniꝰ fratres q̄ ſecū erant
alloqui ita cepit. Si eſt in nobis fides. ⁊ ve
re fideles ſumus famuli xp̄i. petat vnuſqſ-
q; nr̄m a deo ſi qđ qs quaſi ī die feſto ſume
re libenter hꝫ. At illi ip̄i potius qui eos eta
te ⁊ meritis ꝑcelleret hec a deo poſcēda ꝓ-
mittūt. ſemetip̄os inferiores huius gratie
iudicātes. tūc ille cū omni alacritate orōez
fudit ad deū. Qua expleta cū oēs reſpon
diſſent amē. ecce repente an̄ fores ſpelunce
aſtare vident hoīes qſdam ſibi penitꝰ igno
tos. quiq; tā multas copias rerū oīm que
ad vſus dūtaxat ciboꝝ ꝑtinēt detulerūt. ut
neq; tam multa neq; tā diuerſa facile qſq;
viderit. in qbꝫ erant q̄dam q̄ omino in egi
pti regionibꝫ nuſq; viſa ſunt. vicꝫ pomorū
genera. et magnitudo incredibilis vue. nu
ces ficus. mala qꝫ punica. et an̄ tp̄us oīa
faui atq; mellis ⁊ lactis copia. ⁊ panes ca-
lidi et mūdiſſimi qui tn̄ ꝑegrini eſſe vide-
renꝛ ꝓuincie. Uiri vo q̄ hec detulerāt ſta
tim ut ea monachis tradiderūt quaſi feſti-
nanter ad eū a quo miſſi fuerāt redire cu-
piētes mox diſcedūt. Tūc ip̄i monachi gr̄-
tias dn̄o referentes ex his q̄ ſibi fuerāt de-
lata veſci ceperūt. Quorū copia tanta fuit
ut vſq; ad diē penthecoſten quotidie mini
ſtrata ſufficerēt. certi ꝙ hec ſibi a deo ſolē-
nitatis gr̄a miſſa ſint. ¶ Comperimꝰ etiā
hec ꝙ qdam ex fratribꝫ cui deerat hūilitaſ
⁊ māſuetudinis gr̄a popoſcit ab eo ut pete-
ret a dn̄o vt ſibi donareꝛ hoc munus. orāte
illo tanta in eū gratia māſuetudis et hūilita
tis aduenit. ut omnes fratres ſtuperent de
trāquillitate animi eius ⁊ modeſtia. in quo
prius nihil horū viderāt. D Orta ē
aliqñ fames apud Thebaydā. Sciētes au
tem habitatores terre illiꝰ ꝙ monachi qui
cum appollonio dn̄o ſeruiebāt frequenter
etiā ſine cibo ꝑ dn̄i gratiā paſcebanꝛ. oēs
ſimul cū vxoribꝫ et filijs ꝑgunt ad eū. cibū
ſimul bn̄dictōemq; poſcētes. At ille nihil
dubitās ꝓferre cepit ex his q̄ ad vſuꝫ fra-
trum repoſita erāt et dare ſingulis copioſe
Cum vo tres ſole panū ſporte remāſiſſent
fames autē ꝓplm vehemēter vrgeret. iubꝫ
in mediuꝫ ꝓferre ſportas q̄ ſole ſupfuerant
vnius diei victū monachis ꝑbiture. ⁊ ī au
ditu totius ꝓpl'i qui famis neceſſitate ↄflu-
xerat eleuatis ad deū oculis manibuſq; ait
Nunqđ nō valet manus dn̄i multiplicare
hec. Sic dicit ſpūſſanctus. Nō deficiet pa
nis in ſportis his donec ſatiemur oēs de
frugibus nouis. Etiā ⁊ plīmi ex his q̄ tūc
in ꝑſenti fuerāt ↄfirmabāt q̄ttuor ↄtinuis
menſibꝫ nec ceſſatū eſt vnq; erogari paniſ
ex ſportis. neq; deeſſe potuit aliqñ. Simi-
liter aūt et alio tp̄e feciſſe eū de frumenti ⁊
olei ſpecie ꝑhibebāt. Quibꝫ vtutibꝫ motꝰ
dyabolus dixiſſe ad eū ferꝛ. Nūqđ helyaſ
es tu. aut alius aliquis ꝓphetarū vel ap̄loꝝ
ꝙ hec facere auſus es. At ille reſpondit ei.
Quid em̄. Nōne et ꝓphete ⁊ ap̄li homīes
erant qui nobis et fidem ſuā ⁊ gr̄am tradi-
derūt. Aut tunc deus pn̄s erat. nūc vo ab-
ſens eſt. Abſit. Deus omnia p̄t ⁊ q̄ p̄t ſem
per p̄t. Si ergo deus bonuſ ē. tu quare ma
lus es. Hec ut ſup̄ iā diximus a ſenioribꝫ
viris religioſis et ſanctis ꝑ eū geſta eſſe fi-
deli narratōe ↄpimus. Et q̄uis eorū fide
lis ſit habenda relatio. maiorē tn̄ fidē rerū
ꝑſtitit etiā h' qđ nos ip̄i oculis nr̄is inſpexi-
mus. Plenas em̄ ſportaſ panibꝫ deferri vi
dimus ad vacuas mēſaſ. ⁊ cū replerenꝛ pa
nibꝫ mēſe. atq; ad omnē ſatietatē ↄſumerē
tur. plene nihilominus colligebanꝛ. E

Aliud quoq; qđ apud eū mirū vidimuſ
nō ſilebo. Tres eramꝰ nos frēs q̄ ad ſctm̄
appolloniū venimꝰ. ⁊ ecce lōge adhuc nob̄
poſitis ab eius monaſterio occurrerūt frēs
qui ab ip̄o ante triduū audierāt de aduētu
nr̄o. occurrerūt aūt nobis cū pſalmis. h' ei
moris eſt facere in aduentu oīm monacho
rum. Et adorantes in facies ſuas vſq; ad
terram oſculabanꝛ nos. atq; oſtēdētes noſ
ſibijnuicē dicebant. Iſti ſunt fratres de qꝝ

aduentu ante triduū nobis pater appolloni
us ꝑdixerat dicēs. Poſt triduū affuturoſ
tres fratres de iheꝛlimis veniētes. Alij vo
ex fratribꝰ ꝑcedebāt nos. alij ſeqbant̄. vi
traqꝫ tamē turba pſallebat. Ubi aūt appro
pinquare cepimuſ audita voce pſalmi. etiā
ipe ſanctus ꝓcedit in occurſum. Et vt vi
dit nos ſtatim prioꝛ adoꝛauit vſqꝫ ad ter
rā. et ſurgens oſculo nos ſuſcepit. Ubi aūt
ingreſſi ſumus monaſteriū oꝛatōe prius ut
moris eſt data pedes noſtros ꝓprijs ma
nibꝰ lauit. et cetera q̄ ad reqem coꝛpis ꝑti
nent adipleuit. Hec aūt ita facere ei mos
erat omnibus aduentantibꝰ. Illud quoqꝫ
moꝛis erat apud eū. ut fratres q̄ cum ipſo
erāt nō prius cibū ſumerēt q̄ꝫ ꝯmunionē
dn̄icam ꝑciperent circa hoꝛā diei nonā. et
poſt h̄ interdū ſic vſqꝫ ad veſꝑam ꝑmane
bant. dum verbū dei audientes de mādatiſ
dn̄i adimplendis ſine intermiſſione voce
bant̄. Poſt hec cibo iā ſumpto. alij ipſoꝛū
ad heremū ſecedebāt ꝑ totā noctē ſcriptu
ras diuinas memoꝛia recolentes. alij in eo
dem loco ad quem ꝯuenerāt ꝑmanebant ⁊
vſqꝫ ad lucem in hymnis ⁊ laudibꝰ dei ꝑui
giles durabant. ſicut et ego ipe p̄ns vidi.
Aliquanti vo ex ipis circa hoꝛā nonā cum
deſcēdiſſent de mōte. ꝑcepta dei grā ſtatim
deſcendebant. ſolo h̄ ſpiritali cibo cōtenti.
⁊ hoc faciebant ꝑ plīmos dies. Sup̄ mo
dum aūt leticia et gaudiū inerat eis. et tan
ta exultatio quanta haberi ab vllo hominū
nō poſſit in terris. Nullus in eis triſtis oī
no inueniebat̄. ſed et ſi aliquis viſus fuiſſꝫ
aliquantulū meſtioꝛ. ſtatim pater appollo
nius cauſam meſticie ꝑquirebat. Freqnter
autē etiā ſi aliqs occultare voluiſſet. ipe an
nunciabat qđ lateret in coꝛde. ita ut iſ q̄ pa
tiebat̄ agnoſceret. Monebat ḡ eos dicēs.
nō opoꝛtere ꝓrſus ineſſe triſticiā his quibꝰ
ſalus in deo eſt. et ſpes in regno celorum.
Triſtentur aiebat gentiles et lugeāt iudei
plāgant ſine ceſſatōe peccatoꝛes. iuſti vo le
tent̄. Nam ſi hi qui terrena diligūt ſuper
fragilibus ⁊ caducis rebꝰ letant̄. nos q̄ tā
te glīe ſpem ⁊ eternitatis habemꝰ expecta
tōem. cur nō omni exultatōe letemur. aut n̄
et aplus nos ita monet dicens. Sꝑ gaude
te ſine intermiſſione oꝛate. in oībꝰ grāſ agi
te. Sed qs poſſit doctrine eiꝰ et vboꝝ gra
tiam ſufficiēter exprimere. vnde ſilere de
his meliꝰ cenſeo q̄ꝫ parū indigne ꝓloqui.
Multa eīn nobis etiā ſecretius de rōne
abſtinētie ⁊ ꝯuerſatiōis integritate. multa
enim de hoſpitalitatꝭ ſtudijs diſſerebat ⁊ ꝑ
cipiebat attētius ut aduentātes fratres q̄
ſi dn̄i ſuſcipiamus aduentū. Nam ⁊ ado
rari fratres aduenictes ꝓpterea inqt tradi
tio nr̄a habet. ut certū ſit in aduentu eoꝛum
aduentū xp̄i haberi. ſic enim ⁊ abꝛahā ſu
ſcepit eos q̄ hoīes q̄dē videbāt̄. dn̄s aūt in
eis intelligebat̄. Interdū autē etiā ꝯ volū
tatem cōgere debemus ad coꝛꝑalem reqē
fratres. ſicut ſancti loth exēpla nos edocēt
qui angelos vi ꝯpulſos ad domꝰ ſue addu
xit hoſpitiū. Sed ⁊ hoc monebat ut ſi fieri
poſſit quotidie monachi communicarent
miſterijs chriſti. ne foꝛte qui ſe longe facit
ab his lōge fiat a deo. Qui autem frequen
tius hec ſuſcipit frequentius ipm̄ videat̄
ſuſcipe ſaluatoꝛē. qꝛ et ita ipe ſaluatoꝛ dicit
Qui manducat carnē meā et bibit ſangui
nem meū in me manet ⁊ ego in eo. Sed ⁊
ipa ꝯmemoꝛatio dn̄ice paſſiōis cū aſſidue
fit a monachis plurimū vtilitatis eis con
fert ad exemplū patiētie. Sed ⁊ ꝯmonitio
dat̄ ꝑ hec ut ſtudeat vnuſquiſqꝫ ita ſemper
ꝑatus inueniri ne indignus dn̄icis miſte
rijs habeat̄. Addebat aūt his q̄ etiā remiſ
ſio peccatoꝝ ꝑ hec credentibus det̄. F
Ieiunia ſane legitima. id ē q̄rtā ⁊ ſextā
feriā monebat nō eſſe ſoluēda niſi grandis
aliqua neceſſitas fieret. qꝛ q̄rta feria iudaſ
de traditōne dn̄i cogitauerat. ⁊ ſexta feria
crucifixus ſit ſaluatoꝛ. Uidebit̄ ergo q̄ i hiſ
diebus ſine aliqua neceſſitate ſoluit ſtatu
ta ieiunia. vel cū tradēte tradere ſaluatoꝛē.
vel cū crucifigentibꝰ crucifigere. Dicebat
ergo ut ſi foꝛte in diebꝰ ꝑdictis ſuꝑuenirꝫ
aliqs fratrū. ſiqdem ante hoꝛā nonā laboꝝ
cauſa velit reficere. ponendā ei eſſe menſā
ſoli. qđ ſi nolit nō eſſe cogendū. ꝯmunis nā
q̄ꝫ huius obſuantie traditio ē. Culpabat ſa
ne eos valde qui vel comā capitis nutriūt
vel ferrū in collo circūferūt. vel aliquid ta
le qđ ad oſtēſionē hoīm fieri videat̄ gerūt

Certū eſt eñi inqt ꝙ iſti ab hoībꝫ laudē q̄/
rant. et oſtentatōis cauſa hec faciāt. cū man
datū ſit etiā ieiunia ipa in occulto eſſe cele
brāda. ut deo ſoli ſint ꝯgnita q̄ videt quod ī
occulto fit et reddet palā. Sed ut videtur
iſti nō ſunt ꝯtēti eiꝰ teſtimonio ⁊ remune/
ratōe q̄ videt in occulto. ſed manifeſtari a/
pud hoīes ſe volūt. Oīs ḡ abſtinētie ratio
in occulto habenda eſt. ut et corpꝰ ieiunijs
fatiget̄. et tñ nō apud hoīes iactātia. ſꝫ apd̄
deū retributio q̄rat̄. Hec ⁊ multa alia no/
bis de ꝯuerſatōe monachorū ꝑ totā diſſe/
rens ſeptimanā dierū. et fidē doctrīe geſto
rum ſuorū autoritate ꝯfirmās. vbi ꝓfici/
ſci cepimus ꝓducēs nos aliquātulū mone
bat dicēs. Añ oīa pacē habetote inter voſ
⁊ nolite ab inuicē ſeparī. Tūc ꝯuerſus ad
fratres q̄ ſimul cū eo ꝓducentes noſ aderāt
Quis inqt veſtrū fratres ꝓmptus ē dedu
cere eos vſqꝫ ad vicina patrū monaſteria
Et cum pene omēs ꝓmptiſſime ſemetipoſ
obtuliſſent ⁊ ꝓgredi nobiſcū vellēt. ipe ſā
ctus pater Appollonius elegit ex oībꝫ tres
q̄ et grecam linguā et egiptiā bñ noſſent. ut
ſicubi neceſſariū fuiſſet interp̄taret̄ nobis
q̄ et ī collatōibꝫ ſuis edificare nos poſſent
Mittens ergo eos nobiſcū. p̄cepit ne priꝰ
a nobis diſcederent q̄ꝫ oēs patreſ atqꝫ oīa
que velimus monaſteria videremꝰ. q̄ꝫuis
oēs circūire nemo ſufficiat. Bñdicēs ergo
nos dimiſit. atqꝫ in hec v̄ba bñdictōnem
dedit. Benedicat voſ dñſ ex ſyō. ut videatꝫ
q̄ bona ſunt ihrl̄m oībꝫ diebus vite vr̄e

Finit vita beati Appollonij.

De. S. Ammone abbate qui draconē interfecit. ⁊ latrones cōuertit.

(G)

Que audiuimus de Ammone quo
dam ſancto viro. cuiꝰ etiā locum
in quo habitauerat vidimꝰ in de/
ſerto omittēda nō credidi. Igit̄ cū ad locū
eius ꝑueniſſemus. et ꝓgrederemur ad pa
trē deſerti ꝯ meridianū. vidimus ꝑ arenā
veſtigia tractus dracōis ingētis. cuiꝰ tāta
magnitudo apparebat. q̄ſi trabes aliqua ꝑ
arenā ducta videret̄. Qd̄ ut vidimꝰ timo
re ingenti ꝑculſi ſumus. Fratres aūt q̄ noſ
deducebāt hortabant̄ nos nihil oīnino for/
midare. ſed magis fiduciā cape. ⁊ ꝑ veſtigi
um ſeq̄ draconē. Videbitis enim inquiūt
q̄ntum valet fides cū a nobis eū videritis
extingui. Multos enim ⁊ dracones et an
gues ⁊ cornutas manibꝫ nr̄is ꝑemimꝰ. ſic
eñi ſcriptū legimus. q꞉ credentibꝫ in ſe ꝯ
cedit ſaluator calcare ſuꝑ ſerpētes et ſcor/
piones. ⁊ ſuꝑ omnē virtutē inimici. Sed
illis hec dicentibꝫ nos p̄ infidelitatis fragi
litate magis magiſqꝫ metuebamus. ⁊ roga
bamus eos ne velint ſeq̄ draconis veſtigia
ſed potiꝰ ut recto itinere ꝑgeremꝰ. Unus
tñ ex ipis alacritate impatiēs inſecutuſ eſt
draconē. Et cū nō lōge inueniſſet eiꝰ ſpelū
cam clamabat ad nos ut iremꝰ ad eū ⁊ vi/
deremus exitū rei. Quidā tñ ex fratribus
occurrēs nobis q̄ in vicino habebat mona/
ſteriū ꝓhibuit nos ire. dicēs ingētꝫ eſſe ma
gnitudis beſtiā nec poſſe nos ipam ſaltē vi
ſum eiuſ aſpectūqꝫ tolerare. p̄cipue q꞉ nihil
tale in vſu habuerimꝰ videndi. Semetip
ſum v̄o fatebat̄ freq̄nter vidiſſe ipaꝫ beſtiā
cuius vaſtitas q̄dem incredibil̄. Lōgitudo
v̄o diſtendebat̄ in q̄ndecim cubitis. Cūqꝫ
nos ad locū dehortatus eſſet accedere. ipſe
ꝑperās fratrē q̄ illic nos hortabat̄ paratuſ
ad ꝑimendā beſtiā abſtraxit. ſecūqꝫ reuoca
uit. ⁊ nolentē diſcedere niſi extingueret eā
multa p̄ce euꝫ deflerit. Qui cū veniſſet ad
nos ignauiā nr̄am infidelitatēqꝫ redargu/
it. Peruenietēs aūt nos ad cellulā fra/
tris illius q̄ nos rogauerat cum omni gr̄a
ab eo ſuſcepti requieuimus. Ille ḡ narrabat
nobis ꝙ in illo loco vbi ipe ꝯmanebat fu/
iſſet q̄dam vir ſctūs cuius ipe eſſet diſcipu
lus Ammon noīe. ꝑ quē ꝑlimas v̄tutes fe
cerit dñs. Inter cetera igit̄ etiā h̄ d̄ eo nar
rabat. Freq̄nter inqt veniebāt ad eū latro/
nes. panē quo ſolo veſcebat̄ auferētes ei. et
ſi quid erat qd̄ ad victū ſuū ꝯtinētiſſimuꝫ
repoſitū videbatur. Cūqꝫ freq̄nter ab his
moleſtiā pateret̄ q̄dam die ꝑceſſit ad here/
mū. et inde rediens duos dracones ingen
tes ſecum comitari iuſſit. atqꝫ ad oſtiū mo
naſterij ſui manere eis p̄cepit: ingreſſumqꝫ
ſeruare. Venientes ex more latrōes vidēt

qui eſſent cuſtodes in limine. Et vt vide-
runt dracões exanimes ⁊ amentes effecti
obmutuerũt ſtatim ⁊ cõciderunt. Qđ vbi
ſenior ſenſit egreſſus inuenit eos ſemine-
ces. ⁊ accedens atq̃ erigẽs eos increpabat
dicẽs. Cernitis quantũ vos ditiores eſtis
beſtijs. Ille etẽm ꝓpter deũ nobis obediũt
vos aũt nec deũ timetis: nec vitã ſeruorũ
dei inquietare erubeſcitis. Verũtamẽ intro
ducens eos in monaſteriũ poſuit eis men
ſam. et iubꝫ ut ꝑciperent cibũ. Illi ꝟo cor
de ↄpũcti: et ab omni mẽtis ſue immanita
te mox cõuerſi multis ſeruis dei qui ante
hos ſeruire deo ceperũt breui meliores fi-
unt. Jntantũ eñ ꝑ penitentiã ꝓfecerũt. ut
poſt nõ multũ tp̃is etiã ipi eadem facerent
ſigna. eaſdemq̃ ꝟtutes. ¶ Alio p̃terea
tp̃e immaniſſimo quodã dracone vicinas
vaſtãte regiões et plĩmos perimẽte vene
rũt habitatores loci illius ad ſupdictũ pa
trẽ. rogãtes eũ ũt in regionibꝫ ſuis pimeret
beſtiã. Simul etiã vt ad miſericordiã fle-
cterent ſenẽ: puerũ q̃ndam paſtoris filiũ
ſecũ deferunt. qui ſolo viſu dracõis exter-
ritus mente exciderat. ⁊ a flatu ſolo beſtie
exanimis portabat̃ ac turgẽſ. Tũc ille pue
rum quidẽ pungens oleo reſtituit ſanum.
Semetipm̃ ꝟo ad necẽ dracõis inſtigans
illis interim quaſi qui nihil eos poſſet iu-
uare, ꝑmittere nihil voluit. Mature autẽ
ſurgẽs abijt ad digreſſus beſtie. ⁊ figẽs ge
nua ſua in terrã depcatus eſt deum. Tũc
beſtia cũ ingenti impetu venire ſup eum ce
pit teterrimis flatibꝫ ac ſibilis ſtridoribus
q̃ p̃miſſis. At ille nihil horũ metuens cõ-
uerſus ad draconẽ dicit. Perimat te xp̃s
filius dei q̃ pempturus eſt cetũ magnum
Et vbi hec ſenior dixit. ſtatim diriſſimus
draco omne ſimul cũ ſpũ euomens venenũ
diſruptus crepuit medius. Cũ aũt ↄue-
niſſent finitimi habitatores et fracti dra-
conis miraculo obſtupeſcerẽt. fetoris vehe
mentiã nõ ferẽtes ↄgregauerũt ſup eum
arene moles immẽſas. Aſtãte tñ ibidẽ pa-
tre ammone. q2 nec ſic q̃d cũ mortua fuiſſet
beſtia. ſine ipo appropinq̃re ei audebãt.

De ſcto Coprete presbitero et heremita.

Erat quidam pater in ipa heremo
habẽs monaſteriũ Copres noĩe:
vir ſanctus annorũ circiter octo-
ginta. ⁊ ipe multas ꝟtutes faciẽs. Lãguo
res curãs et efficiẽs ſanitates. ſꝫ ⁊ demo-
nes fugans. ⁊ multa mirabilia faciẽs. ex qui
bus nonnulla etiã in nr̃i p̃ſentia effecit Jſte
g̃ cum vidiſſet nos ⁊ oſculo ſalutaſſet at-
q̃ ex more pꝰ orõem etiã pedes lauiſſet re
quirebat a nobis q̃ gererent̃ i ſeculo. Nos
aũt rogabamus eũ ut ipe magis nobis de
ſuis geſtis aliqua narraret. ex q̃bꝫ actibus
quibuſue meritis dñs ei tantã gratiã ↄtu-
liſſet exponeret. At ille nihil dedignatꝰ eſt
et ſue vite et priorũ ſuorũ narrare nob or-
dinẽ cepit. quos tñ lõge illuſtriores fuiſſe
ꝑhibebat. ſecꝫ ipoꝝ parua vix exẽpla ſe-
ctari. dicebat g̃. Nihil magni eſt o filioli
q̃d in nobis videtis ad ↄpatõem ſanctorũ
patrũ. ¶ Erat enim q̃dam añ nos, vir no-
biliſſimus pr̃ noĩe Mucius. Hic fuit primꝰ
in h' loco monachus et in omni hac here-
mo viã ſalutis oĩbꝫ nobis primus oſtẽdit.
Hic autẽ primus gẽtilis fuit latronũ ma-
ximus ⁊ ſepulchroꝝ violator atq̃ in oĩni
bus flagicijs opinatiſſimꝰ. ad quem tali ex
modo occaſio ſalutis aduenit. Nocte qua
dã cũ ad domũ cuiuſdã ꝟginis deo conſe
crate expoliãdi gr̃a ꝑrexit. cũq̃ machinis
q̃buſdam que hmõi artificibꝫ note ſunt do
mus eius tota ↄſcendiſſet querẽs quali ar-
te vel quo aditu ad penetralia eiꝰ irreperet.
difficultate ꝑpetrãdi opis inuexus. pluri
mũ noctis tempus in tectis poſuitꝰ ſine vl-
lo trãſegit effectu. Poſt multos ꝟo animi
conatus fruſtra adhibitos veluti feſſus ſom
no opprimit̃. et ꝑ viſum aſſiſtere ſibi videt
quendã regio habitu fulgentẽ ⁊ dicentem.
Deſine iam ab his flagicijs ⁊ ab effuſione
humani ſanguĩs ceſſa. atq̃ ab execrabilibꝫ
furtis ad laborem religioſum ↄuertere vi-
giliarũ. et ſuſcipe celeſtem angelicãq̃ mili
tiã. atq̃ ex hoc iam animi virtutibus viue
⁊ ego te huius militie ducẽ atq̃ principẽ
faciã. At ille cũ gratãter que ſibi offerebã
tur audiſſet: oſtẽdit̃ ei exercitus monachoꝝ
⁊ principatũ tenere ſup eos iubet̃. In his

euigilans. aſtantẽ vidit ſibi virginẽ ⁊ req
rentẽ. quis aut vnde vel cur illic adeſſet.
At ille quaſi amens effectus nihil ei rn̄dit
ſed tm̄ ut eccl'iam ſibi oſtenderet rogat. Il
la vero cum intellexiſſet eſſe in re aliquid
opis diuini. hoīez ꝑducit ad eccl'iaz ac p̄ſ
biteris offert. Ad quorū ille veſtigia ꝓru-
ens orabat xp̄ianū ſe fieri et locū ſibi peni-
tentie dari. Preſbiteri vero qui ꝯgnoue-
rant virū hunc omniū eſſe ſcelerū auctorẽ
mirant̄ ſi hec vera loqueret̄. Et cū pſeue-
rantia ſui fidẽ rei feciſſet. monent eū vt ſi
hec vellet illa penitus omitteret. Dehinc
cū religionis initia ſuſcepiſſet orat ſibi p̄-
cepta dari q̄bus viā ſalutis deberet ince-
dere. At illi tres ei primi pſalmi verſiculoſ
tradūt. Quib9 ille diligenter ꝯſideratꝫ ſuf
ficere ſibi ait eos ad viā ſalutis ⁊ ſcientiam
pietatis. Tribuſq; diebus ꝑmanēs apō
eos ad heremū ꝓficiſcit̄ vbi pl'imo tp̄e de-
moratus. et die ac nocte in orōne cū lacri-
mis ꝑdurans cibuz ex radicib9 accipiebat
herbarū. ¶ Regreſſus autẽ ad eccleſiam
tres verſiculos pſalmi quos a p̄ſbiterꝫ ꝑ-
cepat. nō ſolū v̄bis ſed et rebus atq; opi
bus reddidit. Preſbiteri v̄o mirabantur
ꝙ ſubito ꝯuerſus acerrimaz ſtatim inierit
abſtinentiā. ⁊ inſtruētes eū plení9 ex diui
nis ſcripturis hortabant̄ ſecuz demorari.
At ille ne videret̄ eſſe inobediēs vnā apō
eos exigens ſeptimanā rurſus ꝑgit ad he-
remū. atq; ibi ꝯtinuo ꝑ ſeptẽ annos in om̄i
abſtinentia degēs plenitudinẽ grē ꝯſequit̄
a deo. ita ut pene omnes ſcripturas memo
riter teneret. Panẽ vero dn̄ica tantū die
ſumebat. et hūc diuinitus delatū. Nā cuz
oraret ſurgēs ab orōe inueniebat panẽ po-
ſitū quem nemo hoīm detulerat. Hūc vbi
cum gratiarū actōne ſumpſiſſet ſufficiebat
ei vſq; ad alterā dn̄icā diẽ. ¶ Poſt
multū vero tp̄is iterū regreſſuſ ex deſerto
exemplo abſtinentie ſue q̄plurimos ad
imitationem ſui inuitauit. Inter quos ac
ceſſit ad eum adoleſcēs q̄dam cupiēs eius
eſſe diſcipul9. Cui ille cū habitū monacho
rum. h' eſt leuitinā et cucullū ac melotẽ q̄ ē
caprina pellis impoſuiſſet. docere eū de ce-
teris monachoꝝ inſtitutōib9 cepit. Mul-

ta ſane cū ſolicitudine curabat. ſicubi xp̄i-
anorū quis fuiſſet defunctus ut ſepelirꝫ eū
Quē cū vidiſſet adoleſcēs ille diſcipuluſ
ſuus ſūma cū diligētia mortuis indumen-
ta aptantẽ dic̄ ad eū. Pater vellē ut ⁊ me
mortuum ita indueres ac ſepelires. At ille
ita inquit faciā ⁊ tā copioſe te induā donec
dicas ſufficit. Poſt non multū vero tp̄is
defunctus eſt adoleſcēs. et p̄dictus ſermo
ꝯplet̄. Cum em̄ pl'ima ei circūdediſſet in-
dumēta ait ad eū coram oīb9. Sufficiunt
tibi hec ad ſepulturaz filiole. an adhuc vis
vt aliquid addam9. Tunc defunct9 vocē
cūctis audiētib9 emiſit. obuelata iā facie:
vultuq; ꝯſtricto ⁊ dixit. Sufficit pr̄. im-
pleſti qō ꝓmiſeras. Obſtupuerūt autem
q̄ p̄ſentes aderāt ⁊ ammirati ſunt valde ſu
ꝑ tā mirabili facto eius. At ille ſepulto a-
doleſcente ꝯtinuo ad heremū rediit. ſūmo
ſtudio iactantiā declinās. Quodā aūt tp̄e
iterū de heremo venit ad viſitādos fratreſ
q̄s ipe inſtituerat. Et cū q̄dam ex eis in ex
tremis ageret reuelatū eſt ei a dn̄o ꝙ eſſet
moriturus. Hora aūt iā erat ad veſperam
declinās. Feſtinabat g̊ ut eū videre poſſet.
Vicus aūt vbi decumbebat eger longo ad
huc aberat ſpacio. et nolens noctu introire
vicū ſimul ⁊ ſaluatoris ſermonem intra ſe-
metip̄m meditās. q̄ dixit. ambulate dū lu-
cem habetꝫ in vobis. et q̄ ambulat in luce
nō offendit. Cū viderꝫ iā ſolē dimergi ait
ad eū. In noīe dn̄i noſtri ihū xp̄i ſta pau-
liſper in itinere tuo: ⁊ expecta me donec ad
vicū ꝑueniā. At ille cū aliqua iā mergi ce-
piſſet ex ꝑte reſtitit nec pri9 occubuit q̄ hō
dei ꝑueniret ad vicū. Hoc aūt manifeſtuz
factū eſt hoīb9 illis qui in eodē vico habita
bant. Stātes enim ⁊ intuētes moras ſo-
lis in occaſum mirabant̄ omneſ q̄d ſibi vel
let hoc ꝙ tot horis in occaſum ſuū nō deſcē
deret ſol. Videtes aūt prēm Muciū d' he
remo venientē q̄rebāt ab eo q̄d hoc eſſet ſi-
gni quod oſtenderat ſol. At ille rn̄dit eis.
Non meminiſtis vocem dn̄i et ſaluatoris
noſtri dicentē. ſi habueritis fidē ſicut gn̄ū
ſinapis. maiora horum ſigna facietis. At il
li cū intellexiſſent ad eiuſ fidem ſolē ſtetiſſe
timore magno exterriti ſunt. plurimiq; ex

eis iunxeruut ſe ei diſcipulos. et ſeq̃ eũ ce-
perunt. Cum autẽ ingreſſus fuiſſet domũ
illius fratris ꝓ quo feſtinauerat et inueniſ-
ſet eum iam defunctũ. oratõe facta accedẽſ
ad lectũ oſculatus eſt eum ⁊ ait. Quid ma
gis deſiderij habes frater abire ⁊ eſſe cum
xp̃o an ꝑmanere in carne. Tunc ille recupe-
rato ſpiritu paululum reſidens ait ad eum.
Quid me reuocas pater. Melius eſt mi-
hi abire ⁊ eſſe cum xp̃o. ꝑmanere autẽ in
carne mihi neceſſariũ nõ eſt. Cui pr̃ Mu
cius. Dormi ergo inquit in pace fili. et ora ꝓ me
At ille continuo reclinans ſe in lecto dor-
miuit. Hi autem qui aderãt obſtupuerunt
dicentes. Uere dei hõ eſt hic. Tunc ille in
duit adoleſcentẽ ut ſibi moris erat ſatẽ de-
core. et totam noctẽ pſalmis hymniſq; ꝑ-
uigilẽ ducens: honeſte iuuenẽ tradidit ſe-
pulture. R Aliũ autẽ fratrẽ cum vi
ſitaſſet decumbentẽ. vbi vidit eũ q̃etẽ mor
tis difficulter accipe et grauiter cõſciẽtie
ſue metu redargui: ait ad eũ. Cur ĩparatuſ
es fili ad ꝓfectõem tuam. Accuſatrix ut vi
deo ignauie tue tecũ ꝑgit cõſcientia. Tunc
ille exorabat eum dicẽs. Obſecro te inter
cede ꝓ me ad deum ut mihi parui tꝑis ſpa
cium largiatur quo poſſim emẽdare vitã
meã. At ille nunc inquit ſpaciũ penitentie
requiris vbi vite tpus impleſti. Quid fa
ciebas in omni hoc vite tue tpe. Non po-
tuiſti vulnera tua curare. quinimo ⁊ recẽ-
tiora ſemꝑ addebas. At ille cũ ꝑmaneret
exorãs ait ad eũ ſenex. Si vltra nõ addas
malis tuis mala orabimꝰ ꝓ te deum. Bo
nus eſt enim et patiẽs. ⁊ indulget tibi pa-
rũ aliq̃d tpis vite ut omnia debita tua red
das. Et cum poſt hec oraſſet deũ ſurgẽſ ab
orõe ait ad eum. Ecce tres annos tibi dñs
conceſſit in hac vita. tantũ ut ex aĩo ad pe-
nitentiã ꝯuertaris. Et apprehenſa manu
eius eleuauit eũ de lectulo. At ille ſurgens
ſine aliqua dilatõne ſecutus eſt eũ ad deſ-
tum. Et vbi cõpleti ſunt tres anni reuoca
rat eum ad locũ vñ eũ aſſumpſerat. iam nõ
quaſi hominẽ ſed quaſi angelũ ex hoĩe deo
ꝯſignans. ita ut omnes mirarent̃ de ꝯuer-
ſatõne eius. Cũq; ꝯueniſſent ad eũ fratres
plurimi ſtatuit eũ ĩ medio. atq; ex ipo ma

teriã ſumẽs. ꝑ totã noctẽ doctrinã de fructi
bus penitentie ⁊ ꝯuerſionis ꝓduxit ad fra
tres. Ipo vero ſermonẽ faciente quaſi dor
mitare frater ille cepit paululũ. et cõtinuo
impꝑpetuũ q̃euit. Tunc facta orõe ſuꝑ eũ
⁊ omnibꝫ que ad ſepulturã ꝑtinẽt ex more
ꝯpletis: ad heremũ ꝓperãter abſceſſit. Fre
quenter aũt et nylũ fluuiũ hunc immanem
pedibus trãſiuit aquam vſq; ad genu hñs.
Alio quoq; tpe clauſis oſtijs fratribuſ
q; in ſuꝑioribus ſolarijs ſedentibꝫ. ipe in-
greſſus eſt ad eos. et freq̃nter ad q̃mcũq;
locum ire voluit. q̃uis longe poſitum intra
momentũ tempis euectus eſt. Nã primo
adhuc tpe cõuerſionis ſue cum eſſet in he-
remo: ⁊ ſeptimanã ieiunaſſet aiũt occurriſ
ſe ei hoĩem in deſerto habentẽ panẽ ⁊ aquã
qui et hortatus eſt eũ accipe cibum. In a-
lio quoq; tpe demõ aſſiſtens theſauros au-
ri plurimos quos pharaonis fuiſſe ꝑhibe
bat oſtendit ei ſub terra diuerſos. Cui re-
ſpondiſſe fert̃ pater Muciꝰ. Pecunia tua
tecũ ſit in interitũ et ꝑditõem. Hec ergo ⁊
his ſilĩa plurima effecit deꝰ ꝑ eũ. Sed et
alij nihilominus fuerãt ante nos multi pa
tres quibus dignuſ nõ fuit mundus ſigna
celeſtia et ꝓdigia faciẽtes. Quid ergo mira-
mini ſi nos pui hoĩes parua faciamꝰ. clau
dos aut cecos curantes. quod et medici ex
arte facere poſſunt. Et cum hec nobiſ co
pres ſenior enarraret vnus ex fratribꝫ no-
ſtris q̃ſi incredulitate eorũ q̃ dicebant̃ te-
diare cepit ⁊ p̃ tedio dormitare. Cũq; ſom
no fuiſſet oppreſſus vidit ꝑ viſum librũ au
reis lr̃is ſcriptũ. in manibꝫ ſenis Copretis
ex quo narratio eius deduci videbat̃. ⁊ aſ
ſiſtentẽ quendã clariſſimi aſpectus virum
canicie venerãdũ cũ ꝯminatõe ſibi magna
dicentẽ. Cur non audis attente q̃ recitant̃
ſed incredulus dormitas. At ille ꝯturbatꝰ
euigilat. et ſtatim nobis ſecretiꝰ latino ſer-
mone que videbat enarrabat. L In-
ter hec autẽ vidimus ruſticanũ quendam
acceſſiſſe ad oſtiũ ſenis habentẽ vas arena
plenum et expectantẽ donec ſenex ſermo-
nem ſue narratõis expleret. Nos aũt vi-
dentes eum interrogauimꝰ ſeniorẽ q̃d ſibi
vellet ruſticanus iſte ſtans et arenã tenẽs

in vaſe. Reſpondit ad nos ſenioꝛ dicens.
Non quidem oportebat me o filioli hoc vo-
bis ꝓdere ne gloꝛiari videamur ⁊ merces
laboꝛis ꝑeat. tamē ꝓ edificatōe vr̄a et vti
litate: q̄ tam longo itinere veniſtis ad me n̄
patiar etiā hoc abſcōdi a vobis. ſed enar-
ro opa dn̄i que dignatus eſt implere ꝑ noſ
Terra regionis huius q̄ in vicino nobis
poſita colit̄ ſterilis valde ⁊ infructuoſa fu
it. ita ut ſi qn̄ ſemina ex neceſſitate ſuſcepit
duplicata vix redderet. Vermes em̄ q̄dā
naſcebātur in ip̄is germinū culmis. ⁊ aſcē
dentes ſegetem ſuccidebāt. Erāt aūt agri-
cole loci ip̄ius gētiles. Hos cū docuiſſe-
mus dn̄o credere ⁊ fidem xp̄i recipe. xp̄ia
ni iam facti veniūt ad nos et rogāt ut oꝛe-
mus dn̄m ꝓ ſegetibus ip̄oꝝ. Et cū dicere
mus eis nos quidē oꝛaturos ſed fidē ip̄oꝝ
requiri apud deū que h̄ ꝑcipe mereat̄. illi
ex arena hacque calcat̄ a nobis: ſinus ſu-
os replētes offerūt nobis: rogātes vt ī no-
mine dn̄i bn̄diceremus. Et ego ad eos ſ̄m
fidē inquā vr̄am fiat vobis. Tunc illi au-
ferentes arenā ſecū. miſcent ſemīb9 que ſe
minaturi erant. et ſpargunt ꝑ agros. ⁊ tā-
tū fructū ex eo colligūt: q̄ntum nulla vſq̄
potuit egipti terra colligere. Ex eo ergo cō
ſuetudo eſt eis. bis pannos ſingulos veni
re ad nos. et eadē expectare a nobis Sꝫ
⁊ illud nō celabo vos: qđ mihi deus ad glo
riā nois ſui ꝓſtitit. Deſcenderā aliq̄n ad
ciuitatē et inueni ibi virū quendā doctoꝛē
manicheoꝝ ſeducentē populos. cum hoc
habui conflictū ſermonis. Sed q2 erat v-
ſutus nimis. et ꝯcludere eū verbis nō po-
teram. veritus ne auditoꝝ turbe lederent̄
ſi ille quaſi ſuperioꝛ abſceſſiſſet in v̄bis au-
dientibus turbis dixi. Accendite ignē plu
rimū in medio platee: ⁊ ambo intremus in
flāmam. ſi quis noſtrū ex ea nō fuerit adu
ſtus huius v̄a fides eſſe credatur. Qđ cū
dixiſſem valde placuit ꝑplo. et continuo ig
nis accendit̄ plurimus. Tunc ego appre-
hendens eum cepi mecū ꝑtrahere ad ignē
Et ille nō ita inquit. ſed vnuſquiſq̄ noſtrū
ſingulariter ingrediat̄. primus tamē tu de-
bes intrare qui hoc ꝓpoſuiſti. Et ego in no
mine xp̄i conſignans memetip̄m ingreſſuſ
ſum ignē. Flāma v̄o huc illucq̄ diuidi ac
diſpergi et refugere penit9 a me cepit. Ste
ti in medio ignis dimidia fere hoꝛa. ⁊ ī no-
mine domini in nullo penitus leſus ſum.
Videntes aūt populi cum ingēti ammira
tione acclamauerūt et bn̄dixerunt deū di-
centes. Mirabilis deus ī ſanctis ſuis. Ce
perunt aūt vrgere etiā manicheū ut introi
ret in ignē. At ille reluctari cepit ⁊ ſubtra-
here ſe. Tūc ꝯp̄hendentes eū turbe inie-
cerunt in mediū ignis. et ſtatim circūdans
eum flāma atq̄ adurens ſemiuſtū reddi-
dit. Et illū quidem cū dedecoꝛe ex vrbe
populus eiecit clamās et dicēs. viuus ar
deat ſeductoꝛ. Me v̄o aſſumentes ſecū et
benedicentes dominū ad eccleſiā ꝑducunt
Alio quoq̄ tp̄e dum trāſirem iuxta tem
plū quoddā. vidi ibi ſacrificare gētiles: et
aio ad eos. Cur vos cum ſitis hoīes ratio
nales immolatis mutis ⁊ inſenſibilib9 ſi-
mulacris. Nonne enim vos multomagis
ſine ſenſu eſtis q̄ꝫ illi q̄b9 imolatꝫ. Ad hūc
ſermonē dn̄s apuit eis intellectū. et relin-
quentes erroꝛē ſuū quē agebāt ſecuti ſunt
me. et crediderūt ſaluatoꝛi nr̄o deo. Fu
it mihi aliquādo oꝛtulus monaſterio vici
nus in quo ꝓpter aduentantes fratres ole
ra colere videbamur. Quidā aūt gentilis
ingreſſus eſt nocte et furatus ē olera. Que
cū ꝑtuliſſet ad domū ſuā igni appoſuit vt
coqueret. Cūq̄ tribus hoꝛis cōtinuis in-
gēti igne ſuggeſto. neq̄ feruere neq̄ mol-
liri aut caleſieri aliquatenus potuiſſent. ſed
ꝑmanſiſſent eadem viriditate qua in ollā
miſſa ſunt. et neq̄ aqua quidem ip̄a vel le-
uiter caleſieri potuiſſet. in ſemetip̄m ēgreſ
ſus ille q̄ furatus eſt: erepta rurſus de fo-
co olera repoꝛtabat ad nos. et ꝓſternēs ſe
ante pedes noſtros rogare cepit vt peccati
ſui veniā mereret̄. et fierꝫ xp̄ianus. qđ et
impetrauit. Accidit autē eadem die hoſpi
tes venire ad nos plurimos fratrū quibus
opoꝛtune olera ip̄a parata ſunt. Gratiaſ er
go referentes dn̄o ꝓ mirabilibus ſuis du-
plicē leticiā geſſimus. et ꝓ ſalute hoīs ⁊
ꝓ beneficijs diuinis.

De ſanctis Hiro

yſaia et Paulo.

HDdebat et adhuc etiaȝ hoc. abbas Sirus aliq̄ndo et yſaias et paulus occurrerūt ſibiīuicē ad ripā flumīs. Erant autem iſti viri iuſti ſumme abſtinentie et totius religionis. Hi pergebant viſitaturi ſanctū quendā virū nomīe Anuph. Aberat autē monaſteriū ad quod ibant manſionibus tribus. Cum ergo vellent tranſire fluuiū nec eſſet copia trāſmeādi. aiunt inter ſemetipos. Petamuſ a dn̄o gratiā ne impediatur nobis boni opis iter. Et conuerſi ad abbatē ſirū. tu aiūt ꝑcipue pete a dn̄o. ſcimus enim audiri te: quia ꝑſtabit tibi que petis. At ille cohortatus etiam ipos ſecum genua figere in oratōe proſtrauit ſe in faciem corā domino. Et cū impleta oratōe ſurrexiſſent. ecce vident appelli nauigiū ad ripaȝ fluminis paratū ad iter quod acturi erant et expeditum. Hoc aſcēdentes aduerſus fluminis curſum ita velociter ferri ceperunt. ut intra horā vnam totius itineris qd̄ pacturi ꝑ triduum erant conficerent ſpaciū. Cunq̄ applicuiſſet ad terrā yſaias ait. Dominus mihi oſtendit virū ad quem ꝑperamus occurrentē nobis. et vniuſcuiuſq̄ noſtrū ſecreta cordis aperientē. Sed et paulus ait. Et mihi oſtēdit dn̄ſ ꝙ poſt triduū educat eum de h̄ mūdo. Cum ergo iter qd̄ ducit ad monaſterium de flumine incedere cepiſſent. ꝓgreſſiq̄ eſſent paululuȝ. occurrit eis ſupradict⁹ vir ad quem viſitandū ꝓgebant. et ſalutāſ eos ait. Benedictus de⁹ q̄ vos mihi ⁊ nūc in corpe: ⁊ ante iā oſ̄dit in ſpiritu. Et tūc cepit de vniuſcuiuſq̄ eorū meritis q̄ habebant apud deum atq̄ actib⁹ memorare.

Tunc paulus ait. Quoniā ⁊ nobis dominus oſtēdit. ꝙ poſt triduū te de h̄ mundo aſſumat petimus a te ut etiā de tuis nobis virtutib⁹ et actibus quib⁹ dn̄o placuiſti enarres nec verearis iactantie notam. Abſceſſurus enim de hoc mundo ad imitationem poſteris geſtorū tuorū memoriā derelinque. Tunc ille nihil inquit magnū feciſſe me memini. h̄ tn̄ cuſtodiui. ex quo nomē ſaluatoris noſtri in ꝑſecutiōe ꝯfeſſus ſum ne poſt confeſſionem veritatis mendaciuȝ de ore meo ꝓcederet. neq̄ ꝑ amore celeſtium terrenū aliquid amarē. ſed nec gratia domini in his defuit mihi. Nunq̄ em̄ me fecit in aliquo egere terreno. omnē quē deſideraui cibū angelorū mihi deferens miniſterio. Nihil a me occultauit dn̄s eoruȝ que geruntur in terris. nunq̄ defuit in corde meo lux eius. ꝑ quam ſuſcitatus ſomnū corpis non reqrerem. deſideriū habens ſꝑ videndi eum. Sed et angelū ſuum aſſiſtere mihi ſemꝑ fecit. edocentē me de ſingul' quibuſq̄ virtutibus mundi. Lux mentis mee nunq̄ extincta eſt. Omne quod petij a domino ſine mora conſecutus ſum. Oſ̄dit mihi freq̄nter multitudines angeloruȝ aſſiſtentiū ſibi. vidi et cetum iuſtorū: congregatōeſq̄ martirū: monach⁹ꝝ conuentus. omniūq̄ ſanctorū. eorū dumtaxat ꝙꝝ opus non eſt aliud niſi laudare ſemꝑ ⁊ benedicere deum in ſimplicitate cordis ⁊ fid'. Uidi econtrario ſathanā et angelos eius eternis ignibus tradi. ⁊ rurſus iuſtos eterna leticia ꝑfrui. Cum hec ⁊ multa alia his ſimilia per totū triduū enarraſſet eis tradidit ſpiritū. Et continuo vident ipi ab angelis ſuſcipi eius animaȝ. atq̄ ad celos ferri. ita ut vocem hymnorū audirent etiā ipi quibus vna cum angelis aīa eius abſcedeſ dn̄m collaudabant.

De ſancto Heleno.

FUit et alius vir ſanctus Helen⁹ nomine. hic a puero i ſeruitio domini omni cū ꝯtinētia et caſtiſſimis inſtitutōibus enutritus ad ſūma merita ꝑuenerat Deniq̄ cū adhuc puer eſſ; in monaſterio ſi neceſſari⁹ fuiſſet ignis ut e vicino peterē ardentes prunas veſtimēto deferebat illeſo. Qd̄ ammirātes omneſ qui aderant fratres ſtudiū animi viteq̄ e⁹ ac meriti cupiebāt. Huic quodā tp̄e cū ſolus eſſet in heremo deſideriū veſcēdi mellis exortū eſt. ⁊ ꝯuerſus vidit in ſaxo fauū mellis inherentem. ſed intelligens inimici hanc eſſe fallaciā ꝯtinuo ſemetipm̄ incre-

paſſis ait. Diſcede a me deceptrix ⁊ illece/
broſa concupiſcētia. Scriptū eſt eñi. Spū
ritu ambulate ⁊ deſideria carnis ne pfece
ritis. et ſtatim derelinquens etiā locū ipm
diſceſſit et abijt in deſertuz. atq; ibi tanq̄
p carnis ꝯcupiſcētia puniēda ieiunijs ſe/
metipm cepit affligere. Tercia autē ſepti/
mana ieiunij ſui videt in deſerto iacere di/
uerſa poma diſpſa. et intelligēs dolos ini/
mici ait. Non manducabo neq; ꝯtingā ne
fratrem meū hoc eſt animā meā ſcandaliſē
Scriptum eſt enim. q2 non in cibo ſolo vi
uit hō ſed i oi vbo dei. Cūq; ⁊ ſeqntē ſepti
manam ieiunaret paululum in ſomnū de/
ductus eſt. Et ecce angelus aſtitit ei p vi/
ſum dicens. Surge iam et que inueneris
tibi appoſita veſcere. Et ſurgēs vidit aque
fontem lenibus repletū fluentis. eiuſq; ri/
pas in circūitu herbis quibuſdā teneris o/
doratiſq; ꝑtexta. Et accedens decerpe ce/
pit et edere. ſimiliter et ex fonte poculū ſu/
mere. Affirmabat autē ſe nunq; in oīm vi/
ta ſua tante dulcedinis aliquid et tāte ſua/
uitatis hauſiſſe. Inuenit autē in ipo loco
etiam ſpeluncā quandā. intra quā aliq̄ diu
requieuit. Et cum reficiendi corpuſculi tē
pus et neceſſitas affuiſſet. per dei nihilo/
minus gratiā nihil deerat eorū que poſce/
bat a domino. ¶ Quodam vo tempe p/
gebat ad viſitādos fratres yconomos. q/
bus etiā que neceſſaria erāt ad refectōnem
corpis deferebat. Et cū in itinere eorū que
portabat onere grauaref. vidit eminus o/
nagros tranſire p deſertū: ⁊ exclamauit di
cens. In nomine dñi noſtri ihū xpi veni/
at vnus ex vobis et ſuſcipiat ſarcinā meā.
Et ecce vnus ex oīm grege tota cum man/
ſuetudine pgit ad eum. Tunc ille ꝑbenti ſe
ſponte et onus impoſuit et ipe inſedit. ⁊ cū
velocitate ab eo ad cellulas fratrū quo pge
bat euectus eſt. O ¶ Alio rurſus tēpe
dñica die venit ad qōdam monaſteriū fra
trū. et cum vidiſſet eos nō agētes ſolēnita
tem diei cauſam requirit. Cum autē dixiſ
ſent, p eo q pſbiter nō adeſſet qui trās flu/
men maneret. ꝑpter metū enim cocodril/
li trāſire nullus audebat. Tūc ille ſi vultis
inqt ego eā: ⁊ adducā eū ad vos. Et conti/
nuo ad ripā fluminis pgit. Ubi cū nomē dñi
inuocaſſet: ꝑſto fuit belua. et que ſolebat ad
eſſe ad pniciem hoīm affuit nunc ad vehi/
culum iuſti. tergo quoq; ſuo ſuſcipiēs eum
cum omni metu ſubiecta vſq; ad ptē ripe
vlterioris euexit. Adijt ꝯtinuo pſbiteruz
⁊ exorare eū cepit vt veniret ad frēs. Erat
aūt indutus viliſſimo ⁊ abiectiſſimo indu/
mēto. Sup q̄ miratꝰ pſbiter. quis aut vn̄
eſſet vel quid ſibi vellet inquirit. Ubi vero
ꝯgnouit eſſe hoīem dei: ſeq eū cepit ad flu
men. Et cum cauſaref non inueniri naui
gium quo trāſiri poſſit. tūc abbas Helenꝰ
nihil inquit verearis pater. ego iam nūc pa
bo vehiculū. Et exclamans voce magna ad/
eſſe beſtiā iubet. Que ſtatim voce eiꝰ audi/
ta affuit. ac dorſum ſuū ad vehendū placite
ꝑbuit. Prior ipe conſcendēs inuitat et pſ/
biterū dicens. Aſcende: nihil formidans.
At ille viſa belua exterritus retrocedere ac
refugere magis cepit. Omnes aūt q̄ ade/
rant ſtupor ingens et metus inuaſit: vidē/
tes cū cocodrillo inuectū fluminis alueum
trāſmeare. Sz vbi deſcēdit ſecū piter i ſic/
cū educit etiā beſtiā dicēs ad eā. Melꝰ eſt
tibi mori q̄ tot ſcelerū et tot homicidioruz
inuolui reatu. At illa ſtatim corruēs expi/
rauit. Interea p triduū in monaſterio ſan
ctus Helenus pmanens docebat fratres
ſpiritali doctrina ita vt etiā nō nullorū eti
am cogitatōes cordis ⁊ ſecreta ꝯſilia ꝓfer
ret in mediū. et aliū qdem ꝓderet ſpū for/
nicatōis vrgeri. aliū ſpū iracundie. aliū ve
ro cupiditate pecunie. non nullos autem ⁊
iactantie ac ſpiritu ſupbie illudi. Alterius
vero manſuetudinis: alterius iuſticie: alte
rius etiam patientie teſtimoniū dabat. et
ſic vtraq; ex parte aliorū vicia. aliorū etiā
virtutes animi exaggerans. ad omnes eos
ꝓuectus mirabiliter excolebat. Agnoſcen
tes vo ſingli quiq; ita agi intra ſemetipos
vt ille nūciauerat corde ꝯpūcti emendabāt
Profecturꝰ aūt ait ad eos. Prepate ole/
ra ad aduentū fratrū. Et illis ꝑpantibꝫ cō
tinuo ſupuenerūt fratres quibꝫ honorifice
ſuſceptis ipe ꝯtendit ad heremū. P ¶
Rogabat vero eū quidā de fratribꝫ vt p/
mitteret ei ſecum eſſe: ⁊ degere in heremo.

Cunqꝫ reſpondiſſet ei graue eſſe negociū
et plurimi laboris obſiſtere temptatōibus
demonū. eo contentioſius iuuenis perſiſte/
bat ꝓmittens ſe cuncta tolerabiliter pla/
turū tantū ut p̄beret ei copiam ꝯſortij ſui.
Et cū ꝓmiſiſſet ſecutus eſt eū ad heremū
quem ille in vicina ſibi ſpelunca habitare
iubet. Tunc demones aduolantes per no/
ctem. primo fedis et turpibus eū cogitati/
onibus exagitāt. poſt hec vero etiā violen/
ter irruere et necare eū aggrediunt̄. Effu/
giens aūt iuuenis et ꝓuolans ad cellulam
ſancti Heleni: quibus malis vrgeret̄ ex/
ponit. Tunc ſenior cōſolatus eum paucis
verbis et de virtute fidei ac patiētie cōmo
nens. ſtatim reuocat ad ſpeluncā de qua fu
gerat. et tanq̄ ſulcū quendam ꝑ arenā ex/
tra cellulam iuuenis digito ſuo ducens. p̄
cepit in noīe dn̄i ne audeant demōes ſtatu/
tum trāſgredi limitē. et ita verbi eius v̄tu/
te adoleſcens ꝑmanſit de reliquo ſecurus.

Ferebatur etiā de illo iuuene ꝙ et ipſe i
heremo poſitus celeſtes ſepe ꝑcepiſſet ci/
bos. et fratribꝫ ad ſe venientibꝫ cū nihil ha
buiſſet qđ apponeret affuiſſe quendā ado/
leſcentē: panes ei et q̄ erant neceſſaria defe
rentem. ea q̄ cū ante ſpeluncā eius depoſu
iſſet vltra nuſq̄ cōparuiſſe. dixiſſe v̄o eū
ad fratres. Bn̄dicamus dn̄m qui p̄para/
uit nobis menſam in deſerto. Hec et alia
plurima de ſanctorū patrū vita et conuer/
ſatōibus enarrās nobis pater Copres. et
cum omni affectu inſtruēs. poſt edificatio
nis ſermonē introducit nos in ortū: oſten
dens nobis arbores palmarū aliorūq̄ po/
morum quas ipſe plantauerat et dicebat.
Hec me in heremo plantare ruſticanorū fi
des ammonuit. Ut enim vidi eos tantā fi
dem habere. ut arenā ſub n̄ris veſtigijs col
ligentes ꝑ agros ſuos ſpargerēt. et terram
ſterilē ad totius fecūditatis verterēt vber
tatem. pudor inquam eſt ſi nos inferiores
his inueniamur in fide. quorū fides ꝑ nos
conſignata eſt deo.

De ſancto Helya.

v

Vidimus et alium ſenem venera/
bilem Helyam nomine in finibus ciuita/
tis Anthinoo: que eſt metropolis Theba
ydis. centum fere iam et decem ut dicebat̄
annorū. ſuper quem dicebant ꝙ vere ſpiri
tus Helye in eo requieuiſſet. Multa enim
de eo et magnifica ferebantur. Septuagi
ta nanq̄ annos in ſolitudine vaſtiſſima eū
tranſegiſſe ꝑhibebant. cuius deſerti horro/
rem terroremq̄ nullus ſermo digne pote
rit exponere. Illic ergo ſedebat ſenior. to/
ta hac etate humane habitatōis neſciens
loca. Semita autē erat anguſta et ſcrupea
que ad eū ducebat. que vix inueniri a ꝯme
antibus poſſet. Locus vero ipſe in quo ſede
bat ſpelunca erat terribilis quedā. et intuē/
tibus plurimū horroris incutiēs. Ipſe au
tem trementibꝫ iam mēbris p̄ matura qua
tiebatur etate. Inceſſabiliter faciebat ſi/
gna ꝑ ſingulos dies. et euntes ad ſe quacū
q̄ incōmoditate cōſtrictos omnimodiſ re
ſoluebat. Cuncti vero patres confirmabāt
ꝙ nullus omnino meminiſſet quādo hic ſe
ceſſiſſet ad heremū. Cibus ei erat panis
exiguus et pauciſſime oliue vſq̄ ad vltimā
ſenectutē. Nā in iuuētute ſua ſeptimanas
freq̄nter ieiunaſſe ꝑhibebat̄.

De ſancto Pithiriōe

R

i

Iterea redeuntes ex Thebayde
vidimus montē q̄ndā p̄ruptum
fluuio imminentē elatōe minaciſ
ſaxi aſpectu etiā ipſo terribilē. in quo erant
ꝑ ipſa p̄cipicia ſpelunce difficiles acceſſus.
In his monachorū plurimi ꝯmanebant. q̄
rum pater erat nomīe Pithirion. Hic ex
diſcipulis beati Anthonij fuit. et poſt illi
us obitum cū ſancto habitauerat Ammo/
ne. Poſt huiꝰ q̄ꝫ abſceſſum in h̄ ſe ꝯſtitue
rat monte. Sed et tanta in eo erat v̄tutū
copia: tanta gr̄a ſanitatū et poteſtas aduer
ſum demones. ut duorū merito ſūmorū vi
rorū ſolus hereditatē ꝯſecutus dupliciter
videretur. Hic ergo multis monitis nos
edificans. multaq̄ doctrina inſtruēs. p̄ci/
pue tn̄ de diſcretōe ſpirituū nos docebat.
dicēs eſſe quoſdā demōes q̄ certis q̄buſq̄
vicijs obſequuntur. Quiq̄ cum affectus

aïe paſſibiliter et viciose viderint moueri.
ↄuertūt eos ad om̄e facinus malū. Si q̄s
ergo ē qui vult demōib⁹ dn̄ari pri⁹ vicijs
ſuis et paſſionib⁹ dominet̄. Quodcunq̄ ei
viciū ꝓprie paſſionis abieceris huius vi-
cij demonē poteris etiā de obſeſſis corꝑib⁹
effugare. Et ideo conādum eſt paulatim
ꝓpria vicia ſuꝑerare. ut poſſimus etiā dmo
nes ſuꝑare qui hmōi vicijs obſequuntur.
Hic ſecundo reficiebat̄ in ſeptimana. pul-
ticulas accipiens ex farina. nec poterat iam
accipe aliam eſcam neq̄ etate neq̄ ↄſuetu
dine ꝑmittente

De ſctō Eulogio.

Vidimus et aliū ſanctū patrē Eu
logiū nomine q̄ in offerēdis ſa-
cramentis tantū grē accipiebat a
dn̄o. ut vniuſcuiuſq̄ accedentiū ad altare
dei merita culpaſq̄ ↄgnoſceret. Deniq̄ ex
monachis q̄ſdam volētes accedere ad cō-
municatōem retinuit dicēs. Quō auſi eſtꝫ
accedere ad ſacramēta cū mēs vr̄a et ꝓpo-
ſitū ſit in malo. Deniq̄ aiebat. Tu hac no
cte habuiſti cogitatiōes fornicādi. tu vero
dixiſti in corde tuo. nihil intereſt ſiue iuſt⁹
ad ſacramēta ſiue peccator accedat. Et ali⁹
dubitatōꝫ habuit ī corde ſuo dicēs. Quid
enim me ſctificare ↄmunio p̄t. Hos ḡ ſin-
gulos remouebat a ↄmunione ſacramenti
et dicebat eis. Secedite paululū et agite
penitentiā. vt purificati ꝑ ſatiſfactōem ⁊ la
crimas digni habeamini ↄmunione xp̄i.

De ſancto Appellen

Vidimus ⁊ aliū p̄ſbiterū in vici-
na regione noïe Appellen viꝝ iu-
ſtū. hic faber erat ferri. ⁊ q̄ neceſſa
ria erāt fratrib⁹ oꝑabat̄. Quodā aūt tꝑe
cū ad fabrilia oꝑa vigilaret in ſilētio noctꝫ
ↄuerſus dyabolus in formā ml̄ieris ſpeci-
oſe venit ad eū tanq̄ aliq̄d ei opis deferēs
Tūc ille arreptum manu nuda de fornace
ferrū candens in faciē eius iecit. At illa cla
mās et eiulās aufugit. ita ut oēs frēs qui ī
circūitu ↄmanebāt eiulatū ei⁹ fugiētis au
dirent. et ex eo iā vir ille in vſu habuit fer
rū candēs manu nuda tenere nec ledi. Ad
hūc ḡ cū veniſſem⁹ ⁊ hūaniſſime nos ſuſce
piſſet poſcebam⁹ ab eo ut nobis vel de ſuiſ
vel de eorū q̄s p̄cipuos ī ↄuerſatōne ſancta
ſciret virtutib⁹ loq̄ret̄ Tunc ille. Eſt in
quit in hac heremo vicina frater q̄dā noïe
Johānes etate ꝑfectus vita morib⁹ atq̄
abſtinētia cūctos p̄cellēs. Hic p̄rio cū ſe-
ceſſiſſet ad heremū trib⁹ ↄtinuiſ annis ſub
cuiuſdā ſaxi rupe ſtans ſꝑ orauit. ita ut nū
q̄ omino reſederit neq̄ iacuerit. Somni
aūt tm̄ cepit quantū ſtans raꝑe potuit. Ci-
bum v̄o nunq̄ niſi die dn̄ica ſumebat. P̄ſ
biter enim tūc veniebat ad eū: ⁊ offerebat
ꝓ eo ſacrificiū. idq̄ ei ſolū et ſacramentuꝫ
erat ⁊ victus Huic quodam die ſathanas
ſurripere volens trāſfigurauit ſe in p̄ſ bite
rū qui venire ad eum ſolebat. et p̄ueniens
horā ſolitam ſimulat ſe ſacramentorū gra-
tia veniſſe. At ille vigilāter intelligēs dya
boli fraudē cum indignatōne quadā ait ad
eum. O omnis doli omniſq̄ fraudiſ pater.
inimice omnis iuſticie. nō deſinis ſeducen
do aïas xp̄ianas. ſed auſus es etiā ad ipſa
te immergere terrifica ⁊ ſacroſancta miſte
ria. At ille reſpōdit ei. Putaui inq̄t q̝ poſ
ſim te ludificare. Sic em̄ et aliū quendam
ex veſtrꝫ decepi. ita ut ⁊ mēte excederet et
ꝑderet ſenſum. Quē cū credentē mihi in-
ſanum reddidiſſeꝫ. tot iuſti orantes pro eo
vix eum et loco ⁊ ſanitati reſtituere potue
rant. Et hec cū dixiſſet demon aufugit ab
eo. Erat aūt ſupradictus vir ꝑſiſtens
in oꝑe cepto atq̄ in orōe ꝑdurās. Pedes
vero eius ex eo q̝ multo tꝑe immobiles fu
erūt diſrūpebant̄. ita ut ſanies ex eis ꝓflu-
eret. Tres aūt cū ↄplerent̄ anni affuit an-
gelus dn̄i et ait ad eū. Dn̄s ih̄ūs xp̄us et
ſp̄ūſſctūs ſuſceptꝫ orōib⁹ tuis ⁊ corꝑis tui
cicatrices ſanat et celeſtꝫ cibi .i. v̄bi ⁊ ſcīē
tie ſue tibi abūdātiā donat. Et ↄtigēs oſ e⁹
ac pedes ⁊ ab vlcerib⁹ eū ſanū reddidit et
repletū ſcīe ⁊ doctrīe grā famē cibi ſentire
n̄ fec. Jubet aūt trāſire eū ad alia loca ⁊ he
remū circūeuntē viſitare et alios frēs. ⁊
edificare eos ī v̄b⁹ ⁊ doctrīa dn̄i. Dn̄ica
aūt die ad eūdē ſꝑ reuertebat̄ locū ſibi mo-

do ſacramentoꝝ gratia. Reliquis ꝟo diebus etiã opus manuũ faciebat. et operabat̃ iumentoꝝ cingula ex palmaꝝ folijs texẽs vt in illis locis haberi moris eſt. V

Quodam vero tp̃e claudus aliquis ire ad ip̃m voluit vt ab eo curaret̃. Contigit aũt vt animal ip̃m quod aſcẽſurus erat cingulum manibus hoĩs dei factũ haberet. Cuꝫ ergo imponeret̃ ille claudus ſupra iumẽtũ ſtatim ut ꝯtigerũt pedes ei⁹ illud cinguluꝫ ſanus effectus eſt. Sꝫ et quibuſcũq; egris benedictũ panem miſit. ſtatim ut ex eo ꝑceperũt ſanati ſunt. Et alias multas ꝟtutes et ſanitates ꝑ eum dñs impleuit.

Habuit autẽ et hanc gratiã ſuꝑ oĩs pene ceteros hoĩes ut uniuſcuiuſq; fratrũ ꝟ vicinis monaſterijs ꝯuerſatio ei reuelaret̃. ita ut ſcriberet ad p̃res eoꝝ et ꝯmoneret ꝙ ille ⁊ ille ſegniter agunt. nec rectuꝫ in timore dei ꝓpoſitũ gerũt. ille vero et ille ĩ fide et animi virtute ꝓficiũt. Sed et ad ipſos patres ſcribebat. alijs q̃dem ꝙ multũ tedioſi eſſent erga fratres: ⁊ puſillanimes circa patientiã. alijs vero ꝙ bñ ꝯſtanter et ſolicite agerent. ⁊ ſufficiẽter ꝯſolarent̃ fratres. ⁊ quid huic meriti ꝓ ꝟtutib⁹. quid ꝟo illi correptiõis immineret a dño ꝓ ignauia p̃dicabat. et ita eoꝝ q̃ abſentes erant act⁹ ⁊ cauſas ac merita vel negligentiã deſcribebat. ut audiẽtes hi de q̃bus dicebat cõſciẽtia ꝯuicti negare nõ poſſent. Docebat tamẽ oẽs ut a viſibilib⁹ et corꝑeis reb⁹ cor ⁊ animũ ad inuiſibilia et incorꝑea trãſferrẽt. Tempus eñi inquit eſt ut ab hmõi ſtudijs trãſeamus. Neq; enim ſemꝑ pueri ⁊ ſemꝑ infantes eſſe debem⁹. ſed aliquãdo iã ad ſpiritalia et altiora conſcendere. ⁊ viroꝝ ſenſus capere atq; ad ꝑfectõreꝫ ſubire intelligentiã ut poſſimus virtutibus animi eniteſcere. Sed et multa alia de hoc viro ſanctus homo dei apelles narratõne nobis fideliſſima ꝯmendauit. que cũcta cõſcribere ⁊ longum videt̃. et ꝑ magnitudine ſui nonnullis fortaſſe audientiũ vix credibile.

De ſãcto paphũcio.

x.

Vidimus et aliud monaſteriũ ſancti Paphuncij hominis dei. qui quidem nominatiſſimus in illis locis anachorites ⁊ vltimi habitator fuerat deſerti in regionibus eracleos ſplendide vrbis apud thebaydam. De hoc ergo fideliſſima patrum narratõne ꝯperimus ꝙ cũ fuiſſet vite angelice quodam tẽpore orauerit ad deũ ut ſibi oſtenderet cui ſanctoꝝ ſimilis haberet̃. Aſſiſtens vero angelus dei reſpõdit ei. ꝙ ſimilis eſſet ſimphoniaco cuidam. q̃ in vico illo cãtandi arte victũ quereret. Tunc ille obſtupefactus nouitate reſponſi cũ omni ꝓperatõne pergens ad vicum requirit hominẽ. Et cum inueniſſet ſtudioſiſſime ꝑcunctabat̃ ab eo. quidnam ſancti et religioſi operis geſtum ſit ei. omneſq; actus eius curioſius diſcutit. At ille reſpondit qđ reus erat. ſe eſſe indigniſſime vite hominẽ peccatorem: atq; ante non multuꝫ temporis ex latrone in iſtud quod nunc exercere videt̃ fedum artificiũ deuolutũ. Paphunci⁹ eo magis inſtabat. requirens ſi quid forte vel inter latrocinia pij operis fuiſſet admiſſuꝫ. Nihil inquit mihi conſcius ſum boni. Sꝫ tamẽ ſcio ꝙ cum inter latrones eſſem capta eſt aliquãdo a nobis virgo deo cõſecrata. huius cum ceteri collegę mei latrões corrumperent ꝑ ꝑ pudorẽ. obieci me medium ⁊ eripui eã de ꝯtaminatiõe latronũ. et nocte deducens eã vſq; ad vicũ: domui ſue reſtitui intactam. Alio quoq; tp̃e inueni mulierẽ honeſte forme in heremo oberrãtẽ. hec cũ interrogaret̃ a me vel cur aut quõ in hec loca deueniſſet reſpondit. nihil me interroges infeliciſſimã mulierẽ nec cauſas requiras. ſed ſi ancillã placet habere abducito q̃ vis. Mihi enim infelici eſt maritus q̃ debiti fiſcalis gratia ſepe ſuſpenſus ⁊ flagellatus ac penis omnib⁹ cruciat⁹ ſeruat̃ in carcere. nec aliã ob cauſam ꝓducit̃ niſi ut tormenta patiat̃. Tres autẽ nobis filij fuerũt qui ꝓ eiuſdẽ iam debiti neceſſitate diſtracti ſunt. Ego quoq; miſerrima q2 ad ſimiles penas inquiror. de loco ad locũ fugitãs inedia miſeriaq; cõfecta ꝑ hec nunc latitãs oberro loca. triduũ hoc ſine cibo iaꝫ ducẽs. Ego vbi hec audiui miſeratus adduxi eã ad ſpeluncam. et reficiẽs aĩam eius fame

cōllapſam. dedi etiam trecentos ei ſolidos
ꝓ quibus ſe ac maritū et filios nō ſolū ſer/
uituti ſed ⁊ ſupplicijs aſſerebat obnoxios:
⁊ reuocatā eā ad ciuitatē oēs eos data pe/
cunia liberaui. Hoc ſolū ſcio me feciſſe in
latrocinio meo. Tūc pt̄ paphūci⁹. Ego in
quit nihil tale feci. tñ credo etiā ad te ꝑue/
niſſe ꝙ celebre paphūcij nomē inter mona
chos habeat̄. Fuit em̄ mihi nō mediocris
ſtudij ut vitā meā in hmōi excolerē diſci/
plinis. Deus igit̄ de te mihi reuelauit. q̄ꝛ
nihil minus apō ipm meriti habeas q̄ꝫ ego
Quia ḡ frater vides te nō mīmo loco ha/
beri apud deū nō negligas aīam tuā. At il/
le ſtatim fiſtulas quas manu gerebat abij/
ciēs. ſecutus eſt eū ad heremū. ⁊ artē mu/
ſicā in ſpiritalē ꝯmutās vite mētiſq̄ꝫ armo
niā ꝑ integrū trienniū artiſſime ſe tradidit
abſtinentie. in pſalmis et orōib⁹ ſemetipm
die noctuq̄ꝫ exercēs. atq̄ꝫ iter celeſte animi
ꝟtute agens. inter ſctōꝝ angelicos choros
reddidit ſpiritū. ¶ Poſteaq̄ꝫ hunc
paphūcius omnis exercitij ꝟtute ꝯſūma/
tum p̄miſit ad dn̄m. ipe acriorib⁹ ſemetip
ſum ſtudijs q̄ꝫ pri⁹ exercuerat agēs. iteruꝫ
dn̄o ſupplicabat ut ſibi oñderet quis ei eſ/
ſet ſimilis ſup terrā. Fit ergo vox ad euꝫ
dicens. Similem te eſſe noſce primario vici
hui⁹ q̄ eſt in ꝓximo. Quibus auditis pa/
phūcius ſine mora ad eū ꝓperās pulſat ad
oſtiū domus eius. Ille ꝟo cui moris erat
ſuſcipe hoſpites occurrit ei. atq̄ꝫ introdux
it in domū ſuā lauās q̄ꝫ pedes ei⁹ appoſuit
menſam: egitq̄ꝫ ꝯuiuiū. inter epulas vero
ꝑcunctari paphūcius cepit ab hoſpite qui
actus eius qō ſtudiū. cuiuſq̄ꝫ opis haberꝫ
exercitia. Ille ꝟo cū de ſe hūilia reſponde
ret ⁊ latere in bonis q̄ꝫ publicari mallet. ꝑ
urgebat paphunci⁹ dicēſ reuelatū ſibi eſſē
a dn̄o ꝙ dignus eſſet ꝯſortijs monachoꝝ.
At ille ḡ magis humiliora de ſeipo ſentiēs
aiebat. Ego qdem in nullo boni alicui⁹ ſū
ꝯſcius. verū q̄ꝛ ꝟbū dei factū eſt ad te. eum
quē nihil latꝫ celare nō poſſum. Hec ergo
q̄ mihi in medio multoꝝ poſito in vſu fūt
loquar. Triginta iā ꝯpleti ſunt anni ꝙ cō/
tinentie ꝯſenſum habere me cū ꝯiuge mea.
nullus agnouit. Suſcepi aūt ex ea tres fi/
lios. horū enim cauſa ſolūmō ꝯgnita ē mi/
hi vxor. nec p̄ter eam alia. nec ipa vltra iā
cognita. Suſcipe hoſpites nunq̄ꝫ ceſſaui.
ſed ita ut neminē ante me paterer adueni/
enti occurre ꝑegrino. Non dimiſi vnq̄ꝫ d
domo mea hoſpitē ſine viatico. pauperem
nullum deſperi. ſꝫ que neceſſaria fuerūt pre
bui. Si in iudicio ſedi. nec filij mei ꝑſonā
cōtra iuſticiā accepi. Alieni laboris fruct⁹
nunq̄ꝫ introierūt in domū meā. Litē ſi vi/
di nunq̄ꝫ preterij donec recōciliarē diſſidē
tes ad pacem. Nemo vnq̄ꝫ dep̄hendit in
culpa famulos meos. nunq̄ꝫ greges mei le
ſerūt fruges alienas. Volētes ſemiare i ru
re meo nunq̄ꝫ ꝓhibui. nec vberiora mihi
noualia elegi et ſteriliora illis dereliqui. q̄n
tum in me fuit nunq̄ꝫ ꝑmiſi ut potentior in
firmum premeret. Semꝑ ſtudui in vita
mea ut neminē contriſtareꝫ. Iudicium ſi
fuit apud me neminē condemnaui. ⁊ diſſi/
dentes reuocare ī concordiā ſtudui. Hec
enim interim mihi vite inſtitutio deo do/
nante hactenus fuit. ¶ Audiens aūt hec
beatus Paphuncius caput eius exoſcu/
lans benedixit eum et dixit. Benedicat te
dn̄s ex ſyon. ⁊ videas q̄ bona ſunt ihrl'm
omnib⁹ dieb⁹ vite tue. Quia ḡ bn̄ hec ⁊ cō
uenīēter impleſti illud tibi deeſt qō honoꝝ
oīꝫ ſummū ē. ut omittēs cūcta ipaꝫ iā ſeq̄ꝛꝫ
dei ſapientiā et ſecretioris ſciētie inq̄ras the
ſauros. ad quos aliter nō poteris ꝑuenire
niſi abneges temetipm. et tolles crucē tuā
et ſequaris xp̄m. At ille cū audiſſet hec ni/
hil moratus. nec oīno aliq̄d in domo ſua or
dinās ſecut⁹ eſt virū ꝑgens cū ipo ad deſ/
tū. Cūq̄ꝫ veniſſent ad flumē nulq̄ꝫ ad trāſ/
meandū repto nauigio Paphūcius p̄ce/
pit intrare ſecū pedib⁹ fluuiū. cui⁹ i illis lo
cis ꝓfunda habebat̄ altitudo. Trāſierūt ḡ
ꝑiter fluuiū. ita ut aq̄ cis vix ad latera ꝑue
niret. Ubi vero veniunt ad deſertū collo/
cat hoīem paphuncius in cellula quadam
haud ꝓcul a ſuo monaſterio poſita. et cōuer
ſatōnis ſpiritualis ordinē tradidit. ꝑfecto/
rumq̄ꝫ ſtudioꝝ exercitia docet. ſcientiarū
quoq̄ꝫ ſecretiora contradit. Cumq̄ꝫ eum in
oīb⁹ inſtruxiſſet ſemetipm denuo maiorib⁹
exercitijs dedit. exiguos priores deputās

laboꝛes. quibus conferri potuerit his qui
ſeculi videbanť actibꝫ occupari. hoc em̄ ſi
bi dicebat. Si iſti qui ſunt in ſeculo tm̄ bo/
ni opis faciũt. q̄nto nos ſtudere debemus
plus vel amplı⁹ in abſtinētie laboꝛe eos an/
tecedere. Tpe aũt aliq̄nto in his trāſacto
⁊ ad ſciētie pfectōem pducto. eũ quem pfe
ctũ iā in opibꝫ aſſumpſerat. quadā die pa/
phũcius ſedens in cellula ſua videt aniam
eius inter angeloꝛũ choꝛos aſſumptā dicē/
tiũ. Btũs quē elegiſti ⁊ aſſumpſiſti habi/
tabit in tabernaculꝭ tuis. Et cũ hec audiſſet
agnouit aſſumptũ eſſe ex hoc mũdo viruȝ.

❡ Tunc v°o paphuncius pſiſtebat i
ieiunijs et oꝛōnibus. ſemetipm ad maioꝛa
et pfectioꝛa extēdens. et rurſus oꝛabat do/
minũ vt ſibi oñderet cui ſimilis haberet in
ter homies. Rurſus ei vox diuina reſpon/
dit dicēs. Silis es negociatoꝛi quē vide/
ris ad te venientē. ſed exurge velociter ⁊ oc
curre ei. adeſt em̄ vir cui te ſilem indicaui.
Et paphũcius ſine moꝛa deſcēdens occur/
rit cuidā negociatoꝛi alexādꝛino vigiti mi/
bus ſolidoꝛũ merces tribus nauibꝫ deferē/
ti ex Thebayda. et qm̄ erat religioſus ⁊ bo
noꝛũ operũ ſtudiũ gerēſ. decē leguminuȝ
ſaccos pueris ſuis impoſitos ad monaſte/
riũ dei hoīs deferebat. et hec ei cauſa ade/
undi paphunciũ fuit. At ille ptinuo ut euȝ
vidit. q̄d agꝫ inq̄t o p̄cioſiſſima ⁊ deo digna
ania. Quid tibi cũ terrenis ē laboꝛ cui ſoꝛs
⁊ ſocietas cũ celeſtibꝫ data eſt. Relinq̄ hec
illis q̄ de terra ſunt ⁊ de terra cogitāt. tu au
tem regni dei ad q̄ȯ vocatus es negociatoꝛ
efficere. et ſeq̄re ſaluatoꝛē a quo paulopoſt
aſſumēdus es. At ille nihil omīno differēſ
p̄cepit pueris ſuis vt oīa q̄ ſupeſſent. mul/
ta enim iā ipē p ſe diſtribuerat paupib⁹ e/
rogarent. Ipē v°o ſeq̄ns ſanctũ paphũciuȝ
ad deſertũ in eodē ab eo pſtitutus eſt loco.
ex quo et prioꝛes ad deũ fuerant aſſumpti.
⁊ ſilr̄ ab eo de omnibꝫ inſtructus in exerci/
tijs ſpiritualibꝫ ⁊ diuine ſapiētie ſtudijs p
manebat. Breui aũt tpe pſũmato etiā hic
tranſlatus eſt ad pgregatōem iuſtoꝝ. Et ñ
multo poſt ipē etiā paphũcius in ipis ſũ/
me abſtinētie exercitijs ⁊ laboꝛibꝫ vitā po
ſuit. Aſtitit em̄ ei angelus dñi dicēs ad eũ.
Veni iā bñdicte dñi. ⁊ ingredere ea q̄ tibi
debētur eterna tabernacula. Ecce em̄ mecũ
aſſunt ꝓphete qui te in ſuũ ſuſcipiāt choꝛũ
Hoc aũt tibi prius idcirco nō reuelaui. ne
foꝛte elatus damnũ aliq̄ȯ tui laboꝛiſ incur
reres. Et vnā poſt hec in coꝛpe adhuc poſi
tus diē ducens. cũ quidam p̄ſbiteri ad eũ
viſitandũ veniſſent. oīa eis que ſibi domi/
nus reuelauerat nota fecit. dicens ad eos.
Nullũ in hoc ſeculo debere deſpici. etiaȝ ſi
latro ſit aliquis aut in ſcena poſitus etiaȝ ſi
cultũ ruris exerceat ⁊ piugio videať aſtri/
ctus. etiā ſi negociatoꝛ dicať. et mercimoni
is inſeruiat. tñ in om̄i oꝛdine humane vite
ſunt anime deo placētes et habētes act⁹ ali
quos occultos q̄bus delectať deus. Vñ cō
ſtat nō tantũ ꝓfeſſionē vite aut habit⁹ ſpe
ciē deo eſſe placitā q̄ntũ ſinceritatē atq̄ʒ af/
fectōnem mentis et operũ ꝓbitatē. Et cuȝ
ſimilia de ſingulis q̄buſq̄ʒ diſſeruiſſet tradi
dit ſpiritũ. Euidēter aũt p̄ſbiteri q̄ aderāt
⁊ oēs fratres viderũt eũ ab angelis ſuſcipi
hymnũ cantantib⁹ ⁊ collaudantibꝫ deũ

De ſancti yſidoꝛi monaſterio

❡ VIdim⁹ apud Thebaydā etiā yſi
doꝛi nominatiſſimũ monaſteriũ
ampliſſimis ſpacijs circũſeptum
muroq̄ʒ circundatum. in quo habitantibꝫ
viris larga pꝛebebanť habitacula. Intrin/
ſecus putei pluresq̄ʒ oꝛti irrigui. omniũ quo
q̄ʒ pomoꝛũ arboꝛũq̄ʒ paradiſi. et quecun/
q̄ʒ neceſſaria vſibus erāt ſufficienter imo
⁊ abũdanter ꝓuiſa. et ob hoc ut nulli mo/
nachoꝛũ habitantiũ intrinſecus neceſſitas
vlla fieret exeundi foꝛas ad aliquid requi
rendum. Senioꝛ quidā vir magnus gra
uiſq̄ʒ et de primis electus ad ianuā ſedēs
hoc habebat officiū ut aduentantes ea lege
ſuſcipiat qua ingreſſi vltra non exeant. Si
ergo ſemel ingredi placuerit ſtat immobi
lis lex. ſed quod eſt ammirabilius ingreſ/
ſos non iam legis neceſſitas ſed vite beati/
tudo retinet ac pfectio. Hic ergo ſenioꝛ i
ianua vbi ipē pmanet adherentē ſibi ha/
bet hoſpitalem cellulā. in qua aduentātes

hoſpitio recipiat.et omni hūanitate refoue
at.vt ergo et nos ab eo ſuſcepti ſumus .in
troeundi quidē copia nobis nulla fuit.ab
ipo aūt didicimus ꝙ inſtitutionū beatitu/
do gereret̄ intrinſecus. Duos aiebat eſſe
ſolos ſeniores viros.quibus ꝑmiſſa eſt in/
grediendi egrediēdiqꝫ libertas.qui opera
fratrū diſpenſare.et que neceſſaria ſunt in/
ferre curarēt.ceteros ꝟo ita eſſe in ſilentio
et quiete orōibꝰ et religioſis ſtudijs operaꝫ
dantes atqꝫ animi virtutibus pollentes ut
omnes ſigna faciant. Et qđ vere oīm miri/
ficum ſignū fit nullus eorū egritudinē cu/
iuſqꝫ infirmitatis incurrit.ſed cum vnicui
qꝫ vite finis affuerit. oīmodis p̄noſcens
⁊ indicans ceteris fratribꝰ ſuis de ſuo exi/
tu.atqꝫ valedicens ad hoc ip̄m recubās ſpi
ritum letus amittit.

De. S. Serapione.

S

Sed et in regione arſenoyte Se/
rapionē quendā p̄ſbiterū vidimꝰ
multorū monaſteriorū patrē .ſub
cuius cura plura et diuerſa monaſteria q̄ſi
decē miliū habebāt̄ monachorū q̄ oēs ex
laboribus ꝓprijs quos p̄cipue meſſis tem/
pore mercede manuū ꝯquirebant .ꝑtē pluri
mā ad ſupradictū patrē ꝯferentes in vſus
pauperū deſtinabant. Hoc aūt moris erat
non ſolum ipis ſed et omnibꝰ pene egypti
monachis.ut meſſis tpe locent ad meten/
dum opera ſua atqꝫ ex ea mercede octoge
nos vnuſq̄ſqꝫ modios frumēti plus minꝰ
qꝫ ꝯquirit.et horū partē plurimā pauperuꝫ
vſibus offerūt. Unde nō ſolū regiōis ipiꝰ
indigentes alant̄.ſed ⁊ alexandriaꝫ naues
frumēto onuſte dirigunt̄.vel in carcere cō/
cluſis.vel reliquis ꝑegrinis ac egentibꝰ p̄/
rogande. Neqꝫ eñ intra egiptū ſufficiunt
pauꝑes qui poſſint miſericordie eoꝝ fructꝰ
⁊ largitates abſumere. Uidimus autē et
in regiōibus mempheos ⁊ babilonis innu
meras multitudines monachorū apđ quoſ
⁊ diuerſas virtutū gratias ac morū orna/
menta ꝑſpeximus. Ibi aūt tradūt eſſe loca
illa in quibus Joſeph fert̄ recondiſſe frumē
ta q̄s ⁊ theſauros Joſeph vocāt. Alij ve/
ro pyramidas quas dicūt ipas eſſe in q̄buſ
vt putāt frumēta tūc ꝯgregata.

De. S. Appollonio monacho et martire

T

Tradebāt ꝙ ſeniores hoꝝ fuiſſe q̄n
dā ꝑſecutōis tempore monachum
nomīe appolloniū. Qui cū vitaꝫ
magnificā egiſſet inter frēs etiaꝫ dyaconꝰ
ordinatꝰ ē. Tpe ꝙ ꝑſecutōis erat ei ſtudiū
ſingulos q̄ſqꝫ circuīre frēs ⁊ cohortari eoſ
ad martiriū. Cūqꝫ fuiſſet ec ipe ꝯphēſus ⁊
ī carcerē truſus.gētiliū plīmi tāqꝫ inſulta
turi veniebāt ad eū.⁊ ꝟbis blaſphemis ⁊ ī
pijs ꝯfutabāt. Inter q̄s fuit q̄dā philemō
noīe choraula famoſiſſimꝰ ⁊ oīm ꝓplo ama
bil̄. Qui cū mlt̄ eū fatigaret iniurijs impiū
⁊ ſceleſtū et ſeductorē vocās:multorumqꝫ
mortaliū deceptorē. dignūqꝫ eē ab oībꝰ
odio haberi. Cūqꝫ hec ⁊ mlta alia aduerſuꝫ
eū grauiora loq̄ret̄.rn̄dit ei Appollonꝰ dicēſ
Miſereat̄ tibi deꝰ fili.⁊ nihil tibi hoꝝ q̄ lo/
cutus es reputet ad pctm̄. Hec cū audiſſꝫ
philemō corde ꝯpūctꝰ eſt vimqꝫ ꝟboꝝ eiꝰ
ſup̄ humanū morē in ſua mēte ꝑſenſit.intā
tū vt xp̄ianū ſe repente fateret̄. Et inde ſta
tim ꝑuolat ad tribunal iudicis.atqꝫ ī ꝯſpe
ctu totius ꝓpli ꝓclamās. iniuſte inq̄t agis
o iudex viros religioſos ⁊ deo amabiles
puniēs.nihil eñ xp̄iani vel male faciūt vel
docent. At ille hec audiēs primo quidē pu/
tabat vtpote loci illius hoiem ioci aliq̄d ꝓ/
ponere. Sꝫ cū vidiſſet hec cū ſerio ꝓſequen
tem et cum omni ꝯſtātia aſſerentē.inſanis
inquit o philemon et mente captus es ſubi
to. At ille. Ego inq̄t nō inſanio. ſꝫ tu iniu/
ſtiſſimꝰ atqꝫ inſaniſſimus iudex es q̄ tot iu
ſtos iniuſte perimis viroſ. Ego eñ xp̄ianꝰ
ſū.qđ ē hoīm genꝰ optimū. Tūc ille coraꝫ
ꝓplo cepit eū prio plīmiſ blādimtīs ꝛuocare
velle in id qđ eū nouerat.ſꝫ vbi imobilē vi
dit oīa ītēdit in eū gn̄a tormētoꝝ. Cognito
ꝟo qđ ex ꝟbis appollonij hec ei fuerit fa/
cta ꝯmutatio.correptū etiā appolloniū ꝙ/
uioribꝰ ſubdidit tormētis.et deceptoris in
eum crimen exaggerat. Appollonius vero

vtinā inquit et tu iudex et oēs q̄ aſſiſtunt
et audiūt me hūc meū quē dicis errorē de
ceptōem q̄ ſeq̄remini. At ille vbi hec audi
uit. et ip̄m et philemonē ignib⁹ tradi in cō
ſpectu p̄pl'i iubȝ. Illi vero poſtq̄ ingreſſi ſūt
flāmas beatus appollonius cūctis audiēti
bus clamat ad dn̄m dicēs. Nō tradas dn̄e
beſtijs aīas ꝯfitentiū tibi. ſed oſ̄de nobis
dn̄e euidēter ſalutare tuū. Igit' vbi hoc in
auditu p̄pl'i et iudicis ad dn̄m locutus eſt
appollonius. repente nubes repleta roꝛe cir
cūdedit viros et flāmas accenſi ignis extī
xit. Sup quo obſtupefacti et iudex ⁊ p̄pl's
vna voce omnes clamare ceperūt. Magn⁹
⁊ vnus eſt deus xp̄ianoꝝ ſol⁹ immoꝛtalis.
Sed hec cū fuiſſent p̄fecto alexandrie nū-
ciata ſemetip̄o truculētioꝛ reddit'. et electis
quibuſdā de officio crudeliſſimis et ſeuiſſi
mis non tam hoīb⁹ q̄ beſtijs mittit. q ⁊ ip̄ȝ
iudicē qui mirabilib⁹ diuinis crediderat
⁊ eos p quos virtus dei apparuerat victos
in alexandriā deducerēt. Igit' cū adduce-
rent' oēs pariter vincti. affuit grā dei in via.
⁊ cepit appolloni⁹ eos q ſe vinctos duce-
bant fidē dei docere. Quiq̄ cū dn̄i miſeri
coꝛdiā credidiſſent. ⁊ fidem dei tota coꝛdis
firmitate recepiſſent ſemetip̄os cū his q̄s
exhibere venerāt vinctos offerūt iudici. et
xp̄ianos ſe eſſe pariter ꝯfitent'. Quos cū p̄-
fectus in fide dei ptinaces ⁊ immobiles p-
uidiſſet. vniuerſos pariter iubȝ in pfundum
maris dimergi. ignorās impi⁹ q̄d ageret.
Hoc enim ſanctis nō moꝛs ſȝ baptiſma fu
it. Sed hoꝛū coꝛpa ſine dubio dei puiden
tia integra illibataq̄ maris vnda reporta-
uit ad litus queq̄ ab hiis q obſequij cauſa ſi
mul venerāt ſuſcepta ac reuocata ſub vno
ſepulcri domicilio collocata ſunt. a quibus
vſq̄ ad p̄ſens tp̄s virtutes multe ⁊ ſigna mi
randa omnib⁹ ꝯſummant'. ſȝ ⁊ vota omniū
atq̄ oꝛōes ſuſcipiunt' ab eis. ⁊ cū fructu pe
titōis implentur quo etiā nos dignatus eſt
dn̄s adducere. et vota nr̄a oꝛōeſq̄ ꝯplere.

De. S. Dyoſcoꝛo.

V (D) Idimus ⁊ aliū venerabilē patrē
apud Thebaydā Dyoſcoꝛū noīe
p̄ſbiterū habentē in monaſterio ſuo centuȝ
fere monachos. quem tp̄e eo q̄ accedit' ad
ſacramenta ſummā curā ſummāq̄ ꝑſperi
mus adhibere diligentiā. ne q̄s eoꝛū q̄ ac-
cedūt in aliquo deferret ꝯſcientie maculaȝ
intantū ut etiā de his eos cōmoneret q̄ ac-
cidere p ſomnia hoībus ſolent. vel p fanta
ſias mulierū apparentiū. vel etiā p natural'
humoꝛis abundantiā. Dicebat ergo ſiq̄dē
abſq̄ mulierū fantaſijs tale aliquid eueni-
at non eſſe peccatū. Ingenitus enī humoꝛi
coꝛpe vbi ppꝛia repleuerit receptacula. ſu-
is neceſſe eſt ut meatib⁹ degerat'. et ideo nō
trahat' ad peccatū. Vbi vero viſus mulierū
⁊ blādimēta carnis occurrūt. in hiſ iā deſidiſ
aīe ⁊ erga hmōi cogitatōes atq̄ illecebras
occupate dari affirmabat indicia. Debere ḡ
monachos aiebat omni genere a cogitatōi
bus ſuis repellere hmōi ſimulachra. nec in
dulgere eos omnino in hec blādimēta di-
labi ſenſus ſuos. alioquin nihil intereſſe vi
debit' inter eos et illos q̄ ſeculo viuūt. ſȝ la-
borandū eſt monachis vt etiā naturalē hu
moꝛē p multā ieiunioꝛū abſtinentiā ⁊ fre-
quentes oꝛōnes doment ac ſupent. fluxāq̄
eius labē oꝛōis et ieiunij ꝯtinuatōe ꝯſtrin-
gant. Deniq̄ aiebat. et qui delicijs viuūt
ſi forte coꝛpis ſui egritudo depoſcat. ab oīb
bus que noxia eſſe iudicauerit medic⁹ ab-
ſtinebunt. cur nō hec multo magis mona-
chus faciat. cui aīe et ſpūs ſanitas expeten
da eſt.

De Nitrie mona ſterijs.

V (E) Enimus autē ⁊ ad Nitriā. famo
ſiſſimū in omnib⁹ egipti monaſte
rijs locū. q̄ q̄dꝛaginta fere milibus
abeſt ab alexandria ex noīe vici adiacentis.
in quo nitrū colligit'. nitrie vocabulum tra
hens. ꝓſpiciente hoc credo iā tūc diuia p-
uidentia ꝙ in illis locis peccata hoīm tan
q̄ nitro ſoꝛdes abluēda eſſent ⁊ abolenda.
In hoc igit' loco quingenta fere aut nō m'l-
to minus cernunt' vicina ſibi. ⁊ ſub vno
patre poſita monaſteria in quib⁹ aliqui plu
res ſimul. alij pauci nōnulli etiā ſingulares

habitant. et manſionibꝰ quidē diuiſi. aīo
aūt ac fide et charitate valde ꝯiūcti ⁊ inſe-
parabiles manēt. Huic ergo cū approꝑin
quaremus loco vbi ꝑegrinos fratres aduē
tare ſenſerūt ſerui dei. ꝯtinuo velut examē
apū ſinguli quiqꝫ ex ſuis cellulis ꝓruūt. at
qꝫ in obuiā nobis leto curſu ⁊ feſtina ala-
critate ꝯtendūt. portātes ſecū qꝫplurimi ipo-
rū vrceos aque ⁊ panes. ſcḋm qꝫ ꝓpheta cor
ripiens qſdam dicit. qꝛ nō exiſtis filijſ iſra
el in obuiā cum pane ⁊ aqua. Tūc deinde
ſuſceptos nos adducūt primo cū pſalmis
ad eccleſiā. lauāt pedes. ac ſinguli quiqꝫ lin
teis quibꝰ vtebant abſtergūt. quaſi vie la
borē leuantes. re aūt vera vite hūane erū-
nas miſticis traditōibꝰ abluentes. Quid
ḡ nunc de humilitate eorū: qḋ de officijs.
qḋ de charitate loqr. cū oēs geſtirēt nos
ad ſuū qſqꝫ introducere monaſteriū. ⁊ nō
ea ſolū que hoſpitalitati debent expleri. ſꝫ
et inſuꝑ aut de humilitate qua ipſi pollebāt
docere. aut de māſuetudine atqꝫ alijs hu-
iuſmodi boniſ que apud illos velut ad hoc
ipm̄ de ſeculo ſeqſtratos. diuerſa qḋē grā
vna tamē eadēqꝫ doctrina diſcunt. Nuſ-
qꝫ ſic vidimus florere charitatez. Nuſqꝫ
ſic vidimus opus feruere miſericordie: et
ſtudiū hoſpitalitatis impleri. Scriptura-
rū vo diuinarū meditatōes ⁊ intellectus
atqꝫ ſcientie diuine. nuſqꝫ tanta vidimus
exercitia. ut ſingulos pene eorum oratores
credas in diuina eſſe ſapientia.

De loco qui dicitur Cellia.

Poſt hunc vo alius eſt locus ī de
ſerto interiori. decē fere ab hoc mi-
libus diſtans. quē locū ꝓ multi-
tudine diſꝑſarū in heremo cellularū Cellia
nominauerūt. Ad hunc locū hi qui ibi priꝰ
fuerūt imbuti. ⁊ ſecretiorē iā depoſitis ru
dimentiſ ducere volūt vitā ſecedūt. Here
mus enim eſt vaſta. ⁊ cellule tāto inter ſe
ſpacio diſcrepte diuidunt. ut neqꝫ in ꝯſpe-
ctu ſibijnuicē. neqꝫ in vocis auditu ſint po
ſite. Singuli ꝑ cellulas ꝯmanēt. ſilentiuz
ingens et qes magna inter eos eſt. Die tā
tum ſabbati ⁊ dn̄ica in vnū ad eccleſiā cō-
ueniunt. ⁊ ibi ſemetipſos inuicē tanqꝫ celo
redditos vident. Si qs forte in ꝯuētu il-
lo defuerit. intelligūt ſtatim eū corꝑis aliq̄
inequalitate detentū. ⁊ ad viſitandū eū nō
omnes ſil. ſed diuerſitate tꝑis oēs adeunt
portantes vnuſquiſqꝫ ſi quid apud ſe ē qḋ
egro poſſit gratū videri. Aliā vo ob cauſā
nullus audet ꝓximi ſui obturbare ſilentia.
niſi ſiquis forte q̄ ꝑt vbꝰ inſtruere: ⁊ velut
athletas in agone poſitos ſmonis collati-
one vngere. Multi ipſorum a tribꝰ ⁊ q̄ttu-
or milibꝰ paſſuū ad eccleſiam ꝯueniunt ita
lōgo a ſemetipſis ſpacio habitatōis eorꝫ cel
lule dirimunt. ſed charitas in eiſ tanta eſt
⁊ tanto inter ſemetipſos ⁊ circa oēs frēs
ꝯſtringunt affectu. ut in āmiratōe ⁊ in ex
emplo ſint omnibꝰ. Unde ⁊ ſi qs forte vo-
luerit habitare cū eis vbi intellexerint v-
nuſquiſqꝫ cellam ſuā offert.

De ſctō Ammonio abbate

Uidimus quendā apud eos vene-
rabilē prēm Ammoniū noīe. vi
rum in quē dn̄s omnē plenitudi-
nem ſpiritualiū ꝯtulerat gratiarū. Carita-
tis in eo gratiā ſi videres nihil tale vſqꝫ
vidiſſe te crederes. Sed et ſi humilitatez
ꝯſiderares: lōgo eum in hoc dono ꝑſtantiorē
ceteris fatereris. Et rurſus ſi patientiā: ſi
manſuetudinē. ſi benignitatē. in ſingulꝭ eū
ita ꝑcellere iudicares: ut qḋ cui ꝑferri debe
at ignorātes. Donū vo ſapiētie ⁊ ſcientie
tantū ei ꝯtulerat dn̄s. ut nullū fere ex oīni-
bus patribꝰ ita penetraſſe aulas totius ſciē
tie crederes. nec ita aliquē receptū eſſe in-
tra cubiculū ſapiētie dei. oēs q̄cunqꝫ eū vi-
derant faterent. Huic erant duo fratres
Euſebius ⁊ Eutimius. Nam dyoſcorus
q̄ maior natu in eis fuerat ad epiſcopatꝰ of
ficiū raptus eſt. Hi ergo fratres erāt ei n̄
ſolū carne. ſed ⁊ vita atqꝫ inſtitutōe. et to-
ta animi virtute germani. qui omnes ſimꝭ
eos qui in illis lociſ habitabāt fratreſ tāqꝫ
ſi nutrix foueat filios ſuos. ita vnūquenqꝫ
inſtruētes ꝯſolabāt: ⁊ docētes ad luminā

pfectõez nitebant̃ educere. Vidimus
ğ ſupdictum hoiem dei Ammoniũ habẽtẽ
monaſteriũ inter eos muro circũdatũ. qđ
in illis locis ex lateribꝫ crudis fieri facile
ſolet amplũ et omnibꝫ neceſſarijs inſtru-
ctũ. in quo etiã puteũ ipe foderat. Venit
autẽ quidã frater ſaluari apud eos volens
adijt eundẽ Ammoniũ: rogãs vt ſicubi eſ
ſet cellula vacans in qua habitari poſſet.
Tunc ille: ego inquit requiraz. ſed donec
inueniã hic eſto in hꝰ monaſterio. Ego eñi
iam nunc egrediar ut requirã. Et relinq̃nſ
ei omnia ꝑiter cuz monaſterio: ipe procul
ab eo loco ꝑuiſſimã cellulaz repit atq in
ea ꝯſtituit. fratriq q̃ nuꝑ aduenerat nec in
telligenti ex integro cũ oibꝫ q̃ in eo fuerant
ceſſit monaſterio. Sed ⁊ ſi plures fuiſſent
qui forte venientes ad eos ſaluari cuperẽt
ſupradictus vir fratribꝫ ꝯgregatis: oibus
cũ alacritate iuuãtibꝫ ſub die vna monaſte
riũ ꝯſtruebant. Et cum ſingulis quibuſq
expleuiſſz numerũ monaſteriorũ. inuitabã
tur hij qui mãſuri erant ad ecclĩam q̃ſi refe
ctõis gratia. quibus inibi occupatis vnuſ
quiſq fratrũ de cellulis ſuis ꝓferẽtes que
neceſſaria erant. ſingulorũ nouas cellulas
inſtruebãt. ita vt ex collatõe charitatis ni
hil oĩno vel vtenſiliũ vel que ad victũ re
quirunt̃ deeſſent. nec tñ manifeſta fierz v-
niuſcuiuſq oblatio. Regreſſi ğ ad veſperã
hij quibꝫ fuerant cellule ꝑpate inueniebãt
poſita omnia que ad vſus eſſent neceſſaria
⁊ ita inſtructa habitacula vt nihil prorſus
deeſſe ꝓſpicerent.

De ſctõ didimo

Vidimus inter eos q̃ndã ex ſenio-
ribus virũ bonũ noĩe Didimuz.
in quo multa erat dñi gr̃a quã in
eo etiam vultus ipe indicabat. Hic ſcorpi
ones ⁊ ceraſtes. i. beſtias q̃s cornutas vo-
cant. et angues q̃ in illis locis ꝓ feruore ſo
lis acerrimi habent̃. tanq terre q̃ſdam ver
miculos pedibꝫ cõculcabat. ⁊ ita extigue-
bat ut nihil ab eis oĩno pateret̃.

De ſancto Cronio.

Vidimus etiã aliũ apud eos ſũme
antiq̃tatis pr̃em Croniũ noĩe: in
ſenectute bona: et perfecta etate
durantẽ. centũ nãq ⁊ decẽ agebat etatz ã-
nos. Hic ex diſcipulꝭ adhuc bti Anthonij
ſuperat. cuius inter ceteras animi ꝟtutes
hũilitatis gr̃am vidimus immenſam

De ſancto Origene.

Erat aũt ⁊ aliuſ adhuc ex diſcipu
lis Anthonij Origenes noĩe vir
ꝑ omnia magnificꝰ: ⁊ ſumme pru
dentie. cuius ſermo ⁊ narratio de virtutibꝫ
optimi mgr̃i hoĩs dei edificabat oẽs audiẽ
tes et inflãmabat vehemẽter. ita ut oculis
cerni que ab eo narrabant̃ putares.

De. S. Euagario.

Vidimus ibi et ſapientiſſimũ vi-
ac ꝑ oĩa mirabilẽ Euagariũ noĩe
cui inter ceteras animi ꝟtutes tã
ta ꝯceſſa eſt gr̃a diſcernendorũ ſpirituũ et
purgandarũ ſicut apl̃s dicit cogitationuz
vt nullus aliꝰ putaret̃ ex fratribꝫ ad tantã
ſubtiliũ et ſpũaliũ rerũ ſcientiã ꝑueniſſe.
Cui q̃buis rebus ipis et expimentis. ⁊ qđ
eſt ſuꝑ oĩa ꝑ gr̃am dei magna collata fuerit
intelligentia. accidit tamẽ ⁊ hoc ut mlto tẽ
pore inſtructus fuerit a beato Machario:
quẽ famoſiſſimũ in dei gr̃a ſigniſq ⁊ ꝟtu
tibus inſignẽ fuiſſe omnibꝰ notũ eſt. Hic
ğ Euagarius incredibilis erat abſtinẽtie.
ſuꝑ oĩa tamẽ monebat fr̃es. ſi q̃ forte ſtu-
diũ gererent vel humiliãdi corꝑis vel fan-
taſias ab eo demonũ ꝓpellẽdi ne in bibendi
aqua largiore mẽſura vterent̃. Dicebat eñ
Quia ſi aqua multa corꝑi infundat̃ maio-
res fantaſias generat et largiora receptacu
la demonibus ꝑbet. Sed ⁊ multa alia de
abſtinẽtia ſumma cũ deliberatõe edocebat
Ipe aũt nõ ſolũ aqua ꝑciſſima vtebat̃: ſed
⁊ pane penitus abſtinebat. Illi ꝟo qui il-
lis locis morabant̃ fratres pane ſolo ⁊ ſa-
le cõtenti erant. ut in illa omni multitudi-
ne vix inuenires aliquem qui oleo ſaltẽ vte
retur. Plures aũt ex eis nec iacentes ſom
nũ. ſed ſedentes: ⁊ vt ita dicã ĩ meditatiõe

diuinorū verborum poſiti capiebant.

De ſctō Machario egiptio

R

Narrabant aūt nobis quidā ex pa/
tribus q̄ ibi erant ꝙ in locis illis
duo macharij .quaſi duo celi lu/
minaria refulſiſſent. ex quibꝰ vnus egipti⁹
genere et diſcipulus btī Anthonij fuit: ali⁹
alexandrinus. Quibꝰ ut vocabula noīſ ita
virtutes animi et celeſtiū gratiarū magni
ficētia ꝯcordabat. Vterqꝫ eñ Machari⁹
abſtinētie exercitijs ⁊ ꝟtutibꝰ animi equa
liter pollēs. h̄ ſolo alius ꝑcellēs. ꝙ q̄ſi here
ditatē gratiarū et virtutū beati Anthonij
poſſidebat. Hūc deniqꝫ ferūt aliqñ cū ho/
micidiū in locis vicinis fuiſſet admiſſum.
⁊ innocēti cuidā impingeret̃ crimē admiſ
ſi. confugiſſe ad ei⁹ cellulā is qui calūniam
patiebat̃. affuiſſe etiā eos qui purgebant:
allegātes et dicentes ꝑiclitari ſeipos niſi
ꝯp̄hēſum legibꝰ traderent homicidā. Is
ꝟo cui crimen impingebat̃ cū ſacramentiſ
affirmabat ꝯſciū ſe nō eſſe ſanguīs illi⁹. Et
cum diu ab vtraqꝫ ꝑte certamen haberet̃
interrogabat ſctūs Machari⁹ vbi ſepult⁹
eſſet qui dicebat̃ occiſus. Cūqꝫ deſignaſ/
ſent locū cū omnibꝰ q̄ ad purgendū hoīem
venerāt ꝑgit ad ſepulchrū. atꝫ ibi fixis ge
nubꝰ inuocato xp̄i nomine ait ad eos q̄ aſſi
ſtebāt. Nūc dñs oñdet ſi ꝟe reus eſt hic
qui purget̃ a vobis. Et eleuata voce ex no
mine clamabat defunctū. Cūqꝫ ei vocatuſ
de ſepulchro r̄ndiſſet: ait ad eū. Per fidez
xp̄i te obteſtor ut dicas ſi ab hoc hoīe q̄ ca/
lumniā pati͛ occiſus es. Tūc ille de ſepul
chro clara voce r̄ndit dicēs. Non ſe ab eo
eſſe interfectū. Et cū obſtupefacti oīs de
cidiſſent in terrā. ac pedibꝰ eiuſ aduoluerē
tur rogare ceperūt ut interrogaret eū a quo
eſſet occiſus. Tūc ille: hoc inquit nō inter/
rogabo. ſufficit eñ mihi ut innocēs liberet̃.
nō eſt aūt meū ut reus ꝓdat̃. L Ali
ud quoqꝫ eius genuſ miraculi ferebat̃. Cu
iuſdam e vicino oppido patriſfamilias ꝟ
go filia ꝑ fantaſias magicas videbat̃ hoī/
bus in eq̄nū animal verſa: ut putaret̃ equa
eſſe et nō puella. Hanc adduxerūt ad eū.
Tunc ille ꝑcunctat̃: q̄d ſibi vellet. Aiunt
parentes eius. Equa hec quā vident oculi
tui puella virgo ⁊ filia nr̄a fuit: ſed hoīes
peſſimi magicis artibꝰ in animal h̄ q̄ꝺ vi/
des eam ꝯuerterunt. Rogamus ḡ ut ores do
minū ⁊ ꝯmutes eam in id q̄ꝺ fuit. At ille
ait. Ego hanc quā oſtenditis mihi puellam
video: nihil in ſe pecudis habentē. h̄ autē
q̄ꝺ dicitis nō eſt in eius corꝑe ſed in oculiſ
intuentiū. Fantaſie eñ demonū ſunt iſte:
nō veritas rerū. Et cū introduxiſſet eā cuz
ꝑentibꝰ ſuis intra cellulā: fixis genubꝰ ora
re xp̄m cepit. ſimulqꝫ ⁊ ꝑenteſ hortabat̃ ſe
cum dño ſupplicare. ⁊ poſt hec ꝑungentes
eā oleo in nomine dñi omni fallacia viſus
expulſa virginē videri omnib⁹ vt etiā ſibi
videbat̃ effecit. ¶ Alia quoqꝫ minor pu
ella ad eū deducta eſt. cui⁹ obſcena corporiſ
ita omni ex ꝑte ꝯputruerūt. ut ꝯſumptis
carnib⁹ interiora quoqꝫ et ſecreta nature
nudarent̃. ac vermiū ebulliret inde innūe/
ra multitudo: ita vt nec accedere quidē q̄ſ/
qꝫ ad eam poſſet ꝑ fetoris horrore. Hec cū
allata a ꝑentibus ⁊ ꝓiecta fuiſſet añ fores
eius miſerās ꝟginis cruciatus. equo ani/
mo inq̄t eſto filia. hec tibi ad ſalutē dñs nō
ad interitū dedit. vnde ꝓuidendū eſt ma/
gis ut ſanitas tua nullū tibi ꝑiculū cōferat
Et cū inſtitiſſet orōībus ꝑ ſeptē ꝯtinuos
dies et oleū benedicens in noīe dñi ꝑun/
geret mēbra ei⁹ ita eā ſanā reddidit. vt mu
liebris in ea nature nulla forma: nulla ſpe/
cies appareret. ſed eſſet ei inter viros cō/
uerſatio abſqꝫ feminee ſuſpitōis obſtaculo
M Aiebant ꝑterea ⁊ aliqñ veniſſe ad
eum hereticū quendā hyeracitā. q̄ꝺ genuſ
hereſeos inuenit̃ apud egiptū. Hic cū ꝑ
multā loq̄ndi artē plurimos fratrū qui ha
bitabant in heremo ꝯturbaret auſus ē etiā
corā ip̄o fidei ſue aſſerere prauitatem. Cui
cum reſiſteret ſenior ⁊ ꝯtradiceret. ille ꝟ/
ba ſimplicia argumētis callidis eludebat.
Sed cū videret ſanctus fidē fratrū ꝑicli/
tari. Quid op⁹ eſt inquit nos ꝟbis ꝯten/
dere ad ſubuerſionē audientiū. exeamus
ad ſepulchra fratrū qui nos ꝑceſſerūt i dño
⁊ cui noſtrū ꝯceſſerit dñs ſuſcitare mortuū

de ſepulchro ſciant omnes qꝛ illi⁹ fides ꝓ-
batur a deo. Sermo hic oībus qui aderāt
fratribus placuit. Proceſſerunt ad ſepul-
chra. hortať macharius hyeracitā ut euo
caret mortuū in nomine dñi. At ille. Tu
inq̄t qui ꝓpoſuiſti prioꝛ reuoca. Et macha
rius ꝓſternēs ſe in oꝛōe ante dñm vbi ſuf
ficienter oꝛauit eleuatis ſurſum oculis ſu-
is ait ad deū. Tu inquit dñe. quis ex duo-
bus nobis rectā fidem teneat oſtēde: eleua
to mortuo hoc. Et cū hec dixiſſet fratrij cu
iuſdam nomē q̄ nuꝑ fuerat ſepult⁹ euoca-
uit. Cui ille cum de tumulo reſpōdiſſ; acce
dentes fratres ꝯtinuo que ſuppoſita erant
auferūt. et eductū eū de ſepulchro reſolu-
tis faſciolis quibus cōſtrictus erat exhibu
erunt viuentē. hyeracita ꝟo vbi hec vidit
obſtupefact⁹ in fugam ꝟtiť. Quē fratres
q̄ȝ omnes inſeq̄ntes: extra terminos terre
illius exturbauerunt. Multa etiā alia fere
banť de eo que nimis ꝓlixa ſunt ad ſcribē-
dum. ſed ex his paucis etiā cetera ei⁹ oꝑa
noſcuntur.

De virtutibus alterius Macharij videlicet alexandrini.

ALius vero ſanctus Macharius
magnificas etiā ipe virtutes con
ſummauit. de q̄bus ⁊ alij nōnul-
la ſcripſerūt que ſufficere poſſunt ad ꝟtutij
eius magnitudinē ꝯtuendā. ⁊ ideo nos ea
ꝯpendio ꝑterimuſ. Ferebant tamē eū ama
toreȝ fuiſſe heremi ſuꝑ omnes ceteros. ita
vt etiam vltima ⁊ inacceſſibilia deſerti per
ſcrutatus ſit loca. vſq; q̄ inueniret ut fere-
bať locū quendā in vltimis heremi ꝯſtitu-
tū. et diuerſis ac pomiferis arboribꝰ ꝯſitū
⁊ omnibꝰ bonis repletū. Ubi etiā duoſ fra
tres inueniſſe ferebať. q̄s cū rogaret ut pa-
terenť a ſe deduci illuc monachoſ ut ibi ha
bitarēt: quoniā q̄dem locus ⁊ amen⁹ eſſet.
⁊ abūdans in omnibꝰ neceſſarijs. reſpōde
rūt. Nō poſſe adhuc illuc plures adduci.
ne forte venientes ꝑ heremū a demonibus
decipentur. Multos enī dicebāt eſſe dēmo
nes in deſerto ac mōſtra quorū moleſtias
⁊ calliditates ferre multitudo inſueta non
poſſet. Regreſſus tamē ad frēs cū indicaſ
ſet de opoꝛtunitate loci. multorū inflāmati
ſunt animi: ut ꝑgerent illuc cū eo. ſed vbi
patres reliq̄ ſenſerūt animos iuuenū cōci-
tatos: repſſerunt eos ſalubrioꝛi ꝯſilio dicē
tes. Locus iſte ſi ꝟe vt iactať a Jamne ⁊
Mābre ꝯſitus eſt nō aliud de eo credendū
eſt niſi ꝙ dyaboli oꝑe ad deceptōem nr̄aȝ
ꝑparatus ſit. Si enim ꝟe ut ꝑhibent deli
cioſus eſt ⁊ abundans. q̄d ſperabim⁹ i fu-
turo ſeculo ſi hic delicijs fruimur. Et hec
atq; alia hmōi dicentes iuuenū feruentes
animos repſſerunt. ¶ Locus aūt in q̄ ha-
bitabat ipe ſctūs Macharius Scythium
appellať. Eſt aūt in heremo vaſtiſſima po-
ſitus. diei ⁊ noctis iter habens ꝟ Nitrie
monaſterijs. ⁊ illuc nulla ſemita neq; terre
nis aliquibꝰ colligiť vel monſtrať indicijs
ſed ⁊ ſtellarū ſignis ⁊ curſibus pergiť.
Aqua raro inueniť: ⁊ ſicubi inuenta fuerit
odoris quidē diriſſimi eſt et quaſi bitumi-
nea. ſed ſaporis innoxij. Sūt ergo ibi viri
valde ꝑfecti. nec enim patiť tam terribił lo
cus niſi ꝑfecti ꝓpoſiti habitatores. ſūmeq;
ꝯſtantie. charitatis tn̄ inter ſe ⁊ erga omēſ
ſi qui forte ad eos acceſſerint ſummū ſtudi
um gerūt ¶ Fertur deniq; cū ſancto
Machario vuā q̄ſ aliq̄n detuliſſ;. ille q̄ ſm
charitatē nō q̄ ſua ſūt: ſȝ q̄ alteri⁹ cogitarȝ
ad aliū fratrē detulit eam q̄ quaſi infirmi-
oꝛ videbať. Tunc ille grās egit deo ꝓ fr̄is
officio. ſed ⁊ ipe nihilominus plus de ꝓ-
ximo q̄ȝ de ſemetipo cogitās ad aliū ꝑtulit
⁊ ille item ad aliū. Et ſic cum ꝑ omēs cellu
las que longe a ſemetipis ꝑ heremū diſper
ſe erant vua circūlata eſſet: ignoꝛantibus
eis quis eā primo miſiſſet. ad vltimū ipi de
ferť q̄ eam miſerat. Gratulatus eſt aūt ſan
ctus Macharius ꝙ tantā videret in frībꝰ
ꝯtinentiā tantāq; charitatem. ad acrioꝛa ſe
metipm ſpiritalis vite extēdit exercitia.
¶ Ad fidem nāq; ꝯfirmandā nobis affir
matū de eo eſt ab his q̄ ex oꝛe ei⁹ audierāt
ꝙ quodam tꝑe noctis demō ad oſtiū cel-
lule eius pulſauit dicēs. Surge abbas ma
chari ⁊ eamus ad collectā: vbi fratres ad
vigilias ꝯgregant. Sed ille q̄ gratia dei re
plet⁹ falli nō poterat intellexit dyaboli eſſe

fallaciã et ait. O mẽdax et veritatis inimi/
ce. Quid enim tibi ꝯſortiũ. q̄d ſocietas eſt
cũ collecta ⁊ ꝯgregatiõe ſanctoꝝ. At ille.
Latet ergo te inq̄t o machari ꝙ ſine nobis
nulla collecta agit̃ nullaq̃ꝫ ꝯgregatio mo/
nachoꝝ. Ueni deniq̃ꝫ ⁊ videbis opa nr̃a
Tum ille. Impet inquit tibi dñs demon
immũde. Et ꝯuerſus ad orõem petijt a do
mino vt ſibi oñderet ſi hoc verũ eſſz q̄ð glo
riatus eſt demõ. Abijt g̃ ad collectã vbi a
fratrib⁹ vigilie celebrant̃. et iterũ in orõe
dñm deꝑcat̃: ut ſibi veritatem vbi hui⁹ oñ
dat. Et ecce vidit ꝑ totam eccleſiã q̄ſi par
uulos quoſdã pueros ethiopes tetros diſ/
currere huc atq̃ꝫ illuc. et velut volitando
deferri. Moris aũt eſt inibi ſedentib⁹ cun
ctis ab vno dici pſalmũ ceteris vel audiẽ/
tibus vel reſpondentib⁹. Diſcurrẽtes g̃ illi
ethiopes pueri. ſingulis quibuſq̃ꝫ ſedẽtib⁹
alludebãt. et ſi cui duobus digitulis ocl'oſ
ꝯpſſiſſent ſtatim dormitabat. Si cui vero
in os immerſiſſent digitũ. oſcitare eũ faci/
ebant. Ubi vero poſt pſalmũ ad orãdũ ꝓ/
ceſſiſſent fratres: ꝑcurrebãt nihilominus
ſingulos. ⁊ ante aliũ iacentẽ in orõe quaſi
mulierũ ſpecie ferebant̃. ante aliũ q̄ſi edifi
cantes aut portãtes aliq̄d: aut diuerſa q̄q̃ꝫ
agentes apparebãt. Et quecũq̃ꝫ demones
q̄ſi ludendo formaſſent: hec orãtes illi i cor
dis ſui cogitatõe verſabant. A nõnullis tñ
vbi aliq̄d horũ agere cepiſſent q̄ſi vi q̄dam
repulſi ꝑcipites deijciebant̃. ita ut nec ſta
re q̄dem ꝓrſus. aut trãſire iuxta eos aude
rent. alijs vero etiam infirmis fratrib⁹ ſup̄
ceruices et dorſa ludebãt. q2 nõ erãt in ſua
orõne intenti. Hec cũ vidiſſet ſctũs Ma/
charius ingemuit grauiter. ⁊ lacrimas ꝓ/
fundens ad dñm. reſpice ait dñe. et ne ſile/
as neq̃ꝫ mitigeris deus. Exurge ut diſꝑgã
tur inimici tui: ⁊ fugiãt a facie tua. qm̃ aĩa
noſtra replet̃ illuſionib⁹. Poſt orõem ta/
men examinãde veritatis gr̃a ſeorſum euo/
catis ſingulis quibuſq̃ꝫ fratrib⁹ añ quorũ
faciem viderat demones diuerſo habitu
⁊ varijs imaginib⁹ ludentes. req̄rit ab eiſ
ſi in orõne vel edificandi cogitatões habue
rint. vel iter agendi: vel alia diuerſa q̄ vni/
cuiq̃ꝫ imaginata ꝑ demones viderat. ⁊ ſin
guli eorũ ita confitebant̃ in corde ſuo fuiſſe
vt ille arguebat. Et tũc intellectũ eſt ꝙ oẽſ
vane et ſuꝑflue cogitatões quas vl' pſalmo
rum vel orationũ tpe vnuſquiſq̃ꝫ ꝯceperit
ex illuſione demonũ fiant. ab his aũt q̄ oñi
cuſtodia ſeruant cor ſuũ: tetri repelluntur
ethiopes. Deo em̃ cõiuncta mens et i ip̄ꝫ
ꝑcipue tpe orõis intẽta: nihil alienũ: nihil
ſuꝑfluũ recipit ¶ Aliud q̄ꝫ mlto ter
ribilius addebat. q̄ð vidiſſet eo tpe q̄ frẽs
accedebant ad ſacramẽta. Ubi porrexiſſẽt
ad ſuſcipiendũ palmas in nõnulloꝝ mani
bus ꝑueniẽtes ethiopes carbones depone
re. corpus aũt q̄ð tradi manibus ſacerdotꝫ
redire videbat̃ ad altare. alijs vero q̄s meli
orũ merita iuuabãt: extendentib⁹ manus
ad altare lõge recedere demones: ⁊ cũ in/
genti metu effugere. angelũ em̃ dñi aſſiſte
re videbat altari qui cũ ſacerdotis manu
ſuam q̄ꝫ manũ in ſacramentoꝝ diſtributi
one exponeret. Et ex h' iaꝫ ꝑmãſit ei a deo
gr̃a iſta vt in vigilijs fratrũ pſalmoꝝ ⁊ o/
ratõis tpe. ſi q̄s aliud aliquid ſcḋm illuſionẽ
demonũ in corde cogitaſſet: agnoſceret. et
accedentiũ ad altare vel dignitates vel me
rita eũ nõ laterent. ¶ Quodã aũt tpe am/
bo Macharij hoĩes dei. cũ fratris cuiuſdã
videndi gr̃a iter agerẽt. aſcenderũt nauigi
um q̄ fluuius trãſiri ſolet. In quo nauigio
erant ſimul q̄dam tribuni diuites hoĩes ꝑ
potentes. equos plurimos ac pueros ⁊ mlt
ta ſecuꝫ miniſteria habẽtes. Hoꝝ vn⁹ cũ
videret in vltima nauigij ꝑte vilib⁹ indu/
mentis atq̃ꝫ ad oĩa expeditos iacere mona
chos ait ad eos. Beati eſtis vos q̄ huic ſe/
culo illuditis. nec quicq̃ꝫ ex eo inquiritis.
niſi indumentũ viliſſimũ et parciſſimũ vi/
ctum. Tũc vnuſ de macharijs rñdit ad eũ
Uere q̄dem ut dicꝫ. qui deũ ſequunt̃ illu/
dunt mundo. ſed miſeremur vr̃i ꝙ vobis
econtrario mũdus illudit. Tũc ille ꝯpun/
ctus ſuꝑ hunc ſermonẽ ſtatim vt ꝑueñt ad
domũ ſuã derelictis oĩbus vl' diſtractis q̄
habebat et pauꝑibus datis ipſe deum ſeq̄
cepit. ⁊ ad monachoꝝ exercitia ꝓperauit.
Sed et multa ut diximus alia de opibus
ſancti Macharij alexandrini mirabilia fe
runtur. ex quibus nonnulla in. xi. libro ec/

cleſiaſtice hyſtorie inſerta. q̄ req̇rat inueniet

De ſacto Ammone primo Nitrie monacho.

INitiū ſane habitatōis monaſte
rioꝝ que ſunt in Nitria ſumptū
tradebāt ab Ammone quodam
cuius animā cū exiſſet de corpe vidit ferri
ad celū ſanctus Anthoni⁹ ſic̄ refert ſcriptu
ra illa que vitā deſcribit bti Anthonij. Hic
igit̄ Ammon locupletib⁹ et generoſ parē-
tib⁹ natus eſt: a quib⁹ inuitus ad nuptias
cogebat̄. Et cū vim parentū nō poſſet effu
gere accepta virgīe cū intra nuptiales tha
lamos ↄueniſſent. ⁊ data eis eſſent cubicu
li ſecreta ſilentia. alloq̄ puellā de pudicicia
⁊ ↄſuanda v̄ginitate cepit ⁊ hortari dicēs
Quia corruptio ſine dubio inueniet corru
ptōem. incorruptio v̄o incorruptōnem ſpe
rat. Multo melius ē ſi vterq̄ noſtrū in v̄-
ginitate pduret. q̄ȝ vt alter corrūpatur ex
altero. Acq̇eſcit virgo. ſilentio tegit̄ incor
ruptōis theſaurus. Cūq̄ plurimo tpe ſoli
us dei ↄtenti teſtimonio deo magis eſſent
q̄ȝ carni ⁊ ſanguini ↄiūcti. poſt obitū parē
tum ille quidem ad hūc vicini deſerti ſece
dit locū. Virgo v̄o intra domū reſidēs ī
breui et ipa multitudinē virginū: ⁊ ille mł
titudinē monachoꝝ ↄgregat. ¶ Cūq̄ ſe-
cretius reſideret in heremo. adoleſcēs qui
dam qui morſu canis rabidi in rabiē v̄ſus
eſt. multis vinctus cathenis ad eū deducit̄
ↄſequentib⁹ eum pentib⁹ ſuis et rogātibus
p eo. At ille. Quid inq̇t mihi moleſti eſtis
o hoīes. Sup̄ merita mea ē qđ expetitis.
ſed tamē hoc vobis indicare poſſum q̄ in
manib⁹ vr̄is eſt eius ſanitas. Reddite vi-
due houē ſuū quem furati eſtis. ⁊ ſan⁹ red
det̄ vobis filius vr̄. At illi extimuerūt qui
dem valde q̄ ea q̄ in ſecreto geſta ſunt non
latuerūt hoīem dei. gauiſi ſunt tū q̄ hāc eis
viam ſalutis oñdit. ⁊ ſine mora vt reddi-
derūt direpta. orāte hoīe dei etiam iuueni
ſanitas redijt. ¶ Alio quoq̄ tpe cū veniſ-
ſent ad eū q̇dam: pbare volens aīos ipoꝝ
dicit doliū ſibi eſſe neceſſariū vbi aquā pro
aduenientib⁹ ↄgregaret. Et cū polliciti fu-
iſſent perlaturos ſe. vnus ex ipis ↄue ſibi
ducit. dicens piclitare poſſe camelū ſuum
ſi ei tā ↄue onus imponeret. Et ait ad alte-
rū. Tu ſi vis aut potes defer. ego camelo
meo parcā ne moriat̄. Tūc alter ait. Mi-
hi inq̇t ut ipe noſti camelus nō eſt. ſȝ aſi-
nus. nūquid qđ camelus portare nō p̄t va
let aſinus portare. At ille. Facito inq̇t qđ
vis. tu videris. Ego em̄ non interimā ca-
melū meū. Tūc ille. Ego inq̇t impono aſi
no meo pondus qđ tu camelo tuo onero-
ſum dicis. ⁊ merita hoīs dei faciēt qđ im-
poſſibile eſt eſſe poſſibile. Et ita impoſituȝ
doliū aſino ſuo puexit vſq̄ ad monaſteriū
hoīs dei. ita ut nec ſentiret aſinus ſe aliq̇d
oneris portare. Quem ut vidit Ammon
bn̄ feciſti inq̇t in aſino deferēs doliū. colle
ge enim tui camel⁹ mortuus eſt. Et egreſ
ſus inuenit ita geſtū vt p̄dixerat famulus
dei. Sed ⁊ multa alia p eū ſigna dn̄s oſtē-
dit. Nam et fluuiū nylū cuȝ tranſire vellet
⁊ exuere ſe erubeſceret. virtute dei ſubito ī
alterā ripā trāſlatus dicit̄. Btūs aūt An
thonius in ſumma ammiratōe vite eius iu
ſticiā atq̄ animi eius virtutes habuiſſe me
moratur.

De ſctō Pyamone

NOn aūt mihi videt̄ dignū etiaȝ
eius heremi habitatores q̄ parthe
nio mari adiacet: ⁊ vicina ē oppi-
do qđ dyolcho d̄r ſilentio p̄terire. In q̄ vi
dimus q̄ndam p̄ſbiterū āmirabilē nomīe
Pyamonē. totius hūilitatis ⁊ benignita-
tis virū habētē etiā reuelationū gr̄aȝ. De
niq̄ cū q̇dā tpe dn̄o ſacrificia offerret vi-
dit angelū dei ſtantē iuxta altare. ⁊ vniuſ-
cuiuſq̄ monachorū accedentiū ad altare
ſcribentē noīa in libro quē tenebat ī mani-
bus. quorūdā tamē noīa nō ſcribentē. Cū-
q̄ diligēter obſuaſſet ſenior q̄ eſſent q̄ruȝ
noīa nō ſcripſiſſet. poſtea q̄ȝ ſunt ↄpleta mi
ſteria vnūquenq̄ eorū ſeorſum vocās per-
ſcrutat̄ q̇d eis in occulto peccati fuiſſet ad-
miſſum. ⁊ inuenit ex ↄfeſſione eoꝝ vnum-

queq̄ꝫ mortalis peccati obnoxiū. Tūc hor
tatus eſt eos agere penitentiam. et ſemet/
ipm cū eis añ dñm ꝓſternens die ac no/
cte tanq̄ꝫ ipſe in eoꝝ peccatis eſſet obnoxi⁹
flebat. ⁊ tādiu ꝑmanſit cū eis in luctu ⁊ la
crimis et pñia donec iterū videret eundē
angelū ſtantē et ſcribentē accedentiū noīa
Et poſtea q̄ꝫ omniū ſcripſit. tūc etiā illos
ex nominib⁹ euocantē atq̄ꝫ ad recōciliati/
onem altaris imitantem. Et vbi hec ſenior
vidit. intellexit eorū ſuſceptā eſſe penitēti
am. ⁊ ſic eos altari tota cū gratulatōne re/
ſtituit. Hunc etiā quodam tpe ferebant a
demonib⁹ ita v̄berati ut ſtare aut moueri
omnino de loco nō poſſet. Et cū dies adeſ
ſet dñica. et res poſceret offerre ſacrificiū
iuſſit ſe fratrū manibus ad altare portari.
Ubi cum in orōe iacuiſſet aſtantē cōtinuo
vidit angelū dñi q̄ aſtare ſolebat altari. et
porrigentem ſibi manū atq̄ꝫ eleuantē ſe de
terra. Et ſtatim dolor oīs ita ab eo diſceſ/
ſit. ut ſolito ſanior redderet̄.

De ſctō Johanne

ERat in ipſis locis vir S
ſanctus. ac totius gr̄e dono r̄ple
tus Johānes noīe. in quo tāta e/
rat ꝯſolatōis gratia. ut quacūq̄ꝫ meſticia
quocūq̄ꝫ tedio oppſſa fuiſſet aīa pauc̄ ei⁹
ſermonib⁹ alacritate et leticia repleretur.
Sed ⁊ ſanitatū gr̄a plīma ei a deo donata
eſt. In aliis q̄ꝫ q̄ꝫplimis locis egipti ſpar/
ſim vidimus ſctōs dei v̄tutes mltaſ ⁊ mi
rabilia faciētes. ⁊ gr̄a dei plenos. ſꝫ paucoſ
ex multis memorauim⁹. de oībus em̄ ex/
plicare ſup̄ vires noſtras ē. Nā de his q̄ ī
ſupiori thebaida. i. circa ipm ſyenē habita
re dicunt̄ auditu ſolo ꝯperimus qd̄ his pe
ne omnib⁹ quos vidim⁹ celſioreſ illi ⁊ ma
gnificentiores habebant̄. Accedere v̄o ad
ipos ꝓ itineris piculo nequimus. q2 q̄ꝫuis
oīa illarū ptium loca latronib⁹ incurſent̄.
illa tamē q̄ vltra ciuitatē lycō ſunt etiā bar
baros patiunt̄. Et ideo null⁹ nobis ad eoſ
acceſſus fuit. q2 reuera nec eos q̄s ſupius
memorauimus abſq̄ꝫ piculo vidimus.

De periculis itineris ad heremos

SEpties nāq̄ꝫ in h̄ itine ſ
re piclitati ſumus. in octauo au
tem ſicut ſcriptū eſt: nō obtinuit
nos malū. deo nos in omnib⁹ ꝓtegēte. De
niq̄ꝫ ſemel ꝑ q̄nq̄ꝫ dies ac noctes incedē/
tes ꝑ heremū ſiti ac laſſitudine piclitati ſu
mus. Alio quoq̄ꝫ tpe incurrimus loca in
q̄bus eſt ꝯuallis q̄dam. humorē ex ſemet/
ipa gignens: ſalſiꝫ quē ꝯtinuo calor ſolis
velut hyemalē pruinā in glaciē. ita in ſaleꝫ
ſtringit. ⁊ tanq̄ꝫ ſudes acutas ex ipo ſale ef
ficit. atq̄ꝫ ita oīa illa exaſperant̄ loca. ut nō
ſolū nudos pedes: ut habebamus nos. ſꝫ ⁊
calciamētis munitos terebraret ac ſecet. In
his ḡ inuenti. magno cū piculo vix euaſi/
mus. Tercio cū nihilominus ꝑ heremū ꝑ
geremus. incurrim⁹ vallem q̄ndam hūo/
rem ex ſemetipa ſimiliter gignētē. ſꝫ intra
ſemetipm eum ſeruantē. cuius ſolū laxū ⁊
feditū ceno repletū trāſire cupiētes vſq̄ꝫ
ad latera deſedimus. Cūq̄ꝫ pene ibidē ī ea
dem mergeremur. exclamātes ad dñm vo/
cem pſalmi ꝓtulimus dicēs. Saluum me
fac deus q̄m intrauerūt aque vſq̄ꝫ ad aīam
meā. Infixus ſum in limo ꝓfundi. ⁊ non
eſt ſubſtātia. Quartū ꝑtulimus in aq̄s q̄/
buſdam q̄ ex inundatōe fluminis nyli remā
ſerant. in q̄bus triduo ꝯtinuo afflicti: vix
euadere potuim⁹. Quintū piculū fuit no/
bis a latronib⁹ cū ſecus mare iter ꝑagere
mus q̄ ꝑ decē milia paſſuū inſeq̄ntes nos
q̄s ꝑimere ferro nō potuerant pene exani/
mes reddiderūt ꝑfugaꝫ. Sextū diſcrimē
nobis in ipo flumine nylo fuit. in q̄ naui/
gantes pene ſubmerſi ſumus. Septimuꝫ
in ſtagno qd̄ marethſe vocabulo appellat̄
vento ſeuiente ī inſulā quandā eiecti ſum⁹
hyeme grauiſſima ſup̄ nos ⁊ tēpeſtate flu
ente. Erat em̄ tpus q̄ epiphanioꝝ dies ce/
lebrāt̄. Octauū aūt fuit q̄ cū ad nitrie mo
naſteria venirem⁹ locū q̄ndā incidim⁹. in
quo refluens nyli aq̄ reſidens velut ſtagnū
q̄ndam effecerat. in q̄ multe beſtie p̄cipue
cocodrilli plurimi erāt. Qui cū ad tēperieꝫ
ſolis exiſſent reſoluti circa ora ſtagni iace/
bant. ita ut ignorātib⁹ nobis mortui vide/

rentur. Et cũ accederem⁹ ad videndaʒ mi
randãqꝫ magnitudinẽ beſtiarum q̃s exani
mes putabamus. ꝯtinuo ut ſonum pedũ
ſenſerunt excitate, irruere ⁊ inſectari nos
vehementer ceperũt. Nos aũt magno cũ
clamore ⁊ metu nomẽ xp̃i inuocauim⁹. cu
ius miſericordia affuit. et beſtie q̃ ꝯ nos in-
ſurrexerunt. quaſi ab angelo repellẽte i ſta-
gnum ꝓtinus ꝓiecte ſunt. Nos autẽ cur-
ſu concito ad monaſteria feſtinauimus. gr̃i
as agentes deo nr̃o q̃ nos de tãtis ꝑiculis
liberauit. ⁊ tanta nobis oſtendit mirabilia:
Ipſi gloria ⁊ honor et poteſtas ⁊ imperium
in ſecula ſeculorũ Amen.

Finit vita et ꝯuerſatio ſanctorũ patrũ
egiptiorũ. et q̃ in ſcithia et thebayda mora
banť quemamodũ btũs Hieronim⁹ mul-
to labore ꝯſperit. ⁊ relata a fide dignis au-
diuit et diligenter ꝯſcripſit.

Incipiunt geſta

ſanctorũ patrũ egiptiorũ Scithye ⁊ The
bayde. que btũs Hieronim⁹ autẽtice ꝯſcri
pta repit. et e greco in latinũ trãſtulit. imo
etiã ab alijs trãſlata i vnũ collegit.

Prologus beati Hieronimi p̃ſbiteri i
vitam ſancti Pauli primi heremite.

Inter multos ſepe dubitatũ ẽ a q̃
potiſſimũ monachoꝝ herem⁹ ha-
bitari cepta ſit. Quidã eñi altius
repetentes a btõ Helya et Johãne princi
pia ſumpſiſſe dixerũt. quoꝝ et Helyas pl⁹
nobis videť fuiſſe q̃ȝ monachus. ⁊ Johã-
nes ante ꝓphetare cepiſſe q̃ȝ nat⁹ eſſʒ. Alij
autẽ in quã etiã opinionẽ vulgus om̃e con
ſentit aſſerũt Anthoniũ hui⁹ ꝓpoſiti caput
qđ ex ꝑte verũ eſt. Nõ enim tã ipſe añ om̃s
fuit q̃ȝ ab eo oĩm initiata ſũt ſtudia. Ama-
thas vo ⁊ Macharius diſcipuli Antho-
nij e quibꝰ ſupiꝰ corpus mgr̃i ſepeliuit eti
am nũc affirmant Paulũ quendã thebeũ
principem rei iſtius fuiſſe. ſed nõ nois. quã
opinionẽ nos quoqꝫ ꝓbamus. Nõnulli et
hec ⁊ alia ꝓut voluntas tulit iactitant. ſub
terraneo ſpecu crinitũ calcaneoten⁹ hoĩem
⁊ multa alia q̃ ꝓſequi ocioſum eſt incredi
bilia fingentes. quoꝝ q̃ꝛ impudẽs mẽdaci
ũm fuit repellenda q̃dẽʒ eoꝝ ſentẽtia vide-
tur. Igiť quia de Anthonio tã greco q̃ȝ ro
mano ſtilo diligẽter memorie traditũ eſt
pauca de Pauli primo heremita pͥcipio
⁊ fine ſcribere diſpoſui. magis q̃ꝛ res omiſ
ſa erat q̃ȝ fretus ingenio. Quõ aũt ĩ media
etate vixerit. aut quas ſathane ꝑtulerit in-
ſidias nulli hoĩm ꝯptum habeť.

Incipit vita ſancti

Pauli primi heremite.

Sub Decio ⁊ valeriano pſecuto
ribus. q̃ tp̃e cornelius rome Cy
prianus carthagine felici cruore
dãnati ſunt. multas apud egyptũ et theba
ydã eccl'ias tẽpeſtas ſeua populata ẽ. voti
tũc xp̃ianis erat ꝓ eo nomine gladio ꝑcuti
Verũ hoſtis callidus tarda ad mortẽ ſup
plicia ꝯq̃rens aĩas q̃rebat iugulare nõ cor
pa. Et ut ipſe q̃ ab eo paſſus eſt ciprianus
ait. volẽtibꝰ mori nõ ꝑmittebať occidi Cu
ius ut crudelitas notior fiat. due memorie
cã exẽpla ſubijcimus. Perſeuerantẽ i fide
martirẽ ⁊ inter eculeũ flãmaſqꝫ victorem
iuſſit melle ꝑungi. et ſub ardẽtiſſimo ſole
ligatis poſt tergũ manibꝰ reponi. ſ. ut mu-
ſcarũ aculeis cederet q̃ ignitas ſartagines
ante ſupaſſet. aliũ iuuenili etate florentẽ ĩ
ameniſſimos ortulos p̃cepit adduci. ibiqꝫ
inter cãdentia lilia et rubẽtes roſas: cũ leni
murmure iuxta ſerperet riuulus. ⁊ molli ſi
bilo arboꝝ folia ventus ſtringeret. ſup ſtra-
tum plumis lectulũ reſupinari iuſſit: ⁊ ne
ſe inde poſſet excutere blãdis ſertorũ nexi
bus irreticũ relinq̃. Quo cũ recedentibus
cũctis meretrix ſpecioſa veniſſet. cepit deli
catis ſtringere colla cõplexibꝰ. ⁊ qđ dicto
q̃ȝ ſcelus eſt manibꝰ attrectare virilia. ut
corpe in libidinẽ ꝯcitato ſe victrix impudi
ca ſupiaceret. Quid ageret miles xp̃i. aut
quo ſe ꝯferret neſciebat. Quẽ tormẽta nõ
vicerant ne ſuparet abhominata voluptaſ
Tandẽ celitus inſpirat⁹ p̃ciſam mordicijſ
linguam in oſculãtis ſe faciẽ expuit. ac ſic li
bidinis ſenſum ſuccidẽs doloris magnitu
do ſuꝑpuit. Per idem ĝ tp̃us q̃ talia ge-
rebanť. apud inferiorẽ Thebaydã cũ ſoro
re iã viro tradita. poſt mortẽ amboꝝ ꝑentũ
in hereditate locupleti. paulus relictus eſt

annoꝝ circiter ſedecim: lr̃is tã grecis q̃ꝫ
egiptiacis apprime eruditus. mãſueti ani/
mi deũ valde amãs. Sed dũ ꝑſecutõnis
detonaret ꝓcella in villã remotiorẽ ⁊ ſecre
tiorẽ receſſit. Uerũ qd pectora hũana non
cogis auri ſacra fames. Sororis maritus
cepit ꝓdere velle quẽ celare debuerat. Nõ
illũ vt aſſolet vxoris lacrime. nõ ↄmunio
ſanguĩs. nõ ſpectans cũcta exalto de⁹ a ſce/
lere ſuo reuocat. Aderat. inſtabat crudeli/
tate quaſi pietate vtebat̃. Qď vbi prudẽ/
tiſſimus adoleſcens intellexit. ad montiũ
ſecreta ↄfugiẽs. dũ ꝑſecutõis finẽ ꝑ̃ſtolare
tur. neceſſitatẽ in volũtatẽ vtit. ac ſic pau
latim ꝓgrediẽs. ruſuſq̃ tantũdẽ ſubſiſtẽſ
atq̃ idem ſepi⁹ faciens. repit ſaxoſum mõ
tẽ. ad cuius radices haud grãdis ſpelunca
lapide claudebat̃. Quo remoto ut ẽ cupi/
ditas hoĩm auidi⁹ occulta agnoſcere. ani/
aduertit intus nõ grãde veſtibulũ. Qď ap
to deſup celo patulis diffuſa ramis. vetus
palma ↄtexerat: fontẽ lucidiſſimũ oſtẽdẽs
tantũmodo foras eadẽ ↄtinuo q̃ genuerat
terra ſorbebat. Erãt ꝑterea ꝑ extenſũ mõ
tẽ nõ pauca habitacula: in qbꝫ fabre iam in
cudes ⁊ mallei qbus pecunia furtiua ſigna
bat̃ videbãt̃. Hũc locũ egiptiorũ lr̃e ferũt
furtiuã monete officinã fuiſſe ea tẽpeſtate
qua cleopatre iũctus anthoni⁹ eſt. Igi
tur adamato et q̃ſi a deo ſibi oblato habita
culo. oẽm ibidẽ in orõibꝫ ⁊ ſolitudine dux
it etatẽ cibũ et veſtimentum palma ꝑ̃bebat.
Qď ne cui impoſſibile videat̃ ihm̃ teſtor.
⁊ ſctõs angelos eius in ea ꝑte heremi q̃ iu/
xta ſyriã ſaracenĩſ iungit̃. et vidiſſe me mo
nachos et videre. e qbus vn⁹ triginta iã ꝑ
annos clauſus ordeaceũ panẽ mãducabat
⁊ lutulentã aquã bibebat. Alter in ciſterna
veteri quã gẽtili ſermone ſyri gubra. alias
gippum vocãt. q̃nq̃ caricis ꝑ ſingulos di/
es ſuſtentabat̃. Hec incredibilia videntur
his q̃ nõ crediderũt oĩa poſſibilia eſſe cre/
dẽtibꝫ. y ¶ Sed ut ad id redeã vñ di/
greſſus ſum. cũ iã. cxiij. etatis ſue ãno be/
atus Paulus celeſtẽ vitã in terris ageret
⁊ nonagenariuſ in alia ſolitudine morarẽt
Anthoni⁹ ut ipe aſſerere ſolebat. hec in mẽ
tẽ ei⁹ cogitatio incidit. nullũ intra ſe meli
orẽ monachoꝝ in heremo ↄſediſſe. Atq̃ il
li ꝑ noctẽ q̇ẽſcenti reuelatũ eſt eſſe aliũ inte
rius multo ſe meliorẽ. ad quẽ videndũ de/
beret ꝓperare. Ilico erumpente luce vene/
rabilis ſenex infirmos artuſ baculo regẽte
ſuſtentans cepit ire velle quo neſciebat. Et
iã media dieſ coq̃nte deſuper ſole feruebat
nec tamẽ a cepto itinere deducebat̃ dicẽs.
Credo in deũ meũ. q̄ ſuũ ſuũ quẽ mihi ꝓ
miſit oñdet. Nec pl̃a his interea cõſpicat̃
hoĩeʒ eq̃ mixtũ. cui opinio poetaꝝ cẽtauri
vocabulũ indidit. Quo viſo ſalutaris im/
ꝑ̃ſſiõe ſigni armat frõtẽ. Et heus tyro inq̇t
q̃ nã in ꝑte dei fu⁹ hic hitat. At ille barba/
rũ neſcio qd infrẽdẽs ⁊ frãgẽs potius vba
q̃ꝫ ꝓloq̃nſ int̃ horrẽtia ora ſat̃ blãdũ q̃ſiuit
alloquiũ. ⁊ cũ dextre man⁹ ꝓtẽſiõe cupitũ
indicat iter. ac ſic ꝑ patẽtes cãpos volitãdo
trãſmittẽs ſe in fugã ex ocul' mirãtꝭ euanu
it. Uez h̃ vtrũ dyabol⁹ ad terrendũ eũ ſi/
mulauerit. an ut ſolꝫ heremi⁹ mõſtruoſorũ
ferax aĩaliũ iſtã q̃ꝫ gignat beſtiã incertũ ha
bem⁹. ¶ Stupẽs itaq̃ Anthoni⁹ ⁊ de eo
qď viderat ſecũ voluẽs vlteri⁹ ꝓgredieba
tur. Nec mora inter ſaxoſam ↄuallẽ haud
grãdem homũculũ vidꝫ. aduncis naribus
frõte cornibus aſꝑata. cui⁹ extrema ꝑs cor
ꝑis in caprarũ pedes deſinebat. Ad h̃ ſpe/
ctaculũ Anthoni⁹ ſcutũ fidei ⁊ loricã ſpei
bonus ꝑ̃liator arripuit. nihilomin⁹ memo
ratũ aĩal palmarũ fruct⁹ eidẽ ad viaticũ
q̃ſi pacis obſides offerebat. Quo ↄgnito
gdũ ꝑ̃ſſit Anthoni⁹. ⁊ q̃ſnã eſſet interrogãſ
h̃ ab eo rñſum accepit. Mortalis ego ſuꝫ.
⁊ vn⁹ ex accolis heremi. q̃s vario deluſa
errore gẽtilitas faunos ⁊ ſatyros ⁊ incuboſ
colit. legatõne fungor gregis mei. Preca/
mur ut ꝓ nobis cõmunem dominũ depre
ceris quẽ ꝓ ſalute mundi olim veniſſe ↄgno
uimus. nã in vniuerſam terrã exiuit ſonuſ
eorum. Talia eo loquente longeu⁹ viator
vbertim lacrimis faciem rigabat quas ma
gnitudo leticie indices cordis effuderat.
Gaudebat quippe de chriſti gloria et de in
teritu ſathane. ſimulq̃ ammirans qď eius
poſſet intelligere ſermonẽ. et baculum hu
mo ꝑcutiẽs aiebat. Ue tibi alexãdria q̃ ꝓ
deo portẽta venerarĩ. ve tibi ciuitas meretꝛ

in quam totius orbis demonio cõfluxere.
Quid nũc dictura es. Beſtie xp̄m loquũ
tur. et tu ꝓ deo portẽta venerari. Nec dũ
v̾ba ↄpleuerat. et q̄ſi pennigero volatu pe
tulcũ aĩal aufugit. hoc ne cui ad incredulí-
tatẽ ſcrupulũ moueat. ſub rege ↄſtantino
vniuerſo mũdo teſte defendit̄. Nã ad ale-
xandriã iſtiuſmodi hõ viuus ꝑductus ma
gnũ ꝓplo ſpectaculũ p̄buit. ⁊ poſtea ne cada
uer exanime calore eſtatis diſſiparet̄. ſale
infuſum ad anthiochiã vt ab imꝑatore vi
deret̄ allatũ eſt. Z Sed ut ꝓpoſitum
ꝓſequar. Anthoniuſ cepta regione ꝑgebat
ferarũ tantũ veſtigia intuẽs ⁊ heremi latã
vaſtitatẽ. qd ageret: q̄ v̾teret gradũ neſcie-
bat. Iam altera fluxerat dieſ reſtabat vnũ
vt deſeri ſe a xp̄o nõ poſſe ↄſideret. Perſe-
uerãs ſcõas in orõe exigit tenebras. et ſub
dubia adhuc luce: nõ longe intuet̄ lupã ſi-
tis ardoribus anhelantẽ ad radices mõtiſ
irrepe. Quã ſecutus oculis. ⁊ iuxta ſpelũ-
cam cũ fera abiſſet accedens cepit introſpi
cere nihil curioſitate ꝓficiẽte tenebris ar
cẽtibus viſum. Verũ vt ſcriptura ait ꝑ-
fecta dilectio foras mittit timorẽ. ſuſpenſo
gradu et ãhelitu ꝑpato callidus explorator
ingreſſus eſt. ac paulatim p̄grediens ſepi-
uſqꝫ ſubſiſtens ſonũ aure captabat. Tãdẽ
ꝑ cece noctis horrorẽ ꝓcul lumẽ intuitus
dũ auidius ꝓperat. offenſo pede lapidẽ in
ſtrepitũ cõcitabat. Poſt cuiꝰ ſonitũ btũs
Paulus oſtiũ qđ patebat claudens ſera
obfirmauit. Tunc v̾o anthonius p̄ foribuſ
corruens vſqꝫ ad ſextã et eo ampliꝰ horaꝫ
aditũ p̄cabat̄ dicẽſ. Quis ſim. vnde ⁊ cur
venerim noſti. Scio me nõ mereri ↄſpectũ
tuum. tamẽ niſi videro nõ recedã. Qui be
ſtias ſuſcipis hoĩeꝫ cur repellis. Queſiui
⁊ inueni. pulſo ut aꝑiatur mihi Qđ ſi non
impetro. hic moriar ante poſtes tuos. cer-
te ſepelies vel cadauer meũ. Talia p̄ſtabat
memorãs: fixuſqꝫ manebat. Ad quẽ rñſũ
paulus ita reddidit. Heros. nemo ſic petit
ut minet̄. Nemo cũ lacrimis calũniã facit
⁊ minaris. ſi nõ recipiã te tu moriturꝰ ad-
ueneris. Sic arridens patefecit ingreſſum
Quo apto dũ in mutuos miſcerent̄ ãple-
xus. ꝓpriis ſe ſalutare ceperũt nominꝰ. gr̄ie
dño in ↄmune ab eis referunt̄. Et pꝰ ſan-
ctũ oſculum reſidens paulus cũ Anthonio
ita exorſus eſt. En quem tãto labore q̄ſiſti
putribꝫ ſenectute mẽbris operit inculta ca
nicies. En vides homiem in puluerẽ mox
futurũ. Verũ q̄ꝛ charitas oĩa ſuſtinet. nar
ra mihi q̄ſo quõ ſeſe hoĩm genuſ habeat an
in antiquis vrbibus noua tecta ↄſurgant
quo mundus regat̄ imperio. an ſuꝑſint ali
qui qui demonũ errore decipiunt̄. In-
ter has ſermocinatõẽs ſuſpiciũt alitẽ cor-
uum in ramo arboris conſediſſe. q̄ inde le-
niter ſubuolans. integrũ paneꝫ ante mirã-
tium ora depoſuit. Poſt cuiꝰ abſceſſũ eya
inquit paulus dñs nobis prandium miſit
Vere pius v̾e miſericors. Sexagita iam
anni ſunt ꝙ dimidii ſemꝑ panis fragmen
ta accepi. verũ ad aduentũ tuũ militibꝫ ſu-
is xp̄s duplicauit annonã. Igit̄ in deũ gr̄a
rũ actõne celebrata. ſuꝑ vitrei fontis mar-
ginẽ vterqꝫ ↄſedit. Hinc v̾o q̄s frangeret
panẽ aborta ↄtentio pene diẽ duxit in ve-
ſperum. paulus more cogebat hoſpitii An
thonius iure refellebat etatis. Tandẽ cõ-
ſilii fuit ut apprehenſo e regione pane duꝫ
ad ſe quiſqꝫ nitit̄ pars ſua remãſit in mani
bus. Dehinc paululũ aque ꝓni i fonte ore
libarũt. ⁊ immolãtes deo ſacrificiũ laudis
noctẽ trãſegere vigiliis. Cũqꝫ iã eſſet ter-
tis redditus dies. btũs Paulꝰ ad antho-
niũ ſic locutus eſt. Olim te frater in iſtis
regionibꝫ habitare ſciebã: olim ↄſeruũ me
um mihi ꝓmiſerat dñs. Sed quia iã dor-
mitiõis tꝑuſ aduenit. et qđ ſemꝑ cupieraꝫ
diſſolui ⁊ eſſe cum xp̄o ꝑacto curſu ſuꝑeſt
mihi corona iuſticie. Tu miſſus a dño es
q̄ humo corpuſculũ tegas. imo terrã terre
reddas. His anthoniꝰ auditis: flẽs et ge-
mens ne ſe deſereret: atqꝫ vt comitẽ talis
itineris acciꝑet p̄cabat̄. Et ille. Nõ debes
inq̄t q̄rere que tua ſunt. ſꝫ que aliena. Ex-
pedit q̄dẽ tibi ſarcina carnis abiecta ꝯgnũ
ſequi. Sed et ceteris expedit fratribus: vt
tuo adhuc inſtituantur exemplo. Quam-
obrem perge queſo. niſi moleſtũ eſt. ⁊ pal-
lium quod tibi Athanaſius epiſcopus de-
dit ad obuoluendum corpuſculum meum
defer huc. Hoc autem beatus Paulus

rogauit. nō ꝙ magnopere curarꝫ vtrū tectū
putreſceret cadauer an nuduꝫ. q̄ppe q̄ tāti
tp̄is ſpacio ꝯtextis palmarꝫ folijs veſtieba
tur. ſꝫ ut a ſe recedēti meror ſue mortis al-
leuiaret. ¶ Stupefactus anthonī⁹ qđ de
athanaſio ⁊ de pallio ei⁹ audierat q̄ſi xp̄m ī
paulo videns. ⁊ in pectore ei⁹ deū venerāſ
vltra rn̄dere nihil auſus eſt. ſed cū ſilētio
lacrimās. exoſculatis ei⁹ oculis manibuſ
q̄ȝ ad monaſteriū qđ poſtea a ſaracenis oc
cupatū eſt regrediebat̄. Nec̄ȝ vero greſſus
ſeq̄bant̄ animū. ſed cū corp⁹ inane ieiunijs
ſeniles etiā anni frāgerent aīo vicebat eta
tem. Tandē defatigatus ⁊ anhelās ad ha-
bitaculū ſuū ꝯfecto itinere ꝑuenit. Cui cuꝫ
duo diſcipuli q̄ ei iā lōgeuo miſtrare cepe-
rant occurriſſent dicētes. Ubi tādiu mora
tus es p̄r. Rn̄dit. Ue mihi pctōri q̄ falſuꝫ
monachi nomē fero. Uidi helyā ⁊ Johā-
nem in deſerto. ⁊ vere in paradiſo Paulū vi
di. Ac ſic ore ꝯpſſo ⁊ manu verberās pectuſ
a cellula pallium ꝓtulit. Rogātibuſq̄ȝ di-
ſcipulis. ut pleni⁹ q̄dnā eſſet rei exponeret
ait. Tp̄us loq̄ndi et tēpus tacēdi. Tūc e-
greſſus foras. et nec modicū q̄dem cibi ſu-
mēs ꝑ viā qua venerat regrediebat̄. Illū
ſitiēs. illū videre deſiderās. illū oculis ac
mēte ꝯplectēs. timebat eīn qđ euenit. ne ſe
abſente debitū xp̄o ſpiritū redderet. Cūq̄ȝ
iā dies illuxiſſet alia. ⁊ trium horarꝫ ſpacio
iter remaneret vidit inter āgelorꝫ cateruaſ
⁊ inter ꝓphetarū et ap̄lorum choros niueo
Paulū cādore fulgentē in ſublime ꝯſcen
dere. Et ſtatim in faciē ꝓcidens ſabulū ca
piti ſuo ſuꝑiaciebat: plorās atq̄ȝ eiulans.
Cur me inq̄t paule dimittis. cur abis inſa
lutatus. Tam tarde notus ēȝ cito recedis
Referebatq̄ȝ poſtea btūs Anthonī⁹ tanta
ſe velocitate qđ reliquū erat vie cucurriſſe
vt ad inſtar auis ꝑuolaret. Nec immerito
Nā introgreſſus ſpeluncā vidit genib⁹ cō
plicatis: erecta ceruice. extēſiſq̄ȝ manib⁹
in altū corpus exanime ac primū ⁊ ip̄e vi-
uere eū credens pariter orabat. Poſtq̄ȝ vero
nulla ut ſolebat ſuſpiria p̄cantis audiuit in
flebile oſculū ruens: intellexit ꝙ etiā cada
uer ſancti viri deū cui oīa viuūt officio ge
ſtus precaret̄. ¶ Igitur obuoluto ⁊ pla-
to foras corꝑore: pſalmis quoq̄ȝ ex xp̄iana
traditōne cantatis. ꝯtriſtabat̄ Anthoniuſ
ꝙ ſarculū quo terrā foderet nō habebat.
Fluctuans vario mentis eſtu et ſecū mul-
ta replicās: ſi ad monaſteriū reuertar qua
dridui iter eſt. ſi hic maneam nihil vltra ꝓ
ficiā. Moriar ergo ut dignū eſt. ⁊ iuxta bel
latorē tuū xp̄e ruēs extremū alitū fundaꝫ.
Talia eo aīo voluēte ecce leones duo ex in
terioris heremi ꝑte ꝯcurrētes volātib⁹ ꝑ
colla iubis ferebant̄. Quib⁹ aſpectꝫ primo
exhorruit. rurſuſq̄ȝ ad deū mentē referens
quaſi colūbas videret māſit intrepid⁹. Et
illi q̄dem directo curſu ad cadauer btī ſe-
nis ſubſtiterunt. adulantibuſq̄ȝ caudis cir
ca eius pedes accubuere. fremitu ingenti
rugientes ꝓrſus ut intelligeret eos plāge-
re quō poterant. Deinde haud ꝓcul cepe-
rūt humū pedib⁹ ſcabere. arenāq̄ȝ certatim
egerētes vnius hoīs capacē locū effodere.
⁊ ſtatim quaſi mercedē ꝓ ope poſtulaturi
cū motu auriū ceruice deiecta ad anthoniū
ꝑrexerūt. manus eius pedeſq̄ȝ lingentes.
vt ille animaduerteret bn̄dictōnem eos a
ſe depcari. Nec mora in laudatōe xp̄i effu
ſus ꝙ eum muta quoq̄ȝ aīalia ſentirēt ait.
Domine ſine cuius nutu nec foliū arboris
defluit. nec vnuſ paſſer ad terrā cadit da il
lis ſicut tu ſcis. Et manu annuēs vt abirēt
imꝑauit. Cumq̄ȝ illi receſſiſſent ſancti cor-
pis oneri ſeniles curuauit humeros. ⁊ de
poſito eo in foſſam deſuꝑ humū ꝯgregans
tumulū ex more cōpoſuit. Poſtq̄ȝ autē di
es illuxerat alia. nequid piuſ heres ex inte
ſtatis bonis nō poſſideret. tunicā eius ſibi
vendicauit. quā in ſportarꝫ modū de palme
folijs ſibi ip̄e contexuerat. Ac ſic ad mona
ſteriū reuerſus. diſcipulis ex ordine cūcta
replicauit. diebuſq̄ȝ ſolēnibus paſche vel
penthecoſtes ſp Pauli tunica veſtit⁹ eſt
¶ Libet in fine opuſculi interrogare eoſ q̄
patrimonia ſua ignorāt: q̄ domos marmo
rib⁹ veſtiunt. q̄ vno lino villarū inſuunt p̄-
dia. huic ſeni nudo q̄d vnq̄ȝ defuerit. Uoſ
ex gēma bibitis. ille vero cauis manibus ſa
tiſfecit nature. Uos in tunicis aurū texitꝫ
ille nec viliſſimi q̄dē vrī mācipij indumē-
tum habuit. Sed ecōtrario illi pauꝑculo

paradiſus patet. vos auratos gehenna ſu-
ſcipiet. Ille xp̄i veſtem licet nudus ſerua-
uit. vos veſtiti ſericis indumentū xp̄i ꝑdi-
diſtis. Paulus viliſſimo optus puluere
iacet reſurrecturus in gloriā. vos operoſis
ſaxis ſepulcra p̄munt cū veſtris opib⁹ for-
taſſis arſuros. Parcite queſo vos. parcite
ſaltim diuitijs quas amatis. Cur mortuoſ
vr̄os auratis obuoluitis veſtibuſ. Cur am
bitio inter luctus lacrimaſq; nō ceſſat. an
cadauera diuitū niſi in ſerico putreſcere
neſciunt. Obſecro quicūq; hec legeris: vt
Hieronimi peccatoris memineris. cui ſi
dominus optiōem daret multo magis eli-
geret tunicā Pauli cū meritis eius: q̄ re-
gum purpuras cū regnis ſuis.

Finit vita btī Pauli primi heremite.

Incipit prologuſ

Euagrij p̄ſbiteri ad Innocentiū ep̄m in
vitā beati Anthonij abbatis.

PResbiter Euagrius Innocētio
charisſimo filio in dn̄o ſalutē. Ex a-
lia ī aliā linguā ad v̄bū exp̄ſſa trāſ
latio ſenſus opit. et veluti letū gramen ſata
ſtrāgulat. Dum eñi caſibus et figuris ſer-
uit oratio. qd̄ breui poterat indicari ſmōe
longo ambitu circūacta vix explicat. Hoc
igit̄ ego vitans. vitā beati Anthonij te pe-
tente trāſpoſui. ita ut nihil deſit ex ſenſu cū
aliquid deſit ex v̄bis. Alij ſillabas aucupē
tur et lr̄as. tu quere ſententiā.

Incipit p̄fatio Athanaſij ep̄i in
vitā ſancti Anthonij monachi.

ATHanaſius ep̄us ad ꝑegrīos mo
nachos. Optimū fratres inijſtis
certamen. aut equāri egiptijs mo
nachis aut ſuꝑare nitentes v̄tutis inſtan
tia. Etenim apud vos iam plura ſūt mo-
naſteria. monachorū q̄ȝ nomē eſt celebre.
et hanc voluntatē nr̄am iuſte q̄ſq; mirabit̄.
Orantibuſq; nobis optatū de⁹ tribuet ef-
fectū. Quoniā igit̄ exegiſtis a me vt vob
ſcriberem de ꝯuerſatōe ſancti Anthonij. vo
lentibus diſcere queādmodū ceperit q̄ ve
fuerit ante ſanctū ꝓpoſitū qualē etiā habu
erit terminū vite. et ſi vera ſunt ea que de

ipo ſama diſꝑſit. ut ad eius emulatōem at
q; exemplū vos inſtituere poſſitis. magna
cum leticia ſuſcepi vr̄e charitatis imperiū.
et mihi enim ingēs lucrū eſt atq; vtilitas.
hoc ip̄m qd̄ recordor Anthonij vos cū ām̄i
ratōe audientes ſcio eius ꝓpoſitū cupere
ſectari. Perfecta eſt ſiq̄dē ad virtutē via
anthoniū ſcire quis fuerit. Ergo ut breui-
ter dicam ex om̄ib⁹ que de eo referentū ſer-
mo iactauit credite. et minima vos exiſtia-
te audiſſe de maximis. q2 nō ambigo nec e-
os oīa potuiſſe ꝯgnoſcere. Cū et ego roga-
tus a vobis q̄ntacunq; ꝑ ep̄lam ſignifica-
uero non eq̄lia ſim ei⁹ meritis narraturus
Sed et vos omnes hinc nauigātes ſtudio-
ſe ꝑcūctamini quo ſingulis q̄ norūt referē-
tibus ꝯgrua dignaq; tāti noīs relatio cō-
pleat̄. Diſponebā itaq; poſt lectionē lr̄arū
veſtrarū aliquos ad me monachos inuita-
re. et maxime eos qui crebro ad eū ire con-
ſueuerant. ut plenius aliq̄d addiſcens. mu
nera vobis maiora trāſmitterē. Sed q̄m̄
et nauigatōis tp̄a labebant̄ et lr̄arū portitor
vehementiſſime feſtinabat. ideo ea q̄ et ip̄e
nouerā. freq̄nter eñi eū iam viſitaui. et que
ab eo didici q̄ ad p̄hendam ei aquā nō pau
lulū tp̄is cū eo feci: dilectōni vr̄e indicare
ꝓperaui. vtrobiq; curā v̄itatis habēs ut ne
q; plus aliq̄s audiens miraculorū ꝯgeſti-
onem nō credat. nec rurſus meritis ei⁹ in-
feriora ꝯgnoſcens nō putet dignū eſſe mi
raculo ꝓ tanti nominis viro.

Explicit ꝓlogus.

Incipit vita ſancti

Anthonij abbat̄. ab Athanaſio epiſcopo
alexandrino ꝯſcripta. Et ab Euagrio p̄ſ-
bitero e greco in latinū trāſlata. atq; a bea
to Hieronimo huic libro inſerta

IGit̄ Anthoni⁹ nobilib⁹ religioſiſ
q; ꝑentib⁹ nat⁹ ī egipto oriūd⁹ fu-
it. tāta ſuorū et ſua nutrit⁹ cura: vt
nihil aliud p̄ter ꝑentes domūq; ꝯgſceret.
Et cū iā puer eſſȝ nō ſe lr̄is erudiri. nō in-
eptis infantiū iūgi paſſus ē fabulis. ſȝ dei
deſiderio flagrās ſm̄ qd̄ ſcriptū eſt inocē
ter habitabat domi. Ad eccl̄iam q̄ȝ cū ꝑen
tibus ſepe ꝯueniēs. nec infantū laſciuias:

nec puerorū negligentiā ſectabat᷑.ſed tātū
ea que legebant᷑ auſcultās.vtilitatē prece
ptorū vite inſtitutōe ſeruabat.Non ſuis
vt ſolet illa etas iniurioſus.ꝑ varijs ⁊ deli
catis cibis vnq̄ȝ tedio fuit.nō eſce mollio-
ris blādimēta ſectatus eſt. his ſolū q̄ da-
bantur cōtentus nihil ampliꝰ requiſiuit.
¶Poſt mortē aūt parentū annorū circit᷑ de
cē ⁊ octo ſeu viginti cū ſorore admodū p-
uula derelictus eſt.et domus ⁊ ſororis ho-
neſtā curā gerebat.Nec dū vero ſex fluxe-
rant mēſes quibus ad eccleſiā vt ſolebat ac
currēs:recordabat᷑ quō et apl'i omībus ſpre
tis ſecuti fuiſſent ſaluatorē.⁊ multi ut legi
tur in actibus aplorū facultatibus ſuis vendi-
tis p̄cia ad pedes illorū detuliſſent:egentibus
ptienda.q̄ vero aūt quanta ſpes hiſdem repo
ſita eſſet in celis.Talia ſecū voluēs intra-
uit eccl'iam.⁊ accidit vt tunc euangeliū le-
geret᷑ in quo dñs dicit ad diuitē.Si vis p
fectus eſſe vade ⁊ vende oīa tua quecunq̄ȝ
habes ⁊ da pauperibus:⁊ veni ſeq̄re me:⁊ ha
bebis theſaurū in celo.Quo audito q̄ſi di-
uinitus hmōi ante memoriā ꝯcepiſſet ⁊ ve
luti ꝓpter ſe hec eſſet ſcriptura recitata.ad
ſe dñicū traxit imperiū. ſtatimq̄ȝ egreſſus
poſſeſſionē quā habebat dimiſit. Hure aūt
erant trecente iugeres ⁊ valde optimi: q̄s
vicinis largitus ē.ne in aliquo aut ſibi aut
ſorori moleſtia gigneret᷑.Cetera vero q̄ i mo
bilibus poſſidebat vniuerſa vendidit.⁊ ag-
gregato nō exiguo p̄cio indigentibus de-
dit.paruis ob ſororē reſeruatis:que ⁊ ſexu
⁊ etate videbat᷑ infirmior. ¶Rurſus aūt
eccl'iam ingreſſus: cū audiſſet dñm in euā
gelio dicētē.nolite cogitare de craſtino.re
lictam q̄ȝ portōem pauperibus diſtribuit.ne-
q̄ȝ ſe verſari paſſus eſt domi.ſed ſorore fide-
libus ac notis virginibus cōmendata:ut ad ea
rum nutriret᷑ exemplū ipſe iam omībꝰ ſecu
li vinculis liber:aſperū atq̄ȝ arduū arripu
it inſtitutū.Nec dum aūt tā crebra erāt in
egipto mōaſteria.neq̄ȝ omīno quiſq̄ȝ anīā
ſolitudinē nouerat.et q̄cunq̄ȝ in xp̄i ſeruitu
te ſibimetipſi ꝓdeſſe cupiebat nō lōge a ſua
villula ſeparatus inſtituebat᷑. ¶Erat igit᷑ i
agello vicino ſenex q̄dam vitā ſolitariā a
prima ſectatus etate,hūc Anthonius cum
vidiſſet emulatus eſt ad bonū Et primo q̄-
dem incipiens etiam ipſe in locis paululum
a villa remotioribus manebat. exinde autē
ſi quem vigilantē in hoc ſtudio compere-
rat ꝓcedens querebat ut apis prudentiſſi
ma.nec ad habitaculū ſuū ante remeabat
niſi eius quem cupiebat frueret᷑ aſpectibꝰ.
⁊ ſic tanq̄ȝ munere mellis accepto abibat
ad ſua tali ibidem inſtitutus exordio.Cū
q̄ȝ p dies ſingulos ita animū roboraret:
vt nec opū paternarū: nec ſuorū meminiſſet
affiniū.omne etiā deſideriū et ſolicitudinē
erga id quod ceperat exerceret.operabat᷑ ma
nibus ſuis:ſciens ſcriptū eſſe.qui nō opa
tur nō māducet.Mercedem ſane opis ſui
p̄cio panis excepto egentibus largiebatur
orabat frequenter quippe qui didicerat q
oporteret ſine intermiſſione dominū roga-
re.Auditioni etiā ſcripturarū ita ſtudium
ꝯmendabat. ut nihil ex eius animo labere
tur. ſed vniuerſa dñi p̄cepta cuſtodiens.
memoriā ꝓ libris haberet. Sic ſuā vitā
inſtituens.ab vniuerſis fratribus puro di
ligebat᷑ affectu.et omnibus ad quos ſpiri-
tali ſtudio diſcēdi pgebat obediēs ꝓprias
ſingulorū grās hauriebat.Huius ꝯtinenti
am:iocunditatem illiꝰ ſectabatur.iſtiꝰ le-
nitatem.illius vigilias: alterius legēdi e-
mulabat᷑ induſtriam.Iſtum ieiunantē:il-
lū humi q̄eſcentē mirabat᷑. Alteriꝰ patien
tiam:alterius manſuetudinē predicabat.
Oīm quoq̄ȝ vicariā erga ſe retinēs chari-
tatem:atq̄ȝ vniuerſis virtutū ptibꝰ irriga
tus ad ſedē ꝓpriā regrediebat᷑. Ibi ſecū v-
niuerſa ptractans oīm in ſe bona nitebatur
exprimere. Neq̄ȝ vero aduerſum coeuos
aliq̄ñ mouebat᷑.ſed ea tantū flāma egregio
viro creſcebat in pectore.ne ſecundus cui-
q̄ȝ in p̄dictis opibus inueniretur. Et h' ita
faciebat.ut cum omnes gloria anteiret oī-
bus tamē charus eſſet. Nam ⁊ vicini mo
nachi ad quos ſepe veniebat Anthoniū vi-
dētes:deicolā nūcupabāt indulciſq̄ȝ natu-
re vocabul'. q̄dā ut filiū.alij ut frēȝ dilige-
bāt. ¶ ¶Dū hec gereret Anthoniꝰ q̄-
bus oīm in ſe ꝓuocaret affectū.inimicꝰ no-
mis xp̄iani dyabolꝰ impatiēter ferens tan-
tas in adoleſcente virtutes.veteranis cum

aggreſſus eſt fraudibus. et primo quidem
temptãs. ſi quo mõ poſſet ab arrepto eũ in
ſtituto d̃trahere. Immittebat ei memoriã
poſſeſſionũ. ſororis defenſionẽ. generꝫ no/
bilitatẽ. amorẽ rerũ. fluxam ſeculi gloriam
eſce variã delectatiõem. ⁊ reliqua vite re/
miſſioris blãdimenta. poſtremo ꝟtutꝫ ar/
duũ finẽ. ⁊ maximũ ꝑueniendi laborẽ. nec
nõ corꝑis fragilitatẽ ſuggerebat et etatis
ſpacia ꝓlixa. ꝓrſus maximã ei cogitatio/
num caliginẽ ſuſcitabat volẽs eũ a recto ꝓ
poſito reuocare. ¶ Poſtq̄ʒ aũt dyabolus
orõibus eius ad deũ ꝑ paſſionis fidem ſe
intellexit elidi. ꝯſueta aduerſum oẽs ado/
leſcentes arma arripiens nocturnis eũ in
quietabat illecebris. Per dies etiã tã ap/
tis in eum telis irruebat vt nullus ambige
ret. quin Anthonius ꝯtra dyabolũ dimi/
caret. Nam et ille cogitatões ſordidas co
nabatur inſerere. ⁊ hic eas oratu ſubmoue
bat aſſiduo. Ille titillabat ſenſus naturali
carnis ardore. hic vigilijs ⁊ ieiunijs corp⁹
oẽ vallabat. Ille ꝑ noctes ĩ pulcre mulierꝫ
ꝟtebatur ornatũ. nulla omittens figmẽta
laſciuie. hic vltrices gehenne flãmas ⁊ do
lorẽ vermis recordans ingeſte ſibi libidi/
ni opponebat. Ille lubricũ adoleſcẽtie iter
⁊ ad ruinã facile ꝓponebat. hic eterna fu/
turi iudicij tormẽta ꝯſiderans: illeſam aĩe
puritatẽ ꝑ temptamẽta ſ͛uabat. Iſta aũt
oĩa ad ꝯfuſionẽ dyaboli fiebãt. Qui eñ ſi
milẽ ſe deo fieri poſſe exiſtimabat. nũc ab
adoleſcẽte vt miſerrimus vincebat͛. ⁊ qui
ꝯtra carnẽ ⁊ ſanguinẽ ſeuiebat ab hoĩe qui
carnẽ portabat eliſus eſt. Adiuuabat eniꝫ
ſeruũ ſuum dñs qui nr̃i grã carnẽ ſuſcipi/
ens victoriã corꝑi ꝯtra dyabolũ largit⁹ ẽ.
vt ſingulis ita certantib⁹ apl'icũ liceret ꝓ/
ferre ſermonẽ. nõ ego aũt ſed grã dei mecũ
¶ Poſtremo cũ nec hͦ argumẽto deſtrue/
re poſſet anthoniũ draco teterrimus. ⁊ vi/
deret ſe ſemꝑ ab eius cogitatõibus ſuꝑari
ſm̃ qđ ſcriptũ eſt. ſtridens dentib⁹ ⁊ exulu
lans q̃lis eſt merito talis apparebat et vul
tu. puer horrid⁹ atq̄ʒ niger ad ei⁹ ſe genua
ꝓuoluẽs hũana voce deflebat dicẽs. Mul
tos ſeduxi. plĩmos decepi. nũc aũt vt a ce/
teris ſanctis ita ⁊ tuo ſum labore ꝓſtratus

Quem cũ interrogaſſet Anthoni⁹ quiſnã
eſſet q̃ talia loqueret͛: ait. Ego ſuꝫ fornica/
tionis amicus. ego multimoda turpitudi/
nis aduerſum adoleſcentes arma ſuſcepi.
hinc et ſpũs fornicatõnis vocor. Quantos
pudice viuere diſponẽtes fefelli. quot tenu
iter incipiẽtes ad ſordes priſtinas redire ꝑ
ſuaſi. Ego ſum ꝓpter quẽ ꝓpheta lapſos ĩ/
crepat dicens. Spiritu fornicatõis ſeducti
eſtis. ⁊ reuera ꝑ me illi fuerãt ſupplantati.
Ego ſum qui teipm̃ ſepe tẽptaui: ⁊ ſemꝑ re
pulſus ſum. Cũ h' xp̃i miles audiſſet grãs
agens deo. et largiore aduerſus inimicũ cõ
fortatus audacia ait. Multũ ergo deſpica/
bilis. multũq̄ʒ ꝯtẽptus es. nã ⁊ obſcuritas
tua ⁊ etas infirmarũ ſigna ſũt et rerũ. Nul
la mihi iã de te cura eſt. Dñs mihi auxili
ator eſt. et ego exultabo ſuꝑ inimicos meos
Et ſtatim ad vocem canẽtis: fantaſma qđ
videbat͛ euanuit. ¶ Hec aũt Anthonij
cõtra dyabolũ fuit prima victoria. imo ꝟ/
tus ĩ Anthonio ſaluatoris: q̃ peccatũ ĩ car
ne ꝯdemnauit. ut iuſtificatio legis in nobis
compleret͛. quia nõ ſm̃ carnẽ ambulamus
ſed ſm̃ ſpiritũ. Sed neq̄ʒ Anthonio vincẽ
di ſecuritatẽ dedit vnus triũphus. nec dy
aboli ſemel fracte defecere vires. Nã ⁊ iſte
vt leo rugiẽs q̃rebat aditũ ꝑ quẽ poſſet ir/
rumpere. et ille ſcripturarũ doctus eloquio
nõ ignorabat multas eſſe demonũ captões
Propter qđ ſolerti ꝓpoſitũ labore ſerua/
bat cõſiderans quia poſſet ſathanas ĩ car/
nis colluctatõe ſuꝑatus: nouarũ aduerſus
ſe artiũ machinas ꝯmouere. Idcirco ma/
gis ac magis ſubiugabat corpus ſuũ ne vi
cens alia: in alijs vinceret͛. D Diſ
ponẽs igit͛ duriori ſe vite lege cõſtringere
cũ omnes infatigabilẽ adoleſcẽtis mirarẽ
tur inſtantiã. ſanctũ tolerãter ferebat labo
rem. quia voluntarie ſeruitutis lõgo in dei
oꝑe ſtudio ꝯſuetudinẽ in naturã vertebat.
Inedie aũt ⁊ vigiliaꝝ intm̃ patiẽs erãt ut
pl⁹ facerꝫ q̄ʒ ab vllo ꝑ illũ poſſe fieri crede/
ret͛. Pernoctabat ĩ orõe ſepiſſime. edebat
ſel'i die p⁹ ſol' occaſuꝫ. Nõ nũq̄ʒ biduo tri
duoq̄ʒ ſic ꝑmanẽs. vt vix q̃rta demuꝫ die
cibũ vellet accipe. Sumebat vero panem
et ſalem. potũq̄ʒ aque ꝑuuluꝫ. de carnibus

vero et vino melius tacere puto q̄ꝫ quicꝙ̄
dicere.q̄m nec apud plīmos q̄dem mona⸗
chorū iſtiuſmodi eſce in vſu habebantur.
Quieti aūt ſic mēbra ꝯcedens.ut iūco cō⸗
texto atq̄ꝫ cilicio vteret̄.Nōnunq̄ꝫ etiā ſu⸗
pra nudū humi iacens ſine ſtramine ꝑma
nebat: vnguenta penitus repudiās.Dice⸗
bat enim mīme poſſe vtentiū ⁊ p̄cipue iu⸗
uenū corꝑa roborari ſi olei eſſent ꝑunctiōe
mollita.oportere ꝗ̄o aſperos carni labores
imꝑare.ſm apl̄i p̄ceptū dicentis.q̄n infir⸗
mor tūc fortior ſum.Aſſerebatq̄ꝫ ſenſū ani
mi ſic poſſe reuiuiſcere ſi corꝑis fuiſſent i⸗
petus fatigati.Uñ nec tēporū longitudine
laborū merita p̄ēſabat.ſed amore ⁊ famula
tu ſpōtaneo ſemꝑ tanq̄ꝫ in p̄ncipijs ꝯſtitu
tus ad ꝑfectū diuini metus deſideriū cō⸗
citabat.Nouiſq̄ꝫ cupiēs augere p̄terita ſu
pra memorati doctoris ſermonū recorda⸗
bat̄ qui ait.Preterita obliuiſcēs: ⁊ ī fu⸗
turū ꝯualeſcens.Meminerat quoq̄ꝫ helye
ꝓphete dicētis.Uiuit dn̄s cui aſto hodie
ante ipm̄.et diſſerebat cur hodie eſſꝫ appo
ſitum.q2 nō ꝯputabat helyas p̄teritū tem
pus.ſed tanq̄ꝫ q̄tidie in certamīe ꝯſtitutus
talē ſe p̄bere cupiebat qualē ſciebat dignū
dei eſſe ꝯſpectibus purū corde ⁊ ꝑatū obe⸗
dire volūtati eius. ¶ Igit̄ ſctūs An
thonius ſecū reputās oꝑtere dei famulū
ex inſtituto magni helye exemplū caꝑe.et
ad illud ſpeculū vitā ſuā debere ꝯponere.
ad ſepulcra lōge a villa ꝯſtituta ſeceſſit.vni
de ꝯgnatis mādās ut ſtatutꝭ dieb⁹ ſibi ali
menta deferret.Et cū in vna memoria ſu⸗
pradictus frater eū clauſiſſet: ſol⁹ ibidē mo
rabat̄.Metuēs ḡ dyabolus ne acceſſu ꝑiſ
heremū q̄ꝫ habitari faceret ita ut eū aggre
gatis ſatellitibus ſuiſ varia cede lacerauit
vt doloris magnitudo et motū auferret et
vocē.Nam ⁊ ipe poſtea referebat vulne⸗
ra fuiſſe tam grauia.ut vniuerſa hoīm tor
menta ſuꝑarent.ſed dei ꝓuidētia q̄ nunq̄ꝫ
in ſe ſꝑātib⁹ deeſt ꝯſeruauit eū.Alio die
is quem ſupradixim⁹ frater aduenit cibos
deferēs q̄s ei deferre cōſueuerat.atq̄ꝫ eum
iacentē in terra ſemimortuū fractis forib⁹
inuenit.Quē impoſitū humeris ad villu⸗
le domiciliū r̄ꝑortauit.Quo audito ingēſ
vicinorū atq̄ꝫ affiniū multitudo concurrēſ
triſti in medio poſito funeri debitū redde⸗
bat̄ officiū.Et iam media noctis ꝑte tranſ
greſſa cum iā oꝑtunus et gratus ꝑuigiles
omniū oculos vicerat ſopor.Anthonius
aīa paululū redeunte ſuſpirās eleuauit ca⸗
put.ceteris ꝗ̄o alta quiete ꝓſtratis eū a q̄
delatus fuerat vigilare conſpexit.eūq̄ꝫ nu⸗
tu aduocās obſecrauit ut nullo penitus ex
citato ad priſtinū ſe referret habitaculum.
Relatus ergo iuxta ꝯſuetudinē ſol⁹ iterū
ꝑmanebat. ⁊ ſtare q̄dē ꝓpter recentes pla
gas nō poterat.orās ꝗ̄o ꝓſtratus p⁹ orōēꝫ
clara voce dicebat.Ecce aſſum ego anth
nius nō fugio vr̄a certamina.etiā ſi maio⸗
ra faciatis nullus me ſeparabit a charitate
xp̄i.Pſallebatq̄ꝫ dicēs.Si ꝯſiſtant ad⸗
uerſuꝫ me caſtra nō timebit cor meū.Ta
lia eo dicente bonorū hoſtiſ dyabol⁹ ammi
ratus ꝙ poſt tot ꝗ̄bera auſus fuiſſet reuer
ti.cōgregatis canibus ſuis ⁊ ꝓprio furore
ſe laniās.videtis ait q2 nec ſpū fornicatōiſ
nec corꝑis doloribus ſuꝑatus tā audacter
laceſſit.Oīa arma corripite.acrius nobiſ
impugnand⁹ eſt: ſentiat ſentiat.deb3 ſcire
quos ꝓuocet.Dixit ⁊ ad hortātis vocē au⸗
dientiū turba ꝯſenſit.q2 innumeras et di
uerſas h3 dyabolus artes nocēdi.Sonit⁹
igit̄ repentinus increpuit.ita ut loco fundi
tus agitato.et ꝑietibus patefactis multifa
ria demonū exinde turba ſe funderet.nā ⁊
beſtiarū ⁊ ſerpentū formas induētes omnē
ꝓtinus locū repleuere fantaſijs: leonum:
thaurorū: luporū: aſpidū.ſerpētū: ſcorpio
nū.necnō et pardoꝝ atq̄ꝫ vrſoꝝ.hec ſingu⸗
la ſm ſuam fremebant naturā.Rugiebat
leo occidere volēs.thaurus mugitu ⁊ cor
nibus minabat̄.ſerpētes ſibilo ꝑſonabāt.
lupoꝝ impetus inhiabat.pard⁹ diſcolor au
ctoris ſui calliditates varias indicabat.tru
ces omniū vultus: et vocis horride dirus
auditus.Anthonius flagellatus atq̄ꝫ con
foſſus.ſentiebat quidem aſperiores corꝑis
dolores.ſed interius durabat mente ꝑer⸗
uigili.Et licet gemitū vulnera carnis ex⸗
p̄merent.ſenſu tamen idem manēs qua⸗
ſi de inimicis luderet loq̄batur.Si viriuꝫ
aliquid haberetis ſufficeret vn⁹ ad preliū.

Sed quoniã domino vos eneruante fran-
gimini. multitudine temptatis inferre ter
rores. cũ hoc ipm̃ infirmitatis indiciũ ſit.
ꝙ irrationabiliũ formas induitis beſtiarũ
Rurſumq̃ ↄfidens aiebat. Si q̃d valet;
ſi vobis in me ꝑtãtem dñs dedit. ecce pre-
ſto ſum. deuorate. ſi vero non poteſtis. cur
fruſtra nitimini. Signũ enim crucis ⁊ fi-
des ad dñm inexpugnabilis nobis mur⁹ ẽ
Multa ↄtra ſanctũ anthoniũ minãtes fre-
mebant dentib⁹ ſuis ꝙ nullus eorũ tẽpta-
menta ſequeret̃ effectus. ſ; maxime ecõtra
rio gigneret̃ illuſio ¶ Non oblit⁹ hie
ſus collucratõis ſerui ſui eidem ꝓtector fa
ctus eſt. Deniq̃ cũ eleuaret oculos vidit
deſuꝑ apiri culmen. et deductis tenebris
radiũ ad ſe lucis influere. Poſt cui⁹ ſplẽ-
doris aduentũ: nec demonũ aliq̃s apparu
it. ⁊ corꝑis dolor extimplo deletus ẽ. Edi
ficiũ q̃z qͦd pauloante diſſolutũ fuerat in-
ſtauratu; eſt. Ilico pñtiam dñi intellexit
Anthonius. ⁊ ex imo pectore trahẽs lõga
ſuſpiria ad viſionẽ que ei apparuerat loq̃-
bat̃ dicens. vbi eras bone ihũ: vbi eras.
quare nõ a pricipio affuiſti ut ſanares vul
nera mea. Et vox ad eũ facta eſt. Anthoni
hic erã. ſed expectabã videre certamẽ tuũ
Nũc aũt q: dimicãdo viriliter nõ ceſſiſti.
ſemꝑ auxiliabor tibi. et faciam te in omĩ or
be nominari. His auditis exurgẽs intãtũ
roboratus orabat. ut intelligeret plus ſe re
cepiſſe tũc viriũ q̃ȝ ante ꝑdiderat Erat au
tem tũc Anthonius annorũ trigintaq̃nq̃.
¶ Exhinc cũ voluntate ꝓmpte merita re
ligioſa ſuccreſcerent. vadens ad ſupradi-
ctum ſenez ꝓ̃cabatur vt in deſerto pariter
habitarẽt. Cauſante illo ſenile euum: ⁊ rei
nouitatẽ ſolus ↄtendit ad montẽ. et here-
mi adhuc monachis ignote vite rupto me
tu viam conatus eſt pãdere. Sed nec tũc
ceſſauit malignus aduerſarius. nã impedi
re eius ꝓpoſitũ volẽs: argenteũ diſcũ in iti
nere ꝓiecit. Quo viſo anthonius callidi
artificiſ ↄgnouit aſtutiã. ſtanſq̃ intrepid⁹
⁊ diſcũ toruis intuẽs oculis doli auctore;
in fantaſmate obiurgabat argenti. talia ſe-
cũ reputans. Unde hic in deſerto diſcus.
auiũ hoc iter eſt. nulla ſunt veſtigia ↄmeã-
tiũ. lapſus de ſarcina ꝓ̃ magnitudine latere
nõ potuit. ſed ⁊ q̃ ꝑdiderat reuerſus ob ſo
litudinẽ locoꝝ. inueniſſ; ꝓfecto qͦd ruerat
Hoc artificiũ dyabole tuũ eſt. nõ impedieſ
voluntatẽ meã. argentũ tuũ tecũ ſit in ꝑdi
tõem. Hec illo dicẽte diſcus vt fum⁹ a fa
cie ignis euanuit. ¶ Dehinc non ut
ante in fantaſmate. ſ; ingentẽ auri maſſam
in itinere ↄſpexit. Uerũ hanc vtrũ dyabo-
lus attulerit. an ad Anthoniũ cõprobãdũ
q: nec veris opib⁹ ineſtuaret̃ virtus cele-
ſtis oſtẽderit: ignorat̃. hoc tm̃ agnouimus
quia qͦd viſum ẽ aurũ fuit. At ille magni-
tudinẽ ãmiratus radiantis metalli. rapido
curſu q̃ſi qͦdam vitaret incendiũ: ad mon
tẽ vſq̃ ꝑrexit. ibi flumĩe trãſuadato inueit
caſtellũ deſertũ plenũ ob tꝑus ⁊ ſolitudi-
nẽ venatorũ aĩaliũ. in quo ſe ↄſtituẽs no-
uus hoſpes habitauit. Statimq̃ ad eius
aduentũ ingẽs turba ſerpentiũ quaſi ꝑſecu
torẽ paſſa ꝓfugit. At ille obſtructo lapidi-
bus introitu panes menſiũ ſex ut Thebeiſ
mos ẽ ſecũ recõdẽs. nã crebro ꝑ annũ in-
corrupti durare ſolẽt. necnõ ⁊ exiguũ ha-
benſ aque ſolitari⁹ ꝑdurabat. nuſq̃ȝ inde ꝓ
cedens. nunq̃ȝ aliquẽ ſuſcipiẽs. intantum
vt cũ bis in anno ꝑ tectũ deſuꝑ panes ac-
ciꝑet nullũ cũ deferentib⁹ haberet alloqu;.
¶ Multis igit̃ videndi eũ deſiderio ⁊ ſtu
dio req̃rendi ante oſtiũ ei⁹ ꝑnoctantib⁹ au
diebant̃ ut vulgi voces aduerſum Antho
niũ tumultuſq̃ dicentiũ. Quid te nr̃is in
geris habitaculis. Quid tibi et deſ̃to. Ab
ſcede a finib⁹ alienis. nõ potes nr̃as inſidi
as ſuſtinere. Et primo q̃dem q̃ foris erant
exiſtimabãt aliquos hoĩes ſcalis poſit; in-
troiſſe. ibiq̃ ↄtendere. Poſtq̃ȝ aũt per ca-
uernã introſpiciẽtes nullũ viderũt: demo
nes ꝯ̃ eum intellexerũt ↄtendere: ⁊ nimio
timore ꝑterriti: Anthonij auxiliũ flagita-
bant. At ille oſtio ꝓpinquãs ad ↄſolandos
fratres ne timerent: atq̃ ut inde recederẽt
ꝓ̃cabat̃. trepidãtibuſq̃ aſſerebat a demõi-
bus incuti metũ. ſignate vos inq̃ens ⁊ abi
te ſecuri. iſtoſq̃ ſemetipſos ſinite deludere
Itaq̃ ill' reuertẽtib⁹ hic remanebat illeſ⁹
nec nũq̃ȝ ĩ certamĩe laſſabat̃. Accedẽtiũ eũ
augmẽta ꝓfectuũ l' debilitaſ ꝑpugnãtiũ maxi;

contentōi leuamen addiderat. tū ⁊ animo
ꝯſtantiā ſuggerebat Rurſuſq; ad heremū
venientibꝰ turbis. quidā mortuū eū ſe exi/
ſtimauerāt repturos. ille aūt pſallebat in/
trinſecꝰ Exurgat deus ⁊ diſſipent̄ inimici
eiꝰ: ⁊ fugiāt ꝙ oderūt eū a facie eiꝰ. Sicut
deficit fumꝰ deficiāt. vt liqueſcit cera a facie
ignis: ita pereāt peccatores a facie dei. Et
iterꝫ. Omēs gentes circūdederūt me. ⁊ in
nomine dn̄i vindicaui in eis. ¶ Sic
Anthoniꝰ annis viginti ſolitarie trāſactis
atq; ab hoīm ſegregatꝰ aſpectibꝰ ꝑdurauit
Cū ergo multoꝝ ⁊ ꝓpoſitū imitari cupien
tium et notoꝝ multitudo ad eū cōcurreret.
necnō ⁊ patiētiū infinita ſe caterua glome/
raret. tandē pene iā per vim foribꝰ euulſis.
q̄ſi ex aliquo celeſti aditu ꝯſecratꝰ apparuit
Obſtupuerūt vniuerſi. ⁊ oris gratiā ⁊ cor
poris dignitatē ꝙ nec per quietē intumue
rat. nec ieiunijs demonūq; certamine faci
em eius pallor obſederat. ſꝫ ecōtrario qua
ſi nichil tp̄is egiſſet. antiquꝰ membroꝝ de/
cor ꝑſeuerauerat. ꝓ tā mira q̄ in illo animi
puritas fuit. Nunq; hilaritate nimia reſo
lutus ī riſum eſt. nunq; recordatōe peccati
triſticia ora ꝯtraxit. nō magnis ſtupentiuꝫ
ſe eleuatus eſt laudibꝰ. Nichil in illo inde
cens ſolitudo. nichil aſperū quotidiana cū
hoſtibꝰ bella ꝯtulerāt ſꝫ ꝑpata mens equali
ad cūcta ferebat̄ examine. Plurimos igi
tur ab immundis ſpiritibꝰ ⁊ infirmitatibꝰ
varijs dei gratia ꝑ anthoniū liberauit. Ser
mo eiꝰ ſale ꝯditus. ꝯſolabat̄ meſtos. doce
bat inſcios. ꝯcordabat iratos. omnibꝰ ſua/
dens nichil amori xp̄i anteponendū. Pro
ponebatq; ante oculos bonoꝝ magnitudi/
nem futuroꝝ ⁊ dei clementiā ⁊ beneficia re
terebat indulta ꝙ ꝓprio filio ſuo nō peper/
cerit ſꝫ ꝓ noſtra oīm ſalute eum tradiderit
Nec mora plura aduenientiū corda ⁊ hu/
manaꝝ reꝝ ꝯtemptū hec eiꝰ ſuaſit oratio.
⁊ habitande heremi iſtud eiꝰ exordiū fuit.
¶ Quid ſane in arſenoytaꝝ oppido geſtuꝫ
ſit nō trāſibꝰ ſilentio. Nā cū fratres vellet
inuiſere ⁊ riuulū nyli q̄ cocodrillis ⁊ multꝫ
ſeuis fluminis beſtijs plenꝰ erat. trāſuade
re eſſet neceſſe. tā cū comitibꝰ ſuis trāſiuit
illeſus q; inde redibat incolumis. Rurſuſ/

q; in priſtinis laboribꝰ ꝑſeuerans multos
magiſterio ſuo fratres ꝯfirmauit ita vt bre
ui tp̄e plurima fierēt monaſteria nouoſ an
tiquoſq; monachos ꝓ etate vel tp̄e pater/
no moderabat̄ affectu ¶ Quadā aūt
die cū ſanctꝰ Anthoniꝰ ꝯgregatis fratribꝰ
rogaret̄ vt eis inſtitutoria largiret̄ p̄cepta
quibꝰ cū ꝓphetica fiducia exaltās vocē aie/
bat ad omnē quidē mandatoꝝ diſciplinā
ſcripturas poſſe ſufficere. ſꝫ ⁊ hoc optimū
fore ſi mutuis ſe inuicē fratres ſermonibꝰ
ꝯſolarent̄. Et vos ergo inquit vt patri re/
ferte q̄ noſtis ⁊ ego q̄ ꝑ longā etatē ꝯſecu/
tus ſum quaſi filijs indicabo. Hoc ſit autē
primū cunctis in cōmune mandatū nullū
in arrepti ꝓpoſiti vigore laſſaſcere. ſed q̄ſi
incipientē augere ſemꝑ debere qđ ceperit.
p̄ſertim cuꝫ humane vite ſpacia eternitati
compata breuiſſima ſint. Ita exorſus pau
lulum ſiluit. ⁊ āmiratus dei nimiā largita/
tem rurſus adiecit dicēs ¶ In p̄ſenti hac
vita equalia ſunt ꝓ reꝝ cōmutatōe cōmer
tia. nec maiora recipit ab emente q̄ vendi/
tat. Promiſſio aūt vite ſempiterne vili p̄
cio compatur Scriptū eſt eīn. Dies vite
noſtre ſeptuaginta anni aut vt multū. lxxx
quidq̄d reliquū eſt labor ⁊ dolor eſt. Quā/
do ergo octoginta aut centū vt multuꝫ an
nis laborātes in dei ope vixerimꝰ nō pari
tp̄e regnaturi ſumꝰ in futuro. ſꝫ pro annis
p̄dictis oīm nobis ſeculoꝝ regna tribuent̄
Nō terrā hereditabimꝰ ſꝫ celū. corpꝰ quo/
q; corruptū relinquētes idipm̄ cū incorru
ptione recipiemꝰ. Ergo filioli nō vos aut
tediū defatiget aut vane glorie delectet am
bitio. Nō ſunt eīn ꝯdigne paſſiones huius
temporis ad ſuꝑuenturā gloriā q̄ reuelabi
tur in nobis. Nemo cū deſpexerit munduꝫ
reliquiſſe ſe arbitret̄ ingentia. q2 oīs terra
ad infinitatē compata celoꝝ breuis ac par
ua eſt. Si ergo nec vniuerſo orbi renunci
antes dignū aliq̄d habitaculis poſſumꝰ cō
penſare celeſtibꝰ. ſe vnuſquiſq; ꝯſideret et
ſtatim intelligit paruis iugeribꝰ agri ⁊ pa
rietibꝰ vel modica auri portione cōtempta.
nec gloriari ſe debere q̄ſi magna dimiſerit.
nec tedere q̄ſi parua ſit recepturꝰ. ¶ Uū
eīn ꝯtemnit aliquis vnā eream dragmam

ad dragmas centū aureas ꝯquirēdas.ita
etiā qui toti⁹ orbiſ dñīuz dereliquit.centu
plū de melioribꝫ p̄mijs in ſublimi ſede re-
cipiet. Ad ſummū illud ꝓſpicere debemus
ꝙ ⁊ ſi noſtras velim⁹ retentare diuitias.le
ge mortis ab ipſis diuellimur inuiti.vt in
libro eccl'iaſtes ſcriptū eſt. Cur ergo nō fa
cim⁹ de neceſſitate virtutem. Cur nō ad lu
cranda regna celeſtia vltro relinquim⁹ qđ
lucis iſtius fine perdendū eſt. Nichil eoꝝ
cure ſit xp̄ianis q̄ ſecū auferre nō poſſunt
illud potius debem⁹ expetere qđ nos ducat
ad celū ſapientiā.ſ.⁊ caſtitatē iuſticiā ⁊ vir
tutē.ſenſū ꝑuigilē.pauꝑeꝝ curā.fidē ī xp̄o
robuſtā.animū ire victorē.hoſpitalitatē.
Nec ſectantes manſionē nobis ī terra qui
etoꝝ ſꝫm euangeliū p̄parabim⁹. Cōſidere
mus dñi eſſe nos famulos ⁊ ſeruitutē de-
bere ei a q̄ creati ſum⁹. Ut eñi ſeru⁹ p̄teriti
gr̄a famulat⁹ p̄ſens aut futuꝝ nō ꝯtemnit
imperiū nec audet aſſerere ꝙ ex labore trāſ
acto inſtantis opis habere debeat libertatē
ſꝫ iugi ſtudio vt in euāgelio ſcriptū eſt.ean
dem ſp̄ exhibet ſeruitutē vt ⁊ dño placere
poſſit ⁊ ne metū lucret̄ ⁊ v̄bera. Sic ⁊ noſ
diuinis ꝯgruit parere p̄ceptis ſcientes ꝙ
equ⁹ ille retributor in quo quenꝙ̄ inuene-
rit in eo ſit iudicatur⁹ qđ ꝓphetica ꝑ Eze-
chielem voce teſtat̄. Naꝫ ⁊ infelix Judas
ꝓpter vnius noctis impietatē oñi p̄teriti
tp̄is labore priuat⁹ eſt. Idcirco tenendus
eſt ꝯtinuus inſtituti rigor habentibꝫ deū au
xiliatorē ſicut ſcriptū eſt.q2 omni ꝓponenti
bonū de⁹ cooꝑatur R Ad inertiā aūt
calcandā ap̄li precepta replicem⁹ quibꝫ ſe
mori quotidie teſtabat̄ ſimiliter ⁊ nos hu-
mane ꝯditōis vitā ancipitē retractātes nō
peccabim⁹. Cū eñi ⁊ excitati mane a ſomno
ad veſperā nos ꝑuenire dubitem⁹ ⁊ quieti
corpa ꝯcedentes de luce nō ꝯfidam⁹ aduē-
tu ⁊ vbiꝙ̄ nature ac vite incerte memores
dei nos intelligam⁹ ꝓuidentia gubernari.
hocmodo non delinquem⁹ aut aliq̄ fragili
cupiditate raptabimur Sꝫ nec iraſcemur
quidē aduerſus aliquē nec terrenos ꝯgre-
gare theſauros ambiem⁹ quin poti⁹ metu
quotidiani receſſus ⁊ ſe iungēdi corpis iu-
gi expectatōe oīa caduca calcabim⁹. Ceſſa-
bit mulieꝝ amor.libidinis extinguet̄ incen
diū.inuicē nobis debita noſtra donabim⁹.
ante oculos ſemꝑ habētes vltime retribu-
tionis aduentū.q2 maior formido iudicij ⁊
penaꝝ timor horrid⁹ ſimul ⁊ lubrice carnis
incentiua diſſoluit ⁊ ruentē aīam quaſi ex
aliqua rupe ſuſtentat. Ideoꝙ̄ p̄cor vt ad
finē ꝓpoſiti boni oñi labore tendam⁹. Ne-
mo poſt tergū reſpiciēs loth imitet̄ vxorē
p̄ſertim cū dñs dixerit in euangelio. nullū
ponentē manus ſuꝑ aratꝝ ⁊ reſpicientē re
trorſuꝫ dignū eſſe regno celoꝝ. Reſpicere
aūt retrorſuꝫ nichil aliud eſt ꝙ̄ in eo penite
re qđ ceperis ⁊ mūdanis rurſus deſiderijſ
obligari. Nolite queſo virtutis tanꝙ̄ im-
poſſibile nomē pauere.nec ꝑegrinū vobiſ
aut ꝓcul poſitū videat̄ h̄ ſtudiū qđ ex no-
ſtro dei gratia precedente pendet arbitrio.
Hui⁹ opis homini inſerta natura eſt ⁊ eiuſ
modi res eſt q̄ noſtrā tm̄ expectat volūtatē
Greci ſtudia trāſmarina ſectent̄ ⁊ ī alieno
orbe ꝯſtitutos inanū litteraꝝ querāt magi
ſtros.nobis vero nulla proficiſcēdi.nulla
trāffretandi fluct⁹ neceſſitas imminet.in
oñi ſede terraꝝ ꝯſtituta ſunt regna celoꝝ.
Unde ⁊ dñs in euāgelio ait. Regnuꝫ dei
intra vos eſt.virtuſꝙ̄ in nobis eſt. mentē
tm̄ requirit humanā. Cui eñi dubiū eſt q2
naturalis aīe puritas ſi nulla fuerit extrin
ſec⁹ ſorde polluta fons ſit ⁊ origo virtutū.
Bonā neceſſe eſt eā eſſe quā creauerit bo-
nus auctor. Q, ſi forte cunctabimur audi
amus ihesum filiū naue ꝓpho dicentē. Re-
ctum facite cor veſtruꝫ ad dñm deū iſrael.
Nec Johānes diſſonā tulit de virtute ſen
tentiā p̄dicans.rectas facite vias veſtras
Siquidē hoc eſt rectā eſſe animā cuꝫ eius
principalis ītegritas nulla vicioꝝ labe ma
culat̄ ſi naturā mutauerit ꝑuerſa tūc dicit̄
ſi ꝯditio ſeruet̄ ⁊ virt⁹ eſt. Animā noſtraꝫ
cōmendauit nobis de⁹ ſeruem⁹ depoſitum
quale accepim⁹. Nemo cauſari p̄t extrinſe
cus ſitū qđ in ſe naſcit̄. Facturā ſuā q̄ fecit
agnoſcat opus ſuum inueniat vt creauit.
Sufficit nobis natural' ornat⁹ ne detur-
pes homo qđ tibi largitio diuina cōceſſit.
Opera dei immutare velle polluere eſt.
L Illud etiā ſolicite ꝓuidere debemus

vt tyrannicã ire ſupemus inſaniã. q2 ſcri/
ptum eſt. Iracũdia viri iuſticiã dei nõ ope
ratur. Et iterũ. Deſideriũ cõcupiſcẽs pa/
rit peccatũ. quo pfecto mors gignit̃. Diui
ne vocis pceptũ eſt. ut iugi cuſtodia tueã/
mur animũ. quia exercitatos ad ſupplãtã/
dum habemus inimicos. demones. ſ. con
tra quos nobis ſm apoſtolicã ↄteſtatõnez
pugna ſine intermiſſione eſt. Ait eñ. Nõ
eſt vobis colluctatio aduerſus carnẽ ⁊ ſan
guinẽ. ſed aduerſus pricipatus ⁊ poteſta/
tes hui⁹ mũdi. Aduerſus ſpũalia nequicie
in celeſtibꝫ. Ingens eoꝝ turba ꝑ iſtũ voli
tat aerem. nõ ꝓcul a nobis hoſtiũ caterua
diſcurrit. Et diuerſitatẽ qdem eorũ nõ eſt
mee puitatis exponere. ſed hãc maioribus
ↄcedo rõem. ❡ Nõ aũt in ꝓmptu ẽ: ⁊ ig/
rare nõ expedit. dolos. ſ. eorũ aduerſũ nos
ↄpoſitos breuiter indicabo. Hoc primum
mentibꝫ debemus affigere. nihil deũ fecif
ſe qõ malũ eſt. nec ab eius inſtitutõe demo
num cepiſſe initiũ. Peruerſitas iſta non
nature ſ3 volũtatis eſt viciũ. Boni eteniz
vtpote a deo ↄditi ex ꝓprio mẽt; arbitrio
ad terras ruere de celis. ibiq3 in ſceni ſor/
dibꝫ volutati gentilitatis impias inſtruxe/
re culturas. Et nunc de nobis torqnt̃ in/
uidia. atq3 vniuerſa mala cõmouere non
ceſſant. ne priſtinif eorũ ſedibꝫ ſuccedam⁹
Diuerſa aũt eorũ et partita nequicia eſt. q
dam enim ad ſummũ nocendi vticem per
uenere. Alij ex compatõe peiorũ videntur
eſſe leuiores. atq3 omnes ꝓ poſſibilitate vi
riũ diuiſi cõtra ſingulas cauſas ſumpſere
certamina. Idcirco donũ neceſſariũ eſt ſpi
rituũ diſcernendorũ a dño petere ut poſſi/
mus tã fraudes eorũ q3 ſtudia puidentes
aduerſus diſparẽ pugnã vnũ dñice cruc;
eleuare vexillũ. Hoc munere paul⁹ accep/
to docebat dicẽs. Nõ eñ eius ignoram⁹
aſtutias. Ad cuius exemplũ etiã nos opz
ex his que paſſi ſum⁹ mutuis nos inuicez
inſtruere ſmonibus. Hoſtile illis ē oẽs
xpianos. maxime vo ↄtra monachos ⁊ v
gines xpi odiũ eſt. Coram ſemitis laqos p
tendunt. eorũ mentes impijs atq3 obſce/
nis cogitatõibꝫ nitũtur euertere. ſed nihil
vobis in h̃ terroris incutiãt. Fidelibꝫ enim

orõnibus atq3 ieiunijs ad dñm ↄfugienti/
bus ſtatiz corruũt. nec tamẽ ſi paululũ ceſ
ſauerint plenã putetis eſſe victoriã. So/
lent etiã ſaucij grauius aſſurgere ⁊ mutata
arte pugnandi cũ in cogitatiõe nihil egerit
pauoribꝫ terrent. aſſumentes nũc mlierũ
nunc beſtiarũ et ſerpentũ formas. necnõ in
gentia qdam corpa. et vſq3 ad tectũ dom⁹
porrectũ caput. infinitas ſpecies ⁊ militũ
cateruas. Que omnia ad primũ q3 cruc; ſi
gnum euaneſcũt. His q3 agnitis fallaciaꝝ
modis incipiũt p̃ſagare. et futuroꝝ dierũ
euẽtus velle pdicere. Cũq3 et in his ↄtem
pti fuerint. ipm iam ſue neqcie principem
ac totius mali ſummitatẽ ad ſubſidiũ ſui
certaminis vocãt ❡ Crebro deniq3
Anthonius talẽ a ſe viſuz dyabolũ aſſere/
bat. qualem ⁊ Iob btũs dño reuelante ↄg
uerat. Oculi ei⁹ tanq3 luciferi. ⁊ ex ore ei⁹
ꝓcedunt lãpades incẽſe. Crines q3 incẽdi
is ſpguntur. ⁊ ex naribꝫ eius fumus egre/
dit̃ quaſi fornacis eſtuãtis ardore carbonũ
Aĩa eius ut pruna. flãma vo ex ore ei⁹ glo
merat̃. Cum hmõi terroribꝫ viſuſ ẽ demo
nũ princeps inquit Anthonius. ⁊ ingẽtia
ſepe ut dixi ꝓmittẽs. impietati; ſue defurit
lingua magniloqua. de q dñs triumphauit
ad Iob dicẽs. Arbitrat̃ enim ferrũ ut pa
leas. eramentũ ut lignũ putridũ. maiora ut
terrã. tartari ꝓfũdũ tanq3 captiuũ eſtima
bit. abyſſum ut deã bulatoriũ. Per ꝓphe/
tam q3 increpat dicens. Perſeqns ↄpre/
hendam. et omnẽ orbem terraꝝ manu mea
vt nidũ obtiebo. et ut oua derelicta auferã
Hic iniquus funereas euomẽs voces. hñ
viuentiũ aliquos freqnter illaqat. ſed nos
nec eius pollicitatõibus credere. nec minaſ
formidare debem⁹. fallit eñ freqnter. ni/
hil q3 verũ ꝓmittit. Nam ſi nõ mendacia
cuncta loqueret̃. quõ talia et tã infinita pro
mittens hamo crucis ut draco aduncat⁹ a
dño eſt. ⁊ capiſtro ligatus ut iumentũ. et
qſi mancipiũ fugitiuũ vinctus circulo. et
armilla labia pforatus nullũ oĩno fideliũ
deuorare ꝑmittit̃. Nunc miſerabil̃ ut paſ
ſer ad ludũ irretitus a xpo eſt. nunc comi/
tes ſuos quaſi ſcorpiones et ſerpentes cal/
caneo xpianorũ ſubſtratus gemit. Ille qui

vniuerſa maria a ſe deleta plaudebat. ille
q̄ orbem terrarū manu ſua tenere pollice-
bat̄. ecce a nobis vincit̄. ecce me aduerſuꝫ
ſe ꝓhibere nō p̄t diſputantē. Cōtēnenda ē
filioli penitus cum manibꝫ v̄bis ſupba ia
ctatio. Fulgur ille q̄ lucere ſe ſimulat nō ve
ri ſplendor eſt lumis. ſꝫ q̄bus arſur⁹ eſt in-
dicat flāmas. Nā dicto citi⁹ recedēs ſuaꝝ
ſecū refert ſimulacra penarū. Solēt etiam
cū modulatōe nōnunq̄ꝫ a ꝑparētes pſalle-
re. Proh. nephas adhuc ꝛ impuro ore ſa-
cra ſcripturarū eloq̄a meditant̄ frequenter
legentibꝫ nobis. q̄ſi eccho ad extrema verba
reſpondēt. Dormiētes q̄ꝫ excitāt ad oran-
dū. ut toti⁹ noctis ſomnū eripiāt. Pleroſ
q̄ꝫ etiā in monachoꝝ nobiliū habitu coer-
cent. et priſtina q̄bꝫ ꝯſcij ſunt pctā imputāt
ſed ſpernēde ſunt eoꝝ increpatōes: ꝛ āmo
nitōes ieiunādi: vigiliarū q̄ꝫ fraudulenta
ſuggeſtio. Obid eēm familiares nobis ſpe-
cies aſſumūt: ut affinitate v̄tutū nocentes
facilius virus interſerāt: ꝛ innocētes quoſ
q̄ꝫ ꝑ ſpeciē honeſtatꝫ elidant. Impoſſibile
poſtea durūq̄ꝫ h̄ ſtudiū p̄dicāt. vt dū one-
roſum eſſe videt̄ qđ ceptū eſt: ex deſpatōe
tediū: ꝛ ex tedio ſuccedat ignauia. Idcir-
co ꝑpheta miſſus a dn̄o luctuoſa denūciās
ſublimi voce dicebat. Ve illi q̄ potat ꝓxim
ſuū ſubuerſione turbida. Omēi eēm exhor-
tamēta depuatoria ſunt itineris qđ ducit
ad celū. ¶ Idcirco cū veniſſet domi
nus ad terras ꝛ v̄ba de eo demōes inuiti p̄
dicarēt. Ve eēm dicebāt. tu es xp̄us fili⁹ dei
viui: vociferantiū ora claudebat q̄ vinctas
hoīm linguas ſoluebat. ne cū p̄conio veri
ꝑuerſitatis venena miſcerēt. ꝛ ut nos eius
exēplo. etiā ſi ꝓfutura ſuaderēt ī nullo his
ꝯmodaremus aſſenſum. qꝛ ꝑfecto nō con
gruit poſt libertatē a dn̄o ꝯceſſam: ꝛ ſcriptu
rarū p̄cepta vitalia a diabolo viuēdi capere
ꝯſilia. qui ſuuꝫ deſerēs ordinē ſacrū xp̄i te
merauit imꝑiū. Propterea etiā dn̄s euꝫ
de ſcripturis loquentē iubebat tacere. quia
peccatori dicit de⁹. Quare tu enarras iuſti
cias meas. et aſſumis teſtamentū meū per
os tuū. Oīa demones ſimulāt. colloquū
tur ſepe cū fratribꝫ. ſepe cū turba incōditoſ
excitant ſonitus. Man⁹ applaudūt: ſibilāt

inſipiēter cachynnāt. ut vel in pūcto pecca
ti xp̄ianū pectuſ introeāt. Cūq̄ꝫ ab vniuer
ſis fuerint repulſi ad extremū debilitatē ſu
am lamētatōe teſtant̄. Et dn̄s q̄dē q̄ſi de⁹
ꝛ ſue ꝯſci⁹ maieſtatis obmuteſcere his im
ꝑabat. Nos aūt veſtigijs ſctōꝝ inherenteſ
eandē gradiamur viā q̄ memoratas ſubti
lius fallacias p̄uidētes canebāt. Cū ꝯſiſte
ret aduerſum me pctōr obmutui ꝛ hūilia-
tus ſum: ꝛ ſilui a bonis. Et iteꝝ. Ego vo
tanq̄ꝫ ſurd⁹ nō audiebā: et tanq̄ꝫ mutus n̄
aꝑiens os ſuū. factus ſum ut hō nō audiēs
Xp̄us ſilentiū impauit ut nos dyabolo ni
hil credamus ꝛ vincim⁹. Si orare ꝯpellūt
ſi ieiunia ſuadēt. nō ex eoꝝ nos monitꝫ. ſꝫ
ex nr̄a ꝯſuetudine dirigamus. ¶ Deniq̄ꝫ
etiā ſi irruentes mortē nobis intētare vide
ant̄. irridendi poti⁹ ſunt q̄ꝫ timēdi. qꝛ cum
ſint debiles minant̄ cūcta nec faciūt. Hec
q̄dem de iſtis iā trāſitorie dixiſſe me memī
attamē eadē nūc explicāda ſunt lati⁹. qꝛ n̄
mediocrē affert repetitio cautelā. ¶
Adueniēte dn̄o deſtructus eſt inimic⁹: et
oīe penitus ei⁹ robur elanguit. Propter
qđ priſtine v̄tutis memor q̄ſi tyrānus iam
ſeneſcēs: cū ruiſſe ſe videat in ꝑniciē graſſa
tur humanā. nec tn̄ p̄t firmū deo pect⁹ cogi
tationū ꝛ ceterarū fraudū arte ꝑuertere.
Nā luce clari⁹ eſt q̄n aduerſarij nr̄i cū nec
hūana carne ſint ſepti ut cauſari valeāt. id-
circo nos a ſe n̄ poſſe ſeꝑari. qꝛ clauſo oſtio
introire nō valeāt. Et reuera ſi fuiſſent h̄
fragili corpore colligati: obſeruato introi-
tu hiſdē negaret̄ acceſſus. Cū aūt vt dixi-
mus h̄ impedimento ſint liberi ꝛ obſtructa
penetrēt. atq̄ꝫ in oī licent̄ volitēt aere ma-
nifeſtū ē. ob eneruatōem eoꝝ ꝑmanere ec
cleſie corp⁹ illeſū. Deniq̄ꝫ ſatellites impij
cū pricipe ſuo dyabolo quē ſaluator in euā
gelio homicidā et p̄rēm malicie ab initio fu
iſſe firmat. nobis aduerſum ſe dimicātib⁹
fortiter nullo mō ceſſiſſent ſi poteſtas eoꝝ
nō fuiſſet ablata. Nā ſi mētior: cur nob̄ ſa
thanas parcis q̄ vbiq̄ꝫ diſcurris. Cur qui
nullo clauderis loco aduerſū te viuentiuꝫ
ꝛ diſputantiū nō potes labe factare ꝯſtan
tiam. Sed fortaſſe nos diligiſ q̄s quotidie
conaris obruere. aut credibile eſt te eſſe bo-

nitatis magiſtrū. et fauere magis optimiſ
ꝙ̄ nocere. Et q̄d tam carū tibi p̄t eſſe ꝙ̄ le/
dere maxime eos q̄ tuis ſceleribꝫ viriliter
repugnāt. ſm qḋ ſcriptū eſt. q₂ abominatō
eſt pietas peccatori. Quis tā fecunduʒ ad
maliciā poſſidet pectus. q̄s tam meditatas
implere conaṫ inſidias. Scimus te impu/
riſſimū cadauer. Scimus q₂ idcirco viui
mus xp̄iani. et cōtra te nobis eſt ſecura cō
greſſio. q₂ infirmatus es a dn̄o. Jō de tuiſ
ꝯfoderis iaculis. q₂ minatōem tuā nō ſeq̄
tur effectus. Q, ſi fallimur. cur cū terro/
re ſimulato. cur cū magnitudine corporum
noſtrā aggrederis fidē. Si voluntatē ſeq̄/
reṫ poſſibilitas: tātū tibi velle ſufficiat. Js
enim potētie mos eſt. nō extranea fallacie
argumento ꝯquirere. ſed ſua v̄tute ꝯplere
qḋ cupiat. At nunc dū theatrali mutatōne
formarū quaſi rudem infantiā ſcenica nite
ris ſimulatōne deludere. exhauſtas vires
manifeſtius ꝓbas. Nūquid nam verus il
le angelus ꝯtra aſſyrios miſſus a dn̄o. aut
ꝑplorum eguit ſocietate. aut ſonitus q̄ſiuit
aut plauſus. et nō potius tacitā exercēs po
teſtatē centū octogintaquinq̄ꝫ milia hoſtiū
ſermōe velocius iuxta iubentis dn̄i ꝓſtra/
uit imperiū. Vos ḡ cū fragiles ſitis viri/
bus. ꝑpetu⁹ vos ꝯſeq̄tur interitus. An di/
cet aliq̄s. Cur dyabolus egrediēs bt̄i Job
omnē in ruinā impulit domū. Cur ei⁹ opi
bus penitus diſſipatis. parietū quoq̄ꝫ fun
damēta ſubuertēs vnū numeroſe ſobolis
coaceruauit ſepulchrū. Cur ip̄m ad extre/
mū diri vulneris nouitate ꝑcuſſit. Qui h̄
opponit audiat e diuerſo. nō dyabolū potu
iſſe h̄ ſed dn̄m. a q̄ poteſtas aduerſum noſ
dupliciter daṫ. vel ad glīam ſi ꝓbamur. vł
ad penā ſi delinq̄mus q̄n potius ex h̄ anim/
aduertat. nec ꝯtra vnū q̄dem hoīem dya/
bolū q̄cq̄ꝫ potuiſſe ſi nō p̄tātem accepiſſet a
dn̄o. Nullus em̄ qḋ ſue ditōnis eſt ab alio
dep̄caṫ. Sed q̄d iob memoror. quē nec ex/
peditū potuit vincere. Nec ꝯtra iumēta q̄/
dem eius: ⁊ ꝯ̄ones. nec ꝯtra ſues. ſine con
ceſſu dei ꝓpriū robur exercuit. ſicut ī euan
gelio ſcriptū eſt. Demones aūt rogabant
eū dicētes. Si eiicis nos mitte nos ī gre/
gem porcoꝝ. Quō igiṫ q̄ porcorū expetūt

mortes: imaginē dei hoīem: ⁊ tam carū cō
ditori animal ſuo valebūt iure ꝑuertere.
¶ Magna dilectiſſimi aduerſuʒ demo
nes arma ſunt. vita ſincera: et intemerata
ad deū fides. Credite mihi exꝑto. ꝑtime/
ſcit ſathanas recte viuentiū vigilias. orōeſ
ieiunia. mā̄ſuetudinē: voluntariā pauꝑta/
tem. vane glorie ꝯtemptū. hūilitatē: miſe/
ricordiā. ire dn̄atuʒ. Et p̄cipue purū erga
xp̄m amorē. Nouit teterrimus coluber ex
p̄cepto dn̄i ſub iuſtorū ſe iacere veſtigiis. q̄
ait. Ecce dedi vobis p̄tātem calcare ſuꝑ ſ/
pentes et ſcorpiones. et ſuꝑ oēm v̄tutē ini
mici. Si aūt et diuinatiōem ſe habere
ſimulātes venturos frēs nūciauerint. ⁊ af
fuerint quos venire p̄dixerāt. nec ſic fides
eſt ꝯmendanda mēdacibꝫ. Ob id em̄ p̄ceſ/
ſere venientes. ut credulitas ſibi pareṫ ex
nūcio. et poſtea aditus ex credulitate falla/
cie. Verū in hoc nullū xp̄iano dꝫ eſſe mi/
raculū. cum nō tantū q̄ leuitate nature per
cūcta diſcurrūt valeant p̄uenire ḡdiētes.
ſed hoīes quoq̄ꝫ equorū velocitate p̄uecti
nūciant affuturos. Non em̄ ea q̄ nōdū fie/
ri cepta ſunt referūt. q₂ dn̄s ſolus ꝯſci⁹ eſt
futuroꝝ. ſed quoꝝ ꝯſpiciūt in actu initiū/
coꝝ ſibi tanq̄ꝫ fures apud ignaros vendi/
cant notōem. Nā quātos nūc putatis qui
poſſunt velocitate puerili iſtū ceptū nr̄oſq̄ꝫ
ꝯtra ſe ſmones ante relatū alicui⁹ hic poſi
ti lōge manentibꝫ indicare. Qḋ vobis per
ſpicuū fieri p̄t exēplis. Si q̄s a thebayde
aut alicuius regionis oppido ceperit ꝓfici
ſci. et hūc demones in itinere viderint am
bulantē ꝑnicitate memorata p̄nt p̄dicere
venientē. Jta ⁊ de nyli inundatōe ſolenni
cū multas in ethyopia viderint pluuias.
e q̄bus fluuius intumeſcēs vltra alueū flu
ere ꝯſueuit. p̄currētes ad egiptū nūciāt am
nis aduentū. Hoc aūt et hoīes ſi illis cele
ritatis eſſet tanta natura facile nūciarent.
Ut enim ſpeculator bt̄i Dauid ad v̄ticeʒ
loci celſioris aſcendēs prior ꝙ̄ hii q̄ in ter
ra erant ꝓſpiciēs veniētes. nō q̄dam incer
ta de futuris. ſed de his qui venire ceperant
nunciabat. ſic et demones cura ꝑuigili oīa
ꝯſiderātes rapido curſu ſibiinuicē nunci/
ant. Sꝫ ſi forte ꝯtigerit ut dei nutu ad finē

cepta nõ veniãt. h̄ eſt. ſi aut viator e media
regrediat̃ via. aut ſuſpẽſis nubib⁹ aq̃ ad al
tum celi cardinem deferant̃. tũc decipiẽti-
um vna cũ credẽtib⁹ error aperit̃. Hec gẽ-
tilitatis fuere pricipia. his p̃ſagatorũ doliſ
apud delubra demonũ quondã credebant̃
oracula que aduentu dñi noſtri ihũ xp̄i in-
dicto ſilentio obmutuerũt. ſuoſq̃ ꝑdidere
captiuos. Quis rogo medicũ ex obſ̃uati
one morborũ cũ anime eſtuãtis incendiũ
de venarũ pulſu leui digitorũ ſcrutat̃ atta-
ctu diuinã arbitrat̃ habere noticiã. Quis
gubernatorẽ nauigatõis ſue viã inter celi
ſidera req̃rentẽ maieſtatis omine venerat̃.
Quis agricolã de aridis eſtatis feruorib⁹
aut de hyemali aquarũ largitate vel frigo-
re diſputantẽ nõ potius ex peritia laudat.
q̃ dei ꝯſecrata nomine. Verũ ut conceda-
mus pauliſꝑ. ſi vera demones nũciarẽt. re
ſpondete mihi. Quis fructus eſt noſſe ve-
niẽtia. Nũq̃d aut ſciẽs hec aliq̃s laudatuſ
aut punitus eſt neſciẽs. In h̄ vnuſquiſq̃
ſibi ꝑpat ſeu tormẽta ſeu gloriã. ſi vel negli
gat ſcripturarũ mãdata vel faciat. Nullus
ob id noſtrũ hãc arripuit vitã. ut habeat
p̄ſcientiã futurorũ ſed ut p̄ceptis dñi obe
diẽs amicus incipiat eſſe de ſuo. ¶
Curandũ eſt nõ p̄ſcire q̃ veniũt. ſed imple
re que iuſſa ſunt. nec inſtitutõib⁹ boniſ hãc
flagitare mercedẽ. cũ magis debeam⁹ vi-
ctoriã ꝯ diabolũ ab auxiliatore dño poſtula
re. Sed ſi forte aliq̃s hoc libenter aſſumit
vt futura ꝯgnoſcat habeat purũ cor. quia
credo aĩam deo ſuientẽ ſi in ea ꝑſeuerаue-
rit integritate q̃ renata eſt plus ſcire poſſe
q̃ demones. Talis erat aĩa heliſei q̃ alijs
incognitas v̇tutes videbat. ¶ Nunc iam
ceteras vobis demonũ explicabo fallacias
Solẽt nocte veniẽtes angelos dei ſe finge
re. laudare ſtudiũ. mirari ꝑſeuerantiã. futu
ra p̄mia polliceri. Quos cũ videritis tam
vos q̃ domos vr̃as crucis armate ſignacu
lo. ⁊ ꝯfeſtim diſſoluent̃ in nihilũ. q2 metu-
unt illud trophẽũ in q̃ ſaluator aereas ex-
poliãs v̇tutes eas fecit oſtẽtui. Solẽt eti
am varijs ſaltatiõib⁹ mẽbra torq̃re et nĩis
ꝓcaciter offerre ſe viſib⁹. ut mentẽ pauore
et corpus horrore ꝯcutiãt. Sed ⁊ in h̄ fi-
des deo tuta fugat eos q̃ſi infirma ludibria
Nõ eſt aũt difficilis bonorũ ſpũuũ malorũ
q̃ diſcretio. q̃ ſic deo tribuẽte pãdit̃. San
ctorũ angelorũ amabilis et trãq̃llus aſpe-
ctus ẽ. q2 nõ ꝯtẽdunt neq̃ clamabũt. neq̃
aliq̃s audiet vocẽ eorũ. verũ tacite leniter
q̃ ꝓperãtes gaudiũ: exultatiõem: fiduciã
peccatorib⁹ infundũt. Siq̃dem cũ illis eſt
dñs q̃ eſt fons et origo leticie. Tũc mẽs no
ſtra nõ turbida ſed lenis et placida angelo
rũ luce radiat̃. tũc aĩa celeſtiũ p̄miorũ aui-
ditate flagrãs e fracto ſi poſſet hũani cor-
poris domicilio et mẽbris exonerata mor-
talib⁹. cũ his q̃s videt abire feſtinat ad ce-
lũ. Horũ tãta benignitas eſt. ut ſi q̃s ꝓ ꝯdi
tõe fragilitatis hũane miro fuerit eorũ fula
gore ꝯterritus. omnẽ ꝯtinuo ex corde au-
ferãt metũ. ita Gabriel cũ Zacharie loq̃-
ret̃ in tẽplo. et angeli cũ diuinũ v̇giniſ par
tũ paſtorib⁹ nũciarẽt. et q̃ dñici corꝑis age
bant excubias. ſecuris videntiũ ſe mẽtib⁹
oſtẽdentes ne metuerẽt impabãt. Metus
eñi nõ tñ ex pauore animi q̃ntũ ex magna
rũ rerũ ſepe ꝯcutit̃ aſpectu. Peſſimorũ vero
vultus truces. ſonitus horrẽdi. ſordidi co
gitatus. plauſus motuſq̃ indiſciplinatorũ
adoleſcentũ vel latronũ e quibus ꝯfeſtim ti
mor aĩe ſenſibus torpor incutit̃. odiũ xp̄ia-
norũ. monachorũ meror: tediũ ſuorũ recor
datio. et metus mortis. cupido neq̃cie. laſ
ſitudo v̇tutis. cordis hebetatio. Si igitur
p⁹ timorẽ horrore ꝯcepto ſucceſſerit gau-
diũ. et ad deũ fiducia atq̃ ineffabilis cha-
ritas veniſſe ſciamus auxiliũ. q2 ſecuritas
aĩe p̄ñtis maieſtatis indiciũ eſt. Sic nãq̃
⁊ abrahã p̃triarcha videns deũ gauiſus ẽ.
⁊ Johãnes cũ mariã ſupueniſſe ſentiret.
q̃ in ſacri vẽtris hoſpitio vniuerſitatis ge
ſtabat parentẽ: exultauit necdũ natuſ ĩ gau
diũ. Si aũt incuſſa formido ꝑmãſerit: ho-
ſtis eſt q̃ videt̃. q̃m nec refouere nouit. vt
Gabriel pauentẽ v̇ginẽ ne timeat iubet.
Et ſicuti paſtores nũcio ꝯſolati ſunt. q̃nim
mo pauorẽ duplicat: ⁊ vſq̃ ad ꝓfundã im
pietatis foueã. ut ſibi hoĩes ꝓſternant̃: im
pellit. Exinde miſera gẽtilitas dñice inter
dictõis ignara falſo demõeſ deos opinata
eſt. xp̄ianorũ aũt ꝑplos his fallacijs irretiri

non paſſus eſt dñs .q̄ dyabolū in euāgelio
audacter ſibi principatū oīm p̄ſumentē re/
pulit dicēs. Uade retro ſathanas. Scrip
tū eſt eñi. Dñm deū tuū adorabis ⁊ illi ſo/
li ſerules. Horū v̄boꝝ etiā nobis licentia
eſt tributa.q2 idcirco locutus eſt talia ut ſi/
militudo temptamētoꝝ auctoris nr̄i fran
gerent̄ eloquijs R Illud q̄z mi cha
riſſimi ammoneo.ut vite magiſ ſit vob̄ q̄
ſignorū ſolicitudo. Nulluſ ex vobis hec fa
ciens.aut ip̄e ſupbia intumeſcat.aut d̄ſpi
ciat eos q̄ facere nō poſſunt. Cōuerſatōem
magis ſcrutamī ſingulorū.in hac ⁊ imita/
ri vos q̄ p̄fecta ſunt cōuenit ⁊ implere q̄ de
ſunt. Nā ſigna facere nō eſt nr̄e p̄uitatꝭ:ſz
dñi p̄tātis.q̄ ad diſcipulos gloriātes ī euā
gelio ait Ne gaudeatis.q2 demōes vobis
ſubiecti ſunt.ſz q̄ noīa vr̄a ſcripta ſunt in
celis.nominū enim libro vite ꝯſcriptio:te
ſtimoniū eſt v̄tutis et meriti.expulſio aūt
ſathane largitio ſaluatoris eſt. Uñ hiis qui
nō in vite laborib9 ſed ī p̄digijs exultabāt
dicentib9. Nōne in tuo noīe demonia eie/
cimus.⁊ in tuo noīe v̄tutes multas feci/
mus.rn̄debit dñs. Amē dico vobis.nō no
ui vos. diſcedite a me op̄arij iniquitatis.
Nō eñi nouit dñs vias impioꝝ. Hoc er/
go magnop̄e poſtulemus .ut donū ſpiritu
um diſcernendoꝝ mereamur accip̄e.q̄ ſm̄
ſentētiā ſcripturarū oñi ſpūi nō credamus
Uolueram q̄dem iā finire ſmonē ⁊ ſilētio p̄
mere q̄cunq̄ mee acciderāt p̄uitati.ſed ne
putetis me fruſtra ꝯmemoraſſe q̄ euenire
nō poſſent.idcirco licet inſipiēs fiā:tn̄ dñſ
qui ſecrete mētiſ ē inſpector et nouit.nō me
cauſa iactātie:ſed vr̄i grā p̄fectus h̄ facere
pauca replicabo de plimis. Quotiens me
nimijs laudib9 efferre conati ſunt.cū a me
in noīe dñi maledicta recip̄ent quotieſ au
gmenta nyli flumis futura dixerūt cum a
me audirent.⁊ hoc ad vr̄am q̄d p̄tinet cu/
ram.quotiēs militātes vt milites armati
ſcorpionib9:equis:beluis:⁊ varijs ſerpen
tib9 circūdederūt me.⁊ domū in q̄ eram re
pleuerūt.cū ego ecōtra pſallerē hij in curri
bus et hij in equis.nos aūt in noīe dñi dei
noſtri magnificabimur.et ſtatim miſicoꝛ/
dia xp̄i fugabant̄. Quodā aūt tp̄e cū ingē

ti luce venientes dixerūt.veniuius Anthoni
nr̄m tibi p̄bere fulgorē. Et ego clauſis ocu
lis q2 lucē dyaboli dedignabar aſpicere ora
bam .et dicto citius impioꝝ lumē extingue
bat̄. Poſt mēſes aūt paucos cū me coraz
pſallerēt:⁊ de ſcripturis ſibimet ſmocio/
narent̄:tanq̄ ſurdus nō audiebaz. Cōmo
uerunt aliqñ monaſterium .⁊ ego mēte īmo
bili dñm dep̄cabar. Sepe ſtrepit9.ſepe ſal
tatōes.ſepe ſibilos ingeſſerūt.⁊ me pſallen
te.ſonus eoꝝ in voces flebiles v̄tebat̄.
S Credite mi filioli q̄ꝺ dicturus ſum
vidi aliqñ dyabolū celſum corp̄e: q̄ ſe dei
virtutē et p̄uidentiā auſus eſt dicere.⁊ ait
ad me. Quid vis ut a me tibi donet̄ An/
thoni. At ego ſpectaculū maximū in os ei9
ingeminās.totū me in eū xp̄i noīe armat9
ingeſſi.⁊ ſtatim ille p̄cer9 aſpectu inter me
dias manus exoleuit Jeiunāti etiaz mihi
viſus eſt ut monachus:et panes offerens
hijs ſermonib9 ſuadebat ut veſcerer .⁊ hu/
ic aliquid indulgerē corpuſculo. Et tu inq̄t
hō es.et hūana fragilitate circūdariſ. laboꝛ
paululū ꝯq̄eſcat ne egritudo ſurripiat. Jli
co luridā faciē ſerpentis agnoui.⁊ cum ad
ꝯſueta xp̄i munimēta ꝯfugerē. tanq̄ p̄ fe/
neſtrā fumuſ laberet̄ euanuit. Auri quoq̄
decipulā mihi in deſerto freq̄nter tetendit
q̄ꝺ ideo offerebat.vt aut viſu irretiret me
aut tactu vapularet me. Nā ſepe me a de/
monib9 nō denego v̄beratū. Canebā autē
ſic. nullus me ſep̄abit a charitate xp̄i. Ad
cuius vocis auditū in ſeinuicē defurentes
nō meo ſz dñi fugabant̄ impio:q̄ ait. Ui/
di ſathanā quaſi fulgur cadentem de celo.
Hec ergo filioli ap̄lici memoꝛ eloquij ī me
trāſſormaui.ut p̄poſitū vr̄m nec demonuz
terroꝛ.nec aliqua laſſitudo diſſolueret.
T Sed qm̄ ob vr̄am vtilitatē mlta
memorādo inſipienſ factus ſum.hui9 rei vo
bis impertiri cupio notionē quam v̄am eſſe
nullus ambigat audiētiū. Pulſauit aliqñ
demō monaſterij oſtiū egrediēs video ho
minē enormi ſubtilitate porrectum caput
vſq̄ ad celū. Cū ad h̄ q̄ſnam eſſet inq̄rerē
ait. Ego ſum ſathanas.et ego .quid inquā
hic queris.reſpōdit. Cur mihi fruſtra im
putāt monachi. cur mihi xp̄ianoꝝ populi

maledicũt.et ego. Juſte faciũt. Tuis eniꝫ
freqnter moleſtanť inſidijs. At ille ait. Ni
hil ego facio.ſꝫ ipi ſeinuicē turbant. Nam
ego miſerabilis factus ſum. Rogo. Nōne
legiſti.qꝛ defecerũt inimici framea in fineꝫ
ꝛ ciuitates eoꝝ deſtruxiſti. Nullũ iã ha/
beo locũ.nullã poſſideo ciuitatē.iã mihi nl'
la ſunt arma. Per oēs natōes:cũctaſqꝫ ꝓ/
uincias xp̄i ꝑſonat nomē. ſolitudines ipe
monachoꝝ ſtipanť choris. Ipi ſe q̄ſo tueã
tur et me ſine cã nō lacetrē. Tũc ego dei g̃
tiam cũ alacritate miratus ſic ad eũ locut⁹
ſum. Nō tue ꝟitati q̄ nulla eſt tã nouaꝫ et
tã inauditã aſcribo ſententiã. Nã cũ falla/
cie caput ſis hoc ſine mēdacio coactus es
ꝯfiteri. ꝟe eñ ih̄ũs tuas funditus ſurripu
it vires.et honore nudatus angelico volu
taris in ſordibꝫ. Vix dñ ꝟba ꝯpleuerã. et
ille ſublimis ſaluatoris nomiatōe deiectus
eſt. ¶ Que g̃ iam o filioli poterit reſidere
cũctatio.q̄ trepidatio manebit vlterius.
Quis voſ eoꝝ turbo poterit ꝯuellere Se
cure ſint aīe ſingulorũ.nō ſibi fingãt vanaſ
cogitatōes.vana diſcrimina.non aliqs ti/
meat a dyabolo ſublatũ ad p̄cipicia ſe poſ/
ſe deferri. Pellať oīs anxietas. dñs eñ q̄
nr̄os ꝓſtrauit inimicos manēs vt ꝓmiſit ī
nobis a varijſ nos ſathane muniuit incur
ſibꝫ. En ipe dyabolus q̄ hmōi cũ ſuis ſatel
litibꝫ exercet aſtutias.nihil ſe poſſe ꝯ̄ xp̄ia/
nos fateť. Jam cure xp̄ianoꝝ ꝛ monachoꝝ/
rũ ſit.ne ꝑ eoꝝ inertiã vires demonibꝫ p̄be
anť. Nã q̄les nos ꝛ nr̄as reperint cogita/
tōes tales ſe nobis p̄ſtare ꝯſueuerũt. Et ſi
quod in pectoribꝫ male mētiſ et pauoris ſe
men inuenerint.q̄ſi latrōes q̄ deſerta obſi/
dent loca ceptos cumulãt timores. ꝛ cru/
deliter imminētes infelicē puniũt aīaꝫ. Si
aũt alacres fuerimus in dño.et futuroꝝ bo
noꝝ cupido nos ſuccēderit.ſi ſꝑ oīa mani
bus dei ꝯmittamus.nullus demonũ ad ex
pugnandũ valebit accedere. magꝫ aũt cũ
munita in xp̄o corda ꝯſpexerint ꝯfuſi ſuer
unť. Ita ꝛ Job firmatũ in dño dyabolus
refugit.et infeliciſſimũ iudã expoliatũ fide
vinculis captiuitatis innexuit. Vna eſt ei
ratio vincēdi inimicũ.leticia ſpũalis ꝛ aīe
dñm ſꝑ cogitãtis iugis recordatio.q̄ demo

nũ ludos q̄ſi fumũ expellēs ꝓſeqtur aduer
ſarios poti⁹ q̄ꝫ timebit. Nō ē eñ neſci⁹ ſa/
thanas igniũ futuroꝝ ꝛ eſtuãtꝫ gehēne co
pioſa nouit incēdia. Sꝫ ut mea iã claudať
orō illud in finē ꝯmemoro. ¶ Cũ ali
qua ſe vobis obtulerit viſio audacter req/
rite q̄s ſit ille: ꝛ vnde venerit.ac ſine mora
ſi ſctōꝝ fuerit reuelatio angelica ꝯſolatiōe
timor ꝟteť in gaudiũ. Si ꝟo dyaboli fue
rit oblata temptatio fidelis aīe ꝑcũctatōi
bus euaneſcet.qꝛ maximũ ē ſecuritatis in/
diciũ interrogare q̄ſnam eſt et vnde. Sic
ꝛ naue filius auxiliatorē ſuũ interrogãdo
ꝯgnouit.nec danielē ꝑcunctantē latere po
tuit inimic⁹. ¶ Poſtq̄ꝫ Anthoni⁹ dicēdi
finē fecit.letãtibꝫ cũctis in alijs ꝟtutis cu
pido exardeſcebat.ī alijſ īfirma refouebať
fides ex alioꝝ mētibꝫ falſe opiniōes pelle
bãť.ex aliorũ ſenſib⁹ inaniũ terroꝝ pelleba
tur acceſſio.ſimulqꝫ cũ iã demonũ inſidias
ꝯtemnerēt mirabanť in Anthonio tantam
g̃am ſpirituũ diſcernēdoꝝ quã dño tribu
ente ꝑcepat. ¶ Erant igiť in mōte mona/
ſteria tanq̄ꝫ tabnacula plena diuis choris
pſallentium:legentiũ:orantiũ.tantũqꝫ ie
iunãdi et vigiliaꝝ ardorē cũctoꝝ mentibꝫ
ſmo eius afflauerat. vt future ſpei auidita
te ad charitatē mutuã ꝛ miſicordias indi/
gentibus exhibēdas iugi ſtudio laborarēt
q̄ infinitã regiōem quandã et oppidũ a mũ
dana ꝯuerſatōe ſeiunctũ.plenũ pietatꝫ at/
q̄ꝫ iuſticie videbanť incolere. Quis tantũ
monachoꝝ agmē aſpiciēs virilē illũ ꝯcor/
die cetũ cernēs.in q̄ nullus nocēs.nulla d̄
tractio ſuſurronis.ſꝫ multitudo abſtinētiũ
ꝛ certamē officiũ erat.nō in hãc ſtati erũ/
peret vocē.q̄ꝫ bone domus tue iacob.taber/
nacula tua iſrael.tãq̄ꝫ nemora obumbrãtia
tanq̄ꝫ ꝑadiſus ſup fluuios.tanq̄ꝫ tabnacu
la que fixa ſunt a dño tanq̄ꝫ cedri circa aq̄s
¶ Dũ hec ita gerunť. q̄b⁹ in dies hrē vite
ſtudiũ creſceret. Anthonius mãſiōem ī ce
lo poſitã recordãs.et p̄ñtis vite deſpiciens
inanitatē.q̄ſi ꝑua eſſent q̄cũqꝫ iã geſſerat ſe
ꝑatus a fratribꝫ inſtituebať. ¶ Cũqꝫ
eũ ſiue cibũ ſiue ſomnũ idulgere corpuſcu
lo aut alias nature neceſſitates cogerꝫ hũa
na ꝯfectio miro afficiebať pudore ꝙ tãtaꝫ

aīe libertatē modici carnis termini coerce/
rent. Nā freq̄nter cū fratrib⁹ ſedēs a cibo
q̄ fuerat appoſitus mēoria eſce ſpūalis ab/
ſtrahebat̄. Edebat tñ utpote hō. ſepe ſolus
ſepe cū fratribus. Et cū hec mira ut p̄dixi
ageret. cum ꝯfuſione aīe adhibendā ma
gnope corpi diligentiā pſuadebat dicens
nec corpus eſſe penitus enecādū ne opatō
ꝯtra voluntatē creatoris diſſolueret̄. ⁊ ob
id omne ſtudiū aīe ꝯferendū. ne vicijs ſu/
para corpeis ad eternas inferni tenebras
truderet̄. q̄nimmo indultū ſibi ꝓpter alte/
ros in carne impium vindicans domiciliū
ſuū. vt apl's paulus ad terciū celū ſubleua/
ret. Afferebat h̄ a ſaluatore p̄ceptū in q̄ ait
Nolite ſoliciti eſſe corpi q̄d veſtiami ⁊ ne
q̄ſieritis q̄d manducetis aut q̄d bibatis. q̄
hec gentes q̄rūt. vē aūt pr̄ nouit q̄ꝙ indige
tis hijs oībus. Querite ḡ primū regnū dei
⁊ iuſticiā ei⁹. et hec oīa adijcient̄ vobis

y Hijs reb⁹ trāſact; cū pſecutio impiſſi
ma maximiani furore veſano vaſtaret ec/
cleſiā. ſctis martirib⁹ alexandriā pductis
relicto et ip̄e monaſterio ſecutus ē futuras
xp̄i victimas dicēs. Pergam⁹ ad glorio/
ſos fratrū triūphoſ. ut aut ip̄i ꝯgrediamur
aut ſpectemus alios p̄liātes. Et amore q̄/
dē iā martir erat. ſ; cū tradere ſe vltro nō
valeret et ſociari ꝯfeſſorib⁹ in metallis vel
in carceribus ꝯſtitut; magna cū cura ⁊ li/
bertate ingrediētes ad iudicē exhortabat̄.
ne terrore impiorū ſubacti dn̄m negarent.
Iāq; ſnīa coronatos. exultās q̄ſi ip̄e viciſ/
ſet. vſq; ad locū felicis ſanguīs pſequeba
tur. Quāobrē motus iudex ob Anthonij
ſociorūq; eius ꝯſtantiā p̄cepit nullū penit⁹
monachoꝝ aut obſ'uare iudiciū aut in ciui
tate vſari. Et ceteris q̄dem oībus ī illa die
placuit abſcōdi. Anthoni⁹ aūt impauidus
neglecto pſecutoris impio lauit ependiten
id ē ſcapulare ſuū. Et alia die ſtans in q̄dā
eminēti loco cādente p̄cinctuſ veſte ꝓcedē
tē iudicē ſuo pvocabat aſpectu. flagrās cu
piditate martirij. oſ̄debatq; nobis ꝯtem/
ptorē penarū. et mortis in xp̄ianis animū
pſeuerare debere intantū ut ꝯtriſtaret̄. q̄
volēti pati p dei nomine martiriū nō daba
tur. Sed dn̄s qui ſuo gregi pabat mḡrm̄ ꝑ

nauit anthoniū. vt inſtitutio ſicuti factum
eſt monachorū. nō ſolū oratōne eius ſed ⁊
conſpectibus firmaret̄. Nunq; tamē a cō
feſſorum veſtigijs ſeparatus eſt: quin ma/
xima circa eos cura et charitatis vinculo
colligatus magis carcerē patiebat̄ excluſuſ
Poſtq; aūt pſecutōis turbo defluxerat ⁊
btō ep̄o Petro iā ob martirij glīam coro
nato: ad priſtinū monaſteriū regreſſus eſt
quotidianū fidei ac ꝯſciētie martiriū mere
bat̄. actioribus ſe ieiunijs vigilijſq; ꝯfici/
ens. veſtimēto cilicino intrīſecus: deſuper
pelliceo vtebat̄. nunq; corp⁹ lauās. nunq;
a pedibus ſordes abluēs. niſi cū p aq̄s trā/
ſire neceſſitas ꝯpuliſſet. Nullus deniq; an
thonij corpus nudū anteq; moreret̄ vnq;
vidit.

z Quodam autem tēpore cū
ab omniū ſe amouiſſet oculiſ. et clauſo mo
naſterio neminem omnino ſuſciperet. mar/
tinianus militum p̄poſitus: cuius filia im
mundi ſpiritus infeſtatōnibus quatieba/
tur. pulſans oſtium obſecrabat ut ſuo pi/
gnori ſubueniret. et exiens deum pro filia
deprecaretur. Tunc ille aperire quidē mi/
nime voluit. proſpiciens vero deſuper ait.
O homo quid meū poſcis auxiliū. Mor/
talis et ego ſum: et tue ſocius fragilitatis.
Si autē credis in xp̄m cui deſeruio vade
⁊ ſm̄ fidem tuā ora deum: ⁊ ſanabit̄ filia
tua. Confeſtim ille credens abijt. ⁊ inuoca
to ihū filiam reduxit incolumem. Multa
et alia mirabilia per illum dn̄s opatus eſt
et merito. qui enim pmiſit in euangelio: pe
tite et dabit̄ vobis inuento qui eius gratiā
mereret̄ accipe ſuam potentiam nō nega/
uit. Nam plures vexatorū ante monaſte/
rium eius clauſo introitu dormiētes. fide/
libus p eū ad xp̄m p̄cibus curabant̄. Hec
illi multitudo venientium deſideratam ſo/
litudinem auferens tedio fuit.

A Metuens itaq; ne ſignorū copioſa conceſ
ſio aut ſuos animos extolleret. aut alios
plus de ſe q̄ꝫ videbant in ipſo cogeret eſti
mare. ad ſuperiorem Thebaydem perge
re cogitauit. vbi nullus eum agnoſcerꝫ. Et
a fratribus acceptis panibus ſedebat ſuper
fluminis ripā trāſitū nauis obſeruās. Il/
lo talia cogitāte vox ad eū deſup facta eſt.

Anthoni q̄ ꝑgis et q̄re. At ille intrepide q̄/
ſi ↄſuetā vocē loq̄ntis agnoſceret reſpōdit.
Quō nō ſinūt me deſcere ꝓꝑli. idcirco ad ſu
ꝑiorē thebaydē ire optimū duxi. p̄cipue qꝛ
ea exigorq̄ ꝟtutē mee puſillanimitatꝫ ex/
cedūt. Et vox ad illū ait. Si ad thebaydē
vadas. et ad paſtoralia ut cogitas: ꝑgas.
maiorē ac duplicē ſuſtinebis laborem. Si
aūt ꝟe deſcere cupis vade nūc ad interiuſ
deſertū. Cūq; anthoni⁹ diceret. ⁊ q̄s mihi
locū auiū poterit oñdere. ignarus eñi ſū lo
corū. Confeſtim ei vox q̄ loq̄bat̃ ſaracenos
indicauit. q̄ mercādi grā ad egiptū venire
ↄſueuerāt. his appropinq̄ns anthoni⁹ ro/
gauit ut ſe ꝑiter adducerēt i deſertū. Nul
lus obniſus eſt. ſed tanq; a deo miſſum co
mitē ſuſcipiētes amplexi ſunt e⁹ ſocietatē
Tribꝰ aūt diebꝰ et noctibꝰ itinere ↄfecto
inuenit montē valde excelſum. ad cui⁹ radi
ces fons aq̄ dulcis labebat̃. ⁊ cāpus haud
magnus totū ambiēs montē q̄ palmis ꝑ/
paucis: et his neglectiſ ↄſitus erat. Hunc
anthonius locū q̄ſi a deo ſibi offerret̃ āple/
xus eſt. Is eñi erat quē ſibi ad flumīs ri/
pam ſedēti q̄ loq̄batur oñderet. Et p̄mo q̄/
dem accipiēs a comitibꝰ panes ſolus remā
ſit in mōte. nullo alio cum eodē ↄuerſante.
Quaſi ꝓpriā eñi domū agnoſceñ habebat
locū illū. Saraceni quoq; videntes ei⁹ fi/
duciā optato ꝑ eū trāſitu panes eidē cū le/
ticia deferebāt. necnō palmarū licet medi
ocri attamē aliquāto ſolatio refouebat̃. ¶
Exinde cū fratres agnito loco tanq; ad pa
trē filij ſolicite alimēta trāſmitterēt. videñ
Anthonius ꝙ ob ſuū refrigeriū mltꝫ one/
roſus labor indiceret̃. et parcēs etiā i hoc
monachis rogauit vnū de aduenientibꝰ: ut
ſarculū ſibi bis acutū cū frumento deferrꝫ.
Quibus allatis circuienſ montē haud ḡn
dem culture aptū repꝑit locū. ad quē diriua
ta aq̄ deſuꝑ poterat influere. ibiq; ſemīauit
atq; exinde annuū ſibi panē laborās gau/
debat ꝙ ſine cuiuſq; moleſtia ex ꝓprijſ ma
nibꝰ viueret in deſerto. Sꝫ cū rurſus etiaꝫ
illuc q̄dam venire cepiſſent miſert⁹ eſt laſſi
tudini eoꝝ. ⁊ olus in ꝑuo terre ceſpite co/
luit. ut poſt aſperū iter aliq̄ñ venietes ſola
tio refouerent̃. hoc fratrū fuit refrigerium
⁊ ꝑuulā meſſem quā beſtie q̄ ꝓpter aquā il
luc adueniebāt depaſte ſunt. e q̄buſ vnā ap
p̄hendens dixit oībꝰ. Cur me leditis. nihil
a me leſe. Abite. ⁊ in noīe dñi ne huc ap/
propietis vlterius. Quis nō credat poſt
hāc denunciatōeꝫ q̄ſi timētes. nunq; illuc
beſtias ꝓpinq̄ſſe. Sic anthoniū impene/
trabilia montiū ⁊ deſerti inteſtina captātē
orōibꝰ etiā dedito. introeūtes frēs magnis
vix p̄cibuſ extorſerūt. ut oliuas ⁊ legumen
⁊ oleū. qđ p⁹ mēſes aliquot miſtrabāt dig̃
ret̃ accipe. et ſenili modicū laxaret etati.

B ¶ Prob nephas quātas ibi ↄuer/
ſans exptus eſt luctas. vere ſꝫm qđ ſcriptū
eſt. nō illi aduerſus carnē et ſanguinē fuiſ/
ſe colluctatōem. ſed aduerſuꝫ p̄ncipat⁹ et
ptātes. ab hijs q̄ ad eū ingrediebant̃ agno
uimus. Illic enim tumultus ⁊ voces ꝓpli
armoꝝq; ſonitus prorſus plenū montē de
monū multitudine ſe vidiſſe referebāt. ipꝫ
etiā q̄ſi ↄtra inimicos palā reſiſtentē ⁊ for
titer colluctantē. Qui tñ et aduenientes
ſuo refouebat hortatu. et flexis genubus ar
miſq; oratōnuꝫ omnē ſathane ꝓſternebat
exercitū. ¶ Admiratōe plane dignū eſt
in tā immani ſolitudine vnū hoīem. nec de
monū q̄tidianas expauiſſe ↄgreſſioneſ. nec
tantarū beſtiaꝝ q̄drupedū ſiue reptiliū di/
uerſe ceſſiſſe feritati. Juſte dauid cecinit.
Qui ↄfidunt in dño ſicͭ mons ſyon nō cō
mouebit̃ ineternū. Immobilē ⁊ trāq̄llam
retinens animi firmitatē ⁊ demōes fuga/
bat: ⁊ feras ſicͭ ſcriptū ē ſecū pacificabat.
Sꝫ ⁊ dyabol⁹ ut ſupdict⁹ ꝓpheta ait obſ̃
uās eū frendebat dētib⁹ ſuis. ⁊ ille ſaluato
ris auxilio ab vniuerſis tut⁹ ꝑſeuerabat in
ſidijs. ¶ Quadā aūt vice cū ꝑuigili cura
obſecraret dñm. tātos in monaſteriū eius
beſtiarū greges coaceruauit. ut omēs here
mi beluaſ circū ſe aſpiceret. Que cū rictu
oris morſū corpi minitarent̃: intellexit ho
ſtis aſtutias. dixitq;. Si a dño i me vobē
tributa licētia: deuorate ↄceſſum. ſi aūt de
monū huc veniſtis ipulſu q̄ntoti⁹ abite. qꝛ
xp̄i famul⁹ ſum. ita factū ē. ⁊ cū iubēꝫ voce
ois beſtiaꝝ mltitudo q̄ſi maieſtatꝫ verbere
cederet̃ aufugit ¶ Nō mlti p⁹ hec fluxerāt
dies. et alia orit̃ cū eodem hoſte certatio.

Operãte illo:nã ſꝑ ut venĩetibus ꝓbis q̄
ſibi detulerãt aliq̇đ munuſculũ rependerꝫ.
laborabat:traxit q̄dã ſportelle quaꝫ terebat
triciã ſiue funiculũ. Ad cuiꝰ motũ exurgẽſ
vidit beſtiã pubetenus hũanam faciẽ ꝑferẽ
tem.que exinde in aſinã finiebať. Hꝰ cu-
ius aſpectũ vexillũ crucis in frõte ſuo pin-
gens:hoc tantum ait. Xp̄i ſeruus ſum.ſi ad
me miſſa es nõ fugio. Nullũ in medio ſpa
ciũ:et ſtatim informe ꝓdigiũ. dicto ociꝰ cũ
ſatellitũ turba fugit et in medio curſu ruẽſ
extinctũ eſt. Illa aũt exploſi mors atq̃ ene
catio ꝓdigij demonũ erat ↄmunis interi-
tus.q̄ omni ſtudio laborãtes anthoniũ a d̄
ſerto deducere nõ valuerũt. Mirãdis plꝰ
mirãda ſuccedũt. ¶ Non grãde poſt
iſta tp̄us exceſſerat.⁊ tantaꝝ victoriaꝝ hõ
fratrũ ꝑcibus vinciť. A monachis eñ ro
gatus vt eos dignaret̃ inuiſere vna cũ hiſ
ꝓfectus eſt.impoſitis camelo aq̄ et panibuſ
q2 nuſq̃ ꝓter monaſterij locũ ex q̄ hauſerãt
potalis aq̄ ꝑ arentẽ viam repiebať. Verũ
in medio itinere bibendi ſubſidia defecerẽt.
Ardor nimius:eſtus intolerabilis: mortẽ
cũcta minitanť. Circũeunt:⁊ querũt ſalti
collecta pluuijs lacunã:nihil ꝓrius reme-
dij nihil occurrit penitus ad ſalutẽ. Came
lus q̄ſi periturus.et ip̄e eſtuãs dimittiť:eſtu
ans pectus exuriť.et ſitis deſperatõne fer
ueſcit. Mouit ſenẽ fratrũ ↄmune diſcrimẽ
⁊ vehem ẽtiſſime ↄtriſtatus ingemuit. De
hinc ad ſolita p̄cũ auxilia ↄfugiẽs paululũ
ab eis receſſit.ibiq̃ genubꝰ fixis ſupplices
manus tetẽdit ad dñm. Nec mora: et ad
primas rogãtis lacrimaſ:in orõis loco fõſ
ebulliẽs erupit.ibiq̃ extincta ſiti:⁊ aren-
tia mẽbra refecta ſunt.et plenis vtribꝰ in-
uentũ potant camelũ. Ita ei caſu euenerat
vt camelus errãs ꝑ heremũ. dũ funiculũ
trahit in quodã lapide eiuſdẽ alligatõe fu-
niculi teneret̃. ¶ Tandẽ ↄfecto itinere ad
monachos q̄ inuitauerãt ꝑuenit. Tũc vo
q̄ſi patri omnes obuiã currũt. et honorifi
co ſalutatu in oſculo eiꝰ et amplexus certa
tim ruunt. Propoſito feruẽti gaudet An
thonius.⁊ letantibus de aduẽtu ſuo cũctiſ
q̄ſi exenia de mõte portãſ.ſpiritualia impar
tiť alimẽta. Laudat veteꝝ ſtudia. hortatur
nouoꝝ. Sororem quoq̃ iã vetulã v̄ginẽꝫ
videns.et aliarũ puellarũ magiſtraꝫ:mira
exultatõe ſuſtolliť. Exinde quaſi diu abeſ-
ſet ab heremo rurſum feſtinauit ad montẽ

D ¶ Plurimis iam ad illũ venientibꝰ
cum etiã vexati a demonibꝰ malo neceſſita
tis coacti:auderẽt deſerta penetrare.quos
ille ↄſolans et monachis in ↄmune ꝑcipi-
ens aiebat. Credite in iheſum fideliter.mẽ
tem a malis cogitatõibus.carnẽ ab immũ
dicijs ſeruate purã.⁊ iuxta eloquia diuina
ne ſeducamini in ſaturitate ṽtris. Odite
vanã gloriam.orate ſepiſſime.pſallite veſ
pere et m[ane] ⁊ meridie. et mandata ſcriptu
rarũ reuoluite. Recordamini geſtorũ que
ſancti quiq̃ fecerũt.ut exẽpli memoria ani
mam incitet ad virtutẽ. refrenet a vicijs.
Suadebat etiam iugi meditatõe retinen-
di apoſtoli ſermonẽ quo ait. Sol nõ occi-
dat ſuper iracundiã veſtrã. Non tantũ au
tem ſuꝑ iracundiã ſolem occidere nõ debe
re interp̄tabatur. ſed et ſuꝑ omnia delicta
hominũ.ne peccatorũ vnq̃ noſtroꝝ aut in
nocte luna:aut in die ſol teſtes abſcederẽt
illius quoq̃ ammonebat ꝓcepti:qđ dicit.
Diiudicate voſmetipſos et ꝓbate ut rõem
diei noctiſq̃ faciẽtes.ſi in ſe delictũ dep̄hẽ
diſſent:peccare deſiſterẽt.ſin aũt minus er
ror decepiſſet ꝑſeuerantes inſtarent. potiꝰ
incepto q̃ arrogantia tumidi aut alios cõ
temnerent:aut ſibi iuſticiã vendicarẽt. iu-
xta ſupradicti doctoris eloquiũ dicentis.
Nolite iudicare ante tp̄us. magis debere
eos xp̄o:cui ſoli occulta patent reſeruare iu
diciũ. Multas eſſe ut ſcriptũ ẽ vias:q̄ vi
dent̃ hoibus iuſte:ſꝫ fines eaꝝ ad ꝓfunduꝫ
reſpicere inferni. Sepe nr̄a nõ poſſe noſ in
telligere pctã.ſepe falli in rõe geſtorũ.aliđ
eſſe dei cũcta cernẽtis iudiciũ.q̄ nõ ex ſuꝑ-
ficie corporũ:ſed ex mentiũ iudicat archa
nis. Equũ aũt eſſe nos nob ↄpati:⁊ inuicẽ
onera noſtra portare:vt conceſſo examine
ſaluatori:proprias conſcientias noſmetip
ſos dijudicantes intueremur. Nec nõ pre-
cipiebat magnam eſſe virtutis viam ſi ſin
guli vł obſeruarẽt qđ gererent. vł vniuer
ſas mentium cogitationes fratribus refer
rent. Non enim poſſe aliquem peccare cuꝫ

relaturus eſſet ad aliū quecūqꝫ peccaſſꝫ. et
ſubire pudorē in publicū turpia ꝓferendi.
Deniqꝫ nullū peccātē corā alio peccare ec̄
ſi peccet tm̄ teſtē vitare peccati. mētiri ma/
gis et negare et vetus delictū nouo inficiē/
di augere delicta. ❡ Igitꝰ q̄ſi ſub oculis
agētes nr̄is et cogitatu ꝯfundimur et actu
ſi omnia referēda faciamꝰ. multo aūt ma/
gis ſi pctā noſtra fideliter deſcribentes di/
geramus in ordinē. Tūc ꝟo annotatio de
lictoꝝ fratꝝ videbitꝰ oculis. tūc timebimuſ
peccati maculas. ꝯſcientie ip̄i nos arguent
apices. Et quō meretricibꝫ mēbra miſcen/
tes ꝯfunduntꝰ ad p̄ſentiā ceteroꝝ. ita ⁊ noſ
erubeſcemus ad lr̄aꝝ ſcripturas: hec aga/
mus. hāc ꝟtutis gradiamur viā. ⁊ corpo
ra mentibꝫ ſubiugātes ꝑniciosas dyaboli
ꝯteramus inſidias. Talibꝫ ſmonibꝫ hor/
tamētiſqꝫ ⁊ venientes ad ſe monachoſ in
citabat ad ſtudiū. ⁊ patiētibꝫ ꝯdolebat. plu
reſqꝫ eorū dn̄s ꝑ Anthoniū liberauit. Nū
q̄ꝫ tamē aut de incolumitate curatoꝝ ē iſla/
tus ad gl̄iam. aut ꝯtriſtatus de obſeſſiſ ad
huc corpibꝫ murmurauit. Magis aūt eo/
dem ſp aīo et vultu manēs gr̄aſ deo refere
bat. ſuadens occupatis ut correptōnem q̄
vexabantꝰ patiētius ferrēt. Nō enim an/
thoniȷ̄ aut cuiuſq̄ꝫ hoīm oīno hāc eſſe medi
cinā. ſed dei ſolius. q̄ et quibꝫ vellet et q̄ vel/
let tpe daret ſanitatē. Ita cōſolatōe ſua et
vexatos eq̄nimiter ferre temptatōem ⁊ iā
liberatos nō ſibi ſed deo gr̄as referre doce/
bat. E ❡ Frontho aūt q̄dam vir ex pa/
leſtinis q̄ infeſtiſſimo demonio vexabatur
Nā ⁊ linguā eius laniabat dentibꝫ ⁊ ocu/
loꝝ nitebatꝰ lumē extinguere. ꝑrexit ad mō
tem. rogabatqꝫ btm̄ ſenē ut ꝓ ſe dn̄m ro/
garet. orauit Anthonius. dixitqꝫ ad eum.
Vade ⁊ curaberis. Illo incredulo ſibi: ⁊
violenter ibidē ꝯtra p̄ceptū remorāti eadē
geminabat Anthoniꝰ dicēs. Hic curare
nō poteris. egredere ⁊ calcata egipto ſtatiꝫ
te miſicordia xp̄i cōſequetꝰ. Tandē credi/
dit et ꝓfectus eſt. ac viſo egipto ſm ꝓmiſſi
onem ſenis quā ei dn̄s orāti reuelauerat. in
feſtatio ceſſauit inimici. ❡ Virgo ꝟo q̄dā
que a tripolitane regionis ciuitate deuene
rat. inauditis ac flebilibꝫ morbis laborabat

Eteniꝫ nariū purgamēta. oculoꝝ lacrime
auriū putridus humor in terrā cadēs ꝯfe/
ſtim in ꝟmes ꝟtebatꝰ. Augebat calamita
tē. corpus paraliſi diſſolutū. oclos q̄ꝫ per/
uerſos ꝯtra naturā habēs. Hāc parentes
eius deferētes cū ad anthoniū monachos
ire didiciſſent credentes in dn̄o: q̄ ꝑtinacē
ſanguīs fluxū in euāgelio tactu fimbrie ſta
re p̄cepat. rogauerūt ut miſerabilē filie co
mitatū ſuſciperēt. Illis renitētibus eū vſ/
qꝫ ad anthoniū ꝑducere. remāſere ꝑentes
foris cū filia debili apud btm̄ ꝯfeſſorem et
monachū paphunciū. qui effoſſis pro xp̄o
oculis ſub maximiano ꝑſecutore tali deho
neſtamēto corꝑis plimū gl̄iabatꝰ. Perue/
nerūt igitꝰ ad anthoniū monachi. Cūqꝫ de
morbo puelle referre diſponerēt. relatōem
eorū ſenis ſmo p̄uenit. et oēm debilitatȷ̄ et
itineris vſqꝫ ad ſanctū paphūciū: cauſam
q̄ſi ip̄e interfuiſſet expoſuit. Rogātibꝰ au
tē eū monachis ut ꝑentibus cū filia p̄mit/
teretꝰ ingreſſus. nō ꝯceſſit ſed ait. Ite ⁊ i/
uenietis puellā ſi nō eſt mortua curatam.
Et adiecit. Nullꝰ dꝫ ad meā hūilitateꝫ ꝑ/
uenire. qꝛ largitio curationū nō eſt huma/
ne miſerie: ſed ihū xp̄i miſericordie. q̄ vbi
qꝫ in ſe credentibus p̄ſtare ꝯſueuit auxiliū
Quāobrē ⁊ illa ꝓ qua petitis ſuis p̄cibꝫ li/
berata eſt. ⁊ cū ad dn̄m orarem ego mihi p̄
ſentia ſanitatis eiꝰ indulta eſt. dixit. et ver
ba eiꝰ puelle incolumitas ſecuta eſt. Naꝫ
exeuntes foras ad btm̄ paphunciū ⁊ filiā
ſoſpitē et ꝑentes letos reꝑerunt. F ❡
Non multū aūt poſt iſtos dies cū duobuſ
fratribuſ introeūtibꝰ ad anthoniū aqua in
itinere defeciſſet ⁊ vno ſiti mortuo alter ia
ceret in terra mortē expectās. Anthonius
ſedēs in mōte celeriter ad ſe duos mona/
chos vocauit. q̄ forte ibidē ſūt reꝑti. et feſti
nato p̄cepit ut lagenā aque aſſumētes inua
derēt iter qō ducit ad egiptū. dixitqꝫ Vnꝰ
e fratribꝫ huc aduenietibus mō migrauit ad
dn̄m. alter ſi nō cucurreritȷ̄ addetꝰ. Hoc eī
mihi nūc orāti reuelatū ē. Sic ait ⁊ iuxta
p̄ceptum eius monachi feſtinantes extin/
ctū corpꝰ inuenīūt. terraqꝫ id oprientes al/
terū refocillatūꝫ ſuo iunxerunt comitatui.
Erat aūt ſpaciū itinerȷ̄ vniꝰ diei. Fortaſſe

aliquis hoc q̄rat. cur nō anteq̄ moreret̄ an
thonius dixerit. incōgruo prſus xp̄ianus
argumēto vtit̄. q2 nō anthonij ſʒ dei fuit iu
diciū. q2 ⁊ de recedēte quā voluit ſentētiaꝫ
tulit. ⁊ de ſitiente reuelare dignatus ē. hoc
tm̄ in anthonio mirabile ē. ꝙ in mōte remo
tiſſimo ſedens corde ꝑuigili cūcta ꝑcul po-
ſita dn̄o indicāte ꝯgnoſceret ¶ Aliq̄ rur
ſus in tp̄e cū ſederet in mōte ⁊ ocl'os ſubi-
to tēdiſſet in celū vidit neſcio quā aīam le-
tantibꝫ in ei9 occurſu angel' ad celū ꝑgere.
Cuius ſpectaculi nouitate ſtupefact9 bea-
tū dixit ſcōꝝ chorū. orauitq̄ ut ſibi rei pn̄tꝭ
ꝯgtio panderet̄. Et ſtati vox ad eū facta eſt
indicans iſtā eſſe āmonis monachi aīaꝫ: qui
Nitrie morabat̄. Erat aūt ammon vir gn̄
deu9 q̄ ꝑſeuerāter a puericia vſq̄ ad ſene
ctutem in ſctītate vixerat. Itinere q̄ʒ die-
rum. xiij. ſpacio a Nitria loc9 in q̄ ſedebat
Anthoni9 diuidebat̄. Videntes aūt eū mo-
nachi āmirantē q̄ venerāt deꝑcati ſunt vt
cām hilaritatis ediceret. Quibꝫ ait. Mo
do ammon q̄euiſſe quē ꝓpter freq̄ntē eius
ad anthoniū ꝯmeatū: et ꝓpter celeritatem
indultorū ei a dn̄o ſignorū optīe nouerant
de q̄bus etiā hoc vnū dicendū eſt G ¶
Neceſſe ei fuit aliqn̄ flumē noīe Lycū ſubi
tis aquis inundatū trāſuadare. rogauitq̄
Theodorū q̄ cū ipſo erat. vt paululū a ſuo
ſeparet̄ aſpectu. ne nuditatē corpis inuicē
vterq̄ ꝯſpiceret. Receſſit theodor9. Ni-
hilominus ille ſeipm̄ cū nudare vellʒ eru-
buit. Cogitantē aūt eū ī alterā ripā vt9 di
uina trāſpoſuit. Rurſuſq̄ theodorus vir
⁊ ipſe deo deuotus trāſiens ad ſenē mirari
cepit ꝙ tā velociter fluuiū trāſuadaſſet Cū
q̄ nihil hūoris in pedibꝫ. nihil ī veſtibꝫ ei9
aq̄ ꝯſpiceret. rogauit eū ut tā incredibilem
trāſlatōem q̄ſi filio pr̄ exponeret. Nolente
illo dicere q̄ acciderant. amplexus ē pedes
eius. iurauitq̄ nō ſe dimiſſurū priuſq̄ ſi-
bi id qđ celabat referret. Videns ḡ ſenex ꝯ
tentioſe vincere volentē fratrē exegit viciſ
ſim ab eo. ut nulli hoc an̄ ſuā mortē indica
ret. atq̄ ita ꝯfeſſus eſt ſe ſubito in alterā ri
pam fuiſſe trāſpoſitū. neq̄ omnino vndis
impreſſiſſe veſtigia. dn̄ici corpis h' tm̄modo
priuilegiū aſſerēs: ⁊ eorū q̄bus ipſe ut apl'o

petro donauerat. ut aquaꝝ lenitate hūanuꝫ
corpus inſiſteret. Hec aūt Theodor9 pre
miſſo tp̄e nō dixit. poſt eius mortē retulit.
Monachi ergo q̄bus dixerat Anthoniuſ
de morte Ammon notauerūt diē. ⁊ venien
tibꝫ de nitria fratrib9 poſt dies trigita ſciſ
citātes reꝑerūt illo die illaq̄ hora dormiſ
ſe Ammon q̄ aīam eius ferri ſenex viderat
vtriq̄ igit̄ puritatē mētis in anthonio mi
rati ſunt quō rei tā lōge geſte ſtatim ad eū
fuiſſet ꝑlata ꝯgnitio. ¶ Archelaus q̄ʒ co-
mes cū eū inueniſſet in exteriori mōte ro-
gauit ut oraret ꝓ Policracia publij filia q̄
in laodicia erat admirabili et xp̄o dedita v
gine. patiebat̄ eīm peſſimos ſtomachi ⁊ la-
teris dolores q̄s ieiunijs nimijs vigilijſq̄
ꝯtraxerat. ⁊ erat penit9 toto debil' corpore.
Orauitq̄ anthoni9: et diē q̄ oratio fuerat
facta annotauit archelaus. Redit ī laodici
am. ⁊ inuenit ꝟginē incolumē. Percūcta
tus diē ſanitatis reperit tp̄us medele cum
annotatōe ꝯgruere. Et oēs ammirati ſunt
agnoſcētes eo tp̄e illā a dn̄o fuiſſe a dolori
bus liberatā. q̄ orās Anthonius ꝓ ipſa bo-
nitatē ſaluatorꝫ inuocauerat. ¶ Sepe eti
am ad ſe venientiū turbarū an̄ dies ⁊ men
ſes et cauſas ꝓdixit ⁊ tp̄a. Nā q̄ſdā viden
di eū tm̄ deſideriū. alios imbecillitas. nōnl'
los obſeſſa a demonibus corpa ꝑtrahebāt
nemo tn̄ vnq̄ vexatiōem aut detrimentuꝫ
laborioſi itineris ꝯqueſtus eſt. regrediebā
tur omēs ſpiritali cibo pleni. At ille ꝑcipie
bat nō ſue laudi hāc ammiratōnem ab eis
applicari debere ſʒ dn̄i. q̄ ſui notōem hoīb9
ꝓ capacitate mortalitatis indulſerit ¶ Q
Quodā aūt tp̄e cū exiſſet ad exteriora mo
naſteria. et rogat9 eſſet a fratrib9 ut ī naui
q̄dā cū monachis ꝓficiſcētib9 oraret: aſcē
dit. et ſolus ex omnibus odorē ſenſit teter-
rimū. aſſerebāt cūcti piſciū ſalſorū ⁊ carica
rū in naui poſitarū hūc eſſe putorē. At ille
alterius rei fetorem ſe ſentire affirmauit.
Adhuc loquēte illo adoleſcēs quidā poſſeſ
ſus a demone q̄ ꝓcedēs iuxta carinā ſe na-
uis abſcōderat. repente exclamauit. Quo
ſtatim ꝑ Anthoniū in noīe dn̄i ihū chriſti
curato itellexere vniuerſi diaboli illū fuiſſe
putorem. ¶ Alius quoq̄ ad euꝫ vir inteꝑ

ſuos nobilis demonioſus adducit̃. tãta op
p̃ſſus inſania ut nõ ſciret ſe eſſe apд antho
niũ. necnõ ⁊ corpis ſui ſupflua comederet.
Quamobrẽ rogatus ſenex ab his q̃ eũ ad
duxerãt ut p illo dñm oraret. intantũ iu-
uenis miſerie condoluit. ut tota nocte puigi-
lãs cũ eo aduerſum patiẽtis inſaniã labo-
raret. Sed cũ iã luceſceret. ⁊ obſeſſus im
petu in antthoniũ facto vehemẽter euʒ im-
puliſſet. iraſci ceperũt q̃ eũ adduxerãt. cur
ſeni feciſſet iniuriã. Quibꝫ anthonius ait.
Nolite alienã culpã iuueni miſero aſcribe
re. furor iſte obſidẽtis ẽ. nõ poſſeſſi. Idcir
co autẽ in hãc prupit dolẽs hoſtis audaci
am. q2 dñs ad aridã regionẽ ire eũ iuſſit. ⁊
expulſi ſathane indiciuʒ iſte aduerſum me
impetus fuit. Nulla pꝰ vba mora. ⁊ ado-
leſcens recepto ſenſu. ⁊ grãs agẽs deo ⁊ lo
cum vbi eſſet agnũt. ⁊ toto anthoniũ cõple
xans deoſculatus ẽ affectu. ¶ Innumerã
⁊ alia iſtiuſmodi ſigna ſunt q̃ mõachoꝝ cõ
cordi ſepe relatõe cõguimꝰ. Uerꝫ nõ tantũ
his adhibẽdus ẽ ſtupor. q2 mlto plus q̃ ſe-
quũtur cõditõem nr̃e fragilitatis excedunt
Hora circiter nona. cũ an̄ cibũ orare cepiſ
ſet. raptũ ſe ſenſit in ſpũ. et ab angelis i ſub
lime ferri. phibẽtibꝫ trãſitũ aereiſ demoni
bus: ceperũt angeli cõdicẽtes reqrere q̃ eſſʒ
cauſa retinẽdi nulliſ exiſtentibꝫ i anthonio
criminibꝫ. Illis vo ab exordio natiuitatꝭ re
plicare peccata nitẽtibus calũnioſa angeli
ora clauſerũt. dicẽtes nõ debere eos a nati
uitate eius delicta narrare q̃ iam xp̃i eſſent
bonitate ſopita. ſi qua autẽ ſcirẽt ex eo tẽpe
quo factus ẽ monachꝰ ⁊ deo ſe cõſecraſſet li
ceret pferri. Accuſabãt demones mlta p
caciter mẽtientes. ⁊ cũ deeſſent pbamẽta
fallacibꝫ. liber anthonio cõſcenſus apit̃. et
ſtatim rediẽs in ſe: in eo loco in q̃ ſtare ce-
perat. h̃ ſe ſurſũ vidit eſſe qđ fuerat. Tũc
vo oblitꝰ eſce. ex illa hora noctẽ gemitu ac
lamentatõe trãſegit. reputãs ſecũ hũanoꝝ
hoſtiũ multitudinẽ ⁊ colluctatõeʒ tãti exer
citus et laborioſum p aerẽ iter ad celũ. ⁊ h̃
apl̃i dictũ q̃ ait. Nõ ẽ vobis colluctatio ad
uerſus carnẽ. ſʒ aduerſum pricipes ptãtis
huiꝰ aeris. Qui ſciẽs aereas ptãtes ob id
ſp tẽptare: luctari ⁊ cõtẽdere. ne nobiſ liber
trãſitus eſſet ad celũ hortabat̃ monẽs. Aſ
ſumite arma dei ut poſſitꝭ reſiſtere i die ma
la. ut nihil mali habẽs qđ de vobis dicere
poſſit inimicꝰ cõfundat̃. nos aũt aplici ſer-
monis recordemur dicẽtꝭ. Siue i corpe ſi
ue extra corpꝰ neſcio deꝰ ſcit. Et Paulus
qdẽ vſqꝫ ad celũ terciũ raptus ẽ. ibiqꝫ au-
ditis vbis ineffabilibꝫ deſcẽdit. Anthoni
us aũt vſqꝫ ad aerẽ ſublatus pꝰ luctatõeʒ
liber cõſcẽſus apparebat. Habebat etiã iſti-
uſmodi donũ. Si cuius rei ſedẽs in mõte
ignarꝰ fuiſſet. ⁊ eiꝰ ſecũ inqreret notõnem
orãti ei a dño reuelabat̃. et erat ſm qđ ſcri
ptũ eſt a deo doctus. ¶ Deniqꝫ cum
a fratribus haberet̃ iſte tractatus. ⁊ ab eo
ſedule ſciſcitarent̃ queadmodũ ſe poſt cor
pis ſarcinã aĩa gereret. quiſue ei locus pꝰ
exitũ cõcederet̃. p̃xima nocte vox deſuper
nomẽ eius inclamitãs ait. Anthoni exur-
ge exi et vide. Qui exurgẽs egreſſus ẽ. ſci
ebat enĩ quibus rñdere deberet. Et eleuatꝭ
ad celũ oculis vidit q̃ndã lõgũ atqꝫ terribi
lẽ. caput vſqꝫ ad nubes attollẽtẽ. vidit eti
am p̃enatos q̃ſdã euolare cupiẽtes ad celũ.
atqꝫ illũ extẽſis manibꝰ phibere trãſgreſ-
ſum. e qbus alios apprehenſos elidebat ad
terrã. alios fruſtra retinere cõtẽdẽſ. dolebat
ſup ſe ad celeſtia tranſuolare. et maximum
gaudiũ mixtũ merore. victi victoreſqꝫ tri-
buebãt. Statimqꝫ ad eũ vox facta ẽ dicẽs
Anĩaduerte qđ vides. Et tũc cepit illumi
nato corde intelligere aĩaꝝ eſſe cõſcẽſuʒ: ⁊ di
abolũ phibẽtẽ q̃ ⁊ ſibi retinerʒ obnoxioſ. ⁊
in ſctõꝝ q̃s decipe ñ poterat cruciaret̃ vola
tu. His viſionũ exẽplis incitatꝰ q̃tidie ad
meliora creſcebat. Necqꝫ vo id qđ ſibi re-
uelatũ fuerat cã iactãtie fratribꝫ indicabat
Sʒ cũ orãs iugit̃ dei laudarʒ auxiliũ iter-
rogãtibꝰ cõpellabat̃ edicere. nec ſpũales fi-
lios pura i xp̃o aĩa occultare q̃cq̃ volebat
p̃ſertim cũ huiõi ſignorũ relatio ⁊ amoreʒ
miſtraret ppoſito. et fructũ laboris oſten
deret. Nunq̃ ille ant ira ſubita cõcitatꝰ pa-
tientiã rupit ant hũilitatẽ erexit in gloriaʒ.
Nã oẽs clericos vſqꝫ ad vltimũ gradũ an̄
ſe orare cõpellẽs. Ep̃is quoqꝫ atqꝫ p̃ſbite-
ris quaſi hũilitatis diſcipulus ad bñdicen
dũ ſe caput ſubmittebat. Dyaconos vo q̃.

ad eum viſitatis cauſa veniebāt cum pro
adiutorio coꝝ eis preſentibꝫ diſputaret. ad
orandū dn̄m ſibi ꝓponebat nō erubeſcēs ⁊
ipe diſcere. Nā ⁊ interrogabat frequenter
eos cū quibꝫ erat ⁊ ſi aliq̄d ab eis neceſſari
um audierat ſe fatebat̄ adiutum. K

Habebat aūt ⁊ in vultu magnā gratiam ⁊
āmirabile a ſaluatore etiā h̄ mun⁹ accepat
Si q̄s eīm ignar⁹ ei⁹ inter multitudinē mo
nachoꝝ eū videre deſideraſſet nullo indicā
te ceteris ꝑtermiſſis ad anthoniū currebat
⁊ anime puritatē agnoſcebat ī vultu ⁊ per
ſpeculū corꝑis gratiā ſancte mentis intue
bat̄. Nā ſꝑ hilarē faciē gerēs liquido oſtē
debat ſe de celeſtibꝫ cogitare. ſicut ſcriptu/
ra ait. Corde letante vult⁹ floret ſꝫ in me/
rore ꝯſtituto triſtat̄. Ita ⁊ Jacob agnouit
laban ſoceꝝ ſuū inſidias ſibi machinanteꝫ
dicēs ad filias ei⁹. Nō eſt facies patris ve
ſtri ſicut heri ⁊ nudiuſtercius. Sic ſamuel
agnouit dauid. letificatos eīm habebat ocu
los ⁊ dentes ſicut lac candidos. Similiter
agnoſcebat̄ anthoni⁹ q2 ſemꝑ eandē facieꝫ
inter ꝓſpera ⁊ aduerſa retinēs nec ſecūdiſ
extollebat̄ nec frāgebat̄ aduerſis. Erat aūt
⁊ in vultu amabilis ⁊ ī fidei puritate mira
bilis. Nunq̄ eīm ſciſmaticoꝝ ſe miſcuit cō
munioni antiquā eoꝝ ſciēs prauitatē atq̄
trāſgreſſionē. Nunq̄ manicheis aut alijs
hereticis ſaltim amicabilia ꝟba largit⁹ eſt
niſi tm̄ ea q̄ eos poſſent ab iniquitatis erro
re reuocare: denunciās taliū amicicias at
q̄ ſermones ꝑditionē eſſe anime. Sic etiā
arrianos deteſtabat̄ vt oībꝫ diceret nec iu/
xta eos quidē eſſe accedendū. Nā cū veniſ
ſent quidā arrianite repta poſt coꝝ exami/
nationē infideliſſima ſecta effugauit eos d̄
monte dicēs. multo ſerpentibꝫ deteriores
horꝝ eſſe ſermones. Mentiētibꝫ aūt arria/
nis. aliq̄n anthoniū ita vt ſe credere ammi
ratus eoꝝ audaciā ⁊ iuſti doloris ira cōmo
tus rogatuſq̄ ab epīs atq̄ vniuerſis fra/
tribꝫ alexandriā deſcēdit ibiq̄ arrianitas
publico ſermone ꝯdemnauit vltimā hanc
eſſe hereſim ⁊ ꝓcurſorē antixp̄i affirmans.
ꝓdicauitq̄ in ꝑplo filiū dei nō facturā non
ex vllis extantibꝫ ſꝫ ꝓprium ⁊ vni⁹ cū pr̄e
ſubſtātie ne creatura poti⁹ aut adoptio aut
appellatio videret̄. impiuꝫ eſſe dicens vel
mente concipere erat quando nō erat cum
verbū dei de⁹ qui eſt ſemꝑ patri ſit coeter/
nus. q2 ex eo nat⁹ eſt patre q̄ ſemꝑ eſt. Vn̄
aiebat Cū arrianis vobis nulla ſit ꝯiūctio
Que eīm ſocietas luci ad tenebras. Vos
fideliter credētes xp̄iani eſtis illi verbū id
eſt filiū qui ex deo patre eſt creaturā docen
tes nullo interuallo a gentibꝫ ſeparant̄ qui
ſeruiūt creature poti⁹ q̄ creatori qui eſt be
nedictus in ſecula. Ipa michi credite ira/
ſcunt̄ elemēta ⁊ oīs ꝯtra arrianū furorem
ſꝫm apl̄i dictū cōgemiſcit creatura q̄ ſibi
dn̄m ſuū ꝑ quē oīa ⁊ in q̄ oīa facta ſunt vi
deat coeq̄ri alias aggregari. Hec tanti vi/
ri ꝓdicatio exprimi non ꝑt q̄tū ad fidē po
pulos roborauerit. Letabant̄ quippe hoſti
lem ⁊ xp̄o inimicā hereſim anathematiza/
ri ab eccl̄ie colūna. Nulla tūc etas. nullus
ſex⁹ domi remanſit. Taceo de xp̄ianis pa
gani quoq̄ ⁊ ipi idoloꝝ ſacerdotes ad do/
minicū imperiū ꝯuolabāt dicētes. Depca
mur vt videam⁹ hoīem dei. q2 h̄ apud vni
uerſos ꝯſpicuū erat nomē anthonij. Ambi
ebant quoq̄ ſaltim fimbriā veſtimēti eius
attingere multū ſibi ⁊ tactū ꝓdeſſe creden
tes. Quot tunc dyabolica obſidione ⁊ va
rijs infirmitatibꝫ liberati quot ſimulacris
erepta ſunt ſpolia quāti etiā ab errore gen
tiliū retracti noſtro iuncti ſūt gregi. Tanti
certe vt paucoꝝ dieꝝ ſpacio ex idoloꝝ ſuꝑ
ſtitione ꝯuerſio omnē ꝑ annū credentium
vinceret turbā. Preterea cū irruentē mul
titudinē comites repellerēt eſtimantes te/
dio illū ꝯuentū ꝑpl̄i fore ipe tranquillo ani/
mo dicebat. Nunq̄d hic cet⁹ demonū ma/
ior eſt turbis. Nunq̄d obſequentiū multi/
tudo colluctatoꝝ in mēte noſtroꝝ cateruiſ
eſt numeroſior. L

Accidit etiā vt cū
eū redeuntē circa portā ꝓſequeremur a ter
go quedam mulier clamitaret dicens. Ex/
pecta homo dei filia mea atrociſſimo vexa/
tur demonio: expecta obſecro expecta ne et
ego corruens inteream. Hoc audito āmi/
rabilis ſenex a nobis ammonit⁹ volēs tm̄
⁊ ipſe paululum ſubſtitit. Cūq̄ appropin/
quante muliere puella iaceret exploſa ora/
uit tacitus iheſum ⁊ ad cōminationē eius

ſtatim ſpūs impurus egreſſus eſt. Puella
incolumis. ꝑplˢ in laudibꝫ dei. mater ī gau
dio fuit. Ipe aūt letabaꝛ qꝛ ad deſideratā
ſolitudinē repedabat. Erat aūt valde ſapi/
ens ⁊ hoc in ſe mirabile habebat qꝛ cū lit/
teras non didiciſſet ingenioſiſſimus ⁊ pru
dentiſſim⁹ immobilis ⁊ manſuetus erat.
Aliqñ etenī philoſophi duo gentiles ve
nerunt ad eū putātes anthoniū ſe poſſe de
cipere. Erat eñi in ſuperiori monte Quos
cū vidiſſet paganos intellexit ex vultu ⁊ ꝓ
cedens ad eos ꝑ interp̄tem ita cepit appel/
lare. Quare tā longe ad ſtultū hominē ſa/
pientes ſe vexare voluerūt. Illis dicētibꝫ
nō eſſe illū ſtultū ſꝫ ⁊ nimiū ſapientē vigi/
lanter reſpondit Si ad ſtultū veniſtis ſuꝑ
fluus eſt labor veſter Si aūt putatis me ſa
pientē eſſe ⁊ ſapientiā habere bonū eſt. imi
tamini que ꝓbatis qꝛ bonū ꝯuenit imitari
Si ego ad vos veniſſem vos imitarer. ſed
qꝛ vos ad me quaſi ad ſapientem veniſtis.
eſtote ſicut ⁊ ego ſum xp̄iani. Abſceſſerūt
philoſophi vtrūqꝫ mirātes ⁊ acumē inge/
nij ⁊ demonū expulſiones. Alios quoqꝫ
ſimiliter mūdi ſapiētes qui eū irridere cu
piebant qꝛ litteras ignoraret. tali diſputa/
tione rogauit dicēs. Reſpōdete michi q̄d
prius eſt ſenſus ante littere. Et quid cui⁹
exordiū. Senſus ex litteris. an littere oriū
tur ex ſenſu. Illis aſſerentibꝫ qꝛ ſenſus eēt
auctor atqꝫ inuētor litterarū. ait Igiť ſi cui
ſenſus incolumis eſt: hic litteras non req̄
rit. Quis p̄ſentiū poſt hāc colluctationem
nō exclamauerit. cū obſtupuerūt ⁊ ipſi qui
victi ſunt tantā in imꝑito litterarū ſagaci/
tatē animi āmirātes. neqꝫ eñi vt in ſolitu/
dine ⁊ montibꝫ verſat⁹ atqꝫ omnē ibidē exi
gens vitā agreſtis ⁊ rudis erat ſꝫ iocund⁹
atqꝫ affabilis ſermonē ſc̄m apl'i p̄ceptū di/
uino ꝯditū ſale ꝓferebat ita vt inuidia care
ret ⁊ amore oīm potireť. ¶ Inter hᷣ
quaſi pax eſſet his gentilitatē fuiſſe ſupera
tam. ⁊ tercio venerūt viri oīs ſecularꝫ pru
dentie nube cecati atqꝫ vniuerſis philoſo/
phie ſtudijs artiū ſuarū eſtimatōne doctiſſi
mi. Hi cū rationē ab eo exigerēt fidei quā
in xp̄o habem⁹ ⁊ niterenť arguta ſophiſma
tum interrogatōe de diuina cruce eū elu/
dere. intra ſilentiū paululū voce cōpreſſa.
primū eorū miſerat⁹ errorē eſt. Deinde ꝑ
interp̄tem qui ei⁹ verba diligētiſſime ī gre
cū ſolebat exprimere ſermonē ita exorſus
eſt dicēs. Quid pulcri⁹ eſt. quid ve hone/
ſtius crucē colere. an adulteria. parricidiū
vel inceſtū. his aſſignare quos colitis cū ī
altero ꝯtempt⁹ mortis inſigne virtutis ſit
in altero turpis religio ſit obſcenitatis ma
giſtra. Quid meli⁹ eſt dicere ꝙ dei verbū
manēs vt erat ob ſalutē noſtrā humanū
corpus aſſumpſerit vt ſocietate mortalita
tis nos eueheret ad celū. ꝑticipeſqꝫ nature
celeſtis efficeret. an vt ipi aſſeritis diuine
mentis hauſtū ad terrena venerāda caput
ſubmittere. ⁊ pecudū atqꝫ ſerpentiū formiſ
celeſte nomē includere. Quo ore xp̄ianorū
credulitatē audetis irridere. dicētiū xp̄m
filiū dei ſine ſui detrimento. et cepiſſe eſſe
qđ nō erat. ⁊ manſiſſe qđ fuerat. cū ipi aīaꝫ
de celeſtibꝫ detrahentes. nō tm̄ hoīm ſed et
pecudū ſoleatis ſepire corꝑibꝫ xp̄iana cre/
dulitas ꝓ ſalute mūdi deū ſuū veniſſe teſta
tur. vos vero innatā animā p̄dicantes vl/
tra citraqꝫ trāſfertis Chriſtiana fides que
oīpotentiā dei clementiāqꝫ veneraꝛ. ꝯſe
quenter incarnatōez dicit deo fuiſſe poſſi/
bilē ita tñ vt non ita euacuauerit dignatio
dignitatē. vos qui animā ex ſplēdidiſſimo
dei fonte manantē turpiter decidiſſe iacta/
tis qui mutabilē ⁊ ꝯuertibilē eā poſt ſui di
minutionē audetis aſſerere. iā illā quoqꝫ
naturā dñam ſeculorū ꝑ aīe ꝯtumelias im
pia lingua temeratis. imago eñi q̄ ſc̄m nos
naturalē ſimilitudinē ſui retinet auctoris.
cui vna ex q̄ defluit eadēqꝫ ſubſtantia. hu/
militates ꝓprias ⁊ iniurias ꝯſequēter ad
ſuā originē remittit. Igiť animaduertite
ꝯtumelias animarū ad patrē vt appellatiſ
earū ꝑ veſtrā blaſphemiā redundare. Crux
xp̄i dñi dei noſtri nobis ingeriť. Rogo q̄
hec eſt religionis obſcenitas. Nōne potiuſ
eſt crucē aut alicuius generis mortē ab ini
quis hominibꝫ illatā patienter ſuſtinere.
qꝫ yſidis plangere poſt oſirim vagos icer/
toſqꝫ diſcurſus. Pudeat queſo vos inſidi
arum typhonis. pudeat ſaturni fuge ⁊ de/
uorationis crudeliſſime liberorū erubeſcite

patricidiū iouis ⁊ inceſtū. erubeſcite raptū
eius et coitū mulierū atq̄ pueroꝝ. Ille ſi-
cut veſtri fingūt poete ad explendū imma-
niſſime libidinis furorē molles dedit in a-
more vagitus. Ille in dyane fluxit ſinꝰ ipſe
amator et p̄ciū. Ille modulatus ales ledeoſ
petiuit amplexꝰ. Ille in ꝓpriū ſeuiēs ſexum
regiū puerū m̄ſtrīſauibꝫ polluit. Hec voſ
creditiſ. hec colitis. hec ſunt vr̄oꝝ ornamē
ta temploꝝ. Equo depcoꝛ ꝓ vr̄a ſalute no
ſtra dicta penſate iudicio. Cūcta an nihil
libris credēda ſunt xp̄ianis. Si nihil nec
crucis quoq̄ cui detrahitis nomē agnoſci
tis. Si vniuerſa credenda ſunt, cur cū in
hiſdem libris cruci reſurrectio copuletur
paſſiōem diuinā ſtolido laceratis eloq̄o. ⁊
nō ſtatim iūgitis cecoꝝ viſum: ſurdoꝝ au
ditū: claudorū greſſum. lepre emundatōez
fuiens ambulāti deo ſuo mare. demonū fu
gas. reſurrectōem mortuorū. ⁊ defūctorū
ab inferis reditus. Hec oīa ſcripturis q̄s
interpolatis inſerta ſunt. et hiſdem volu-
minibꝫ ꝯtinent̄ p̄conia maieſtatis ⁊ mor-
tis. Quāobrē odio quo imbuti eſtis abie-
cto. inuenietis ilico et deū veruʒ eſſe ibm̄ et
ſalutis hūane gratia fragilē aſſumpſiſſe na
turā. Verū tamē nobis ſi nō pudet nar-
rare religioneʒ. Sed quas o error infelix
poteris referre culturas de tāta reꝝ fedita
te atq̄ vecordia. niſi forte ut audio fabulaſ
aſſeritis deorū vr̄orum. et obſcenitates et
crudelitates et vanitates ⁊ mortes. tegen
tes eas allegoricis velamibꝫ. librū raptum
terrā ꝓſerpine. ſemiclodū vulcanū. ⁊ cibe
lē ignem. iunonē aerē. appollinē ſolē. dya-
nā lunā. neptunū maria. et libidinū princi
pem iouē ethere interp̄tantes. Nec poſt
hāc excuſatiōis ꝓcacitatē. deū ſed creatu-
ras ꝯtempto creatore ſuſcipitiſ. O, ſi pul
critudo vos elementoꝝ ad ſuā traxit vene
ratōnem. modū fas erat cuſtodire. ⁊ opte
bat mirari tantū nec colere ne facture ve-
neratio creatoris eſſet iniuria. Nā ſm̄ iſti
uſmodi quā vos ſeq̄mini rō eſt p̄poſtera at
q̄ peruerſa. et architecti honoꝛ migrauit
ad domū. et medici ſciētia ad remedia cō-
feret̄. omniū q̄q̄ artificū merita vl̄ laudeſ
ad opa trāſferent̄. Quid ad hec dicitiſ. vt

agnoſcamꝰ que ſit cruciſ ridicule vob̄ igno
miniosa ꝯfuſio. Hac diſputatōe ꝯuertenti
bus inter ſe philoſophis ocul̄ ſimulq̄ mu
ſitātibꝫ ſubridens anthoniꝰ rurſum ꝑ inter
p̄tem ait. Preduruʒ nāq̄ cūcto videt̄ opi
q̄tiens iuſto vniuerſe rei: tenore calcato. la
boris merita factiſ magiſq̄ factoribꝰ aſtru
unt̄. Elemēta q̄deʒ ut memoraui ex ipo cō
ſpectu ſuā ꝯprobāt ſuitutē. Sed q̄m vos
obſuatōe dyaletica neceſſaria vt putatiſ q̄
q̄ colligitis. hoc q̄ʒ artificio etiā nr̄am reli
gionē ꝯpellitis affirmare. Reſpondēte mi-
hi. Cognitio dei queadmodū manifeſtius
approbat̄ ꝑ lectōem vboꝝ: an ꝑ opatōeʒ
fidei. Et qd antiquius eſt opatio fidei an
diſputatio ꝑ argumēta ꝓcedēs. Illis rn̄-
dentibus firmiorē ſermōibus opatōem eſ
ſe. et hāc liq̄dam de deo ꝯgnitiōem hn̄ eos
⁊ ipe dixiſſe ꝯſenſit. q2 opatōem q̄ ex fide
deſcēdit animi generat affectus. dyaleticā
vo ex artificio ꝯponentiū ſumpſiſſe oppoſi
tōis exordia. Cum g̃ ait. opatōem fidei aīo
ſitam q̄s habuerit. ſupflua erit vboꝝ ꝯpo
ſitio. ꝑ quam ꝯceptā ſenſu nr̄o credulitatē
temptatis euellere. et tn̄ ſepe nr̄as explica-
re intelligētias non valetis. Ita ſolidiora
ſunt mētis opa q̄ ſophiſmatū fraudulenta
ꝯcluſio. Nos xp̄iani miſteriū vite nr̄e nō
in ſapīa mūdi habemus repoſitū. ſed in v-
tute fidei que nobis a deo tributa per xp̄m
eſt. Hāc orōis mee vitatē reꝝ q̄tidie que
geruntur ordo ꝯmēdat vobis impitis et
lr̄arū vr̄arum ignaris ad dei cognitōnem
eius ſolū vba ſufficiūt. Ecce nos tot gēti-
litatis gregibꝫ abſtracti in vniuerſum orbē
quotidie ꝓpagamur. vobis vo pꝰ aduētū
dn̄i nodoſe ſophiſmatū defecerūt vſutie.
Ecce nos ſimplicē xp̄i fidem docti ydola-
triā debellauimus. et ꝑ p̄dicatōeʒ ignomi-
nioſe crucis aurata tēpla ceciderūt. Vos
ſi poteſtis oñdite qua ꝯtexione vboꝝ gen
tilitatē xp̄o p̄ponere ſuaſeritis. Per omes
iam terras verꝰ dei filiꝰ xp̄us ē agnitꝰ. ni-
hil eloq̄ntia ſophiſmatuʒ. nihil diſputatio
philoſophie multitudini p̄t obeſſe creden
tiū. Crucifixū nominamus ⁊ vniuerſi de-
mones quos vos ut deos colitiſ rugiūt. at-
q̄ ex obſeſſis corpibꝫ ad primū dominice

crucis ſignū fugant̄. Ubi ſunt illa fabulo-
ſa oracula. vbi egiptioꝝ incantatões. q̄ ma
gorū ꝑfecere carmina. Certe tunc vaſtata
ſunt omnia cū de ſua cruce mūdo xp̄s into
nuit. Nihilominus vos p̄termiſſis debili
tatorū catervis glo̾ioſam ihū̄ mortē irridere
conamini. Illud aūt q̄le eſt qđ nunq̄ʒ inſe
ſtatõe regali ꝯcuſſa gētilitas īmo ſeculo ca
ra et hoīm p̄ſidijs fulta iam corruit. Nos
famuli xp̄i quo plus p̄mimur eo magꝭ aſ-
ſurgimus et floremus. Ueſtra ſimulacra
ornatis quondā ſepta parietibꝰ iā vetuſta
te collapſa ſunt. Chriſti vero doctrina q̄ vo
bis ſtulticia videt̄ et ludus licet tyrānica
ꝑſeq̄ntium principū temptamēta ꝑtulerit.
licet varijs ſit incurſata terroribꝰ: nullo tn̄
terrarū orbe ꝯcludit̄. nullo gentiū barbara
rū fine ꝓhibet̄. q̄n enim divine ſciētie tan-
tus ſplēdor illuxit. q̄n tot ſimul ī ſe ꝯvene-
re v̾tutes. ꝯtinētia in m̄trimonio. v̾ginitaſ
in eccleſia floret. martirū ꝓ dn̄o ſuo glo̾ioſa
ꝯſtantia. quorū omniū crux xp̄i principiuʒ
eſt. Cū interim vos inter tātos v̾tutū cho
ros. ſilogiſmorū retia tēditis. et verā reruʒ
lucem tenebroſis conamini argumentatõi
bus obvoluere. Ecce noſ ut dixit doctor nr̄
nō in gentili ꝑſuaſiõe ſed in fide aptiſſima
ſuademus q̄ v̾borū affirmatõeʒ p̄venire ꝯ-
ſuevit. aſſunt q̄ppe patiētes a demonibꝰ ve
xati q̄s cū in mediū ꝓduxiſſet: v̾ba repeti-
vit dicēs. Nūc vos collectõibꝰ v̾ris et quo
vultis maleſico carmine deos v̾ros q̄s pu
tatis, expellite. ſi naūt nō poteſtꝭ victas ſub
mittite manus. et ad xp̄i tropħea ꝯfugite.
⁊ ſtatim crucifixi credulitatē maieſtatꝭ po-
tentia, ꝑſeq̄t̄. Dixit et invocato noīe ihū̄ cū
vitale ſignū in ſacro numero trinitatis p̄ſſiſ
ſet in frōtibꝰ vna cū expulſis demonibus.
vna p̄ſentiū philoſophorū cōfutata ſapien
tia eſt. Expaverūt eñi ſtupentes hoīem cui
poſt tantū ingeniū afflueret ſignoꝝ divina
largitio. At ille vniverſa xp̄o q̄ curaverat
aſſcribēs vſus ē affatu reciproco et ait. No
lite me putare his ſanitatē dediſſe. xp̄us ꝑ
ſervos ſuos facit iſta mirabilia. Credite ⁊
vos et videbitis: q̄r devota deo fides non
eloq̄ntie vanus tumor talia ſigna mereatur
Confugite ad crucifixi legē, noſq̄ʒ eiꝰ imi-
tamini famulos. ⁊ h̄ ſcientie fine contenti.
nulla deinceps ſecularis imprudētie argu
menta q̄ratis. Hactenus anthonio dicē
te miro philoſophi ſtupore ꝑculſi. ⁊ cū ho-
norifico ſalutatu ab eo recedētes m̄ltū eiuſ
ſibi fatebant̄ ꝓfuiſſe ꝯſpectū. N Hoc
in eo viro mirabile eſt ut hoīem in extremo
mūdi limite ꝯditū. et favor principū ⁊ oīs
celebraret aula regalis Nā ⁊ ꝯſtantinꝰ au
guſtus. ⁊ eius liberi ꝯſtans atq̄ʒ ꝯſtantiꝰ ta
lia ꝯgnoſcētes. crebro ad eū quaſi ad patrē
miſſis lr̄is obſecrabāt. ut reciprocis eoſ ſcri
ptis hilararet. At ille eiuſmodi manēs q̄-
lis et ante q̄ʒ lr̄e ad eū venirēt fuerat. nec ſa
lutatõe principū movebat̄. ⁊ tanq̄ʒ nō acce
ptis lr̄is ꝯvocatis monachis aiebat. Re-
ges ſeculi ad nos miſerūt ep̄las que hic xp̄i
anis adhibenda miratio eſt. Licet eniʒ di
verſa ſit dignitas. attamē eadē naſcēdi mo
riendiq̄ʒ ꝯditio eſt. Illa ſunt veneratõe oī̄
ꝑcolenda. illa toto animi affectu retinenda
ſunt ꝙ hoībꝰ deus legē ſcripſerit. ꝙ ꝑ filiū
ſuum ꝓprijs eccleſias ditaverit eloquijs.
Que monachis eſt rō cum ep̄lis regum.
Cur accipiā lr̄as q̄bus ꝯſueta neſciā redde
re ſalutatõis obſeq̄a. Igit̄ rogatus ab vni
verſis fratribꝰ ut xp̄ianos reges ſuiſ lr̄is re
frigeraret. ne. ſ. ꝑ ſilentiū eius exaſꝑarent̄
ad ſuſceptas ep̄las ꝯvenientia reſcripſit. lau
davit primū ꝙ xp̄m colerēt. deinde ſaluta
ria ꝑſuaſit. ne magnā putarēt regiā p̄tātem
ne p̄ſentis carnis impio tumētes ſe hoīes
eſſe neſcirent. ⁊ iudicādos a xp̄o obliviſce-
rent̄. Ad poſtremū clemētie circa ſubiectoſ
et iuſticie curā q̄ʒ inopū admonuit. atq̄ʒ v
nū ſempiternū eſſe regē oīm ſeculoꝝ iheſuʒ
xp̄m ep̄lis teſtatus ē. His p̄cipes ſuſce-
ptis vehemētiſſime letabātur. Sācta quo-
q̄ʒ apud cūctos Anthonij flagrabat opinio
ita ut eiꝰ ſe filios cuperent noīari. Magna
etēīm cū audiētibus affabilitas oīm ī ſe ſtu
diū ꝯverterat. Poſtq̄ʒ g̊ gētiles cōfutati re
ges admoniti fratres ab eo ſunt ꝯſolatõne
relevati. ad interiorē montē et ad rigorē ſo
litū regreſſus eſt. ibiq̄ʒ ſepe cū introeuntibꝰ
deambulās ac reſidēs ſtupebat. ſicuti ī da
niele ſcriptū eſt. ⁊ interiectis horaꝝ ſpacijs
ꝯſequentia reſpōdebat. ut intelligeret̄ aliq̄

reuelatōis vidiſſe ſecreta. Nā in mōte poſi
tus ea q̄ in egipto lōge gerebant̄ puidēs e/
piſcopo ſerapio inibi ꝯſtituta narrauit.

¶ Lamentabilis ſeqtur viſio ⁊ oīm
lacrimarū fonte plāgenda. Cū em̄ cū fratri
bus circa ſedentibꝫ oparet̄ intēte fixit ocu
los in celū gemens atq̄ ſuſpirās. Et pꝰ ali
quantū ſpaciū reuelatōiſ incepte nimio do
lore ꝯtremuit. ⁊ ſtatim fixis genubꝫ ante di
vultū ꝓuolutus orauit. ut clemētia ſua fu
turū auerteret ſcelus. Succedūt orōi lacri
me metus ingens inuadit pñtes. obſecrāt
vt tāte calamitatis exponeret viſionē. Si
gultus occupant vocē. lingua fletibꝫ p̄pedi
tur. et in medio conatu ſmo gemitu inter/
rūpit̄. Vix tñ cū vociferatōe luctuoſa ait.
Melius erat o filioli impendens piaculum
cita morte lucrari. Sic incipiēs rurſuz la
crimis vincit̄. et inter egra ſuſpiria tandez
pectori ꝯmodans vocē magnū inqt q̄dāz
⁊ vniuerſis ſeculis inauditūz imminet ne/
phas. Magno fides catholica turbine ſub
uertet̄. et hoīes iumētis ſimiles xp̄i ſancta
diripient. Vidi em̄ altare dñi mulorū cir/
cūdatū multitudine. q̄ crebris calciū ictibꝰ
omnia diſſipabāt. Hec eſt cauſa gemituū
quos audiſtis. Et facta eſt vox dñi dicens
Abhominabit̄ altariū meū. nec mora. viſi
onem ſeqtur effectus. Nā pꝰ annos duos
ſeua arrianoꝝ irrupit inſania. Tūc eccl̄iaꝝ
rapine. tūc diuinoꝝ temeratio vaſorū. tūc
pollutis ethnicorū manibꝫ ſacra polluta ſūt
miſteria. tūc paganorū opificum p̄ſidia ad
uerſum xp̄m ꝯpata cū aſſumptōe palmaꝝ
q̄ꝫ ydolatrie apud alexandriā inſigne ē. ad
eccl̄iam pgere ꝯpellebant̄ xp̄iani ut arria/
norū populi crederent̄. proh ſcelꝰ horrēz ani
mus replicareq̄ geſta ſunt. Vginū matro/
narūq̄ ereptus pudor ſanguis ouiū xp̄i in
xp̄i templo effuſuſ venerāda reſplit altaria
baptiſteriū. p volūtate gentiliū pollutū eſt
nihil defuit viſionis vitatē mōſtrauit effe
ctus. q̄ꝛ calcitrantiū mulorū indiſciplinatō
arrianorū eſſet impietas. Sed iſtam triſti
ciā ꝯſeq̄ntis reuelatōis pſperitate ꝯſolatuſ
eſt et ait. Nolite filioli merori vos penituſ
cedere. vt enim iratus eſt dñs ſic rurſū mi
ſerebit̄. et ſuum cito eccl̄ia recupabit orna

tum. eoſq̄ qui in pſecutōibꝫ fidem dñi ſer
uauerint ſolito videbitis fulgore relucētes
Reuertent̄ ad foueas ſuas ſerpētes. ⁊ reli
gio lōgius ꝓpagabit̄. tantū videte ne fidei
vr̄e ſinceritas arriana labe ſordeſcat. Nō
apl̄orum. ſed demonū et patris eoꝝ dya/
boli iſta doctrina eſt. ob id p inſipientiā iu
mentorū ſimilis pecudū eorū expſſuſ ē ani
mus. ¶ Hucuſq̄ Anthonius. Sed nos
minime ꝯuenit diffidere. tā grāde mira/
culū p hoīem potius ſe oſtēdi. Saluatoriſ
em̄ ꝓmiſſio eſt ita dicētis. Si habueritis fi
dem ut granū ſinapis. dicetis huic monti
trāſfer te et trāſferet̄. et nihil impoſſibile e/
rit vobis. Et iterū. Amen amē dico vobis
omne q̄ꝫ petieritis p̄rem in nomīe meo da
bit vobis. petite et accipietis. Ipſe em̄ ſuiſ
diſcipulis ⁊ vniuerſo credentiū gregi. nūc
ſubiectōem demonū. nūc variarū infirmita
tum pollicēs curatōem aiebat. Gratis ac/
cepiſtis gratis date. Nūqd ſue vtutiſ impe
rio curabat anthoniꝰ. Nūqd ſue poſſibili/
tatis arbitrabat̄ eſſe q̄ꝫ fecerat. Orōibꝰ nō
p̄ceptis demōeſ morbiq̄ ceſſerūt. ⁊ ad xp̄i
dei noſtri nominatōem ſemp vniuerſa pfe
cta ſunt. Nemo ſapientū ſanitatū admira
tōnem aſſcribat Anthonio ſed dño ihū: q̄
ſolitā erga creaturas ſuas exhibēs beniuo/
lētiā nūcquoq̄ p electū famulū ſuū indul/
genter exercuit Anthonius tantū orabat. ⁊
ob vite eius merita cūcta dñs largiebatur

¶ Sepe aūt ⁊ contra voluntatē ad
exteriorē montez a fratribꝫ pducebat̄. Et
cū iudices qui ad interiꝰ archiſteriū ꝓpter
aſperitatē itineris ⁊ obſeq̄ntiū multitudi/
nem ⁊ horridā ſolitudinē ire nō poterāt p̄/
cario q̄rerent. ut eius fruerent̄ aſpectibus
nec impetrare poſſent. q̄ꝛ moleſtiſſime fere
bat vexatiōem diſcurſuū. Ipſos catenatos
quos aut noxietas aut vigor publicus con
ſtrinxerat ad eū deſtinabāt. ſciētes taleſ ab
anthonio nō poſſe ꝯtēni. quoꝝ fletibꝫ ſupa
tus ptrahebat̄ ad exteriorē montē agſcēs
laborē ſuū vtilē miſeriſ fore. Suadebatq̄
iudicibꝫ qui eū inuitauerāt: ut in ſententia
ꝓferenda: et odio ⁊ gr̄e dei timorē antepo/
nerent. nec ignorare eos debere q̄ꝫ ſcriptū
eſt. Quocunq̄ iudicio iudicaueritis. in eo

iudicabiť de vobis. Attamē inter medios
ſmones care ſibi ſolitudinis recordabatur
Poſt coactā itaqꝫ ꝑſentiā quā ducis ꝑces
et qḋ verius eſt miſeroꝝ fletus extorſerat.
poſt ſalutaria monita. poſt reoꝝ ꝯmēdatio
nem: quorūdam ꝟo ⁊ abſolutōem. poſtulā
ti duci ut paulo largius eidē ſuā ꝑſentiaꝫ
indulgeret: ait. nō poſſe ſe diutiꝰ ibidē mo
rari. grato vſus exēplo. ꝙ ſicuti piſces ab
aqua extracti mox in arēti terra moreren̄t.
ita ⁊ monachos cū ſecularibus retardātes
humanis ſtatim reſolui ꝯfabulatōibꝫ. Ob
id ergo inqͣt ꝯuenit. ut piſces ad mare: ita
nos ad montē feſtinare. ne tardantibꝫ no/
bis aliq̄ ꝓpoſiti ſuccedat obliuio. Pre tan
ta hoīs ſapientia dux miratuſ iuſtā de eo
tulit: verāqꝫ ſententiā dicēs. Uere iſtū eſ/
ſe dei famulū. nec in ruſtico hoīe potuiſſe tā
tam aliqn̄ ineſſe ſapientiā. niſi diuino amo
re regeret̃. Preterea cū balaciꝰ q̄ ſub neſto
rio ꝑfecto alexandrie dux egipti fuit. homo
arriane iniquitatiſ ſtudioſiſſimꝰ fautor ita
xp̄i eccleſiā ꝑſequeret̃. ut animo veſano ꝟ
gines monachoſqꝫ nudatoſ ꝟberaret ī pub
lico. ad eū anthonius lr̄as miſit. q̄rum iſta
ſentētia eſt. Uideo irā dei venientē ſup te
deſine ꝑſequi xp̄ianos ne te ira occupet. q̄
ꝓprimū iam tibi minat̃ interitū. Legit inſe
lix ep̄lam: ⁊ irriſit. atqꝫ in eam expuēs ꝓie
cit in terrā. portitores quoqꝫ multis affici/
enſ iniurijs. anthonio talia renūciari prece
pit. Qm̄ cura tibi tantoꝑe monachoꝝ ē. eti
am ad te mei vigoris trāſiliet diſciplina.
Sed cōfeſtim minitatorē oppreſſit ſuppli
cium. et poſt q̄nqꝫ dies os effrenatuꝫ vltio
diuina cōpeſcuit. Egrediť enim ad primaꝫ
manſionē alexandrie que appellat̃ cherēū
cū ſupradicto egipti ꝑfecto neſtorio. vehē
tur equis. quos inter omnes balatiꝰ cuius
erant māſuetiſſimos nutrierat. Cū ergo pa
riter ſolito ſibimet equi alluderent. mitior
quo neſtorius vehebat̃. morſu repentino ba
latiū decuſſit in terrā. ac ſic in eū inhiās fe/
mora eius lacerauit atqꝫ corroſit. ut ſtatim
relatus ad ciuitatē poſt terciū diem more/
ret̃. vniuerſiqꝫ agnoſcerent minarū ab An
thonio ꝑdictarū effectū quātotius cōſecu/
tum digno ꝑſecutoris fine ꝯpleto. Ceteroſ
ad ſe venientes mira cū modeſtia anthoni
us admonebat. ut oblita ſeculi dignitate re
motioris vite beatitudinē appeteret. Si q̄
autē maiori poteſtate ꝑmebant̃ nec poterāt
obtinere iuſticiā. ita eoſ obnixe defendebat
vt ipſe ꝓ illis pati videret̃ iniuriā. ¶
Multis vtilis fuit ꝑclari ſenis oratio. mul
ti magnis diuitijs et altiori gͣdu militie ꝯ
relicto eius adheſere curriculis. Et vt infi/
nita breui ſmone ꝯp̄hendā bonum egipto
medicū xp̄us indulſerat. Quis nō triſtici
am apud anthoniū mutauit in gaudiū. q̄s
non iram vertit in pacē. Quis orbitatꝫ lu
ctum nō ad eius tempauit aſpectū. Quiſ n̄
merore paupꝑtatis quo ꝑmebat̃ abiecto ſta
tim et diuitiū deſpexit opulētias. ⁊ in ſua le
tatus eſt paupꝑtate. Quis poſt laſſitudinē
monachus non eiꝰ vegetatu hortatus ē. q̄s
adoleſcentie etatis accēſus ardoribꝫ nō ex
eius admonitu pudicicie amator fuit. quiſ
vexatus a dyabolo ſine medela rediſt. quis
inimici cogitatōibus diſtractus nō ceca tē
peſtate ſopita ſereno regreſſus eſt aīo. Sci
ebat enim q̄ q̄ſqꝫ laboraret incōmodo: ⁊ ex
vite meritiſ diſcretōeꝫ ſpirituū agnoſcens
adhibebat ꝟboꝝ ꝓut erant vulnera ſanita
tem. Unde effectū eſt vt poſt eius doctri/
nā omnes dyaboli panderent̃ inſidie Mul
te quoqꝫ ad eius ꝯſpectū deſponſate puelle
ab ipſo pene thalamo recedentes in eccleſie
matris gremio ꝯſederūt. Quid plura. To
tiꝰ orbis hoīes ad eū ꝯfluebāt. et vniuerſa
rū gentiū varietas bellicoſiſſimū ꝯ̄ demo/
nes virū ꝯſpicere geſtiebant. Nullꝰ ſe fru/
ſtra illuc veniſſe ꝯq̄ſtus eſt. omnibꝫ delecta
bile atqꝫ iocundū laboris ꝯmertium fuit.
Fatigatio em̄ itineris emolumentū viatici
reportabat ſicut rei ꝓbauit effectus. Naꝫ
poſt reſolutōem eiꝰ q̄ſi ꝯmuni funere orbi
tatis excepto. ꝓpriū ſinguli ꝑentē luxerūt.

R ¶ Quis autē finis vite eius fuerit:
dignū eſt ⁊ me ꝯmemorare. et vos cū deſi/
derio audire. qꝛ et hoc in eo imitabile cūctꝫ
fuit. Iuxta cōſuetudinē ad viſendos frēs
qui in exteriori mōte erant. venit ibiqꝫ a di
uina ꝓuidentia de ſua morte ꝯdiſcēſ: ita ex
orſus eſt dicēs. Ultimā filioli pr̄is audite
ſententiā. nō enim arbitror ꝙ in h̄ ſeculo

iterū nos viſuri ſimus. Cogit ↄditio natu
re ut poſt centenariū numerū quē anniſ q̄n
ꝙ ſupgredioꝛ iā reſoluar. Jta locutus au/
dientiū pectoꝛa ↄtriſtauit. gemitus lacrīe
ꝙ dicta merētia ↄſecute ſunt. Amplexabā
tur eum vniuerſi quaſi iam de ſeculo receſ
ſurū. At ille tanꝙ aliena deſerēs ad ꝓpriā
patriā ꝓfecturus magna cū leticia ꝑcipie/
bat. deſidiā inſtituto nō debere ſurripe. ſed
tanꝙ quotidie moriṫ os ut ante ꝑdixerat:
a ſoꝛdidis cogitatōibus aīam cuſtodire. ⁊
omnē emulatōem ad ſanctos q̄ſꝙ ↄuerte
re. Ad melecianoſ ꝟo ſciſmaticoſꝙ ne ꝓpe
q̄dem accedere. Scitis eñ aiebat eoꝝ an/
tiquā ꝑuerſitatē. neꝙ cū arrianis ↄmunio
ni iungamini. qꝛ impietas eoꝝ iā oībus
manifeſta eſt. His etiā illud addebat. nul/
lū debere xp̄ianū cū ſeculi viderit ptātes ꝓ
arrianoꝝ et melecianoꝝ pugnare neq̄cia.
a xp̄i territū diſcedere ꝟitate. moꝛtaliū illā
eſſe deſēſionē nec diu fallacē ꝑmanere poſ
ſe fantaſiam. Qua ꝓpter aiebat cuſtodiēda
eſt pia fides in xp̄o et patrū religioſa tradi
tio quā ex ſcripturarū lectōe et crebro mee
ꝑuitatis didiciſtis admonitu. Finito ſmo
ne fratreſ eū vehemētiſſime retardabāt glo
rioſo patris cupientes termino decoꝛari.
Sꝫ mltas ob cauſas q̄s ⁊ ſilētio demōſtra
bat. ꝑcipue tñ ob ꝑſumptā egipti cōſuetu/
dinem ↄtradixit. Nos etem̄ egiptijs ē. no
biliū et ꝑcipue beatoꝝ martirū coꝛꝑa lin/
teamine q̄dem obuoluere. et ſtudiū funeri
ſolitū nō negare. terra ꝟo nō abſcondere:
ſed ſup lectulos domi poſita reſuare. Hūc
honoꝛē quieſcētibus reddi inueterate ↄſue
tudinis vanitas tradidit. De hoc anthoni
us ſepe et ep̄os deꝑcatus eſt. ut populos ec
cleſiaſtica ↄteſtatōe coꝛrigerēt: ⁊ laycoſ vi
ros ac mulieres rigidius ip̄e ↄuenit dicēs
nec legitimū hoc eſſe: nec deo placitū q̄ ꝓpe
cū patriarcharꝫ et ꝓphetarꝫ ſepulchꝛa q̄ ad
nos vſꝙ ꝑdurāt hec facta ↄuincerēt. Do
minici quoꝙ coꝛꝑis exēplū oꝑtere intue/
ri iubebat. quod in ſepulchro poſitū lapide
vſꝙ ad reſurrectōis diem terciū clauſum
fuerit. atꝙ hijs modis viciū circa defun/
ctos egipti. etiā ſi ſancta eſſent coꝛꝑa coar
guebat dicēs. Quid maius aut ſancti⁹ coꝛ
poꝛe ꝑoteſt eſſe dñico. quod iuxta ↄſuetudi
nem gentiū ceterarū humo ↄditum eſſe ſci
mus. Hec iuſta ꝑſuaſio multoꝝ inſitū e/
uellit errorē. et repoſitis in terra cadaueri/
bus dño gratias ꝓ bono magiſterio retule
runt. Metuens ergo conſuetudinē ſupꝛa
dictam. ne eodem etiā circa ſe laberenṫ erro
re. celeriter valedicēs monachis q̄ ↄfluxe
rant ad amicū virtutis habitaculū repeda/
uit. Poſt mēſes aūt paucos cū nō medi
ocre incōmodū ſenilia mēbꝛa turbaſſet. vo
catis ad ſe duobꝫ fratribꝫ: quoſ ibidē ante
xv. annos modico interuallo ſeiūctos inſti
tuerat. quiꝙ ei iam ſeni ceꝑant miniſtrare
ait. Ego q̄dem filioli ſm eloquia ſcriptura
rū patrū gradioꝛ viā. iam eñ dñs me inui
tat. iam cupio videre celeſtia. ſed vos o vi
ſcera mea admoneo ne tanti tꝑis laboꝛē re
ꝑente ꝑdatis. Hodie vos religioſū ſtudiū
arripuiſſe arbitramī. et cepte volūtatis foꝛ
titudo ſuccreſcet. Varias demonū noſtꝛ in
ſidias. vidiſtis eoꝝ et impetus feroces et
vires effemīatas. Jhꝛſum ſuſpirate ⁊ cre
dulitatē noīs eius vr̄is figite mentibꝫ. ⁊ a
certa fide vniuerſi demōes fugabunṫ. Me
mentote etiā admonitionū mearū. ⁊ incer
te ↄditōis vitā quotidie ancipitē ꝑtracta/
te. ⁊ celeſte vobis ꝑmiū ſine cunctamīe tri
bueṫ. Sciſmaticoꝝ quoꝙ et hereticoꝝ
venena vitate. meūꝙ circa eos odiū ſecta/
mini. qꝛ xp̄i ſunt inimici. Scitis ip̄i ꝙ nul
lus mihi nec pacificus q̄dem ſmo cū eiſ ali
quando fuerit ꝓpter prauā eoꝝ voluntatē
⁊ ꝑtinar ↄtra xp̄m bellū. Jn h̄ autē mag̃
eſtote ſoliciti: ut dñi ꝑcepta ſeruetis. ut p⁹
moꝛtem veſtrā ſcti quiꝙ q̄ſi amicos ⁊ no/
tos in eterna vos recipiāt tabernacl̄a. Hec
cogitate. hec ſapite. hec retexite. ⁊ ſiqua mei
vobis cura. ſi q̄ patris memoꝛia ē. ſi mihi
vicariū rependatis affectū nullus ad egip
tū meas ꝑferat reliq̄as. ne vano coꝛpus ho
noꝛe ſeruet. ne vitupati ritus a me ut noſtꝫ
etiā circa me ſeruenṫ obſeq̄a. Huius enim
rei gr̄a marīe huc ſum regreſſus. Vos igiṫ
humo tegite. vos patris oꝑite coꝛpuſculū
⁊ illud quoꝙ ſenis vr̄i cuſtodite mandatū
vt nemo ꝑter vr̄am dilectōem locū tumu
li mei nouerit. Confido in dño. qꝛ nc̄cario

reſurrectõis tpe hõc corpuſculū reſiliet in-
corruptū. Veſtimentoꝝ aūt meorū ſit iſta
diuiſio. Melotē et palliū tritū cui ſuperia-
ceo athanaſio epo date: qđ mihi nouū ipe
detulerat. Serapiō epus aliū accipiat me
lotē. vos cilicinū habetote veſtimentū. et
valete viſcera mea. anthonius em̄ migrat
et iam nō erit in pſenti ſeculo vobiſcū. Ver
ba finierat. et oſculantibꝫ ſe diſcipulis extē
dens paululū pedes mortē letus aſpexit. ita
ut ex hilaritate vultus eius angeloꝝ ſctōꝝ
qui ad pferendā aīam eius deſcenderāt p-
ſentia noſceret. Hos intuēs tanq̄ amicos
videret aīam exalauit. et additus eſt patri
bus ſm ordinē ſcripturarū. Seruauerunt
mandata diſcipuli. inuolutū vt pceperat cor
pus humo operientes. ⁊ nemo interim vſq̄
ad hāc diem pter eos vbi ſit ꝯditum nouit
Legatarius aūt anthonij bndictōem q̄ tri-
tum palliū cū melote impio eius meruerat
accipe anthoniū in anthonij muneribꝫ am
plectit. et tanq̄ magna hereditate ditat⁹ le-
tanter p veſtimentū recordat ymaginē ſan
ctitatis. Hic anthonio vite terminus fuit
iſta pricipia meritorū. que licet partiori vt
pdixi ſermōe narrauerim. tamē ex his po
teſtis aduertere q̄liter homo dei a puericia
ad ſenectā vſq̄ puenerit. et qđ omni ſp du
bitatōe calcata: nec lāguori nec lōgeue qc-
q̄ etati aliqñ ꝯceſſerit. Magis aūt eq̄lita-
tē ppoſiti tenens nec veſtimentū mutauit.
nec pedes lauit. nec eſcā ſectatus ē mollio-
rem. oculorū quoq̄ aciē ⁊ numerū dentiū
licet paululū ob etatē viderent attriti. nec-
non et pedum inceſſum. totius etiā corporis
firmitatē ita ꝯtra iura nature meritoꝝ grā
cuſtodiuit. ut lautorū corporū q̄ balneis at
q̄ delicijs ꝯfouent. hilarior eius caro vide
ret. Hoc etiam fratres qđ p oēs puīcias
amor eius famaq̄ volitauit. quē nec libro
rū diſſeminatorū oratio loculēta. nec mūda
ne ſapientie diſputatio. nec nobilitas gene
ris. nec opum infinita ꝯgeſtio ꝯmendauit.
cui omniū ore eſt aſcribendū niſi xpo cui⁹
hoc donū eſt. q̄ deuotos eius aīos erga ſu-
am pūidens maieſtatē hoīem alio pene or
be celatū. ⁊ inter tantas poſitū ſolitudines
affrice: hyſpanie: gallie: ytalie. ylirico ipſi
etiam que vrbiū caput eſt rome ut in exor-
dio pmiſerat demōſtrauit. Creatoris ē iſta
benignitas: q̄ famulos ſuos licet nolentes
nobilitare ꝯſueuit. ut virtus poſſibilis nec
vltra humanā eſſe naturā: ſanctorū doceat
exemplis. et ad beate vite imitatōez ex fru
ctu laboris optimus q̄ſq̄ impellat. Hunc
itaq̄ fratres librū magnopere perlegere curate
vt agnita fideli vita ſublimiū monachorū
ſciāt q ſaluator noſter ihūs xpus glifican
tes ſe glorificat. et ſeruientibꝫ ſibimet ñ tā-
tum regna celorū. ſed etiā hic in ipis mōti
um ſecretis latere cupientibꝫ fame tribuit
nobilitatem. ſcꝫ ut et ipi fruant laude meri
torū et ceteri eorū puocent exemplis. Si
autē neceſſariū fuerit et gētibꝫ legite. ut vl
ſic agnoſcāt qꝛ dñs noſter ihūs xpus nō ſo
lū ē de⁹ dei filius. ſꝫ etiā hiſ q̄ eū ſolicite co
lunt et in eū fideliter credūt hāc dedit ptā
tem. ut demones q̄s illi deos eſſe arbitrā-
tur ꝯculcēt atq̄ eijciāt. deceptores. ſ. hoim
et totius corruptōis artifices.

Finit vita beati Anthonij.

Incipit plogus ſcti Hieronimi preſ
biteri in vitā beati Hilarionis.

IN ſanctis orōibus tuis memēto
mei decus ac dignitas virginum
nōna aſella. Scripturus vitā bea
ti Hylarionis habitatorē ei⁹ inuoco ſpiri-
tū ſanctū. vt q̄ illi virtutes largitus eſt. mihi
ad enarrādas eas ſermonē tribuat. ut facta
dictis exeq̄nt. Huius nāq̄ ꝯuerſatio ⁊ ab
ſtinētia: ac pclara dona mirabiliū q̄ opatus
eſt vt ait criſpus tāta ac talia habent q̄tū
vel ex puulis vbis potero extollere cuiuſcū
q̄ pclara ingenia. Alexāder magn⁹ mace-
do vel quē pardū vel hyrcū caprarū daniel
vocat. cū ad achillis tumulū peruéniſſet. feli-
cez te ait iuuenis: q̄ magno frueris pcone
meritorū. homerū vicꝫ ſignificans. Porro
mihi tanti ac talis viri ꝯuerſatio vitaq̄ di
cenda eſt. ut homerus quoq̄ ſi adeſſet vel
inuideret materie vel ſuccūberet. Quāq̄
em̄ ſctūs epiphani⁹ ſalamine ⁊ cypri epus
q̄ cū hylarione plimū ꝯuerſatus ē laudem
eius breui epl'a ſcripſerit que vulgo legitur
defunctū tamē aliud eſt locis cōmunibus

laudare. aliud defuncti ꝓprias narrare vir/
tutes. Unde ⁊ nos fauore magiſ illi⁹ ꝙ̄ in
iuria. ceptū ab eo op⁹ aggredie̅tes maledi
corū voces ꝯtemnimus. q̄ olim detrahen/
tes ſancto Paulo meo: nūc forſitan detra
hent ⁊ hylarioni. illi ſolitudines calūniātes
huic obijcie̅tes freq̄ntiam multorū. ut q̄ ſꝑ
latuit nō fuiſſe qui a multis viſus eſt viliſ
exiſtimet. Fecerunt hoc et maiores eoꝝ q̄n
dam phariſei. q̄bus nec Johānis heremus
atq̄ ieiuniū. nec dn̄i ſaluatoris turba cibi
potuſq̄ placuerūt. Uerū deſtinato iā opi
imponā manū: et ſcilleos canes obturata
aure tranſibo. Opto ut in xp̄o ꝑmaneas.
⁊ memor in orōibus tuis ſis mei virgo ſa/
cratiſſima.

Incipit vita beati hylarionis heremite

A

Hilarion ortus eſt vico thabatha.
q̄ circiter quinq̄ milia a gaza vrbe
paleſtine ad auſtrū ſitus eſt. cum
ꝑentes haberet ydolis deditos ſic roſa de
ſpinis floruit. A q̄bus miſſus alexandriam
grāmatico traditus eſt. ibiq̄ q̄ntū illa pati
ebat̄ etas: magna ingenij et moꝝ documē/
ta ꝓbuit breui. carus omnib⁹ et loq̄ndi ar/
te gnarus. q̄dq̄ his mai⁹ oib⁹ eſt xp̄o cre/
dens. Nō circi furorib⁹. nō arene ſanguie.
nō theatri luxuria delectabat̄. ſed illi tota
voluntas i eccl'ie ꝯgregatōe erat. Audiens
aūt tūc celebre nomē anthonij q̄d ꝑ omēs
egipti ꝑplos ferebat̄ incenſus viſendi euz
ſtudio ꝑrexit in heremū. ⁊ ſtatim vt eū vi/
dit mutato priſtino hitu duob⁹ ferme men
ſibus iuxta eū māſit. ꝯtemplās ordinē vi/
te eius moꝝq̄ grauitatē. q̄ creber in orōe
q̄ humilis in ſuſcipie̅dis fratrib⁹. ſeuerus
in corripie̅dis. alacer in exhortandis eſſet.
⁊ vt ꝯtinentiā cibiq̄ eius aſperitatē nulla
vnq̄ infirmitas frāgeret. Porro freq̄ntiā
eorū q̄ ad eū ob varias paſſiones et impet⁹
demonū ꝯcurrebāt vltra nō ferēs nec con/
gruū eſſe dicēs pati in heremo ꝑplos ciui/
tatis. ſicq̄ ſibi magis incipiendū eſſe ut ce
piſſet anthonius. illū q̄ſi virū fortē victo/
rie ꝓmia accipe. ſe nec dū militare cepiſſet
reuerſus eſt cū quibuſdā monachis ad pa/
triā. et ꝑentib⁹ iam defunctis ꝑtem ſubſtā
tie fratrib⁹: ꝑtem pauꝑibus largitus ē. ni/
hil ſibi omnino ſeruās. ⁊ timēs illō de acti
bus apl'orū ananie et ſaphyre. vel exēpluz
vel ſuppliciū. maximeq̄ dn̄ice ſentētie me/
mor dicentis. Qui nō renūciauerit oībuſ
q̄ poſſidet nō ꝑt meus eſſe diſcipul⁹. Erat
aūt tunc annorū q̄ndecim. ſic nud⁹ ⁊ arma
tus in xp̄o. ſolitudinē q̄ i ſeptimo miliario
a maium agaze emporio ꝑ litus euntibus
egiptū ad leuā flectit̄: ingreſſus eſt. Cunq̄
eſſent crue̅ta latrocinijs loca. ⁊ ꝓpinq̄ ami
ciq̄ eius imminēs ꝑiculū denunciarēt. cō
tempſit mortē vt mortē euaderz. Mirabā
tur omnes animū. mirabant̄ etatem niſi q̄
flāma quedā pectoris et ſcītille fidei i ocu
lis relucebant. Lenes erāt gene: delicatuz
corpus ac tenue. ⁊ ad omnē iniuriā impa/
tiens. q̄d leui vel eſtu vel frigore poſſit affli
gi. Igit̄ ſacco tantū membra coop̄t⁹: ⁊ pel
liciū habens. et ependiten h' ē palliū q̄d illi
btūs anthonius ꝓficiſcēti dederat. ſagūq̄
ruſticū inter mare et paludē vaſta et terri/
bili ſolitudine fruebat̄. q̄ndecim tantū cari
cas poſt ſolis occaſuz edens. Et q2 regio la
trocinijs infamis erat. nunq̄ in eodē loco
q̄ſq̄ habitare ꝯſueuerat. B Uidens
h' dyabolus q̄d faceret: q̄ ſe verteret torq̄ba
tur. Qui gloriabat̄ antea dicēs. celū aſcen
dam: ſuꝑ ſidera celi ponaz nidū meū ⁊ ero
ſimilis altiſſimo. cernebat ſe vinci a puero
⁊ prius ab eo fuiſſe calcatū q̄ ꝑ etatē pec/
care potuiſſet. Titillabat itaq̄ ſenſus eius
⁊ pubeſcēti corꝑi eius inſolita voluptatuz
incendia ſuggerebat. Cogebat̄ eni tyrūcul⁹
xp̄i cogitare q̄d neſciebat. et ei⁹ rei aīo cāz
voluere cui⁹ experimenta n̄ nouerat. Irat⁹
itaq̄ ſibi ⁊ pectus pugnis verberās quaſi
cogitatōeſ cede man⁹ poſſet excludere. ego
te inq̄t aſelle faciā vt nō calcitres. nec te or
deo alā. ſz paleis: fameq̄ ꝯficiā. et ſiti gra
uiq̄ onerabo pondere. Per eſt⁹ indagabo
⁊ frigora vt cibū potiuſ q̄ laſciuiā cogites.
Herbaꝝ ꝗ̄ ſuco ⁊ paucis caricꝭ p⁹ triduū
vel q̄driduū deficiētē aīam ſuſtētabat. orāſ
freq̄nter et pſallēs: ⁊ raſtro humū fodiēs

vt ieiuniorũ laborē. labor opis duplicaret
ſimulq̧ fiſcellā. h̄ eſt ſportellā iunco texēs
emulabat̄ monachorũ egipti diſciplinã: et
apl̄i ſententiā dicentis. Qui aũt nõ opat̄
nõ manducet. Sic attenuatus ⁊ intantũ
exhauſtus corp̄e ut oſſibus vix hereret. q̄/
dā nocte infantiũ cepit audire vagituſ. ba
latus pecorũ. mugitus boũ. plāctus q̄ſi mu
lierculatũ. leonũ rugitus. murmur exercit⁹
et ꝓrſus variarũ portēta vocũ. ut ante ſoni
tu q̄ꝫ aſpectu territus cederet. Intellexit
hec eſſe demonũ ludibria. ⁊ ꝓuolutus geni
bus crucē xp̄i ſignabat ī frōte. taliq̧ arma
tus caſſide: ⁊ lorica fidei circũdatus iacēs
fortius p̄liabat̄. qđāmodo videre deſide/
rans q̄s horrebat videre. et ſolicitis oculis
huc illucq̧ circũſpiciēs. cũ interim ex im/
prouiſo ſplēdente luna cernit redā feruēti/
bus eq̄s ſup̄ ſe irruere. Cũq̧ iclamaſſꝫ ihc
ſum añ oculos eius rep̄etino terre hiatu põ
pa omnis illa abſorta ē. Tũc ille ait. Equũ
⁊ aſcenſorē ꝓiecit in mare. ⁊ hĳ in curribꝫ
⁊ hĳ in eq̄s. nos autē in nomine dñi dei nr̄i
magnificabimur. Multe ſunt temptatõneſ
ei⁹. ⁊ die noctuq̧ varie demonũ inſidie q̄ſ
ſi om̄es narrare velim modũ excedam volu
minis. Quotiens illi nude mulieres cu/
banti ac circũiacentes finxit. ⁊ multotiens
eſurienti largiſſime apparuere dapeſ. Inter
dũ orātem lupus vlulās: ⁊ vulpecula gãni
ens trāſſiliuit. pſallientiq̧ gladiatorũ pug̃
ſpectaculũ p̄buit. vt vnus quaſi interfect⁹
⁊ ante pedes illi⁹ corruēs ſepulturā rogarꝫ
Orabat ſemel fixo in terrā capite. ⁊ ut na/
tura fert hoīm: abducta ab orõne mens ne
ſcio q̄d aliud cogitabat. inſiliuit dorſo eius
feſtinus agitator. ⁊ latera calcibꝫ. ceruicem
flagellādo verberans. eya inq̄t curre cur dor/
mitas. et cachynnās deſup̄ ſi defeciſſet an
ordeũ vellet accip̄e ſciſcitabat̄. ¶ Igi
tur a ſextodecimo vſq̧ ad viceſimũ etatis
ſue annũ. eſt⁹ ⁊ pluuias breui tuguriũculo
declinabat: qđ iũco ⁊ carice texerat. extru/
cta deinceps breui cellula q̄ vſq̧ hodie per
manet latitudine pedũ q̄ttuor. altitudīe q̄ꝫ
pedum q̄nq̧. h̄ eſt ſtatura ſua. humiliorem
porro lõgitudine pauloq̧ ampliorē q̄ꝫ eius
corpuſculũ patiebat̄. ut ſepulcrũ potius q̄ꝫ
domũ crederes. Capillũ ſemel in anno pa
ſche die totõdit. Supra nudā humũ: h̄ eſt
terrā ſtratũq̧ iunceũ vſq̧ ad mortē cuba/
bat. Saccũ q̄ ſemel fuerat indut⁹ nũq̧ la/
uans. ſup̄fluũ dicēs mũdicias ī cilicio q̄re
re. Nec mutabat alterā tunicā. niſi cũ prior
penitus ſciſſa eſſet. Scripturas q̄ꝫ ſanctas
memoriter tenēs p⁹ orõem pſalmos q̄ſi dō
p̄ñte recitabat. et q᷑ longũ ē p̄ diuerſa tp̄a
magnalia ei⁹ dicere ꝯp̄hendā breuiter āte
lectoris oculos vitā eius p̄iter expōnēs. et
deinceps ad narrādi ordinē regrediar a vi
ceſimoprimo anno vſq̧ ad viceſimũſextũ
p̄ tres ãnos dimidiũ lētis ſextariũ madefa
ctũ aq̄ frigida ꝯmedit. et alĳs tribꝫ ãniſ pa
nē aridũ cũ ſale et aq̄. Porro a viceſimoſe
ptimo ãno vſq̧ ad triceſimũ herbis agre/
ſtibꝫ ⁊ virgultorũ q̄rũdam radicibꝫ crudis
ſuſtētatus ē. A triceſimo aũt p̄io vſq̧ ad
triceſimũq̄ntũ ãnũ ſex vncias ordeacei pa/
nis: ⁊ coctũ modice ol⁹ abſq̧ oleo in cibꝫ
habuit. Sentiēs aũt caligare oculos ſuos
⁊ totũ corpus impetiginē ⁊ pumiceā q̄ndā
ſcabredinē ꝯtrahi ad ſup̄iorē victũ adie/
cit oleũ. ⁊ vſq̧ ad ſexageſimũtercium vite
ſue annũ h̄ ꝯtinētie cucurrit tenore nihil ex
trinſecus aut pomorũ aut legumīs aut cu
iuſlibet rei guſtās. Inde cũ ſe videret cor
p̄e defatigatũ. ⁊ ꝓpinquā putaret immine/
re mortē. a ſexageſimoq̄rto ãno vſq̧ ad o/
ctogeſimũ pane abſtinuit incredibili feruo
re mētis. ut eo tp̄e q̄ſi nouus accederet ad ſ
uitutē dñi. q̄ ceteri ſolent remiſſius viuere
fiebat aũt ei de farina et ꝯminuto olere ſor
biciũcula cibꝫ ac potu vix q̄nq̧ vnciaſ app̄ē
dentibꝫ. Sicq̧ ꝯplens ordinē vite. nunq̄ꝫ
ante ſolis occaſum. nec in diebꝫ feſtis nec ī
grauiſſima valitudine ſoluit ieiuniũ. Sed
iā tp̄us ē ut ad ordinē reuertamur. ¶
Cũ hitaret adhuc ī tuguriũculo annos na/
ct⁹ decē ⁊ octo latrões ad eũ nocte venerũt
vel eſtimāteſ habere aliq̄d q̄đ tollerēt. vł in
ꝯtēptũ ſui reputātes fieri. ſi puer ſolitari⁹
eoꝝ impet⁹ ñ p̄timeſceret. Itaq̧ inter ma
re ⁊ paludē a veſp̄a vſq̧ ad ſolis ortũ di/
ſcurrētes: nũq̧ locũ cubilis ei⁹ inuenire po
tuerũt. Porro clara luce repto puero q̄ſi p̄
iocũ. q̄d inquiunt faceres ſi ad te latrões ve/

nitẽt. Quibus ille rn̄dit. Nud⁹ latrões nõ
timeo. Et illi certe aiūt occidi poteſ. Poſ
ſum inqͣt poſſum. et ideo latrões nõ timeo
q2 mori ꝑatus ſum. Tūc ammirati ꝯſtãti
am ei⁹ et fidẽ ꝯfeſſi ſunt noctẽ errorẽ. dein
de vite pollicẽtes correctõꝫ ¶ Uigītiduoſ
iã in ſolitudine hẽbat ãnos. fama tm̄ not⁹
oib⁹. et ꝑ totas paleſtine vulgatus vrbes.
Cū interī mlier qͣdã eleutropolitane vrbiſ
cernẽs deſpectui ſe hr̄i a viro ob ſterilitatẽ.
iã ei ꝑ ãnos. xv. nullos ꝯiugij fruct⁹ dede-
rat. pria irrūpe auſa ẽ ad ſctm̄ hylarionem
⁊ nihil tale ſuſpicãti repente genib⁹ aduolu
ta. igſce inqͣt audacie: ignoſce necitati mee.
Quid auertis oclos. qd rogãtẽ fugis. noli
me mulierẽ aſpicere ſꝫ miſerã. Hic ſex⁹ ge
nuit ſaluatorẽ. ñ hn̄t ſani op⁹ medico: ſꝫ q
male habent. Tandẽ ſubſtitit: ⁊ p⁹ tm̄ tpiſ
viſa mliere interrogabat cauſas aduent⁹ ei⁹
ac fletuū. Et poſtq̄ didicit leuatis ad celū
oculis redire eã iuſſit. eūtẽq̄ eã lacrimis ꝓ
ſecutus eſt. Exacto aūt anno vidit eã cuꝫ fi
lio. Hoc ſignoꝝ ei⁹ pricipiū aliõ maius ſi
gnū nobilitauit ¶ Ariſtene elpidij q poſtea
ꝑfectus ꝑtorij fuit vxor valde nobil' inter
ſuos et inter xp̄ianos nobilior reuertẽs cū
marito ⁊ trib⁹ liberis. A btõ Anthonio ga
ze ꝓpter infirmitatẽ eorū rememorata eſt.
Ibi ei ſiue ob corruptū aerẽ ſiue ut poſtea
claruit ꝓpter glīam hylariõis ſui dei emi-
tricei ꝑiter arrepti oẽs a medicis deſperati
ſūt. Iacebat vlulãs mater. et qͣſi inter tria
filioꝝ diſcurrẽs cadauera quẽ primū plan-
geret neſciebat. Agnito aūt ꝙ eſſꝫ qͣdã mo
nachus in vicina ſolitudine: oblita matro-
nalis pompe. tm̄ ſe mrẽꝫ nouerat vadit co-
mitata ancillulis et eunuchis. vixq̄ ei a vi
ro ſuo ſuaſum ẽ ut aſello ſedẽs ꝑgeret. Ad
quẽ cū veniſſet. ꝑ eū te ait ih̄m clementiſſi-
mū dn̄m noſtrū obteſtor ꝑ crucẽ eius et ſan
guinẽ. ut reddas mihi tres filios vt glorifi
cet in vrbe gentiliū nomẽ dn̄i ſaluatoꝝ. In
grediat' ſeru⁹ ei⁹ gazã et marnas corruat.
Renuente illo ⁊ dicẽte nunq̄ ſe egreſſum
de cellula nec habere ꝯſuetudinẽ vt nõ mõ
ingrederet' ciuitates ſed nec villas ingrede
retur: ꝓſtrauit ſe humi crebro clamitãs. hy
larion ſerue xp̄i redde mihi filios meos qs

Anthoni⁹ tenuit in egipto: a te ſeruent' ī ſy
ria. Flebãt cūcti q aderãt. ſꝫ et ipe negãs la
crimabat'. Quid multa. Nõ pri⁹ mlier re
ceſſit q̄ ille pollicit⁹ ẽ ſe p⁹ ſolis occaſū ga
zã introiturū. Qui poſtq̄ venit ſingulorū
lectulos et ardentia mẽbra ꝯſiderãs inuo-
cauit ih̄m. Et o mira vtus. ſtatim qͣſi d tri
bus fontib⁹ ſudor ꝑiter erupit. Eadẽ hora
acceperūt cibos. lugentẽq̄ mrẽm ꝯgſcẽtes
⁊ bn̄dicẽtes deū ſcti man⁹ deoſculati ſunt.
Qđ poſtq̄ auditū ẽ. ⁊ lõge lateq̄ ꝑcrebru
it. certatim ad eū de ſyria ⁊ egipto ꝓpli con
fluebãt. ita ut mlti xp̄iani fierẽt ⁊ ſe mona-
chos ꝓfiterent'. Necdū eñ tūc mõaſteria
erãt ī paleſtina. nec qͣſq̄ mõachos añ ſctm̄
hylarionẽ in ſyria nouerat. ille fūdator ⁊ e-
ruditor h⁹ ꝯuerſatõis ⁊ ſtudij ī hac ꝓuīcia
fuit. Habebat dn̄s ih̄s ī egipto ſenem an
thoniū. ⁊ in paleſtina hylarionẽ iuniorẽ.
E ¶ Facidia vicul⁹ ẽ rinocorure vrbis e-
gipti. de h decẽ iã annis ceca mlier adducta
eſt ad btm̄ hylarionẽ. allataq̄ ei a fratrib⁹
iã eñ mlti cū eo monachi erãt oẽm ſuã ſub
ſtantiã ſe expẽdiſſe ait in medicos. Cui rn̄
dit. ſi q inqͣt in medicos perdidiſti dediſſes
paupib⁹. et curaſſet te ver⁹ medicus ih̄s.
Clamãte aūt illa ⁊ miſicordiã depcãte ex
puit in oculos ei⁹. ſtatimq̄ ſaluatoris exẽ-
plo virtus eadem ſecuta eſt ſanitatis. ¶
Auriga quoq̄ gazenſis in curru ꝑcuſſus a
demone totus obriguit. ita ut nec manus a
gitare neq̄ ceruicẽ poſſet flectere. Delatus
ergo in lectulo cum ſolam linguã moueret
ad preces. audiuit non prius poſſe ſe ſanari
q̄ crederet in ihesum. et ſponderet arti pri
ſtine renunciaturū. Credidit: ſpopondit: ſa
natus eſt. magiſq̄ de anime q̄ de corporis
ſalute exultauit. Preterea fortiſſimus iuuenis
noie Meſſicas de territorio hieroſolime tã
tum ſibi plaudebat in viribus ut qͣndecim
frumenti modios diu longeq̄ portaret. et
hanc haberet palmaꝫ fortitudinis ſue ſi a-
ſinos vincerꝫ. Sed hic afflatus a peſſimo
demone. nõ catenas. ñ ꝯpedes. nõ clauſtra
oſtiorū integra patiebat'. Multorū naſus
et aures mordicijs amputauerat. horuꝫ pe
des. illorū guttur fregerat. tantūq̄ ſui ter-
rorẽ oib⁹ incuſſerat ut onerat⁹ catenis et

funibus in diuerſa nitentiū quaſi ferociſſi-
mus thaurus ad monaſteriū ꝓtraheretur
Quē poſtq̄ frēs videre ꝑterriti: erat eñ
mire magnitudīs nūciauerunt pr̄i. Ille ſic
ſedebat iuſſit eū ꝓtrahi et dimitti. ſolutoq̄
ait. Inclina caput ⁊ veni. tremere miſer ce
pit et ceruicē flectere. nec aſpicere auſus ꝯ
omniq̄ ferocia depoſita: pedes ſedētꝫ lābe-
re cepit. Adiuratus itaq̄ et extort⁹ demō
q̄ iuuenē poſſederat ſeptima die egreſſuſ ē
¶ Sed nec illud tacendū ē ꝙ Oriō
vir primarius et ditiſſimus vrbis achile
q̄ mari rubro īminet a legiōe demonū poſ-
ſeſſus ad eū ꝑductus eſt. man⁹: ceruix: late
ra pedes ferro onerata erāt. furoriſq̄ ſeuici
am torui oculi minabanť. Cūq̄ deambula
ret ſanctus cū fratrib⁹. et de ſcripturis ne-
ſcio q̄d interꝑtareť. erupit ille de manib⁹ ſe
tenentiū. et dū ꝑueniſſent ad ſanctū hylari
onē ſtatim amplexus eū p⁹ tergū in ſubli-
me eleuauit. Et clamor ingens ort⁹ ē ab oī
bus. timebāt enīꝫ ne ꝯfecta ieiunijs mēbra
collideret. Et ſctūs hylarion ridens. ſilete
inq̄t ⁊ mihi meū paleſtritā dimittite. ac ſic
reflexa ſuꝑ humeros manu caput eius teti
git. appreheñſoq̄ crine añ pedes ſuos addu
xit ꝯſtringēs e regiōe ambas manus ei⁹ et
plātas vtroq̄ calcās pede. ſimulq̄ ꝯgemi
nās torq̄re demonū turbas cepit. Cūq̄ ille
eiularet. et reflexa ceruice terrā vertice tāge
ret. dn̄e inq̄t ihū o me miſeꝝ ſolue captiuū
⁊ vnū et plures vincere tuū eſt. Rē loquar
inauditā ex vno hoīs ore diuerſe voces et
ꝯfuſus populi clamor audiebať. Curat⁹ ita
q̄ et hic poſt nō multū tp̄is cū vxore ⁊ libe
ris venit ad monaſteriū. plīma q̄ſi gratiaꝫ
redditurus dona afferēs. Cui ſanctus ait
Nō legiſti q̄d giezi: q̄d ſymon paſſi ſunt q̄
rū alter accepit ꝓciū. alter obtulit. ut ille vē
deret grām ſpūſſancti. hic mercareť. Cūq̄
orion flens diceret. accipe et da pauꝑibus
Tu melius inq̄t tua potes diſtribuere q̄ ꝑ
vrbes ambulas: ⁊ noſti pauꝑeſ. ego q̄ mea
reliqui cur aliena appetam. Multis nomē
pauꝑū: occaſio auaricie eſt. Miſericordia
artem nō habet. Nemo meli⁹ erogat q̄ q̄
ſibi nihil reſeruat. Triſti aūt et ī arena ia
centi noli inq̄t ꝯtriſtari fili. qđ facio ꝓ me:
et ꝓ te facio. Si enim hec accepero ⁊ ego of-
fendam deū. et ad te legio reuerteť. Quis
vero ſilētio poſſit ꝑterire ꝙ zazan⁹ mayumi-
tes haud lōge a monaſterio ei⁹ lapides ad
edificādū de ora mariſ cudēs: tot⁹ paliſi ſo
lutus ē. ⁊ ab operarijs ſocijs delat⁹ ad ſctm̄
hylarionē ſtatim ad op⁹ reuerſus ē. Etenī
litus qđ paleſtine egiptoq̄ ꝑtendiť. ꝑ na-
turā mollibus arenis ī ſaxa dureſcētib⁹ aſ
ꝑatur. paulatimq̄ coherēs ſibi glarea ꝑdit
tactū cū nō ꝑdat aſpectū. ¶ Sꝫ ⁊ ytalic⁹
q̄dā eiuſdē oppidi municepſ xp̄ian⁹ aduer
ſum gazēſem virꝝ marne ydolo deditū. cir-
ci eq̄s curules nutriebat. Hoc ſiq̄dē in roma
nis vrbib⁹ iā exinde ſuabať a romulo. ut
ꝓpter felicē ſabinaꝝ raptū ꝯſcio q̄ſi ꝯſilioꝝ
deo q̄drige ſepteno currāt circūitu. ⁊ equoſ
ꝑtis aduerſe frāgere victorie ſit. Hic itaq̄
emulo ſuo hn̄te maleficū q̄ demoniacꝭ q̄buſ
dā ꝑcātatōib⁹ et hui⁹ ꝑpediret eq̄s. et illi⁹
ꝯcitaret ad curſum. venit ad btm̄ hylario-
nē ⁊ nō tā aduerſariū ledi q̄ ſe defendi ob
ſecrauit. Ineptū viſum ē venerādo ſeni in
huiuſcemodi nugis orōeꝫ ꝑdere. Cūq̄ ſub
rideret et diceret. cur ei nō magꝭ eq̄ꝝ ꝓciū
ꝓ ſalute aīe tue pauꝑibus erogas. Ille rn̄-
dit: functōem eſſe publicā. ⁊ hoc ſe nō tā vel-
le q̄ cogi. nec poſſe hoīem xp̄ianū vti magi
cis artibus. ſed a xp̄o poti⁹ xp̄i auxiliū pete
re. maxime ꝯ gazēſes aduerſarios dei. non
tā ſibi q̄ eccl̄ie xp̄i inſultātibus. Rogatus
aūt a fratrib⁹ q̄ aderāt ſctis paterā fictileꝫ
in qua bibere ꝯſueuerat aqua iuſſit impleri
eiq̄ tradi. Quā cū accepiſſet ytalic⁹ ſtabu
luꝫ et aurigas ſuos currūq̄ repagula aſꝑ-
ſit mira vulgi expectatio. Nam ⁊ aduerſa
rius hoc ipm̄ irridens diffamauerat. ⁊ fau
tores ytalici ſibi certatim victoriā pollicen
tes exultabant. Igiť dato ſigno hij auolāt
illi ꝑpediunť ſub. hoꝝ curru rote feruent. il
li ꝑteruolantiū terga vix cernunt. Clamor
vulgi nimius. ita ut ethnici quoq̄ ipi con
creparent. marnas victas a xp̄o eſt. Por-
ro furentes aduerſarij hylarionē maleficū
xp̄ianorum ad ſuppliciū popoſcerāt. Indu
bitata ergo victoria et illis et multꝭ dehinc
circēſibus plīma fidei occaſio fuit ¶
De ꝑſato gazenſe emporij oppido ꝓpter

virginem dei vicinus iuuenis amādo de-
peribat. Qui cū freq̄nter tactu iocis nuti-
bus ſibilis et ceteris huiuſcemodi q̄ ſolent
morituræ ꝟginitatis eſſe pīcipia nihil pro
feciſſet. ꝑrexit memphym vt ꝯfeſſo vulne-
re ſuo magicis artibꝫ rediret ad virginem.
Igit̄ pꝰ annū edoctus ab eſcolapij vatibuſ
nō remediātis aīas ſed ꝑdentis venit ꝓſū-
ptū animi ſtuprū geſtiēs. et ſubter limē do
mus puelle quedā tormēta ꝟborū et porrē
tuoſas figuras ſculptas in eris cuprij lami
na ſfodit. ilico inſanire virgo: ⁊ amictu ca
pitis abiecto rotare crinē. ſtridere dentibꝫ
inclamare nomē adoleſcētis cepit. Magni
tudo q̄ppe amoris ſe ī furorē ꝟterat. Per
ducta ergo a ꝑentibꝫ ad mōaſteriū ſeni tra
dit̄. vlulante ſtatim et ꝯfitente demōe vim
ſuſtinui inquit inuitus huc adductus ſum
Quā bene mēphis ſomnijs hoīes delude-
bam. O cruces: o tormenta q̄ patior. exire
me cogis. ſed ligatus ſubter limen licio ⁊ la
mina teneor. nō exeo niſi me adoleſcēs qui
detinet dimiſerit. Tunc ſenex ait. Grādis
fortitudo tua qui licio ⁊ lamina ſtrictꝰ tene
ris. dic q̄re auſus es ingredi puellā dei. ait:
vt ſeruarem ꝟginem. Tu inquit ſeruares
ꝓditor caſtitatis. quare nō potius in eū qui
te mittebat ingreſſus es. vt q̄d inq̄t intraſ-
ſem in illū q̄ habebat collegā meū amorē de
monē. Noluit aūt ſctūs anteq̄ꝫ purgaret ꝟ
ginē vel adoleſcentē vel ſigna iubere ꝑq̄ri.
ne aut ſolutus incantatōnibus receſſiſſe de
mon videret̄. ſeu ipē ꝟmoni eius accōmo-
daſſet fidē. aſſerēs fallaces eſſe demōes: et
ad ſimulandum callidos. Sed magis red
dita ſanitate increpauit ꝟginē cur feciſſet
talia ꝑ que in eam demō intrare potuiſſet.
h Non ſolū aūt in paleſtina ⁊ vici-
nis egipti vel ſirie vrbibus. ſed etiā in lon-
ginquis ꝓuincijs fama eius creuerat. nāq̄ꝫ
candidatus Cōſtantini imꝑatoris rutilus
coma ⁊ cādore corꝑis indicans ꝓuinciam
inter ſaxones quippe et alamannos gēs eſt
nō tā lata q̄ꝫ valida q̄ apud hyſtoricos ger
mania nūc francia dicit̄. antiquo ab infan-
tia poſſeſſus demōe q̄ noctibꝰ eū vlulare in
gemiſcere et fremere dentibꝫ ꝯpellebat. ſe-
creto ab imꝑatore euectōem petit cauſaꝫ ei

ſimpliciter indicās. ⁊ acceptis ad ꝯſularē
quoq̄ꝫ paleſtine lr̄is cū ingēti honore ⁊ co-
mitatu ad gazā deductus ē. Qui cū a decu
rionibꝰ loci illiuſ q̄ſiſſet vbi habitaret hyla
rion monachus territi gazēſes et putantes
aliqua rōe eū ab imꝑatore miſſuꝫ ad mona
ſteriū cōciti ꝑrexerūt: ut et honorē ꝯmēda
to exhiberēt. Et ſi q̄ de ꝓteritis iniurijs hi
larioni eſſent offenſe nouo officio delerent̄
Deambulabat aūt nūc ſenex in arenis mol
libus. et ſecū de pſalmis neſcio q̄d murmu
rabat. vidensq̄ꝫ tantā turbam venientium
ſubſtitit. et reſalutatis omnibꝰ manu eiſ bn̄
dicens poſt horā ceteris abire ꝓcepit. illuꝫ
vero cum ſeruis ſuis et apparitoribꝰ iuſſit
manere. Ex oculis enim eius et vultu cur
veniſſet agnouerat. Mox ergo ad interroga
tōem ſuſpenſus homo vt vix terrā pedibuſ
tangeret immane rugiēs. ſyro quo interro
gatus fuerat ſermone reſpondit. videreſ de
ore barbaro. et qui franceaꝫ tantū et latinā
linguā nouerat ſyra ad purū verba reſona
re. vt non ſtridor nec aſpiratio. nō ydeoma
aliquod paleſtini deeſſet eloquij. Cōfeſſus
eſt itaq̄ꝫ quo in euꝫ intraſſet ordine. ⁊ ut in
terpretes eius intelligerēt. q̄ grecam tantū ⁊
latinā linguā nouerāt. grece q̄ꝫ eū īterroga
uit. Quo ſimiliter ⁊ in ꝟba eadē reſpondē
te multaſq̄ꝫ incantationū occaſiōes ⁊ neceſ
ſitates magicaꝝ artiū oſ̄ndente. nō curo ait
quō intraueris. ſed ut exeas in noīe dn̄i nr̄i
ihū xp̄i impero. Cūq̄ꝫ curatus eēꝫ ſimplici
tate ruſtica decem auri libras offerens: or-
deaceuꝫ panē ab eo accepit audiens ꝙ qui
tali cibo alerentur aurū pro luto ducerent.
i Parum eſt de hominibus loq̄. bru
ta quoq̄ꝫ animalia quotidie ad eū furentia
ꝑtrahebantur equorū ſeu vaccarū. Came
lū enormis magnitudinis q̄ multos iā ob-
triuerat triginta et eo amplius viri diſten
tum ſolidiſſimis funibus cum clamore ad
duxerunt. Sanguinei erant oculi. ſpuma
bat os. volubilis lingua vrgebat. ſuꝑ omnē
terrorē rugitus perſonabat immanis. Iuſ-
ſit igitur dimitti ſenex. ſtatimq̄ꝫ et qui ad-
duxerant et qui cum ſene erant vſq̄ꝫ ad v-
num omnes diffugierūt. Porro ille ſolꝰ ꝑ
rexit obuiam. et ſermone ſyro nō me inq̄t

terres zabule tanta mole corpis. ⁊ ī vulpe
cula et in camelo vnus atqꝫ idem es. ⁊ inte
riz porrecta ſtabat manu. Ad quē cū fureſ
et quaſi deuoratura ſeuiens belua pueniſſz
ſtatim corruit. ſubmiſſum qꝫ caput terre co
equauit. mirantibꝫ cūctis q̄ aderant pꝰ tan
tam ferociā tantā ſubito manſuetudinem.
docebat autē eos ſenex hoīm cauſa dyabo/
lum etiā iumēta corripe. et tanto eoꝝ arde
re odio: ut nō ſolū ipos ſed ea quoqꝫ q̄ ipo
rum eſſent cupet interire. Huiuſqꝫ rei ꝓpo
nebat exemplū ꝙ anteqꝫ btm̄ Job tēptare
ꝑmitteret̄ oēz ſubſtantiā eius interfecerit.
nec mouere quēpiam debere ꝙ dn̄i iuſſiōe
duo milia porcorum a demonibꝫ interfecta
ſunt. ſiquidem eos q̄ viderant nō potuiſſe
aliter credere exiſſe de hoīe tantā demonuz
multitudinē: niſi grādis porcorū numerus
⁊ q̄ſi a multis actꝰ ꝑiter corruiſſent ¶ Tē
pus deficiet ſi voluero vniuerſa ſigna q̄ ab
eo ſunt ꝑpetrata dicere. In tantā a dn̄o e/
leuatus fuit gl'iam. ut btūs quoqꝫ Anthoni
us audiēs ꝯuerſatōem eius ſcriberet ei. li/
benterqꝫ eius epl'am ſumeret. ac ſi qn̄ de ſy
rie ꝑtibꝫ ad ſe lāguētes ꝯrexiſſent diceret
eis. Quare nos tā lōge vexare voluiſtiſ cū
haberetis ibi filiū meū hylarionē. Exēplo
itaqꝫ eius ꝑ totā paleſtinā innumerabilia
monaſteria eſſe ceperūt. et oēs ad eū mona
chi certatim currere. Qd̄ ille cernēs lau/
dabat xp̄i grām. et ad ꝑfectū aīe ſingl'os co
hortabat̄ dicēs ꝑterire figurā mūdi huius
⁊ illam vam eſſe vitā que p̄ntis vite eme/
ret̄ incōmodo. Volēs aūt exēpluz eis dare
etiā hūilitatis et officij. ſtatutis diebꝫ ante
vindemiā luſtrabat cellulas monachorum
Qd̄ poſtqꝫ ꝯgnitū eſſet a fratribꝫ oēs priuſ
ad eū ꝯfluebāt. ⁊ comitanti tali duce circūi
bant monaſteria: habētes viaticū ſuū. q̃
interdum vſqꝫ ad duo milia hoīm ꝯgrega
bant̄. Sed et ꝓcedēte tpē vnaqueqꝫ villa
vicinis monachis ad ſuſceptōem ſctōrum
gaudens cibos offerebat. ¶ Sane qꝫ
tū fuerit in eo ſtudiū. nullū fratrē qꝫuis hūi
lem qꝫuis paupem ꝑterire illud indicio ē.
ꝙ vadenſ in deſertū cades: ad vnū ex diſci
pulis ſuis viſendū cū infinito agmīe mona
choꝝ ꝯuenit heluſam. eo forte die quo āni
uerſaria ſolēnitas omnē oppidi ꝑplm in tē
plum veneris congregauerat. Colunt autē
illam ob luciferū. cuius cultui ſaracenoruz
natio dedita eſt. Sed et ipm oppidū ex ma
gna ꝑte ſemibarbarū eſſe ꝓpter loci ſitū dr̄
Audito ꝙ ſanctus hylarion ꝑteriret. mul
tos enim ſaracenoꝝ arreptos demone fre/
q̄nter curauerat. gregatim ei cū vxoribꝫ ⁊
liberis obuiā ꝓceſſerūt ſubmittentes colla
⁊ voce ſyrabarech. id ē benedic inclaman/
tes. Quos ille blande hūiliterqꝫ ſuſcipiēs
obſecrabat ut deū magis qꝫ lapideſ colerēt
ſimulqꝫ vbertim flebat celum ſpectans: et
ſe pollicens ſi xp̄o crederent ad eos crebro
venturum. Mira dn̄i gratia non prius eū
abire paſſi ſūt qꝫ future eccleſie limitē mit
teret. ⁊ ſacerdos eorū ut erat coronatuſ xp̄i
ſigno denotaret̄ ¶ Alio quoqꝫ anno cuz ex
iturus eſſet ad viſenda mōaſteria ⁊ dirige/
ret in cedula apud quos maneret: et q̄s in
tranſitu viſitare deberet ſcientes monachi
quendā de fratribꝫ ꝑciorem ſimulqꝫ cupiē
tes vicio eius mederi rogabant vt apd̄ eū
maneret. Et ille. Quid inquit vultis et
vobis iniuriaz et fratri vexatōnem facere.
Quod poſtqꝫ frater ille parcus audiuit e/
rubuit. et adnitentibꝫ cūctis vix ab inuito
impetrauit. ut ſuum quoqꝫ monaſteriuz in
manſionū ordinez poneret. Poſt diē ergo
decimū venerūt ad eū cuſtodibꝫ iā ī vinea
quaſi villa eſſet aliena ab eo depoſitis q̄ cū
lapidibus et glebarum iactu fundeqꝫ verti/
gine accedentes deterrerent ſine eſu vua/
rum mane oēs ꝓfecti ſunt. ridente ſene et
diſſimulāte ſe ante ſcire quod euenerat.

¶ Porro ſuſcepti ab alio monacho:
cuius ſabbas vocabulum eſt. debemꝰ q̄ ꝑpe
parci tacere vocabulū. largi dicere: q̃ dn̄i/
cus erat dies. inuitabant̄ ab eo vniuerſi
ad vineā ut ante horā cibi vuarū paſtu la/
borem vie ſubleuarent. Et ſanctus hylariō
maledictus ait qui prius refectōem corpo/
ris qꝫ anime queſierit. Oremus: pſallamꝰ
reddamus dn̄o officium. et ſic ad vineam
ꝑperabitis. Completo itaqꝫ miniſterio in
ſublimi ſtans benedixit vinee et ſuas ad pa
ſcendū dimiſit oues. Erant autem qui ve/
ſcebant̄ non minus tribus milibꝰ. Cunqꝫ

centū lagenis eſtimata adhuc integra fu/
iſſet vinea. poſt dies vigīti trecentas fecit.
Porro ille parc⁹ frater multomin⁹ ſolito
colligens. etiam id qđ habuerat verſum in
acetū ſero doluit. Hoc aūt multis fratrib⁹
ſenex ante futurum dixerat. Deteſtabat̃ au
tē p̄cipue monachos q̄ infidelitate q̄dā ī fu
turū ſeruarēt ſua: et diligentiā haberēt vl'
ſumptuū vel veſtiū. aut alicuius rei cū ſecu
lo trāſeuntis. Deniq; vnū de fratrib⁹ ī q̄n
to a ſe miliario manentē. qꝛ cōperit ortuli
ſui nimis cautū timidūq; cuſtodē ⁊ pauxil
lū habere nūmorū ab oculis ſuis abegerat
Qui volēs ſibi recōciliari ſenē freq̄nter ve
niebat ad fratres. maxime ad eſyciū. q̄ ille
vehemētiſſime delectabat̃. Quodā ḡ die ci
ceris vaſcem virētis ſicut in herbis erat de
tulit. Quē cū ad veſperū eſycius poſuiſſet ī
menſam. exclamās ſenex ſe putorē eius fer
re nō poſſe. ſimulq; vnde eſſet interrogauit
Rn̄dente autē eſycio q frater q̄daꝫ primi
cias agelli ſui fratrib⁹ detuliſſet non ſentis
inq̄t putorē teterrimū et in cicere facere a/
uariciā. Mitte bubus: mitte brutis aīali/
bus et vide ſi ꝯmedant. Qđ cū ille iuxta p̄
ceptū in p̄ſepia poſuiſſet. exterriti boues et
plus ſolito mugiētes. ruptis vincul' in di/
uerſa fugierūt Habebat enim ſenex gratiā
hāc. ut ex odore corporū veſtiūq; ⁊ earū re
rum quas quis tetigerat ſciret cui demoni
vel cui vicio ſubiaceret. Igit̃ ſenex ſexagin
tatres habēs annos vite cernēs iā grande
monaſteriū ⁊ multitudinē fratrū ſecū habi
tantiū. turbaſq; eorū q̄ diuerſis lāguorib⁹
⁊ immūdis ſpiritibus occupatos ad ſe du
cebāt. ita ut omnigenere hoīm ſolitudo per
circuitū repleret̃. flebat quotidie ⁊ incredi
bili deſiderio ꝯuerſatōnis antique recorda
bat̃. interrogatus aūt a fratrib⁹ qđ haberet
cur ſe ꝯficeret: aiebat. Rurſus ad ſeculum
redij. et recepi mercedē meaꝫ in vita mea.
En omnis paleſtina ⁊ vicine ꝓuincie eſti/
mant me alicui⁹ eē momēti. et ego ſub p̄te
xtu monaſterij diſpenſatōnem fratrū ville
poſſeſſiones et ſuppellectilē habeo. Serua
bat̃ ergo intente a fratribus: maximeq; ab
Eſycio. q̄ miro amore veneratōnis ſeni de
ditus erat. Que cū ita lugēs byennio tra/

ctaret ariſtenete illa cuius latius ſupra fe/
cimus mentōnem. p̄fecti tunc vxor ſed ni/
hil de ambitu p̄fecti habēs venit ad eū vo/
lens etiā ad anthoniū ꝑgere. Cui ille flens
ait. Vellem ipſe quoq; ire ſi nō carcere hu/
ius monaſterij clauſus tenerer. et ſi eundi
fructus eſſet. Biduo eñi hodie ē q ex hac
luce ſubtractus. et totus mūdus tali parē
te orbatus eſt. Credidit illa et ſubſtitit. Et
poſt paucos dies veniente nūcio: anthonij
dormitōem audiuit. M ¶ Mirent̃ alij
ſigna ſancti Hylarionis: et portenta q̄ fecit
mirēt̃ īcredibilē abſtinētiā: ſciaꝫ: hūilitatē
ego nihil ita ſtupeo q̄; gl'iam illuꝫ ⁊ hono/
rem calcare potuiſſe. Cōcurrebant epi: p̄ſ/
biteri. clericorū ⁊ monachorū greges. ma/
trone quoq; xp̄ianorū. grandis temptatio.
et hincinde ex vrbibus ⁊ agris vulg⁹ igno
bile. ſꝫ et potētes viri et iudices ut b̄ndictū
ab eo panē vel oleū accipent. At ille nihil
aliud niſi ſolitudinē meditabat̃. intm̄ ut q̄
dā die ꝓficiſci ſtatuerit. et adducto aſello
nimijs q̄ppe exeſus ieiunijs vix ingredi po
terat: iter arripe conaret̃. Qui cū ꝑ here/
mū iſſet. et q̄ſi vaſtitas et excidium paleſtine
indiceretur pluſq; decem milia hominum
diuerſe etatis ſexus ad retinendū congre/
gata ſunt. Immobilis ille ad p̄cel ⁊ baculo
arenā diſcutiēs: loq̄bat̃. Fallacē deū meuꝫ
nō facio. nec poſſum videre ſubuerſas ec/
cleſias. calcata xp̄i altaria. filioꝝ meoꝝ ſan
guinē. Uniuerſi aūt q̄ aderant intelligunt
reuelatū ei q̄ddam eſſe ſecreti: qđ nollꝫ cō
fiteri. et nihilominus cuſtodiebāt eū ne ꝓ/
ficiſceret̃. Decreuit ergo publica voce oēs
ꝯteſtās. nō cibi ſe nec potus q̄ppiam ſume
re niſi dimitteret̃. Et poſt ſeptē dies inedie
tandē relaxatus cauſa. ac valedicēs pluri/
mis cū infinito agmine ꝓſeq̄ntiū venit be/
thiriū. vbi ꝑſuaſis turbil' ut reuerterentur
elegit q̄dragīta monachos qui habebant
viaticū ut poſſent ieiunantes ingredi. id eſt
poſt ſolis occaſum cibū ſumere. Quīta igi
tur die venit peluſiū viſitatiſq; qui in vici
na heremo ⁊ in loco qui lychonos dicit̃ mo
rabantur. perrexit triduo ad caſtrum thon
baſton ut videret draconciū epiſcopū ⁊ cō
feſſorē q̄ ibi exulabat. Quo incredibiliter

conſolato tanti viri p̄ſentia. poſt aliud tri-
duum multo labore babilonē ꝑuenit. ut in-
uiſeret philonē ep̄m et ip̄m ꝯfeſſorē. Con
ſtantius em̄ rex arrianoꝝ̄ fauens hereſi. v-
truq; in ea loca deportauerat. Inde egredi
ens ꝑ biduū venit ad oppidū afroditon vbi
ꝯuento dyacone bayſano. q̄ locatis drome
dibus. camelis: ob aque ī heremo penuriā
ꝯſueuerat euntes ad anthoniū ducere ꝯfeſ
ſus eſt fratribꝯ inſtare diē dormitōis beati
Anthonij. et ꝑuigilem noctē in ip̄o q̄ defun
ctꝰ fuerat loco a ſe ei debere celebrari. Tri
bus ḡ diebꝰ ꝑ vaſtā ⁊ terribilē ſolitudinē
tandē ad montē altiſſimū ꝑuenerūt. repti
ibi duobus monachis yſaac vicȝ ⁊ pluſia-
no. quoꝝ yſaac interp̄s anthonij fuerat. Et
q꞉ ſe p̄bet occaſio. et ad id loci venimus di-
gnū videt᷑ breui ſmone habitaculū tāti vi
ri deſcribere. Saxeus ⁊ ſublimis mōſ per
mille circiter paſſus ad radices ſuas aquaſ
exprimit quaꝝ alias arene ebibūt. alie ad in
feriora dilapſe paulatim riuū efficiūt. Su
pra quē ex vtraq; ripa palme innumerabi
les. multū loco ⁊ amenitatȝ ⁊ cōmodi tribu
unt. Videres naq; ſenē huc atq; illuc cū
diſcipulis bt̄i anthonij diſcurrere hic aie
bant pſallere: hic orare: hic op̄ari. hic ſeſ-
ſus reſidere ſolitus erat. Has vites: has
arbuſtulas ip̄e plātauit. illā areolā manibꝯ
ip̄e cōpoſuit. Hāc piſcinā ad irrigandū or
tulū multo ſudore fabricatus ē. iſtū ad fo-
diendū humū plurimis annis habuit. Iace-
bat vo in ſtratu eiꝰ. ⁊ quaſi calēs adhuc cu
bile deoſculabat᷑. Erat aūt cellula nō plus
mēſure ꝑ q̄drum tenens q̄ȝ hō dormiēs ex
tendi poterat. Preterea in ſublimi montis
vertice q̄ſi ꝑ cocleā aſcēdentibꝰ ⁊ arduo val
de niſu due eiuſdem mēſure cellule videbā
tur. in q̄bus venientiū freq̄ntiā et diſcipulo
rum ſuoꝝ̄ ꝯtuberniā fugiēs moratus ē. ve
rū hec ī vno exciſe ſaxo hoſtiā tm̄ adita ha
bebant. poſtq; aūt ad ortulū venerāt. vi-
detis inq̄t yſaac hoc pomeriū arbuſtulis ꝯ
ſitū et oleribus virēs ante h̄ ferme triēniū
cū onagroꝝ grex vaſtaret. vnū e ductoribꝯ
eoꝝ ſtare iuſſit. bacculoq; tundēs latera eiꝰ
ait. quare ꝯmediſtis qd̄ nō ſeuiſtis. Et exin
de exceptis aquis ad q̄s potandas ventita-
bant nunq; eos nec arbuſtulaſ nec olera cō
tigiſſe dicebat. Preterea rogabat ſenex ut
ſibi locū tumuli eius oſtēderent. Qui cū
ſeorſum eū abduxiſſent vtrū ne mōſtraue
rint ignorat᷑. cauſā occultādi iuxta p̄ceptū
beati anthonij fuiſſe referētes ne ꝑgamus
qui in illis locis ditiſſimꝰ erat. ſublato ad
villam ſuam ſancti corꝑe martiriū fabri-
caret. N Igit᷑ reuerſus afroditon du
obus tantū fratribus ſecū in vicina heremo
moratus eſt. tāta abſtinētia et ſilētio dedi-
tus ut eum primū ſe cepiſſe xp̄o ſeruire di
ceret. Porro iam trienniū erat ꝙ clauſum
celū illas terraſ arefecerat. ita vt vulgo di
cerēt anthonij mortē etiā elementa lugere.
Fama q̄ȝ hylarionis nō latuit incolas loci
illius. et certatim viri et mulieres ore luri
di ⁊ attenuati fame pluuiaſ a ſeruo xp̄i. i. a
ſucceſſore anthonij dep̄cabant᷑. Quos ille
cernenſ mire doluit. eleuatiſq; ad celū ocu
lis et vtraſq; in ſublime erigēs palmas ſta
tim impetrauit qd̄ rogauerat. Ecce aūt ſiti
ens arenoſaq; regio poſtq; pluuijs irriga
ta ē tantā ſerpentiū ⁊ venenatoꝝ̄ animaliū
ex improuiſo ebulliuit multitudinē. ut per-
cuſſi innumerabiles niſi ad hylarionē ꝯcur
riſſent ſtatim interirēt. Bn̄dicto itaq; oleo
vniuerſi agricole atq; paſtores tangentes
vulnera certā ſalutē p̄ſumebāt. Videns au
tē ſe etiā ibi miriſ honoribꝯ affici p̄rexit ale
xandriā. inde ad interiꝰ monaſteriū oaſan
trāſiturus. et quia nūq; ex quo cep̄at eē mo
nachus in vrbibus māſerat. diuertit ad q̄ſ
dam frēs notos ſibi in bruchiū haud ꝓcul
ab alexandria. Qui cū miro gaudio ſuſce-
piſſent ſenem. ⁊ iam vicina nox eſſet rep̄ēte
audiunt diſcipulos eius aſinū ſternere. il-
lūq; parare ꝓficiſci. itaq; aduoluti pedibꝰ
eius rogabant ne hoc faceret. et ante limē
ꝓſtrati citius ſe mori q̄ȝ carere tanto hoſpi
te teſtabantur. Quibus ille r̄ndit. Idcirco
abire feſtino ne vobis moleſtiā generem.
Certe ex poſterioribus ꝯgnoſcetis non fru
ſtra me ſubito receſſiſſe. Igitur gazen-
ſes altera die cum lictoribus p̄fecti. nā p̄ri
die eum veniſſe ꝯgnouerant intrātes mo-
naſteriū cū illū mīme rep̄iſſent ad inuicem
loq̄bant᷑. Nōne vera ſunt que audiuimus.

Magnus eſt ⁊ futura ꝯgnoſcit. Urbs eni͂ gaza poſtq̄ ꝑfecto de paleſtina hylarione Julian⁹ impio ſucceſſerat. dẽſtructo monaſterio ei⁹ p̄cibuſq̄ ad imꝑatorē datiſ ⁊ hylarionis et elycij mortē impetrauerat. ambo q̄ ut q̄rerent toto orbe ſcriptū eſt. Egreſſus ḡ ſctūs Hylarion de bruchio ꝑ inuiā ſolitudinē intrauit oaſan. ibiq̄ anno pl⁹ min⁹ exacto. q2 illuc q̄3 eū ſui fama ꝑuenerat q̄ſi iam in oriente latere nō poſſet. ubi multi illū et opinione et vultu nouerāt ad ſolaſ nauigare inſulas cogitabat ut quē terra vulgauerat ſaltim maria celarēt. Eodē ferme tpe adrianus diſcipul⁹ eius de paleſtina ſupuenit dicēs Julianū occiſum. xp̄ianum imꝑatorē regnare cepiſſe. reuerti eū3 debere ad monaſteriū ſui reliquiaſ. Quo ille audiēs deteſtatus ē. ⁊ ꝯducto camelo per vaſtā ſolitudinē venit ad maritimā urbē lybie paratoniū ubi adrianus infelix volens paleſtinā reuerti. et priſtinā ſub noīe mgr̄i q̄rēs gl'iam multas ei fecit iniurias. Ad extremū ꝯuaſtatis q̄ a fratribꝫ ei miſſa detulerat. neſciente eo ꝑfectus ē. Sup h̄ ſane. q2 alter loc⁹ referēdi nō eſt. h̄ aūt tm̄ dixerim in terrorē eorū q̄ mgr̄os deſpiciūt q2 p⁹ aliq̄ntum tp̄is morbo regio ꝯputruerit. Hn̄s ḡ ſenex gazānū ſecū: aſcēdit claſſem ⁊ ſiciliam nauigabat. Cūq̄ venūdato euāgeliorū codice quē manu ſua adoleſcēs ſcripſerat dare naulū diſponer3. ī medio ferme adria naucleri filius arreptus demōe clamare cepit et dicere. hylarion ſue dei cur nobiſ ꝑ te et in pelago tutos eſſe nō licet. Da mihi ſpaciū donec ad terrā veniā. ne hic eiectus p̄cipiter in abyſſos. cui ille ſi deus me⁹ ait tibi ꝯcedit ut maneas mane. ſin autē ille te eijciet q̄d mihi inuidiā facis homī peccatori atq̄ mendico. Hoc aūt dicebat ne naute ⁊ negociātes q̄ in naui erāt ſe cū ad terram ꝑueniſſent ꝑderēt. Nec m̄lto poſt purgat⁹ eſt puer p̄re fidem dāte ⁊ ceteris q̄ aderant nulli ſe ſup nomīe eius locuturos

Ingreſſus aūt pachinū ꝓmontoriū ſicilie: obtulit nauclero euāgeliū ꝓ ſubuectōe ſua ⁊ zyzāni. q̄ nolenſ accipe maxime cū videret eos excepto illo codice et his q̄bus veſtiti erant amplius nihil habere ad extremū3 iurauit ſe nō acceptur̄. Sz et ſenex aſſēſuſ eſt fiduciā paupis ꝯſcientie. et in eo magis letabat̄ quod nihil haberet ſeculi. ⁊ ab accolis illius loci mēdicus putaret̄. Porro recogitās ne negociatores de oriēte venientes ſe notu3 facerēt ad mediterranea fugit loca. id ē in viceſimo a mari miliario ibiq̄ in quodā deſerto agello lignorꝫ quotidie faſcem colligans imponebat collo diſcipuli. quo in ꝑxima villa venundato et ſibi alemoniam et hiſ qui forte ad eos veniebāt pauxillū panis coemebant. Sed ⁊ iuxta quod ſcriptum eſt. nō poteſt ciuitas latere ſup montē poſita. Scrutarius quidam dū in baſilica beati petri apl'i rome torqueretur ꝓclamauit in eo immūdus ſpiritus. Ante paucos dies ſiciliā ingreſſus ē hylarion ſauus xp̄i: ⁊ nemo eū nouit. ubi putat ſe eē ſecretum ego vadā et ꝓdam illū. Statimq̄ cū ſeruis ſuis aſcenſa in portu naui. appulſus eſt pachinū: et ducente demone an̄ tuguriū ſenis ꝓſtratus ilico curatus eſt. Hoc initiū ſignorꝫ eius in ſicilia. innumerabile3 deinceps ad eum egrotantiū ſed et religioſorū hoīm adduxit multitudinē. intantū ut de primoribus viris tumēs quida3 morbo intercutis. atq̄ eadē die q̄ ad eum venerat curatus ſit. Qui poſtea offerens ei infinita munera audiuit dictū ſaluatoris ad diſcipulos. Gratis accepiſtis gratis date.

Cum hec ita gerunt̄ in ſicilia. elyci⁹ diſcipul⁹ ei⁹ toto ſenē orbe q̄rebat. luſtrās litora deſerta penetrās. et hāc tm̄ hn̄s fiducia3 q2 ubicunq̄ veniſſet diu latere non poſſet. Tranſacto ergo iam triēnio audiuit methone a quodā iudeo vilia populis ſcruta vendente. ꝓphetam xp̄ianorū appariuiſſe in ſycilia tanta miracula ⁊ ſigna facientē. ut de veteribus ſanctis putaret̄. Interrogās itaq̄ habitum eius et inceſſum et linguā maximeq̄ etate3 diſcere nihil potuit. ille eni͂ q̄ referebat famā ad ſe veniſſe hoīs teſtabat̄. Ingreſſus ergo adriam ꝓſpero curſu venit pachinū. et in quadam curui litoris villula famā ſenis ſciſcitans conſona omniū voce ꝯgnouit ubi eſſet quid ageret. nihil ita ī eo cūctis admirantibus q̄ q2 p⁹ tāta ſigā atq̄ miracl'a nec fragmen panis quide3 a quo

ꝗ̄ in illis locis accepiſſet. Et ne longū faci
am ſmonē ſctūs vir Eſycius ad magiſtri
genua ꝓuolutus. plantaſq; eiꝰ lacrimis ri
gans tandē ab eo ſubleuatus pꝰ bidui tri-
duiq; ſermonē audiuit a zazāno non poſſe
ſenē iam in illis habitare regionibꝫ. ſꝫ velle
ad barbaras q̄ſdam ꝑgere natiōes: vbi et
nomē et ſermo eiꝰ ignotus foret. duxit ita
q; eū ad epidauꝝ dalmacie opidū: vbi pau
cis diebꝫ in vicino agello māſitās nō potu
it abſcōdi. Siq̄dem draco mire magnitu-
dinis q̄s gentili ſermōe boas vocant. eo ꝙ
tā grandes ſint ut boues glutire ſoleāt. oēꝫ
late vaſtabat ꝓuinciā. et nō ſolū armēta ⁊
pecudes. ſed ⁊ agricolas quoq; atq; paſto
res tractos ad ſe vi ſpūſ abſorbebat. Cui cū
pirā iuſſiſſet p̄parari et orōne ad xp̄ꝫ miſ
ſa euocato p̄cepiſſet ſtruē lignoꝝ ſcandere
ignē ſuppoſuit. cūctaq; ſpectāte plebe ima
nem beſtiā ꝯcremauit. Unde eſtuās q̄d fa
ceret. q̄ ve ſe v̄teret aliā parabat fugā ⁊ ſo
litarius terrā mente ꝑluſtrās merebat ꝙ
tacente de ſe lingua miracula loq̄rent̄.
P ¶ Ea tēpeſtate terremotu totiꝰ orbis
q̄ poſt iuliani morteꝫ accidit. maria egreſſa
ſunt terminos ſuos. et q̄ſi rurſum deꝰ dilu
uiū minaret̄. vel in antiquū chaos redirent
oīa. naues ad p̄rupta dilapſe montiū pepē-
derunt. Qđ cū viderēt epidauritani: fre-
mentes viꝫ fluctus. ⁊ vndaꝝ molē: ⁊ mō
tis rugitū litoribꝫ inferri. verētes qđ iā e-
ueniſſe cernebāt ne opidū funditꝰ ſubuer-
teret̄. egreſſi ſunt ad ſenē. et q̄ſi ad ꝑliū ꝓfi
ciſcentes poſuerūt eū in litore. Qui cū tria
crucis ſigna pinxiſſet in ſabulo marꝫ. ma-
nuſq; ꝯtratēderet incredibile dictu ē. ī q̄n-
tam altitudinē intumeſcēs mare ante eum
ſteterit ac diu fremēs. et quaſi ad obicē in
dignās paulatim in ſemetip̄m relapſū ſit.
Hoc epydaurū et omnis illa regio vſq; ho
die p̄dicat. matreſq; docēt filioſ ad memo
riā in poſteros trāſmittendā. Vere illud qđ
⁊ ad ap̄los dictū eſt. ſi credideritis: diceꝫ
monti huic. trāſi in mare. ⁊ fiet. etiaꝫ iuxta
l̄ram impleri p̄t. ſi tamē q̄s habuerit ap̄lo-
rum fideꝫ. ⁊ talē q̄lē illis habendā dñſ im
pauit. Quid enim intereſt vtrū mōs dſcē
dat in mare. an immēſi vndarū mōtes re

pente obriguerint. ⁊ añ ſenis tantuꝫ pedes
ſaxei ex alia ꝑte molliter fluxerint. Mira-
bant̄ oīs vrbs et magnitudo ſigni et ſalutis
ꝑcrebruerat. Quod intelligēs ſenex ī bre-
ui lembo clam nocte fugit. ⁊ inuēta poſt bi
duū oneraria naui ꝑrexit cyprū. Cūq; īter
maleas ⁊ cytharā pirate directa claſſe in
litore que nō antemna ſed conto regit̄ du
obꝰ haud ꝑuis myoparonibꝫ de ſe dromo
ne occurriſſent. denuo hincinde fluctꝰ ver
rente remige. omnes q̄ in naui erāt trepi-
dare. flere. diſcurrere. p̄parare contos ⁊ q̄ſi
nō ſufficeret vnꝰ nuncius. certatim ſeni py
ratas adeſſe dicebāt. Quos ille ꝓcul intu
ens ſubriſit. et ꝯuerſus ad diſcipulos mo-
dice inq̄t fidei quare trepidaſtꝫ. nūq̄d plu
res ſunt hij q̄ pharaonis exercitus. et tñ
omnes deo volēte ſubmerſi ſunt. Loq̄bat̄
⁊ nihilominus ſpumātibus roſtris hoſti-
les carine imminebāt. iactu tñ lapidiſ ī me
dio. Stetit ḡ in ora nauis. et porrecta ꝯve
nientes manu: huculq; ait veniſſe ſufficiat.
O mira reꝝ fides ſtatim reſiliere nauicl̄e.
⁊ impellentibꝫ ꝯtra remis ad puppim im-
petus rediīt. Mirabant̄ pirate poſt terguꝫ
ſe redire nolētes. totaq; corꝑis niſu vt ad
nauigiū ꝑuenirēt velocius multo q̄ vene-
rant ad litus ferebant̄. Pretermitto cete-
ra ne videar in narratiōe ſignoꝝ volumen
extēdere. hoc ſolū dicā ꝙ ꝓſpero curſu in
ter cicladas nauigās hincinde clamātiuꝫ
de vrbibꝫ et vicis et ad litus ꝯcurrentium
immūdorū ſpirituum voces audiebat.
¶ Ingreſſus ergo ſctūs Hilarion pa-
phum vrbem cypri. nobilē carminibꝫ poeta
rū que freq̄nti terremotu lapſa nūc ruina-
rum tantū veſtigijs. ꝙ olim fuerit oſtēdit
in ſcđo ab vrbe miliario habitabat ignobi
lis gaudens ꝙ paucꝫ diebꝫ q̄etus viueret
verū nō pleni viginti trāſiere dies. cum ꝑ
omnem illā inſulā vicūq;: quicūq; immū
dos habebāt ſpūs clamare ceperūt veniſſe
hilarionē ſeruū xp̄i. et ad eū ſe debere ꝓpe-
rare. hꝰ ſalonīſa. hꝰ curiū. hꝰ laphite ⁊ vrbes
relique ꝯclamabāt pleriſq; aſſerentibꝫ ſci-
re ſe q̄dem hilarionē. et verū illū eſſe famu
lum dei ſed vbi eſſet ignorare. Intra trigi
ta igitur nec multo amplius dies ducenti

ferme tam viri ꝗꝫ mulieres ad eũ ꝯgrega/
ti ſunt. Quos cũ vidiſſet dolẽs ꝙ ſe non
paterent̃ queſcere. et quõãmodo in vltõnem
ſui ſeuiẽs tanta eos oratõnũ inſtãtia flagel
lauit. ut q̃dã ſtatim alij poſt biduũ triduuz
ve. omnes v̾o intra vnã hebdomadã cura
rent̃. Manens itaqꝫ ibidẽ biẽnio: et ſp̲ de
fuga cogitãs. eſyciũ ad ſe venire ſperabat.
⁊ paleſtinã miſit. ob ſalutatõez fratrum ⁊
monaſterij ſui cineres inuiſendos. q̃ cuz re
uertiſſet cupiẽti rurſum ad egiptũ nauiga/
re. h̾ eſt ad ea loca que vocant̃ bocholia. eo
ꝙ nullus ibi xp̄ianorũ eſſet: ſed barbara et
ferox natio. ſuaſit vt in ip̄a magis inſula ad
ſecretiorẽ locũ ꝯcẽderet. Quem cũ diu lu
ſtrãs omnia repiſſet. ꝑduxit eũ duodecim
milibꝫ a mari ꝓcul inter ſecretos aſp̲oſqꝫ
montes. et q̃ vix reptãdo manibꝫ genibuſ
qꝫ poſſit aſcẽdi. Quo introgreſſus ꝯtẽpla/
tus q̃dez eſt terribilẽ valde ⁊ remotũ locũ
arboribuſqꝫ hincinde circũdatũ. hñtez etiã
aquas de ſup̲cilio collis irriguas. ⁊ ortulũ
peramenũ. ⁊ pomeria plĩma quorũ fructuz
nunqꝫ in cibo ſumpſit. ſꝫ antiq̃ſſimi iuxta
templi ruinã ex q̃ ut ip̄e ferebat: ⁊ ut diſci/
puli eius teſtabant̃ tã innumerabiliũ p̲ no
ctẽ et diẽ demonũ voces reſonabãt vt ex/
ercitũ crederes. Quo ille valde delectatus
ꝙ ſcilicz agoniſtas haberet in ꝓximo: habi
tauit ibi p̲ annos quinqꝫ. ⁊ ſepe inuiſente ſe
Eſycio. in hoc extremo iã vite ſue tp̄e refo
cillatus ẽ ꝙ ꝓpter aſp̲itatez difficultatẽqꝫ
loci ⁊ vmbrarũ vt ferebat̃ vulgo multitu/
dinẽ. nullus aut rarus ad ſe poſſet vel aude
ret aſcẽdere. R Quadam aũt die e/
greſſus ſctũs Hylarion ortulũ vidit hoiez
toto corp̲e paliticũ iacentẽ ante fores. inter
rogauitqꝫ eſyciũ quiſnam eſſet. vel quõ fu/
iſſet aduectus. Qui rñdens ait ꝓcuratorẽ
fuiſſe ville. ad cui⁹ ius ortul⁹ q̃z in q̃ ip̄i e/
rant ꝑtineret. Et ille ꝯlacrimãs tendenſqꝫ
ad iacentẽ manũ. tibi inq̃t dico in noĩe dñi
ihũ xp̄i ſurge ⁊ ambula. Mira velocitas.
Adhuc eñ v̾ba in ore loq̃ntis voluebant̃.
⁊ iam mẽbra ſolidata ad ſtandũ hoiez ſub/
rigebant. Quod poſtqꝫ auditũ eſt etiã dif
ficultatẽ loci et iter inuiũ plĩmoꝝ vicit ne/
ceſſitas. nihil p̲ circũitum cũctis villis ob/

ſeruantibꝫ qꝫ de quo quõ laberet̃. Diſſemi/
nauerat enim h̾ de eo rumor. diu eũ in eo/
dem loco manere nõ poſſe. Qð ille nõ le/
uitate q̃dam aut puerili ſenſu victus facie/
bat. ſed honorẽ fugiẽs ⁊ importunitatẽ ſp̲
ſilentiũ et vitã ignobilẽ deſiderabat. Igi
tur octogeſimo etatis ſue anno: cũ abſens
eſſet Eſycius q̃ſi in teſtamenti vicẽ breuem
manu ꝓpria ſcripſit ep̄lam: omnes diuiti
as ſuas ei derelinq̃ns. euangeliũ. ſ. ⁊ tunicã
ſaccineã cucullã ⁊ palliolũ. nam miſter ei⁹
añ paucos dies obierat. Venerũt itaqꝫ ad
egrotantẽ de papho multi religioſi viri ma
xime ꝙ eũ dixiſſe audierãt iã ſe ad dñz mi
graturũ et de corp̲is vinculis liberandum
Sed ⁊ ꝯſtantia q̃dam ſancta femina cui⁹
generũ et filiã vnctõne olei de morte libera
uerat. quos omnes adiurauit. vt ne puncto
q̃dem hore poſt mortẽ reſeruaret̃. ſꝫ ſtatim
eũ in eodẽ ortulo terra operirẽt. ſicut veſti
tus erat in tunica cilicina cuculla ⁊ ſago ru
ſtico. Iamqꝫ modicus calor tepebat in pe/
ctore. nec p̄ter ſenſum quicqꝫ viui hoĩs ſup̲e
rat. et tamẽ ap̲tis oculis loq̄bat̃. Egrede/
re q̃d times. Egredere q̃d dubitas anima.
ſeptuaginta ꝓpe annos ſeruiuiſti chriſto ⁊
mortẽ times. Inter hec v̾ba exalauit ſpm̃
Statimqꝫ humo obrutũ ante vrbi ſepul/
tũ qꝫ mortuũ nunciauerunt. Quod poſtqꝫ
paleſtine ſanctus vir audiuit eſyci⁹ p̲rexit
cyprũ. et ſimulans ſe velle in eodẽ habitare
ortulo vt diligentis cuſtodie ſuſpitõem ac
colis tolleret. cum ingẽti vite ſue periculo
poſt decẽ ferme mẽſes corpus ei⁹ furatus
eſt. qð mayumam inde deferẽs: totis mo/
nachorũ et opidoꝝ turbis ꝓſequentibꝫ in
antiquo monaſterio ꝯdidit. ibiqꝫ illeſa tu/
nica cuculla ⁊ pallio: et toto corp̲e quaſi ad
huc viueret integro. tantiſqꝫ flagrãte odo
ribꝫ vt delibutũ vngentis putaret̃. Nõ vi
detur mihi in calce libri tacẽda ⁊ conſtan/
tie ſanctiſſime femine illius mulieris deuo
tio que p̲lato ad ſe nũcio qð corpuſculũ hy
larionis paleſtine eſſet ſtatim exanimata ẽ
verã in ſeruũ dei dilectõem morte q̃z ꝓpro
bans. Erat enim ſolita p̲uigiles i ſepulcro
eius noctes ducere. ⁊ q̃ſi cũ p̄ñte ad adiu/
uandas orõnes ſuas ſermocinari. Cernas

vſqꝫ hodie mirã inter paleſtinos ⁊ cyprioſ
ꝯtentõem his corpus hylariõis. illis ſpm̃
ſe habere certantibus. ⁊ tñ vtrobiqꝫ ma/
gna q̃tidie ſigna fiunt. ſed magis in ortulo
cypri forſitan qꝛ plus illũ locũ dilexerat

Finit vita ſancti Hylarionis.

Incipit prologus

beati Hieronimi p̄ſbiteri in vitã ſcti Mal
chi captiui monachi.

Qui nauali ꝓlio dimicaturi ſunt.
ante in portu et trãquillo mari fle
ctũt gubernacula: remos trahũt.
ferreas manus ⁊ vncoſ ꝑparant. diſpoſitiq̃ꝫ
ꝑ tabulata militẽ pendenti gradu ⁊ labẽte
veſtigio ſtare firmiter aſſueſcũt. vt qđ in ſi/
mulacro pugne didicerint: in vero certami
ne nõ ꝑtimeſcant. Ita ⁊ ego q̃ diu tacui. ſi
lere q̃ppe me fecit: cui meus ſmo ſuꝑplicium
eſt. prius exerceri cupio in paruo ope. ⁊ velu
ti quandã rubiginẽ lingue abſtergere vt ve
nire poſſim ad hyſtoriã latiorẽ. Scribere
enim diſpoſui. ſi tñ dñſ vitã dederit. ⁊ ſi vi
tuꝑatores mei ſaltem fugientẽ me ⁊ clau/
ſum ꝑſequi deſierint ab aduentu ſaluatorꝫ
vſqꝫ ad nr̃am etatẽ. i. ab aplis vſqꝫ ad hu/
ius tp̄is fecẽ quõ et ꝑ quos xp̄i eccleſia na/
ta ſit et adulta ꝑſecutõibus creuerit marti/
rijs coronata ſit. ⁊ poſtq̃ꝫ ad xp̄ianos prīci/
pes venerit. potẽtia q̃dẽ et diuitijs maior
ſed virtutibꝫ minor facta ſit. Verũ hec aliaſ
nũc que imminent explicemus.

Finit ꝓlogus beati Hieronimi in vitã
ſancti Malchi.

Incipit vita eius

Maronias triginta ferme milibus
ab Anthyochia vrbe ſyrie. haud
grãdis ad orientẽ diſtat viculus.
huc poſt multos dñõs vel patronos. dum
ego adoleſcentulus morarer in ſyria. ad pa
pe Euagrij neceſſarij mei poſſeſſionẽ deuo/
lutꝰ ſum. quẽ idcirco nũc nominaui ut oſt
derẽ vnde noſſem qđ ſcripturus ſuꝫ. Erat
illic ſenex q̃dam noĩe Malchus. quẽ nos
latine regẽ poſſumus dicere. ſyrus natõne
⁊ lingua. et vt rebar eiuſdem loci indigena
anus quoqꝫ in eius ꝯtubernio valde decre
pita: ⁊ iam morti ꝓxima viſebatur. tã ſtu/
dioſi ambo religionis. ſic eccleſie limẽ terẽ
tes. ut Zachariã ⁊ Elizabeth de euangelio
crederes. niſi ꝙ Johãnes ĩ medio nõ erat.
De his cũ curioſe ab accolis q̃rerem. q̃nã
eſſet eorũ copula matrimonij. an ſanguiſ an
ſpiritus. omnes voce ꝯſona ſanctos et deo
placitos. et mira neſcio que reſpondebant
qua cupiditate illectus adorſus ſum hoĩeꝫ
et curioſius ſciſcitans rerũ fidem hec ab eo
accepi. Ego inq̃t mi nate nyzibeni agelli co
lonus ſolus parentibus fui. Qui cũ me qua/
ſi ſtirpẽ generis ſui et heredẽ familie ad nu
ptias cogerẽt monachũ me potius eſſe vel/
le reſpondi. Quãtis pater minis. q̃ntiſ ma
ter blãdicijs ꝑſecuti ſunt vt pudiciciã per
derem. hec res ſola indicio eſt ꝙ ⁊ domum
et parẽtes fugi. Et qꝛ ad orientẽ ire nõ pote
ram ꝓpter vicinã ꝑſidem ⁊ romanoꝝ mili
tũ cuſtodiã. ad occidentẽ verti pedes puſillũ
neſcio q̃d portãſ viatici qđ me ab inopia tã
tũ defenderet. Quid multa. perueni tandem
ad heremũ calcidos que inter mimas ⁊ be
roas magis ad auſtrũ ſita eſt. ibi reptꝫ mo/
nachis eoꝝ me magiſterio tradidi. manu ⁊
labore victũ q̃ritans. laſciuiãqꝫ carnis re/
frenans ieiunijs. Poſt multos annos inci
dit mihi cogitatio ut ad patriã ꝑgerem. et
dñ adhuc viueret mater. iã enĩ prẽm mor/
tuũ audierã ſolarer viduitatẽ eius. ⁊ exin/
de venũdata poſſeſſione ꝑtem erogarẽ pau
ꝑibus ex ꝑte monaſteriũ ꝯſtruerẽ. Quid
erubeſco ꝯfiteri infidelitatẽ meã ꝑtem ĩ ſũ/
ptuum meorũ ſolacia reſeruarem. Clama/
re ꝟ cepit abbas meus dyaboli eſſe tẽpta/
tõem. et ſub honeſte rei occaſione antiq̃ ho/
ſtis aſtutias hoc eſſe. reuerti canẽ ad vomi
tũ ſuũ. ſic multos monachoꝝ eſſe deceptoſ
nunq̃ꝫ dyabolũ apta frõte ſe ꝓdere. Pro/
ponebat mihi exempla de ſcripturis q̃ꝫplu
rima. inter q̃ illud ab initio. ꝙ adã q̃ꝫ ⁊ euã
ſpe diuinitatis ſuppplãtauerit. Et cũ ꝑſua/
dere nõ poſſet. ꝓuolutuſ genibꝫ obſecrabat
ne ſe deſererẽ. ne me ꝑderem. ne aratrũ te/
nens poſt tergũ reſpicerẽ. Ve miſero mihi
vici peſſima victoria reputãs illũ nõ meã

vilitatem ſed ſuum ſolaciũ querere. Proſe
cutus ergo me ď monaſterio q̃ſi fun⁹ effer
ret. et ad extremũ valedicẽs video te ait fi/
li ſathane notatũ cauterio. Nõ q̃ro cauſas
excuſatões nõ recipio. ouis q̃ de ouili egre
dit̃ lupi ſtatim morſibus patet. De beroea
ediſſam pgẽtib; vicina eſt publico itineri
ſolitudo p quã ſaraceni incertis ſp ſedibuſ
bucatq; illuc vagant̃. Que ſuſpitio freq̃n
tiã in illis locis viatorũ ꝯgregat. ut immi/
nẽs piculũ mutuo auxilio declinet̃. Erãt
in comitatu meo viri femine ſenes iuueneſ
puuli nũero circiter. lxx. Et ecce ſubito eq̃/
tum camelorũq; ſeſſores yſmaelite irruerũt
crinitis nudatiſq; capitibus ac ſeminudo
corpe pallia et latas calligulas trahẽtes. pẽ
debant ex humero pharetre et laxos arcus
vibrãtes. haſtilia lõga portabãt. Nõ enim
ad pugnandũ ſed ad p̃dandũ venerãt. rapi
mur: diſſipamur. in diuerſa diſtrahimur.
Ego interim lõgo poſtliminio hereditari⁹
poſſeſſor. et ſero mei ꝯſilij penitẽs cũ alteri
uſ muliercula in vni⁹ heri ſeruitutẽ ſortitus
venio. ducimur imo portamur ſublimeſ in
camelis. et p vaſtã heremũ ſemp ruinã ti/
mentes herentes potius q̃ ſedem⁹. cib; ſe
micrude carnes. et lac camelorum potui erat
Tandẽ grãdi amne trãſmiſſo puenim⁹ ad
interiorẽ ſolitudinẽ. vbi dñam eiuſq; libe
ros ex more gentis adorare iuſſi. ceruices
flectimus. hoc quaſi clauſus carcere muta
to habitu id ẽ nudus ambulare diſco. Nã
aerꝫ quoq; tẽperies p̃ter pudiciciã nihil ali
ud velari patiebat̃. tradunt̃ mihi paſcẽde
oues. et in malorum ꝯparatõe hoc fruor ſola/
tio q dños meos et ꝯſeruos rarius vidõ.
Videbar mihi aliquid habere ſcti Jacob.
recordabar moyſi qui et ipi in heremo peco
rum quondã fuere paſtores. Veſcebar re/
centi caſeo ⁊ lacte. orabam iugiter. canebaꝫ
pſalmos q̃s in monaſterio didicerã. Dele
ctabat me captiuitas mea. agebamq; dĩ iu
dicio gr̃as q monachũ quẽ in patria fuerã
pditurus in heremo inuenerã. O nihil vn
q̃ tutũ apud dyabolũ. o multiplices ⁊ in/
effabiles eius inſidie. ſic q̃ꝫ me latentẽ inue
nit inuidia. Dñs videns gregẽ ſuũ creſce/
re. nihilq; in me dep̃hendens fraudulentie

Sciebam enim aplm p̃cepiſſe dñis ſic q̃/
ſi deo fideliter ſeruiẽdũ. et volẽs me remu
nerare quo fidũ ſibi magis faceret tradidit
mihi illam ꝯſeruã mecũ aliq̃n captiuã. Et
cuꝫ ego refutarẽ: dicerẽq; me xp̃ianũ nec
mihi licere vxorẽ viuẽtis accipe. ſiq̃dẽ ca/
ptus nobiſcũ vir eius: ab alio dño fuerat
abductus. Herus ille placabilis in furorẽ
verſus euaginato me cepit petere gladio. et
niſi feſtinus brachio tenere mulierẽ p̃occu
paſſem ilico fudiſſet ſanguinẽ. Jã venerat
tenebroſior ſolito: et mihi nimium matura
nox. duco in ſpeluncã ſemirutã nouã ꝯiugẽ
⁊ p nubente nobis triſticia vterq; deteſtam̃
alterutrũ nec fatemur. Tũc vere ſenſi capti/
uitatẽ meã. pſtratuſq; humi mõachũ cepi
plãgere quẽ pdideram dicẽs. Huccine mi
ſer ſeruatus ſum ad h̃ me mea ſcelera pdu
xerũt. in caneſcẽte iã capite virgo maritus
fierẽ vxoris aliene. Quid pdeſt pentes pa
triã reꝫ familiarẽ ꝯtẽpſiſſe p dño ſi hoc fa
cio. qđ ut ne facerẽ illa ꝯtempſi. niſi q for
te ppterea hec ſuſtineo. q: rurſuſ patriam
deſideraui. Quid agim⁹ aĩa. pimus an vi
cimuſ. Expectam⁹ manũ dñi: an pprio mu
crone ꝯfodimur. Verte in te gladium. tua
magis mors timẽda eſt q̃ corpis. habet ⁊
pudicicia ſeruata martiriũ ſuũ. iaceat inſe
pultus xp̃i teſtis in heremo. ipe ero mihi p
ſecutor et martir. Sic fatus eduxi in tene
bris micantẽ gladiũ: et acumine ꝯ me verſo
vale inquã infelix mulier. habeto me poti⁹
martirẽ q̃ maritũ. Tũc illa puoluta pedi/
bus meis. ego te inq̃t p ihm̃ p huius hore
neceſſitatẽ rogo ne effundas ſanguinẽ tuũ
in ſanguinẽ meũ. vel ſi mori placꝫ in me pri
mũ verte mucronẽ. ſic nobis poti⁹ ꝯiũgam̃.
Etiã ſi vir me⁹ ad me rediret ſeruarẽ caſti
tatẽ quã me captiuitas docuit. vel interirẽ
anteq̃ pderem. Cur moreris ne mihi iun/
garis. ego morerer ſi iũgi velles. Habeto g̃
me ꝯiugẽ pudicicie. et magis aĩe copulam
amato q̃ corpiſ. Credant dñi maritũ. xp̃s
nouerit fratrẽ. facile pſuademus nuptias
cum nos viderint ſic amare. Fateor obſtu
pui. et ammirat⁹ virtutẽ femine ꝯiuge pl⁹
amaui. Nunq̃ tamẽ illius nudum corpuſ
intuitus ſum. nunq̃ carnẽ tetigi. timẽs in

pace ꝑdere q̄d in ꝓlio ſeruaueram. Tran/
ſeūt in tali matrimonio dies plurimi. ama
biliores nos dn̄is fecerūt nuptie ſimulate.
Nulla fuge ſuſpitio interdū et menſe toto
aberam. fidus gregis paſtor ꝑ ſolitudinē.
Post grande interuallū dū ſol⁹ in
heremo ſedeo. et p̄ter celū terrāq; nihil vi
deo. cepi mecū tacitus voluere: ⁊ inter mł
ta monachorū ꝯtubernia recordari maxi/
meq; vultus p̄ris mei q̄ me erudierat: te/
nuerat. ꝑdiderat. Sicq; cogitans aſpicio
formicarū gregē anguſto callo feruere. Ui
deres onera maiora q̄ʒ corꝑa. alie herbarū
q̄dam ſemina forcipe oriſ trahebāt. alie ege
rebant humū de foueis. ⁊ aq̄rū meatus ag
gerib⁹ excludebāt. Ille venture hyemiſ me
moreſ ne madefacta hum⁹ in herbā horrea
v̄terent illata ſemina p̄cidebant. he luctu ce
lebri corꝑa defuncta portabant. Quodq;
magis mirū eſſet in tāto agmine egrediens
nō obſtabat intrātibus quin potius ſi quā
ſub faſce vidiſſent ⁊ onere ꝯcidiſſe. ſuppoſi
tis humeris adiuuabāt. Quid mł̄ta. Pul
chrū mihi ſpectaculū dies illa p̄buit. Un/
de recordatus ſalomōis ad formice ſolerti
am nos mittētis. et pigras mentes ſub tali
exēplo ſuſcitantis cepi tedere captiuitatis
⁊ monaſterij cellulas q̄rere. ac formicarum
illarū ſolicitudinē deſiderare. vbi laborat̄
in mediū. et cum nihil cuiuſq; ꝓprium ſit
omniū omnia ſunt. Regreſſo ad cubile oc
currit mihi mulier triſticiā animi vultu diſ
ſimulare nō potui. Rogat cur ita exania/
tus ſim. audit cauſā. hortor ad fugā. nō aſ
ꝑnatur. peto ſilentiū. fidem tribuit. et iugi
ſuſurro inter ſpem et metū medij fluctua/
bamus. Erant mihi in grege duo hirci
mire magnitudinis. q̄bus occiſis vtres fa
cio. eorū carnes viatico p̄paro. et primo ve
ſpere putantib⁹ dn̄is nos ſecreto cubitare
inuadimus iter vtres et partē carniū por/
tantes. Cūq; ꝑueniſſemus ad fluuiū. nam
decē milib⁹ aberat. inflatis et aſcenſis vtri
bus aq̄s nos credidim⁹ paulatim pedibuſ
ſubremigāteſ. ut deorſum flumine deferēte
⁊ multo lōgius q̄ʒ ꝯſcēderam⁹ in alteram
nos exponente ripā vt veſtigiū ſeq̄ntes ꝑ/
derent. Sed inter hec madefacte carneſ et
ex ꝑte lapſe vix tridui cibū pollicebantur.
Bibimus vſq; ad ſatietatē future nos ſiti
p̄parantes. Currim⁹ p⁹ tergū ſp̄ reſpicim⁹
et magis noctib⁹ ꝓmouemur. vel ꝓpter in
ſidias late vagantiū ſaracenorū: vel ꝓpter
ardorē ſolis nimiū. Pauco miſer etiā refe
rens et iā ſecurus. toto tamē corꝑe ꝑhorre
ſco. Poſt diē terciū dubio aſpectu ꝓcul re
ſpicimus duos camelis ſedētes venire cō
cite. ſtatimq; mēs mali p̄ſaga putare dn̄m
meditari mortē ſolē cernere nigreſcentem.
Dūq; timemus et veſtigijs ꝑ arenas nos
ꝓditos intelleximus offert̄ ad dexterā ſpe/
cus lōge ſub terra penetrās. Igit̄ timē/
tes venenata aīalia ſolent q̄ppe vipꝑe: re
guli ⁊ ſcorpiōeſ ceteraq; huiuſcemodi fer/
uorē ſolis declinātia vmbras petere: intra/
uimus quidē ſpeluncā. ſed ſtatim in ip̄o in/
troitu ſiniſtre nos fouee credidimus neq̄/
q̄ʒ vltra ꝓgredientes. ne dū mortē fugimus
incurreremus in mortē. illudq; nobiſcū re
putātes ſi iuuat miſeros dn̄s habem⁹ ſalu
tē. ſi deſpicit peccatores habem⁹ ſepulchrū.
Quid putas nobis fuiſſe animi. q̄d terro/
ris cū ante ſpecū haud ꝓcul ſtarēt dn̄s ⁊ ꝯ
ſeruus. ⁊ veſtigio indice iā ad latebras ꝑue
niſſent. O multo grauior expectata q̄ʒ illa
ta mors. Rurſus cū labore ⁊ timore ligua
balbutit. ⁊ quaſi clamāte dn̄o loqui vł mu
tire nō audeo. Mittit ſeruū ut nos de ſpe/
cu ꝓtrahat ip̄e camelos tenet. et euagina/
to gladio noſtrū expectabat aduentū. In
terea tribus ferme vel q̄ttuor cubitis intro
greſſo famulo. nobis ex occulto tergū eius
videntib⁹. Nā oculoꝝ iſtiuſmodi natura ē
ut poſt ſolē vmbras intrātib⁹ ceca ſunt oīa
vox ꝑ antrū ſonat. exite furciferi. exite mi/
ſeri. exite morituri. Quid ſtatis. q̄d mora/
mini. exite dn̄s vocat. Adhuc loquebat̄. et
ecce ꝑ tenebras aſpicimus leenā inuaſiſſe
hoiem. et gutture ſuffocato cruentū intro/
traxere. Ihū bone. quid tunc nobis terro
ris quid gladij fuit. ſpectabamus hoſtē no
ſtrum ꝑire dn̄o neſciente. Qui cū videret
illum moras facere ſuſpicatus duos vni
reſiſtere. ſed ⁊ irā differre nō valēs ſicut te/
nebat gladiū ad ſpeluncā venit ⁊ clamore
rabido ſerui increpās ſecordiā prius a fera

tentus eſt q̄ꝫ nr̄a s latebras ꝑteriret. q̄s hoc vnq̄ꝫ crederet vt ante os noſtrū ꝓ nobiſ beſtia dimicaret. Sublato ergo illo metu ſiſiſ ante oculos nr̄os ꝟſabat̃ interitus. niſi ꝙ tutius eſſet leene rabiem q̄ꝫ irā hoīm ſuſtinere. Pauemus intrinſec⁹ et ne mouere q̄dem nos auſi ꝑſtolamur euentuꝫ rei inter tanta ꝑicula. pudicicie tantū ꝯſciētia ꝓ muro ſepti. Leena inſidiā cauēs. et viſaꝫ ſe eſſe ſentiens apphenſum mordicitꝫ catulum matutiā effert. nobiſq̄ꝫ cedit hoſpitio. Nec q̄ꝫ tamē ſatis creduli ſtatim erupimus. ſed expectantes diu et egredi cogitātes illi⁹ nobis ſemꝑ figurabamus occurſuꝫ. Sub tali ergo terrore et illa trāſacta die exiuimuſ ad veſperam. vidimuſq̄ꝫ camelos quos ob nimiā velocitatē dromedarios vocāt ꝑteritos cibos in ore voluere. ⁊ in aluū miſſos iterū retrahere. Quibus aſcenſis et noua ſyſtarcia refocillati. decimo tādē die ad romana ꝑ deſertū caſtra ꝑuenimus. oblatiq̄ꝫ tribuno rei ordinē pandimus. Inde ad ſabinianū meſopotamie ducē trāſmiſſi camelorꝫ accepimus ꝑciū. Et q2 iam abbas ille meus dormierat in dño ad hec delatus loca me monachis reddo. hāc trado ꝟginibꝰ diligens eā vt ſororē nō tamē me ei credēſ vt ſorori. Hec mihi ſenex malchus adoleſcentulo retulit. Hec ego vobis narraui ſenex. caſtis hyſtoriā caſtitatis expono. ꝟginibus virginitatē cuſtodire exhortor. voſ narrate poſteris ut ſciant inter gladios et deſerta et beſtias pudiciciā nunq̄ꝫ eſſe captiuā. et hoīem xp̄o deditum poſſe mori nō poſſe ſuꝑari.

Finit vita bt̄i Malchi mōachi captiui.

Incipit vita ſancti Pauli ſimplicis.

FUit q̄dam inter diſcipulos ſancti Anthonij Paulus nomīe cognomento ſimplex. Hic initiū cōuerſiōis ſue hmōi habuit. Cū vxorē ſuam cū altero ꝯcubitantē vidiſſet. nulli q̄cq̄ꝫ dicens egreſſus eſt domuꝫ: ⁊ meſticia animi tactus in heremū ſemetipm̄ dedit. Ubi cū anxius oberraret ad monaſteriū venit Anthonij. ibiq̄ꝫ ex loci amenitate et opportunitate ꝯſiliū capit. Cūq̄ꝫ adiſſet anthoniū ut iter ſalutꝫ ab eo inq̄reret. ille intuēs hoīeꝫ ſimplicis nature. rn̄dit ei ita demū eū poſſe ſaluari ſi his que a ſe dicerent̃ obediret. Tunc ille oīa quecūq̄ꝫ ꝑciperet facturū ſe eſſe reſpondit. Ut ergo ꝓmiſſionē eius ꝓbaret anthonius ante fores cellule ſtanti. hic inq̄t expecta me orāſ donec egrediar. Et ingreſſus māſit intrinſecus ꝑ totaꝫ diem et noctē. ꝑ feneſtrā tamē ex occulto frequēti⁹ reſpiciens videbat eū indeſinēter orantē. ⁊ nuſq̄ꝫ ꝓrſus ſe mouentē. ſed ſtare in eſtu diei et rore noctis. et ita eſſe mādati memorem. ut ne parum q̄dem a loco ſe moueret. Egreſſus autē die poſtera Anthonius inſtruere eum et docere de ſingulis cepit quō ope manuū ſolitudinē ſolaret̃. et digitis q̄dem corporis opus carnale. Cogitatōe vero mentis et animi intentōe oparetur que dei ſunt. Cibum quoq̄ꝫ in veſpa ſumeret ⁊ ꝑcipue in potu. ꝯfirmanſ nō min⁹ ꝑ aq̄ abūdanciā fantaſias anime fieri q̄ꝫ ꝑ vinū calorē corꝑis increſcere. Et vbi plene eū q̄liter in ſingulis agere deberet inſtruxit. i vicino ei hꝰ eſt in tribus a ſe milibus cellulam ꝯſtituit. ibiq̄ꝫ eū exercere q̄ didicerat iubet. Ipe tamē freq̄ntius viſitans eum gratulabat̃. dephendenſ illū in his que ſibi tradita fuerant tota intentōe et omni ſolicitudīe ꝑmanentē. ✗ Quadam autē die cū veniſſent ad ſanctuꝫ anthoniū fratres magni q̄dem et ꝑfecti viri. accidit etiā paulū adeſſe ꝑiter cum eis. Et cum ſermo de profundis rebus et miſticis haberet̃. cunq̄ꝫ de ꝓphetis et de ſaluatore plurima tractarētur paulus ex ſimplicitate animi interrogat. ſi xp̄s prius fuerit an ꝓphete. Beatus vero anthonius cū ꝓ eo ꝙ tam abſurde interrogaret q̄ſi erubuiſſꝫ blādo motu vt erga ſimpliciores ſolebat ſilere atq̄ꝫ abire eū iubet. Ille autē qui omne q̄dcunq̄ꝫ ab eo dictuꝫ fuiſſet tanq̄ꝫ ꝑceptū dei ſeruare inſtituerat abſcedens ad cellulā ſuā tanq̄ꝫ mādato accepto ſilētiū gerere inſtituit nec om̄ino aliq̄d loqui. Quod cum compiſſet anthoni⁹ mirari admodū cepit. vn̄ hec illi obſuātis

placuiſſet.quã a ſe ſciebat non eſſe ei iniun
ctam.Cũq; iuſſiſſet eum loqui.et cur ſilue
rit interrogaret.dicit ei Paulus.Tu pa/
ter dixiſti mihi ut irem ⁊ ſilerem.Et obſtu
pefactus anthonius ita ab eo ſermonẽ quẽ
ille negligenter ꝓtulerat obſeruatũ.omnes
inquit nos ille ↄdemnat.Cũ enim nos de
celo dominũ nobis nõ audiamus loquentem
ab iſto qualiſcunq; ſit ſermo qui ex ore nr̃o ce
ciderit obſeruat̃.Multa tamẽ et ſctũs An
thonius docere eũ volens de obediẽtia pci
pe ei ſolit⁹ erat etiam que ratio et cauſa nõ
poſceret.in quibus eius animus erga obe/
dientiã ꝓbaret̃.Haurire nãq; aliqñ eum
aquam iuſſit ex puteo et in terrã tota die ef
fundere.et contextas ſportas reſoluere.ac
denuo texeret et veſtimentũ diſſuere.et ite/
rum reſuere et rurſus reſoluere.et in pluri/
bus huiuſmodi exercicijs ab eo memorat̃
imbutus.vt in nullo ꝓrſus etiam que cõtra
rõem impari videbant̃ diſceret ↄtradicere
⁊ ita p hec omnia informatus:tẽpore breui
ad pfectõem venit.Ex cuius exemplo doce
bat beatus Anthonius q ſi quis vellet ve/
lociter ad pfectõem venire non ſibi ipſi ma
giſter fieret.nec ꝓprijs voluntatibꝫ obedire
etiã ſi rectũ videret̃ eſſe quod vellet.ſed ſm
mandatũ ſaluatoris obſeruandũ eſſe vt ãte
omnia vnuſquiſq; abneget ſeipm ſibi ⁊ re
nũciet ꝓprijs voluntatibꝫ.qr et ipſe ſalua/
tor dixit.Ego veni non ut faciã voluntatem
meam ſed eius q miſit me.Et vtiq; volun
tas chriſti non erat contraria volũtati pris
ſed neq; qui venerat obedientiã docere in
ueniret̃ nõ obediens ſi ꝓpriã faceret volun
tatẽ.Quãto magis ergo nos nõ iudicabi
mur obediẽtes ſi ꝓprias faciam⁹ volunta/
tes.Deniq; ſupradictus Paul⁹ exemplo
nobis eſt q obedientie et ſimplicitatis me/
rito intantum ſpiritaliũ gratiarum culmen
aſcendit.ut multo plures et potẽtiores vir
tutes p ipm dñs q̃ p ſanctũ Anthoniũ fe
cerit.Et quoniã ꝓ affluentia gratiarum ad
eum multi ex omnibꝫ terre ptibus ↄflue/
bant vt curarent̃ ab eo.verens beat⁹ An/
thonius ne moleſtia multitudinis fugaret̃
in interiori heremo quo accedi facile ab ali/
quo non poſſit ↄmanere eum fecit:vt veni
entes magis ipſe ſuſciperet anthonius.Si
quos vo ipſe ñ potuiſſet curare hos ad pau/
lum tanq; ꝓlixiorẽ ſanitatũ gratiã haben/
tem mittebat:⁊ ab illo curabant̃.Tantam
autẽ ſimplicitatis fuiſſe apud eum fiduciã
tradũt.ut quodam tpe cum quidam rabiem
patiens in modũ canis laniaret omnẽ qui
auſus fuiſſet ad ſe accedere.et pductus ad
eum fuiſſet inſtabat orõni ut demonem qui
eum vrgebat fugaret.Et cum mora fieret:
nec celer ſequeret̃ effectus quaſi infantum
more indignatus dixiſſe fert̃ ad dominum
Uere nõ manducabo hodie ſi eum nõ cura
ueris.Et cõtinuo quaſi delicioſo domino
ſatiſfactum eſt a deo.et ſtatim curatus ẽ ra
bidus.

Finit vita beati Pauli ſimplicis.

Incipit vita ſctẽ paule edita a ſancto Hieronimo pſbitero

Si cuncta mei corpis mẽbra vte/
rent̃ in linguas.et omnes artus
humana voce reſonarent:nihil di
gnũ ſctẽ ac venerabilis Paule virtutibus
dicerẽ nobilis genere ſed nobilior ſctĩtate
potens qndam.ſed nũc xpi pauptate inſi/
gnior graccoꝝ ſtirpis.ſoboles ſcipionũ.pau
li heres cuius vocabulũ trahit.mecie pappi
rie matris affricani vera et germana proge
nies.Rome ptulit bethleem ⁊ auro tecta
fulgentia informis luti vilitate mutauit.
Non meremus q talem amiſimus ſꝫ grãs
agimus q habuimus immo habemus.Deo
enim viuunt omnia.et qcquid refert̃ ad do
minũ in familie numero ↄputat̃ quanq; a/
miſſio illius celeſtis domus habitatio ſit
Que q̃diu in corpe fuit pegrinata eſt a
domino:et voce ſemp flebili querebat̃ di/
cens.Heu mihi qr pegrinatio mea ꝓlon/
gata eſt.Habitaui enim cũ habitantibꝫ ce
dar.multũ pegriata ẽ anima mea.Nec mi
rum ſi planxerat ſe verſari in tenebris.hoc
enim cedar interptat̃ cum mũdus in mali
gno poſitus ſit.et ſicut tenebre eius ita ⁊ lu
mẽ.Unde ⁊ illud crebrius inferebat.aduens

ego ſum et ꝑegrina ſic oēs p̄res mei. Et ite
rū. Cupio diſſolui et eſſe cū xp̄o. Quotiēs
autem infirmitate corpuſculi q̄ꝫ incredi-
bili abſtinentia ⁊ duplicatis ɔtraxerat ie-
iunijs vexabaꝛ: voluebat. corpus meū ſub
ijcio et in ſeruitutem redigo. ne alijs predi
cans ip̄a reproba inueniar. et bonū eſt mi-
bi vinū non bibere et carnē nō manducare
⁊ humiliaui in ieiunio animā meā ⁊ totuꝫ
lectū meū ɔ̄laſti i infirmitate mea. et verſa
ta ſum in miſeria dum mihi infigiꝛ ſpina.
atq̄ꝫ inter doloris aculeos quos mira pati
entia ſuſtinebat quaſi apertos ſibi celos aſpi
ceret loquebaꝛ. Quis dabit mihi pennas
ſicut columbe et volabo et requieſcā. Teſtor
ih̄m et ſanctos angelos eius. ip̄mq̄ꝫ ꝓpriū
angelū qui cuſtos fuit et comes admirabi
lis femine. me nihil in gratiā. nihil in ore
laudantiū. ſed quidq̇d dicturus ſum ꝓ te-
ſtimonio dicere. et minus eſſe eius meritiſ
q̄ꝫ totus orbis canit. Sacerdotes miranꝛ.
virginū chori deſiderāt. monachoꝝ ⁊ pau-
perū turba deplangit. vult lector eiuſ breui
ter ſcire virtutes. omnes ſuoſ paupes pau
perior ip̄a dimiſit. Nec mirū de ꝓximis ⁊ fa
miliola quam vtroq̄ꝫ ſexu de ſeruis ⁊ ancil
lis in fratres ſororeſq̄ꝫ mutauerat iſta pro
ferre. cū Euſtochiū virginē ⁊ deuotā xp̄o
filiā. in cuius ɔſolatōem libellus hic cudiꝛ.
ꝓcul a nobili genere ſola fide et gratia diui
tem dereliquerit. B Carpam⁹ igitur
narrādi ordinē. alij altius reputant et a cu
nabulis ei⁹ ip̄iſq̄ꝫ ut ita dicā crepūdijſ ma
trem bleſillā. et rogatū p̄ferant patrē. quo-
rum altera ſcipionū graccorūq̄ꝫ ꝓgenies ē
alter ꝑ omnes grecias vſq̄ꝫ hodie ⁊ ſcema-
tibꝫ et diuitijs ac nobilitate agamennonis
ferꝛ ſanguinē trahere. q̇ decēnali troiā ob-
ſidione deleuit. nos nihil aliud laudam⁹ ni
ſi quod ꝓpriū eſt. et de puriſſimo ſc̄tē men
tis fonte ꝓferꝛ. quāq̄ꝫ domin⁹ ac ſaluator
in euāgelio doceat ap̄l̄os ſciſcitantes quid
ſibi redditurus ſit qui omnia ſua ꝓ nomīe
eius dimiſerant. centuplū imp̄ſentiaꝝ re-
cepturos. et in futuro vitam eternā. Ex q̄
intelligimus non laudis eſſe poſſidere diui
tias. ſed pro chriſto eas cōtemnere. nō tu

mere ad honores ſed ꝓ fide dei eos paruiꝑ-
p̄edere. Uere quod pollicitus eſt ſeruis ſu
is et ancillis ſaluator reddidit in p̄ſenti. nā
que vnius ɔtempſit gloriā vrbis. toti⁹ or-
bis opinione celebratur. Quā rome habi-
tantem nullus extra romā nouerat latentē
in bethleem ⁊ barbara et roma terra miraꝛ
Cuius ei gentiſ hoīes ad ſancta loca nō ve
niant. Quis autem in ſanctis locis preter
Paulam quod plus inter hoīes miraren̄ꝛ
inuenit. Et ſicut inter multas gēmas p̄cio
ſiſſima gēma micat. et iubar ſolis paruos
ſtellarum igniculos obruit et obſcurat. ita
cunctorū virtutes et potentiā ſua humilita
te ſuꝑauit. minimaq̄ꝫ fuit inter omnes vt
omniū maior eſſet. et quanto plus ſe deiici
ebat tāto magis a xp̄o ſubleuabaꝛ. Latebat
⁊ non latebat fugiēdo gloriā. gl̄iam mere-
batur que virtutes quaſi vmbra ſeq̇tur. et
appetitores ſui deſerēs appetit contempto
res. Sed quid ago narrandi ordineꝫ p̄-
termittens dum in ſingulis teneor nō ſer-
uo p̄cepta dicendi. Tali igiꝛ ſtirpe genita
eſt. iunctaq̄ꝫ viro toxoton qui enee et iuli
orum altiſſimū ſanguinē trahit. Unde etiā
xp̄i virgo. filia eius euſtochiū iulia nuncu-
patur. et ip̄e iulius a magno demiſſum no-
men iulio. Et hec dicimus non quo habēti
bus grādia ſint. ſed quo ɔtemnentibꝫ mira
bilia. Seculi homines ſuſpiciunt eos qui
his pollent priuilegijs. nos laudam⁹ quos
habentes ꝑuipendimus ſi habere noluerīt
p̄dicamus. His inq̄ꝫ orta maioribus et fe
cunditate ac pudicicia probata. primū vi-
ro deinde ꝓpinquis et toti⁹ vrbis teſtimo
nio cum quinq̄ꝫ liberos edidiſſet. bleſillam
ſuper cuius morte eā rome cōſolatus ſum.
paulinā que ſanctū et admirabilem virū et
ꝓpoſiti et rerū ſuarū Pāmachium reliq̇t
heredem. ad quem ſuꝑ obitu eius ꝑuulum
libellum edidimus. euſtochiū que nūc ſan
ctis locis virginitatis ⁊ eccleſie monile p̄-
cioſum eſt. rufinam que immaturo funere
pium matris animū conſternauit. ⁊ toxoci
um poſt quē parere deſiuit. ut intelligeres
eam nō diu ſeruire voluiſſe officio cōiuga-
li. ſed mariti deſiderio qui mares optabat

liberos obediſſe. ¶ Poſtq̃ vir mortuꝰ eſt
ita eū planxit: ut ꝓpe ipſa moreretur. et ita
ſe ↄuertit ad domini ſeruitutem vt mortē
eius videretur optaſſe. Quid ergo referā
ample et nobilis domus quondam opulē-
tiſſime: omnes pene diuitias in pauperes
erogatas. Quid in cunctos clementiſſimū
animū et bonitatē etiam in eos quos nūq̃
viderat euagantē. Quis inopum moriens
non illius veſtibus obuolutus eſt. Quis di
nicorum non eius facultatibꝫ ſuſtentatus ē
Quos ſtudioſiſſime tota vrbe ꝑquirēs dā
num putabat. ſi quiſq̃ debilis et eſuriēs ci
bis ſuſtentaret alterius. Spoliabat filios ⁊
inter obiurgantes ꝓpinquos maiorē ſe eis
hereditatē chriſti miſericordiā dimittere
loquebatur. Nec diu potuit excelſi apō ſe-
culum generis ⁊ nobiliſſime familie viſita
tionis frequentiā ſuſtinere. Merebat ho-
nore ſuo et ora laudantiū declinare ⁊ fuge-
re feſtinabat. ¶ Cūq̃ orientis ⁊ oc-
cidentis epiſcopos ob qualdam eccleſiarū
diſſenſiōes romā imperiales littere ↄtra-
xiſſent. vidit admirabiles viros xp̄iq̃ pō
tifices Paulinum anthiocene vrbis epūm
et Epiphaniū ſalamine cypri que nunc cō
ſtantia dicitur quorū epiphaniū etiā hoſpi
tem habuit. paulinum in alia manentē do
mo quaſi ꝓpriū humanitate poſſedit. quoꝝ
accenſa virtutibꝫ per momēta patriā dese-
rere cogitabat. Non domus. nō liberorū
non familie: non poſſeſſionū. non alicuius
rei que ad ſeculum ꝑtinet memor. ſola ſi di
ci poteſt ⁊ incomitata. ad heremū anthoni
orū et paulorū ꝑgere geſtiebat. tandemq̃
exacta hyeme aperto mari: redeuntibus ad
eccleſias ſuas epiſcopis. ipſa voto cū eis ⁊
deſiderio nauigabat. ¶ Quid vltra diffe-
ro. deſcendit ad portū fratre: cognatis: affi
nibus. et quod hijs maius eſt liberis ꝓſe-
quentibus ⁊ clementiſſimā matrē vincere
pietate cupientibꝫ. Iam carbaſa tendebā-
tur: et remorū ductu nauis in altū ꝓtrahe
batur. Paruus toxocius ſupplices manus
tendebat in litore. ruffina iam nubilis ut ſu-
as expectaret nuptias tacens fletibꝫ obſe-
crabat. et tamē illa ſiccos tendebat oculos
ad celum. pietatē in filios pietate in deum
ſuꝑans. neſciebat ſe matrē ut xp̄i ꝓbaret
ancillā. Torq̄bantur viſcera et quaſi a ſuis
membris diſtraheret cum dolore pugna-
bat in eo cunctis admirabilior q̄ magnā
vinceret charitatē. Inter hoſtium manus
et captiuitatis durā neceſſitatē nihil crude
lius eſt q̃ parentes a filijs ſeparari. Hoc
contra iura nature plena fides patiebatur.
imo gaudens appetebat amorē filiorū ma
iorem in deum amore ↄtemnens. in ſola eu
ſtochio que et ꝓpoſiti et nauigatōis eiꝰ co
mes erat quieſcebat. Sulcabat interī na-
uis mare et cunctis qui cū ea vehebantur lito
ra reſpicientibꝫ. illa auerſos tenebat oculos
ne videret quos ſine tormēto videre nō po
terat. Fateor nulla ſic amauit filios qbꝫ an-
teq̃ ꝓficiſceretur cuncta largita eſt exhere
ditans ſe in terra ut hereditatē inueniret
in celo. ¶ Delata ad inſulas poncias quas
clariſſime quondā feminarū ſub domicia-
no principe ꝑ cōfeſſione nominis chriſtia
ni flauie domicille nobilitauit in exiliū. vi-
denſq̃ cellulas in quibꝫ illa longum duxe-
rat martiriū ſumptis alis ihr'limam: et ſan
cta loca videre cupiebat. Tardi erāt venti
⁊ omnis pigra velocitas. Inter ſcillam et
caribdim adriatico ſe credens pelago quaſi
ꝑ ſtagnum venit methonem. ibiq̃ refocil-
lato paululū corpuſculo et ſalo ſhabētes ar
tus in litore ponens ꝑ maleā et cytheram:
ſparſaſq̃ ꝑ equor cycladas. et crebris fre-
ta concita terris. Poſt rodum et liciā tan
dem vidit cyprum. vbi ſancti et venerabil'
Epiphanij pedibus obuoluta decem ab eo
diebus retenta eſt. non in refectōem vt ille
arbitrabatur. ſed in opus dei ⁊ rebꝫ ꝓbatū
eſt. Nam oīa illius regionis luſtrās mo
naſteria ꝓut habere poterat refrigeria ſum
ptuum fratribꝰ dereliquit. quos amor ſcti
viri de toto illuc orbe ↄduxerat. Inde bre
ui curſu trāſfretauit ſeleuciam. de qua aſcē
dens anthiochiā ſanctiq̃ confeſſoris pauli
ni modicū charitate detenta. media hyeme
calēte ardore fidei. femina nobilis q̄ prius
eunuchorū manibꝰ portabatur aſello ſedens
ꝓfecta ē. Omitto ſirie celes et fenicis iter

nec͛ enim odeporicū eius diſpoſui ſcribere
ea tantū loca nomino que ſacris volumini-
bus ꝯtinent̄. Berith romana colonia et
antiqua vrbe ſidone derelicta. in ſarepte li
tore helie ingreſſa eſt turriculā. in qua ado-
rato dn̄o ſaluatore ꝑ arenas thiri in qbus
Paulus genua fixerat: ꝑuenit ad choum q̄
nunc ptolomays dicit̄. et ꝑ campoſ maged
do ioſie necis ꝯſcios intrauit in terram
phyliſtijm. mirata ruinas dor vrbis qndā
potētiſſime et verſa vic. ſtratōis turrim ab
herode rege iudee in amore ceſaris auguſti
ceſareā nuncupatā. in qua cornelij domum
xp̄i vidit eccleſiā et philippi ediculas. et cu
biculū qttuor virginū ꝓphetiſſarū. Dein-
de antipatrida ſemirutū oppidulum quod
ex patris noīe herodes vocauerat. ⁊ lyddā
verſaꝫ in dyoſpolim. dorcadis atq͛ enee re
ſurrectiōe ac ſanitate inclitā. haud ꝓcul ab
ea arimathiam viculū ioſeph q̄ dn̄m ſepeli
uit. et nobe vrbē quondā ſacerdotū nūc tu
mulus occiſorū. ioppen q̄ꝫ fugiētis portum
ione. et ut aliqd ꝑſtringā de fabulis poetaꝝ
relegate ad ſaxuꝫ andromade ſpectatricem.
repetitoq͛ itinere nycopolim q̄ pri⁹ emaus
vocabat̄. apud quā in fractōne panis dn̄s
cognitus cleophe domū in eccleſiā dedica-
uit. atq͛ inde ꝓficiſcens aſcēdit bethorō in
feriorem ⁊ ſuꝑiorem vrbes a ſalomone re-
ge conditas. et varia poſterorū bellorū tēpe
ſtate deletas. ad dexterā reſpiciēs aylon et
gabaon. vbi Jheſus filius naue ꝯtra quinq͛
reges dimicās ſoli imꝑauit ⁊ lune. et gaba
onitas ob dolū et inſidias federis impetra-
ti. in aq̄rioſ lignarioſq͛ dānauit. In gabaa
vrbe vſq͛ ad ſolū diruta paululum ſubſti-
tit. recordata peccati eiuſ et ꝯcubine in fru
ſta diuiſe. et tribus beniamin in ſexcentis
viris ꝓpter paulū reſeruate. ❡ Quid
diu moror. Ad leuā manſeolo helene dereli
cto que a dyabenorū regina in fame ꝑplm
frumento iuuerat. ingreſſa eſt ihr̄l'mā vr-
bem trionomā iebus: ſalem hieruſalē q̄ ab
helio poſtea adriano de ruinis et cineribus
ciuitatis in helya ſuſcitata eſt. ❡ Cūq͛ ꝓcon
ſul paleſtine qui familiolam eius optīe no
uerat premiſſis apparitoribus iuſſiſſet pa-
rari ꝓtorium elegit humilem cellulam. ⁊ cū
cta loca tanto ardore ac ſtudio circūiuit vt
niſi ad reliqua feſtinaret a primis nō poſſꝫ
abduci. ꝓſtrataq͛ ante crucem quaſi pendē
tem dominū cerneret adorabat. Ingreſſa
ſepulchrum reſurrectōnis oſculabatur la-
pidem quem ab oſtio ſepulchri remouerat
angelus. et ip̄m corꝑis locum in quo domi
nus iacuerat q̄ſi ſitiens deſideratas aquaſ
fidei ore lambebat. Quid ibi lacrimarum.
quantū gemitum. quid doloriſ effuderit te
ſtis eſt cuncta ihr̄l'ima. teſtis eſt ip̄e domi-
nus quem rogabat. Unde egrediēs aſcen
dit ſyon que in arcem vel ſpeluncam v̄tit̄.
Hanc vrbem expugnauit quondam ⁊ edi
ficauit Dauid. Unde de expugnata dicit̄.
Ve tibi ciuitas ariel. id eſt leo dei. et quon
dam fortiſſima quam expugnauit dauid de
ea que edificata eſt. fundamenta eius ī mō
tibus ſanctis. diligit dn̄s portas ſyon ſuꝑ
omnia tabernacula iacob. non eas portas
quas hodie cernimus in fauillas et cineres
diſſolutas. ſed portas quibus infernus nō
preualet. et ꝑ quas credentiū ad xp̄m ingre
ditur multitudo. Oſtēdebat̄ illi columna
eccleſie porticuꝫ ſuſtinēs infecta cruore do
mini ad quā vinct⁹ dr̄ ⁊ flagellat⁹. Oſtēdeba
bat̄ loc⁹ vbi ſuꝑ cētū viginti credentiū a-
nimas ſp̄uſſanctus deſcēderat vt iohel' va-
ticiniū ꝯpleret̄. ❡ Deinde ꝓ facultatula
ſua pauꝑibus atq͛ ꝯſeruis pecunia diſtri-
buta. ꝑrexit bethleē. et in dextera ꝑte itine
ris ſtetit ad ſepulchrū rachel. in quo benia
min nō vt mr̄ vocauerat moriēs benoni. h
eſt filiū doloris mei. ſꝫ ut pater ꝓphetauit
in ſp̄u filiū dextre ꝓcreauit. atq͛ inde ſpecū
ſaluatoris introiēs. poſtq͛ vidit ſacrū vir-
ginis diuerſoriū. ⁊ ſtabulū in quo ꝯgnouit
bos poſſeſſorē ſuū et aſinuſ ꝓſepe dn̄i ſui. ut
impleret̄ illud qđ in eodē ꝓpheta ſcriptū
eſt. Beat⁹ qui ſeminat ſuꝑ aquas vbi bos
et aſinus calcāt. me audiente iurabat cerne
re ſe fidei oculis infantē pannis inuolutuꝫ
vagientem in ꝓſepio. deum magos adorā
rātes. ſtellā fulgentē deſuper matrē v̄ginē
nutriciū ſedulū. paſtores nocte venīteſ vt
viderent verbuꝫ quod factū erat. et iam tūc

euangeliſte Johānis principiū dedicarent
In principio erat verbum et verbum erat
apud deum. et deus erat verbum. et verbū
caro factum eſt. paruulos interfectos. hero
dem ſeuientē. Mariam et ioſeph fugiētes
in egiptum. mixtiſqꝫ gaudio lacrimis lo-
quebatur. Salue bethleem domus panis
in qua natus eſt ille panis qui de celo de-
ſcendit. Salue effrata regio liberrima atqꝫ
carpofora. cuius fertilitas deus eſt. Ex te
mihi egredietᷣ qui ſit princeps in iſrael. et
egreſſus eius ab initio a diebus eternitatꝫ
de te quondam Micheas ꝓpheta vaticina
tus eſt. Et tu bethleem domus effrata nō
minima es in milibus iuda. propterea da-
bis eos vſqꝫ ad tēpus parientis pariet. ⁊ re
liquie fratrum eius cōuertentur ad filios iſ
rael. In te enim natus eſt princeps qui an
te luciferum genitus eſt. cuius de patre na
tiuitas omnem excedit etatē. et tam diu in
te dauitici germinis origo ꝑmāſit donec v
go pareret. et reliquie populi credentes in
xp̄m ꝯuerterentur ad filios iſrael et libere
p̄dicarent. Uobis oportebat loqui primuꝫ
verbum dei. ſed quoniā repuliſtis illud: et
indignos vos iudicaſtis eterne vite. ecce
conuertimur ad gentes. Dixerat eīm domi
nus. Nō veni niſi ad oues ꝑditas domꝰ iſ
rael. Et eo tēpore Jacob ſup̲ eo verba com
pleta ſunt. Non deficiet princeps ex iuda
neqꝫ dux de femore eius. donec veniat cui
repoſitū eſt. et ip̄e erit expectatio gentium.
Bene enim Dauid iurabat. bū vota facie
bat dicēs. Si introiero in tabernaculū do
mus mee. ſi aſcēdero in lectū ſtrati mei. Si
dedero ſomnū oculis meis. et palpebrꝫ me
is dormitatōem: et requiē temporibꝫ meis
donec inueniā locum dn̄o tabernaculū do
iacob. Et ſtatim quid deſideraret expoſuit.
atqꝫ oculis ꝓpheticalibus quem nos iam ve
niſſe credimus ille venturuꝫ eſſe cernebat.
Ecce audiuimus euꝫ in effrata: inuenimꝰ
eam in cāpis ſilue. Sob quippe ſermo he-
braicus ut te docente didici. nō mariā ma
trem domini hoc ē aſtin. ſed ip̄m id ē aſton
ſignificat. vnde loquitᷣ cōfidenter. Introi-
uimus in tabernaculū eius. adorauimus ī

loco vbi ſteterunt pedes eius. Et ego miſe-
ra atqꝫ peccatrix digna ſuꝫ iudicata deoſcu
lari preſepe: in quo dominus paruulus va
giit. orare etiā in ſpelunca in qua virgo pu
erpera deum fudit infantem. Hec requies
mea. quia domini patria eſt. hic habita-
bo: quoniā ſaluator elegit eam. paraui lu-
cernam chriſto meo. anima mea illi viuet.
et ſemen meū ſeruiet ip̄i. Haud ꝓcul
inde deſcendit ad turrim ader. id ē gregis.
iuxta quam Jacob pauit greges ſuos. Et
paſtores nocte vigilātes audire meruerūt
Gloria in excelſis deo. et ſup̲ terraꝫ pax ho
minibus bone voluntatis. Dumqꝫ ſeruāt
oues inuenerunt agnum dei puro et mūdiſ
ſimo vellere. quod in ariditate totius terre
celeſti rore compluitꝫ eſt. et cuius ſanguis
tulit peccata mundi. et exterminatorē egy-
pti litus fugauit in poſtibus. ſtatimqꝫ con-
cito gradu cepit per viam veterem pergere
que ducit Gazam ad potentias vel diuiti-
as dei. ⁊ tacita ſecum voluere quomodo eu
nuchus ethiops gentiū populum p̄figurāſ
mutauerit pellem ſuam. et dum vetus rele-
git inſtrumentū fontē reperit euangelij. at
qꝫ inde ad dexteram trāſijt ad bethſur. et
venit eſcbol que in botrum vertitur. Unde
in teſtimoniū terre fertiliſſime et in typum
eius qui dicit. torcular calcaui ſolus. et de
gentibus non eſt vir mecum. exploratoreſ
botrum mire magnitudinis portauerunt.
Nec poſt longum ſpaciū intrauit ſare cel-
lulam videns in cunabulis yſaac et veſti
gia quercus abraham ſub qua vidit diem
chriſti: et letatus eſt. Atqꝫ inde conſurgenſ
aſcendit hebron hec eſt cariatharbe. id eſt
oppidum virorū quattuor. videlicꝫ Abra-
ham yſaac Jacob et adam magni quē ibi
conditum iuxta librum Jheſu naue hebrei
autumant. licet pleriqꝫ caleph quartū pu-
tēt. cuiꝰ ex latere memoria demōſtratᷣ. No
luit ꝑgere cariathſepher. id ē viculū litarū
quia cōtemnēs occidentē litterā reppererat
ſpiritū viuificantē. magiſqꝫ mirabatᷣ ſup̲io
res et inferiores aquas quas othoniel fili
us Jephone cenē pro auſtrali et arida poſ-
ſeſſione ſuſceperat. et quaruꝫ ductu ſiccos

prioꝛis inſtrumenti agros fecerat irriguos
vt redemptõem veterū peccatoꝛū in aquis
baptiſmi repiret. Altero die oꝛto iam ſole
ſtetit in ſupercilio caphbarberuche. id ē vil-
le benedictõnis quem ad locū abrahā do-
minum ꝓſecutus eſt. Unde latam deſpici-
ens ſolitudinē et terrā quondam ſodome ⁊
gomoꝛre adame et ſeboym contēplata ē bal
ſami vineas in engaddi et ſegoꝛ vitulā con
ternantem que pꝛius bale vocabatur. et in
zoaram hoc eſt paruulam ſyꝛo ſermõe tranſ
lata eſt. Recoꝛdabat̃ ſpelunce Loth. et ver
ſa in lacrimas virgines ſocias admone-
bat cauendum eſſe vinū in quo eſt luxuria
et cuius opus moabite ſunt et ammonite.
Diu hereo in meridie vbi ſponſa cubantē
reperit ſponſum. et Joſeph inebriatus eſt
cum fratribus ſuis. Reuertar hieroſolimā
et ꝑ tecuam atqꝫ amos rutilantē montē oli
ueti lucem aſpiciam. de quo ſaluatoꝛ aſcen
dit ad patrem. in quo per annos ſingulos
vacca rufa in holocauſtū dñi cremabatur.
et c⁹ cinis expiabat ꝑplm iſrael. in q̃ iuxta
Ezechielem cherubin de templo trāſmigñ
tes eccleſiam dñi fundauerunt ¶ Ingreſ
ſaqꝫ ſepulchrū Laſari marie et marthe vi
dit hoſpitiū et bethphage villā ſacerdotali
um maxillaꝝ. et locum in quo pull⁹ laſciui
ens gentiū dñi frena ſuſcepit. apoſtoloꝛūqꝫ
ſtratus veſtibus mollia terga pꝛebuit adſe
dendū. Rectoqꝫ itinere deſcendebat hieri
cho cogitans illū de euangelio vulneratū.
et ſacerdotibus et leuitis mētis feritate p̃
tereuntibus clementiā ſamaritani. id ē cu-
ſtodis qui ſeminecē ſuo impoſito iumēto
ad ſtabulū eccleſie repoꝛtauit et locū adom
mīn: quod interpꝛetatur ſanguinū. qꝛ mul
tus in eo ſanguis crebris latronum funde-
batur incurſibus. et arboꝛem ſiccomoꝛū za
chei. id ē bone penitētie opera quib⁹ cruen
ta dudū et noxia rapinis peccata calcabat.
excelſumqꝫ dominū de excelſo virtutū in-
tuebatur. et iuxta viam cecoꝛū loca qui re-
ceptis luminibus vtriuſqꝫ populi creden-
tis in dominū ſacramenta pmiſerant. In-
greſſa hiericho vidit vrbem quam funda-
uit ayel in abyꝛam pꝛimogenito ſuo. ⁊ cui⁹
poꝛtas poſuit in ſegub nouiſſimo filioꝛum.

Intuita eſt caſtra galgale. et aceruū pꝛepu
cioꝛum. et ſecunde circumciſioniſ miſteriū
⁊ duodecim lapides qui de ioꝛdanis alueo
illuc tranſlati duodecim apoſtoloꝛum fun-
damenta firmauerant. et fontē quondā le-
gis amariſſimū et ſterilem quem ver⁹ He
liſeus ſua condiuit ſapientia. et in dulcoꝛē
vbertatemqꝫ conuertit. ¶ Uix nox tranſi
erat feruentiſſimo eſtu venit ad Joꝛdanē
et ſtetit ī ripa fluminis. et oꝛto ſole ſolis iu
ſticie recoꝛdata eſt. quomodo in medio ioꝛ
danis alueo ſicca ſacerdotes poſuerit veſti
gia. et ad helie atqꝫ heliſei imperiū ſtantib⁹
ex vtraqꝫ aquis iter vnda pꝛebuerit. pollu
taſqꝫ diluuio aquas et totius humani gene
ris infectõe maculatas ſuo dominus mū-
dauerit baptiſmate. ¶ Longum eſt ſi ve-
lim de valle achoꝛ dicere. id eſt tumuli at-
qꝫ turbarū in qua furtum et auaricia ꝯdē-
nata eſt. et de bethel domo dei in qua ſu-
per nudam humū nudus et pauꝑ doꝛmi-
uit iacob. et poſito ſubtus caput lapide in
zacharia ſeptem oculos habere deſcribit̃.
et in yſaia lapis dicit̃ angularis. vidit ſca
lam ad celum vſqꝫ tendentē in qua domi-
nus deſuꝑ innitebatur. et aſcendentib⁹ poꝛ
rigens manum. et negligentes de ſublimi
p̃cipitans. Sepulchꝛa quoqꝫ in mõte eſ
fraim Jheſu filij naue. et Eleaſari filij Aa-
ron ſacerdotis e regione venerata eſt. q̃rū
vnus conditus eſt in tamnata ſeptentrio
nali parte montis gaaz. alter in Galaath
filij ſui finees. ſatiſqꝫ mirata eſt ꝙ diſtri-
butoꝛ poſſeſſionū ſibi montana et aſpera de
legiſſet. ¶ Quid narrem de Syſo in qua
altare dirutum hodieqꝫ monſtratur. ⁊ ra-
tum ſabinarum a romulo tribus bēiamini
aca ꝑcurrit Tranſiuit Sychen non vt ple
riqꝫ erranter legunt ſychar: que nunc Ne
apolis appellatur. et ex latere montis Ga
riſym extructam circa puteum Jacob in-
trauit eccleſiā. ſuper quem dñs reſidens ſi
tienſqꝫ et eſuriens: ſamaritane fide ſatia-
tus eſt. que quinqꝫ moſaycoꝛū voluminū
viris. et ſexto quem ſe habere iactabat er-
roꝛe doſithei derelicto. verū meſſiam et ve-
rum reperit ſaluatoꝛem. atqꝫ inde diuer-
tens vidit duodecim p̃triarchaꝝ ſepulcra,

et ſebaſten.id ē ſamariā que in honorē au-
guſti ab herode rege greco ſermōe auguſta
eſt nominata. Ibi ſiti ſunt heliſeus ⁊ abdi
as ꝓpheta. et quo maior natus inter mulie
rū non fuit baptiſta iohānes. vbi multis
intremuit mirabilib9. nāq; cernebat demo
nes varijs rugire cruciatibus. et ante ſepl
chra ſanctorū vlulare homines luporū voci
bus. latrare canū. fremere leonū. ſibilare ſer
pentium. mugire thaurorū. alios rotare ca
put: et poſt tergū terrā vertice tangere. ſuſ-
penſiſq; pede feminis veſtes nō defluere in
faciem. Miſerabat omniū et ꝑ ſingulos ef
fuſis lacrimis xp̄i clementiā ꝓcabat. et ſic
erat inualida aſcendit pedibus montē ī cu
ius duabus ſpeluncis ꝑſecutōnis et famis
tpe abdias ꝓpheta centū ꝓphetas aluit pa
ne et aqua. ¶ Hinc cito itinere ꝑcucurrit
nazarā nutriculam domini. chanaan et ca-
pharnaum ſignorū eius familiares lacum
thiberiadis nauigante dn̄o ſanctificatū. et
ſolitudinem in qua multorū populorū mi-
lia paucis ſaturati ſunt panibus. et de reli
quijs veſcentiū repleti ſunt cophini duode
cim tribuum iſrael. aſcendebat q; montē
thabor in quo transfiguratus eſt dominus
aſpiciebat ꝓcul montes hermon ⁊ hermo-
nijm et campos latiſſimos galilee in quib9
Syſara et omnis ei9 exercitus barach vin
cente ꝓſtratus eſt. Torrēs cyſon q̄ mediā
planiciē diuidebat. et oppidū iuxta Naym
in quo vidue ſuſcitatus eſt filius monſtra-
bat. ¶ Dies me prius q̄ ſermo deficiet. ſi
voluero cuncta ꝑcurrere que Paula vene
rabilis fide incredibili ꝑagata eſt. Trāſi-
bo in egiptū et in ſochot atq; apud fontem
ſampſon quem de molari maxille dente ꝓ
duxit. ſubſiſtā parūper et arentia ora collu
am. ut refocillatus videam moraſtyn ſepul
chrū quondam michee ꝓphete. nunc eccli
am ⁊ ex latere derelinquam chorreos gethe
os mareſa ydumeam et lachis. et ꝑ arenas
molliſſimas ꝑgentiū veſtigia ſubtrahētes
latamq; heremi vaſtitatē. veniā ad egiptū
fluuiū ſyor qui interp̄tatur turbidus. ⁊ q̄n
q; egipti trāſeā ciuitates que loquūtur li-
gua canatbidi. et terram geſſen et thaneos
in quibus fecit deus mirabilia. et vrbē No

que poſtea verſa eſt in alexandriā: et oppi-
dum dn̄i nytriā. in quo puriſſimo virtutū
nytro ſordes lauant quotidie plurimorū.
Quod cum vidiſſet occurrente ſibi ſancto
⁊ venerabili epiſcopo yſidoro confeſſore ⁊
turbis innumerabilib9 monachorū e q̄bus
multos ſacerdotalis et leuiticus ſublima-
bat gradus letabatur ad gloriā domini. ſed
ſe indignā tanto honore fatebatur. Quid
ergo narrem macharios arſenios ſerapio-
nes et reliqua columnarū chriſti noīa cui9
non intrauit cellulā quorū nō pedib9 aduo
luta eſt. Per ſingulos ſanctos ſe xp̄um vi
dere credebat. et q̄dquid in illos contulerat
contuliſſe ſe in dominū letabat. Mirus ar
dor et vix in femina credibilis fortitudo ob
lita ſexus et fragilitatis corꝑee inter tot mi
lia monachorū cum puellis ſuis habitare cu
piebat. ⁊ forſitan cunctis eam ſuſcipientib9
impetraſſet. niſi maius ſanctorū locorū tra
xiſſet deſideriū. atq; ꝓpter feruentiſſimos
eſtus de peluſio mayumam nauigatōe ꝑue
niens tanta velocitate reuerſa eſt ut auem
putares. Nec multo poſt in ſanctā bethle
em manſura veniens ꝑpetuo anguſto ꝑ tri
enniū manſit hoſpitio. donec extruerē cel-
lulas ac monaſteria et diuerſorū ꝑegrino-
rum iuxta viā conderet: in qua Maria et
Joſeph hoſpitium non inuenerant. C
¶ Huc uſq; iter eius deſcriptū eſt quod
multis virginibus ⁊ filia comite ꝑagrauit
Nunc virtus eius latius deſcribatur: que
ip̄ius ꝓpria eſt. in qua exponenda deo iudi-
ce ac teſte profiteor me nihil addere. nihil
in maius extollere more laudantium. ſ3 ne
verum excedant fidem multa detrahere. et
ne apud detractores et gemino ſemper den
te rodentes fingere puter. et cornicem eſo
pi alienis coloribus adornare. que prima
chriſtianorū virtus eſt tanta ſe humilitate
deiecit. vt qui eam videret et pro celebrita
te nominis videre geſtiret. ip̄am eſſe nō cre
deret ſed ancillarum vltimā. Et cum fre-
quentibus choris virginum cingeret ⁊ ve
ſte et voce et habitu ⁊ inceſſu minima om
nium erat. nunq̄ poſt viri mortem vſq; ad
diem dormitionis ſue cum vllo comedit
viro quamuis eū ſanctum ⁊ in pontificali

ſciret culmīe poſitū. Balnea niſi periclitās
non adijt. mollia etiam in grauiſſima febre
lectuli ſtrata nō habuit. ſed ſup̲ duriſſimā
humū ſtratis ciliciolis quieſcebat. ſi tamē
illa quies dicēda eſt. Que iugib⁹ pene ora
tōibus dies noctesq̄ iungebat. illud īplenſ
de pſalterio. Lauabo p̲ ſingulas noctes le-
ctum meū lacrimis meis ſtratū meū riga-
bo. In qua vt fontes crederes lacrimaruꝫ
ita leuia peccata plangebat. ut illā grauiſſi-
morū criminū crederes ream. ¶ Cūq̄ a
nobis crebrius moneret᷑ vt parceret oculiſ
vt eos ſeruaret euangelice lectōni aiebat.
Turpāda eſt facies quā cōtra dei p̄ceptuꝫ
purpuriſſo et ceruſa et ſtibio depinxi. affli-
gendū eſt corpus qḋ multis vacauit delici
is longus riſus p̲peti cōpenſandus eſt fle-
tu. mollia lintheamina et ſerica p̄cioſiſſima
aſp̲itate cilicij ꝯmutāda. Que viro ⁊ ſecu
lo placui nunc chriſto placere ꝯſidero. Si
inter tales tantasq̄ virtutes caſtitatē in il
la voluero p̄dicare ſup̲fluus videar. in qua
etiā cū ſecularꝫ eſſꝫ omniū rome matrona
rum exemplū fuit que ita ſe geſſit. ut nūq̄
de illa aliq̄s etiam maledicorū q̄cq̄ auderꝫ
fame cōfingere. Nihil animo eius clemen-
tius. nihil erga humiles blandius fuit. nō
appetebat potētes. nec tamē ſup̲bos ⁊ glo-
riolam q̄rentes faſtidio deſpiciebat f ¶
Si paup̲em viderat ſuſtentabat. ſi diuitē
ad bn̄faciendū cohortabat᷑. Liberalitas ſola
excedebat modū et vſuras tribuens. euer-
ſuram quoq̄ ſepe faciebat ut nulli ſtipitem
rogantiū denegaret. Fateor errorē meum.
cur in largiēdo eſſet p̲fuſior arguebam. il-
lud p̲ferens de apoſtolo. nō vt alijs refri-
geriū ſit vobis autē tribulatio. ſed ex equa
litate in hoc t̄pe: vt abundantia vr̄a ſit ad
illorū inopiam. Et hoc de euangelio ſalua-
toris. qui habet duas tunicas det alterā nō
habenti. Et p̲uidendum eſſe ne qḋ liben-
ter faceret ſemp̲ facere nō poſſet. multaq̄
huiuſmodi que illa mira verecundia ⁊ ſer-
mone parciſſimo diſſoluebat. teſtem inuo-
cans dominū ſe p̲ illius noīe cuncta facere
et hoc habere voti vt mendicans ipa more-
ret᷑. et vnum nūmum filie nō dimitteret.
⁊ in funere ſuo alieno ſyndone inuolueret᷑.

ad extremū inferebat. Ego ſi petiero mul-
tos inueniam q̄ mihi tribuant mendicās ſi
a me nō acceperit. qui ei poſſum etiā de alie
no tribuere et mortuus fuerit a quo aīa ei⁹
requiretur. Ego cautior in re familiari eſſe
cupiebam. ſed illa ardentior fide toto ſalua
tori animo iungebat᷑. et paup̲em dominuꝫ
pauper ſpiritu ſequebat᷑: reddens ei quod
accep̲at. p̲ ipſo pauper effecta. deniq̄ con
ſecuta eſt quod optabat. et in grādi ere ali-
eno filiam dereliquit. quod hucusq̄ debēs
non ſuis viribus. ſed chriſti ſe fidit miſeri-
cordia redditurā. ¶ Solent plereq̄ ma-
tronarū bucinatoribus ſuis dona cōferre.
et in paucos largitate p̲fuſa manū a ceteris
retrahere: quo illa omnino carebat vicio.
Ita eīm ſingulis ſuam pecuniā diuidebat ut
ſingulis neceſſariū erat. nō ad luxuriā: ſed
ad neceſſitatē. Nemo pauperū vacuus re-
uerſus eſt. Quod obtinebat nō diuitiaruꝫ
magnitudine ſed prudentia diſpenſandi il-
lud ſemp̲ replicans. Beati miſericordes:
quoniā ip̄i miſericordiā conſeq̄ntur. Et ſi-
cut aqua extinguit ignē. ita et elemoſina ex
tinguit peccata. Et facite vobis amicos de
iniquo mām̄ona qui vos recipiant in eter-
na tabernacula. et date elemoſinaꝫ: et ecce
omnia munda ſunt vobis. et verba Danie
lis regē nabuchodonoſor p̄monentis ut e-
lemoſinis redimeret peccata ſua. Nolebat
in hijs lapidib⁹ pecuniā effundere qui cuꝫ
terra et ſeculo trāſituri ſunt. ſed in viuis la
pidibus qui voluunt᷑ ſup̲ terram. de quib⁹
in Apocalipſi iohānis. Ciuitas regis ma-
gni extruitur quos in ſaphyrū et ſmaragdū
et ceteras gemmas eſſe vertendos ſcriptu-
ra cōmemorat. G ¶ Uerum hec ꝯmu
nia poſſunt eſſe cū paucis. et ſcit dyabolus
non in ſummo culmine virtutū poſita. vn-
de loquitur ad dominū poſt amiſſam Iob
ſubſtātiā. poſt euerſam domū. poſt liberos
interfectos. coriū p̲ corio et omnia que ha
buerit homo dabit p̲ anima ſua. ſed extēde
manū tuam et tange oſſa et carnes eius ni
ſi in faciem bn̄dixerit tibi. Scimus pleroſ
q̄ dediſſe elemoſinam. ſed de p̲prio corpo-
re nihil dediſſe. porrexiſſe egentib⁹ manuꝫ
ſed carnis voluptate ſuperatos dealbaſſe ea

que foris erant. ⁊ intus plenos fuiſſe de oſ
ſibus mortuoꝝ. At nõ paula talis: que tan
te cõtinentie fuit. ut ꝓpe menſurã excederꝫ
et debilitatẽ corꝑis nimijs ieiunijs ac labo
re cõtraheret. q̃ exceptis feſtis diebus vix
oleũ in cibo capet. ut ex hoc vno eſtimaretᷣ
q̃d de vino et liquamie ⁊ piſcibꝫ ⁊ lacte ac
melle et ouis et reliq̃s q̃ guſtui ſuauia ſũt
iudicarit. in q̃bus ſumendis q̃dam ſe abſti
nẽtiſſimos putãt. et ſi his ventrẽ nõ ingur
gitauerint totã pudiciciã ſuſpicantᷣ. Sem
ꝑ vᷣtutes ſeq̃tur inuidia. feriũtq̃ ſummos
fulgura mõtes. Nec mirũ ſi hᷣ de hoibus lo
quar. cũ etiã dñs nr̃ phariſeoꝝ zelo ſit cru
cifixus. ⁊ omnes ſancti emulos habuerint
in ꝑadiſo q̃z ſerpẽs fuerit. cꝰ inuidia mors
introiuit in orbem terraꝝ. Suſcitauerat ei
dñs adam q̃ eã collaphiſaret ne ſe extolle-
ret. et q̃ſi quodã ſtimulo carnis ſepius ad
monebat. ne magnitudine virtutũ altiꝰ ſa
ꝑet. aliarũq̃ vicijs feminarũ ſe in excelſo
crederet ꝯſtitutã. Ego aiebam liuori eſſe ce
dendũ et dandũ inſanie locũ q̃d feciſſet ia
cob in fratre ſuo Eſau. ⁊ Dauid in ꝑtina-
ciſſimo inimicorũ Saul. quoꝝ alter meſopo
tamiã fugerit. alter ſe alophilis tradiderit.
maleᷣ hoſtibꝫ q̃ inuidis ſubiacere. At illa
iuſte rñdebat hoc dicẽs. Si dyabolꝰ ꝯ ſer
uos dei et ancillas nõ vbiq̃ pugnaret et ad
oĩa loca fugientes p̃cederet. ſi nõ ſanctoruz
locoꝝ amore retineret. et bethleem meã in
altera repire poſſem ꝑte terrarũ. Cur eniz
non patiẽtia liuorẽ ſupem. cur nõ hũilitate
frangam ſupbiã. et ꝑcutiẽti maxillã alterã
nõ offeram. dicẽte aplo Paulo. Vincite ĩ
bono malũ. Nõne apli gliabantᷣ q̃ñ ꝓ dño
ſunt paſſi ꝯtumeliã. Nõne ipe ſaluator hu
miliauit ſe formã ſerui accipiẽs. et factus
obediens patri vſq̃ ad mortẽ. mortẽ autez
crucis ut nos ſua paſſione ſaluaret. Job ni
ſi certaſſet ⁊ viciſſet in ꝑlio nõ accepiſſet co
ronã iuſticie. nec audiuiſſet a dño. putas ne
me tibi aliter locutũ q̃ ut appareres iuſtꝰ.
Beati dicuntᷣ in euãgelio q̃ ꝑſecutõem pa
tiuntᷣ ꝓpter iuſticiã. Secura ſit ꝯſciẽtia q̃
nõ ꝓpter peccata patimur. et afflictio in ſe-
culo materia p̃miorũ eſt. h ¶ Si q̃ñ ꝓ
cacior fuiſſet inimicus et vſq̃ ad vᷣbeꝝ iur
gia proſiliiſſet illud pſalterij decãtabat. Cũ
ꝯſiſteret peccator aduerſuz me obmutui ⁊
ſilui a bonis. et rurſuz. Ego enim quaſi ſur
dus non audiebam. et quaſi mutus nõ ape
riens os ſuum. et factus ſum quaſi homo
non audiens. nec habens in ore ſuo incre-
patõnes. In temptatõibus vero Deute
romij verba voluebat. Temptat vos deus
veſter ut ſciat ſi diligitis dominũ deum ve-
ſtrum ex toto corde veſtro ⁊ ex tota anima
vr̃a. In tribulatõibus et anguſtijs yſaie
replicabat eloquia. Qui ablactati eſtis a
lacte. qui abſtracti ab vbere tribulatõnem
ſup tribulatõez expectate. ſpem ſuper ſpem
adhuc puſillũ ꝓpter maliciã labiorũ ꝓpter
linguã malignã. Et ſcripture teſtimoniũ in
conſolatõnem ſuam differebat ablactatoꝝ
eſſe. et eorũ qui ad virilẽ etatẽ ꝑueniſſent
tribulatõem ſup tribulatõem ſuſtinere: vt
ſpem ſup ſpem mererentᷣ accipe ſcientes q̃
niam tribulatio patientiã operatᷣ. patientia
ꝓbatõnem. probatio ſpem. ſpes autez nõ
ꝯfundit. et q̃ ſi is qui foris ẽ noſter homo
corrumpitur. ille qui intus eſt innouetᷣ. et
impſentiaꝝ momẽtaneũ ⁊ leue tribulatõis
nr̃e eterne glorie pondus opatᷣ in nobis nõ
aſpicientibꝫ q̃ videntᷣ ſed que nõ videntur
Que enim videntᷣ tempalia ſunt. que autẽ
nõ videntᷣ eterna. Nec longũ fore tempus
etiã ſi humane impatientie tardũ eſſe vide
atur q̃n dei ſtatim ſequatur auxiliũ dicẽtis.
Tempe oportuno exaudiui te. et in die ſalu
tis auxiliatus ſum tui. Nec doloſa labia ⁊
linguas iniquorum eſſe metuendas. tamẽ
dño adiutore letemur. et ipm audire debe-
amus monentẽ. ꝑ patientiã veſtrã poſſide-
bitis animas veſtras. et ñ ſunt ꝯdigne paſ-
ſiones huius tpis ad futurã gloriã que re-
uelabitᷣ in nobis. et alibi. Patiẽter agamꝰ
in omnibus que accidũt nobis. Patiẽs ei
vir multus prudentia. Qui enim puſilla-
nimis eſt vehementer inſipiẽs eſt. Item ĩ
laboribus et crebra infirmitate dicebat.
Quando infirmor tunc fortior ſum. Et ha
bemus theſaurum iſtum in vaſis fictilibꝫ
donec mortale hoc induat immortalitatez.
⁊ corruptiuũ hᷣ veſtiat incorruptõz. Et ite
rum. Sicut abũdant paſſiones xp̃i ĩ nobis

ſita p xp̄m abūdat ꝯſolatō. Ac deinde ut ſo
cij paſſionū eſtis. ita et ꝯſolatōis eritȝ ī me
tore cātabat. Quare triſtis es aīa mea et
q̄re ꝯturbas me. ſpera in deo qm̄ adhuc cō
fitebor illi. ſalutare vultus mei et de⁹ meuſ
In piculis loq̄bat᷑. Qui vult venire poſt
me abneget ſemetip̄m et tollat crucē ſuam
q̄tidie et ſeq̄tur me. Et iterū. Qui voluerit
aīam ſuā ſaluā facere pdet eam. et q̄ pdide
rit aīam ſuaȝ ꝓpter me ſaluā eā faciet. Qn̄
diſpendia rei familiaris ⁊ euerſio toti⁹ pa-
trimonij nūciabat᷑ aiebat. Quid enī̄ pdeſt
homī ſi totū mundū lucrifecerit ⁊ anīe ſue
damnū habuerit. aut quam dabit hō ꝯmu-
tatōem p anima ſua. Nudus exiui de vte
ro mr̄is mee nud⁹ ⁊ redeā. Sic placuit do
mino ita factū eſt. ſit nomē dn̄i bn̄dictum.
Et illud. Nolite diligere mundū neq̄ ea q̄
in mūdo ſunt. qm̄ omne qđ in mūdo ē deſi
deriū carnis eſt et ꝯcupiſcentia oculoꝝ: et
ſupbia vite hui⁹. que nō eſt ex patre ſed de
mūdo eſt et mūdus trāſibit et ꝯcupiſcētia
eius. Scio enim ſcriptas infirmitates gra
uiſſimas liberoꝝ ⁊ maxime toxocij ſui quē
plimū diligebat. Cūq̄ illud vtute ꝯpleſſȝ
turbata ſum et nō ſum locuta. in hec verba
ꝓrupit. Qui amat filiū aut filiā ſup me nō
eſt me dignus. Et orās ad dn̄m loquebat᷑.
poſſide filios mortificatorum q̄ p te q̄tidie
mortificāt corpa ſua. Noui ſuſurronē quē-
dam qđ genus hoīm vel pniciosum eſt q̄ſi
beniuolū nūciaſſe qđ p nimio feruore vtu
tum quibuſdam videret᷑ inſana et cerebrū
illius diceret ꝯfouendū. Cui illa reſpondit
Theatrū facti ſumus mūdo et angel' ⁊ hoī
bus. Nos ſtulti ꝓpter xp̄um. ſed ſtultū dei
ſapiētius eſt hoīb9. Unde et ſaluator loq̄t᷑
ad prēm. Tu ſcis inſipientiā meā quem in
euāgelio et ꝓpinq̄ quaſi mētis impotē liga
re cupiebāt et aduerſarij ſugillabāt dicen-
tes. Demoniū hȝ ⁊ ſamaritan⁹ ē. ⁊ ī beelze
bub pricipe demonioꝝ eijcit demonia. Sȝ
nos audiam⁹ apl'm cohortantē. Hec ē gl'ia
nr̄a teſtimoniū ꝯſcie nr̄e. qm̄ ī ſctitate ⁊ ſin
ceritate et gr̄a dei ꝯuerſati ſum⁹ in h̄ mun-
do. et dn̄m dicentē ad apl'os. Jđ mundus
vos odit. q2 nō eſtis de mūdo. Si enī̄ eſſe-
tis de mūdo amaret vtiq̄ mundus qđ ſuū
erat. Et ad ip̄m dn̄m verba vertebat dicēs
Tu noſti cordis abſcōdita. et hec oīa vene
runt ſup nos. et nō ſumus obliti tui. nec ini
que egimus in teſtamentū tuū nec auerſuȝ
eſt retrorſum cor noſtrū. et ꝓpter te morti-
ficamur tota die. et reputati ſum⁹ ut oues
occiſionis. ſed dn̄s auxiliator meus non ti
mebo q̄d faciat mihi hō. Legi enī̄. Fili ho-
nora dn̄m et ꝯfortaberis. et extra deuȝ nul
lum metueris. Hijs ⁊ talib9 teſtimonijs q̄
ſi armatura xp̄i. et aduerſus q̄dem omnia
vicia. ſed p̄cipue inſtruebat ſe ꝯtra inuidiā
ſeuientē: et patiendo iniurias furorē rabi-
di pectoris mitigabat. Deniq̄ vſq̄ ad diē
mortis et huius patiētia et alioꝝ zel⁹ oīm-
bus patuit qui ſuū rodit auctorē. ⁊ duȝ e-
mulū ledere nitit᷑ in ſemetip̄m ꝓprio furo-
re bachatur.

J Dicā ⁊ de ordine mo
naſterij quō ſanctorum ꝯtinentiā in ſuum
cōuerteret lucruȝ. Seminabat carnalia vt
meteret ſpiritualia. dabat terrena ut cele-
ſtia tolleret. p̄dia ꝯcedebat ut p hijs eter-
na mutuaret. Poſt viroꝝ monaſteriū qđ
viris tradiderat gubernandū plures vgi-
nes q̄s e diuerſis ꝓuīcijs cōgregarat tā no
biles q̄ medij ⁊ infimi generis in tres tur
mas monachoꝝ diuiſit. ita dumtaxat ut ī
ope et cibo ſepate in pſalmis et orōib9 iū-
gerentur. Poſt alleluia cantatū quo ſigno
vocabant᷑ ad collectam. nulli reſidere licitū
erat. ſed prima vel inter primas veniens ce
teras operiebatur. pudore et exēplo ad la-
borē eas ꝓuocans nō terrore. Mane hora
tercia ſexta nona veſpera noctis media per
ordinē pſalteriū canebant. nec licebat cui-
q̄ ſororū ignorare pſalmos. necnō de ſcrip
turis ſanctis aliquid quotidie diſcere. Die
tamē dn̄ico ad eccleſiam ꝓcedebant. ex cu-
ius habitabant latere. et vnūquodq̄ agmen
matrem ꝓpriā ſequebat᷑. Atq̄ inde pariter
reuertētes īſtabāt opi diſtributo. et vl' ſibi
vel ceteriſ indumēta faciebāt. Si q̄ erat no
bilis nō ꝑmittebat᷑ nec de domo ſua habe-
re comitē. ne veterū actuū memor ⁊ laſciui
entis infantia errorem fabricaret antiquū
et crebra confabulatōne renouaret. Unus
omnium habitus: lintheamine ad tergen-
das ſolū manus vtebantur. A viris tāta

ſepatio. vta ſpadonib⁹ q̄ȝ eas ſcīūgeret nec
vllaȝ daret occaſionē lingue maledice que
ſanctos carpe ſolita eſt in ſolaciū delinquē
di. Siqua vo vel tardioꝛ erat vel nō inue-
niebat̄ ad pſalmos ⁊ in ope pigrioꝛ. varijs
eā modiſ aggrediebat̄. Si erat iracūda blā
dicijs. ſi patiēs in coꝛreptōe illud apl'i imi
tans. Quid vultis. in virga veniā ad vos:
an in ſpiritu lenitatis ⁊ māſuetudinis exce
pto victu atq̄ veſtitu nullaȝ habere q̄d rei
patiebat̄: dicente paulo. Habētes victū et
veſtitū hijs ꝯtenti ſimus. ne conſuetudine
plus habēdi p̄beret locū auaricie que nul-
lis explet̄ opibus. et q̄nto pl⁹ habuerit pl⁹
req̄rit. et neq̄ copia neq̄ inopia minuitur
Iurgātes inter ſe ſmone blādiſſimo fede-
rabat: laſciuientē adoleſcentularū carnem
crebris ac duplicatis frāgebat ieiunijſ. ma
lens eas ſtomachū dolere q̄ mentem. Si
vidiſſet aliquā comptōrem ꝯtractōe frōtis
et vultus triſticia arguebat errātē dicens.
Mundiciā coꝛpis atq̄ veſtitus aie eē im-
mundiciā. et turpe vbum atq̄ laſciuū nun
q̄ vgineo oꝛe ꝓferendū. quibus ſignis li-
bidinoſus anim⁹ oſtendit̄. et ꝑ exterioꝛē ho
minē interioꝛis hoīs vicia demonſtrantur.
Quā linguoſam ⁊ garrulā ⁊ ꝓcacē riſu ri
riſuq̄ ꝑſpexerat delectari. et ſepi⁹ ꝯmonitā
nolle ꝯuerti. inter vltimas ⁊ extra ꝯuentū
ſoroꝛū ad foꝛes triclinij oꝛare faciebat. ⁊ ſe
ꝑatim cibū cape vt quā obiurgatio nō coꝛ
rexerat pudoꝛ emēdaret. Furtū q̄ſi ſacrile-
giū deteſtabat̄. et qd̄ inter ſeculi hoīes vl'le
ue putat̄ vel nihil: h' in monaſterijs grauiſ
ſimū dicebat eſſe delictuȝ. Quid
memoꝛē clementiā ⁊ ſedulitatē in egrotan
tes q̄s miris obſequijs ⁊ miſterijs ꝯfoue-
bat. Cūq̄ alijs lāguentib⁹ large p̄beret oīa
⁊ eſum q̄ȝ exhiberet carniū. ſi quādo ipa e-
grotaſſet ſibi nō indulgebat. ⁊ in eo inequa
lis videbat̄: q̄ in alijſ clementiā. in ſe duri
ciā ꝯmutabat. Nulla iuuenū puellarū ſa-
no et vegeto coꝛpe tante ſe dederat ꝯtinen-
tie q̄nto ipa fracto ⁊ ſenili debilitatoq̄ coꝛ
puſculo. Fateoꝛ in hac re ꝑtinacioꝛ fuit vt
ſibi nō ꝑceret. ut nulli crederet admonenti
referā qd̄ expꝑtus ſum. Menſe iulio feruē
tiſſimis eſtibus incidit in ardoꝛē febris. et
poſt deſperatōem cū dei miſericoꝛdia reſpi
raſſet. et medici ſuaderēt ob refectōem coꝛ
poꝛis vino op⁹ eſſe tenui ⁊ paruo ne aquā
bibens in ydꝛopen vteret̄. Et ego clam be-
atū papam epiphaniū rogarem vt eā mo-
neret: īmo ꝯpelleret vinū bibere. vt erat pru
dens et ſolertis ingenij ſtatim ſenſit inſidi
as. et ſubridens meū eſſe qd̄ ille diceret in
timauit. quid plura. Cū btūs pontifex poſt
multa hoꝛtamenta exiſſet foꝛaſ q̄renti mihi
q̄d egiſſet. reſpondit. Tantū ꝓfeci ut ſeni
homini pene ſuaſerit ne vinuȝ bibam. Hec
refero nō q̄ incōſiderāter et vltra vires ſū
pta onera ꝓbeȝ monēte ſcriptura. Supꝛa
te onus ne leuaueris. ſed q̄ mētis ei⁹ fer-
uoꝛē et deſideriū fidelis anime ex hac quo-
q̄ ꝓbare velim ꝑſeuerantia dicētis. Siti-
uit in te anima mea q̄ multipliciter tibi et
caro mea. Difficile eſt modū tenere ī oīb⁹.
Et ve iuxta philoſophoꝛū ſententiā. meſo
tes aretes yperbolai kakilim qd̄ nos breui
ſententiola exprimere poſſumus ne q̄d ni-
mis. Que ī ꝯtemptu cibo꞉ tantā habebat
ꝑtinaciā. in luctu mitis erat. et ſuo꞉ moꝛti-
bus frangebat̄ maxime liberoꝛū. Nā in vi
ri ⁊ filio꞉ doꝛmitōe ſꝑ periclitata ē. ⁊ cum
os ſtomachūq̄ ſignaret et matris doloreȝ
crucis niteret̄ impꝛſſione linire ſupabat̄ af
fectu. et credulā mentē ꝑentis viſcera cō-
ſternabant. animoq̄ vincēſ fragilitate coꝛ
poꝛis vincebat̄. Nō ſemel lāguoꝛ arripiēs
longo tp̄e poſſidebat. vt et nobis inq̄etudi-
nem ⁊ ſibi diſcrimen afferret. In q̄ illa le-
tabat̄ ꝑ momēta ꝯmemoꝛās. miſer ego hō
q̄s me liberabit de coꝛpe moꝛtis huius.
Dicat prudēs lectoꝛ ꝓ laudib⁹ me vitupe
ratōem ſcribere. Teſtoꝛ ihm̄ cui ⁊ illa ſui
uit et ego ſeruire cupio me in vtrāq̄ ꝑtem
nihil fingere. ſed q̄ſi xp̄ianū de chꝛiſtiana q̄
ſunt va ꝓferre. i. hyſtoꝛiā ſcribere nō pani
gericū: et illius vicia alioꝛū eſſe virtutes.
Vicia loquoꝛ ſm animū meū et omniū fra
trum ac ſoroꝛū deſideriū qui illā diligim⁹
⁊ abſentē q̄rimus. ceterū illa impleuit cur-
ſum ſuū. fidemq̄ ſeruauit. et nūc fruit̄ co-
rona iuſticie. ita et vidimus in ciuitate do
mini virtutū in ciuitate dei noſtri.
O beata rerū ꝯmutatio. fleuit vt ſꝑ rideret

deſꝑerit lacus contritos ut fontē dn̄i reperi
ret. veſtita eſt cilicio vt nūc albis veſtibꝫ v/
teret͛ et diceret. Sciſdiſti ſaccū meū et in/
duiſti me leticia. Cinerē ſicut panē mādu/
cauit et potōem ſuam cū fletu miſcebat di
cens. Fuerūt mihi lacrime mee panes die
ac nocte. vt in eternū pane angeloꝝ veſce/
ret͛ et canerꝫ. Guſtate et videte qm̄ ſuauis
eſt dn̄s. et eructauit coꝛ meū verbū bonum
dico ego opa mea regi. Et yſaie imo dn̄i ꝑ
yſaiam in ſe cerneret v͛ba ꝯpleri. Ecce qui
ſeruiūt mihi manducabūt. vos aūt eſurie/
tis. ecce ſerui mei bibunt. vos autē ſitietis.
ecce q̄ ſeruiūt mihi letabunt͛. vos aūt ꝯfun
demini. ecce qui ſeruiūt mihi exultabūt in
gaudio. vos autē clamabitis ob doloꝛē cor/
dis. et ꝓpter ꝯtritōem ſpiritus vlulabitis
Dixerā lacus eam ſꝑ fugiſſe cōtritos ut fō
teꝫ dn̄i repiret, ut poſſet leta cātare. Sicut
deſiderat ceruus ad fontes aquarū. ita deſi
derat aīa mea ad te deus. qn̄ veniā et appa/
rebo ante faciē dei. ¶ Tangā ergo breuiter
quō hereticoꝝ ſcenoſos deuitauerit lacus
ꝛ hoſ inſtar habuerit ethnicoꝝ. Quidā eī
veteratoꝛ callidus atqꝫ vt ſibi videbat͛ do/
ctus ac ſciolus me neſciēte cepit ei ꝓpone/
re queſtiones et dicere. Quid peccauit in/
fans ut a demone corripiat͛. In qua etate
reſurrecturi ſumus in ip̄a qua moꝛimur. er
go nutricibꝫ opus erit. Si in altera nequa
qꝫ erit reſurrectio moꝛtuoꝝ. ſed trāſfoꝛma
tio in alios. diuerſitas quoqꝫ ſex⁹ maris ac
femīe erit an nō erit. Si erit ſeqͣtur ꝛ nu
ptie et cōcubitus ꝛ generatio. Si non erit
ſublata diuerſitate ſexus eadē coꝛꝑa nō re/
ſurgunt. aggrauat enim terrena habitatio
ſenſum multa cogitantē. ſed tenua ꝛ ſpiri
tualia dicēte aplō. Seminat͛ coꝛpus aīale
et reſurget coꝛpus ſpūale. Ex quib⁹ omni
bus ꝓbare cupiebat rōnales creaturas ob
quedā vicia et antiqua peccata in coꝛꝑa eē
dilapſas. et ꝑ diuerſitate ac meritis pecca
toꝝ tali vel tali ꝯditōe generari. vt vl̓ coꝛ
poꝝ ſanitate gauderēt ac ꝑentū diuitijs ac
nobilitate. vel ī moꝛbidas carnes ꝛ domoſ
inopū venientes penas priſtinoꝝ luerēt de/
lictoꝝ. et p̄ſenti ſeculo atqꝫ coꝛꝑibꝫ q̄ſi car/
cere clauderent͛. Quod cū audiſſꝫ ꝛ ad me
retuliſſet indicās hoīem. mihiqꝫ incubuiſſꝫ
neceſſitas nequiſſime vipꝑere ac moꝛtifere
beſtie reſiſtendi. De qbus pſalmiſta ꝯme/
moꝛat dicēs. Ne tradas beſtijs aīas ꝯfitē
tes tibi. et increpa dn̄e beſtias calami. qui
ſcribentes iniqtatē loquunt͛ ꝯtra dn̄m mē
daciū. et eleuant in excelſum os ſuū. ꝯueni
hoīem et oꝛōnibus eius quam decipe nite
batur breui interrogatōe cōcluſi. vtrū cre
deret futurā reſurrectōem moꝛtuoꝝ an nō
Qui cū credere ſe reſpōdiſſet: intuli. Eadē
reſurgent coꝛꝑa. an altera. cūqꝫ dixiſſꝫ ea/
dem: ſciſcitatus ſum. In eodem ſexu an in
altero. Ad interrogata reticēti. et inſtar co
lubri huc atqꝫ illuc trāſferēti caput ne feri
retur. qꝛ inqꝫ taces ego mihi ꝓ te r̄ndebo.
ꝛ ꝯſequentia inferā. Si nō reſurget muli/
er ut mulier. neqꝫ maſculus ut maſcul⁹ nō
erit reſurrectio moꝛtuoꝝ. qꝛ ſexuſ membra
habet. mēbra vero totū coꝛpus efficiūt. Si
aūt ſexus ꝛ mēbra nō fuerint vbi erit r̄ſur
rectio moꝛtuoꝝ q̄ ſine ſexu nō ꝯſtat ꝛ mē/
bris. Poꝛro ſi coꝛpoꝝ nō erit reſurrectio.
nequaqꝫ erit reſurrectio moꝛtuoꝝ. Sed ꝛ
illud qꝺ nuptijs obijcis. ſi eadē mēbra fue
rint ſequi nuptias. a ſaluatoꝛe diſſoluitur.
Erratis neſciētes ſcripturaſ neqꝫ virtuteꝫ
dei. In reſurrectōe enim moꝛtuoꝝ neqꝫ nu
bent neqꝫ nubent͛. ſed erūt ſiles͛ angel̓. vbi
dicit͛. nō nubent neqꝫ nubent͛ ſexuū diuer/
ſitas demonſtrat͛. Nemo eīm de ligno et de
lapide dicit nō nubent neqꝫ nubent͛ q̄ natu
ram nubendi nō habent. ſed de his que pn̄t
nubere et xp̄i grā ac virtute nō nubūt. Qꝫ
ſi oppoſueris quō erimus ſiles͛ angelis cū
inter angelos nō ſit maſculus. nec femina
breuiter auſculta. nō ſubſtantiā nobis ange
loꝝ. ſed ꝯuerſatōem et beatitudinē repꝛo/
mittit. quō et Johānes baptiſta anteqꝫ de
collaret͛ angelus appellatus eſt. et oīs ſan
cti ac virgines dei etiā in iſto ſeculo vitam
in ſe exprimūt angeloꝝ. Qn̄ eīm dicit͛. eri/
tis ſiles͛ angelis. ſimilitudo ꝓmittit͛ nō na
tura mutatur. ſimulqꝫ reſponde. Quō illō
interp̄teris. ꝙ Thomas dn̄i reſurgentis
palpauerit manus. et viderit latus lancea
vulneratū. et Petrus in litoꝛe dn̄m ſtāteꝫ
conſpexit. et fauū mellis ac ꝑtē aſſi piſcis

ꝯmedentem. Qui ſtabat habebat ꝑfecto
pedes qui mõſtrauit latus vulneratũ vtiqꝫ
⁊ ventrẽ et pectus habuit ſine quibꝫ nõ ſũt
latera ventri ⁊ pectori coherẽtia. Qui lo-
cutus eſt lingua ⁊ palato ac dentibꝫ loque
batur. Sicut eñi plectrum cordis. ita ⁊ lin
gua illidit̃ dentibꝫ et vocalẽ reddit ſonum.
Cui⁹ palpate ſunt manus: ꝯſeq̃nter ⁊ bra-
chia habuit. Cũ igit̃ oĩa mẽbra habuiſſe
dicat̃. neceſſe eſt ut totũ corp⁹ habuerit qḋ
ꝯficit̃ ex mẽbris. nõ vtiqꝫ femineũ ſed vi-
rile. i. eiuſdem ſexus in quo mortuũ ẽ. Q
ſi obtenderis. ꝙ ⁊ nos p⁹ reſurrectõem co-
medemus. et quõ clauſis ingreſſus eſt ia-
nuis contra naturã pinguiũ et ſolidoꝝ cor-
poꝝ audies. Noli ꝓpter cibũ reſurrectio-
nis fidem in calũniã trahere. Nã ⁊ archi
ſynagogi filie ſuſcitate iuſſit ihẽs cibũ da-
ri. et laſarus quadriduanus mortu⁹ cũ ipſo
ſcribit̃ iniſſe cõuiuiũ ne reſurrectio eoꝝ fã
taſma putaret̃. Sin aũt q᷑ clauſiſ ingreſſuſ
eſt ianuiſ. et idcirco ſpirituale ⁊ ethereũ cor
pus niteris approbare. ergo ⁊ añqꝫ patere
tur. q᷑ contra naturã grauiũ corpoꝝ ſuper
mare ambulauit. et ſpiritale corp⁹ habuit.
et apl̃us Petrus q̃ et ipſe ſup aquas pẽdu-
lo inceſſit ꝙdu ſpiritale corp⁹ habuiſſe cre
dendus eſt. cũ potentia magis et vtus oſtẽ
dat̃ dei qñ aliquid fit contra naturã. Et vt
ſcias in ſignoꝝ magnitudine nõ nature mu
tatõez ſed dei omnipotentiã demõſtrare q̃
ambulabat fide cepit infidelitate mergi. ni
ſi eum manus dñi ſubleuaſſet dicẽtꝫ. Qua
re dubitaſti modice fidei. ¶ Miror autem
te obturare frontẽ loquente dño. infer di-
gitũ tuũ huc. et tãge manus meas. ⁊ porri
ge manũ tuã et mitte in latus meuꝫ: et noli
eſſe incredulus ſed fidelis. et alibi. Uidete
manus meas et pedes meos q᷑ ego ipſe ſuꝫ
Palpate et videte quia ſpũs carnẽ ⁊ oſſa
nõ habet ſicut me videtis habere. Et cum
h̃ dixiſſet oñdit e⁹ manus et pedes ¶ Oſ
ſa audis et carnẽ et pedes et manus ⁊ glo-
bos mihi ſtoycoꝝ atqꝫ aerea q̃dam delira-
menta ꝯfingis. ¶ Porro ſi q̃ris. cur infãs
a demone corripiat̃ qui peccata nõ habuit.
aut in qua etate reſurrecturi ſumuſ cum di
uerſi moriamur, ingrate ſuſcipieſ. Iudicia

tua abyſſus multa. et ꝓfunda altitudo di-
uitiarũ ſapientie ⁊ ſciẽtie dei. Qꝫ inſcrutabi
lia teſtimonia eius: et inueſtigabiles vie e⁹
Quis eñi ꝯgnouit ſenſum dñi aut q̃s ꝯſili
arius eius fuit. Etatũ aũt diuerſitas ñ mu-
tat corpoꝝ varietatẽ. Cũ enim corpa nr̃a
quotidie fluant ⁊ aut creſcãt aut decreſcãt
ꝙ tot erimus hoĩes quot q̃tidie ꝯmutamur
aut alius fui cũ decem annoꝝ eſſem. alius
cũ triginta. alius cũ q̃nq̃ginta. alius cũ iam
toto cano capite ſum. Igit̃ iuxta eccleſiaꝝ
traditões et aplm̃ Paulũ illud eſt rñdẽdũ
ꝙ in virũ ꝑfectũ et in mẽſuram plenitudi-
nis xp̃i reſurrecturi ſumuſ in q̃ etate ⁊ adã
conditũ iudei autumãt et dñm ſaluatoreꝫ
legim⁹ reſurrexiſſe. et multa alia q̃ de vtro
qꝫ teſtamento in ſuffocatõe heretici protuli
Ex quo die ita cepit hoĩem deteſtari. ⁊ oẽs
qui eiuſdẽ dogmatis erãt ut eos voce pub
lica hoſtes dñi ꝓclamaret. ¶ Hec dixi nõ
vt breuiter hereſim ꝯfutarem cui multꝭ vo
luminibus rñdendũ eſt. ſed ut fidem tante
femine oſtenderẽ. q̃ maluit inimicicias ho
minũ ſubire ꝑpetuas qꝫ dei offenſam amici
cijs noxijs ꝓuocare. Dicã ergo ut ceperaꝫ
nihil ingenio ei⁹ docili⁹ fuit. tarda erat ad
loq̃ndum et velox ad audiendũ. memor illi
us precepti. Audi iſrael et tace. ſcripturaſ
ſanctas tenebat memoriter. et cũ amarꝫ hi
ſtoriã. et illud veritatis diceret fundamen
tũ magis ſeq̃bat̃ intelligentiã ſpũalem. et
h̃ culmine edificatõem aĩe ꝓtegebat. deni
qꝫ ꝯpulit me vt vetus et nouũ teſtamentũ
cũ filia me differẽte ꝑlegerẽ. Qḋ ꝓpter ve
recundiã negans. ꝓpter aſſiduitatẽ ⁊ cre-
bras ei⁹ poſtulatões ꝓſtiti ut docerẽ qḋ di
dicerã. nõ a memetipſo. i. a ꝓſumptõis pe-
ſimo ꝑceptore. ſed ab illuſtris eccleſie virꝭ.
Sicubi heſitabã et neſcire me ingenue cõ
fitebar nequaqꝫ volebat mihi acq̃eſcere. ſꝫ
iugi interrogatõe cogebat ut e multis vari
iſqꝫ ſentẽtijs que mihi viderent̃ ꝓbabilio
ra indicarẽ. M ¶ Loquar et aliud qḋ
forſitan emulis videat̃ incredulũ. Hebre-
am linguam quã ego ab adoleſcẽtia mul-
to labore et ſudore ex ꝑte didici. et infatiga
bili meditatõne nõ deſero ne ipſe ab ea dele
rar diſcere voluit. et ꝯſecuta eſt ita ut pſal-

mos hebrayce cantaret. et ſermonē abſq;
vlla latine lingue ꝓprietate reſonaret. ¶
Quod q̄dem vſq; hodie in ſancta filia ei⁹
euſtochio cernimus que ita ſꝑ adheſit ma-
tri et eius obediuit impio. ut nunq̄ abſq;
ea cubaret. nunq̄ ꝓcederet. nunq̄ cibū ca-
pet. ne vnum q̄dez nummū haberet ptāſ
ſue. ſed et paternā ⁊ maternā ſubſtantiolā
a matre diſtribuit paupibꝫ. et pietatē ī pa-
rente hereditatē maximā et diuitias crede-
ret. ¶ Non debeo ſilentio p̄terire q̄nto ex-
ultauerit gaudio q̄ paulā neptē ſuam leta
ex toxoton genitā. īmo voto et future ꝟgi-
nitatis repromiſſione ꝯceptā audierat. in
cuius et crepitaculis balbutiēte lingua alle-
luia cantare. auieq; et amice noīe dimidia-
tis ꝟbis frangere. In h̄ ſolo patrie deſide-
riū habuit. ut filiū nurū et neptem renūcia-
re ſeculo xp̄oq; ſeruire ꝯgnoſceret qđ ⁊ im-
petrauit ex pte. Nā neptis xp̄i flāmeo ſua-
tur. nurus eterne ſe tradēſ pudicicie. ſocr⁹
opa fide ⁊ elemoſinis ſequit̄. romeq; cona-
tur exprimere qđ ihrl̄imis illa cōpleuit. ¶
Quid agis anima. cur ad mortē eius veni-
re formidas. Iam dudū ꝓlixior liber cudi-
tur dū timemus ad vltima ꝑuenire qua-
ſi tacentibꝫ nobis. et in laudibus illius oc-
cupatis differri poſſit occubitus. Hucuſ-
q; ꝓſperis nauigauimus ventis et criſpan-
tia mar̄ȝ equora labēs carina ſulcauit. nūc
ſcopolis incurrit oratio. et tumeſcētibꝫ flu-
ctuū montibꝫ p̄ns vtriuſq; monaſterij in-
tentat̄ naufragiuȝ. ita ut cogamur dicere.
p̄ceptor ſalua nos perimus. et illud. Exur-
ge ut q̄d dormis dn̄e. quis eīm poſſit ſiccis
oculis paulā narrare morientē. In grauiſ-
ſimā inualitudinē īmo qđ optabat inuenit
vt nos deſereret ⁊ dn̄o plenius iungeret̄.
In quo languore euſtochij filie ꝓbata ſꝑ ī
matre pietas. et magis ab omnibꝫ ꝯproba-
ta eſt. Ipa aſſidere lectulo. flabellū tenere.
ſuſtentare caput. puluillū ſuꝑponere. frica-
re pedes. manus ſtomachūq; ꝯfouere. mol-
lia ſtrata ꝯponere. aquā calidaȝ tempare.
mappulā apponere. omniū ancillaꝝ p̄ueire
officia. et quidq̄d alia feciſſet de ſua merce-
de putaret ſubtractū. Quibꝫ illa p̄cibꝫ. q̄bꝫ
illa lamentis ⁊ gemitu inter iacentē matrē

et ſpecum domini diſcurrit. ne priuaret̄ tā-
to ꝯtubernio. ne illa abſente viueret. ut eo-
dem feretro portret̄. Sed o mortaliū fragi-
litas et caduca natura. et niſi xp̄i fides nos
extollat ad celū ⁊ eternitas anime ꝓmittat̄
cum beſtijs et iumentis vna ꝯditio eſt cor-
porum. idem occubitus iuſto ⁊ iniuſto bo-
no et malo: mundo ⁊ immūdo. ſacrificanti
⁊ nō ſacrificanti. ſicut bonus ita ⁊ q̄ peccat
ſicut qui iurat. ſic ⁊ is q̄ iuramentū metuit
ſimiliter et hoīes et iumenta in fauillā et ci-
nerē diſſoluunt̄. ¶ Quid diu differo ⁊ do-
lorem meū in alijs immorando facio lōgio-
rē. ſentiebat prudentiſſima feminarū adeſ-
ſe mortē. ⁊ fringēte alia pte corpiſ atq; mē-
brorū ſolū anie tepore in ſancto ⁊ ſacro pe-
ctore palpitare. et nihilominus q̄ſi ad ſuoſ
pgeret alienoſq; deſpiceret. illos ꝟſiculos
ſuſpirabat. Dn̄e dilexi decorē domus tue.
⁊ locū habitatōis glorie tue. ⁊ q̄ dilecta ta-
bernacula tua dn̄e virtutū ꝯcupiſcit ⁊ defi-
cit anima mea in atria dn̄i. Itē. elegi abie-
ctus eſſe in domo dei mei magis q̄ habita-
re in tabernaculis peccatoꝝ. Cūq; a me in-
terrogaret̄. cur taceret: cur nollet rn̄dere in-
clamanti. an doleret aliquid. greco ſermo-
ne reſpōdit. nihil habere moleſtie. ſȝ oīa
q̄eta et trāquilla reſpicere. Poſt hec obmu-
tuit. et clauſis oculis quaſi humana deſpi-
ceret vſq; ad expiratōem anime eoſdem re-
petebat ꝟſiculoſ. vix ⁊ aure apposita quod
dicebat audire poſſem⁹. digitūq; ad os te-
nens crucis ſignū pingebat in labijs. De-
fecerat ſpiritus et anhelabat in mortē. aī-
maq; erumpe geſtiens ipm ſtridorē q̄ mor-
taliuȝ vita finitur in laudes dn̄i ꝯuertebat.
Aderant ihrl̄imorū et aliarum vrbiū epi-
ſcopi et ſacerdotes inferioris gradus ac le-
uitarū innumerabiliſ multitudo omne mo-
naſterium virginū et monachorū chori re-
pleuerūt. Statimq; audiuit ſponſum vo-
cantē. ſurge veni ꝓxima mea ſpecioſa mea
columba mea. quoniā ecce hyems tranſijt.
pluuia abijt. ſibi leta reſpondit. Flores vi-
ſi ſunt in terra. tempus ſectōnis aduenit.
et credo videre bona dn̄i in terra viuentiū
Exhinc nō vlulatus. nō planctus vt inter
ſeculi homines fieri ſolet. ſȝ pſalmoꝝ liguiſ

diuerſis ex animo ꝯcrepabant. Tranſlata
qꝫ epiſcoporū manibus: et ceruicē feretro
ſubijcientibꝰ cū alij pontificeſ lampades ce
reoſqꝫ ꝑferrent. alij choros pſallentiū duce
rent in media eccleſia in ſpelunca ſaluato
ris eſt poſita. Tota ad funus eius paleſti/
narū vrbiū turba conuenit. quā monacho
rū latitantiū in heremo cellula ſua tenuit
quam virginū cubiculorū ſecreta tenuerē.
Sacrilegiū putabat que non tali femine
vltimū reddidiſſet officiū. Vidue et paupe
res in exemplū dorcadis veſtes ab ea prebi
tas oſtendebāt. Omnis inopū multitudo
matrē ⁊ nutriculā ſe ꝑdidiſſe clamabat. qđ
qꝫ mirū ſit nihil pallor mutaret in facie. ſꝫ
ita dignitas quedā et grauitas ora ꝯpleue/
rat ut eam putares nō mortuā ſed dormiē
tem. Greco latino ſyroqꝫ ſermone pſalmi
in ordine ꝑſonabant. non ſolū triduo et do/
nec ſubter eccleſiā et iuxta ſpecū dñi conde
retur: ſed ꝑ omnē hebdomadā. Cūctꝫ qui
venerant ſuū funus et ꝓprias credentibꝰ la
crimas. venerabilis virgo filia eius euſto
chiū quaſi ablactata ſuper matre ſua velle
ſepeliri Teſtis ē ihūs ne vnū quidē nūmū
ab ea. filie derelictū magnū es alienū. ⁊ qđ
his difficilius eſt fratrū et ſororū immēſā
multitudinē quos et ſuſtentare arduum: et
abijcere impiū eſt. Quid hac virtute mi/
rabilius. feminam nobiliſſime familie ma/
gnis quondā opibus tanta fide omnia di/
largitam. ut ad egeſtatē pene vltimā ꝑueni
ret. Iactent alij pecunias in corbonam dei.
era congeſta funeralibus aureis dona pen
dentia. nemo plus dedit paupibus: qꝫ que
ſibi nihil reliquit. Nunc illa diuitijs fruitᷣ
⁊ his bonis que nec oculus vidit nec auris
audiuit nec ī cor hominis aſcenderūt. nos
noſtram vicem dolemus. ⁊ inuidere potiꝰ
glorie eius videbimur ſi voluerimus diu/
tius flere regnantē. Secura eſto euſtochi
um magna hereditate ditata es. pars tua
dominꝰ. et quo magis gaudeas mater tua
longo martirio coronata eſt. Non ſolū ef/
fuſio ſanguinis in confeſſione reputatᷣ: ſed
deuote quoqꝫ mentis immaculata ſeruituſ
quotidianū martiriū eſt. Illa corona de ro
ſis et violis texitur iſta de lilijs. Vnde ī cā
tico ſcribitᷣ canticorū. Fratruelis meus cā/
didus et rubicūduſ. et in pace et in bello ea
dem premia vincentibus tribuēs. Mater
inquā tua audiuit cum abraham. Exi ď ter
ra tua et de cognatōne tua. et veni in terrā
quam oſtendā tibi. et ꝑ Hieremiā domi/
nū ꝑcipientē. Fugite de medio babilonis:
et ſaluate aīas vrās Vſqꝫ ad finē mortis
ſue nō eſt reuerſa in chaldeā. nec ollas egy
pti. et virulentias carniū deſiderabat. ſed
choris comitata virgineis ciuis eſt ſaluato
ris effecta. et de paruula bethleē celeſtia re/
gna ꝯſcendēs dicit ad veram noemi. popu/
lus tuus populꝰ meus: deus tuus deꝰ meꝰ
Hunc tibi librū ad tuas lucubraciun/
culas eodem quē tu ſuſtines dolore dicta/
ui. Nam quotienſcunqꝫ ſtilū figere volui.
et opus exarare ꝓmiſſum. totiens obrigue
runt digiti: cecidit manus: ſenſus elāguit.
Vnde ⁊ inculta oratio votum ſcribētis abſ
qꝫ vlla elegantia et verborū lepore teſtatur.
Vale paula et cultoris tui vltimā ſenectu
tem oratōibus iuua. Fides ⁊ opa tua chri
ſto te ſociant. ꝑſenſqꝫ quod poſtulas facili
us impetrabis. Exegi monumentū ere ꝑ/
enne quod nulla poſſit deſtruere vetuſtas.
Incidi eulogiū ſepulchro tuo quod huic
volumine ſubdidi. ut quocūqꝫ ſermo nr̄ ꝑ/
uenerit te laudatam: te bethleem cōditam
lector agnoſcat.

Titulus ſepulchri eius.

Scipio quā genuit. paule fudere ꝑentes.
Graccorꝫ ſoboles agamēnonis iclita ꝓles
Hoc iacet in tumulo paula dixere priores
Euſtochij genitrix romani prima ſenatus.
Pauperē xp̄i et bethleemitica rura ſecuta
eſt.

In foribus ſpelunce.

Reſpicis anguſtū preciſa rupe ſepulchrū.
Hoſpitiū paule eſt celeſtia regna tenentis
Fratres ꝯgnatos: romā patriāqꝫ relinquēs
Diuitias ſobolē. bethleemiti ꝯditur antro
Hic ꝑſepe tuū xp̄e atqꝫ hic miſtica magi
Munera portantes. hominiqꝫ deo dedere.

Dormiuit ſancta et beata Paula ſepti
mo kalendas februarij tercia ſabbati poſt
ſolis occubitū. et ſepulta eſt quinto kalen/
das earūdem honorio auguſto ⁊ ariſtemo

conſulibus. Vixit in ſancto ꝓpoſito rome
ānos quinq;. bethleē annos viginti. Omne
vite tēpus impleuit annis quinquaginta ſex.
menſibꝫ nouem. diebus viginti et vno

Finit vita ſancte Paule.

Incipit prologuſ in
cōuerſatōem et vitā ſancte Pelagie.

Uerba ſacerdotis tanti et celata la
tinis Euſtochius chriſti trāſtuli
ſubſidio. ſed vos lectores mecuꝫ pēſate la
borē. et memores nři fundite ꝟba dei. qua/
liter Pelagia de proſtibulo ad celeſtia mi/
graret.

Incipit vita ſan
cte Pelagie

Quod factū eſt ſignū imo miracu
lum in diebꝫ noſtriſ placuit mihi
peccatori Jacobo dyacono ut ſcriberē vo/
bis ſpiritalibus fratribus: vt audiētes et
iuuamen maximū cōſequentes anime vře
miſericordē dñm glorificetis. qui nullū ho
minem vult vllo modo ꝑdere. ſed oēs pec
catores ſaluos facere. Nunc ergo ſilentiuꝫ
date mihi. et intuemini cū omni affectu et
ſenſu vigilatiſſimo hec que a me explanāť.
totius etenim iuuaminis et cōpunctionis
plena eſt expoſitio. Sacratiſſimus ep̄s an
thiochie ciuitatis ꝯuocauit ad ſe oēs ꝓpe
ſe conſiſtētes ep̄os ꝑ certa quadam cauſa.
Unde cōuenerunt epiſcopi numero octo.
inter quos fuit et ſanctiſſimus vir dei Nō
nus epiſcopus meus. vir mirificus et effi/
caciſſimus monachꝰ de monaſterio. qḋ di
citur tabennenſiotarū. Propter incōꝑabi
lem enim eius vitam ⁊ decoratiſſimā ꝯuer
ſatōnem raptus eſt de monaſterio et ep̄us
ordinatus. Cōgregatos ergo in p̄dicta ci/
uitate iuſſit nos ep̄us ip̄ius ciuitatis mane
re in baſilica beatiſſimi martiris Juliani.
Ingreſſiq; ſucceſſimus vbi et ceteri qui ꝯ
uenerunt ep̄i de cellulis ſuis ante ianuā ip̄i
us baſilice reſederunt in ſellulis ſuis. Qui
bus ſedentibꝫ aliqui ep̄i dñm meū nonnuꝫ
rogabant ut aliq̄d ab ip̄o docerentur. Stā
timq; ex ore ſuo ſanctus ep̄us cepit loqui
ad edificatōnem ⁊ ſalutē omniū qui audie
bant. Cūctis vero nobis admirantibꝫ ſan
ctam doctrinā eiuſ. Ecce ſubito trāſijt per
nos prima mimarū anthiochie. ip̄aq; eſt
prima thorentriarū panthomimarū ſedēs
ſuꝑ aſellum. et ꝓceſſit cum ſumma fātaſia
adornata ita ut nihil videretur ſuꝑ ea ni/
ſi aurū et margarite et lapides p̄cioſi. Nu
ditas vero pedum eius ex auro ⁊ margari
tis erat cooꝑta. cuꝫ qua maxima erat pom
pa puerorū et puellarū in veſtibus p̄cioſis
amicta. et torques aurea ſuꝑ collum eius.
Quidam p̄cedebant. alij vero ſeq̄bantˀ eaꝫ
Pulcritudinis autē decoris eiꝰ non erat ſa
cietas omnibus ſecularibus hoībꝰ. Que
tamē trāſiens ꝑ nos totū impleuit aerem
ex odore muſco vel ceterorū ſuauiſſimorū
odoramentorū fragrantia. Quā vt vide/
rēt epiſcopi ita nudo capite et omi mēbro
rum compagē ſic inuerecūde trāſire cū tā/
tis obſequijs vt nec velamen ſuppoſitū nec
ſuꝑ ſcapulas: tacentes ingemuerūt. et qua
ſi a peccato grauiſſimo auerterūt facies ſu/
as. Beatiſſimus autē Nonnuſ intētiſſime
eam ⁊ diu reſpiciebat. ita vt poſtea q̄ȝ trā/
ſiſſet intuereť et reſpiceret eā. Et poſtea a/
uertit faciem ſuā dicens ad circū ſedentes
epiſcopos. Uos nō delectati eſtis tāta pul
chritudine eius. Illis vero nihil reſpōden
tibus poſuit faciē ſuper genua ſua. et ma/
nualē ſanctū quod tenebat ſanctis manibꝫ
ſuis. et ſic omnē ſinū ſuū repleuit lacrimis
⁊ ſuſpirans grauiter dixit iterū ad ep̄os.
Non delectati eſtis tanta pulchritudīe eiꝰ.
Illis vero nihil reſpondentibus. vere ait
Ego valde delectatus ſum et placuit mihi
pulchritudo eius. quoniā iſtam habet deuſ
p̄ponere et ſtatuere in conſpectu tremende
⁊ admirabilis ſedis ſue iudicaturus nos tā
epiſcopatū noſtrū. Et iterū dixit ad epiſco
pos. Quid putatis dilectiſſimi. quantas
horas fecit ī cubiculo ſuo hec mulier lauās
et componēs ſe cū omni ſolicitudine animi
et intentōe ad ſpectaculū ornans ſe ut cor/
porali pulcritudini et ornatui nihil deeſſet.
quatinuſ omnibꝫ place. atne turpis videať

eſſe ſuis amatoribus qui hodie ſunt et cra-
ſtino nō ſunt. Ergo et nos habentes p̄rez
in celis omnipotentē et ſponſum immorta-
lem donantē bene cuſtodientibꝫ ꝓmiſſio-
nes que habent diuitias celeſtes ⁊ eterna
p̄mia que eſtimari nō poſſunt. que oculus
nō vidit nec auris audiuit: nec in cor hoīs
deſcenderunt que parauit deus diligētibꝰ
ſe. ❡ Quid enim plura loquor. Ha-
bētes repromiſſionē faciem illā magnā et
ſplendidā et ineſtimabilē ſpōſi vultū vide-
re. cui cherubin reſpicere nō audent. nō or-
namus neq̄ detergimus ſordes de miſeris
animabus noſtris. ſed dimittimus eas ne-
gligenter iacere. Hijs omnibus dictis ap-
p̄hendit me peccatorē dyaconū. ꝑuenimus
q̄ȝ in hoſpitiū vbi nobis fuerat cellula da-
ta. Et ingreſſus cubiculū ſuum iactauit ſe
in pauimentū et faciem ſuam ad terrā. per-
cutienſq̄ȝ pectus ſuum lacrimabat dicēs.
Domine ihū xp̄e ignoſce mihi peccatori ⁊
indigno. quia vnius diei ornatus meretri-
cis ſuꝑauit ornatū anime mee. Quali vul-
tu reſpiciam ad te. aut quibus ſermonibus
iuſtificer in cōſpectu tuo. Non enim occul-
tabo cor meū ante te quoniā ꝓſpicis ſecre-
ta mea. Et ve mihi peccatori et indigno. q̄-
niam ante altare tuū aſſiſto. ⁊ non offero
pulchram animā qualē expetis a me. Illa
enim ꝓmiſit placere hominibꝫ et fecit. ⁊ ego
ꝓmiſi tibi placere: et mentitus ſum ꝓpter
pigriciam meā. nudus ſum tam in celo q̄ȝ ī
terra non adimplens p̄cepta mandatorum
tuorū. Ergo non eſt mihi ſpes ex opibꝫ bo-
nis. ſed ſpes mea in miſericordia tua qua ꝯ-
fido ſaluari. Hec vero illo dicente et horū
plurimū vlulante. eodem die vehemēter fe-
ſta celebrauimus. Superueniente autē die
que eſt dominica poſtq̄ȝ ꝯpleuimus noctur-
nas orōnes. dicit ad me ſanctus Nonnus
ep̄us. Tibi dico frater dyacone. vidi ſom-
nium et fortiter cōturbor: eo q̄ nō poſſum
diſcernere illud. Qui mox dicit ad me vi-
diſſe ſe in ſomnis quō ad cornu altaris ſta-
ret nigra columba multis ſordibꝰ inuolu-
ta que circūuolabat me et fetorē ac ſqualo-
rem ſordiū eius ferre nō valebam. Illa ve-
ro circūſtetit me donec dimiſſa eſt oratō ca-
thecuminorū. Poſtq̄ȝ vo ꝓclamauit dya-
conus cathecuminis ꝓcedite ſtatim nuſq̄ȝ
comꝑuit. Et poſt miſſam fidelem et ꝯpleti-
onem oblatōis cū dimiſſa eſſet eccleſia. e-
grediente me limitē domus dei venit de-
nuo ip̄a columba multis ſordibꝫ inuoluta.
et iterū circūuolabat me. Ego vero exten-
dens manū apprehendi eā ⁊ iactaui in con-
cham que erat in atrio ſancte eccleſie. et di-
miſit in aqua omnes ſordes ſuas quibꝫ in-
uoluta erat. ⁊ aſcendit de aqua cādida ſicut
nix q̄ et volans in excelſum ferebat. et offi-
no ab oculis meis ſublata eſt. ❡ Cum ergo
narraſſet ſomniū ſanctus dei nonnus ep̄us
apprehendit me et ꝑuenimus ad maiorem
eccleſiā cum ceteris ep̄is et ſalutauimꝰ epi-
ſcopum ciuitatis. Et ingrediens omnē po-
pulū eccleſie hortatus eſt. qui ingreſſi ſede-
runt ſuper thronos ſuos. ⁊ poſt omnē cano-
nicā celebratōem vel lectōem ſancti euāge-
lij. idem ep̄us ciuitatis porrigens ſanctū
euangelium beatiſſimo Nonno: hortabat
eum ut verbū faceret ad populū. Qui ape-
riens os ſuum loquebat ſapientiā dei que
habitabat in eo. quoniā nihil compoſitōis
aut philoſophie aut indiſcretū alloquebat
nihil in ſe habens humane nature ſuꝑfluū
ſed repletus ſpirituſancto arguebat: ⁊ cō-
monebat plebē ſinceriſſime loquens de fu-
turo iudicio et de ꝑpetuis bonis que repo-
ſita ſunt. Cuncta ergo plebs compuncta ē
ex verbis quibꝫ locutus eſt ꝑ eum ſpiritus
ſanctꝰ. ita ut pauimentū ſancte eccleſie in-
undaret populi lacrimis. Gubernatōe ve-
ro miſericordie diuine contigit ut conueni-
ret ad eandē eccleſiā et meretrix hec de qua
factus eſt nobis ſermo. Et quod mirū eſt
cathecumina cui nunq̄ȝ acceſſit ſolicitudo
peccatorū. nec aliquādo ad dei cōueniſſet ec-
cleſiam ſubito cōpuncta eſt timore dn̄i.
❡ Cum argueret ſanctus Nōnus popu-
lū ita ut deſperaret de ſeip̄a mulier. plāgēs
flumina lacrimarū fundebat. nec vllo mo-
do a fletu continere ſe poterat. Et ſtatim p̄-
cepit duobus pueris ſuis dicens. Suſtine-
te in hoc loco. et dum egreſſus fuerit ſctūs
Nonnus epiſcopus ſequimini eum et inq̄-
rite vbi maneat et venite ⁊ nunciate mihi.

Pueri vero fecerūt ſicut p̄cepit eis domi
na ſua et ſeq̄ntes nos venerunt in baſilicaꝫ
beatiſſimi martiris Juliani vbi nobis ho
ſpitiū ſeu cellula erat. Et regreſſi venerūt
dn̄e ſue dicentes. q̄m in baſilica beatiſſimi
martirꝫ iuliani manet. Quo illa audito ſta
tim trāſmiſit dypticū tabularū p̄ eoſdē pu
eros ita ꝯtinentem. Sancto diſcipulo xp̄i
peccatrix et diſcipula dyaboli. Audiui de
deo tuo ꝙ celos inclinauit et deſcēdit ſuper
terrā nō ꝓpter iuſtos ſed ut peccatores ſal/
uaret. intantū humiliatus ut publicaniſ ap
propinquauerit. et in quē cherubin reſpice
re nō audent. cū peccatoribꝫ ꝯuerſatus ſit
Et tu dn̄e meus qui multam ſanctitatē ha
beſ. et ſi carnalibꝫ oculꝰ ipꝫ dn̄m ihm̄ xp̄ꝫ q̄
ſe illi mulieri meretrici ſamaritane manife
ſtauit ad puteū nō aſpexiſti. tamē verꝰ cul/
tor illius es: ſicut a xp̄ianis audiui referēti/
bus. Si vero illius xp̄i verus es diſcipulꝰ
nō me reſpuas p̄ te deſiderantē videre ſal/
uatorē. vt p̄ te merear videre vultū ſanctū
ſuū. ¶ Tunc reſcripſit ei ſanctus Nōnus
ep̄s. Queq꜄ es manifeſta es deo ⁊ tu ⁊ tra
ctatus tuus ⁊ voluntas tua. Attamen di/
co tibi ne velis tēptare humilitatē meam.
Ego eīm ſum hō peccator ſeruus dei. ſi ꝑcer
to habes deſideriū diuinitatis virtutē adi
piſcendi et fidē ⁊ me vis videre ſunt mecū
ep̄i alij. veni et ante eos me videbis. nā ſo
la me videre nō poteris. ¶ Cū hec relegiſ
ſet meretrix: gaudio repleta curſu venit ad
baſilicā beati martiris Juliani. ⁊ nūciauit
nobis de p̄ſentia ſua. Quo audito ſanctus
Nōnus ep̄us vocauit ad ſe omnes q̄ illic
aderant ep̄os. et iuſſit eam accedere ad ſe.
Que accedens vbi cōgregati erāt ep̄i ia/
ctauit ſe in pauimentū. et app̄hendit pedeſ
beati Nōni ep̄i dicēs. Rogo te dn̄e meuſ
imitare magiſtrū tuū dn̄m noſtrū ihm̄ xp̄m
⁊ effūde ſup̄ me tuā bonitatē. et fac me xp̄i/
nam. Ego enim ſum dn̄e meus pelagꝰ pec
catorū et abyſſus iniq̄tatis. peto me bapti/
ſari. Cū vir eam ꝑſuaſiſſet ſctūs nōnꝰ ep̄s
ſurgere a pedibus ſuiſ cū ſurrexiſſet dic̄ ad
eam. Canones ſacerdotales ꝯtinēt nō ba/
ptiſari meretricē niſi fideiuſſores p̄ſtiterit.
vt nō ſe iterū in ip̄is malis reuoluat. Que
audiens talē ep̄i ſententiā iactauit ſe iteruꝫ
in pauimentū et app̄hendit pedes ſcti nōni
⁊ ip̄os lacrimis ſuis lauit et capillis ſuiſ ex
tergebat dicēs. Rōem reddas deo ꝓ aīa
mea. et tibi aſſcribant̄ iniq̄tates factoꝝ me
orū ſi diſtuleris me iniquā ⁊ turpiſſimā ba
ptiſare. nō inuenias portōem apud deū cuꝫ
ſanctis: niſi me nūc feceris alienā maloruꝫ
operū meorū. neges deū ⁊ ydola adores ni
ſi me hodie in ſponſam xp̄i renaſci feceriſ et
obtuleris deo. ¶ Tunc oēs ep̄i ⁊ clerici q̄
ꝯuenerunt vidētes talē peccatricē ꝓ deita
tis deſiderio talia loq̄ntē: admirātes dice
bant. nunq̄ ſe talē vidiſſe fidē et deſideriū
ſalutis ſicut huiꝰ meretricis. Et ſtatī trāſ/
miſerūt me peccatorē dyaconū ad ep̄m ciui
tatis vt hec oīa ei inſinuarē. et vnā de dy/
aconiſſis iuberet eiꝰ beatitudo trāſmittere
mecū. Qui audiēs letatus eſt gaudio mag̃
dicens. Bn̄ pater honorabilis te expecta/
bāt oꝑa iſta. ſcio qđ os meū eris. Et ſtatiꝫ
trāſmiſit mecū donnā romanā primā dya/
coniſſarū. Que veniēs inuenit eam adhuc
ad pedes ſācti nōni ep̄i. cui vix ꝑſuaſit ſur
gere a pedibꝫ ſuis dicēs. Surge filia ut ex
orciſeris. dixitq꜄ ei. Cōfitere oīa pctā tua.
Que rn̄dit. Si ꝑſcrutata fuero ſcientiam
cordis mei nō inuenio in me oꝑa aliq̄ bono
rū actuum. Peccata eīm mea ſcio ꝙ arene
maris grauiora ſint. aqua eīm perparua eſt
p̄ mole pctōrum meorū. Cōfido ṽo de deo
tuo ꝙ dimittat pondus iniq̄tatū mearū et
reſpiciat ſup̄ me. Tunc dixit ad eā ſanctus
Nōnus ep̄us. Dic qđ ſit nomē tuū. Que
rn̄dit. Naturali noīe pelagia vocata ſum a
parētibus meiſ. Ciues ṽo anthiochie mar
garitā me vocāt ꝓpter pondus ornamētoꝝ
quibus me adornauerūt pctā mea. Ego eīm
erā ornamentū ⁊ comptū ergaſteriū dyabo
li. Iterū dicit ad eā ſanctus Nōnus ep̄us
Naturali nomine pelagia vocaris. q̄ reſpon
dit. Ita dn̄e. Quo audito ſctūs nōnꝰ ep̄s
exorcizauit eā ⁊ baptiſauit. ⁊ impoſuit ei ſi
gnum dn̄i. tradiditq꜄ illi corpus xp̄i. Fuit
q꜄ illi mater ſpiritalis ſancta romana p̄ria
dyaconiſſarū. q̄ accipiēs eam aſcēdit in ca/
thecuminū eo ꝙ ⁊ noſ ibi manerem9. Tūc
dicit ad me ſctūs Nōnuſ ep̄us. Tibi dico

frater dyacone. Letemur hodie cū angelis
dei ⁊ oleū extra ꝯſuetudinē ſumamus ī ci
bo. ⁊ vinū cū leticia ſpiritali accipiamꝰ ꝓpt̄
ſalutē huiꝰ puelle. Sumētibꝫ ꝟo nobis ci
bum audiunt̄ voces ſubito velut hoīs q̄ vi/
olentiā patit̄. dyabolus eñi clamauit dicēſ
Ve ve q̄d patior a decrepito ſene iſto. Nō
tibi ſufficiūt triginta milia ſaracenoꝝ q̄ſ mi
hi abripuiſti ⁊ baptiſaſti ⁊ obtuliſti dō tuo
Nō tibi ſufficiebat heliopolis qm̄ cū ⁊ ipſa
mea eſſet ⁊ oēs q̄ in ea habitabāt me adora
rēt tu mihi abripuiſti et obtuliſti deo tuo.
Sȝ ⁊ nūc maximam ſpem meā abſtuliſti a
me. Iā nūc nō fero machinatōes tuas. O
iā q̄d patior a dānabili iſto. Maledicta illa
dies in q̄ nata eſ tu. flumina lacrimaꝝ infir
mo hoſpitio inundant. iā ſpes mea abſtra/
cta eſt. Iſta oīa clamabat dyabolꝰ ⁊ lamen
tabat̄ añ ianuas. ⁊ audiebat̄ ipe ab oībꝫ
hoībꝫ. Et iterū repetēs ad neophitā puellā
dixit. Hec mihi facꝫ dña mea pelagia ⁊ tu
meū iudā imitaris. Ille eñi glīa ⁊ honore
coronatꝰ et aplūs ꝯſtitutus tradidit dñm
ſuū ita et tu mihi feciſti. Tūc dicit ad eam
ſctūs Nonnus epūs. Signa te cruce xp̄i:
⁊ abrenūcia ei. Que ſignauit ſe in noīe xp̄i
⁊ inſufflauit in demonē. et ſtatim nuſq̄ꝫ cō
puit. P ¶ Poſt biduū autē dormiēte
ea cū ſancta Romana ꝯmatre ſua in cubi/
culo ſuo apparuit dyabolus nocte ⁊ ſuſcita
uit ancillā dei pelagiā et dicebat. Rogo te
dña mea margarita. nūq̄d nō ex auro ⁊ ar/
gento ditata es. nūquid nō ex auro ⁊ gem
mis ꝑcioſis adornaui te. rogo te q̄d te con
triſtaui. rñde mihi vt ſatiſfaciā tibi tm̄ ne
me facias opprobriū xp̄ianorū. Tūc ancil
la dei pelagia ſignauit ſe et exufflauit in de
monē dicens. Deꝰ meꝰ q̄ eripuit me d̄ me
dio dentiū tuorū: ⁊ induxit in celeſtē thala
mū ſuū ipē tibi reſiſtet ꝓ me. Et ſtatī nuſ/
q̄ꝫ ꝯpuit dyabolꝰ ¶ Tercia ꝟo die poſtea
q̄ꝫ baptiſata eſt ſctā pelagia. rogauit puerū
ſuū q̄ ꝑerat rebꝫ eius oībꝫ: ⁊ dicit ad eum.
Vade in veſtiariū meuȝ ⁊ ſcribe oīa q̄ ſunt
tā in auro q̄ꝫ in argēto vel in ornamēt̄. aut
veſtibꝫ ꝑcioſis et affer mihi. Puer fecit ſic
ꝑcepit dña ſua: et omnē ſubſtantiā ſuā de/
tulit. Que ſtatim vocauit ſanctū nōnū epm

ꝑ ſanctā romanā ꝯmatrē ſuam. et omnem
ſubſtantiā ſuā poſuit in manibꝫ eius dicēſ
He ſūt dñe diuitie q̄bus ditauit me ſatha
nas. has trado in arbitrio ſanctitatis tue.
et q̄d noſti expedire facias ex eis. Mihi eñi
optāde ſunt diuitie dñi mei ihū xp̄i. Qui
ſtatī vocauit cuſtodē eccleſie ſeniorē. ⁊ ipſa
pñte omnē ſubſtantiā eius in manibꝰ illiꝰ
tradidit dicēs. Adiuro te ꝑ inſeꝑabilē tri/
nitatē ne quid hinc in epiſcopiū aut in eccle
ſiā ingrediat̄. ſȝ magis viduis ⁊ orphanis
et pauꝑibꝫ erogēt̄. vt q̄d male attractū eſt
bñ diſtribuat̄. et diuitie peccatricis fiāt the
ſauri iuſticie. Si ꝟo ſpreto ſacramēto ſiue
ꝑ te ſiue ꝑ quēlibet aliū ſubtraxeris de hiſ
quicq̄ꝫ anathema ingrediat̄ domuȝ eius. ⁊
cū illis habeat ꝑtem q̄ dixerūt. crucifigat̄
crucifigat̄. Illa ꝟo ꝯuocauit oēs pueros
et puellas ſuas et libertauit oēs. donauitq̄ꝫ
tortos aureos eis de manu ſua dicēſ. Feſti
nate et liberate vos de h̄ ſeculo neq̄ꝫ pleno
peccatis. vt ſicut fuimꝰ in h̄ ſeculo ſiľ. ita ſi/
mul ꝑmaneamus ſine dolore in illa vita q̄
eſt btiſſima. ¶ Octaua ꝟo die q̄n habebat
depoſitōem albarū facere. ſurgēs nocte no/
bis ignorātibꝫ depoſuit veſtē baptiſmatis
ſui. et induit ſe tunicā tricinā. i. cilicinā : et
birrā ſancti Nonni epi. et ex illa die nuſq̄ꝫ
ꝯpuit in ciuitate anthiochia. Quā ſctā ro/
mana flebat amariſſime. et ſctūs Nonꝰ cō
ſolabat̄ eā dicens. Noli flere filia ſȝ letare
gaudio magno. qm̄ Pelagia optimā porti
onē elegit. ſicut Maria quā dñs ꝑfert mat
thē ī euāgelio. Illa aūt abijt ihr̄lmā. et cō/
ſtruxit ſibi cellulā ī mōte oliueti vbi domi/
nus orauit. Poſt aliq̄ntū ꝟo tpis ꝯuoca/
uit epūs ciuitatis oēs epōs vt vnuſquiſq̄ꝫ
reuerteret̄ ad ꝓpria. ¶ Poſt trienniū aut
q̄drienniū tpis. deſideraui ego Iacobꝰ dy
aconus ꝓficiſci ihr̄lmā vt ibi adorarē re/
ſurrectōem dñi nr̄i ihū xp̄i. et petij epꝫ me
um ut me ꝑmitteret ire. Dū me ꝑmiſiſſet
ire dicit ad me. Tibi dico frater dyacone
dū ꝑueneris ihr̄lmā req̄re ibi q̄ndā fratrē
Pelagiū monachū ⁊ eunuchū q̄ m̄ltos an
nos habitabat in ſolitudie clauſus q̄ſi cū vi
ſitaturus. Ve eñi poteris ab eo iuuari. Hec
aūt oīa dicebat mihi de ancilla dei pelagia

nõ manifeſte. Perueni ĝ ihrl'mã et ado-
raui ſctãm reſurrectõem dñi nři ihũ xpi.
⁊ alia die reqſiui ſeruũ dei. Et acceſſi ⁊ in-
ueni eũ in mõte oliueti vbi dñs orauit in
modica cellula vndiq; circũcluſa et ꝑuam
feneſtellulam habuerat in ꝑiete. Et ꝑcuſſi
oſtiolũ feneſtellule. et ſtatim apuit mihi ⁊
ꝯgnouit me. ego vero nõ cognoui eã. Quõ
enim poterã ꝯgnoſcere illã quã añ viderã
ineſtimabili pulcritudĩe. iã facie marcidã
factã ꝑ nimia abſtinẽtia. Oculi vo ei⁹ ſicĩ
foſſe videbanť. Que dicit ad me. Vñ es
frater. Ego rñdi et dixi. Miſſus ſum ad te
iubẽte nonno epo. Que ait ad me. Oret ꝑ
me quoniã ve ſctũs dei ẽ. Et ſtatim clauſit
oſtiolũ feneſtellule. ⁊ cepit pſallere horam
terciã. Ego vo oraui iuxta parietẽ cellule
eius. et receſſi multũ iuuatus de angelica
viſiõe eius. ¶ Reuerſus autẽ ihrl'mã ce-
pi ꝑ monaſteria ambulãdo viſitare fratreſ
Magna vo ferebať fama ꝑ monaſteria de
dño Pelagio. ꝓpterea deliberaui etiã itera
to ad eũ redire. et ſalutarib⁹ doctrinis eius
refici. Cũq; ad cellulã ſuã ꝑueniſſez. ⁊ pul
ſare imo nomĩatim eũ interpellare pſume-
rem nihil rñdit. Expectaui ſcđa die et ter-
cia ꝑſeuerãs. et ꝓprio noĩe pelagiũ interpel
lans neminẽ audiui. Quare intra me dixi
Aut nemo ẽ hic. aut receſſit q̃ erat hic mo
nachus. Nutu vo dei monitus. iterũ dixi
Conſiderẽ ne oſtiolũ feneſtellule. et ꝓſpexi
⁊ vidi eum mortuũ. et clauſi oſtiolum ⁊ đ
luto replens diligenter curſu veni ihrl'mã
et nunciaui ꝯmanẽtibus ꝙ ſctũs Pelagi
us monachus mirabilia faciẽs requieuiſſet.
Tũc ſcti pr̃es venerũt cũ diuerſiſ monaſte
riis monachoꝝ. et ſic ſolutũ eſt oſtiolũ cel-
lule. et delatũ eſt foras ſctm̃ corpuſculũ ei⁹.
qđ auro et lapidib⁹ ꝑcioſis ꝯdigne poſuerũt
Et dũ ſancti pr̃es vngerẽt corpus mirra:
tunc ꝯgnouerũt ꝙ fuiſſet mulier. Qui vo
lẽtes miraculũ abſcõdere. ſed ꝓpl'm ipm̃ la
tere nõ poterat. exclamauerũt voce magna
dicẽtes. Gl'ia tibi dñe ihũ xpe q̃ multaſ di
uitias abſcõſaſ habes ſuꝑ terrã. nõ ſolũ vi
riles ſʒ et̃ muliebres. Diuulgatũ ẽ aũt omni
ꝓplo. et venerũt oĩa monaſteria ꝟginũ taʒ
de hiericho q̃ʒ ex iordane vbi dñs baptiſa
tus ẽ cũ cereis lampadib⁹ et hymnis. ⁊ ſic
depoſite ſunt ſctẽ relique ei⁹: ⁊ portate a ſctiſ
patrib⁹. Hec vita meretricis. hec ꝯuerſa-
tio deſperate. cũ qua et dñs nos faciat inue
nire miſericordiã ſuã in die iudicij. qm̃ ipi
eſt honor et gl'ia et ptãs ⁊ imꝑiũ in ſecu-
la ſeculorũ Amen.

¶ Finit vita ſancte Pelagie.

Incipit prologuſ ve
nerabilis Pauli dyaconi eccl'ie Neapolis
in vitã ⁊ ꝯuerſatõem btẽ Marie egiptiace
q̃liter in heremo expleuerit tpa vite ſue.

Secretũ regis celare bonũ eſt. opa
aũt dei reuelare ⁊ ꝯfiteri honorifi
cũ eſt. Ita eñi legiť angelũ dixiſſe
Thobie poſt oculorũ amiſſionẽ gl'ioſamq;
illuminatõem. et poſt illa trãſacta ꝑicula e
q̃bus liberatus ꝯſecut⁹ ẽ dei pietatẽ. Ete-
nim regis nõ ſeruare ſecretũ. nociuũ ⁊ valđ
ꝑiculoſum ẽ. ⁊ dei gl'ioſa ſilere opa magnũ
eſt aĩe detrimentũ. Propter qđ ego diuina
tegere ſilẽtio dubitãs et pigri imminẽs ſer
ui metuẽs ꝯdemnatõis iudiciũ. q̃ a dño ta-
lentũ accipiẽs et fodiẽs in terraʒ abſcõdit.
⁊ datũ ad opatõem celauit extra negociati
onẽ. ſacrã ad me ꝑlatã narratõem nequaq̃
ſilebo. Sʒ null⁹ mihi ſit incredul⁹ ſcribenti
de eis q̃ audiui. nec q̃ſq̃ me mẽtiri eſtimʒ
rei magnitudinẽ dubitãs. Mihi eñi abſit
sacrĩ mẽtiri reb⁹. ⁊ adulterare vbũ vbi de⁹
memorať. Ei⁹ aũt q̃ min⁹ intelligit ⁊ indi-
gn⁹ ẽ de dei magnitudĩe q̃ carnẽ aſſumpſit
⁊ incredul⁹ eſt iſta dicẽti nõ mihi ꝑtinebit
ꝑiculũ. Si q̃ aũt illi ſunt q̃ hui⁹ ſcripture
legerint textũ gl'ioſamq; rei admiratõeʒ ſa
ne credere renuerint. et illis dñs miſereať
faciatq; capaces ſcti vbi ne rei exiſtant dei
miraculorũ q̃ plura in ſuiſ fieri ꝑdeſtinauit
electis. qm̃ et ipi hũane nature infirma ꝯſi
derãtes impoſſibilia decernũt ea que de ho
minib⁹ ſctis gl'ioſa dicunť. Aſſumã de cete
ro ad narratõem ipam rem referens. que ĩ
hac noſtra generatione facta dinoſcitur.
quam ſacer vir diuina et agere et docere e-
ducatuſ narrauit. Sʒ ut ſupradictũ ẽ null⁹
hec ad incredulitatẽ trahat ꝯſiderãs impoſ
ſibile fieri in hac nřa generatiõe tam grãde

miraculū.qꝛ gratia dei ꝑ oīes generatōeſ
in ſanctas ꝑtrāſiens aīas.amicos dei faci/
at et ꝓphetas.queadmodū ſalomō ſm deū
docuit. Tpus ergo eſt ſacre ꝓdere narrati
onis initiū magnū virileq; certamē vene/
rabilis Marie egiptiace: vicʒ qualiter ex/
pleuerit tpa vite.

Finit prologus.

Incipit vita eius

Fuit qdam ſenex in paleſtine mōa
ſterijs.vir vite venerabilis ⁊ ver
bo decoratus.q ex ipis cunabulis
monachiciſ nutritꝰ eſt moribꝰ Zoſimaſ no
mine. Nullꝰ me exiſtimet ꝯgnomiatōe no
minis zoſime illū me dicere zoſimā.cui in
ter dogmaticos detrahebat̄ vt puteť here/
ticꝰ. Nā hic alius.atq; ille aliꝰ. Multa em̄
inter vtroſq; fuit differētia licet vnū habu
erint vocabulū. Hic em̄ zoſimas orthodo/
xus monachicā elegit vitā.in qbuſdā ut di
ctū eſt paleſtine monaſterijs totā ꝑcurrēs
patrū ꝯuerſatiōem.omniq; orbi in abſtinē
tia reptus eſt ꝑcipuus.ſimulq; regulas ſi/
bi traditas iuxta eoꝝ certamina infās duʒ
eſſet ꝯſeruauit. Plura em̄ adinuenit de ſua
ꝓpria natura qualiter ſubditā ſpiritui car/
nem faceret. Nā ita fert̄ certamibꝰ iſdem
ſenex ignitus.ut pleriq; multotiēs in ꝓpin
quis monaſterijs aliqn̄ et in lōginquis de/
gentes ad eiꝰ currerēt doctrinā.eiuſq; imi
tarent̄ abſtinentiā. et ab eo informari atq;
erudiri feſtinarēt. Taliſ enim fuit ſeni vtu
tis opatio que meditatōem aliqn̄ ſacri ver
bi nunq; negligeret. Reficiēdo aūt vel a re
fectōe ſurgendo.opus ab eiꝰ manibꝰ nō de
ſijt. Dicebat ḡ hic zoſimas ꝙ ex ipis mr̄is
ſinibus in eodē tradituſ monaſterio qnqua
ginta ibidē deguiſſet ānos.monachicū cur
ſum ꝑficiēs. Poſt hec ut ipe retulit mole/
ſtabat̄ a qbuſdam cogitatiōibꝰ dicēs intra
ſe. Perfectus ſum ī omnibꝰ aliena doctri/
na minus egeo.putaſne inueniť quiſq; in/
ter monachos qui bonū mihi tradere aut
edificare poſſit qd̄ neſcio. Aut quā ego ope
ratus nō ſū monachicā opam. Nec inueni
ri pt̄ in deſerto vir philoſophus q me ſen/
ſu vel ope ꝑcellat. Hec ſecū cogitās pt̄ q
dā aſtitit ei ⁊ dicit ad eū. Bn̄ qdē in oībuſ
certaſti.optime monachicū curſū ꝑfeciſti.
Verūtamē tu cū nullū hoiem putas eē ꝑfe
ctiorē.nā ſunt ⁊ alie ſalutis vie qs ſi viſ ap
ꝑhēdere egredere de t̄ra ⁊ de ꝯgnatōe tua
⁊ de domo pr̄is tui ut abrahā.ille in ꝑtiar/
chis opinatiſſimꝰ.⁊ ſeq̄re me in qdā mōa
ſteriū iuxta iordanē fluuiū poſitū. E veſti/
gio ergo ſenex ſeqns ꝑcipientē.egreſſus eſt
monaſteriū in q puſillꝰ creuerat. Cūq; ꝑue
niſſet ad iordanē ſacratiſſimū flumē ductꝰ
voce clamātʒ in illud monaſteriū in q deus
iuſſerat eū venire manu atrij regiā pulſauit
Mox ut locutꝰ ē qdā mōachꝰ regiā cuſto
diēs nūciauit eū abbati.q ſuſceptꝰ ē ab eo.
Tūc ꝯuerſatōem atq; habitū reuerētie eꝰ
aſpiciēs.humo ꝓſtratꝰ vt monachis ꝯſue
tudo eſt eū adorauit. Factaq; orōe interro/
gatus eſt ab abbate ita. Vn̄ te ꝯiūxiſti ad
nos frater.et ꝓ q occaſiōe ad nos pauꝑes
veniſti. Zoſimas ſenex rn̄dit. Vn̄ qdē di/
cere nō mihi videt̄ neceſſariū. edificatōis
cā aduenio pr̄. Audiui em̄ ſigna magna at/
q; laudabilia ꝑ q pn̄t aīe deo appropinq̄re.
Dixit ad eū abbas. Deꝰ frater q ſolꝰ hūa
nā fragilitatē curare nouit.ille te atq; nos
doceat ſuā diuinā adiplere volūtatē. ⁊ ea
ꝑagere q optima ſunt. Nā hō hoiem edifi
care mīme pt̄ niſi vnuſqſq; ſiꝑ ſe reſpicien/
dō et ſobrietatem ſeruādo.opando q bona
ſunt.deū ſibi ꝓpinquū faciat ſuis bonis opi
bus ſociādo. Tamē qꝛ xp̄i charitas te vi/
dere nr̄am pauꝑtatem inuitauit ꝯmane no
biſcū ſi ꝓ hoc ad nos te ꝯiūgere feſtinaſti.
ſimulq; omnes nos ſatiabit xp̄i dei gr̄a.idē
q; paſtor bonus q tradidit aīam ſuā ꝓ nr̄a
redemptōe.vocauitq; oues ſuas noīatim.
Hec cum diceret Zoſimas humo faciem
ſuā inclinauit.oranteſq; ꝑiter.et celebrata
orōne dixerunt Amen. R Dum aūt
in eodem monaſterio Zoſimas habitaret:
vidit illic patres virtutibus et opibꝰ cho/
ruſcantes.et ſpū feruentes: ac dn̄o ſeruiē/
tes inceſſabiliter ſtantes ꝑ totā noctis vigi
liam manibꝰ opantes.ex ore ipoꝝ pſalmuʒ
nō recedere.ſtultū vbū ab eorū ore non ꝓ/
cedebat.ſecularia negocia et cauſaruʒ cure

ad eos minime ꝑtinebãt.annuos redditus
vel nomẽ eoꝝ incognitũ habebãt.ſ ꝫ vnũ tã
tũ erat eis arduũ votũ ut ſemetipſoſ mortu
os facerẽt corꝑe.ut poſſent ſecularia euade
re. Cibus ꝟo illis erat ſpiritalis eloq̃a.cor
pori aũt miſtrabãt que neceſſaria ſunt. pa/
nẽ tantũ et aquã ut ſubſiſterent deo referre
gloriã et inuicẽ charitatẽ. Hec diuina ope
ra dũ videret zoſimas. edificatus eſt valdẽ
ꝓficiẽs.deitatis laudãs diuitias.ſꝑ augen/
do curſum ꝓpriũ.q꜡ ſibi cooꝑantem inue/
nerat diuinã potentiã. Plimis aũt tranſ/
actis diebus appropinquauit tp̃us ſctõꝝ
ieiuniorũ.p̃parabãtq; ſe cũcti purificatos
dñice paſſioni atq; ſacratiſſime eiuſdem ſal
uatoris noſtri ihũ xp̃i reſurrectõi exhibere.
Janua autẽ monaſterij nullo mõ patefie/
bat.ſed ſꝑ clauſa manẽs ad diuĩitatis oꝑa
monachis q̃etam p̃ſtabat vitã.nec licituꝫ
erat eam patefieri niſi q̃dam monachorum
ꝑ aliqua neceſſaria cauſa aduenisſet. Deſer
tus aũt erat locus et nõ ſolũ viã trãſeũtibꝫ
ſed et ꝓpinquis incognitus.q꜡ talis regula
ab initio in monaſterio illo cuſtodiebatꝛ.ꝛ
ꝓpterea de꜡ zoſimã ad hꝰ ꝑduxit monaſte/
riũ. Qualis aũt erat illa cõſuetudo regule
in initio expoſitõis patefaciã. Domini
corũ die prima ieiunij hebdomada omnes
iuxta ꝯſuetudinẽ monachi vocabantꝛ. ſan/
cta dei miſteria ſm̃ morẽ celebrare xp̃iano
rum.et vnuſquiſq; eoꝝ ſacratiſſimuꝫ atq;
viuificũ corpus dñi ſuſcipiebat .parũq; ſu
mentes cibũ ꝯgregabantꝛ ad orõem ſolẽni
ſtudio. Cum aũt ꝯpleſſent orõem flectẽtes
genua ſenes ſeinuicẽ oſculabantꝛ.deide oẽs
ſe amplexantes et pacẽ dantes abbati.ro/
gabant ſibi ab eo orõem futuri certamis eo
rum auxiliatricẽ fieri. Hiſq; pactis mo/
naſterij apiebantꝛ regie.ſimulq; pſallentes
ꝛ dicentes. Dñs illuminatio mea et ſalus
mea quem timebo. Dñs ꝓtector vite mee
a q̃ trepidabo.et cetera q̃ ſequuntꝛ. Egrediẽ
tes autẽ vnũ tantũ vel duos ad cuſtodien/
dũ monaſteriũ relinq̃bant.nõ qui intra po
ſita cuſtodirẽt.q꜡ nec erat qđ a furibꝫ rape
tur.ſed ad hoc maxime p̃dicti cuſtodes ibi
dem relinq̃bantꝛ.ne oratoriũ ſine celebrati/
one ſolẽni poſtponeretꝛ. Singuli aũt ſecum

deferebãt vite neceſſaria ꝓut poterãt.aliq̃ꝛ
ti q̃dem panẽ paruũ ad fragilitatẽ corporis
ſuſtentandã.alij autẽ caricas.alius vero da
ctilos .ceteri aũt legumina aq̃s infuſa. alij
autẽ nihil niſi ꝓpriũ corp꜡ et palliũ quo ve
ſtiebantur. Nutriebantꝛ vero quotiẽs natu
ra compellebat herbis que in deſertis na/
ſcebantꝛ. Igitꝛ regulã ꝓpriã nouiter ſibi q̃ſ/
q; eorũ creabat. Talemq; habebãt immu
tabilẽ legem .ignorare aliũ que alius oꝑa/
retur certamina. eo ꝙ iordanẽ nõ derelin/
quentes ſeorſum lõge ab inuicẽ diſceden/
tes a ciuitate.et habitatõem habebãt ꝑ de
ſertũ. nulluſq; alij adiungebatꝛ. ſed ſi forſi/
tan vnus eorũ aliũ longe ad ſe venientẽ aſ
piceret.e veſtigio diſcedens ꝓpoſitam iti/
neris viã ad aliã ſe declinabat partẽ. ꝛ ita
ſolitariã agebant vitaꝫ .ſemꝑ pſallendo et
deo gratias referẽdo. oportunũ guſtabãt ci
bum. Sic enim omnes dies cõplentes
ieiunij remeabant ad monaſteriũ dñicoꝝ
die p̃cedente hebdomada reſurrectõis dñi
et ſaluatoris nr̃i.die q̃ feſta palmaꝝ ſctã ce/
lebrare ꝯſueuit eccleſia .referens vnuſq̃ſq;
eorũ ꝓprij laboris fructũ.ſue vicꝫ ꝯſcie.co/
gnoſcẽdo ip̃m q̃liter oꝑatus ſit. q̃les vel ſe/
minauerit fructus. Nulli ꝟo erat licitum
interrogare ꝓximũ ſuũ quõ vel q̃liter pñtẽ
exercuerit laborẽ.quia hmõi regula tradi/
ta fuerat qua vnuſquiſq; eoꝝ habitãdo de/
ſertũ deo tm̃modo certamis ſui curſum de
mõſtraret.a nullo clarificari homie deſide/
rantes nullã q̃rentes trãſitoriã vel vanam
gloriã aut humanũ fauorẽ. ſed ſpũalia oꝑe
rando: carnalia autẽ ꝛ terrena ꝯtemnẽdo
celeſtia obtinebãt. Nã demõſtratio hoim
infructuoſa oꝑa et dãnoſa ſꝑ acquirit.
S Tunc vero Zoſimas iuxta cõſue/
tã regulã monaſterij ꝯtrãſiuit iordanẽ.par
uumq; ſecũ detulit cibũ ad ſuſtentatõnem
corꝑis.et pannũ quo induebatꝛ. Equidem
regulam adimplebat ꝯtranſeũdo heremuꝫ
tp̃e vero refectõis edebat cibũ neceſſarium
ꝓ natura corꝑis. Soporem vero in terra
paruũ iacens capiebat. modicum guſtãdo
ſomnũ vbi eũ finis diei occupaſſꝫ.atq; ite
rũ diluculo iter ſuũ faciebat. inceſſabilꝛ au
gmẽtãdo curſuꝫ.habẽs deſideriũ ꝯtrãſire

heremū ſperans aliquem reperire pr̄em in
deſerto qui eū potuiſſet edificare iuxta ei⁹
deſideriū. Currebat igitˀ ſecutus optimã
viã vt ei ꝓmiſſum fuerat. feſtināter ꝗ cur
rebat. Viginti ergo dierū ꝑgens iter. facta
hora quaſi ſexta paululū ſe abſtinuit ab iti-
neris labore. eleuatiſꝗ oculis ad orientem
ꝯſuetam ſibi celebrat orōnem. Solitus au
tem erat ſtatuto diei tēpore .i. tercia: ſexta
nona abſtinere ſe a ſui itineris curſu orōniſ
cauſa. eleuanſꝗ oculos ad ſupna. et reſpi-
ciens ad dexterã vidit in quodam loco ſta
re quaſi vmbraculū humani corꝑis. Stu-
pefactus ac turbatus valde exiſtimabat fã-
taſma eſſe qḋ videbat. ⁊ ſignaculū ſibi redē
ptionis ſancte crucis faciēs. Ac ꝯpleta ora
tōne vidit quandã ambulantē in ꝑte meri-
diana. nudo nigroꝗ corꝑe ex incendio ſolˀ
exuſtam. capilli capitis eius ut lana cãdida
atꝗ parui vſꝗ ad collū corꝑis deſcēdētes
¶ Dum hoc videret Zoſimas admiratus
repletuſꝗ gaudio magno cepit currere ad
eandē ꝑtem in qua p̄dicta videbatˀ. Nam
⁊ illa que zoſimã videbat ineffabili exulta-
bat leticia. qm̄ viderat qḋ multoꝝ annorū
ſpacio minime reſpexerat humane nature
ſpeciē. neꝗ alicuius animalis vel volucris
figurã. Miratˀ ergo zoſimas qui vel qualis
eſſet quē viderat exiſtimans ꝙ magnã vi-
diſſet ꝑſonã. Dum enim illa videbat de lō
ge ad ſe appropinquantē. cepit gdu cōcito
fugere ad interiora deſerti. Zoſimas autē
ꝯtemnēs ſenectutis debilitatē faſtidiumꝗ
itineriſ cōcito eã gradu ſequebatˀ. ⁊ illa ma
gis fugã petebat Erat aūt zoſime curſuſ ve
locior ⁊ paulatim appropinquabat fugiēti.
Proximus aūt ei factus ita vt etiã vox e⁹
poſſet audiri. cepit zoſimas vociferari: talē
emittēs vocē cū lacrimis. Ut ꝗd me fugis
hoiem ſenē et peccatorē ſerue dei viui. Su
ſtine me quicūꝗ ſis. ꝯiuro te ꝑ deū ꝓ cui⁹
amore hãc habitas heremū ut recipiaſ me
debilē atꝗ indignū ſenē. Cōiuro te ꝑ illū
ad quem ꝓ tantis tuis laborib⁹ ſpem habes
bonã et eternã retributōem. colloꝗre mecū
dulcedinis ac ſuauitatis verba: ⁊ noli me
derelinquere ſine mutua locutōe. Hec zoſi
ma cū lacrimis orante venerūt vtriꝗ cur-
rentes in quendã locū. Qui locus ita vi-
debatur quaſi torrēs ibi aliquãdo cucurre
rit. poſitio aūt loci illius ſicubi videbatˀ cō
iungentem eū ad p̄memoratū locū. Prece
dens illa que fugiebat ante faciē zoſime de-
ſcendit. et rurſum ꝑ aliã ꝑtem loci illius q̄
ſi torrens aſcendit. Zoſimas nimiū fatiga
tus minime potuit curſum facere: ſꝫ magiſ
aſtans ex vna ꝑte loci augens lacrimis la-
crimas et fletib⁹ fletus. rogabat edificatio
nis ſibi impendi ſermonē. ¶ Tunc illa que prius fugã petebat talē emiſit vocem
Abba zoſima ꝗd me perſequeris. Ignoſce
mihi. ꝑ deum te rogo. ignoſce mihi ꝑ deū
peto. quia minime poſſum ꝯuertere faciem
meã ad te. eo ꝙ mulier ſum nuda. ſꝫ palliū
quo indutus es mihi porrige ut poſſim cor
poris mei verecundiã tegere. veniãꝗ ad te
vt oratōnes tuas accipiam. Tunc ſtupefa
ctus atꝗ turbat⁹ ſenex eo ꝙ audiſſet ſe vo
cari ex nomīe: ſapiētia dei repletuſ diuiaꝗ
refulgens gr̄a. intellexit ꝙ nō eū nominati
poterat vocare quē nūꝗ viderat neꝗ au
dierat. niſi quia ſupna ꝓuidentia ei reuela
uerat. Statimꝗ expoliãs ſe panno ꝗ indu
ebatˀ. iactauit illi auerſa facie. Illa vero ſu-
mens eum. cinxit ſe vt potuit: et cooperuit
partem neceſſariã ſui corporis. reſpiciens
ꝗ Zoſimam ait ad eum. Quid tibi viſum
fuit peccatricē mulierem videre. aut quid
querens cognoſcere tot tibi impoſuiſti la-
bores. Ille vero genua flectens obſecrabat
vt benedictōnem ab ea acciperet. illaꝗ hu-
mo proſtrata viciſſim adorabat eū. Erãt
ergo vtriꝗ ꝓſtrati in terram: inuicem ſe
adorantes. et rogantes alterutrū initiū fa-
cere benedictōnis. Nulla vero penitus au-
diebatur vox niſi tãtūmodo benedic pater
⁊ viciſſim. bn̄dic me dn̄a benedic. Dū aūt
diu in hoc ꝑſiſterent reſpondit mlˀier dicēſ
Abba zoſima tibi magis ꝯceſſum eſt bene-
dicere atꝗ orare eo ꝙ ſacro honore p̄ſbite
rij fungeris. pluresꝗ annos ſanctis aſſiſtiſ
altarib⁹. bn̄ ſc̄tis oratōnibus mēte repleta.
Hec audiens zoſimas amplius territ⁹ at-
ꝗ ſtupens ait. Certe video mē ꝙ omni ſpi
rituali gr̄a ſis repleta qm̄ nomē ⁊ officiū p̄ſ
biterij deſignaſti in me quē nunꝗ vidiſti.

Spiritalis enim gratia nō ꝓpter ordinem
vel dignitatē tribuit̄. ſꝫ magis ex bonis ope
ribus et deo dignis actibus acquirit̄. vnō
⁊ ꝑ dn̄m teadiuro ut prius a te bn̄dictōem
accipiam. tuaq̄ꝫ orōne ꝑfrui merear. Con/
ſentiens vero ſermonibꝫ ſenis mulier reſpō
dit. Bn̄dictus dn̄s redemptor aīaꝝ nr̄aꝝ
Zoſimas autē rn̄dit Amen Moxq̄ꝫ ere
cti ambo de terra. ait ſeni mulier. Rogo te
pater q̄d ad me peccatricē venire feſtinaſti
Aut q̄d nudā et ab omī bono ope infirmaꝫ
cernere voluiſti mulierē. Zoſimas rn̄dit.
Nō hoc tantū volūtatis mee fuit ſed diuine
diſpenſatōis munus nos fecit vtroſq̄ꝫ vi/
dere. Reſpondit mulier. Si ut aſſeris ꝑ
diuinā diſpenſatōem actū eſt rogo te ut mi
hi pater ꝯuerſatōem humani generis quō
ſint reges vel paſtores eccleſiaruꝫ narres.
Zoſimas rn̄dens ait ad eam. Multifaria
relinquēs breui ſmone dicam mater ꝙ do
minus nr̄ ihūs xp̄us redēptor nr̄ omni po
pulo ſuo firmā pacē ꝯcedere dignatus eſt.
Sed rogo te ut depꝑceris deū ꝓ totiꝰ eccle
ſie ſtabilitate. ſimulq̄ꝫ ꝓ peccatis meis. Re
ſpondit mulier ad eū. Oportunū eſt ⁊ val
de neceſſariū te abba zoſima q̄ habitu ⁊ ſa/
cerdotali ornaris officio ꝓ oībꝫ atq̄ꝫ ꝓ me
peccatrice orare deū. qm̄ in hoc vocatꝰ es.
tamē ꝓpter p̄ceptū tuū obedire cū omī v/
tute debeo. et orabo deū ſicut petiſti. licꝫ pec
catrix. Et eleuans oculos ad orientem. ma
nuſq̄ꝫ erexit in celū. cepitq̄ꝫ ſilēter orare.
ita ut tantū labia mouerent̄: ⁊ vox eiꝰ peni
tus non audiret̄. Unde ſenex nullū vbuꝫ
orōis intelligere potuit. ſed h̄ ſibi teſtē deū
adhibens dicebat. qꝛ dū ꝓlixam mulier fa
ceret orōnem vidit eam in loco in q̄ ſtabat
orās ſuſpenſaꝫ a terra in aere q̄ſi vniꝰ cubi
ti menſura. Qua viſione magno ꝯp̄hēſus
timore: ⁊ cadens cepit ſudoribꝫ inundare.
ſtupore ꝯp̄hendi. admiratōibus eſtuare. ni
hilq̄ꝫ aliud dicere poterat niſi tantūmō ky
rieleyſon. Duꝫ hec agerent̄ cepit ſenex ma
gna dubietate anhelare ne forte ſpūs eſſet
fantaſie fingens orōeꝫ. Moxq̄ꝫ ꝯuerſa mu
lier ꝯfortauit eū dicens. Quid te abba co/
gitatōes tue ꝑturbant ſcādaliſare in me. qꝛ
ſpūs ſim et fictam facio orōem. Satiſfactꝰ
eſto. peccatricē me eſſe muliercula q̄ tamen
ſacro ſum circūdata baptiſmate. et ſpiritꝰ
fantaſie nō ſum. ſed fauilla et cinis et totuꝫ
caro. et nihil ſpiritaliſ fantaſie aliqn̄ vel ad
mentē reducens. Hec dicēs. ſigno crucis
ſignat frontē ſuaꝫ oculos et labia. ſimulq̄ꝫ
pectori vexillum crucis infigens ita dixit.
Abba zoſima deus de aduerſario ⁊ de im
miſſionibus eius liberet nos. quoniā ſuꝑ
nos multa eſt inuidia eius ¶ Hec au
diens ſenex ꝓſtrauit ſe: et apprehendit pe/
des eius dicens cū lacrimis. Obſecro te ꝑ
dn̄m noſtrū ihm̄ xp̄m verū deum ⁊ hominē
qui de virgine Maria naſci dignatus eſt.
ꝓ quo nuditatē ſuſtines iſtam. ꝓ quo hac q̄
q̄ꝫ carnes affligens expendiſti. ut nihil ab
ſcondas a me. que ſis et vnde vel quādo. ⁊
ob quam occaſionē ſolitudinē hanc inhabi/
taſti. ſed oīa que circa te ſunt edicito mihi.
vt dei magnalia facias manifeſta. Sapien
tia enim abſcondita et theſaurus occultus
que vtilitas ī vtriſq̄ꝫ. Dic mihi oīa ꝓpter
deum. nec enim ꝓ gloriatōe aliquid dicis:
aut oſtenſione. ſed ut mihi ſatiſfacias pecca
tori et indigno. Credo enim deo cui viuis:
⁊ cum quo cōuerſaris. quoniā ob huiuſce/
modi rē directus ſum in hāc ſolitudinem
vt ea que circa te ſunt deus faciat maīfeſta
Non enī noſtre vtutis eſt iudiciis reſiſte/
re dei. Niſi fuiſſet acceptabile xp̄o deo nr̄o
manifeſtare te. et qualiter decertaſti nec te
ipſam ꝑmiſerat videri ab aliquo. nec me cō
fortaret tantā ꝓperare viam. nuſq̄ꝫ valēteꝫ
ꝓgredi aut ꝺ cellula mea ꝓcedere. Hec eo
dicente ſed et alia plura. eleuans eum muli
er dixit. Uere abba erubeſco dicere tibi a/
ctuū meorū turpitudinē. tamē quia vidiſti
nudum corpus meū denudabo tibi ⁊ opera
actuū meorū. ut cognoſcas quante turpitu
dinis atq̄ꝫ luxurie confuſione et opprobrio
repleta eſt anima mea. Non enim ut tu ip̄e
conſideraſti ꝓpter aliquā gloriaꝫ meā que
circa me ſunt ꝓnūcio. Quid enī potero glo
riari que dyaboli vas fui. electōis autē ef/
fecta. Scio autē quia ſi cepero narrare ea
que ſunt de me fugies a me. quēadmodum
quis fugiat a facie ſerpentis. auribus non
ſuſtinēs audire ob inexpedibilia q̄ ſū opata

Dicam tamē nihil negans. ſed veri⁹ reſe/
ram. ſupplicās te prius ut nō deficias ora/
re ꝓ me. ut miſericordiā inuenire merear in
die iudicij. Et ſenex ſuffuſus lacrimis fle/
bat ¶ Tūc cepit narrare ea q̄ de ſe erāt ita
dicens. Ego pater patriā habui egiptū. pa
rētibus aūt meis viuentibus: duodecimū
etatis gerens annū. affectū illoꝝ ſpernens
in alexandriā veni. Quō virginitatē meaȝ
in primis violauerim. et qualiter indeſinē/
ter ⁊ inſatiabiliter vicio libidinis ſubiuga
ta iacuerim: erubeſco ꝯſiderare. hoc eñ nō
breue eſt dicere. citius tñ dicam: ut ꝯgno/
ſcere poſſis inſatiabilē vicij mei ardorem
quem in amorē ſtupri habui. Decē ⁊ ſeptē
⁊ eo āpli⁹ ānis publico aſtās loco peſſimū
mei corꝑis exercebā negociū. tradēs vo/
lentibus irrecuſabiliter carnis mee pudo/
rē. repellens a me omne acq̄ſitōis lucrum.
Vnū tantū mihi erat lucrū luxurioſam acq̄
rere vitā. Nā ludus et ebrietatū nimietas
mihi ꝓ theſauris videbant̄. Multotiē ſ ob
lata recuſabam. ut amplius acquirerē peſ/
ſimi mei deſiderij amicos. et hoc nō q̄ſi lo/
cuples faciebā: ſȝ egeſtatē ꝓ diuitijs repu
tabā. Vnus vō mihi et magnus erat deſi
derij ardor. ꝑtelatis ꝯuiuijs riſibuſ atq̄ io
cis inſiſtere. et dieb⁹ et noctibus peſſimam
corꝑali nature iniuriā irrogare. hmōi enim
obſcenis et maculoſis opibus mee iuuētu/
tis expēdi vitā. Hoc mō mihi viuēti. vidi
aliq̄n libioꝝ et egiptioꝝ multitudinē ꝯcur/
rentem quaſi ad mare. reꝑiq̄ꝫ aliquem et
interrogaui dicēs. Vbi putas feſtināt vi
ri iſti qui currūt. Dixit aūt mihi. In hiero
ſolimā omnes aſcēdūt ob ſancte crucis ex/
altatōem q̄ poſt aliquot dies ſolito celebra
tur. Dixi aūt ei ⁊ ego. Putas ſuſcipiēt me
ſi voluero abire cum ipis. Et ille dixit. Si
habueris naulū nullus te ꝓhibebit. Dixi
ei. Vere frater naulū vel ſumptū nō habeo
vadam aūt ⁊ aſcendā in vnā nauiū quā cō
duxerunt. et licet noluerint: enutriēt me.
memetipſam eis tradā. nā corpus meuȝ in
poteſtate habentes ꝓ naulo accipiāt. Pro
pterea aūt cū eis volui ābulare: abba ig̃ſce
vt multos haberē cooꝑatores in libidinis
paſſione. Dixi tibi mi ſenex et mi abba. ig̃/
ſce mihi. nec me ꝯfuſionē meā dicere ꝯpel
las. ꝯtremiſco deniq̄ꝫ. maculāt ei ⁊ te ⁊ ipȝ
aerē iſti ſermōes mei. Zoſimas aūt terrā
lacrimis infundens: rñdit ei. Dico mater
mea ꝓpter deū dic. et ne ꝑtermittas ſequē
tia ſalutifere narratōis. Illa aūt adiūgens
priori narratōi addidit hec. Ille aūt adole
ſcens ſermonū meoꝝ audiens ſcurrilitatē
ridens diſceſſit. Ego aūt fuſum quē manu
tenebā ꝓijciēs. hunc eñ poſt tꝑus ꝯueni/
ebat me tenere. cucurri ad mare vbi illoſ ꝑ
ſpexi currētes. et vidi iuuenes aliq̄s ſtātes
in litore. numero q̄ſi decē ſatis corꝑe acer/
rimos. et ad id qđ mihi erat placabile opti
mos viſos. Erant aūt ⁊ alij qui iā in naueſ
aſcēderant. Impudēter autē vt mihi con/
ſuetudo erat et irreuerenter in medio eoꝝ
me dedi dicēs. Accipite ⁊ me vobiſcū quo
ꝑgitis. non eñ ero vobiſ implacabilis. Sȝ
⁊ alios ſordidiores ꝓferēs ſmones: oēs
ad ridendū ꝯmoui. Illi aūt inerubeſcēteȝ
motū meū vidētes. accipiētes me in naui/
culā portauerūt. Exinde aūt nauigatōnem
cepim⁹ ¶ Que aūt poſt hec acta ſūt quō ti
bi enarrare potero pater. Que lingua dice
re p̄t. aut auris audire ea que nauigio vel
in itinere facta ſūt. quō etiā nolētes ad pec
candū miſeros ꝯpellebam. Non eſt enarra
bilis nequiſſima ſpecies. cuius magiſtra ſū
infelicib⁹ effecta ſceleribus. Ergo nūc ſatiſ
factus eſto. q: ſtupeo quō meas iniquitatū
luxurias mare illud ſuſtinuit. quō nō ape/
ruit terra os ſuum ⁊ in infernū me viuentē
demerſit. que tantas in laqueū duxi aiās.
Sȝ ꝑfecto de⁹ q̄ neminē vult ꝑire: ſȝ oēs
ſaluos fieri: expectauit pñiaȝ meā. Nō eñ
vult mortē pctōꝝ. ſȝ lōganimiter expectat.
ſuſtinēs ꝯuerſiōeȝ. Sic nāq̄ꝫ cū magna fe
ſtinatōe aſcēdim⁹ ihrl'mā. ⁊ q̄ntos quideȝ
dies añ ſctē crucȝ feſtiuitatē in ciuitate cō/
morata ſum. ſitib⁹ vacaui neq̄ſſimis opib⁹
magiſq̄ꝫ priorib⁹. Nō ei ſufficiēs fui iuue
nib⁹ mecū ī naui luxuriātib⁹ ⁊ in itinere. ſȝ
⁊ alios multoſ ꝑegrinos ⁊ ciues in op⁹ ſce
leris mei ꝯgregās coīnq̄naui ſeducens.
x ¶ Qñ aūt venit ſctē exaltatiōis precioſe
crucis feſtiuitas. Ego quidē ſicut ⁊ pri⁹ p̄
ibā iuuenū illaq̄anſ ⁊ capiēſ aiaſ. Vidi aūt

primo diluculo oĩes ad eccleſiã vnanimi
ter ↄcurrẽtes.abij et ego currens cũ ꝑperã
tibus.et veni cum illis in atriũ templi.Et
cum veniſſet hora exaltatõis dñice crucis
impingebã ⁊ impingebar repellebarqꝫ qð
ãmodo feſtinãs ingredi cũ ꝑplo conãter vſ
qꝫ ad ianuã templi cũ his q̃ ingrediebanť.
tamẽ cũ magna laboris tribulatõe appropi
quabam et ego infelix.Cũ aũt ianuã ingre
di volebã.illi q̃dem oẽs ſine impedimento
ingrediebanť.me autem diuina aliqua vir
tus ꝓhibebat nõ indulgẽs introitũ.Mox
igiť repulſa eijciebar foras.et eiecta ſola in
ueniebar in atrio ſtans.Conſiderãs aũt ꝑ
muliebrẽ impotentiã mihi h̃ euenire.iterꝫ
me alijs miſcẽdo vim mihi q̃dãmodo faci
endo introeũdi.ſed nimirũ laborabã inua
cuũ.Ut enim limina veſtigio ↄtingebam
oĩes interi⁹ recipiebanť nullũ impedimẽ
tum hñtes.me aũt ſolã nõ recipiebãt.ſ3 q̃
ſi multitudo militaris effecta ut ingrediẽti
mihi aditũ clauderet.ita me repẽtina virt⁹
quedã ꝓhibebat.et iterũ inueniebar ĩ atrio
Hec ter et quater paſſa et facere conans ⁊
nihil ꝓficiens.deſperans de cetero.et ãpli
us nuſq̃ꝫ ꝓgredi valens.factũ quippe fuit
corpus meum a vi compꝛimentiũ valde ↄ
fractũ.Recedẽs itaqꝫ inde.ĩ angulo atrij
conſtiti.et vix aliq̃n quam ob cauſam ꝓhi
bebar videre viuificũ lignũ in cogitatiõe3
reduxi.Tetigit enim mentẽ et oculos cor
dis mei intellectus ſalutis recogitãs.quia
ſqualida actuũ meoꝝ ſcelera mihi introeũ
di aditũ obſtruabant.¶Cepi igiť flens ni
miũ ↄturbari:⁊ pectus meũ tundere.atqꝫ
ſuſpiria de ꝓfundo cordis ꝓferẽs gemens
⁊ eiulans ꝓſpexi in loco in q̃ ſtabã ſurſum
imaginẽ ſancte dei genitricis ſtantẽ.et aio
ad eã.intende et indeclinãter intẽdẽs.Do
mina v̾go ſancta maria.q̃ deũ verũ ſ̃m car
nẽ genuiſti.ſcio enim ſcio.q2 nõ eſt ↄdeceñ
nec oportunũ ſic horridã me ⁊ peccatricẽ a
dorare ſacrã imaginẽ tuã:vel ↄtẽplari ocu
lis tantis ſordibꝫ pollutis q̃ ſꝑ v̾go eſſe di
noſceris ⁊ caſta.que corꝑe et aĩa mũda ex
iſtis ⁊ immaculata.Juſtũ eſt eñ luxurio
ſa3 me a puriſſima caſtitatꝫ tue mũdicia ab
ominari et ꝓijci.Tamẽ q̃m ut audiui ob h̃
deus hõ factus eſt quem ipa digna genui
ſti vt peccatores vocaret ad penitentiã.ad
iuua me ſolitariã et nullũ habentẽ adiutori
um ꝑcipe ⁊ mihi licentiã tribue eccl̃ie pate
factũ ingredi aditũ.Non efficiar aliena a
viſione ꝑcioſiſſimi ligni.in quo affix⁹ deuſ
hõ quẽ virgo ↄcipiens ipa v̾go peperiſti.q̃
ꝓpriũ ſanguinẽ ꝓ mea dedit liberatõe.Iu
be dña et mihi indigne ob diuine crucis ſa
lutatiõem ianuã templi patefieri.et te ex te
genito xp̃o digniſſimã da fideiuſſorẽ.quia
nunq̃ꝫ vltra meam carnẽ coinquinabo per
horrẽda ↄmixtionũ ludibria.ſed mox ut fi
lij tui virgo ſancta videro lignu3.ſeculo et
actibus eius cũ omnibus que in eo ſunt ſta
tim renũcio:et cõtinuo egrediar:vbicũqꝫ
ipa ut fideiuſſor me direxeris.Hec dicens
et quaſi aliquam ſatiſfactiõem recipiens fi
dei ſuccenſa calore.et de pietatis viſcerib⁹
dei genitricis ꝑſumens.moui me de eode3
loco in quo ſtans feci orõe3.et veniens ite
rum ingrediẽtibus me miſcui.et vltra non
erat qui me repelleret:vel qui ꝓhiberet ap
propinquare me ianuis tẽpli.¶Accepit
ergo me tremor validus et extaſis.et tota
ex omnibus tremebunda turbabar.Itaqꝫ
cõiũgentem me ad ianuã cuius mihi adit⁹
primo claudebatur:quaſi omnis virtus q̃
prius ingredi me ꝓhibebat.poſt aũt viã in
grediendi ꝑpararet.ita abſqꝫ impedimen
ti moleſtia introiui.et ſic intra ſancta ſan
ctorũ recepta ſum.et ꝑcioſi ac viuifici cru
cis ligni adorare miſteriũ digna habita ſũ.
Et tunc vidi dei ſacramẽta.et qualiter eſt
paratus ſuſcipe penitentes.Tunc proijci
ens me pronã in terrã:et ſanctũ illud oſcu
lans pauimentũ exibam.Currens autẽ ad
illam que me fide duxit.veni reſtans y
¶Cõiũxi me igiť in illũ locũ vbi fide dictio
nis ↄſcriptũ eſt cyrographum.et genu cur
uans coram imagine ſancte virginis dei ge
nitricis.his ꝑcata ſum verbis.Tu q̃dẽ ip
o benigniſſima dña tuã oñdiſti pietatꝫ mi
ſericordiã.tu indignã ſupplicatõem nõ ꝓ
ieciſti.vidi gl̃iam quã3 peccatores merito
nõ videm⁹.Gl̃ia oĩpotenti deo q̃ ꝑ te ſu
ſcipit peccatoꝝ pñiam.Quid ampli⁹ pecca
trix et miſera valeo recordari aut enarrare

Tempus eſt iam implere quā fidē dixi di
ctōni tue placitam. Nūc vbi tibi ꝯplacꝫ di
rige me. Eſto mihi ſalutis ductrix ⁊ vita
tis magiſtra ꝑcedens me in viā que ducit
ad penitentiā. Et hec dicēs audiui vocē ali
cuius a lōge clamātis et dicētis. Jordanē
ſi trāſieris bonā inuenies requiē. Ego aūt
hanc vocē audiens et ꝓ me factā credēs. la
crimās exclamaui. et ad dei genitricꝫ ima/
ginē ꝓſpiciens ſic vociferata ſum. Domia
dn̄a et regina totiꝰ orbis. ꝑ quā hūano ge/
neri ſalus aduenit. noli me derelinquere
Et hec dicēs de atrio tēpli ſum egreſſa ⁊ fe
ſtinātet ambulabā. Exeunte aūt me vidit
me qs. et dedit mihi tres nūmoſ dicēs. Ac
cipe hos nūmos. Ego aūt accipiēs tres ex
eis panes ꝯparaui. et hos accepi bn̄dictiōi
mei itineris ꝯgruos. interrogaui autē euꝫ
ꝙ panes vendebat. vnde ⁊ q̄lis via eſſe no
ſciī que ducit ad iordanē. Et ꝯgnoſcēs por
tā ciuitatis que in illā ꝑtē ꝑgit currēs iter
agebam plorās. Interrogatōni aūt inter/
rogatōꝫ annectens reliquū diei ꝯſūpſi iter
ꝓſperās. Erat eīn hora diei iā tercia qn̄ ꝑci
oſam et ſctām crucē videre merui. Et ſole
iā ad occaſum declināte eccl'iam beati Jo/
hānis baptiſte poſitā iuxta iordanē ꝯſpexi.
⁊ in eodē templo ingreſſa adorās ꝯtinuo in
iordanē deſcēdi. et ex illa ſancta aq̄ manus
⁊ faciē laui. Cōmunicaui aūt viuifica ⁊ in/
temerata xp̄i dn̄i ſacramēta in eadē ſancta
ꝑcurſoris et baptiſte Johānis baſilica. et
tunc vnius panis medietatē ꝯmedi. et ex
aqua bibi noctu in terra q̄ſcens. Luceſcē/
te craſtino in ꝑtem aliam trāſiui. ⁊ iterum
petij ductricē meā virginem mariā vt mi/
hi dirigeret vbi ei placitū eſſet. Deueni au
tem in hāc ſolitudinē. et a tūc vſqꝫ hodie e/
longaui fugiēs: expectās deū meū. q ſaluos
facit a puſillo aīo et ꝓcella eos qui ꝯuertū
tur ad ipm̄. Zoſimas autē dixit. Quot
anni ſunt o dn̄a ex quibus hanc inhabitas
ſolitudinē. Reſpondit mulier. Quadragī
taſeptē anni ſunt ut ꝯſidero ex q̄ ō ſancta ci
uitate egreſſa ſum. Dixit aūt zoſimas. Et
quid inuenire ad eſum potuiſti o mi dn̄a.
Reſpondit mulier. Duos ſemis q̄dem pa
nes deportās iordanē tranſmeaui. qui poſt
modicū areſacti quaſi lapides obdurauerūt
ex quibus modicū quidūiſqꝫ ad aliquoſ an
nos ꝯmedens trāſegi. Dixit autē zoſimas
Et ſic abſqꝫ dolore trāſiſti tāti tpis longi/
tudinem. nihil repentine immutatōis ꝯtur
bantiſ te ſentiēs calorē. Et illa dixit. Rem
nūc me interrogas quā dicēs valde ꝯtre/
miſco. Si ad narratiōem venero tantoꝝ q̄
ſuſtinui ꝑiculoꝝ et cogitationūꝫ que iniq̄
turbauerūt me timeo ne iterū ab eiſdē tri/
bulatōem patiar. Dixit zoſimas. Nihil re
linq̄s o dn̄a quod nō indices. Semel enīꝫ
in hoc te manifeſtaꝫ cognouimus ordine.
oīa te indiminute opꝫtet nos edocere. Illa
autē dixit ei. Crede abba decē ⁊ ſeptē ānis
feris immāſuetis et irratōnabilibus relu/
ctās deſiderijs. dū cibū initiabā deſiderio
mihi erāt carnes. ꝯcupiebā piſces q̄s egi/
ptus habebat. deſiderabā etiā vinū delecta
bile mihi. Multū eīm delectabar in vino. ⁊
ſuꝑabundantius vſqꝫ ad ebrietatē bibebā
⁊ nunc mihi erat valde in deſiderio. eo ꝙ
multū vterer dū eſſem in ſeculo. Hic auteꝫ
inq̄ꝫ oīno guſtādi nō habēs vſum vehemen
tiſſime vrebar ⁊ ſuſtinebā neceſſitatꝫ ꝑicu/
lū. Fiebat aūt mihi et de luxurioſis cāticis
nimiū deſideriū. ꝑturbāſ et reducēs ad me
moriā demonioꝝ cantica decātare q̄ in ſe/
culo didicerā. Mox aūt lacrimās et pectuſ
meū manu ꝑcutiēs. meipam ad memoriaꝫ
deducebā de ꝯuenienti fide dictōis quā fe
ceraꝫ egrediens ꝯtra hāc ſolitudinē. Veni
ebam autē ꝑ cogitatōem ante imaginē dei
genitricis marie. q̄ me in fide ſua ſuſcepit. ⁊
ante illā plorabā vt effugaret a me cogita/
tiones que miſerrimā aīam meā affligebāt
Dn̄ aūt ſuꝑflue dolenterqꝫ lacrimabar. et
viriliter pectus meū tundebā. tūc videbaꝫ
lumen vndiqꝫ circūfulgēs me. et ſerenitas
mihi quedam ſtabilis mox fiebat. Cogita/
tōes autē que ad fornicatōem iterū iterūqꝫ
ꝯpellebāt me. quō tibi enarrare poſſuꝫ. Ab
ba ignoſce. Ignis intus infelix corpuſ meū
nimius ſuccēdebat. et totam me ꝑ omnia
exurebat. ⁊ ad deſideriū cōmixtionis tra/
hebat. Dum mihi ergo talis aſcēderet co/
gitatio. ꝓſternebam meipam in terrā. ⁊ la
crimis terrā infundēs. ipam mihi vaciter

aſtātē videbā q̄ me ī fide dixerāt. minātē
mihi ꝯpellatōe q̄ſi p̄uaricāti. ⁊ penaſ p̄uari
catōis īminētes ira mucrōiſ ꝯ̄ me agentez.
Nō aūt aū ſurgebam de terra niſi pri⁹ illa
dulciſſima lux illuminaret me ſolito. et co/
gitatōes ꝑturbantes me effugaret. Sꝑ ita
qꝫ cordis mei oculos ad illā fideiuſſorē me
am ſine ceſſatōe erigebā: dep̄cans eā auxili
ari mihi in hac ſolitudine. et pn̄te habui ad
iutricē ⁊ coadiutricē ip̄az que genuit caſti
tatis auctorē. et ſic decē ⁊ ſeptē annoꝝ cur/
riculū ꝑiculis multis ut dixi reluctās vſqꝫ
hodie adiutoriū meū dei genitrix mihi aſti
tit virgo bn̄dicta. ꝑ oīa et in oīb⁹ me diri/
gens Z Dixit aūt Zoſimas. Nō ex
hibuiſti cibū aut veſtimentū. Et illa dixit.
Panes q̄dem illos ſicut dixi expendēs per
decē et ſeptem annos. deinceps nutriebar
herbis q̄ inueniebanṫ ꝑ ſolitudinē. Indu/
mentū aūt qđ habui trāſmeato iordane ni
mia vetuſtate ſciſſuz et ꝯſumptū eſt. Mul
tam aūt glaciali frigore eſtuſqꝫ ardore ne/
ceſſitatē ſuſtinui. ꝯcremata eſtus incendio
⁊ nimio frigoris gelu. rigeſcēs corꝑe ⁊ tre/
mens multotiēs in terrā cadēs pene abſqꝫ
ſpū iacebā immobilis. multis ⁊ diuerſ ne
ceſſitatib⁹ ⁊ tēptatōib⁹ imenſis eluctās. et
ab illo die vſqꝫ ad hāc virt⁹ dei multꝫ mo/
dis aīam ⁊ corpus meū cuſtodiuit. Recor
dans eīm de q̄lib⁹ malis liberauit me dn̄s
eſca enutrior incōſūmabili. et ſatietatꝫ pol/
ſideo epulas ſpem ſalutis mee. Nutrior āt
⁊ cooꝑior tegmine v̄bi dei q̄ ꝯtinꝫ oīa Nō
in ſolo pane viuit hō. et nō hn̄tes oꝑimētū
petre circūdate ſunt tegmīe hij qui ſe pecca
ti exſpoliauerūt tunicā. Audiēs aūt zoſimaſ
q̄m ſcripturarū teſtimonia ꝓferebat ex li/
briſ Moyſi vicꝫ. et beati Job ſiue pſalmo
rū dixit ad eā. Pſalmos o mater didiciſti.
vel alios libros ſacre ſcripture legiſti. Illa
aūt hoc audiens ſubridens dixit ad eū. Cre
de mihi pr̄. nō vidi hoīem ex q̄ iordanē trā
ſiui niſi te hodie. ſed neqꝫ ferā aut aliō aīal
qualecūqꝫ ex quo in hāc deueni ſolitudinē
Lraſ autē nunqꝫ alicubi didici. ſꝫ neqꝫ pſal
lentē neqꝫ legentē aliquē auſcultaui. Ser
mo autē dei viuus ⁊ efficax ē. intellectū in
trinſecus docens hūanū. Hucuſqꝫ finiſ

eorū que in ea ſunt. Nūc aūt obſecrās q̄ſo
te ꝑ incarnatōem v̄bi dei ut ores ꝓ me lu/
xurioſa. Et cum hec dixiſſet cucurrit ſenex
⁊ genu flexo ſe in terrā ꝓſternens cū lacri/
mis exclamauit dicēs. Bn̄dictus de⁹ q̄ fa/
cit mirabilia magna ſolus glorioſa ⁊ vehe/
mēter ſtupenda: quib⁹ nō eſt numer⁹. Be
nedictus es dn̄e deus q̄ oſtendiſti mihi q̄n
ta largiris timētib⁹ te. Vere eīm nō derelin
q̄s q̄rentes te dn̄e. Illa aūt app̄hendēs ſe/
nem nō ꝑmiſit in terrā ꝑfecte ꝓſterni. ſed
dixit ei. Hec q̄ audiſti hō obteſtor te ꝑ dn̄ꝫ
noſtrū ihm̄ xp̄m ſaluatorē noſtrū nemī di
xeris quoaduſqꝫ de⁹ de vinculo carnis ab
ſoluat me. His omnib⁹ acceptis vade ī pa
ce. et iterū hoc eodē tp̄e trāſeunte anno ap
parebo tibi et videbis me dei nos gubernā
te gratia. Fac aūt ꝓpter dn̄m qđ nunc tibi
iniūgo. In ſacris ieiunijſ recurrētib⁹ anni
futuri nō trāſeas iordanē. ut ꝯſuetudinem
habetꝫ agere in monaſterio. Stupebat aūt
zoſimas audientē q̄m ⁊ canonē ſiue regulā
mōaſterij edicebat. nihilqꝫ aliud clamabat
niſi gl̄iam deo. qui maiora q̄ꝫ petiṫ diligēti
bus ſe largiṫ. Illa aūt dixit. Suſtine ut di
xi abba in monaſterio neqꝫ eīm ⁊ ſi volueriſ
exire quoqꝫ valebis. Veſꝑe aūt ſacratiſſi/
me dn̄ice cene accipe diuini corꝑis et viui
fici ſanguinis portōem in vaſe ſacro digno
qꝫ tāti miſterij. ⁊ afferēs ſuſtine me in ꝑte
iordanis q̄ ꝯtingiṫ ſeculo. et veniēs viuifica
accipiā dona. Ex q̄ enim ī eccl'ia beatiſſimi
p̄curſoris priuſ q̄ꝫ trāſirem iordanē ꝯmuni
caui. deinceps vſqꝫ nunc nunq̄ꝫ ꝯmunica/
ui. nunqꝫ vſqꝫ nūc ſanctificatōis hui⁹ vſa
ſum ſacramentis. ⁊ ideo dep̄cor dep̄catōez
meā nō negligaſ. ſꝫ affer ut dixi viuifica at
qꝫ diuina miſteria ea hora qua dn̄s diſci/
pulos diuine cene ꝑticipes fecit. Johanni
aūt abbati monaſterij in quo habitas dici/
to. Attende tibi ip̄i et gregi tuo. aliq̄ eī ſūt
ibi digna emendatōe. ſed nūc nolo te ea ſi/
bi edicere. ſed q̄n tibi p̄cepit dn̄s. Hec di/
cens et orōem a ſene poſtulās. ad interiorē
ſolitudinē velocius feſtinauit. Zoſimaſ au
tem ꝓſternens ſe oſculabaṫ terre locū in q̄
eius veſtigia ſteterāt. danſqꝫ gl̄iam deo. et
immēſas gr̄as agens reuerſus eſt laudās

et bñdicens dñm̄ noſtrū ihm̄ xp̄m. Iteruꝫ
ergo remeans ꝑ viā ſolitudis ↄiūxit ſe fra
tribus in monaſterio eo tp̄e quo reuerti cō
ſueuerant hij q̄ ibidē morabant̄. Et totū q̄
dem annū illū tacuit nihil audens ex his q̄
viderat enarrare. In ſeip̄o aūt dep̄cabat̄
deū ut iterū ei oñderet deſiderabilē vultuꝫ.
Suſpirabat autē annualiſ curſus ↄſiderāſ
tarditatē. Quādo ergo aduenit ſacra ieiu
nioꝝ initiata dñica mox poſt ſolitā orōnem
alij q̄dem pſallentes exierūt. ip̄e aūt modi-
ca febris infirmitate detētus māſit int⁹ in
monaſterio. A ¶ Recordatus eſt autē
zoſimas ſancte illius p̄dictū ſibi ſmonem.
q꞉ neq̄ volens exire valebis. Aliq̄ntis aūt
elapſis diebus ab infirmitate ſubleuatus
in monaſterio ↄuerſabat̄. Qñ aūt mona-
chi ſunt reuerſi et ↄiūcti veſp̄e ſacrate cene
dñice fecit qđ ei iuſſum fuerat. et mittēſ in
modico calice intemerati corp̄is xp̄i portio
nem. et p̄cioſi ſanguis dñi noſtri ihū xp̄i.
poſuit in caniſtro caricas modicas ⁊ pal-
marū fructus. i. dactilos. et parū lenticule
aquis infuſe. ⁊ venit tarde hora iam veſp̄a.
⁊ ad litus iordanis ſedebat: aduentū p̄ſto
lans ſancte mulieris. Beatiſſima auteꝫ illa
tardante zoſimas nō dormitauit. ſꝫ ſolicite
attēdebat ſolitudinē ſuſtinēs qđ videre de
ſiderauit. Dicebat autē ſenex in ſemetip̄o.
Nunq̄d veniēs nō me inuenit et reuerſa ē
Hec dicens flebat. et oculos eleuās in celū
ſuppliciter deū dep̄cabat̄ dicēs. Nō me ali
eneſ dñe videre iterū quā videre me tribuiſ
ſti. nō vadā vacu⁹ peccata mea portāſ ī in-
crepatōe. Hec orās cū lacrimis alia in eum
cogitatio incidit. Quid inq̄t ⁊ ſi venerit fa
ciet. Quō trāſiet iordanē q꞉ nauicula nō ē.
Qualiter aūt ad me indignū ꝑueniet. Heu
me infelicē. heu quis me tā iuſte ſpeciei ali
enauit. Hec ſene cogitante. et ecce illa ſan
cta aduenit. ⁊ in p̄te alia flumis ſtetit. Zo-
ſimas autē videns eā ſurrexit gaudens. et
exultans nimis: glīficans deuꝫ. Luctamen
aūt certaminis in eius fluctuabat cogitati-
onis intentōe q꞉ nō p̄t iordanis trāſire flu-
enta. ¶ Et reſpiciens ſenex vidit eā vexillo
crucis aquas iordanis ſignantē. Toti⁹ tūc
noctis tenebras ſplēdor illuminabat lune.
quia tp̄us recurſus illius tūc erat. Statiꝫ
autē ut ſignū crucis imp̄ſſit aſcendit ſuper
aquas. et ambulās ſuꝑ liquidū equoris flu
ctum veniebat quaſi ꝑ ſolidū iter. Zoſimaſ
aūt ſtupens et genua flectere nitēs. clamās
deſuꝑ aq̄s mulier, ꝓhibuit eū dicēs. Quid
facis abba. q꞉ ſacerdoſ dei es et diuia portaſ
miſteria. Qui ſtatim obediuit dicēti. Illa
aūt deſcendēs de aq̄s dixit ſeni. Benedic
pater bñdic. Ille aūt cū magna feſtinatiōe
rñdit. Stupor eñi nimi⁹ inuaſerat eū in taꝫ
glīoſo miraculo et dixit. Uere nō mētitur
deus qui pollicitus eſt ſibi ſilēs eſſe eoſ qui
ſe ſemetip̄os purificāt. Glīa tibi dñe ihū
xp̄e deus nr̄ q̄ oſtēdiſti mihi ꝑ hāc ancillā
tuā quantū mee ↄſideratōiſ inferior ſū mē
ſura vere ꝑfectōis. Hec dicēte poſtulauit
mulier ſanctū dicere ſimbolū. et ſic dñicaꝫ
inchoare orōem. Et expleto pr̄ noſter q̄ es
in celis ſicut mos eſt pacꝭ oſculū obtulit ſe
niori. et ſic viuifica miſteriorū ſanctorū ſu-
ſcipiens dona extēſis in celū manibꝫ ⁊ in-
gemiſcēs cū lacrimis ita clamauit dicens.
Nūc dimittis ancillā tuā dñe ſm̄ vbū tu
um. Quia viderūt oculi mei ſalutare tuū.
Et dixit ſeni. Ignoſce abba. et aliud petiti-
onis mee imple mandatum. Uade nūc ad
monaſteriū dei pace gubernatus. Poſt re
curſum aūt anni aduenietis iteꝝ veni illū
torrentē in quo tecū prius ſum locuta. ꝓ-
ſus nō omittas quin venias et videbis me
iterū q̄liter deus voluerit. Ille aūt rñdit ad
eā. Utinā eſſet poſſibile nūc tua ſeq̄ veſtigia
⁊ tui p̄cioſiſſimi vultuſ viſione ꝑfrui. Oro
mater vt vnā ſenis peticiunculā facias. et
modicū cibi ex eo qđ huc attuli digneriſ ac-
cipe. Et hec dicens oſtēdit ei qđ ſecū detu
lerat caniſtrū. Illa aūt extremis digitis lē
ticulā cōtigit: ⁊ tria tollens grana ꝓprio in
tulit ori ſufficere dicēs grām ſp̄ūs vt cuſto
diret aīe ſubſtātiā immaculatā. Tūc dicit
ſeni. Ora, ꝓ me ꝓpter dñm. ⁊ mee infelicita
tis memor eſto. Ille pedes ei⁹ ſctōs ↄtin-
gens cū lacrimis dep̄cabat̄ ut oraret ꝓ ec-
cleſia et imperio et ꝓ ſe. et dimiſit abire fleſ
⁊ eiulans. nō enim audebat eā multū deti-
nere. que nec ſi vellet poterat detineri. Illa
autē iteꝝ crucis imp̄ſſione iordanē ſignās

aſcendit.ambulanſq; ſup liquidū iordanis
elementū trāſiuit ſicut ātea veniēs fecerat.
Senex aūt reuerſus eſt gaudio ⁊ tremore
nimio repletus ſemetipm̄ repꝛhendebat pe/
nitēs.qꝛ nomē ſcē vt ↄgnoſceret nō inq̄ſi/
uit.ſperabat tū hoc aduenīēti cōſequi anno
¶ Trāſacto aūt eodem anni curſu venit ite
rū in vaſtā deſerti ſolitudinē.Expletꝫ oibꝫ
ſm ↄſuetudinē feſtinās ad illā glorioſaꝫ vi
ſionē intuendā. pambulāſq; ſolitudīs iter
⁊ inueniēs aliqua cupiti loci īdicātia ſigna
dextra leuaq; aſpiciēs intuituq; oculorū de
ducens.luſtrabat vbiq; ſicut ſciētiſſimus
venator.ſicubi ſuauiſſimā reptam ↄphen/
deret ferā. Cū vo nullo mō aliquid quaq̄
verſū ↄſpiceret.cepit ſeipm̄ lugēs infunde
re lacrimis. Tūc eleuās oculos orādo di/
cebat. Ōnde mihi dn̄e in corpe angelum
cui totus ↄpari nō dignꝰ eſt mūdus. Hoc
orādo venit ad locū qui ī ſolitudinē fuerat
deſignatus torrētis.et in extremo eiꝰ ſtanſ
vidit in pte ſupiori ſplendentē ſolē.⁊ aſpi
ciens vidit corpꝰ ſancte mortuū iacens.et
manus ac pedes ut optet ↄpoſitas.ipm̄ vo
corpus ad orientē aſpiciēs . Currēs igit̄ la
crimis lauit btīſſime pedes.nō eñ aliud cor
pis eius membrū audebat ↄtingere Lacri
māns aūt aliq̄diu ⁊ pſalmoſ dicēs tpi ⁊ rei
ↄgruētes.fecit ſepulture orōem ⁊ dicebat
ſibijpi. Forſitan nō ↄplacet ſancte hec fieri
Hec eo cogitāte : deſignata ſcriptura erat
in terra.vbi hec legebant̄. Sepeli abba zo
ſima miſere marie corpuſculū et redde ter
re qd̄ ſuū eſt.et puluerē adijce pulueri.ora
tamē ꝓ me ad dn̄z. Trāſeūte mēſe parme/
nothi ſm egiptios q̄ eſt ſm romanos april̄
die nona nocte.id ē quinto ydus aprilis ſa
lutifere paſſionis pꝰ diuine et ſacre cene cō
munionē. Has lr̄as ſenex cū legiſſet cogi/
tabat q̄dem prius q̄ſnam eſſet q̄ ſcripſit.il/
la enim vt dixerat lr̄as ignorabat.in h̄ tū
valde exultās gaudebat:qꝛ eius ſanctū di
dicerat nomē. Cognouit vo qꝛ mox ut di/
uina miſteria in iordane pticipauit eadem
hora in locū illū venit vbi mox de hoc mun
do trāſijt.et idem iter qd̄ zoſimas ꝑ viginti
dies ambulās vix ↄſummauit laborāſ: vni
us hore curſum maris ↄſumpſit.et ſtatī mi

grauit ad dn̄m B Glorificās aūt do
minū Zoſimas:et lacrimis corpꝰ eiꝰ infū/
dens.tēpuſ eſt inq̄t miſer zoſima:qd̄ iuſſuꝫ
eſt pfice. Sed q̄d faciā infelix.qꝛ vn̄ fode/
re valeā nō habeo. Deeſt ſarculꝰ.nō eſt ra
ſtrū.nihilq; ex omnibꝫ p̄ manibus habet̄.
Hec eo in corde ſuo dicēte ſecrete.modicū
ↄſperit lignū iacēs:qd̄ aſſumēs cepit fode
re. Valde aūt dura erat terra ⁊ valde for/
tiſſima.et nequaq; valebat ſenex fodere il/
lā .qꝛ et ieiunio cōfectus et longi itinerꝫ fa
tigatōe nimis erat defectus. Laborabat eñ
⁊ ſuſpirijs nimijs vrgebat̄ ⁊ ſudoribꝫ ma/
defactꝰ ingemuit grauiter ex ipo cordis ſui
ꝓfundo. Et reſpiciēs vidit ingētis forme
leonē iuxta corpus ſancte ſtantē et eiꝰ plā/
tas lambentē. Vidēs aūt pauore ↄtremuit
p̄ pauore grādiſſime fere illiꝰ.ꝑcipue qꝛ au
dierat ſanctā dicentē.qꝛ nunq; aliquaꝫ ibi
ferā viderat. Signo aūt ſe crucis ↄfirma/
uit vndiq;.credens qꝛ illeſum eū cuſtodire
valet virtus iacētis. Leo aūt cepit ānuere
ſeni blādis cū motibꝫ ſalutās. Zoſimaſ au
tem dixit. Qm̄ a deo miſſus veniſti o maxi
me ferarū vt huiꝰ dei famule corpus terre
ↄmendet̄ opꝰ exple officij. Et iuſſit leonem
ſepelire eiꝰ corpus. Ego enim inq̄t ſenectu
te ↄfectus nō valeo fodere.ſed nec ↄgruuꝫ
q̄d habeo ad h̄ opus exercendū. et iterū iti/
neris tanti lōgitudinē ꝑperare non valeo
vt afferā. tu diuino iuſſu hoc opus cū vn/
gulis facito: ut ↄmendet̄ terre h̄ ſctm̄ cor/
puſculū. Continuo aūt iuxta ſenis ſmonē
leo cū brachijs et vngulis ſuis fecit foueā
quantū ad ſepeliendū ſancte corpuſculum
poſſet ſufficere. Senex vo lacrimis pedes
eiꝰ abluens et multipliciter effuſa p̄ce ero
tās ꝓ omnibꝫ eā nūc ampliꝰ exorare. ope/
ruit terra corpuſculū aſtāte leone: ſic̄ repe/
rerat nuduꝫ.et nihil aliud habēs niſi illud
ſciſſum veſtimentū qd̄ ei iā antea ꝓiecerat
zoſimas.ex q̄ veſtimēto neceſſaria corpori
mēbra ↄtexerat . Tūc recedunt pit̄er. ⁊ leo
quidem in interiora ſolitudīs q̄ſi ouis mā/
ſueta diſceſſit. Zoſimas aūt reuerſus eſt in
monaſteriū ſuū bn̄dicens ⁊ glorificās deum
⁊ hymnū laudis decātans xp̄o dn̄o noſtro
Veniens aūt in cenobiū fratribꝫ ab initio

cūcta retulit. nihil abſcōdens ex omnibꝫ q̄
vidit et audiuit. ita ut omnes audiētes ma
gnalia dei nimio ſtupore admirarent̄ ⁊ cuꝫ
timore ⁊ amore magnaqꝫ fide celebrarent
beatiſſime huius trāſitus diem. Johanneſ
aūt abbas inuenit quoſdā emēdandos iu/
xta ſancte illius ſermonē. et hos miſerāte
deo cōuertit. Zoſimas aūt in eodē degens
monaſterio impleuit annos centuꝫ. ⁊ tunc
migrauit ad dn̄m in pace gratia domini no
ſtri ihū chriſti. cui eſt cum equali patre glo
ria et honor et imperiuꝫ. vna cum ſancto et
viuificatore et adorādo ſpiritu. nūc ⁊ ſp ⁊ i
ſecula ſeculoꝝ Amen.

Finit vita beate Marie egiptiace

Incipit vita ſancte Marine virginis

C

Huit frater quidā ſecularis habēs
vnicā filiā paruulā. ipſe vero con
uerti cupiēs ꝯmendauit eā cuidā
parenti ſuo. ⁊ in monaſteriū qđ longe erat
a ciuitate ꝑ miliaria trigintaduo. et ingreſ/
ſus ꝑficiebat opus monaſterij. ita ut abbaſ
eius pluſ q̄ ceteroſ qui in monaſterio erāt
eum diligeret. eo ꝙ fidelis eſſet ⁊ obediens
Cōtigit aūt poſt aliqđ tp̄us vt recordaret̄
charitatis filie ſue et cepit cōtriſtari atqꝫ af
fligi intra ſe. Et cum ꝑ multos dies hoc fa
ceret. vidit eum abbas eius tribulatū: ⁊ di
xit ei. Quid habes frater ꝙ ſic triſtꝭ ambu
las. Dic mihi: ⁊ deus qui ꝯſolat̄ oīes da
bit tibi auxiliū. Tunc ille ꝓcidens cū lacri
mis ad pedes eius ait. Habeo vnū filium
in ciuitate quem reliqui paruulū. et recor/
datuſ affligor ꝓpter eum. Et noluit abbati
indicare eo ꝙ puella eſſꝫ. Abbas vo eiꝰ hec
ignorās et nolēs eū amittere. qꝛ neceſſariuſ
erat in monaſterio: dixit ei. ſi diligis eū va
de et adduc eum huc et ſit tecū. Et abieſ ad
duxit eam. Dicebat̄ aūt Marina. et mu/
tauit ei nomē: et vocauit eū Marinū. ⁊ de/
dit eam ad diſcēdas lr̄as intra monaſteriū
⁊ erat cum ea. Et nullus ꝯgnouit de fratri/
bus ꝙ puella eſſet. ſed vocabāt eam omnes
Marinū. Et dum eſſet annoꝝ q̄ttuordeciꝫ
cepit eam docere pater ſuus viam dn̄i ⁊ di
cebat ei. Uide filia vt nullus ꝯgnoſcat mi/
ſteriū tuū vſqꝫ in finē tuū. et ſolicita ſis ab
inſidijs dyaboli. ne ſeducaris ab eo. ⁊ iſtō
ſanctū monaſteriū ꝑ nos ſolui videat̄. ⁊ in
ꝯſpectu xp̄i et coram ſanctis angelis eius
cum impijs eternā damnatōem accipiamꝰ
Et alia multa docebat eam ꝑ ſingulos di/
es de regno dei. Cum aūt facta eſſet anno/
rū decē et ſeptē defunctus eſt pater eiꝰ. Re
māſit aūt ſola in cella patris ſui. ⁊ erat obe
diens omnibꝫ in monaſterio. ita ut ab ab/
bate ſuo ⁊ ab omnibꝫ diligeret̄. ¶ Habe/
bat auteꝫ monaſteriū par boum et carrum
aut bigā. qꝛ vicinū habebat mare vbi erat
emporiū ad tria miliaria. et ibant mōachi ⁊
afferebant que neceſſaria erāt monaſterio.
Una ergo die dicit abbas ad Marinum.
Frater marine quare et tu nō vadis cū fra
tribus et adiuuas eos. Que rn̄dit. vt iubeſ
pater. Erat aūt iuxta viā homo maneſ no
mine pādox. ꝑ quem fratres ibant et reuer
tebant̄. Et cepit frater marinus frequen/
ter ꝑgere cū carro ad opus ſibi iniunctum.
et vbi tardior eueniebat hora ad reuerten/
dū manebat in domo ipſius pandocis cum
ceteris monachis. Pādox aūt habebat fili
am vginem. ad quā ingreſſus miles ꝑ inſi/
dias diaboli ꝯcubuit cum ea. et cōcepit de
illo milite. et dum cognitū fuiſſet a ꝑentibꝫ
eius ceperūt affligere filiā dicētes. Dic no
bis a quo ꝯcepiſti. Rn̄dit eis. De illo mo
nacho q̄ dicit̄ frater Marinus q̄ hic freq̄n
ter cum carro māſit. ipſe me opp̄ſſit et cōce/
pi. Statim auteꝫ ꝑentes eius ꝑrexerūt ad
monaſteriū et dicunt abbati eius. Ecce do
mine abba q̄d fecit monachus tuus mari/
nus quō decepit filiam noſtram. Dixit eis
abbas. Quid dicitis. Et iuſſit eū vocare.
Et veniente eo dicit ei abbas ſuuſ. Frater
Marine tu hoc ſcelus operatus es in filiam
eorum. Stans vero diutius et cogitās in
tra ſe īgemiſcēſqꝫ dixit. Peccaui pr̄ mi pe
nitentiā ago ꝓ hoc peccato. ſed queſo te in/
tercede ꝓ me ad deū ut hanc ꝑficere poſſiꝫ.
Abbas vo ad iracundiā cōmotus iuſſit eā
ꝯtūdi et affligi ⁊ ait. In vitate dico tibi. qꝛ
hō malū operatus es hic nobiſcū nō manebiſ

in hoc monaſterio. Et ꝓiecit eā foras. Ipſa uo nulli vnq̄ confeſſa eſt miſteriū ſuū. ſꝫ abiēs iactauit ſe ante fores monaſterij. et iacebat ſup terrā in pnīa affligens ſe tanq̄ ſi ipſa peccaſſet. ⁊ ingredientibꝫ fratribꝫ poſtulabat vt vna buccella panis ei daretur. Hoc faciēs per quatuor annos. nō receſſit de foribꝫ monaſterij. ¶ Pandocis vero filia peperit filiū maſculū. ⁊ ablactauit eū. et adduxit eū mater puelle ſecū. ⁊ poſuit eum ibi ante mōaſteriū ⁊ dicebat ei. Ecce frater marine quē noſti nutri filiū tuū. Et reliq̄t eum ibi ⁊ abijt. Sācta virgo marina ſuſcipiens eum tanq̄ propriū filiū. de ipſa buccella panis quā accipiebat ab introeuntibꝫ monaſteriū: nutriebat filiū alienū. Factum eſt aūt hoc ꝑ duos alios annos. Poſtmodum vero vidētes frēs miſericordia ꝯpuncti: ingreſſi ad abbatē rogare ceperunt vt eū reciperet in monaſteriū dicentes. Abba indulge. ⁊ ſuſcipe frēm marinū. Ecce quīq̄ anni ſunt ꝙ in pnīa ante ianuam mōaſterij iacet. ⁊ nō receſſit vnq̄ hinc. Suſcipe eū in pnīa ſicut precepit dn̄s noſter ieſus xp̄s Vix aūt coegerūt eū. ⁊ iuſſit ingredi ⁊ vocauit eam ad ſe ⁊ ait. Pater tuus fuit vir ſanctus quod tu noſti. ⁊ puulū introduxit te in hoc ſanctū monaſteriū. et nō eſt opatus aliquid mali qđ tu cogitaſti et feciſti. nec aliquis in hꝰ ſancto monaſterio. Nunc aūt ingreſſus es tu cū filio tuo quē de adulterio habes. vnde oportet te multū penitere Grāde eñ peccatū feciſti. et hoc tibi iubeo vt omnes immūdicias monaſterij tu ſoluſ facias. et aquam ad neceſſaria purgāda tu portes. ⁊ calcariū omnibꝫ ꝑ ſingulos dies tu pficias et omnibꝫ ſeruias. In hꝰ eñ habebis gratiā meā. Sācta virgo libentiſſimo animo hec ſuſcipiēs omne opus qđ ei iuſſum fuerat pficiebat. ¶ Contigit aūt eā intra paucos dies dormire in dn̄o. eūtes autē fratres nūciauerunt abbati dicentes. Frater marinus defunctus eſt. dicit eiſ abbas. Videte fratres quale peccatū fuit: ꝙ nec penitentiā meruit implere. Sed tn̄ ite ⁊ lauate eum. ⁊ ſepelite lōge a monaſterio. Euntes aūt dū lauarent eā ꝯgnouerunt q2 mulier eſſet. Ceperūt oēs emittere voces. ⁊ ꝯtundentes ſe clamabāt. q2 talis ꝯuerſatio ⁊ patiētia ſancta inuenta eſt in ea. cuius miſteriū nullus agnouit cū ſic ab eis afflicta fuiſſet. ⁊ venientes cū lacrimis dicūt abbati. Abba veni. et vide frēm marinū. dicit eis. Quid eſt hoc fratres. Dicūt ei iterum Veni ⁊ vide mirabilia dei. et quid de te agas. Ille territus ꝑrexit ⁊ venit vſq̄ ad corpus. et leuātes palliū vnde coopta erat: et vidit q2 mulier eſſet. Et mox cecidit ⁊ caput ſuū ꝑcutiebat in terra. ⁊ vociferabatur dicēs. Cōiuro te ꝑ dn̄m noſtrū ihm̄ chriſtū ne me ꝯdemnes añ ꝯſpectū dei. eo ꝙ afflixerim te. q2 ignorāſ feci. Tu domina nō dixiſti miſteriū tuū. et ego nō ꝯgnoui in vitate ſanctā ꝯuerſatōem tuā. Si eñ ꝯgnouiſſem te nūq̄ afflixiſſem. Et iuſſit ſanctū corpus eius intra monaſteriū in oratorio reponi. ¶ Eadem aūt die puella illa cuius filiꝰ erat arepta a demonio venit ad monaſteriū ⁊ ꝯfitebatur crimen qđ admiſerat. et de q̄ viro ꝯcepiſſet. et ſeptima die repauſatōis eꝰ in dn̄o. ibi intra oratoriū liberata eſt a demonio. Audientes aūt qui erāt in ipo emporio et vicina monaſteria mirabilia q̄ fc̄a fuerāt. accipientes cruces ⁊ cereoſ cū hymnis et cāticis ⁊ pſalmodia bn̄dicentes deū venerūt in eodē monaſterio. ⁊ ingreſſi oratoriū vbi corpus eiꝰ requieſcebat bn̄dixerūt deū. vbi vſq̄ modo deus orōnibus ſancte virginis multa facit mirabilia ad laudē ⁊ gloriam noīs dn̄i. qui cū eterno patre et ſpū ſancto viuit ⁊ regnat in ſecula ſclor̄. Amē

¶ Explicit vita btiſſime Marine ꝟginis

Incipit prologus in vitam ſancte Eufroſine virginis. ⁊ prīo de interptatione nominis eius.

Eufroſina dicitur quaſi effra ⁊ ſyna. Effra dicit̄ videns vel fructifera vel fertilis. Syna dicit̄ menſura vel mandatū vel rubus. Ipſa enim fuit videns in cōtemplatōe. fructifera et fertilis in bonorū operatōne. menſura in tpalium neceſſitatū ꝑceptione. mandatum ſcꝫ ſeruans in obedientie obſeruatōne. rubus in caſtitatis germinatōne. Vel dr̄ Eufroſina

quaſi Eufroſia. Eufroſia aũt eſt herba me
dicinalis: et valet ꝯtra caliginē oculorum.
Sic eufroſina verbis vita et exēplo docēdo
illuminat oculos cordis noſtri. Scdm no
men eius eſt ſmaragdus. Smaragdꝰ autē
eſt lapis nobilis et viridis ꝑſpicuus. ⁊ in
frigidis regiõibꝰ inuenit̃. Viriditas ſigni
ficat eufroſine virginitatē. ꝑſpicuitas vite
animoſitatē. regio frigida ꝯtra libidĩs incē
tiuum caſtitatē. Hic lapis flores marcidos
ad recentiam priſtinā reducit. et recenteſ ꝯ
ſeruat. Sic eufroſina virgo vnica marci-
dos peccatores orõibus ſuiſ priſtine grẽ re
ſtituit. et bonos ac deuotos hões in gratia
priſtina cõſeruat.

Finit ꝓlogus ſiue interp̃tatio nõis eius.

Quā diligenter notandũ ꝙ in iſta hy-
ſtoria ſeq̃nti habet̃ de Paphũcio layco tā-
dem effecto monacho patre btē Eufroſine
Sed ſupra. xv. X. ⁊ infra ĩ hyſtoria ſancti
onufrij. lxxviij. habet̃ de Paphuncio ana-
chorita.

Incipit vita ſancte Eufroſine virginis

E

HVit vir in alexandria nomĩe Pa-
phuncius honorabilis oĩbꝰ ⁊ cu-
ſtodiens mādata dei. Hic accepit
ꝯiugē dignā generis ſui. et ipa honeſtẽ mo
ribus plena: ſed ſterilis nõ pariebat. Vir
autē eius nimis fluctuabat. eo ꝙ nõ habe
ret filiũ cui omnes facultates ſuas relinq̃-
ret. ut poſt obitũ ſuũ bene et ꝯgruenter ſuā
ſubſtantiā gubernaret. Cõiunx vero indigen
tibus nõ ceſſabat miniſtrare. nocte ⁊ die ec
cleſijs dei adherēs. et obſecratõibꝰ orās ⁊
petēs a deo dari ſibi filiũ. maxime vidēs ſu
um virũ nimiũ fluctuantē. Multā etiā pe-
cuniā erogans paupibus et oratoribus po-
ſcebat impleri dſideriũ ſuũ. Similiter au
tem et vir eius circũiens querebat inueni-
re aliquē hominũ dignũ deo qui poſſet p̃ci-
bus ſuis effectũ deſiderij eius perficere. et
ita ambulauit ad q̃ddam monaſteriũ. quia
eiuſdem monaſterij pater magnus apd deũ
eſſe dicebat̃. Illicqꝫ ingreſſus ⁊ multā pe-
cuniā offerēs. multā etiā ab abbate fiduciā
⁊ ab vniuerſis fratribus conſecutus eſt.
Poſt multũ vero tempiſ indicauit abbati
cauſam deſiderij ſui. Qui compatiēs illi po
ſtulauit a domino dari illi fructum ventris
Et amborũ oratões exaudiens deus largitꝰ
eſt illi filiam vnā. Videns autē paphũciꝰ
abbatis cõuerſatõem nunqꝫ a monaſterio
recedebat. vnde coniugē ſuam introduxit:
vt benediceret̃ ab abbate ⁊ a fratribꝰ. Tol
lentes autem infantulā a lacte: et facta an
norum ſeptē baptiſata eſt. impoſuerũtqꝫ il
li nomen Eufroſina. Gaudebāt autē ſuper
illam parentes eius. q2 erat accepta deo et
pulcra facie ¶ Facta igitur annorũ duode
cim mater eius migrauit ex hoc ſeculo. Re
manſit autē pater eius erudiens eaꝫ lr̃is ⁊
lectõnibus: ceterãqꝫ huius mundi ſapien
tiā. Puella vero tantā excipiebat diſcipli
nam: ut miraret̃ pater illius prudentiam.
Opinio autē eius peragrauit totā ciuitatē
et de ſapiētia eius ⁊ doctrina. et quia nimis
pulcra erat et compoſita vultu et animo.
Multis autē decertantibꝰ cum patre eius
de ea ad finem ꝑuenire non poterant: ſed
ipe pater tantũ dixit. domini volũtas fiat.
Vnus autem exuperans omnes in honore
et diuitijs acceſſiuit patrē eius et poſtula-
uit ab eo dari filiā eiꝰ filio ſuo in matrimo
nium. Et cõcedens fieri: cõſuete deſponſa
uit eam illi. F Poſt nõ multũ vero
tempis accipiens eā Paphũcius dum eſ
ſet annorũ decem et octo abijt in monaſte-
rium cũ ea in quo cõſueuerat venire. Mul
tāqꝫ iterũ pecuniā largituſ eſt ad neceſſaria
fratrũ. Dixitqꝫ abbati. Fructũ orationũ
tuarũ adduxi tibi ut ores ꝓ ea. quia iaꝫ ad
nuptias eam tradere volo. Juſſit autē ab-
bas introduci eaꝫ in xenodochiũ monaſte
riũ. et locutuſ eſt cũ ea. benedicenſqꝫ exhor
tatus eſt eā de caſtitate et patiētia timoris
dei. Faciens autē ibi tres dies: aurē quoti
die ponebat ad pſalmos. ⁊ videns ſingulo
rum cõuerſatõnem ⁊ ſpiritale ꝓpoſitũ mi
rabat̃ eorum vitam dicēs. Beati ſunt viri
iſti: qui et in hoc ſeculo ſites ſunt angeli. ⁊
poſt hoc vitam eternā cõſequunt̃. Excepit
cor eius ſolicitans eſſe in zelo timoris dei.

Poſt tres aūt dies dixit Paphūcius ad abbatē. Ueni pater vt ſalutet te ancilla tua et ora ꝓ ea quia ambulare volumus in ciuitatē. Cūqꝫ veniſſet abbas ꝓiecit ſe ad pedes eius dicens. Obſecro pater ora ꝓ me. vt lucret̄ deus aīam meā. Extēditqꝫ manum. et benedixit eam dicens. Deus q̄ cognoſcis hominē anteqꝫ naſcatur tu iſti9 ancille curam habere dignare vt mereat̄ portionem et conſortiū in regno celorū. Et cōmendantes ſe ſeni abierūt in ciuitatē. Pater vero illiuſ ſi aliquādo inueniebat monachū aliquē adducebat in domū ſuaꝫ. peteſ vt oraret ꝓ ea. Una autem die anniuerſaria qua ordinatus eſt abbas vnū ex fratribus miſit ad paphunciū vt inuitaret eū ad ſolēnitatem abbatis. Qui abiens in domū eius requiſiuit eū. Pueri autē dixerūt: ꝓceſſit. Audiens autē Eufroſina ⁊ aduocans illū fratrē cepit interrogare eum Dic mihi frater ꝑ charitate. quāti fratres eſtiſ in monaſterio. At ille frater dixit. trecenti ⁊ quinquagintaduo. Dicit ei puella. Qui voluerit illuc venire ad cōuerſatōeꝫ veſtrā ſanctā ſuſcipiet ne illum abbas veſter. Reſpondit ei. Etiam cū gaudio magno ſuſcipit illum maxime ꝓpter vocem dñi qua dicit. Qui venit ad me nō eijciā eum foras. Dicit ei Eufroſina. Omnes ne in vna eccleſia pſallitis et equaliter ieiunatis. Dicit ei monachuſ ille. Cōmuniter quidē pſallimus. vnuſquiſqꝫ vero ieiunat quomodo vult aut quantū valet vt nō fiat conuerſatio cōtumax voluntatis. ſed ꝓprij arbitrij ſpontanea volūtate. Omnē ergo ꝑſcrutās monachorū conuerſatōem: dixit ad monachum. Uolebam abire et ꝑuenire ad hui9 inenarrabilis vite normitatē. ſed timeo inobediēs eē prī meo. qꝛ ꝓ vana ⁊ caduca h9 ſeculi ſubſtantia cupit me tradere viro. Dicit ei monachus. Soror non ꝑmittas vt polluat homo corpus tuum. et vt tradaſ talem pulcritudinē pati opprobrium. ſed deſpōſa te chriſto qui tibi poteſt ꝓ omnibus iſtis tranſeuntibus dare regna celorum. et cum angelis cōſortium. Occulte autē exiens vade in monaſteriū mutato habitu ſeculari. indutaqꝫ veſte monachica ut poſſis euadere. Que cum audiſſet placuit ei et dixit. Et quis me habꝫ tondere. Nolebat ei a laico tondi. quia nō ſeruat fidem. Dicit ei monachus. Ecce pater tuus veniet mecū ad monaſteriū. et faciet ibi tres dieſ aut quattuor. Tu autē adduc vnum de monachis et quō voles occurret tibi cū gaudio magno. Hec et his filia illo dicēte ad Eufroſinam: venit paphuncius. et vidēs monachum interrogauit eum dicens. Quid ad nos faſtidiū ſumpſiſti domine. Et dixit ad eum. Anniuerſarius dies eſt monaſterij. miſitqꝫ abbas vt venias ⁊ accipias benedictōem. Gauiſus autē Paphūci9 pater Eufroſine. et ingreſſus cum monacho in nauiculā abierūt in monaſteriū. Cuꝫ autē ibi eſſet miſit Eufroſina vnū fideliſſimum ſeruulū dicēs. vade in monaſterium Theodoſij. ingreſſuſqꝫ eccleſiā monachū quem ibi inueneris adduc tecum. Miſericordia autem dei ecce quidam monach9 veniebat de monaſterio. vendens que ſecum habebat. Et vidēs eum puer rogauit vt veniret ad eufroſinam. Qui cum veniſſet. videns eum puella ſalutauit euꝫ dicēs. Ora ꝓ me pater. ⁊ orans benedixit eam ⁊ ſedit Dixit autē ei Eufroſina. Domine mi. Ego habeo patrem chriſtianum ⁊ ſeruū dei. diuitiarum poſſeſſorem ſubſtantioſum nimis habuitqꝫ vxorē ex qua me genuit que tranſiuit de hac vita. vult autē pater meus pro omnib9 reb9 ſuiſ tradere me ſeculo huic iniquo ⁊ ego nolo inquinari in eo. ⁊ quid faciā penitus ignoro. Totam enim noctem ſine ſomno pertrāſiui. poſtulans deum vt oſtenderet miſere anime mee miſericordiam ſuam. Et mane facto placuit mihi mittere in eccleſiam ⁊ adducere vnū ex fratrib9 vt ab ipſo audireꝫ verbum dei. ⁊ quid facere debeam. Poſtulo auteꝫ te pater ꝓ mercede anime tue. ſciēs quia a deo miſſus es doce me que dei ſunt. Dicit ei ſenex ille. Dominus dicit. ſi quis non abrenūciauerit patrem et matrem ⁊ filios inſuper ⁊ animam propriā non poteſt meus eſſe diſcipulus. Et quid tibi poſſim plus dicere his ignoro. tamē ſi potes ferre temptamenta carnis relinque omnia ⁊ fuge. Facultates ei patris tui multos

inueniẽt heredes. Ecce tapecia ⁊ lerocho
mia. xenodochia monaſteria: vidue pupil-
li: infirmi. captiui. ſi voluerit et placuerit pa
tri tuo. Hiis relinquat. tu autẽ ſola ne per-
das animã tuam. Dicit ei puella. Confido
in deum et in oratõibus tuis. quia ad labo-
randũ habeo ꝓ anima mea deo auxiliante.
Dicit ei ſenex. Talia deſideria a firmita-
te non declinent. ſcit enim tẽpus peniten-
tiaꝫ agere. Dicit ei eufroſina. Et ideo te fa
tigaui ut impleas deſideriũ meum. Et fa-
cta oratõe benedicas me et abſcidas comã
capitis mei. Et ſurgens ſenex facta oratiõe
abſcidit comã capitis eius. et induit eaꝫ tu
nica ſcematis et orans ꝓ ea dixit. Deus q̄
liberauit omnes ſanctos ſuos ipe te cuſto-
diat ab omni malo. Et hec dicens ſenex di
ſceſſit ab ea gaudens et glorificans deum.

G Eufroſina autem cogitans in ſe-
metipſa dixit. Si ambulauero in monaſte
rium puellarũ pater meus requirẽs inue-
niet me. et violenter trahet me inde ꝓpter
ſponſum meum. Proinde pergam ad mo
naſteriũ virorũ vbi nullus ſuſpicet̃ me eſ-
ſe. Et hec dicẽs proiecit veſtem muliebrẽ
⁊ induit virilẽ. Et ſero exiuit de domo ſua
accipiens ſecum quingentos ſolidos. et ab
ſcondit ſe in quodam loco per totã nocteꝫ.
Mane autem facto venit pater eius in ci-
uitatem. volente autẽ deo ſtatim in eccleſi
am ambulauit. Eufroſina igitur ꝑuenit ad
monaſteriũ illud vbi pater eius notiſſim⁹
erat. et nunciauit abbati per oſtiariũ dicẽs
Eunuchus quidam de palacio veniens an
te oſtium ſtat cupiens loqui tecũ. Egreſſus
autẽ abbas ꝓiecit ſe in terram: et facta ora
tione ſederunt. Dicit ei ſenex. Quid eſt q̄
veniſti fili. Dicit ei Eufroſina. Ego quidẽ
de palacio fui eunuchus. et deſiderium ſp
habui conuerſatõnem agere monachorum
et ciuitas noſtra non valde hoc habet ſtudi
um cõuerſatõnis. Notum autẽ factũ ẽ mi
hi de bona veſtra cõuerſatõne. et cupio ha-
bitare vobiſcum ſi placuerit vobiſ. Habeo
enim poſſeſſiões multas. ⁊ ſi dederit mihi
deus requiem adducam eas huc. Dicit ei
ſenex. Beneueniſti fili. ecce monaſterium.
ſi tibi placet habita nobiſcum. Dicit ei ab-
bas. Quod eſt nomẽ tuum. Dicit ei. Sma
ragdus. Dicit ei ſenex. Iuuenis es. nõ po
tes ſolus ſedere. opus eſt tibi habere magi-
ſtrum vt doceat te regulam et conuerſatio-
nem monachorũ. Dicit abbati. Sicuti iu
bes domine mi pater ſic faciam. et protulit
quingentos ſolidos. deditq̄ʒ in manu abba
tis dicens. Accipe pater interim iſtos ſi vi
dero quia poſſum ſufferre hic. veniant ⁊ il
la reliqua. Vocauit autẽ abbas vnũ fratrẽ
Agapitum nomine virũ ſanctũ et compaſ
ſibilem. et tradidit in manu eius Smarag
dum. et dicit ei. Ecce modo hic erit filius
tuus et diſcipulus: talem eũ conſigna vt ex
uperet magiſtruꝫ. Et flexis genibus facta
oratõne conſignauit eum. Et reſpondẽtes
omnes dixerunt Amen. Suſcepit eũ aga
pitus in cellã ſuã. ¶ Et quia habebat vul
tum decorũ Smaragdus: dum veniebat ĩ
eccleſiam ad deprecandũ dominũ. multos
illorũ dyabolus excitabat aduerſus decorẽ
vultus eius ꝑ malas cogitatões. ita ut om
nes moleſti eſſent abbati qui talem pulchri
tudinem duxiſſet in monaſteriũ. Hec audi
ens abbas vocauit Smaragdũ et dixit ei.
Fili pulchra eſt facies tua. timeo ne ſit rui-
na infirmis fratribus. Placeat nobis vt
ſedeas ſolus in cella tua. et ibi cõuenit tibi
manducare et pſallere. et non inde te egreſ
ſurum alicubi. Et precepit Agapito vt pre
pararet cellam ſolitariã vt in ea ſolus dege
ret Smaragdus. Fecit autẽ Agapitus om
nia que a patre monaſterij fuerant impera
ta. et introduxit Smaragdũ in cellã ſolita
riam. et erat ibi oratõnibuſ vacans: ieiuni
is et vigilijs nocte ac die operam dabat. ſer
uiens domino in ſimplicitate cordis. ita ut
miraretur p̄dictus frater qui eum ſuſcepe-
rat. et omnibus fratribus intulit eius con
ſtantiam. et omnes collaudabant deũ qui
in infirma etate talia operabatur. ¶ Pa
phuncius autem pater eius cum reuerſus
fuiſſet de monaſterio ad domũ propriã fe-
ſtinãs ingreſſus eſt cubiculum: in quo filia
eius manere ſolita erat. Et non inuẽta tri-
ſtis tremenſq̄ʒ effectus cepit exquirere an
xius ſeruos et ancillas quid de Eufroſina
filia eius actum eſſet. Pueris autem dicẽ

tibus. quia nocte vidimus eam. mane au
tem facto non comparuit. putauimus eniz
ꝙ pater illius qui eam deſponſauit veniſſet
⁊ tuliſſet eam. Miſit ergo ſeruos ſuos ad
domum illius: et non inuenerunt eam. Au/
diens autem ſponſus et pater cõtriſtati ſũt
valde. Et venientes ad Paphuncium in/
uenerunt illum vehementer afflictum iacẽ
tem in terra. et dixerunt ei. Forſitan aliqs
ſeduxit eam et fugit cum illa. Statimqꝫ
ſerui cum equis per totam alexandriã et e/
giptum miſſi ſunt. Erant autem ibi et na/
ues intranteſqꝫ in eas requirebant per vi/
am. et ſcrutantes monaſteria puellarũ he/
remũ: ſpeluncas. per domoſqꝫ amicorũ et
vicinorũ ⁊ nuſqꝫ repertam lugebant eam
quaſi mortuaz. Socer nurum. ſponſus ſpõ
ſam flebat. pater lugebat filiam dicens.
Heu heu filia dulciſſima. heu me lumen
oculorum meorum. conſolatio vite mee.
Quis meam inuaſit facultatem. Quiſ me
am poſſeſſionem ſparſit. Quis meam ve/
nam exiccauit. Quis lucernam meam ex/
tinxit. Quis meam ſpem fraudauit. Quiſ
pulchritudinẽ filie mee violauit. Quiſpu/
tas lupus agnam meam diſſipauit. Qua/
lis locus talem vultum tetigit. Quale pela
gus captiuam ducit illam imperialẽ faciez.
Illa generoſitatis cõſtitutio. illa male ha/
bentium conſolatrix. illa laborantiũ requi/
es. gementium portus erat. Terra ne ce/
les ſanguinem meum donec videam quid
Eufroſine filie mee contigerit. Hec et hijs
ſimilia Paphuncio proſequente eleuaue/
runt omnes qui aderant vocez: et flebant
ita ut omnis ciuitas lamentaretur eã. Nõ
ſufferens autem Paphuncius. nec inueni
ens conſolatõnem perrexit ad memoratum
ſenem de quo ſupradiximus: et procidit ad
pedes eius dicẽs. Peto ne ceſſes orare vt
inueniatur labor orationũ tuaruz. Neſcio
enim quid acciderit Eufroſine filie mee.
Audiens autem venerabilis pater contri
ſtatus eſt valde. et iuſſit adeſſe omnes fra/
tres. et dixit eis. Oſtendite charitatẽ fra
treſ. et poſtulate a domino vt dignetur no
bis oſtendere quid factuz ſit de filia amici
noſtri Paphuncij. Et ieiunantibus om̃i/
bus et orantibus in tota hebdomada nihil
eis reuelatum eſt de Eufroſina: ſicut ſole/
bat quando aliunde rogabant dominum.
Oratio enim Eufroſine erat ad dominuz
die noctuqꝫ ne manifeſtam eã faceret in vi
ta ſua. Cum autem nec ſeni nec alicui fra/
trum reuelatum eſſet cepit abbas conſola/
ri eum dicens. Fili noli deficere a diſcipli
na domini quia quem diligit deus corripit
Et hoc ſcias. quia ſine voluntate domini
nec vnus paſſerũ cadet in terram. quanto
magis filie tue abſqꝫ illius nutu nihil pro/
uenit. Scio enim quia bonam partẽ elegit
ſibi. propterea nobis nihil de ea reuelatum
eſt. Si enim quod abſit in malis operibuſ
incidiſſet nunqꝫ deſpexiſſet deus tantũ fra/
trum laborem. habeo fiduciam in domi/
no. quia in hac vita oſtendet tibi dominus
eam. Audiens hoc Paphunci⁹ recepit cõ
ſolatõem: et oſculans ſenem et omnes fra/
tres remeauit ad ſua. gratias agens deo et
orans quotidie bonis operibus et elemoſi/
nis intentus erat. H C Poſt aliquan/
tos vero dies viſitabat monaſteriũ. com/
mendans ſe oratõnibus fratrum. Una au
tem die veniens ad abbatem proiecit ſe ad
pedes eius dicens. Ora pro me pater. non
poſſum ferre dolorem de filia mea. ſed ma/
gis ac magis renouatur ac creſcit vulnus
de die in diem: et tribulatur anima mea.
Uidens autem eum ſenex nimium afflictũ
dicit ei. Uis colloquium habere cũ vno
fratre ſpirituali qui veñt de palacio Theo/
doſij. ignorans ꝙ ipa eſſet Eufroſina filia
eius. Paphuncius dixit. Uolo. Et vo/
cauit abbas Agapitum. Dixitqꝫ ei. Tol/
le Paphuncium et introduc eum in cellaz
Smaragdi. Et introduxit eum in cellam
eius. et nihil ei antea innoteſcens. Cum
autem ſubito vidiſſet patrem ſuum: et co/
gnoſcens eum: tota lacrimis repleta eſt.
Paphuncius autem ſperabat compunctũ
eſſe fratrem illum. non enim cognouit eaz
quia ſpecies vultus eius emarcuit pre ni/
mia abſtinentia vigilijſ et lacrimis. Cucul
la autem operuit faciem ſuaz ne aliquo mo
do agnoſceret eam. Facta autem oratio/
ne ſederunt. Cepit autem ei loqui de futu/

ta regni beatitudine et gloria ſempiterna.q̄
modo ꝑ elemoſinam et caſtam vitā: bonā
q̄ȝ conuerſatōem. et per humilitatē ⁊ cha/
ritatē ad ea quis poſſet ꝑtingere. Et de con
temptu ſeculi nec plus diligendū eſſe filiū
q̄ȝ deum. nec patrem ſuꝑ eum qui habet po
teſtatē. apoſtolicā quoq̄ȝ ſcripturā interpre
tans. quomodo tribulatio patientiā opat̄.
patientia autē ꝓbationem. ¶ Uidēs autē
patrem ſuū in graui merore depreſſum: cō
patiebatur ei. Sed timens ne agnoſceret̄:
⁊ impedimentū ei faceret. volens autē eum
conſolari dixit ei. Crede mihi quia nō de/
ſpicit te deus. et ſi in perditōnem iſſet filia
tua: manifeſtaret eam tibi deus. vt nec il/
la a dyabolo retenta inferret tibi et ſibi lu/
ctum ꝑpetuum. Sed crede in deum: quia
bonū conſiliū elegit ſicut dixi ſcḋm vocē euā
gelij qua dicitur. Qui diligit patrē aut ma
trē ſuper me non eſt me dignus. Et ſi quiſ
non abrenūciauerit omnibꝫ que poſſidꝫ nō
poteſt meus eſſe diſcipul⁹. Potens eſt de
us et in hoc ſeculo manifeſtare eā tibi. Si/
ne etiam ſine. quid temetipm̄ contriſtādo
perdis. Age gratias deo nihil deſperās. nā
et Agapitus magiſter meus multotiēs ni
mis triſtis dicebat mihi. Quia venit qui/
dam homo nomine Paphūcius operibuſ
bonis intentus. qui filiā ſuam tanq̄ȝ mor/
tuam luget. neſciens quid ei accederit. ⁊ ni
mia lamentatōe affligitur. et maxime quia
vnica erat illi. Et cū lacrimis ꝓiecit ſe ad
pedes abbatis: ut ꝑ eius oratōnes et omni
um fratrum poſſet inuenire eam. Et cōpa
tiens dicebat mihi. Quomodo et omnes
fratres. ita et tu roga pro ea deum. Et ego
quaſi indignus et conſcius malorū ſepius
deprecabar dominū vt dignetur tibi ſuffe
rentiā tribuere et longanimitatē. et quō ex
pedit adīpleat tā de te q̄ȝ de filia tua. Pro
hoc et frequenter videre te volui et colloq̄
tecum. vbi aliquam conſolatōnem per me
humilē forſitan inuenires. Ut autem n̄ co/
gnoſceretur ꝑ multa colloquia dixit ad pa
phunciū. Uade domine mi. Et dum rece
dere vellet paphuncius anima illius cōpa/
tiebatur illi. Facies autē eius pallebat ⁊ re
plebatur lacrimis. pre nimio aūt ieiunio et

diutina inedia ſanguinē Eufroſina vome/
bat. Multum enim cōfortatus paphūci⁹
in ammonitōne eius: diſceſſit ab ea. et ve/
niens ad abbatē dixit. Edificata eſt anima
mea ab iſto fratre. et ita ſum letus effectuſ
in gratia dei et conſolatōe eius. tanq̄ȝ ſi in/
ueniſſem filiam meā. Cōmendanſq̄ȝ ſe ora
tionibꝫ abbatis et omniū fratrum: reuer/
ſus eſt in domū ſuam magnificans deum.

I Completis autē Smaragdus in
tra cellam ſuam triginta et octo annis in/
cidit infirmitatē: qua et mortuus eſt. Qua
dam vero die ſcḋm conſuetudinē venit Pa
phuncius ad viſitandū monaſteriū. Et p⁹
oratōnem et ſalutatōnem fratrū dixit ſeni.
Si iubes pater ꝑmitte me Smaragdum
videre. quia valde deſiderat eum aīa mea.
Uocatoq̄ȝ agapito precepit ei de paphun/
cio ad viſitandū Smaragdū. Introiēſ au
tem Paphuncius vbi eger iacebat cepit
deoſculari eū cū lacrimis dicens. Heu me
vbi ſunt promiſſiōes tue. vbi verba dulcia
quibus mihi filiam meā videndā oculis
meis ꝓmittebas. Ecce non ſolū illam non
videbo. ſed et tu ꝑ quem cōſolatōnem non
modicam habebā relinques nos. Heu me
quiſnam conſolabitur ſenectutē meā. Ad
quē ibo. Quis mihi erit adiutor. Duplex
malum modo lugeo. Triginta et octo āni
ſunt q̄ ꝑdidi filiam meam. nihil mihi actū
eſt q̄ die noctuq̄ȝ orabam pro ea. Et ſimil̄
illius detinet me incompabilis dolor. quid
ſperem āmodo. vbi ꝯſolatōem meam inue
nio. Jam deſcendo lugens in infernū. Ui/
dens autem Smaragd⁹ eū vehemēter plo
rantē et nullam cōſolatōnem recipientem:
ait ad eū. Quid turbaris et teipm̄ interfi/
cis. Nunquid inualida eſt manus domi/
ni. aut deo quicq̄ȝ eſt difficile. Jam pone fi
nem triſticie tue. ⁊ recordare quō patriar/
che iacob maīfeſtauerit de⁹ ioſeph quē q̄ſi
mortuū lugebat. Sȝ obſecro te ne ꝑ treſ di
es me deſeras neq̄ȝ dereliq̄s. Heſitās aūt
paphūci⁹ intra ſemetipꝫ dixit Forſitā de⁹
reuelauit ei aliq̄d de me. Tercia aūt die di/
xit ad ſmaragdū. Expectaui ſicut rogaſti me
domine meus frater. et non diſceſſi alicu/
bi per tres continuos dies. ¶ Cognoſcens

autem Smaragdꝰ qui et Eufroſina. quiſ
inſtabat dies dormitōnis eius. vocauit pa
phunciū et dixit ad eū. Quia deus omni-
potens bene diſpoſuit miſeriā meā: et ad-
impleuit deſideriū meum. meqꝫ vſqꝫ in fi
nem viriliter certando ꝑduxit. nō mea vir-
tute: ſed eius adiutorio: qui me cuſtodiuit
ab inſidijs inimici. ꝑacto curſu ſupeſt mi-
hi corona iuſticie. nolo te ſolicitū relinquere
ꝓ filia tua Eufroſina. Ego ſum illa miſera:
et tu es pater meus Paphuncius. Ecce iā
vidiſti me ⁊ ſatis eſt factū tibi. ¶ Sꝫ ne
mo hoc ſciat. et non ꝑmittas ab alio corpꝰ
meū nudari et lauari. ſed ꝑ temetipm̄ hoc fa
cias. Et quia ꝓmiſi abbati habere me poſ-
ſeſſiones multas. et ſi potuiſſem ſuſtinere
⁊ ꝑdurare in loco iſto adducere eaſ huc. im
ple ergo pater qđ ꝓmiſi. Et ſcito ꝙ venera
bilis eſt locus iſte: et ora ꝓ me. Et hec di-
cens tradidit ſpiritū. ¶ Dum audiſſꝫ Pa
phuncius pater eius talia v̄ba. ⁊ vidiſſet
ꝙ obdormiuit cōmota ſunt omnia viſcera
eius. cecidit qꝫ in terram ⁊ factus eſt velut
mortuus. Accurrēs autē Agapitus: vidit
quia defunctus eſſet Smaragdus. ⁊ Pa-
phunciū iacentē in terra ſemiuiuum. iacta-
uit aquam in faciē eius: et leuauit eum di-
cens. Quid habes domīe mi paphūci. Ait
autē Paphūcius. Dimitte me ut hic mo-
riar. vidi enim mirabilia hodie. Surgens
autē irruit in faciē eius: multitudinē lacri
marū effundens. clamauitqꝫ dicens. Heu
me dulciſſima filia. quare antea nō manife
ſtaſti mihi vt ⁊ ego morerer tecū ſpōtanea
voluntate. Ve mihi quđ latuiſti. quomō ꝑ
tranſiſti inſidias aduerſariorū et nequiciaſ
ſpiritales vite huius. et introiſti vitā eter
nam. Hec Agapitus audiens ⁊ ꝯgnoſcēs
tam admirabilē cauſam ſtupefactus eſt. et
currens nūciauit omnia abbati. Veniens
autē abbas cecidit ſuper eā. et eiulans dice
bat. Eufroſina ſponſa chriſti ⁊ filia ſancto
rū ne obliuiſcaris ſeruorū tuorꝫ et huius
monaſterij. ſed ora ꝓ nobis ad dominū no
ſtrum ihm̄ xp̄m vt faciat viriliter certando
venire ad portū ſalutis. et portōem ſecū habe
re et cū omnibus ſanctis ſuis. Et iuſſit ab-
bas vt cōgregarentur omnes fratres: ⁊ cū

honore debito ſanctū corpus illius ſepultu
re daretur. Dum autē cōgregati adeſſent:
⁊ vidiſſent tam ſtupendū miraculū glorifi-
cabant deū. qui etiā in femineo ſexu ⁊ fra
gili tanta mirabilia operař. Quidam autē
frater vnū habens oculū oſculatus eſt vul
tum eius cū lacrimis. ſtatimqꝫ ut eam teti
git: oculus eius ei reſtitutus eſt. Et viden
tes omnes fratres qui aderāt benedixerūt
deum gratias agenteſ ei. cuius ſunt omnia
bona que ſunt. Multūqꝫ cōfortati et edifi-
cati ſepelierunt eam cū maxima deuotōne
in ſepulchro patrū. Pater vero eius omīa
que habuit in eccleſias et monaſteria offe-
rens. cōuerſatus eſt in eodē monaſterio. et
plurimā partem ſubſtantie ſue ibidem offe
rens in eodē ſtratu dormiens: ⁊ in eadem
cella demoratus eſt in qua et filia ſua eufro
ſina. Vixit autē Paphuncius pater ſancte
Eufroſine in ſancto ꝓpoſito annos decem
et migrauit ad dominū. et iuxta filiam ſuā
ſepultus eſt. glorificante deum abbate: cum
omni cōgregatōne ſua. Dies autē migrati
onis eorū ad dominū celebrař in eodē mo
naſterio vſqꝫ in p̄ſentē diem. glorifican-
tes deum patrē et filiū cū ſancto ſpū Amē.

Explicit vita ſancte
Eufroſine virginis.

Incipit vita ſancti Frontonij abbatis

R

Quoniā ſepe deſideratis audire q̄
ſancta ſunt. et ego placide diſpo-
ſui operari. iam non in pellibus ca
prarū. neqꝫ earūdem pilis. ſed auro et ar-
gento gemmiſqꝫ p̄cioſis decreui conſtrue-
re templum dei. vt et nos tanqꝫ lapides vi
ui edificemur in domū ſpiritalē. ex operibꝰ
meliorū ꝑficientes in chriſto ihū domino
noſtro. quid nūc apud nytriā geſtū ſit refe
ram. et non p̄teribo veritatē vllo mō. quo
niā ſatis edificat monachos p̄ſens opuſcu
lum ¶ Igiť Frontonius verus dei ſeruus
ſtudio dei timoris de die in diem profici-
ens publicam cōmuneqꝫ vitam abhorrēs
viam deſiderans ſolitudinis cōuocatis ad

ſe fratribus dixit. Erant enim cum eo viri
circiter ſeptuaginta. En quid nobis ⁊ mū-
do dānabili. cuius opibuſ renunciare om̄i
modo cōdecet vt celeſtē cōſequamur ſalu-
tem. Quapropter ꝑgamus ad heremū ni-
hil nobiſcū ferentes ad acquirendā celeſteꝫ
gloriam. et ſuꝑiorem inueſtigemus ex vir-
tutibus diſciplinā. His dictiſ vniuerſi cō
ſenſere. deferētesqꝫ ad heremū ſecū parua
olerū ſemina. ⁊ his acutas paruosqꝫ ſarcu
los vnde humū foderēt ⁊ ꝓfecti ſunt. Ue
nerūt ergo ad heremū. rurſusqꝫ Frontoni
us ait. Dn̄s in euāgelio dixit. Nolite cogi
tare q̄d manducetis aut q̄d bibatiſ. aut quo
opiamini. Hec enim omnia gētes mūdi q̄
runt. Querite primū regnū dei et iuſticiaꝫ
eius et hec omnia adijcient̄ vobis. Tenea
mus ꝓmiſſum et inueniamus in nobis o-
pus dn̄i ꝯſeruatū. Oēs ḡ habitabāt in he-
remo in ope dn̄i iugiter laborātes ⁊ in ago
ne ſpirituali ꝓficiētes. Adiuuabat ei ſuos
ſuos dn̄s. Ipe autē Frontonius nō ꝓ ſe tā
tū ſed ꝓ cūctis orabat. ſciēs ſcriptū eſſe. nō
q̄rens qđ tibi vtile ſit ſed qđ multis vt ſal
ui fiāt. Cūqꝫ in eadē heremo lōgo tp̄e mo
rarent̄ tēptare eos aduerſarius xp̄ianoꝝ
cepit ꝙ debuiſſent in ſeculo demorari. quia
anachoritaꝝ vita duriſſima eſt ⁊ nemo eā
p̄t ſufferre. murmurauerūtqꝫ in cordib9 ſu
is dicētes. Quid ē qđ voluit p̄r nr̄ Fron-
tonius vt habitem9 in heremo. Nūquid il
li qui in vrbibus et ī caſtellis habitāt deū
videre nō p̄nt. et qui in heremo habitāt ce-
los vident. Nōne eos boni actus ꝯmēdāt
Quiſnam poterit cibo viuere angeloꝝ. Ec
ce morimur fame. defectus vigiliaꝝ nō ca
pit labor. ſed acriora frangunt̄ ieiunia. fi-
unt debilia genua vt vnuſquiſqꝫ noſtꝝ nō
poſſit ſtare. ¶ Audiens quoqꝫ Frontoni9
eoꝝ murmuratōem anteqꝫ ad eū ꝯuenirēt
dicētes aliquid: ip̄e ꝑueniens eoſ ait. Quo
uſqꝫ irritatis deū murmurātes in cordib9
vr̄is ⁊ dicētes. Nūquid q̄ heremū inhabi
tāt hij tantū ſunt dei ſerui. et q̄s ex cibo po-
terit viuere angeloꝝ. Cōueniamus ad ab-
batē et loquamur ad eū vt habitem9 in ciui
tate. qꝛ ſi qui noſ illic viderint: optimas no
bis iuxta dei votū dirigāt eſcas: ꝓut cuiqꝫ

dn̄s dedit facere. Illud aūt ſcitote qꝛ nō ne
cabit dn̄s fame animā iuſtā. Ecce oculi dn̄i
ſuꝑ timentes eū vt alat eos in fame. Et illđ
nō memorami ſcriptū qđ ait apl's. in fame
⁊ ſiti. Sed in heremo nunqꝫ defuerūt radi
ces herbarū. nec māſiſtis aliquādo ieiuni.
Recordamini qꝛ antea locutus ſuꝫ vobiſ
nolite cogitare quid māducetiſ aut q̄d biba
tis aut quo operiamini. hec eñi omnia gēteſ
mūdi querunt. Nouit dn̄s cibū dare timē
tibus ſe. Querite primū regnū dei et iuſti
ciam eius: ⁊ hec omnia adijcient̄ vob̄. Si
enim deus volatilia paſcit: ⁊ coruos nō de-
ſerit. quomodo nos derelinq̄re poterit ip̄m
iugiter in mēte habētes: eūqꝫ aſſidue oran
tes. Certe ſi fame defecerimus in heremo
nos dominū accuſemuſ: ⁊ improperem9 ei
cum ad ip̄m venerimus dicētes. Credidi-
mus euāgelio tuo vbi dixiſti. ꝙ vniuerſoſ
in te credentes celi pabulo paſcis. fecimus
cuncta que p̄cepiſti. ſperauimus in te: ⁊ tu
nos deſpexiſti. Sed qꝛ ibi nos ꝓbaſti hic
magis ut ꝓbes veritatē redde quod ꝓmi-
ſiſti. Nolite ergo murmurare aduerſuſ deū
ne murmurantes ſicut patres noſtri in h̄
deſerto a ſerpentib9 ꝑeatis. Qꝫ ſi expecta
ueritis dn̄m quādo voluerit dabit bona ti
mentibus ſe. Quo dicto ſiluerūt oēs pau-
lulum a murmuratōe ſua. erant enim ī me-
rore poſiti. Ego igitur ꝓpoſui vniuerſa bre
uiter exequi. et cuncta ſermone ruſtico cō-
p̄hendere. quecunqꝫ ſui proſequi tituli fas
eſt. et ꝓ hui9 libelli ſentētias ac ſilogiſmos
dulci eloquio currere, ꝓut poteſt vnuſquiſ
qꝫ lector audire. L Redeamus ad or-
dineꝫ cepti opuſculi ut nō cura videamur
aſſerere. Uenit itaqꝫ angelus miſſus a dn̄o
ad quendā diuitē nocte: ⁊ dicit illi. Tu epu
laris in diuitijs ſplēdide et ſerui mei ī he-
remo indigēt pane. Surge ergo diluculo
⁊ mitte ſuis meis eſcas ex om̄ib9 que dedi
tibi. qꝛ ꝓcuratorē te poſui gregis mei. qui
te celo lactāte iugiter paui nec vnqꝫ dimi-
ſi. Ita ergo placuit mihi ex elemoſina tua
tegere paupes meos qui in deſerto ſpiritu
aliter viuūt. et ſe mihi ſuo dn̄o crediderūt
et idcirco fac ſermonē quē mō miſſus a do
mino loquor ad te. qđ niſi feceriſ diſſipaſti

fedus pacificū domini dei tui. At ille tāto terrore ꝯuentus ex illo ſomno expgiſcit. cōſurgenſq; mane aduocatis neceſſarijſ amicis ſeruiſq; ſuis fidelibꝰ locutus eſt ad coſ dicēs. Jacēti mihi nocte in lecto q̄ꝓpiam ſoporis ceperā. et ecce ſubito nūcius mihi aſtitit dicēs. En tu epularis in diuitijs tuiſ ſplēdide. ſerui vō mei in deſerto indigēt panibus. Surge ergo diluculo et mitte ſuis meiſ eſcas ex oībꝰ q̄ dedi tibi. qꝛ ꝓcuratorē te poſui gregis mei. Ecce mittere q̄ro. ſ; vbi morent̄ ſerui dei ignoro. Cupio ꝑceptū implere ammonitꝰ. ſed q̄s mihi ad quē dirigam locū oſ̄dit. Angelus ꝑcepit ⁊ deꝰ. qui ſeniores eſtis oſ̄dite locū. Et nemo valuit illi indicare locū. qꝛ in abdito mōtis manebant ⁊ nemo vbi morarent̄ agnouerat. Igit̄ altera nocte diriore ꝯmonitōe ꝯuentꝰ plagis cōfoſſus diues ille corripit̄ ⁊ vrget̄ ut ſeruis dei dirigeret eſcas. Iterū diluculo ꝯſurgens a prioribus amicis q̄rebat ꝯſiliū vt ſibi diceret. aut certe ab alijſ inq̄reret vbi ſerui dei morarent̄. Aiebat iſta cū magꝰ fletu plagas oſtendēs quibꝰ de manu angeli fuerat nocte correptꝰ. Sꝫ cū nēo poſſꝫ locū hitatōiſ ſuorū dei oſ̄dere vnus p̄ ceteris q̄ maior ꝫ erat ꝯſilij rn̄dit ⁊ ait. Si volueriſ accipe ꝯſiliū meū chariſſime forſitan erit tibi hoc ſalubre. Sunt tibi cameli ſeptuaginta. onera eos ex omnibꝰ bonis quibꝰ intelligis dei famulos poſſe veſci. et dirige camelos ꝑ viā nemine ducente. et ſi ex deo hꝰ factū eſt imperiū aīalia tua ſalua regredient̄ a te. ſi vō tibi ex dyabolo iactura īminet libenter tolera flagella tp̄is q̄ꝫ acriori forti cede corripiaris. Q; ſi hoc tibi ꝯſiliū diſplicet quere aliū qui dare poterit meliꝰ rn̄ſuꝫ. Hec dicens cōticuit. ſed ipi diuiti et q̄ cuꝫ eo erāt huiuſcemodi ꝯſiliū bn̄ placuit. Onerauit ergo ſexagintaq̄nq; camelos ex hiſ que dei ſerui ꝯmedere poſſent. q̄nq; vō cameloꝝ cibaria facta impoſuit eſcā cunctoꝝ animaliū in maximo dolore dicēs. Si q̄s inuenerit eos et eoꝝ expoſuit onera. vir̄ cibarijs miſerebit̄ eis et dabit eis māducare. Et cū ingēti fletu vno ordine innectēs cordas. dixerit eos ꝑ viā ꝯmendās dn̄o. vt ſi ex deo eſſet imperiū remearēt celeriter cū ſalute. Nullus vō ducator cū aīalibꝰ abijt. Et qn̄ egreſſi ſunt ianuā dimiſit ſuum luſ primū camelū cuiꝰ ducalē tenebat quē ceteri ſequebant̄ ⁊ abierunt ꝑ viam iuxta p̄cinctoriū montis euntes ſoli. ¶ Sꝫ neſcio an ſoli cameli ꝑgere potuerāt. q̄ dn̄i nuncio preeūte viā directā vt intellectū ē poſtea abiert. et q̄rto die ꝯfecto itinere hora nona agentibus opus dei fratribꝰ ſicut quidam poſtea retulit nobis. ecce primꝰ excubauit ante fores camelus. ſed cāpane ſonitū audire nō potuit ꝑſtrepens ſonus hymnorū. abbas tamē ipe quoniā ꝓpe oſtiū erat ipe prior vidit et gauiſus eſt valde. Anguſtus eñi erat introitus monaſterij. et ſolus abbaſ fores ſuo ſtatu claudebat. ceteris intropoſitiſ fratribus tacuit nihil rn̄dens donec hymni ꝯplerent̄. Tūc ꝯpleto hymnorū ordīe aduocatiſ fratribus pene improperans ait Ubi ſunt murmuratōes vr̄e. Ecce dn̄s imperio forti nobis eſcas ex alto miſit cui voluit viro prudenti imperās adduxit nobis camelos onuſtos. Venite deponamꝰ onera vt poſſint refici aīalia laſſa. Tūc omnes mira gratulatōe leti ꝯmuniter gratiaꝝ actionē deo reddiderūt. et gaudētes deponebāt onera cameloꝝ. ſupra q̄nq; vō cameloſ reſeratis ſarcinis cibaria repererūt. Abluentes igit̄ aīaliū pedes de ſtratu eoꝝ fecerunt p̄ſepia. et appoſuerūt eis eſcas quas ipi ſibi portauerāt. nec nō ipi etiam diſcurrebāt ꝑ omnes montis amfractꝰ: notas inq̄rere herbas. ut laborātia aīalia eſcis pluribꝰ reficerent̄. Mane aūt facto abbas ꝯſiliū vtile eligens et auariciā omnino ſpernēs: medietatē ſumpſit eſcarū. aliam vō ꝑtē diuidens ſuꝑ camelos omnes ne alij viderent̄ portare: et fieret alijs iniuria omnibꝰ mediū impoſuit onus. velut eulogyas reuocāſ domino rerum. ut auaricie legem ſcinderꝫ et medietatem oblationis proprio domino camelorū conſolans eū de animaliū tantorum periculo. ſimulq; dominū dep̄cans ne accideret innocenti viro tanta iactura.

¶ Octaua autem die cum eſſent omnes in vnum collecti ieiuni. vnus qui leues ac tinnulas aures habebat. per flamina ventorum campanule rapiens ſonitū paululū

reticuit. et cum bñ tandē ſonantes ꝯphēde
ret ait. Puto ex altitudine montiū campa
ne ſonātis motus audit᷑. Tūc omnes egreſ
ſi ſenſerūt camelorū aduentus. Gratulatō
mirabilis accidit. leticia fecūda fit de ꝯſola
tione viri. Nam qui defūcta animalia aut
ꝑdita iam lugebat. gaudens de ꝑceptis aīa
libus letabat᷑. Venerunt omnes illeſi: non
triſtes vultu. nec maciē neceſſitatis haben
tes. Suſcepit ergo camelos ſuos homo il
le cū magna gratiarū actōne. et viſis oneri/
bus multo ampli⁹ recreatus exultat. Tūc
⁊ illos amicos et paupes plures ad pran/
dium nobile vocat. eaſdemqꝫ eulogias indi
gentibꝫ diſtribuit quas acceperat. ſed et a/
micis qui aderant ex eis largitus eſt. ⁊ ipē
quoqꝫ benedictōem ſancte iocūditatis acci
piens gaudebat in dño. Ex illo igit᷑ tēpore
vſqꝫ ad mortē Frontonij. ſic diues ipē no/
tato tpe quādo primū miſerat eſcas neceſ/
ſarias ipis dirigebat. et alijs ſic diuitibus
dominus impabat. ut ex omnibus dapib⁹
irrigati nihil dei ſerui cum ſancto Fronto
nio minus haberent. Vigilabant in opibꝫ
dei filij cum patre: ⁊ ſpiritualibus eos ad/
implens dapibus: admonebat quotidie ſer/
mone celeſti. exultans letabat᷑ in domino q̄
ſibi talem dederat intellectū ut auia ſolitu/
dinis loca digne queſiſſet. legendumqꝫ hoc
tradidit multorū ad edificatōem monacho/
ruꝫ. Ille ergo magis erit melior in ꝯſpectu
dei: non quicūqꝫ legerit. ſed qui credēdo do
mini ſeruis ſic fecerit. Mercedē aūt a chri
ſto ihū dño noſtro recipiet qui elemoſinā
paupibꝫ erogauerit. et ſeruos dei recto cor
de intuitus fuerit in gloria dñi noſtri Ihū
xpi. Cui eſt honor et gloria in ſecula ſeculo
rū Amen. ¶ Hec tpe Anthonij impato/
ris geſta ſunt terciodecio anno impij eius

Finit vita ſancti Frontonij.

Incipit vita ſancti Symeōis heremite qui in colūna ſtetit.

SAnctus Symeon ex vtero matris
ſue electus eſt a domino. et medi/
tabatur parere ⁊ placere illi. Erat autē iſte
filius Suſocion nomine. et nutriebat᷑ a pa
rentibꝫ ſuis. Qui cum factus fuiſſet anno
rū tredecim paſcebat oues pris ſui. et vi/
dens eccleſiā relictis pecoribus ingreſſus ē
audiuitqꝫ aplm ibi legi. interrogāſqꝫ vnū
ſeniorē ait. Domine qd eſt iſtud qd legitur
Senex rñdit ei. Pro ſubſtantia aīe: vt di
ſcat homo timere deū ex toto corde ⁊ ex to/
ta mēte ſua. Dixit btūs ſymeon. Quid eſt
timere deuꝫ. Dixit ei ſenior. Quare me fla
gitas fili. Et ille q̄ſi deū inq̄t interrogo te.
Iſta ei que a te audio diſcere volo. qꝛ igna
rus ſum et ſtultus. Rñdit ei ſenior. Fili. ſi
q̄s ieiunauerit iugiter ⁊ obſeruatōes fece/
rit ꝑ momēta. ⁊ hūiliauerit ſeipm oīm hoī.
⁊ nō dilexerit aurū neqꝫ ꝑentes neqꝫ veſti
menta: neqꝫ poſſeſſiōes. ⁊ honorat prēꝫ et
matrē: ⁊ ſacerdotes dei ꝓſequit᷑. hic heredi
tabit regnū eternū. Et q̄ ecōtrario iſta non
cuſtodit hic hereditabit tenebras exterio/
res. quas parauit de⁹ dyabolo et angelis ei⁹.
Iſta oīa fili in monaſterio exaggerant᷑. Au
diens h̄ btūs Symeō cecidit ad pedes e⁹
dicēs. Tu es pr̄ me⁹ et mater mea et do/
ctor operum bonorū. et dux ad regna celorū
tu eīm acq̄ſiſti aīam meā q̄ iā mergebat᷑ ī ꝑ/
ditōem. Dñs reddat tibi viciſſitudinē ꝓ
anima mea. Iſta ſunt eīm q̄ edificant. Ego
aūt iam nūc vadam ſicut docuiſti in mona
ſteriū vbi deus voluerit. et fiat volūtas ei⁹
in me. Dixit illi ſenior. Fili priuſ q̄ꝫ ingre/
diaris monaſteriū audi q̄ dico. Tribulati/
onē habiturus es. neceſſe eſt eīm te fuſte et
vigilare in nuditate. ⁊ indeſinēter ſuſtine/
re mala. et iterū ꝯfortand⁹ es. vas ꝑcioſuꝫ
deo. Et ſtatim exiens btūs Symeon de ec
cleſia. ibat in monaſteriū ſancti thimothei
magnifici viri. et ꝓcidens aū fores mona/
ſterij iacebat ꝑ dies quinqꝫ nō manducans
neqꝫ bibens. ⁊ die q̄nta egrediēs abbas thi
motheus interrogauit eū dicēs. Unde es
fili. aut quos parentes habes qui ſic afflict⁹
es. aut quod eſt nomen tuū. ne forte aliquid
mali geſſeris. aut forſitan ſeruus ſis et do/
minum tuū fugis. Tunc beatus Symeon
cum lacrimis dixit. Nequaquam domine.
ſed opto vt ſim ſeruus dei ſi ipſe voluerit.

quia volo ſeruare animã meam perditam.
Iube ergo me introire in monaſteriũ ⁊ om-
nibꝫ deſeruire. noli me foris diutius dimit-
tere. Tunc apphenſa manu eius introdu-
xit eũ abbas in monaſteriũ dicẽs fratribꝰ.
Filioli mei ecce trado vobis iſtũ fratrẽ: do-
cete eũ canones monaſterij. Fecit aũt ĩ mo-
naſterio q̄ſi mẽſes q̄ttuoꝛ viuens omnibus
ſine q̄rela. in quibꝫ pſalteriũ ex integro mẽo-
rie ↄmẽdauit q̄tidie pcipiens cibũ diuinũ.
Cibũ vero quez ſimul cũ fratribꝫ accipiebat
tacite paupibꝫ erogabat. nõ ſolicitus đ cra-
ſtino. Fratres ergo ad veſperã. ille vero ſepti-
mo die cibũ ſumebat. ℞ ¶ Una autez
dierũ egreſſus ad puteũ aquã haurire. ſum-
pſit funẽ de ſitula vnde fratres aquã hau-
riebant. et inuoluit eũ toto corpi ſuo nudo
a renibꝫ vſqꝫ ad collũ. et ingreſſus dič fra-
tribꝫ. Exiui haurire aquã: et nõ inueni fu-
nẽ in ſitula. Et illi dixerũt. Tace frater ne
forte agnoſcat abbas quouſqꝫ tpus ꝑtere-
at. Putrefactũ eſt aũt corpus eiꝰ de obliga-
tõe et aſpitate funis. qꝛ ſecabat eũ vſqꝫ ad
oſſa. ingreſſus eſt eñ in carnẽ ita ut vix ap-
pareret. Quadã aũt die exeũtes aliqui de
fratribꝫ inuenerũt eum cibũ ſuũ dantẽ pau-
pibꝫ. ⁊ regreſſi dixerũt abbati. Unde nobꝭ
adduxiſti hoĩem iſtũ. nõ poſſumus abſtine-
re ſicut ille. de dñica enim in dñicã ieiunat.
Cibos quos accipit paupibus erogat. ſed
⁊ fetoꝛ grauiſſimus egredit̃ de corpe eius.
ita vt nullus iuxta eũ ſtare poſſit. et cũ am-
bulat vermes de corpe eius cadunt. lectuſqꝫ
eius plenus eſt vermibꝫ. Tunc exiẽs abbas
inuenit ſicut illi dixerũt. Cui ait. Fili q̄d ẽ
quod dicũt fratres de te. Nõ tibi ſufficit ie-
iunare ſicut nos. Aut nõ audiſti euangeliũ
de doctoribus dicẽſ. qꝛ nõ eſt diſcipulꝰ ſup
mgr̃m. erit aũt oĩs ꝑfectus vt ſit ſič doctoꝛ
eius. Dic mihi fili. fetoꝛ iſte vnde ꝓcedit.
Stans beatus Symeon nihil reſpondit
Et iratus abbas iuſſit eũ ſpoliari. ⁊ inuene-
rũt funẽ circa corpꝰ eius. ita ut nihil pare-
ret de eo niſi ſummitas tñ. Exclamãs aũt
abbas voce magna dixit. Unde nobis ad-
uenit iſte hõ. deſtruere volẽs regulã mona-
ſterij. Rogo ḡ te diſcede hinc ⁊ pge q̄ vis
Cũ multo tñ doloꝛe ⁊ laboꝛe tulerũt a coꝛ-

poꝛe eiꝰ funẽ de quo erat inuolutus vna cũ
carne eius putrida. Faciẽtes aũt illi ſtudiũ
ꝑ multos dies ſanauerũt eũ. ¶ Sanatus
autẽ poſt hec exiuit de mõaſterio nullo ſci-
ente. et ingreſſus eſt puteũ deſertũ vbi nõ
erat aqua: nõ lõge a monaſterio vbi ĩmun-
di ſpũs inhabitabãt. et ipa nocte reuelatuz
eſt abbati ꝙ multitudo ꝓploꝝ circũdarent
monaſteriũ ſuũ cũ fuſtibꝫ et gladijs dicẽtes
Da nobis ſeruũ dei ſymeonẽ thimothee.
ſin autẽ incendemus te cũ monaſterio tuo.
q̄ñ exaſpaſti hoĩez iuſtũ. Qui euigilãs ait
fratribꝰ. Filioli mei viſionẽ vidi et multũ
turbatus ſum in ea. Et in alia nocte vidit
multitudinẽ viroꝝ fortiũ aſtantiũ ⁊ dicen-
tiũ ei. Da nobis ſeruũ dei Symeonẽ. dile-
ctus eſt eñ deo ⁊ angelis. Quare illũ vexa-
ſti. maioꝛ te eſt apud deũ. omnes eñ ãgeli
ↄtriſtant̃ ꝓpter illũ. Ipm aũt ꝓponere ha-
bet deꝰ in mũdo. ita ut ꝑ illũ multa ſigna fi-
ant q̄lia nemo fecit. Tũc exurgẽs abbas cũ
magno timoꝛe dixit fratribꝰ. Req̄rite mihi
hoĩem illũ. et adducite in hũc locũ ne forte
oẽs moriamur ꝓpter illũ. Uere eñ ſanctꝰ
dei ẽ. mirabilia eñ magna vidi ⁊ audiui đ
illo. Tunc oẽs monachi exierũt eũ querere
⁊ oĩa ꝑluſtrãtes ⁊ nõ inueniẽtes renuncia-
uerũt abbati dicẽtes. Nullũ locũ reliq̄mꝰ
vbi eũ nõ queſiſſemꝰ niſi tantũ in deſto pu-
teo. Rñdit abbas. Rogo vos frẽs ite ad ꝑ-
q̄rendũ eũ. ſed ⁊ ego vadaz vobiſcũ. Uere
ſctũs et ſeruus dei eſt. Et ſumẽs ſecũ q̄nqꝫ
ex illis venit ad puteũ. ⁊ faciẽs oꝛõez deſcẽ-
dit cũ fratribus in puteũ. Uidẽſqꝫ illũ be-
atus Symeon cepit rogare dicens. Rogo
vos ſui dei dimittite me vna hoꝛa ut red-
dam ſpiritũ meum. adhuc enim modicum
deficiẽs ẽ. valde enim fatigatur aĩa mea.
quoniã exaſperaui dominũ. Dixitqꝫ ad illũ
abbas. veni ſerue dei vt deducamus te in
monaſteriũ. cognoui enim de te quia ſeruꝰ
dei es. Illo vero nolente adducunt eũ vi ad
monaſteriũ. et omnes ꝓſternunt ſe ad pe-
des eius flentes et dicẽtes. Peccauimꝰ in
te famule dei indulge nobis. Beatus autẽ
Symeon gemebat dicens. Quare graua-
tis infelicem et peccatoꝛẽ. Uos autẽ eſtis
ſerui dei et patres. Stetit aũt ibi q̄ſi annũ

vnum. ¶ Poſt hec egreſſus occul-
te ꝑgit nō longe a monaſterio. ibiq; multo
tp̄e fuit. edificauitq; ſibi clauſuraz ex lapi-
de ſicco. ibiq; fuit annos tres. ꝛ veniebant
ad eū multi ad orōnem. Deinde fecit colū-
nellā cubitorū q̄ttuor. ſtetitq; in ea ānos q̄t
tuor. Creſcebat aūt de eo fama ſancta ꝑ or
bem terre. et faciūt ei colūnam habentē cu-
bitos duodecim. et ſtetit in ea ānos duode
cim. Rurſumq; fecerūt colūnam cubitorū
viginti. ſtetitq; in ea ānos duodecim. Tūc
ꝯgregati ſunt omnes habitatores loci illi⁹
ꝛ edificauerūt iuxta ipām colūnam baſili-
cas duas. et columnā cubitorū triginta. et
ſup ipām ſtetit annos q̄ttuor. et cepit v̄tu-
tes facere. Multi languidi veniebāt ad eū.
ꝛ demonia habentes: ꝛ curabat eos. ceci vi
ſum recipiebāt. debiliū manus reſtituebāt
ſurdi auditū recipiebant. leproſi mūdabāt
Multas hic gentes inclinauit ad fidē xp̄ia-
nam. i. ſaracenos. perſas. armacenos ꝛ la-
otḣos ſiḃ et allophilos: audiēteſq; de eo ꝛ
de v̄tutibꝫ eius ꝯueniebāt ꝛ adorabāt eū.
Tūc inuidus dyabolus trāſformauit ſe in
ſpeciē angeli. fulgens in ſplēdore cū eq̄s ig-
neis. ꝛ currus igne⁹ apparuit iuxta colūnā
vbi ſtabat btūs Symeon. illuxitq; cū ful
gore et ſplēdore q̄ſi ſpecie angeli fulgēs. et
dixit dyabolus blādis ſermōibus. Sime-
on audi v̄ba mea que tibi dn̄s mandauit.
Miſit me angelū ſuū cū curru igneo ꝛ eq̄s
igneis ut rapiā te quō rapui helyā. Tēpus
tuū iam eſt. ꝛ tu ſimiliter aſcēde iā mecuz
ī currū. quia dn̄s celi et terre trāſmiſit hūc
Aſcendam⁹ ꝑiter in celos. vt videāt te an
geli et archangeli cū maria m̄re dn̄i. cū apo
ſtolis ꝛ martiribꝫ: ꝯfeſſoribꝫ et ꝓphetis. q̄z
gaudent videre te vt ores dn̄m q̄ te fecī ad
imaginē ſuā. Etiā locutus ſum tibi ne tar
des aſcēdere. Sic ſymeon ꝯpleta orōne di-
xit. dn̄e vis rape me pctōrē in celū. Et ele-
uauit dexterū pedem vt aſcēderet in currū
leuauit dexterā manū et fecit ſignaculū xp̄i
Cū ſignū crucis feciſſet ꝯtinuo dyabolus
nuſq; ꝯparuit. cum argumēto ſuo euanuit
ſicut puluis añ faciē venti. Tunc intellexit
Symeon artē eſſe diaboli. Reuerſus ḡ in
ſe dixit pedi ſuo. nō reuerteris retrorſū hic

ſed ſtabis hic vſq; ad obitū meū donec ac-
cerſiat dn̄s me peccatorē. Interea dyabol⁹
in frigore appoſuit vulnus ſup femur eius
ꝛ putrefactū eſt. ita ut multitudo v̄mium
ſcaturiētes de eo deſcēderent de corpore ei⁹
decurrebantq; de pedibꝫ ei⁹ in columnā. et
de colūna in terrā. Anno aūt integro ſtetit
in colūna ſup vnū pedem. Quidā aūt iuue
nis aſtitit ei Anthonius noīe q̄ vidit ꝛ ſcri
pſit hec. Iuxta p̄ceptū illius colligebat ver
mes q̄ cadebant ad terrā. et porrigebat illi
ſurſum. At ille ponebat eos ſibi in ipō vul
nere ad ſimilitudinē iuſti Iob dicēs. Mā
ducate qd̄ vobis dn̄s dedit. ¶ Au-
diens aūt baſilicus rex ſaracenoꝝ famā ei⁹
venit ad eū. Videns aūt illū ſtantem ſurſū
et orantē. ſubito cecidit vermis de corpore
eius. At ille currēs apphendit eū in fide ꝛ
poſuit ſup oculos ſuos. Et videns Syme
on ait. Quare hoc feciſti vir illuſtris ꝛ me
grauaſti. Vermis eſt eñi de corꝑe meo pu-
trido. Et cum hec audiſſet rex baſilic⁹ aperi
ens manū ſuā inuenit margaritā p̄cioſiſſi-
mā. Et dixit ad btm̄ Symeonē. Nō ē v̄-
mis putridus ſed margarita p̄cioſiſſima.
Cui ille r̄ñdit. Homo ſcḋm fidem tuā data ē
tibi. et bñdicet̄ in manibus tuis oīb⁹ die-
bus vite tue. Et ita regreſſus eſt hō ille ple
nus fide. ¶ Poſt multū v̄o tp̄is audiēs
mater ei⁹ famā de eo venit videre eū. ſ3 ꝓ-
hibita eſt videre eū. q̄z locū illū mulier nō
ingrediebat̄. Cū aūt audiſſet btūs Syme
on vocē matris ſue dixit ei. Suſtine mater
modicū tp̄us. et ſimul nos videbim⁹ ſi de
us voluerit. At illa hec audiēs flere cepit.
et rogare ut eum videret. et ſolutis crinib⁹
increpabat eū dicēs. Fili q̄re hoc feciſti. ꝓ
vtero quo te portaui ſatiaſti me luctu. ꝓ la
ctatōe qua te lactaui dediſti mihi lacrimas
ꝓ oſculo quo te oſculata ſuz dediſti mihi a-
maras lacrimas. ꝓ dolore et labore quem
paſſa ſum impoſuiſti mihi ſeuiſſimas pla-
gas. Et tantū locuta eſt ut nos oēs faceret
flere. Audiens btūs Symeō vocē genitri
cis ſue poſuit faciē ſuā in manus ſuas. ꝛ plo
rauit amare. mandauitq; illi dicens. Dn̄a
mater q̄ſce modicū tp̄us. et videbim⁹ nos
in eterna requie. At illa cepit dicere. Per

chriſtū qui te plaſmauit. ſi eſt poſſibile vi-
dēdi te in tāto tp̄e alienū a me ꝑmitte me
videre te. aut ſi nō vel vocē tuā audiā ⁊ ſta
tim moriar. q᷑ pater tuus in triſticia ꝓpter
te mortuus ē. Et nūc ne me in ip̄a amaritu
dine ꝑdal fili. Hec dicēs p̄ triſticia ⁊ plan
ctu in ſomnū ꝯuerſa eſt. habebat aūt tres di
es et tres noctes. nō ceſſans dep̄cari eum.
Tūc btūs Symeon orauit ad dn̄m ꝓ illa.
⁊ ſtatim reddidit ſpm̄. Colligētes ꝯo cor-
puſculū eius adduxerūt in ꝯſpectu ei⁹. Et
ille flens ait. Dn̄s ſuſcipiat te in gaudio.
q᷑ tribulata es ꝓpter me. et portaſti me in
vtero menſibꝫ nouē atq̄ lactaſti ſimul etiā
et nutriſti cū labore. Hec eo dicēte matris
vultus ſudabat et corp⁹ eius ꝯmotum eſt.
nobis omnibꝫ inſpiciētibꝫ. Ille aūt eleuās
oculos ad celū dixit. Dn̄e deus virtutum
q̄ ſedes ſuꝑ cherubin. et ſcrutaris fūdamē
ta abyſſi. qui ꝯgnouiſti Adam anteq̄ eſſet
q̄ ꝓmiſiſti regni celorū diuitias diligētib⁹
te. q̄ locutus es moyſi in rubo ignis. q̄ bn̄-
dixiſti abrahā patrē noſtrū. qui introducꝫ
in ꝑadiſum aīas iuſtoꝝ ⁊ aīas impioꝝ mer
gis in ꝑditōem. q̄ duos leones hūiliaſti. et
fortia caldeoꝝ incendia mitigaſti ſeruis tuis
q̄ helia corui deferētibꝫ eſcā pauiſti. ſuſci-
pe aīam eius in pace. ⁊ colloca eā in locum
patrū ſanctorū. q᷑ tibi eſt ptās in ſecula ſe-
culorū. Q ¶ Poſt hos ꝯo dies rurſuꝫ
fecerunt ei colūnā habentē cubitos quadra
ginta. ⁊ ſtetit ſuꝑ ip̄aꝫ annos ſedecim vſq̄
ad obitū ſuū. In quo tp̄e draco grādis ni
mis habitabat iuxta eū in ꝑtibꝫ aquilonis
vnde nec herba ibidē naſcebat᷑. cui etiā in-
trauit lignū ī oculo dextro. Et ecce quadā
die veniebat cecus ille draco et trahens ſe
applicuit ad habitaculū in quo vir dei mo-
rabat᷑ totus in gyrū ſe ꝯplicans q̄ſi veniam
poſcens. humiliatoq̄ capite iacebat. Quē
beato Symeone intuēte ſtatim exiuit d̄ o-
culo eius lignū habēs cubitū vnū. Viden
tes autē oēs glorificauerūt deū. tn̄ ab eo
fugierūt ꝓpter metū. Sed beſtia ip̄a inuol-
uit ſe: et māſit in vno loco imobilis q̄dīu
omnis ꝑplus ꝑtranſiret. Deinde ſurgens
adorauit oſtiū monaſterij fere ꝑ duas ho-
ras. et ſic reuerſa eſt in cubile ſuū ⁊ neminē
leſit. ¶ Mulier q̄dam ſitiēs nocte venit ad
ydriā aquam bibere in q̄ erat ꝑuulus ſerpēs
⁊ bibens deglutiuit illū et creuit ī vtero ei⁹
Sed multi medici et incātatores ⁊ magi
adhibentes ſtudiū nihil ꝓfecerūt. Poſt a-
liqd̄ ꝯo tp̄us adducit᷑ ad ſctm̄ Symeonē
At ille iuſſit eā poni in terrā et de aq̄ mona
ſterij in os eius mitti. Tūc exclamauit for
titer. et ſtatim exiuit de ore eius ſerpēs. cui⁹
lōgitudo erat cubitorū triū. Eadē hora cre
puit ſerpens. qui etiā ad multorū teſtimo-
niū ſuſpenſus eſt ibi ſeptē diebꝫ. Et ſana fa
cta eſt mulier ex illa hora. Virtutes ei⁹ q̄ſ-
uis alicuius facundia enumerare vix vale-
at. tamē ꝓut ſunt vires oīno ſilētio eas
tegi minime patiar. Factū eſt aūt vt aqua ī
loco illo nō inueniret᷑. et totus ꝑplus ꝑicli-
tabat᷑. et omnia aīalia p̄ aque penuria. Vi-
dens ꝯo ſanctus Symeō ꝯtritōem eorū
ſtetit ad orōem. Circa decimā aūt diei ho-
ram ſubito dirupta eſt terra. ⁊ factū ē cha
os magnū ab oriētali ꝑte ip̄ius monaſterij
⁊ inuēta eſt quaſi ſpelūca ineſtimabilē mul
tam habens aquā. Tūc iuſſit fodi ſeptē cu
bitis. et ex eo tp̄e ſuꝑabundauit aqua in illo
loco vſq̄ in p̄ſentē diē. Quo in tp̄e expe-
tētes q̄dam delōge orōem ip̄ius et: oꝑa me
ridiana hora diuerteret paululū ad vmbra-
culū arboris ꝓpter eſtū ad repauſandū. Cū
q̄ ſederēt ecce ſubito p̄gnans cerua p̄teri-
bat ſecus illos. et dixerūt ad illā. Per ora-
tionem ſancti Symeonis te ꝯiuramus mo
dicū ſta vt te ꝯp̄hendam⁹ Que ſtetit eadē
hora. Apprehēdenteſq̄ eā occiderūt ⁊ ꝯme
derūt partem aliquā ex ea. ſtatimq̄ obmu-
tuerūt. ⁊ ſic veniebāt ſicut et cerua illa. Cur-
rentes aūt venerūt ad ſanctū Symeonē:
portātes coriū ei⁹. et fecerūt ibi duos ānos
⁊ vix aliqn̄ ſanitatē recipe potuerunt. Ini
quū eſt enim peccatū eorū recitare. Coriuꝫ
autē cerue ſuſpenderūt ibi ad teſtimoniuꝫ
multorū R ¶ Sed ⁊ pardus imanis e-
rat in locis illis q̄ et hoīes ⁊ aīalia interfici
ebat. et in giro omnia vaſtabat. Venientes
aūt hoīes loci illius ad ſanctū Symeonem
nūciauerūt ei: q̄ tāta ac talia mala pardus
operaretur. Tunc ſctūs Symeon iuſſit de
terra vel de aqua monaſterij aſpergi in illa

loca. Et factũ eſt. Exꝗrẽtes ꝟo poſtmodũ
inuenerunt ipm̃ pardũ iacentẽ mortuum.
⁊ om̃es glificauerũt deũ Symeõis. Quẽ
cũqꝫ tamẽ ſanabat pcipiebat illi dicẽſ. Ua
de in domũ tuã. et honorifica deũ ꝗ te ſana
uit. ⁊ ne audeas dicere ꝙ te Symeõ cura
uerit. ne tibi ſubito deterius ꝯtingat. et ne
pſumas iurare ꝑ nomẽ dñi. qꝛ graue pecca
tũ ẽ. ſꝫ in me humili et peccatore iura ſiue iu
ſte ſiue iniuſte. Quam ob cauſam oẽs oriẽ
tales et barbare gẽtes ꝗ ſunt in illis regio
nibꝫ ꝑ eum iurãt. ❡ Latro ꝗdam de anthi
ochia qui nominabat̃ Jonathas mlta ma
la faciens cũ a multis pſequeret̃ nec poſſet
ſe iam ab illis abſcondere. quaſi leo a facie
multoꝝ pſequentiũ fugiens: ſubito ingreſ-
ſus eſt monaſteriũ: et amplexus columnaꝫ
ſancti Symeonis cepit amariſſime flere.
At ille dixit ei. Quis es aut vñ veniſti hõ
aut cur hic introiſti. At ille. Ego ſum Jo-
nathas latro qui omnia mala feci. veni hic
penitere. Ait itaqꝫ ſanctus Symeon. Ta
liũ eſt regnũ celoꝝ: ſed ne velis me tẽptare:
ne iterũ inueniaris in ſceleribuſ ipſis ꝗ re-
liquiſti. Hec illo dicẽte ecce officiales veni
ebant ab anthiochia dicẽtes. Trade nobiſ
inimicũ et maleficuꝫ Jonathan. ne ſubito
ꝯmoueatur ciuitas in ſeditõem. Beſtie em̃
parate ſunt ad deuorandũ eum. Reſpõdit
eis ſanctus Symeõ. Filioli mei ego nõ ad
duxi eum huc. quoniã ꝗ adduxit euꝫ maior
nobis eſt. et iſtis talibꝫ ſubuenit. etenim ta-
lium eſt regnũ celorũ. Et ſi poteſtis intra-
re rapite eũ hinc. Ego autẽ non poſſuꝫ. qꝛ
timeo eũ qui illum miſit ad me. Audiẽtes
autem hec viri illi regreſſi ſunt cum timore
magno. et renunciauerũt om̃ia anthiochie.
Sed ionathas latro ꝑ ſeptem dies ample
xãs et tenens columnã dicit ad beatũ ſy-
meonem. Domine ſi iubes ambulare volo
Reſpõdit illi iuſtus. Iterũ in ipſa mala fe-
ſtinas. Dixit illi Jonathas. Nõ dñe. ſed
tp̃us meũ impletũ eſt. Et ſic loqñs cum eo
reddidit ſpiritũ. Et volẽtes eũ ſepelire iu-
xta monaſteriũ. ecce alij officiales veniebãt
ab anthiochia ꝓpter illũ. et ceperũt clama
re et dicere. Da nobis inimicũ nr̃m. Om̃iſ
enim ciuitas turbata eſt ꝓpter illũ. Reſpõ

dit eis btũs Symeõ. Qui illũ adduxit ve
nit cũ multitudine celeſtis militie. ꝗ potẽs
eſt in tartarũ mittere ciuitatẽ vr̃am cũ ha-
bitantibꝫ in ea. qui etiã hũc recõciliauit ſibi
⁊ ego timui ne ſubito occideret me. Ne er
go amplꝰ fatigetis me humilẽ et paupem
Et ita cum timore regreſſi ſunt: nũciantes
om̃ia que viderãt ⁊ audierãt. S ❡ Pꝰ
paucos vero annos factũ eſt vna die. h̃ eſt
ſexta ſabbati. et inclinauit ſe ad oratõem: ſu
ſtinẽs tres dies. i. ſexta: ſabbato et dñico.
Tunc ego pauefactus aſcẽdi ad ipm̃. et ſte
ti in ꝯſpectu eius. dixiqꝫ ad eũ. Surge do-
mine bñdic nos: qm̃ ꝑplus tres dieſ ⁊ tres
noctes habet expectans benedictõem a te.
Et nõ reſpondit mihi. Et rurſus aio ad eũ.
Quare me ꝯtriſtas dñe. aut quid offendi.
Supplico mitte mihi manũ aut forſitã iaꝫ
a nobis migraſti. Et ſentiẽs ꝙ nõ loqueba
tur mihi: cogitaui vt nulli dicerẽ qꝛ time-
bã illũ tãgere. Et ſtãs quaſi hora media in
clinaui me et poſui aurẽ meã ad auſcultan-
dum. ⁊ nõ erat flatus niſi tantũ quaſi odor
multoꝝ aromatũ aſcẽdebat de corꝑe eius.
et ſic intellexi qꝛ requieuit in dño Et hebe
factus planxi amariſſime. Et inclinãs me
oſculatus ſum oculos eiꝰ. et barbã ꝯplexus
crineſqꝫ capitis eiuſ. et increpãs dixi. Cui
me dñe derelinquis vel vbi reqram tuã an-
gelicã doctrinã. Quale reſponſũ reddã ꝓ
te. aut cuius anima reſpiciat columnã ſine
te et nõ lugeat. Quale reſponſũ reddam in
firmiſ quãdo veniũt ⁊ requirũt te hic ⁊ nõ
inueniũt. Quid dicã aut quid loquar ego
humilis. Hodie video te craſtina ꝟo cõſi
dero ad dexterã ſiue ad ſiniſtrã ⁊ nõ inueio
te. Aut quo amictu operiã columnã tuam.
Heu me quãdo veniũt aliꝗ de lõge queren
tes te et nõ inueniũt. Et ꝑ multa triſticia
obdormiui. Statimqꝫ apparuit mihi di-
cens. Non derelinquã columnã hanc nec
locũ et montẽ hunc benedictũ in quo illu-
minatus ſum. ſed deſcẽdens ſatiſfac ꝑplo.
et annũcia de me anthiochie ſecrete: ne tu-
multus fiat in populo. Ego enim requieui
ſicut dñs voluit. Tu autẽ ne ceſſes miſtra
re in hoc loco. et reddet tibi dñs mercedeꝫ
in celis. Sꝫ nec moleſtꝰ tibi ſim. Exurgẽs

autē a ſomno pauefactus dixi. Dn̄e memē
to mei in ſancta requie tua. Et ſubleuās ve
ſtimenta eius ꝓcidi ad pedes eiꝰ. et oſcula
tus ſum veſtigia illius. Et tenens manus
eius poſui ſuꝑ oculos meos dicēs. Bene/
dic obſecro mi dn̄e. Et iterū fleui et dixi.
Quales reliquias tollam a te in memoriā
Et hec dicēs motū eſt corpus illius. Ego
autē timui tāgere eum. Et vt nemo ſci
ret deſcēdi celeriter. et fidelē fratrē miſi an
thiochiā ad epiſcopū. Et ſtatim veniēs cū
tribus epiſcopis. ⁊ cū illis Ardaboriꝰ ma
giſter militū cū ſuis. tetendentes cortinas
circa colūnam eius defixerūt veſtimēta ſua
Erant aūt conficta ab auro. Et deponētes
eū iuxta altare ante columnā. colligenteſq̄
ſe aues volabant ſuꝑ columnā clamantes
et q̄ſi lugentes. ita vt omnes viderēt. Plā
ctus etiā ꝑpl'i et iumentorū reſonabat per
miliaria ſeptē. ſed ⁊ montes ⁊ cāpi ⁊ arbo
res ꝯtriſtati ſunt circa loca illa. vbiq̄ eniꝫ
nebula tenebroſa facta eſt ꝑ circūitū. Ego
autē ꝯſiderabā angelū venientē ad viſitā/
dum eū. Circa horā ſeptimā ſeniores ſeptē
loquebanꝰ cū angelo. vultus cuius erat ſi/
cut vulgur. et veſtimēta ſicut nix. Et voceꝫ
eius in timore et tremore tādiu ꝯſideraui
q̄diu audire potui. quid tn̄ fuiſſet ignoro.
Cū autē iaceret ſctūs Symeon in feretro
volens papa anthiochie de barba illiuſ pro
benedictōe aliquid ꝯtingere extēdit manū
ſtatimq̄ arefacta eſt. multeq̄ obſecratiōes
⁊ orōes fiebant ad deū ꝑ eo. ⁊ ſic reſtituta
eſt manus eius. Supponētes autē corpus
feretro cū pſalmis ⁊ hymnis duxerūt an/
thiochiā. Omnis autē ꝑplus qui erat per
circūitū regionis illiꝰ plangebat ꝙ patro/
ciniū tantarū reliquiarū tolleret ab eis. et
ꝙ ep̄us anthiochie iuraſſet vt nemo tāge
ret corpus illiꝰ. Venientes vero in quintuꝫ
miliariū ab anthiochia i vicū qui vocatur
meroe nullus potuit mouere eum. Tūc q̄/
dā homo annis quadraginta ſurdus ⁊ mu
tus ſubito cecidit ante feretrū. ⁊ cepit cla/
mare et dicere. Beneueniſti ſerue dei. tuꝰ
enim aduētus me ſaluauit. ⁊ ſi meruero vi
uere ego tibi ſeruiā omnib' dieb' vite mee
Et eleuans ſe apprehendit vnū de burdoni/
bus qui portabant feretrū. ſtatimq̄ mouit
ſe de loco iſto. Et ita ſanꝰ factus eſt homo
ex illa hora. Peccatū autē hoīs illiꝰ ta/
le erat. Hic amabat vxorē alienaꝫ. et volēs
eam adulterare nō potuit. et mortua eſt et
poſita in monumēto. At ille iuit ⁊ violauit
ſepulchrū eius. ſtatimq̄ obmutuit ⁊ ſurdꝰ
factus eſt. ⁊ obligatus eſt in illo loco annis
q̄draginta. Tunc exeuntes oēs de ciuitate
anthiochie ſuſcipiūt ſuꝑ argentū et auruꝫ
corpus ſcti Symeonis cū pſalmis ⁊ hym
nis. et cū multis lāpadib' portauerūt in ec
cleſiā maiorē. et inde in aliā eccleſiā q̄ voca
tur penitētia. Multe etiā ꝟtutes fiunt ad
ſepulchrū eius magis q̄ꝫ in vita ſua. et hō
qui ſanus factus eſt ibi ſeruiuit vſq̄ in diē
mortis ſue. Multi aūt obtulerūt theſauroſ
epiſcopo anthiochie ꝓ fide. poſcētes reliq̄
as de corpe eius. ſed ꝓpter iuſiurandū mi
nime ꝯſtitit. Ego humilis et peccator An/
thonius inq̄ntū potui lectōem hanc breui/
ter expoſui. Beatus autē qui habet illam
ſcriptā in libro. ⁊ legit in eccleſia ⁊ i domo
dei. Et cū memoriā eius fecerit mercedem
ab altiſſimo recipiet. Cui eſt honor ptās et
virtus in ſecula ſeculoꝝ Amē. Eiꝰ depoſi
tio ſexto kal'. Auguſti celebratꝰ.

Explicit vita ſcti Symeōis heremite.

Incipit vita ſancte Eufraxie virginis.

IN diebus Theodoſij impatoriſ
pijſſimi fuit vir quidā in regia ci/
uitate ſenator noīe Antigonꝰ
eratq̄ impatori genere ⁊ ſocietate ꝯiūctuſ
ſermone ſapiens ſimul ⁊ ope. et bona ſp̄ ꝓ/
cipue ſuadens. vt pie romanis legib' lycie
negocia gubernaret. Erat autē et compaſſi
bilis homo cūctis neceſſaria ꝓhēns. Dili/
gebatq̄ eū princeps non ſolū tanq̄ paren
tē ac ſenatorē. ſed etiā tanq̄ xp̄ianū et piū.
et ſemꝑ ꝯſilia vtilia ꝓferentē. Erat autem
hic locuples vehemēter. ita ut ciuitaſ regia
alium diuitijs: ſermōe et ope ſilem nō ha/
beret. Hic accepit vxorē ex genere proprio

ex eodem im̄piali ſanguine deſcendentem
cui nomē Eufraxia. mulier religioſa ac ti-
mens dn̄m nimis. et eccleſie vacās et of-
ferēs deo p̄ces cum lacrimis. Hec m̄ltos
in op̄e dei fecit ydoneos. multaſq̄ꝫ oblatio
nes in eccleſijs et ſanctuarijs offerebat. Ve
hemēter eam diligebat im̄pator et auguſta
p̄cipue ꝙ ex eorū genere erat. necnō ⁊ mo-
ribus ꝯpoſita ⁊ honeſta et valde religioſa.
Nata eſt autē eis filia et vocauerūt eā no
mine matris ſue eufraxiā. ¶ Cumq̄ꝫ habu
iſſent hanc filiā vna dierū dixit Antigon⁹
eufraxie. Noſti ſoror mea eufraxia qꝛ nihil
eſt iſta vita. nihil diuitie. vanitas hui⁹ ſecu
li tp̄alis. In octoginta nancq̄ꝫ annis homiſ
tp̄us implet cum ruina. diuitie autē in ce-
lo repoſite in infinita ſeculorū ſecula timē-
tibus deū manent. ⁊ priuam⁹ nos illis di-
uitijs mūdanis cogitatōibuſ obligati. ⁊ in
fallacia poſiti tp̄aliū diuitiaꝝ dies noſtroſ
fruſtra ꝯſumimus nihil aīabus noſtris vti
liter acquirētes. Audiens aūt hec eufraxia
dixit Antigono viro ſuo. Et q̄d iubes dn̄e
mi vt faciamus. Cui dixit Antigon⁹. V-
nam filiam ꝑ deū acquiſiuimus: et ſufficiat
nobis. et nequaq̄ꝫ vltra cōueniamus infeli
citati et miſerie ſeculi. ¶ Audiens hec eu-
fraxia ꝯſurgens extēdit manus ad celū. et
ingemiſcens dixit viro ſuo Antigono. Be
nedict⁹ deus qui dignū te fecit timore ſuo:
⁊ ad ꝯgnitōem veritatis adduxit. Vere do
mine ſepius ſupplicaui deo vt cor tuū illu-
minaret. et mentē tuā ꝓ hac cauſa facereꝫ e-
luceſcere. ſed hoc tibi pādere non p̄ſumpſi.
Quia vero ip̄e feciſti principiū iube me vt
loquar. Cui dixit Antigonus. Dic ſoror
mea q̄d vis. Reſpondit. Noſti dn̄e meus
qꝛ ante multas generatōes ap̄l̄us teſtatur
⁊ dixit. Temp⁹ breue eſt. de cetero vt qui
habēt vxores tanq̄ꝫ nō habentes ſint. De-
ficit enim huius ſeculi cupiditas. Ad quā
vtilitatē erūt iſta pecunia et tanta abūdan-
tia poſſeſſionū. Nihil eorū eſt q̄d nobiſcuꝫ
poterit deſcendere in infernū. Cū bono er
go conſilio tuo feſtina multa dare paupib⁹
vt non illud ꝯſiliū quod tractaſti inueniat
infructuoſum. Audiens hoc Antigon⁹ glo
rificauit deū ¶ Cū igit adeptus eſſet opti
mam ꝯuerſatōeꝫ et multa paup̄ib⁹ erogaſ
ſet Antigonus. vnū ſolūmodo annū viuēs
poſtq̄ꝫ ſue renūciauit vxori vitam ſuā pie
diſponens. ꝯpleto anno defunctus ē et ſe-
pultus in pace. Tunc im̄pator p̄iter et au
guſta fleuerunt eū tanq̄ꝫ ex eorū genere de
ſcendentē virū iuſtū et religioſum. Cōpati
ebanť enim et eufraxie nō ſolū tanq̄ꝫ ꝓprie
ꝯſanguinee. ſed etiā qꝛ erat iuuencula. Du
obus nanq̄ꝫ annis et tribus menſib⁹ vixit
cū viro ſuo. naꝫ vno anno ex ꝯſtituto ab al
terutrū abſtinentes ſicut fratres vixerūt.
Igit ſepulto Antigono ab im̄patore ⁊ au
guſta multū cōſolabať eufraxia. Illa vero
ſumens ꝓpriā ſuam filiā dedit eam in ma-
nus im̄patoris et auguſte. et ꝓſtrata ad pe
des eorū cum clamore et magno gemitu di
xit. In manus dei ⁊ vr̄as hanc orphanam
nūc ꝯmendo. Memoriā ergo habētes an
tigoni qui fuit veſter: ſuſcipite eā atq̄ꝫ tue-
mini: ⁊ eſtote ei ī loco p̄ris et m̄ris. Multa
ſiq̄dē flumia lacriaꝝ ⁊ voces miſerūt audi
entes. ita ut etiā p̄cipes lugerēt. ¶ Poſt
paucum vero tēpus a luctu aliquāto q̄ſcē-
tem Antigoni: ſuaſit im̄pator ei. ut filiam
ſuam eufraxiā cuidam ſenatorū ditiſſimo
daret vxorē. Et factū ē ut arras eufraxia
accip̄et. Suſceptis arris puelle etas exp̄e-
ctabať. Erat enim nimis infantula quādo
ſuſcepit arras quaſi annorū q̄nq̄ꝫ. Poſt a-
liquantulū tēpuſ vero cogitauit ip̄e ſenator
vt vxorē antigoni ſibi crederet copulari: et
ꝑ p̄ces aut ꝑ mulieres matronas ꝑſuaſit
auguſte vt ſine noticia principis mitteret
⁊ Eufraxie ꝯiugij v̄ba nūciaret. Que cuꝫ
audiſſet amare fleuit et dixit mulieribus q̄
fuerant deſtinate. Ve vobis in futuro ſecu
lo que mihi talia ꝑſuadetis ⁊ ad talia con
curritiſ ꝯtra mulierē que ſ̄m deū viuere fe
ſtinat. Recedite a me: q̄m extraneā cōuer-
ſatōem vr̄aꝫ nūc egiſtis. Ille v̄o deforma
te diſcedentes nūciauerūt auguſte que ge
ſta ſunt. Cognoſcēs autē im̄pator q̄d factū
fuerat grauiter inuectuſ eſt in auguſtā. ⁊ in
dignat⁹ aduerſus auguſtā dixit. Vere au
guſta extraneam rē ab hac ꝯuerſatōe feciſti
hec ſunt op̄a xp̄iane auguſte. Sic ꝑmiſiſti
deo pie regnare. ſic recordaris antigoni q̄

nobis ſemꝑ vtilia ꝑſuaſit. Alienā rem no-
ſtro imperio egiſti. ꝙ mulierē ī puellari e-
tate cōſtitutā. que pene ſolūmō vno anno
cum viro vixit. ⁊ mox ex ꝯſtituto ꝓpter ce
leſte regnū ſe ab vtriſq; ſepauerūt. tu rur-
ſum ad mundū redire cōpellis. ⁊ neq; timu
iſti deū hāc iniquitatē volēs facere. Quis
ſatiſfaciet hoībus. q: nō ꝑ me factū eſt hoc
Indecentē ⁊ incōgruā feciſti rē. quod nec
oꝑtuit ut meū audiret imperiū ꝓpter ſince
riſſimū meū amicū maxime Antigonum.
Audiens hec auguſta et vultū nimie ꝯfuſi
onis mutans. ſicut lapis fere ꝑ duas horaſ
ſine voce ꝑmāſit. Et facta eſt magna triſti
cia inter impatorē et auguſtā ꝓpter eufra
xiā antigoni coniugē. ¶ Tunc eufraxia ag̃
ſcens q: magna triſticia ꝓpter eā inter im-
patorē et auguſtā fuiſſet effecta vultu oīni
no demiſſo triſtis facta eſt vſq; ad mortē.
⁊ de ciuitate volebat diſcedere. Tunc flēs
acriter dixit eufraxie filie ſue. Filia mea ha
bemus in egipto copioſam magnāq; ſubſtā
tiā veni eamus illuc. et viſitemus p̄ris tui
poſſeſſiones. ⁊ mea oīa tua ſunt filia mea
Tunc ĝ cū filia ſua Eufraxia de regia ciui-
tate diſceſſit principe neſciēte: et venit in
egiptū. illic quoq; morabat̃. et ſua p̄dia cre
bro viſitabat. Et ꝓfecta eſt in interiorē the
baydē cū ꝓcuratoribꝫ ſuis atq; miniſtris:
habentibꝫ curā ſuarū rerū. Que etiā il-
lic vacās in ſanctuarijs: et multas oblati-
ones illic offerēs. ꝑ monaſteria virorū ac
mulierū: ⁊ multas pecunias erogabat.

¶ Erat aūt monaſteriū mulierū in
vna ciuitate habēs arbitria centū triginta
de quibꝫ magnas ⁊ mirabiles ꝟtutes ho
mines p̄dicabāt. In illo nāq; monaſterio
nemo guſtabat vinū. nulla illarū pomū ede
re aut vuas aut ficus aut aliquid hmōi bo-
norū q̄ terrena naſcunt̃ vbertate guſtabat.
Quedā aūt earū abrenūcians ſeculo neq;
oleū edere volebat. quedā eaꝝ a veſpa vſq;
ad aliā veſperā ieiuniū ꝓtrahebant. alie ve
ro pꝰ biduū edebant. alie vero poſt triduū.
Nulla earū pedes ſuos abluebat. aliquāte
ꝟo audientes de balneo loq̄ irridentes. cō
fuſionē et magnā abominatiōem ſe audire
iudicabāt. q̄ neq; auditū ſuū ꝟ audire pati
ebant̃. Unaqueq; vero earū ſtratū in ter-
ra habebat. ciliciū paruulū vnius cubiti la
titudinis et lōgitudinis triū. et paululū in
ipſis requieſcebant. Erant autē ⁊ veſtes ea
rum de cilicio vſq; deorſum: obſtringētes
pedū extremitates. Quantūcunq; poterat
vnaqueq; laborabat. Et cū aliquā earū ali
quando cōtigerat infirmari nō ei fomentū
aut adiutoriū medicine conferebat̃. ſed ſi
quam cōtigiſſet egrotari: tanq; maximam
benedictōem a deo accipiebat. ⁊ tolerabat
languorē donec eam medicina dñica ꝑue-
niret. Nulla earū ianuas exiebat. Erat aūt
ianuatrix ꝑ quā rūſa omnia fiebāt matura
multeq; ſanitates ibi fiebant. Harū q̄dem
Eufraxia diligēs ꝯſiliū ſanctarū mulierū
ꝓpter mirabilē ꝯuerſatōem earū ſepiuſ ad
ipm monaſteriū ꝑgebat. tymiamaq; illic
offerebat et cereos. ¶ Una quidē dierum
rogabat abbatiſſam: ⁊ priores monaſterij
dicēs eis. Paruā benedictōem volo abſq;
terrore vr̃o p̄bere redditum auri viginti aut
triginta librarū vt oretis ꝓ iſta famula ve
ſtra. et ꝓ antigono patre eiuſ. Cui abbatiſ
ſa reſpondit. Dñā mea matrona ancille tue
nō egent redditibꝫ: neq; pecuniā concupi-
ſcunt. Propterea nāq; omnia reliquerunt
⁊ cūcta deſpiciūt in hoc ſeculo ut eterniſ bo
nis frui mereantur. ⁊ nihil poſſidere volūt
ne a celeſti regno priuent̃. Sꝫ ne te ꝯtriſtē
aut ſine fructu dimittā paucū oleum ad cā
delas et tymiama in oratoriū cōfer. et hoc
erit nobis ꝓ mercede iuſticie. Et his obla-
tis rogabat Eufraxia abbatiſſam vt oēs
ſorores orarēt ꝓ antigono ⁊ filia eiꝰ eufra
xia. Una vero dierū Eufraxie infanti ab-
batiſſa dixit tēptando. Dñā mea eufraxia
diligis monaſteriū noſtrū et oēs ſorores
Illa reſpōdit. Etiam domina diligo vos.
Dixit ei abbatiſſa rurſum cū ioco. Si nos
diligis eſto nobiſcū in nr̃o ſcemate. Cui in-
fantula dixit. Uere ſi nō contriſtat̃ mater
mea vlterius nō egrediar de loco iſto. Cui
abbatiſſa dixit. Inter nos et ſponſum tuū
quem plus amas. puella dixit. Neq; illū
noui neq; ille me. Uos autē noui ⁊ vos a-
mo. Dicite mihi. Uos autē quē diligitis
me an illū. Ille ꝟo dixerūt. Nos te diligi-

mus et xp̄um dn̄m noſtrū. Puella vero re
ſpondit. Ego vero et vos diligo et xp̄m ve-
ſtrum. Sedebat vero Eufraxia mater eiꝰ
⁊ fluminū lacrimarū eius non erat modꝰ.
Libenter eñi audiebat verba puelle abbatiſ
ſa. quia cū eſſet etate infantula talia loque
batur. Nondū enim ſeptē annos impleue
rat dum cū abbatiſſa loqueret̄ huiuſcemo
di verba. Tunc ingemiſcēs mater ⁊ ama
re deflens ad filiā ſuā dixit. Filia mea veni
ꝑgamus ad domū. quia iam veſpa eſt. Cui
puella dixit. Ego hic maneo cū dn̄a abba-
tiſſa. Dixit abbatiſſa puelle Uade dn̄a in
domū tuam nō potes hic manere. Nō qlꝫ
manere poteſt hic niſi ſe devouerit chriſto.
Cui puella reſpondit. Ubi eſt chriſtꝰ. Jlla
gratāter ei dn̄icam imaginē demonſtrauit
Pergens autē Eufraxia oſculata eſt dn̄i-
cam figurā. et cōuerſa dixit abbatiſſe. Ue-
re et ego voueo me chriſto meo. et vlteriuſ
cū dn̄a mea non vado. Dixit ei abbatiſſa.
Filia non habes vbi hic maneas. et nō po-
tes hic manere. Puella dixit. vbi vos ma-
netis et ego maneo. Et cuꝫ iam veſpa eſſet
⁊ multum mater eius coegiſſet atqꝫ abba-
tiſſa vt ambularet nequaqꝫ potuerunt eam
tollere de monaſterio. Multū ergo crebriſ
diebus mater eius atqꝫ abbatiſſa ei blādie
bant̄. et ꝑſuadere nequiuerunt: vt de mo-
naſterio potuiſſent eā expellere. Nouiſſime
vero dixit abbatiſſa puelle. Filia ſi vis hic
ꝑmanere lr̄as habes diſcere ⁊ pſalterium.
et vſqꝫ ad veſperā habes ieiuniū ducere ſi-
cut vniuerſe ſorores. Puella dixit ei. Ego
⁊ ieiuniū et omnia diſco. ſolūmodo dimit-
te me hic eſſe. Dixit ergo abbatiſſa ma
tri eius. Dn̄a mea matrona dimitte hanc
puellā hic. video enim quia gratia dei illu-
xit in ea. et iuſticia patris ⁊ honeſtas tua.
et oratōes vtrorūqꝫ veſtrū eternā vitaꝫ ꝓ
uidere ei noſcunt̄. Surgens igit̄ eufraxia
et aſſumens filiā ſuam ad dn̄icam eā yma-
ginem adduxit. et extendens manus ad ce-
lum cum magno clamore ⁊ fletu clamauit
dicens. Dn̄e ihū chriſte habe curam huiuſ
infantule. q꞉ te cōcupiuit ⁊ tibi ſe ꝯmenda-
uit. Et cōuerſa dixit ad filiam ſuam. Eufra
xia filia mea. deus ꝗ fundauit immobiles
montes et te quoqꝫ in ſuo timore ꝯfirmet.
Et cum hec dixiſſet in manibꝰ eā tradidit
abbatiſſe. et deflens pectuſqꝫ ſuū tundens
ita receſſit a monaſterio: vt om̄is ꝯgrega-
tio cum ea ploraret. Alia vero die abbatiſſa
ſumens eufraxiam introduxit eā in ſecreta
rium. ⁊ facta orōne ſuꝑ eam induit eaꝫ in-
dumento monachali. et extendēs manus
ad celū ꝓ ea ſupplicauit dicēs. Rex ſeculo
rum qui in ea cepiſti opus bonū. tu perfice
hoc in pace. da vt ambulet ſc̄m nomē tuuꝫ
⁊ fiduciaꝫ inueniat in cōſpectu tuo ſemper
iſta infantula. Tunc et eufraxia mater eiꝰ
orans dixit. Filia mea amaſ hoc ſcemate ve
ſtiri. Cui eufraxia dixit. vtiqꝫ mater mea.
quia ſic agnoui ab abbatiſſa et dn̄e ſorores
dixerunt. hoc ſcema ꝑatris p̄bet diligenti
bus ſe dn̄s ihūs chriſtꝰ. Cui mater ſua di-
xit. Cui deſponſata es ipē faciat te thalamo
ſuo dignam. Et hoc dicens et orās ꝓ filia
ſua valedixit abbatiſſe et ſororibꝫ. et oſcula
ta eſt filiam ſuā. et egreſſa circa morē circū
ibat p̄bens pauꝑibus quod indigebant.

Ubiqꝫ autē diuulgebat̄ Eufraxie
optima ꝯuerſatio q̄ntum cōferret monaſte
riis ⁊ venerabilibꝫ locis. ita ut imperator au
diret. ⁊ omnis ſenatus eam nimis amarēt
atqꝫ glorificarent deū. Audiebant eniꝫ ꝙ
nec piſcem guſtaret nec vinū biberet. Sed
poſt tanta dona que vniuerſis ꝯferebat et
gloriam. a veſpera vſqꝫ ad veſperā ieiuniuꝫ
faciebat. aliquādo ſumens legumē aliquā-
do olera. Poſt paucos autē dies euocās
abbatiſſa matrē puelle dixit ei ſecrete. Do
mina aliquā rem volo tibi dicere: nō te cō
turbet. Cui reſpondit. Domina mea qꝺ iu
bes dic. Dixit abbatiſſa. Uidi enim in ſom
nis antigonū virū tuum in magna gl̄ia cō-
ſtitutum. et rogauit dn̄m ihm̄ chriſtū vt e-
grediaris de corꝑe tuo. et de cetero ſis cuꝫ
illo. et fruaris illa gloria quam antigonus
meruit vir tuus ꝓpter optimā vitam ſuaꝫ
Audiens autem hec reuerſa eſt in domum
ſuam matrona vt religioſa femina. et nō ſo
lum non eſt turbata: ſed leticia magna gaui
ſa eſt. Orabat enim ut ab hūana vita di-
ſcederet ⁊ de cetero eſſet cuꝫ xp̄o. Et mox
vocans filiā ſuam dixit ad eā. Filia mea ſic

mihi dictū eſt a dn̄a mea abbatiſſa. voca
uit me xp̄us: et appropinquerunt dies obi
tus mei. Ecce omnē ſubſtantiā meā et pa/
tris tui dedi in manuſ tuas. diſpenſa eā pie
vt celeſtē poſſis habere hereditatē. Audiēſ
hec Eufraxia a mr̄e ſua. cepit ingemiſcere
⁊ flere dicens. Ue mihi q2 ꝑegrina ſum et
orphana. Dicit ei mater ſua. Filia habes
chriſtū: nec ꝑegrina es nec orphana. habes
⁊ dn̄am abbatiſſam ꝓ matris officio. Ui/
de filia feſtina qđ ꝓmiſiſti adimplere. Deū
time et omnes ſorores honora. ſeruiēs eis
cum om̄i hūilitate. Nunq̄ȝ in corde tuo co
gites de ſanguīe regio ſū. nec dicas. debēt
mihi ſeruire. Pauꝑ eſto in terra ut in celo
diteris. Ecce omnia ſub manibꝫ tuis ha/
bes. Poſſeſſiones ⁊ pecunias in monaſte/
riū cōfer ꝓ patre tuo et ꝓ me. ut inueniamꝰ
miſericordiā apud deū. ⁊ liberemur ab eter
no ſupplicio. Hec ꝑcipiens filie ſue: tercia
die defuncta eſt. ⁊ ſepelierūt eam in mona
ſterio in monumēto. ¶ Audiēs im/
ꝑator q2 mortua eſſet eufraxia vxor Anti/
goni euocās ſenatorē cui deſponſata fue/
rat filia eius indicauit ei dicēſ. Quia puel
la cōuerſa eſt in monaſterio. Ille vero roga/
uit imꝑatorē ut ꝑ veredarios ſcriberet pu/
elle. eiq̄ȝ ꝑciperet vt ad ciuitatē veniret ⁊ nu
ptias celebraret. Suſcipiēs aūt Eufraxia
imꝑatoris epiſtolā: manu ꝓpria epiſtolam
aliā reſcripſit ſic habētē. Domine imꝑator
ſuades ne ancille tue vt reſpuaȝ xp̄m ⁊ ho
mini corruptibili et vermibus ꝯſumēdo cō
iungar. q̄ hodie eſt ⁊ cras non eſt. Abſit ab
ancilla tua ut hanc iniquitatē faciā. Qua/
ꝓpter imꝑator dn̄e nō vlterius vos vir il
le fatiget. ego enim xp̄o ꝯſenſi. ⁊ impoſſibi/
le eſt eū me negare. Sed ſupplico ꝑtāti ve
ſtre vt memoriā parentū meoꝝ habeatis.
Idcirco tolle omnē ſubſtantiā ⁊ diſpenſa
pauperibꝫ ſimul ⁊ orphanis. ⁊ da vniuerſ
eccleſijs. Noui enim quia recordaberis pa
rentū meorū maxime p̄ris mei. Audiui enī
quia in palacio nunq̄ȝ a te diuidebaſ. Hoꝝ
ergo recordatōnem habens ſubſtātiā hanc
bene diſpone. Om̄es ꝯſtitutos ſub iugo ſ
uitutis manumitte: et eis legitima ꝯcede.
Manda actoribꝫ patris mei vt om̄e debitū

dimittāt agricolis. qđ a die patris mei vſ
q̄ȝ ad hanc diē reddebāt. vt ſine ſolicitudīe
mearū terrenarū rerū ꝯſiſtens: xp̄o ſine q̄li
bet ſeruire valeam impedimēto. cui aīam
meam cōmendaſſe ꝯgnoſcar. Orate ꝓ an/
cilla veſtra tu et auguſta vt merear chriſto
ſeruire ꝓut dignaſ ancillā ſuam. Deinde
ſignans ep̄lam veredario dedit. Qui reuer
tens obtulit imꝑatori relegendā epiſtolaȝ
Quam ſoluens ⁊ relegēs in ſecreto cū au/
guſta multas lacrimas ambo effuderūt ni/
mis orantes ꝓ eufraxia. Mane autē facto
ꝯuocans imꝑator omnē ſenatū et patrē pa
riter eufraxie ſponſi iuſſit corā ep̄lam lege
re. Illi vero audientes ep̄lam omnes ſunt la
crimis repleti. et velut ex vno ore dixerūt.
Uere dn̄e imperator filia eſt Antigoni et
eufraxie genus tuū. ⁊ ex ſanguine eius eſt
hec puella. Uere religioſoꝝ parentū religi/
oſa eſt filia. ſancte radicis ſanctuſ eſt ramꝰ
⁊ omnes quaſi ex quadā cōcordia glorifica
uerunt deū. et ꝓ puella ꝑiter orauerunt. et
nequaq̄ȝ vlterius ſenator ille viſus eſt im
portunus. Imꝑator ergo cūcta diſponens
pie. et res puelle bene diſtribuēs. et ip̄e de
functus eſt. et cū ſuis p̄ribus ſepultus eſt ī
pace. ¶ Eufraxia vero magnificabatur
et ſcd̄m deum ꝯuerſabaſ abſtinēs vltra men
ſurā ſuam. Erat enī annorū duodecim. et
ad certamina ſe fortiter exercebat. Et pri/
mū q̄dem a veſpera vſq̄ȝ ad veſperā come/
debat. deinde poſt biduū poſtea pꝰ triduū.
Nulla alia ꝑter illā triclinia mundabat. et
cubicula ſororū extergebat. aquā ad coq̄nā
ip̄a portabat. ¶ Hec autē cōſuetudo erat ī
monaſterio. Si quādo contigerat aliquaȝ
ſororē temptari a dyabolo ꝑ ſomnū: mox
abbatiſſe pandebat. illa vero cum lacrimis
deū poſtulabat ut dyabolus ab ea recederet
iubebatq̄ȝ ut lapides portaret. et ſubſtratū
ſub ſago cinerē ſuꝑ ciliciū ſpargeret. et ita
dormiret vſq̄ȝ ad decimū diē. Una vero di
erum ip̄a a dyabolo temptata eſt. et ſuppo
ſuit ſtratui ſuo cinerē. Uidens aūt abbatiſ
ſa cinerē ſub ſtratu eufraxie: riſit. et ait ad
vnam ſororū ſeniorē. Uere hec puella tem
ptari cepit. Et orās abbatiſſa dixit. Deus
qui creaſti eam ſcd̄m tuā voluntatē tu eaȝ in

tuo timore ꝯforta. Et vocans eã abbatiſſa
dixit ad eam. Quare nõ indicaſti mihi tē-
ptatõnem dyabolicã. Illa vero cadens ad
pedes abbatiſſe dixit. Ignoſce mihi domi-
na mea. q2 confuſa ſum indicare tibi hanc
cauſam. dixit ad eã abbatiſſa. Filia mea ec-
ce pugnare cepiſti. viriliter age vt vincas
⁊ coroneris. Poſt paucos vero dies denuo
temptata eſt. et narrauit alicui ſorori noīe
Iulie que multũ diligebat eufraxiã q̃ etiaz
in certaminib9 eam exercebat. Dixitq3 ei
Iulia. Dña mea eufraxia nõ abſcõdas hoc
abbatiſſe. ſed refer hoc ut oret ꝓ te. Omnes
ergo temptamur a dyabolo. ſed ſperem9 in
xp̃i noīe q2 vincimus eũ. Ergo ſoror mea
nõ moreris. ſed indica abbatiſſe cauſaz et
noli ꝯfundi. Audiens aũt hec eufraxia gra-
tias egit iulie: et dixit ad eã. Adiuuet te de-
us ſoror. quia edificaſti me ⁊ meã animam
ꝯfortaſti. Uere ingredior et cauſam domi-
ne abbatiſſe ꝓnũcio. Dixitq3 iulia. Etiam
ſic fac ut oret ꝓ te et adiiciat tibi abſtinen-
tiam. Illa vero ingrediēs indicauit abba-
tiſſe cauſam. Dixitq3 ei abbatiſſa. Nõ ꝑti-
meſcas filia omne bellũ dyaboli quo cõtra
nos nitit̃. Certa igit̃ fortiter immobili aīo
et nõ ꝑualebit aduerſum te. Multũ enim
ab eo temptãda es. ſed certa vt vincas. vt
victorias et triũphos accipias a ſpõſo tuo
xp̃o. ⁊ quantũ potes adiice abſtinẽtie tue.
Qui eñ ꝑcipue decertat ꝑcipue dona ꝑci-
piet. Poſt aliquantulũ vero tp̄is ſpacium
interrogauit eã abbatiſſa dicēs. Poſt q̃t
dies ꝯmediſti filia. Puella dixit. poſt tres
dies dña mea. dicit ei abbatiſſa. Adiice ad-
huc vnũ diē. Illa vero iuſſionē eius cũ ma-
gna leticia ſuſcipiens diſceſſit. Cũq3 facta
eſſet annorũ viginti etate ꝯfortabat̃ ⁊ ꝑua-
lebat. Erat enim nimis ſpecioſa tanq̃3 vera
matrona et ſanguine regio ꝓcreata. A C
Denuo ſiq̄dem temptata indicauit abbatiſ-
ſe cauſam. Dixitq3 ei abbatiſſa. Noli time-
re filia deus tecũ eſt. Erat autē in aula mo-
naſterii aceruus lapidũ. Uolens aũt abba-
tiſſa temptare eufraxiã ⁊ ad matris ꝓuoca-
re obedientiã dixit ei. Uem filia mea. iſtos
lapides trãſporta hinc. ⁊ pone eos iuxta cli-
banum. Eufraxia vero mox acceſſit lapides
trãſportare. Erant autē et grãdes lapides
inter eos quos due ſorores vix poterãt agi-
tare. Illa vero ſuꝑ humeros ſuos arripie-
bat eos nullo adiutorio opus habēs. Erat
autē iuuenis et valde fortis. nec dixit abba-
tiſſe. Adiuuet me alia ſoror. nec dixit. grã-
des ſunt lapides nõ ꝑualeo. nec cõtradixit
nõ dixit ieiuna ſum ⁊ deficio. et opus hoc
grãde eſt. ſed cũ fiducia iuſſionē ꝑ obedien-
tiam adimpleuit. Alia vero die dixit abba-
tiſſa ad eam. Non eſt iuſtuz vt lapides iſti
iuxta furnũ ſint poſiti: ſed reporta eas ī lo-
cum ſuũ. Illa vero denuo cõfidenter iuſſio-
nem abbatiſſe ſue ꝯpleuit. Hẽ ergo opus vi-
ginti dies iuſſit eã facere ut patientiã eius
ꝯprobaret. Omnes itaq3 ſorores videbãt
qd̃ fiebat. ⁊ puelle obedientiã admirabant̃.
Alie quoq3 ſorores deridebant. alie accla-
mabãt viriliter age eufraxia. Triginta ve-
ro dies impleti ſunt. Denuo diuini opis ce-
lebratõe facta. die q̃dam ꝑgente eufraxia
vt lapides portaret dixit ei abbatiſſa. Di-
mitte filia hoc miniſteriũ et tolle farinaz et
conſperge. et coque panes in furno ut inue-
niaris ad veſperũ in miniſterio ſororũ. Il-
la vero cũ magna leticia ⁊ gaudio iuſſa ꝯple-
uit. Rurſus dyabolus inueniēs eã vacãtē
hmõi temptatõem immiſit. ꝙ quaſi ille ſe-
nator cui fuerat deſponſata ſuꝑueniēs cum
auxilio mſto abſtraheret eã de monaſterio
⁊ ea ſublata abiret. Que cũ iaceret in cubi-
culo ſuo violēter ꝓclamabat. Abbatiſſa ve-
ro et alie ſorores expgefacte audierũt eius
violentie vocē. ⁊ excitãtes eã dixerũt. Uñ
eſt tibi hec anxietas filia. Illa vero repente
ſomniũ recitauit. Abbatiſſa vero excitãs ſo-
rores ſtetit in orõe. Poſt completũ vero mi-
niſteriũ vſq3 ad horã terciã tenens codicē
eufraxia ſtabat legens ſedentib9. et poſtea
ſtans ad horã terciã in miniſterio. P9 cõ-
pletõnem vero tercie mox eufraxia ſorori-
bus neceſſaria ꝑꝑabat. mundiciã in tricli-
nio faciens: et lectos ſternēs. aquam im-
plens et ad coquinã portãs. ligna frangens
⁊ legumina coquēs. farinã ꝯfermentãs. et
coquens panē in clibano. Et dũ hec oſſma
faceret nec in nocturna pſalmodia deerat.
nec in tercia nec in ſexta nec in nona nec in

veſpera.Nã poſtqꝫ ꝯpleuit veſptinas ora/
tiones ꝑ ſe miniſteriũ faciebat in ferendo.
Cũ qua etiã et laborabat iulia.ſatis eñi di/
ligebat Eufraxiã. ¶ Denuo ſiquidẽ
dyabolus ꝑ ſomnũ vehemẽter eam tẽptãſ
ei certamẽ immiſit maximũ. Que moran/
xietatis ſue certamẽ abbatiſſe confeſſa eſt.
Pro q̄ dũ oraret abbatiſſa: dixit ei.Filia
mea eufraxia tꝑus certaminis eſt vide ne
molliat dyabolus mentẽ tuã et ꝑdes labo
rem tuũ.Adhuc enim paruo tꝑe dimicanſ
tecũ dũ fuerit ſuꝑatus a te rurſum effugi/
et.Dicebatqꝫ ei ſimul ⁊ Julia.Domĩa et
ſoror mea ſi modo ei nõ repugnamꝰ ⁊ vin
cimus .in ſenectute quale bellũ cum eo faci
emus.Cui rñdit Eufraxia.Uiuit dñs ſo/
ror Julia .qꝛ ſi mihi p̄cepit abbatiſſa non
guſtabo in tota ſeptimana panes donec euꝫ
dño adiuuante vincaꝫ.Cui iulia dixit.Si
tu hoc potes implere in terra beata eris in
celo. Jn iſto nãqꝫ monaſterio nulla potuit
ſine cibo totã ſeptimanã ꝑmanere niſi dña
noſtra abbatiſſa Tũc ingreſſa eufraxia nũ
ciauit temptatõem dyaboli ꝑ ſomnũ abba
tiſſe.eamqꝫ rogauit ut ei p̄ciperet quatenus
totã hebdomadã ſine cibo ꝑſiſteret.Cui ab
batiſſa dixit.Fac quidq̄d tibi videris faci
le eſſe filia mea .Deus qui creauit te confir
met te.et ꝯtra dyabolũ donet tibi victoriã.
¶ Cepit igit̃ eufraxia totã ſeptimanã ieiu/
nare.et neqꝫ pſallendi officiuꝫ dereliq̄t.nec
ſororũ miniſteriũ.ita ut omnes tolerantiã
ipiꝰ mirarent̃.et pulcritudinẽ ſimul ⁊ iu/
uentutẽ etatis.Dicebãt autẽ quedã de col
legio earũ .Habemus hodie annũ cuſtodi
entes eufraxiã et ſedentẽ eã nõ vidimꝰ ne
qꝫ ꝑ diem neqꝫ ꝑ noctẽ.niſi ſolũ qñ reqe/
ſcebat in loco ſuo nocte. Nunqꝫ eñi ſedit
vel qñ panẽ etiã ꝯmedit. Omnes ḡ ſoro/
res diligebãt eufraxiã.qꝛ ſe ita hũiliter ex/
ercebat.et cũ ſtudio famulatũ ſororib9 ex/
hibebat.dũ p̄cipue vtiqꝫ de ſanguine im/
ꝑiali deſcenderet.Pro qua re intẽte nimiſ
ꝓ ea orãtes rogabãt dñꝫ ut ſaluaret̃. ¶
Fuit aũt inter eas q̄dã noĩe Germana quã
dicebãt ex ancilla ortã.Hec inuidiã habẽſ
aduerſus eufraxiã inſurrerit aduerſus eaꝫ
in coq̄na ſecrete et dixit ei.Dic Eufraxia.

Ecce tu ſemel in ſeptimana ꝯmedis ꝯtra re
gulaꝫ abbatiſſe.⁊ nos hoc nõ poſſumus ad
implere. Si coacte fuerimus ab abbatiſſa
q̄d faciemꝰ. Cui eufraxia rñdit. Dña mea
dña noſtra abbatiſſa dixit vt vnaqueqꝫ ſic
potuerit decertet.Non eñi ſine neceſſitate
mihi hoc iugũ impoſuit .dixit ei germana.
Jmpoſtrix ⁊ oĩi calliditate plena. q̄ſ neſci
at qꝛ ſub ingenio h̃ agis.vt poſt pauſatõeꝫ
abbatiſſe tu ei ſuccedas. Credo in xp̄o.qꝛ
te nunq̄ꝫ dignabit̃ ad abbatiſſe venire locũ
Audiens hec eufraxia ꝓſtrauit ſe ad pedeſ
eius.et dixit ad eã.Jgnoſce mihi dña mea
⁊ ora ꝓ me.Cognoſcẽs aũt abbatiſſa qđ fu
erat factũ Germanã corã oĩb9 vocauit. di
xitqꝫ ei.Ancilla nequã ⁊ a deo extranea.q̄d
tibi nocuit eufraxia.qꝛ feſtinaſti ſtudiũ eiꝰ
obrũꝑere. Aliena es a ſororũ cõſilio.indi/
gna es a miniſterio ⁊ coniugio ſororꝫ extra
nea.Cui multũ ſupplicabat Eufraxia q̄te/
nus illi veniã largiret̃.et nõ eam flexit do/
nec implerent̃ dies triginta.Triceſimo ve
ro die videns eufraxia qꝛ nil rogãdo ꝓfice
ret aſſumẽs ſecũ Juliã et ſeniores feminaſ
monaſterij depoſcebat vt rogarẽt abbatiſ/
ſam q̄tenꝰ ei recõciliaretur. Quo facto e/
uocauit eaꝫ abbatiſſa corã omnib9. dixitqꝫ
ei .Nõne diiudicaſti in corde tuo vt ſtudi
um puelle huius abſcinderes.nec cogitaſti
qꝛ dũ eſſet matrona ⁊ ex imꝑiali genere ꝯ
ſtituta hũiliauit ſemetip̄am ⁊ ꝓpter deum
ſeruiuit tibi. Oĩb9 ḡ rogantib9 ꝓ germana
placata ẽ. ¶ Tũc dyabolꝰ ꝯ eufraxiã certa
mina nõ ceſſabat ꝯmittere. Nimis ei fure
bat ꝯ eã ⁊ cito ꝑduci volebat ad finẽ.Una
q̄dẽ dierꝫ cũ ad hauriendã aquã deſcẽdiſſet
ad puteũ arripiebat eã dyabolꝰ cum lagena
et deiecit eam deorſum in puteũ ita ut hau
ſiaret eufraxia:⁊ ꝑueniret caput eiꝰ ad fun
dum.Eleuata vero de aqua et tenẽs funẽ ſi
tule .ita clamauit de puteo.Chriſte adiuua
me.Qua voce facta cognitũ eſt quia eufra
xia corruiſſet in puteũ .et currẽtes ſorores
cum abbatiſſa abſtraxerũt eam de puteo.
Que ſurgens exinde ⁊ ſemetip̄aꝫ ꝯſignãs
ſubriſit ⁊ ait. Uiuit xp̄s meus.qꝛ nõ me vĩ
cis dyabole neqꝫ cedo tibi.Uſqꝫ nũc q̄deꝫ
vnã lagenã portabã cum aq̄ in coq̄nam.ab

hodie vero duabus lagenis aquã portabo.
Et ita fecit. D ¶ Videns itaqꝫ dyabo
lus quia eam in puteo necare nõ valuit rur
ſum alia vice cũ deſcẽdiſſet ligna incidere.
Cũqꝫ iam pauca incidiſſet aſtitit dyabolus
obſeruãs eam. et dũ leuaſſet ſecurim vt li-
gnum incideret colligauit dyabolꝰ manus
eius. et vſqꝫ ad eius calcaneũ traxit. et ꝑue
nit vſqꝫ ad tybiã. Que cũ vidiſſet crudeliſ
ſimũ vulnus valde et ſanguinẽ vehemẽter
effuſum ꝓijciens ſecurim anguſtiata: et in
terrã ꝓſtrata eſt. Julia vero cucurrit: et cla
mans ſororibꝫ nũciauit. q2 eufraxia accipi-
ens ſecurim de ſecuri mortua eſt. Cũqꝫ cõ-
curſu clamor factus fuiſſet vniuerſatũ cir-
cũſtabant eã pauce ſimul et flebãt. Tũc di
ſcens abbatiſſa aquã in faciẽ eius miſit et
ↄſignans eam atqꝫ cõplectens ait ei. Filia
mea eufraxia cur anguſtiata es. Recrea te
et loquere ſororibꝫ. Illa vero reſpiciente ab
batiſſa dixit. Dñe ihũ xp̃e ſana ancillã tuã
quoniã ꝓpter te multa patit̃. Et cum ligaſ
ſet pedem eius de pãno cilicino leuauit eã
⁊ dans ei manũ ducebat eam ad monaſte-
riũ. Illa vero reſpiciens ligna ꝓiecta dixit
ſororibꝫ. Viuit dñs meus niſi collegero li-
gna et ſeptimanã meã cõpleuero nõ aſcẽ-
dam. Cui Julia dixit. Noli dña ſoror. nõ
vales: dimitte ego colligã ea. tu aſcende re
quieſce ꝓpter dolorẽ. Illa vero nõ acquieuit
ſed cõplens manus ſuas lignis ſic aſcendit
Cui tamẽ dyabolus nõ pepcit. Nam cũ
aſcendiſſet ſupiores gradus ſcale calcãs ſũ
mitatẽ tunice ſue ſup ip̃m lignũ ruit quod
portabat. et fixum eſt lignũ in aſpectu eius
ita vt ſorores crederẽt quia lignũ eiꝰ ocu-
lum penetraſſet. Tũc exclamans Julia ait
ad eã. Dña mea tibi dixi quia nõ potes re-
quieſcere et me nõ audiſti. Cui dixit eufra
xia. Caute ſubtrahe a me lignũ. oculꝰ meꝰ
ſanus eſt. Traxit ergo ab ea lignum. et ſan
guinis facta eſt effuſio vehemẽs. Abbatiſ-
ſa vero deferẽs oleũ et facta orõne ſuppoſu
it ei manum. ruſumqꝫ dixit ad eam. Va
de ad ſtratũ tuum requieſce. ⁊ ego dñis ſo
roribꝫ miniſteriũ tuum iniungo. Eufraxia
vero dixit. Viuit dñs meus quia nõ requi
eſco donec officiũ meũ compleuero. Jul

tum enim rogabat̃ a ſororibus ut requieſce
ret ꝓpter plagas quas habebat. ⁊ paſſa nõ
eſt. ſed ſic vulnerata ex vtraqꝫ plaga ſan-
guine ꝓcurrente ſtabat miniſteriũ faciens
ſororibus. et neqꝫ in ope dei deerat nec ia-
lio miniſterio ¶ Rurſus itaqꝫ alia vice cũ
aſcenderet cũ iulia in ſolariũ terciũ arripi-
ens eam diabolus ꝓcipitauit eam deorſũ
Et cum exclamaſſet Julia cõcurrẽtes ſoro
res crediderũt ſe eufraxiã mortuã inuenire
Que ſurgens occurrit eis. Quam ſuſcipi
entes introduxerãt eam ad abbatiſſam. in-
terrogauitqꝫ eã ſi in aliq̃ fuiſſꝫ leſa. Cui eu
fraxia reſpondit. Viuit dñs domina mea
quia nec quõ cecidi noui: nec quõ ſurrexi.
Audiens abbatiſſa quia de tanta altitudine
corruens nihil eſſet leſa glorificauit deũ di
cens. Vade filia ad opus tuum et erit do
minus tecum. E ¶ Rurſus ergo inimi
cus volens eam occidere ollã feruentẽ ha-
bens in qua olus coquebat̃. vt effunderet
coctõnem olerũ in vaſculo. ablatiſqꝫ pedi-
bus a dyabolo retrorſum cadens. olle illiꝰ
coctõnem in faciem ſuam fudit. Et dum
omnes ſorores in h̉ facto expaueſcerẽt. exi
liens eufraxia ſubriſit. et ait ad eas. Vt q̃d
turbate eſtis. Abbatiſſa vero videns quia
nõ fuiſſet leſa reſpexit in ollã et vidit q2 q̃d
remanſerat eſſet feruens. Et cõuerſa dixit
Eufraxia. Vere dña mea quia velut aqua
frigida venit in faciem meã. Ammirata eſt
vero abbatiſſa. et intuens in eam dixit. Fi
lia deus te cuſtodiat. et tibi ſine intermiſſio
ne tolerare in ſuo timore concedat. Et in-
greſſa abbatiſſa oratoriũ conuocauit prio-
res ſeniores. dixitqꝫ eis. Noſtis quia Eu
fraxia ꝓmeruit gratiã dei. Cognouiſtis e-
nim quia nec ꝓcipitata cõtriſtata eſt. neqꝫ
nimietate feruoris exuſta eſt. At ille dixerũt
Vere ancilla dei eſt eufraxia. et curam eiꝰ
habet dominus. nã in huiuſmodi tẽptatio-
nibus liberata eſt a dño. Omnis itaqꝫ ci-
uitas atqꝫ ꝓuincia ↄſuetudinẽ habebat ut
infantes male habẽtes in illud deducerent
monaſteriũ ad ancillas dei miracula facien
tes. ⁊ ſuſcipiebat eos abbatiſſa. et ingredi
ebant̃ in oratoriũ. et ſupplicabãt ꝓ eis dñꝫ
et mox ab omni lãguore ſanabant̃ infãtes.

et recipiebant eos matres ꝓprie ſanos. ꝓ/
ficiſcentes atqꝫ glorificantes deū ¶ Erat
autē quedā in monaſterio mulier energu
mina ab infantia obligata in monaſterio q̄
tenus ſaluaretᷣ. que habebat ſpiritū immun
dum demonē ligatis manibꝰ ⁊ ſpumā faci/
ens: ⁊ dentibus ſuis ſtridens. multūqꝫ cla
mās. ita ut omnes audiētes eam timore cō
ciderent. Et cū frequenter abbatiſſa cū ſe/
niorībꝰ ſororibus ꝓ ſalute eius oraſſet ni/
hil ꝓmeruit. Quapropter nec valebant ſe
ad eā iungere vt ei vel cibū offerrēt. Erat
autē ligatū quēdam vaſculū in fune. et ipſo
vaſculo legumina vel panes mittebāt: et
appendebatᷣ ipſm vaſculū. et ſic ei de longe
porrigebatᷣ et ita veſcebatᷣ. Frequenter aūt
abijciēs ipſm vaſculū cū virga iaculabatur
in faciē offerentis ſibi cibū. ¶ Una vero di/
erum factū eſt vt intraret oſtiaria et dice/
ret abbatiſſe. Dña mea q̄dam mulier infā
tulū adduxit et ſtās foris ad ianuā deflet.
Eſt autē infantulus quaſi annorū circiter
octo paliticus ſurdus et mutus. Uidens
autē abbatiſſa ſpiritu ſibi reuelāte qꝫ grām
ꝓmeruiſſet a dño cōtra demones eufraxia
dixit oſtiarie. Uoca mihi Eufraxiā. Que
cum veniſſet ante abbatiſſam: dixit ei. Ua
de ſuſcipe infantē a matre ſua: ⁊ defer huc.
Illa vero egreſſa et videns infantulū pa/
liticum et trementē: miſerta eſt ſuꝑ eum.
⁊ ingemiſcens dolenter ſignauit infantem
⁊ dixit ei. Qui te creauit ipſe te ſanet fili. et
ſumēs eum ꝑgebat ad abbatiſſam. Infans
vero dum portaretᷣ ab eufraxia ſanatus eſt:
⁊ clamauit matri ſue. Uidens autē eufra/
xia qꝫ infantulus cepiſſet loq̄ ꝑterrita ꝓie/
cit eū in terrā. Infantulus autē mox exur
gens cucurrit ad ianuā: q̄rens matrē ſuam
Currēs autē oſtiaria nūciauit abbatiſſe qđ
factū eſt. Que cū vocaſſet matrē infantis:
dixit ei. Dic mihi inquit ſoror. tēptare nos
veniſti. Reſpondit aūt mater infantis di/
cens. Per dñm noſtrū ihm̄ xp̄m domina
mea quia neqꝫ ambulauit neqꝫ locutus eſt
hic infans vſqꝫ in p̄ſentē horā. Sed cū ſu
ſcepiſſet eum hec dña ſoror mox locutus ē.
Illa vero ꝓijciens eum in terrā ſtetit ob/
ſtupefacta. Infantulus vero ſurgēs venit ad
me ancillā tuam. Dicit ei abbatiſſa. Ecce
ergo habes eū ſanū tolle eum ⁊ vade ī pa/
ce. Que aſſumens filiū ſuum ꝑgebat glori/
ficans deum. ¶ Rurſum ergo abba/
tiſſa dixit ad ſeniores ſorores. Quid vobis
de Eufraxia videtᷣ. Cui reſpondentes dixerūt
Uere ancilla dei eſt. Uocauitqꝫ eam ⁊ di/
xit ei. Filia mea eufraxia volo ut huic pati
entiq̄ in monaſterio eſt ꝑ manus tuas ci/
bum offeras ſi nō times eā. Cui eufraxia
reſpondit. Nō timeo dña mea quidquid mi/
hi p̄cipis. Sumens ergo eufraxia quēdam
vaſculū miſit in illud legumē et fragmē pa
nis et obtulit ei. Illa vero repente dentibꝰ
ſtridens ⁊ valde fremēs fecit impetū ſuꝑ
eam. et apprehendens illud vaſculū vole/
bat cōfringere. Eufraxia vero appꝛehendens
manum eius dixit. Uiuit dominꝰ deus ſi
te poſuero in terrā tollo virgā dñe abbatiſ
ſe. et ſic te flagellabo vt nūqꝫ p̄ſumas hꝰ age
re. Uidens aūt qꝫ p̄ualuiſſet patiēti q̄euit
Poſtqꝫ autē ceſſauit cepit eufraxia blādi/
ri et dicere. Sede ſoror ꝯmede et bibe: et
noli turbari. Illaqꝫ ſedit ꝯmedit et bibit
et requieuit. Ab illa hora iam ei cibus cum
virga dabatᷣ. Oēs autē ſorores videntes
qđ fecerat eufraxia orabāt ꝓ ea ad dominū
Cū ergo cepiſſet moueri ⁊ indignari dice/
bāt ad eā ſorores. Quieſce ſoror ⁊ noli ma
lignari. nā ſi venerit dña eufraxia flagella/
bit te. et repente q̄ſcebat ¶ Rurſum autē
Germana inuidia mordebatᷣ ⁊ cor eiꝰ vre
batᷣ. dicebatqꝫ ſororibꝰ. Niſi fuiſſet Eufra
xia nō inueniebatᷣ alia que cibū ei offerret
Tollam cibos ⁊ ego miniſtro. Sumēs ḡ ci/
bos eius acceſſit ad patientē ⁊ dicit ei. Ac/
cipe cibos ſoror ⁊ ꝯmede. Illa vero ꝯtinuo
exiliens in eā. veſtes eius ꝯſcidit: et cōte/
rens eam ꝓiecit in terram. et irruēs ſuꝑ il/
lam cepit māducare carnes eius. Clamore
autē facto et nulla p̄ſumente ei appropinq̄
re. currens Iulia ad coquinā dixit eufra/
xie. Feſtina dña quia germana a patiente
dilacerata ē. Currēs āt Eufraxia tenēs ma
nꝰ patiētꝫ et guttur. ⁊ eripuit ab ea germa/
nā cruētatā ⁊ dilaceratā. Cui dixit eufra
xia. bñ feciſti. qꝫ ſic ꝯtriuiſti ſororē. Illa vero
ſtabat ſpumā faciēſ ⁊ dētibꝰ ſtridēſ. dixit ei

eufraxia. Ab hac hora ſi maligna fuerꝫ erga
ſorores. nõ tibi cedo neqꝫ miſereor. ſꝫ vir-
gam dñe mee abbatiſſe tollam. et cũ ea te ſi
ne miſericordia flagellabo. Illa vero ſedẽs
repente ceſſauit. ¶ C Mane autẽ facto
ꝯpleto ſacro officio. et egredientibꝫ eis ab
oratorio. viſitans eufraxia patiẽtẽ inuenit
eam diſruptã veſtem ſuã in terrã ꝓieciſſe.
⁊ ſedentẽ ſuꝑ eam et colligentẽ ſtercus et
ꝯmedentẽ. At eufraxia vt vidit fleuit. et q̃
facta fuerant abbatiſſe nũciauit. Cõuenien
tes vero ſororeſ inuenerũt eã nudã ⁊ colligẽ
tem flegma ⁊ ꝯmedentẽ. Dixit aũt abbatiſ
ſa vt dareẗ ei alia tunica vt veſtiretur. Su
mens itaqꝫ eufraxia tunicã ⁊ parapſidem
cũ legumine ⁊ fragmẽ paniſ obtulit ei ⁊ di
xit. Accipe ſoror ⁊ veſti te: ⁊ guſta. q̃re ſic õ
turpas. Que ſumẽs ꝯmedit et bibit. Et in
duens eã miſtrauit ei. Eufraxia vero a lacri
mis nõ ceſſauit vſqꝫ ad veſpaꝫ ꝓ ea gemẽſ
Quo cum ꝑueniſſet mox ſupplicabat dño
cum lacrimis vt illa patiẽs ſanareẗ. Dilu
culo vero abbatiſſa vocans Eufraxiã dixit
ei. Cur me celaſti p̃ces offerens deo ꝓ hac
patiente. Si manifeſtaſſes mihi ⁊ ego ſine
dubio venirẽ. Cui eufraxia dixit. Ignoſce
mihi dña. vidi eam turpiter poſitã ⁊ infir
maꝫ. et volui ſuꝑ eam. Abbatiſſa vero dixit
Habeo tibi aliquid ꝯfiteri: ⁊ vide ne ſatha
nas tẽptet te: ⁊ elatio tibi genereẗ. Ecce ti-
bi xp̄us ꝑtãtẽ circa eos dedit vt eijcias eoſ
Audiens hec Eufraxia miſit cinerẽ ſuꝑ ca
put ſuum. et ꝓſternens ſemetip̃am in ter-
rã clamauit dicẽs. Que ſum ego infelix et
immũda vt demonẽ tantũ expellam quem
orantes ꝑ tantũ tp̄us nõ potuiſtis expelle-
re. Dicit ei abbatiſſa. Filia mea te ſuſtine-
bat hoc tp̄us. copioſa eſt tua merces in ce
lo. Ingreſſa quidẽ eufraxia monaſteriuꝫ
ꝓiecit ſemetip̃am ante altare: ſupplicãſ deo
vt p̃cibus eius ſanareẗ ⁊ de excelſo daretur
auxiliũ. Et ſurgẽs a pauimento orãs rur-
ſum ibat ad patienteꝫ iuſſione abbatiſſe: et
omnes ſorores ſequebanẗ eaꝫ vt mirarenẗ
que faciẽda erãt. ad quã accedens ait. Sa-
net te dñs meus ihũs xp̄us qui te creauit.
Et mox ſignũ crucis fecit ĩ fronte eꝰ. Mox
autẽ clamauit corã omnibꝫ. O quõ abiſta
im poſtrice et fallace exeo. habitãs in ea ꝑli
mos annos: ⁊ nullus me expellere potuit.
⁊ hec immũda atqꝫ luxurioſa conaẗ ꝑſequi
me. Cui eufraxia dixit. Non ego te ꝑſeq̃r.
ſed xp̄us omniũ deus. Dixit ei demõ. Nõ
exeo immũda. non enim accepiſti poteſtatẽ
eijciendi me. Eufraxia dixit. Ego immũda
ſum et om̃i malignitate plena vt tu quoqꝫ
teſtaris. Verũtamẽ iubente dño egredere
ab ea. Nam ſi ſumo bacculũ abbatiſſe fla
gellabo te. Siquidẽ reſiſtente demone et
exire nolente ſumẽs eufraxia abbatiſſe bac
culũ dixit ei. Exi aut certe torqueo te. Re
ſpondit ei. Quõ ab ea egredi potero cuꝫ ab
ea recedere nõ poſſim. Mox igitur eufraxia
cepit cedere. Et cũ tercio ꝑcuſſiſſet dixit. e-
gredere a figmento dei ſpiritus immunde.
increpet te dominus ihũs xp̄us. Demon
dixit. Non poſſum exire ab ea. Quid me ꝑ
ſequerꝫ vbi habeo ꝓficiſci. Eufraxia dixit.
In tenebras exteriores. in ignẽ eternũ. in
infinita tormẽta. parata tibi et patri tuo ſa-
thane: et facientibꝫ voluntatẽ eius. Om̃s
itaqꝫ ſorores ſtabant reſpicientes in eam ⁊
nõ preſumebant ꝓpius appropinq̃re. Eu-
fraxia vero dure certabat cum demone re-
ſiſtente. et reſpicienſ in celũ dixit. Domine
ihũ chriſte noli me in hac hora confundi.
vt non vincat me hic demõ immunduſ. Et
continuo demon ſpumans. ⁊ ſtridore facto
clamans voce magna egreſſus eſt a mulie-
re. et ab ea hora ſanata eſt. Cucurrerunt
ſorores: glorificantes in hoc deum. Ma-
gnus enim timor obtinuerat omnes. Eu-
fraxia vero tulit mulierẽ et abluit eaꝫ aqua
et induit eam veſtimento. et duxit ad abba
tiſſam. Que vna cum ſororibus introdu-
xerunt eam in monaſteriũ. et gloriaꝫ dede
runt deo ꝓ facto miraculo. Ab illa vero ho-
ra humiliauit ſe amplius Eufraxia. et ſine
ſomno tota nocte ꝑſiſtebat. omnẽ vero heb
domadam ieiunabat vt cõſueuerat ſine de-
fectu faciens cũctis ſororibus miniſteriuꝫ.
et cum omni ſtudio atqꝫ leticia in manſue-
tudine atqꝫ humilitate degebat. ¶ C
Vna dierum abbatiſſa vidit viſionem: ⁊
ꝯturbata eſt vehemẽter. Rogare autẽ cepe
rũt eã omnes ſorores ſupplicãtes ⁊ dicen-

tes.Cõfitere nobis domina abbatiſſa .cur
ingemiſcis :et nr̃as animas ſimul affligis.
Et dixit.Non me cogatiſ vſq; in craſtinũ
Dixerũt ei ſeniores ſorores.Crede domĩa
q̄ ſi nõ annũciaueris nobis:tribulatõnem
magnã animabꝫ noſtris ingeris.Abbatiſſa
dixit.Ego quidẽ quod futurũ eſt vſq; ĩ diẽ
craſtinũ dicere nõ volebam.ſed qꝛ cogitiſ
me:nũc audite.Eufraxia nos deſerit.Craſ
eñ hac vita priuabiť.Nulla vero indicꝫ ei
ne ꝯtriſteť.Hijs itaq; dictis magnus eiu/
latus ꝑ multas horas factus eſt.Vna aũt
ſororũ cũ ꝯgnouiſſet currens ad furnũ in/
uenit Eufraxiã panes coquentẽ.cui Julia
aderat ſ͛m conſuetudinẽ.Dixit ergo illa ſo
ror que venerat.Cognoſce dña eufraxia qꝛ
intus magnus luctus eſt apud abbatiſſam
ꝓpter te et apud ſorores.Audientes autẽ
hec Julia ⁊ eufraxia ſtupefacte ſunt.et di/
utius ſteteꝛt.Poſt hec aũt iulia dixit.Pu
taſ ne auditu audiuit abbatiſſa qꝛ ex miſſio
ne illi⁹ q̄ aliquãdo ſponſus fuerat tu⁹ :iuſ
ſit impator te abduci ex monaſterio ⁊ pro
pterea lamentanť.Cui eufraxia reſpõdit.
Viuit dñs meus ihũs xp̃us .qꝛ ſi oĩa fũ
damenta terre moueanť nõ mihi ꝑſuade/
re ꝑualebunt ut xp̃um dñm meum derelin/
quam.Veruntamẽ dña mea Julia dũ co/
quunť panes vade.vide fletus iſtos qd cõ
tigerit.ne anima mea ꝑturbeť.Illa vo per
gẽs et ſtans foris ante ianuas audiuit ſom
nium abbatiſſam hoc mõ referentẽ.Vidi
inq̄t quaſi duos cuiuſdam ſcematis viros
huc aduenĩẽtes qui q̄rebant eufraxiã tolle/
re.Dixeruntq; mihi.Dirige eã opus ha/
bet.Rurſum ergo ⁊ alij venĩẽtes dixerũt
mihi.Aſſumens tecũ eufraxiã deduc eã ad
dominũ.Quã mox aſſumens ꝑperauit cũ
eis.Et cum veniſſemus ad quandã portam
cuius gloriã enarrare nõ valeo ſponte no/
bis apta eſt.Et ingreſſe ſumus.et vidim⁹
ibi inenarrabile palaciũ celeſte.in quo et
ſolium nuptiale nõ manufactũ.Ego q̄dem
interius appropinq̄re non potui.eufraxiã
vero aſſumentes obtulerũt dño.Et proci/
dens oſculata eſt pedes eius immaculatos
Vidi ibi dena milia angelorũ ac multitudi
nem ſanctorũ inenarrabilẽ.et oĩes ſtabãt
reſpicientes.Et vidi:⁊ ecce mater dñi aſ/
ſumẽs eufraxiam adduxit eã ad thalamũ
nuptialẽ in quo decoris coronam parabat.
Et audiui vocẽ ad eufraxiã dicentẽ.Ecce
merces tua.Nunc itaq; ꝑge poſt decẽ di/
es veniens fruere hijs in ſeculis infinitis.
Et ideo qꝛ hodie nona dies eſt ex q̄ viſiõẽ
vidi cras morieť Eufraxia.¶ Audiẽs hec
Julia recitantẽ ſecrete abbatiſſam:tũdens
pectus ſuum et faciẽ amare deflens venit ad
clibanũ.Cum vidiſſet eam flentẽ Eufraxia
dixit ad illã.Cõiuro te ꝑ filium dei ſoror
Julia .indica mihi quid audiſti et q̄re plã/
gis.Dixit ei iulia.Plango dña mea qꝛ ho/
die ſepabimur a te.ſicut enim audiui a do/
mina mea abbatiſſa cras ex hoc corpe exa/
labis.Qđ dñ eufraxia audiſſet anguſtiata
eſt .et puſillanimis facta cecidit.Sedebat
autẽ iuxta eã Julia flens.Cui eufraxia di/
xit.Soror da mihi manũ tuã et leua me.et
duc me vbi ligna ſunt poſita.et ibi me po/
ne.et tolle panes de clibano ⁊ porta in mo/
naſteriũ.Fecit Julia hec ⁊ abbatiſſe nõ in/
dicauit.Cũ ergo iaceret Eufraxia in paui/
mento clamauit.Cur dñe abominatus es
me ꝑegrinã et orphanã.cur deſperiſti me.
Ecce tempus quãdo debebã cum dyabolo
pugnare.et anima mea a me expetitur Mi
ſericors eſto in me ancilla tua dñe ihũ xp̃e
dimitte me vel vnũ annũ quatenus defleã
peccata mea.quia ſine penitentia ſum.⁊ ab
omni penitentia nudata.non eſt in me op⁹
ſalutis .nam nemo in inferno ꝯfitebitur ti
bi.Non eſt penitẽtia in ſepulchro.nõ poſ/
ſum poſt mortẽ lacrimis ꝑualere.Nõ eñ
qui in inferno ſunt laudabunt te domine.
ſed viuentes laudabunt nomẽ ſanctũ tuũ.
Dona mihi vel adhuc vnũ annũ.ut peni
tentiam agam .quia deſolata ſum ſicut fi/
cus ſine adiutorio.¶ Cum ergo defleret
audiens quedã ſororũ indicauit abbatiſſe
atq; ſororibꝫ.qꝛ Eufraxia ꝓſtrata in repo
ſitõe lignorũ ita clamaret.Dixitq; Julia
Vere dña audiuit.qꝛ moritur ꝓpterea la/
mentatur.Dixit ergo abbatiſſa ſororibus
Quis annũciauit ei ⁊ aĩam ei⁹ afflixit.q̄s
indicauit ei et cor ei⁹ attriuit.Nonne vos
rogaui ne diceretis ei donec ei⁹ hora veniret

cur hoc feciſtis et afflixiſtis animã ei⁹. Jte
et adducite eã mihi. Jlle vero ꝑgentes di-
xerunt ei. Ueni dña euſraxia vocat te ab-
batiſſa. Jlla vͦo egreſſa eſt plorãs atqꝫ cõ-
turbata. et ingreſſa aſtitit abbatiſſe. deflẽs
atqꝫ merens et gemitib⁹ nimis afflicta. Ab-
batiſſa vero reſpiciẽs eã dixit. Quid habes
filia qꝛ ſic ingemiſcis. Euſraxia dixit. Plã-
go me dña mea: qꝛ ſciuiſti me moriturã et
nõ indicaſti mihi ut plangerẽ peccata mea
dum ſim ab omnib⁹ peccatis coinquinata.
Hijs dictis ſe ꝓſtrauit in pauimentũ: ⁊ te-
nuit pedes abbatiſſe. ꝑ quã omne ↄſiliũ ei⁹
alacriter eſt ꝑductũ. Clamauitqꝫ euſraxia
⁊ dixit. Miſerere mei dña et depcare dñm
vt mihi ↄcedat vel vnũ annũ. quia ſine pe-
nitentia ſum. ⁊ neſcio que me tenebre coo-
ꝑiant. Dixit ei abbatiſſa. Uiuit dñs. quia
celeſti ſenatui dignã te fecit rex tuus xp̄us
Et cepit omnib⁹ recitare quib⁹ bonis hab3
frui euſraxia. Et rogabat eã ut ꝓ ipſa domi-
nũ ſupplicaret. quatenus e⁹ particeps eſſe
mereret. Orabat enim vt cũ ea ↄuerſaret
in xp̄o. et ipſis donis quib⁹ ipſa erat fruitu-
ra ⁊ ipſa frueret. Euſraxia vero iacẽs ad pe-
des abbatiſſe: cepit tenere frigus ⁊ rigorẽ
poſt paululũ vero vehemens eã febris inua-
ſit. Abbatiſſa vero ſororib⁹ ait. Sumite eã
⁊ ingrediamur in oratoriũ. quia iã appropi-
quat hora eius. Poſuerũt ḡ eã in oratoriũ
et obſeruabãt eã vſqꝫ ad veſperã. ¶ Ueſ-
pere aũt facto cũ hora ſumẽdi cibũ iam ad-
ueniſſet p̄cepit eis abbatiſſa vt egrederent
ſolũmodo Juliã ſecũ retinẽs. ne aliqua ho-
ra relinqͥrent euſraxiam. et clauſis ianuis
vſqꝫ mane fuerũt cũ ea. Julia vero rogabat
Euſraxiam dicẽs. Domina mi ſoror non
obliuiſcaris mei. memẽto qꝛ inſeꝑabiliter
tibi ↄiuncta ſum ſemꝑ ſuꝑ terrã. Suppli-
ca deo ꝓ me. vt me nõ ſeparet a te. Memẽ-
to quia ego tibi ꝓuidi bona certamina. De-
p̄care dominũ vt me abſoluat ab hac ſarci-
na carnis: ut merear tecũ abire cũ fiducia.
Mane vero facto abbatiſſa videns qꝛ ĩ no-
uiſſima reſpiratõe eſſet euſraxia vt morere-
tur mandauit ſororib⁹ ꝑ Juliam dicens.
Uenite filie mee valefacite ei. quia iã defe-
cit. Quibus venientib⁹ valedixerũt ei: flẽ-
tes dicentesqꝫ. memẽto nr̄i dña ſoror Eu-
ſraxia. nomẽ benedictũ a deo qui te dilexit.
Poſt omnia aũt venit illa q̃ diu a demone
paſſa fuerat. et ꝑ eam ſalua facta ẽ. et lugẽs
ſicut et omnes oſculabat manus ei⁹ dicẽs
Jſte manus quantũ mihi indigne ⁊ pecca-
trici miniſtrauerũt ꝑ deũ. et ꝑ iſtas manus
demoniũ expulſum eſt a me. Et cũ euſraxia
reſpondere nõ poſſet dixit ei abbatiſſa. Fi-
lia mea. nõ56 miſereris vel h⁹ ſororis. Qua-
re nõ loqueris ei que ꝓpter te ita tribulat.
Euſraxia vͦo reſpondit ad ea3. Quare me
luges dña ſoror. dimitte me requieſcere qꝛ
deficio. verũtamẽ tu bñdic deum et ipſe te
cõſeruabit. Et dixit. Ora ꝓ me. qꝛ magnũ
certamẽ eſt in anima mea in hac hora. Cũ
ergo oraſſet abbatiſſa. et oĩs reſpondiſſent
Amẽ reddidit animã. Erat autẽ annorum
triginta. ſepelierũtqꝫ eã in tumulo vbi ⁊ ge-
nitrix eius euſraxia requieſcebat. et glorifica-
uerũt deum. qꝛ ꝓmeruiſſent habere ſororẽ
apud deũ. ¶ Julia vero magiſtra ei⁹
tribus dieb⁹ flens ab ei⁹ tumulo nõ receſ-
ſit. hec eñi docuerat eam lr̄as et pſalteriu3
et multũ eam diligebat cũ eius eſſet diſci-
pula atqꝫ ex genere imperatoris. Quarta
vero die leta facta Julia acceſſit ad abbatiſ-
ſam ⁊ dixit ei. Dña mea ora ꝓ me. qꝛ voca-
uit me xp̄us intercedẽte ꝓ me btã euſraxia
Et hec dicẽs oſculata eſt cunctas ſorores.
Quinta eñi die poſt obitũ btẽ Euſraxie de-
functa eſt et magiſtra ei⁹ Julia. et ſepulta ẽ
in ſepulchro vbi poſita erat btã Euſraxia
¶ Poſt triginta vero dies euocans abba-
tiſſa monaſterij priores: dixit ad eas. Filie
mee eligite vobis matrẽ. et cõſtituite in lo-
cum meum que vobis p̄eſſe poſſit. Jlle ve-
ro reſponderunt. Domina pro qua cauſa h̄
dicis denuncia nobis. Nunqꝫ enim famu-
labus tuis hoc dixiſti. Dixit eis abbatiſſa
Uocauit enim me domin⁹. Supplicauit
pro me domina euſraxia. et multum labora-
uit in ſuis precibus. quatenus ego celeſte3
thalamũ ꝓmererer. Nam et Julia ꝑ ſan-
ctam Euſraxiam particeps eius effecta ẽ.
⁊ ingreſſa ẽ in illud palaciũ nõ manufactũ.
⁊ ego feſtino digna fieri et cum eis locũ ha-
bere. Audientes ſorores de Euſraxia et de

Julia q̄ꝛ in maxima eſſent gl'ia. gaudebant
et oꝛabāt pꝛiter vt et ipē mererent̄ ad illum
thalamū accedere. Elegerūt ergo vnā ſoꝛo
rū noīe Theogenā ꝙ eis p̄eſſet. Quā euo
cans abbatiſſa ad ſe dixit ad eā. Ecce teſti
moniū bonū qđ ſoꝛoꝛes oīs de te dederūt
⁊ poſuerūt te ad principatū et p̄ſulatū tra-
ditōnis diuine legis et ꝯſequētia nr̄a. Cō
iuro te per intemeratā trinitatē ⁊ cōſubſtā
tialem. ne iſti⁹ mūdi ꝗras diuitias aut poſ
ſeſſionem. neqꝫ occupes ſoꝛoꝛes ad terre-
nas ſolicitudines. ſed magis vt ꝯtēnentes
tp̄alia bona ꝑpetua mereantur accipe. Et
rurſuʒ ſoꝛoꝛib⁹ dixit. Quō ꝑfecte noſt̄ꝫ vi
tam et ꝯuerſatōem eufrarie. eſtote imitāteſ
eam ut ꝑticipes eius efficiamī. Et cum di-
xiſſent omnes Amē valedicēs eis intrauit
oꝛatoꝛiū. et claudens ianuas p̄cepit vt vſ-
qꝫ ad diluculū nulla illaꝝ intraret. ¶ Ma
ne autē facto ingreſſe inuenerūt eaʒ obdoꝛ
miſſe in dn̄o. et hymnū dicentes dn̄o repo
ſuerūt eam in ſepulchꝛo ⁊ vbi btā Eufraria
recōdita erat. Ab illa enim die nequaqꝫ in
illo tumulo alia ſepelierunt coꝛpa. Multa
vero ſigna et ſanitates fiebant in memoꝛa-
to ſepulcro. et expulſi demones clamabant
q̄ꝛ poſt moꝛtē ꝑualet cōtra nos Eufraria et
ꝑſequit̄ nos. Hec eſt reuera vita Eufra
xie matrone que celeſti ſenatui intereſſe ꝓ-
meruit. Feſtinemus igit̄ ⁊ nos tam fratres
qꝫ ſoꝛoꝛes huiuſmodi ꝯuerſatōem habere
et ſectari humilitatē: obedientiā: laboꝛem
māſuetudinē: longanimitatē. vt et nos ita
angeloꝝ ꝯuerſatōem mereamur. ⁊ cū gau
dio magno fruamur ſaluatoꝛe dn̄o nr̄o ihū
chꝛiſto. Cui eſt honoꝛ et gloꝛia in ſecula ſe-
culoꝝ Amen.

¶ Explicit vita ſancte Eufrarie.

Incipit vita ſerui dei Machariȷ̄ roma ni. qui inuentus eſt iuxta paradiſum.

R

Gloꝛiā et magnificentiā deo ſoli et
benigniſſimo agere debem⁹ qui
ꝑ innumerabilia miraculoꝝ exem
pla ad vite celeſtis gaudia nos ꝑduxit. De

niqꝫ nos miſeri ⁊ humiles monachi Theo
philus. ſergius et Thimus dep̄camur voſ
omnes ſanctiſſimos fr̄es: vt accōmodetis
aures hijs que vobis narraturi ſum⁹ đ vi
ta ⁊ ꝯuerſatōe ſanctiſſimi Machariȷ̄ roma
ni qui apparuit nobis ꝓpe ꝑadiſum ad vi
ginti miliaria. Et hoc rogam⁹ ut fidē dictꝫ
adhibeatis. ꝙ ꝗdē multo melius nobis fu-
iſſe credimus ſub ſilētie poꝛtu innoxios re
manere qꝫ de falſitatis crimine vt reos pu-
niri. Igit̄ nos ꝑtitulati fratres Theophil⁹
Sergius et Thym⁹ ꝓpicia diuinitate ab-
renūciātes ſeculo venim⁹ ad monaſterium
qđ eſt in meſopotamia ſyrie: in medio du
oꝝ fluminū tygris ⁊ eufrates. in ꝗ vir cla
riſſimuſ nomine aſclipion egumin⁹ multo
rū extitit p̄r monachoꝝ. Ibi deniqꝫ ꝯiun-
gentes a p̄nomīato p̄re et oīm cetu fratruʒ
gratāter ſuſcepti. ac iugo regule colla ſub-
mittentes ꝯmuni vita ꝯuerſati ſumus.
Factū eſt aūt tp̄e lōgo poſt hec hoꝛa nona
ꝗdā die ſynari expleta. accedētes ad eufra
tes fluminis litus ꝯſedim⁹ ibi. et aliqꝫdiu
inter nos de ſuſtinētia ⁊ ꝯuerſatōe ſimul ⁊
laboꝛe ſeruoꝝ dei diſputatū ē. Tunc mihi
miſero Theophilo venit in mentē cogitatō
⁊ reſpondēs dixi fratrib⁹ meis Sergio et
Thimo Uelle mihi adeſt o fratreſ dilectiſ
ſimi cūctiſ vite mee dieb⁹ ambulare: illocꝫ
ire vbi celū terre ſe ꝯiungit. At illi. te inqui
unt frater Theophile ut fratrē ſpiritalē ſꝑ
habuimus et pꝛioꝛē: ⁊ ammodo nullaten⁹
a te ſepabimur. Nobis eīm v̄ba tua placēt
idcirco vbi coꝛde ꝯcepiſti ꝑge: et nos in vi
ta ⁊ in moꝛte tecū erimus. Itaqꝫ ſurgētes
de loco intrauimus monaſteriū. factaqꝫ ve
ſpera omniqꝫ diurno officio et oꝛatiōe ꝯple
ta. ceteris quieſcentib⁹ clam monaſterium
egreſſi ſum⁹. ¶ Poſt hec vero decē et ſe-
ptem dies ambulātes ꝯiūxim⁹ ihr'lm. ⁊ ſā
ctam reſurrectōem ihū xp̄i et crucem ado-
rauimus. Deinde exeūtes in bethleem vidi
mus et ſalutauimus ſanctū p̄ſepe: vbi xp̄s
naſci dignatus eſt. et vbi ſtella magos ad-
duxit xp̄o munera deferentes. et vidimus
locum mirabilem vbi angelus cum multi
tudine exercitus celeſtis gloꝛiam in altiſſi
mis deo canebat. qui loc⁹ ad duo miliaria

longea bethleem ſitus eſt. Jn montē quo/
ꝗ oliueti aſcendimuſ. et in ipo loco ſancto
adorauimus vbi xp̄us pedibꝫ ſtetit q̄n ele/
uatus eſt: ⁊ a nube ſuſceptus aſcēdit ad ce/
los. Exinde ihrl̄m reuerſi adorauimꝰ deū
⁊ ꝯſignantes nos et ꝯmēdantes xp̄o ⁊ ſan
ctis eius exiuimus nō habētes iam animū
⁊ mentē in h̄ ſeculo. Jgit̄ nos xp̄i ꝯmitāte
gr̄a viā ꝯtinuo aggrediētes. ac q̄nquageſi
mo die fluminis tigris alueū ptrāſeuntes
terrā pſarū ingreſſi ſumus. ⁊ venimꝰ in cā
pū magnū ⁊ planiciosum vocabulo aſſya. i
quo martir xp̄i ſctūs mercurius apoſtatam
Julianū ꝑemiſſe legit̄. Deinde ciuitatē ꝑ/
ſidis noīe Kytiſſefodo intrantes. in q̄ tres
pueri Ananias. azarias. mizabel requieſcūt
longe a babilone. adorauimus ibi. ⁊ in eo/
dem loco māducātes ⁊ dn̄o hymnū laudiſ
offerētes māſimus dies aliquot. L ¶
Jnde ꝓfecti poſt mēſes q̄ttuor ptrāſiuimꝰ
perſidis regionē. et indie terrā ſunꝰ ingreſ
ſi. Jngrediētes vero domū quandā: et ne/
minē ibi habitatorē reperientes duos ibidē
fecimꝰ dies. Et ecce tercia poſt hec die ap/
paruerūt aduenientes duo armati. vir et fe/
mina. Nos v̄o nimio terrore ꝑterriti ſur/
reximus. illiſꝗ obuiā ire deliberauimꝰ. ipſi
autē nos vidētes ſimul ac exploratoreſ eſſe
credentes. cōcito gradu ꝑ viā qua venerāt
redierūt. et poſt aliquantulū ꝯgregati de ſu
is q̄ſi tria milia ethiopes aduenerūt. Qui
feſtināter domū in q̄ eramus orātes vallo
circūdantes. noſꝗ cūcti aſpiciētes ꝑ q̄ttu/
or eiuſdem domus angulos ignē copioſū
applicuerūt viuos nos cremare nitentes.
Quō nos vt aſpeximꝰ: timore valido exter
riti. xp̄m omniū ſaluatorē inuocauimꝰ: ⁊
in mediū illoꝝ ꝓſiliuimus. Tunc ipi ligua
ſua multū inuicē murmurātes. diuꝗ ꝯtra
nos frēduentes cum nos illos: nec ipi nos
nullatenus intelligere poſſemꝰ. ꝯp̄hendē/
tes nos in obſcuro clauſerūt carcere. Se/
dentibꝫ ḡ nobis in tenebris nō erat q̄ panē
vel aquā tribueret. Nos deniꝗ cū lacri/
mis omnipotētis dei creatorꝫ omniū miſe
ricordiā inuocare haud omiſimꝰ. Facienti/
bus aūt nobiſ ibi dies aliquot iteꝝ ꝯgrega
ti. cū nos fame et ſiti exanimes credidiſſēt
circūdederūt carcerē. Sed cū orātes nos
aſpexiſſent: apientes ianuā eduxerūt nos.
et cū multū inter ſe murmurātes loq̄rent̄.
nouiſſime cū lignis agreſtibꝫ cedentes nos
acriter de finibꝫ ſuis eiecerūt. ⁊ octoginta
dies ſine cibꝫ expleuimus ſicut teſtis ē no
bis deꝰ. Eiecti itaꝗ a finibꝫ illis. iter feci/
mus dies multos in orientē. ⁊ venimꝰ i lo
cū admirabilē et campū gl'ioſum. q̄ arbori/
bus altiſſimis plenus: ⁊ melliſluis fructibꝫ
abūdabat. Deniꝗ nos glorificātes ⁊ lau/
dantes deū māducauimus dulciſluos fru/
ctus ⁊ ſaturauimꝰ nos valde. Jtaꝗ exeun
tes inde terrā chananeoꝝ ingreſſi ſumus.
⁊ videntes illos in aſpectu eoꝝ valde mira
ti ſumꝰ. Jpi v̄o cū mulieribꝫ ſuis et ꝑuuſ
ſubtus in petris habitātes noſ oīno nō teti
gerūt. xp̄i nos ꝓtegēte gr̄a. Jnde igit̄ ꝓfe
cti ꝯ orientē. cum centū ⁊ decē dies coſ ꝑ/
trāſeuntes iter noſtrū feciſſemꝰ. intrauimꝰ
terrā gētis q̄ noīat̄ pychiti. Jpa v̄o gens
in ſtatura et altitudine ſua nō pluſ q̄ꝫ men
ſurā vnius cubiti habebat. Et vidēteſ noſ
timore ꝑculſi fugierunt. Nos aūt deū col
laudantes q̄ de illoꝝ manibꝫ nos liberauit.
curſum noſtrū q̄tidie accelerauimꝰ. M
¶ Poſt hec autē deuenimꝰ in mōtes altiſ
ſimos terribileſꝗ vbi ſol nō intrat. nec ar/
bor nec herba creſcūt. Jbi ergo ſerpētes in
numerabiles ⁊ dracones ⁊ aſpides. ſed et
baſiliſcos ⁊ viperas ⁊ vnicornes ⁊ buba/
los vidimus multos. alias q̄ꝫ beſtias mor
tiferas multas. et venenoſa aīalia q̄ꝝ nomi
na vel naturā penitus ignoramus. Dexte
ra igit̄ dei nos ꝓtegente illeſi ptrāſiuimus
illa. ſed ⁊ ſibilos draconū ⁊ ſerpentū ꝑ vi/
ginti ꝯtinuos dies in auribꝫ habuimꝰ. ⁊ nō
niſi aures obturātes illos ferre quiuimꝰ.
¶ Jnterea in locū incidimꝰ terribilē ru/
pes habentē aſꝑrimas: in altū erectas ⁊ in
yma deſcēdentes. Nos ḡ ſeptē dies ibi fe
cimus vltra ꝓgredi nō valētes. Septima
autē die poſt hec apparuit ceruus ante nos
ambulās rugiēdo. quē ſurgētes ſecuti ſu/
mus. Jter aūt faciētes multo maiores iue
nimus ante nos rupes. Nos v̄o mario cū
labore et anguſtia exinde euaſimus et veni
mus in campū planū et magnum. in quo

elephantoꝝ magna multitudo ſtabat. et ꝑ
mediū illoꝝ illeſi trāſiuimus. Poſt hec ita
ꝙ minime nobis apparuit via. Tunc nos
cum lacrimis clementiā domini inuocātes
et ꝑ nouē dies ſine cibo ꝑ deuia ambulātes
coniunximus tandē in locū planicie largū.
qui fructibꝫ plurimis abundabat. Jā ergo
tenebre denſiſſime cūcta illa repleuerāt lo-
ca. nec aliquid lucebat. ſed nebule obſcuriſ-
ſime erant. Tūc nos nimium turbati ⁊ af-
flicti cadentes in terrā cum planctu valido
orātes clamauimus ad deū. ⁊ in eodē loco
dies ſeptem ꝯpleuimꝰ. nō māducātes nec
bibentes nec lumen celi videntes. Nobis
autē valde afflictis et in orōne perſiſtenti-
bus. poſt dies ſeptē affuit colūba: que no-
bis appropinquans ac diu circa nos voli-
tans. et pennulas fortiter ꝑcutiēs quaſi ad
ambulandū nos ꝯfortabat. Tunc nos deo
agentes grās ſurreximus. illa ꝓcedente ꝑ
deuia iter fecimus. ⁊ ecce ante nos mari-
mā inuenimus abſidā. in circūitu ſcriptā.
Uidentes vero ſcripturā illā gauiſi ſumus
⁊ collaudauimus dn̄m. Hec autē erat ſcri-
ptura. abſidā iſtam fecit alexāder philippi
macedo imꝑator qn̄ ꝓſecutus eſt Darium
regem ꝑſarū. Qui terrā hanc ingredi vo-
luerit ad manū ſiniſtrā vadat. ad dextram
enim terra inuia et rupibꝫ ⁊ anguſtijs eſt
plena. Nos igit̄ ad leuā intrātes ambula-
uimus dies multos. Et factū eſt poſt q̄dra-
ginta dies. eūtibus nobis venit peſſimus
⁊ intolerabilis fetor. ex quo velut exanimes
effecti cadentes in terraꝫ: orauimus dn̄m
vt iam clementer recipi iuberet aīas nr̄as.
Poſt modicū vero ſurgentes a terra aſpe-
ximus lacū magnū et multitudinē ſerpenti-
um in eo ignitorū. et ex ipo lacu exierūt vo-
ces. et audiuimus vlulatū et planctum ma-
gnū quaſi ꝑpli innumerabilis. ⁊ dō celo vox
ſonuit dicēs. Locus iſte iudicij et penaꝝ ē
in quo crucianť q̄ xp̄m negauerūt. Nos au-
tem vocē hāc audiētes et pectora ꝑcutien-
tes cum lacrimis ⁊ timore nimio ipm trā-
ſiuimus lacū. et venimus inter mōtes du-
os altiſſimos. et in medio ipoꝝ apparu-
it nobis homo longa ſtatura quaſi centum
cubitorū. et ipe cathenis cōſtrictus ereis:
toto ligatus erat corꝑe. Due autē cathene
de vna corꝑis parte in monte vno erant fi-
xe. ⁊ due in monte altero. et ignis maximꝰ
in circūitu eius ex omni ꝑte. Uox aūt cla-
moris illius audiebať quaſi ꝑ quadraginta
miliaria. Qui ut nos vidit plorās et eiu-
lans fortiſſime exclamauit. crudeliter eniꝫ
ab igne cremabať. Cūq; nos talia cernere-
mus valde ꝑtimuimus. et cooꝑientes fa-
cies a lōge ipos trāſiuimus montes. ⁊ ec-
ce in aliū continuo deuenimus locū. vbi ru-
pes multe et ꝓfunditas magna erat. Jbi
etiā quandā vidimꝰ feminā crinibꝫ ſolutis
ſtantē toto corꝑe a maximo et terribili dra-
cone inuolutā. Qn̄cunq; ergo ad loquen-
dum os ſuū aꝑire voluiſſet caput ſuū dra-
co confeſtim in os eius mittēs linguā ipiꝰ
mordebat. Capilli autē huius mulieris ad
terrā vſq; deſcēdebant. Cūq; in illā mirā-
tes ⁊ pauidi aſpiceremꝰ ſubito de ipa pro-
funditate et valde miſerabiles audiuimus
voces dicentes. Miſerere nobis miſerere
xp̄e fili dei altiſſime. Nos itaq; vehemēter
exterriti ponētes genua in terrā orauimus
dicētes cū lacrimis. Dn̄e qui nos creaſti
tolle aīas noſtras. quoniā iudicia tua oculi
noſtri viderūt in terra. ¶ Surgentes aūt
ingenti luctu et merore ſimul et timore ve-
nimus in locū aliū. in quo arbores multas
⁊ maximas vidimus habētes ſimilitudinē
ficoꝝ. Jn ramis aūt ipis volatilia multa.
ſimilia auibꝫ celi voce humana fortiter cla-
mabāt dicentia. Parce nobis dn̄e q̄ plaſ-
maſti nos. parce nobis miſericors qꝛ pecca-
uimus an̄ faciē tuā ſuꝑ omnē terraꝫ. Nos
autē orauimus dicētes. Dn̄e miſericordiſ-
ſime oſtēde nobis iſta que vidimꝰ miracu-
la tua. quoniā ignoramus q̄d ſint. venit er-
go vox dicēs. Nō eſt veſtrū noſſe miſteria
que vidiſtis. viā ꝑgite veſtrā. Jnde igitur
cum ingenti pauore egreſſi deuenimꝰ ī lo-
cum honorabilē ac ſpecioſiſſimū in quo q̄t-
tuor viri ſtabant. habentes figuras venera-
biles tāq; mira pulchritudine decoras: vt
credi aut fari omnino facile vix poſſit. Jſti
ſiquidē coronas aureas gēmis ⁊ lapidibꝫ
honorifice cōpoſitas in capitibꝫ habebant.
⁊ in manibꝫ palmas aureas geſtabāt. ignis

vero maximus ac terribilis añ illos. ⁊ ſpa-
tas acutiſſimas ante ſe tenebāt. Nos ergo
iſta cernētes ac valido ꝑculſi timore excla
mauimus ad illos dicētes. Dñi et ſerui dei
excelſi miſeremini nr̃i ut ſpate ⁊ iſte ignis
nobis nō p̄ualeant nocere. At illi rñdentes
nobis dixerūt. Nolite timere viā quā vo
bis deus demōſtrauit. ite ſecure. nos eñi do
minus poſuit in iſto loco. ut viā hāc ſerua-
remus et cuſtodiremus vſq; in diē iudicij
qñ orbem terre iudicaturus adueniet. Hec
nos audiētes a ſanctis viris illis. ac de lon
ge eos ſalutātes ptrāſiuimus locū ipm. ⁊ ꝑ
q̄draginta cōtinuos dies ambulauimꝰ nul
lum omnino cibū ſumentes aquam tantū
bibentes. ¶ Ambulātibꝰ ergo nobis ſubi-
to voces populi innumerabilis audiuimus
pſallentiū. ⁊ odor ſuauiſſimꝰ quaſi balſami
optimi ac p̄cioſiſſimi venit nobis. ⁊ ſicut de
mellis fauo dulciſſimo os noſtrū indulco-
rauit. de ſuauiſſimo igit̄ odoris nectare ac
celeſtis melodia cantilene ſopor nos arripu
it. Poſt modicū aūt ſurgētes e ſomno vi-
dimus ante nos eccleſiā mirabili ornatu de
coratam ac p̄cioſiſſimā: que tota quaſi cri-
ſtallina videbat̄. in medio autē ipſius eccle
ſie altare honorificū. et de altari aqua egredi
ebat̄ que lactis cādidiſſimi colorē habebat
Nos autē aquā ipſam in veritate lac ſpera
uimus. In circuitu vo fontis illius ſtabāt
viri ſancti ⁊ honorabiles: ⁊ cātabant canti
cū celeſte. i. voces cherubin. Nos autē hec
intuentes timuimus valde. Ipſa vero ec-
cleſia a pte meridiana ſimilitudinē habe
bat lapidis praſini p̄cioſi. a parte auſtrali co
lorē ſanguinis mūdiſſimi p̄tendebat. a pte
autē occidentali tota erat alba inſtar lactis
et niuis candidiſſime. ſtelle ſup ipſam eccle-
ſiam pluſq; huius mūdi ſidera lucebāt. ſol
ibi ſeptempliciter lucebat et calebat q̄ȝ ī hu
ius terre regione. alpes et arbores omnes
plus alte. et folia ac fructus plures et dulci
ores q̄ȝ iſtius mūdi arbores habebant. ſed
et aues celi aliter reſonabāt q̄ȝ aues t̄re iſti
us. Omnis autē terra ipſa duplices habe
bat colores. i. vna facies alba erat vt nix. ⁊
alia rubicūdiſſimis coloribꝰ erat. Nos igi
tur ſtupentes ⁊ in eodē loco adorantes. ac
ipſos viros ſalutātes. cum timore egreſſi ce
ptum iter arripe feſtinauimus. N ¶
Deniq; poſt hec centū impleti ſunt dies:
vt dñs teſtis ē nobis q̄ nullo refecti ſumꝰ
cibo. aqua nos freq̄ntius refocillantes. Cū
ecce ſubito euntibꝰ nobis venit ꝑpli innūe-
rabilis multitudo virorū ac mulierꝝ obuiā
in vnū cōglobati. nō autē inter illos longi
orē p̄terq; vnius cubiti ſtaturā vidimus.
igit̄ viſis illis valde ptimuimus. tunc miſe
rabilis ego et peccator Theophilus dixi
fratribꝰ meis Sergio et Thimo. Soluē
tes capillos noſtros veniamus aduerſus
eos forſitan fugiēt a nobis. et liberabit nos
dñs de manibus illorū. Quod cū ipſis vi-
ſum fuiſſet bonū ſolutis faſciolis ⁊ capillis
noſtris irruimus ſup eos repente. ipſi aūt
hoc cernētes ꝯfeſtim filios ſuos arripiētes
ſtridentesq; dentibꝰ citius aufugerūt oēs.
Nos autē dñm collaudauimus qui eripu-
it nos et trāſeuntes flumen inuenimꝰ her-
bas cādidas et albas ſicut lac: dulces ve-
lut mel. altas vero vſq; ad vnū cubitum.
Māducantes itaq; de herbis mellifluis ac
nos ſaturātes ex eis gratiarū actōes crea-
tori omniū obtulimus: qui nos ꝑ tanta ſer
uauit picula. ac gratuita nos ſua gratia nu
triebat. Nos interea viā inuenimus ſpeci
oſam. et cadentes in terrā adorauimꝰ ⁊ col
laudauimus dñm miſericordē qui eā no-
bis demōſtrauit. ¶ Igit̄ ꝑ dies plurimos
ipſam viā ſequentes. tandē ad ſpeluncā ꝑ-
uenimus honorabilē. tūc ſignaculo ſancte
crucis mēbris vndiq; munitis. in eandem
ingreſſi ſumus criptā. ſed nullū ibi inueni-
entes habitatorē diximus inter nos. Iu
dicia hec nō eſt niſi de manu hois. Manea
mus ergo hic vſq; ad veſperū et videre ha
bebimus loci illius habitatorē. His q̄ di-
ctis vna hora vtpote laſſi reſedimꝰ. et ſubi
to odore ſuauiſſimo pfuſi obdormiuimus.
Rurſum igit̄ paruo interuallo excitati a
ſomno foras ſpeluncā exiuimus. et ꝯtra ori
entē reſpeximus. ⁊ ecce ſubito figurā hois
a lōge ꝓperantis vidimus. cuiꝰ capilli ca-
pitis inſtar lactis cādidiſſimi aut niuis q̄ſi
in aera volātes totū viri corpus opuerūt.
Ipſe autē mox ut nos a lōge reſpexit. ſemet

ipſm in terrā ꝓiecit. ꝓtinus ac rurſum ele-
uans ſe. ad nos ita clamare cepit. Si vos
ex deo eſtis ſancte crucis ſignaculo muni-
te vos ad me vſqꝫ ꝓperātes. ſin autē ex dy-
abolo fugite a me dei ſeruo. Hec eo dicēte
tali voce affati ſumus. Benedic nobis pa-
ter ſancte. et noli turbari. qm̄ et nos fui ſu
mus ihū xp̄i dn̄i et ſaluatoris noſtri. Re-
nūciauimus ſiquidem ſeculo huic vano fa
ctiqꝫ ſumus monachi. Talia vt audiuit ili
co ad nos venit. ⁊ manus ſuas ad celū ele-
uans diutius orauit. ⁊ ſurgens ab orōe ca-
pillos ab ore et facie ſua tollēs bn̄dixit nos
ac locutus eſt nobis. Ipſius vero capilli capi
tis ac barbe erant candidi ut lac. facieſqꝫ eꝰ
ſicut vultus angeli. Erat enim ſicut lignū
ſecus aq̄ꝝ decurſus plātatū. et p̄ ſenectu
te nimia oculi eiꝰ nō ap̄iebant̄. eo ꝙ ſup̄ci
lia eos coop̄iebant. Ungule nēpe manuū
eius ac pedū longe nimis. barba vero ⁊ capil
li corpus eius om̄e circūdederūt. cutis illiꝰ
quaſi pellis teſtudinis. ¶ Tūc ipſe cū la
crimis ad nos exorſus eſt ita. Fratres mei
benedicti vn̄ eſtis. vel vnde huc adueniſtiſ
dicite nobis qualiter ſe h₃ genus humanū
vel quō fides xp̄ianoꝝ. ⁊ ſi ſaraceni l'ethni
ci hactenus xp̄i p̄pl'o p̄ſecutōem ingerunt.
Nos itaqꝫ vt interrogati ſumus ei p̄ ordi-
nem reſponſa dedimꝰ. ſimul dicētes angu
ſtias ⁊ p̄icula: quē p̄ omnē paſſi ſumꝰ viā.
et q̄r voluntas ac deſideriū eſſet ire vbi ce-
lū terre ſe iūgit ap̄uimus. Ipſe aūt ad hec
r̄n̄dens ait. Filioli mei cariſſimi audite me.
Ab iſto loco vltra ad p̄adiſi loca nō p̄t ire
hō carne veſtitus. Ego eñi peccator exiguꝰ
valde in hac etiā volūtate laboraui cupiēs
vltra ꝓcedere vt finē terre ac poli cernere
q̄uiſſem. ſed nocte quadā aſtitit mihi in vi
ſu dn̄i angelus. dixitqꝫ ad me. Ne vltra ꝓ-
cedas. neqꝫ dn̄m tēptare p̄ſumas. Cui ego.
quā ob cauſam inq̄ꝫ mi dn̄e in antea p̄gere
nō licet. At ille. d' iſto inq̄t loco viginti ſūt
miliaria vſqꝫ ad p̄adiſum. vbi Adā ⁊ eua
in delicijs ꝯſtituti fuerūt. ſup ipſm vero p̄a-
diſum celū terre iungit̄. Poſuit deniqꝫ do
minus ante eundē p̄adiſum cherubin cum
ignea romphea atqꝫ volubili ad cuſtodien
dū vite lignū. ⁊ h₃ a pedibꝫ vſqꝫ ad vmbili

cum ſilitudinem hoīs. pectus ſicut pectꝰ le
onis. manū ſicut criſtallū habēs gladiū vt
ſeruet p̄adiſuꝫ. nec aliq̄s illuc ꝓximare va
leat. Ego itaqꝫ hec audiens ab angelo. am
pliuſ nō reſpondi. nec vltra ꝓcedere tēpta
ui. ¶ ¶ Igit̄ ego Theophilus ⁊ itine-
ris mei ſocij ac fratres. iſta a ſctō audiētes
ꝓſtrato omni corp̄e collaudauimus dn̄m.
⁊ ipſm ſeruū dei ſalutauimus. Veſp̄e autē
facto dixit nobis. fratres mei dilectiſſimi
exite foras cellulā ⁊ expectate paululū. ha
beo enim leones duos q̄ p̄ diē foras ambu
lantes ſero ad me reuertūt̄. ne ipſis ſubito
venientibꝫ mali aliq̄d patiamini ab eis. No
bis ergo cū pauore paululū exeuntibꝫ leo-
nes rugiēdo extimplo aduenerūt. Ipſe ve-
ro manus ſup̄ eoſ ponēs ac colla demulcēſ
ait illis. Filioli mei. boni fratres tres d' ſe
culo venerūt ad nos. ne faciatis illis malū.
Cōtinuo nos aduocās dixit. Fratres veni
te ⁊ iam timere nolite. Nos vero cū pauore
nimio intrātes ſalutauimus illū. et veſp̄ti
na ſynaxi celebrata reſedimꝰ. glādes ac her
baꝝ radices ꝓ cibꝫ ſumentes ⁊ aquā bibē-
tes cū ſilētio. Mane aūt facto locuti ſumꝰ
viro ſancto dicentes. Pater ſancte ⁊ dn̄e
obſecramꝰ tuā beatitudinē ut ꝯuerſatōneꝫ
tuā nobis enarres. et quō huc aut vnde ve
niſti. et q̄ noīe voceris edicito nobis ¶ At
ſanctus nobis tale dedit r̄n̄ſum. Ego inq̄t
mi amantiſſimi fratreſ et filij. macharíꝰ vo
cor. in regali ciuitate natus et nutritus. fili
us viri romani. q̄ inclitus fuit: ⁊ in imp̄ia
li pollebat ciuitate. Cū autē puerileſ exceſ
ſiſſem annos. me rēnuente ac nolēte pater
meus deſponſauit mihi vxorē. dieqꝫ ſtatu-
it nuptiarū. Interea thalamo adornato cū
iam freq̄ntia p̄pl'i fuiſſet inuitata. et ſpōſa ſe-
dente p̄r meꝰ hilarior effectus. cūctos inui
tatos hortat̄ petere q̄dq̄d vellent. Omni-
bus aūt q̄ aderāt iocis ac ſaltatōibꝫ intētis
furtim exiui: et domū vidue cuiuſdā fami
liaris intraui. ac ſeptē dies cum illa latitāſ
p̄manſi. Ipſa aūt diebꝫ ſingul' domū p̄ris
mei ingreſſa. audiuit queqꝫ de mea inquiſi
tōne loq̄bant̄. et veniēs cūcta mihi explicāſ
dixit. Pr̄ aūt meus cū me vndiqꝫ req̄rēdo
nō inueniret fleuit amariſſime. ſed ⁊ mater

ac tota familia. Octaua exinde die. id ē no
cte dñica. mulierē illā ſalutaui et egreſſus
in publicā viā. inueni virū quendā canicie
venerabilē. q̄ſi ad ambulandū ſtantē. quez
adorās dixi. Ubi ꝑgere habes ſenioꝛ ſan/
cte. At ille hilari vultu ad me ꝯuerſus dix/
it. Ubi tu ire deſideras ego tecū ire diſpo/
no. eo ꝙ itinera iſta mihi opido ſunt ꝯgni/
ta. Tūc ego ꝯfortatꝰ cepi hoiem ſeq̄. Per
domos vero exinde intrātes vicinas. ꝑ vi
am panē rogauimus accipe. ⁊ accepimus.
Per plurimos aūt dies ambulātes tādē
ꝑuenimus ad anguſtias viaꝝ omniū vnde
vos venire dixiſtis. ¶ Cū ḡ ad trigīta milia
ria ꝓpe locū iſtū veniſſemꝰ. q̄dā die ſedenti
bus nobis inter iſta mutua colloq̄a repēte
ſocius diſꝑuit. Tunc ego nimiū turbatus
⁊ quo me vterē ignarus cadens in terram
plāgebam validiſſime. Et ecce ꝯfeſtim ſi/
ne mora is q̄ ante diſparuit cū magna cla/
ritate apparuit. ⁊ ita affatus eſt me. Noli
turbari dilectiſſime. Ego eñi ſum angelus
raphael in adiutoriū tibi miſſus. q̄ te huc
ꝑduxi ꝑcepto altiſſimi. Dñs aūt viā tuam
ꝓſperā fecit. Loca ſiq̄dē tenebrarum. loca
tormentoꝝ. loca penaꝝ ꝑtrāſiſti. in lucē ve/
niſti. fontē aque viue ⁊ loca iuſtoꝝ vidiſti
Idcirco noli timere. ſed ſurgens viā tuaz
ꝓficiſcere. Quo dicto rurſus q̄ apparuit di
ſparuit. Ego vo interea viribꝫ receptis ſur
gens ambulare cepi. ⁊ a lōge onagrū intui
tus clamaui. dixiq̄ illi. Aue ꝑ xp̄m qui te
creauit. oñde mihi viā ꝑ quā ambulē. ipſe
autē cōcite ocurrēs ingreſſus eſt añ me per
ſemitā q̄ndā ꝑuulā ⁊ anguſtā. Quem ego
ſubſecutus ſum. ſicq̄ duos ꝯpleuimꝰ dies
ſimul ambulātes. Die aūt tercia aſpeximꝰ
ceruū mire magnitudis a lōge. Quē ona/
ger videns et ꝑtimeſcēs declinauit a me.
iterum ego ſolus relictus anguſtiatus ſuz
viā omnino nō habens. Tūc ꝯ ceruū cla/
mās dixi. Quia adiutoriū mihi tuliſti per
deū te ꝯiuro ſemitā mihi oñde. Ad hāc vo
cem veluti aīal domeſticū ad me declinanſ
anguſtū ingreſſus eſt callē pꝰ terguz me ſꝑ
aſpiciens. Sic ḡ treſ inſimul ambulauimꝰ
dies. Tū ecce q̄rta die immēſum ac terri/
bilē inuenimus draconē mediā diſtentuz
ꝑ viā. Quē ut ceruus vidit. repēte fuga e/
lapſus euaſit. Ego interim timore valido
ꝑculſus in terrā cecidi. Deinde ꝯfortatuſ
in dño ſurrexi. ac me ſigno ſctē cruciſ mu/
niēs ad draconē dixi. Deū omnipotentez
time: ⁊ noli mihi nocere. Tūc iſte terribili/
ter de terra ſe erigens: hūana me affatus ē
voce dicēs. Ueni bñdicte dñe. tu eñi es ſ/
uus dei altiſſimi Macharius. Angelꝰ aūt
ſctūs raphael figurā ⁊ vultū tuū mihi de/
mōſtrans ꝑcepit cōcite vt tibi occurrerē.
atq̄ ꝑducerem in locū a deo tibi ꝑꝑatum.
Ego itaq̄ q̄rto hodie die te hic expectaui.
nihil oīno ꝯmedens. Hac vo nocte ī nu
be lucidiſſima te ſedentē aſpexi ſimul ⁊ vo/
cem deſuꝑ audiui dicentē mihi. Accelera
vt eripias ſeruuz dei Machariū qui adeſt
vt tibi ꝑdixi. Quaꝓpter ſurgens ſeq̄re me
ne dubites. ſꝫ veni ⁊ locū mōſtrabo tibi vbi
dñm debeas collaudare. Hijs ergo dictis
q̄ſi vir iuuenis apparuit. ⁊ mecū ad ſpelūcā
hāc vſq̄ ꝑuenit. Cūq̄ ingreſſi fuiſſemus
repente euanuit. ¶ Tūc ego pecca/
toꝛ in ꝑte altera ꝓſpexi duos leonis catuloſ
iacentes. mr̄ autē illoꝝ iuxta illos mortua
iacebat. Quā ego foras eijciēs ſepeliui. et
dñm collaudās glificaui. q̄ tāta in me mi/
rabilia fecit. et de tā grauibꝫ anguſtijs libe/
rauit. iſtos aūt leunculos frōdes arboꝝ de/
cerpens ac illis porrigēs ut ꝓprios enutri/
ui filios. ſicq̄ duos annos inſimul quiete
habitātes ꝯpleuimꝰ. Tū ecce poſt hec laq̄ꝰ
dyaboli. cuiꝰ nūq̄ a ſeruis dei ceſſat inuidia
affuit. Nam die q̄dam hora q̄ſi ſeptima e
ſpelūca foras egreſſus. ſole ferueſcēte reſe/
di. tūc ſubito ſubtile faſciolū et oculis dele
ctabile iuxta me ī terra poſitū aſpexi. Ego
vero in memetiſo cogitās dixi. vñ in hac
ſolitudine faſciolū. Eſtimās tñ q2 in verita/
te eſſet faſciolū. oblituſq̄ ego miſerrimꝰ me
ſigno crucis munire. q̄m q̄dē ſacroſctē cruciſ
ſignaculū oēm inimici eneruat fantaſiam.
miſi manū: ⁊ leuās faſciolū reportaui ī ſpe/
luncā. altera nihilominꝰ die egreſſus cal/
ceos femineos reperi iacētes in terra. ſed
nec tūc miſer ego inſidias dyaboli aduer/
tens. nec crucis vexillo me muniēs calceoſ
leuaui. et in ſpeluncā portās faſciolo iunxi

Tercia aũt iã die iterũ exiens dyabolũ in
decore vel ſpecie mulieris veſtibꝰ ꝑcioſ in
ductam ſtantẽ inueni. ego vero miſerabilis
nec ſic ꝙdem laqueos inimici recordãs nec
aliquo mõ me ſignãs. ſed credẽs in verita/
te qꝛ mulier eſſet aio ad illã. Vñ huc adue
niſti. aut qͣs in hanc te adduxit ſolitudinẽ.
Illa ꝯtinuo flere amariſſime cepit. Tunc
ego miſellus ſimul cũ illa veluti ꝯpatiẽdo
valde ploraui. Poſt hec tñdẽs dixit. Ego
miſerrima o pater ſanctiſſime filia ſum viri
romani ꝙ cũ me inuitã ac nolentẽ deſpon/
ſaſſet iuueni cuidã nobiliſſimo romano: ac
dies nuptiarũ venirent: et thalamũ ac cõ/
uiuiũ ordinarẽt. inter nuptias ipas ſpõſus
meus diſparuit. Cũq; turbati oẽs huc il/
lucq; eũ inqͥrendo turbarent̃. ego gauiſa ef
fecta clam exiuj. et nocte eadẽ iter arripiẽs
nec itineris ducẽ aliquo mõ habẽs ꝑ angu
ſta mõtiũ ac valliũ errãdo huculq; ꝑueni.
Hec ego cũ audiſſem ⁊ oĩa ita eſſe credidiſ
ſem. ſimul ⁊ ſponſam meã fore ſperãs. per
manus apprehẽdi illã. et in hãc introduxi
ſpeluncã. lacrime vero ab eius oculis nullate
nus ceſſabãt. Tũc ego miſerijs ⁊ lacrimis
eius ꝯpatiẽs. et valde ſuꝑ eã dolẽs ſedere
eã iuxta me feci. ſimul ⁊ glãdes illi ad man
ducandũ ꝓbui. Nõ eñi inſidias dyaboli in
tellexi. neq; vllatenus crucis me ſigno mu
niui. ſed ſimul ſedentes diutiꝰ colloqͣ ha/
buimus. Tũc cepi qͣſi de labore nimio ſom
no grauari. At illa manibꝰ ſuis mea oĩa
mẽbra mulcẽdo palpauit. ⁊ eo ampliꝰ ſom
no grauatus ſum. Quid morer. miſer ego
ꝙ antea nunq; cum femina peccare cõſenſi.
in ſomnis me peccatũ ꝑpetraſſe ꝯgnoui.
Nam ſubito expgefactꝰ e ſomno quaſi cũ
femina diſcooptum me in terra iacentẽ in
ueni. ipa iam vero nõ apparuit. Tũc in/
felix ego inſidias dyaboli ſero aduertẽs fo
ras ſpelũcam citius exiui. et pectꝰ feriẽſ in/
gentes lacrimas fudi. Ipi interea leoneſ ꝙ
mecũ aderãt meũ intelligẽtes delictũ quã/
tocius fugerũt a me. Hec aũt cũ cernerem
fugiſſe. ſ. leoneſ. cũ luctu nimio ac dolore ce
pi xp̄i miſericordiã deuote inuocare. quate
nus ⁊ mihi pñie normã oñderet. ac leones
ipos redire iuberet. Nec mora. clemẽtiſſi/
mus pater ꝙ me ad penitentiã ſeruare volu
it. illos ꝯfeſtim fecit redire leones. mecũq;
ingreſſi in hãc ſpeluncã: humũ pedibꝰ ſuis
ad vnius ſtaturã hoĩs aggregabãt. Ego au
tẽ hec intelligens collotenus intraui ipam
foueã. ipis impans leonibꝰ vt in eodẽ me
ſepelirẽt loco. Quod cũ factũ fuiſſet annoſ
tres ſepultus in eadẽ foſſa ꝑegi. Interea
ingenti pluuia deſcẽdente rupta ẽ ſpelunca
deſuꝑ caput meũ vbi ſtabam et lucẽ vidi.
⁊ foras manus emittẽs herbas ꝙ in circũ/
itu ſuꝑ caput erãt decerpſi et ꝯmedi. Tri
bus itaq; annis euolutis affuerũt leões et
humen circa me vidẽtes effodiebãt humũ
in qua me ſepelierũt. ego ꝙdem toto corꝑe
ſanus egreſſus ſum. virtutẽ priſtinã in me
ſentiẽs. Tunc glorificãs dñm meũ ihm̃
xp̄m exiui de ſpelunca. ponẽſq; genua mea
in terra qͣdraginta dies et qͣdragita noctes
in eodem immobilis ꝑmãſi loco. collau/
dans ⁊ obſecrãs deũ ⁊ gratiaꝝ actões offe
rens ꝙ tanta miſericordiarũ munera nobiſ
petõribus iugiter ꝓſtat. His ergo ꝯpletis
diebꝰ reſpexi in ſpeluncã. ⁊ ecce qͣtuor ãgu
li eiuſdem ſpelũce lumĩe celeſti reſplẽdue/
rũt valde. ⁊ vidi ſaluatorẽ xp̄m in ſcemate
viri. qͣſi auream habẽtẽ in manibꝰ virgã
ac dulciſona voce mirabilẽ cantũ ꝑſonãtẽ.
vox aũt illius vehemens ⁊ fortis qͣſi mille
hoĩm audiebat̃. Cũ vero iam melodie cele/
ſtis cantici explerent̃. repẽte vox tribꝰ voci
bus inſonuit dicẽs. Amẽ ⁊ in ſempiternũ
amen. In ipa igit̃ hora egreſſuſ a ſpelunca
ſaluator ſcãdebat ad ethera. Et ecce ꝯtinuo
maxima ignis colũna qͣſi nubes valida in/
trauit ſpeluncã. ⁊ facta ſunt tonitrua ⁊ im
mẽſe choruſcatões. ⁊ oĩa celi volatilia ſm
ꝓprias audiui voces canere dicẽtia. San
ctus ſctũs ſanctus dñs deꝰ. Ego itaq; dũ
hec cernerẽ ſimulq; audirẽ. ꝓpter viſionis
magnitudinẽ territꝰ valde ſum. et in extaſi
raptus cecidi in terrã. ⁊ octo dies ita ꝑmã
ſi. Tũc nãq; intellexi qꝛ ſaluator mẽi xp̄s
dñs hãc ingreſſus ſpeluncã bñdixerit. illã
q; ſanctificauerit. Tũc ego ingreſſus in eã
ꝓ ignorãtia ꝓpria ac negligẽtia cepi ſatiſfa
cere. collaudãs et glĩficans xp̄m ſaluatorẽ
ac redemptorẽ noſtrũ. et creatorẽ omniũ

qui tāta me ſuſtinuit patiētia ⁊ ꝑduxit ad pñiam. ⁊ rurſus talē mihi demōſtrauit clementiā. Cū aūt hec acta ſunt. ſeptē in hac ſpelūca: etatis vero q̄draginta ānos habebam. ¶ Ecce nūc vobis velut filijs cariſſimis oēm vitā meā in v̄itate enarraui. voſ ergo ſi pugnaſ vel inſidias maligni hoſtꝭ ſuſferre poteſtis ꝯſiderate. ⁊ hic nobiſcū manete. ſin alias ad monaſteriū de quo egreſſi eſtis reuertimi. ⁊ dñs ſit in itinere vr̄o. Nos aūt cū iſta a ſctō dei audiuiſſem⁹ cadentes in terrā glĩficauim⁹ dñm q̄ fecit mirabilia ſolus. et ad ſctm̄ ſeruūq꜃ xp̄i locuti ſumus Macharīū dicētes. Pater beatiſſime Machari ora ꝓ nobis ad dñm vt ad noſtrū remeare poſſimus monaſteriū. atq꜃ ꝯuerſatiōem tuā ſcīāꝫ ꝑ oēs xp̄i ecclīas enarrare. Credimus eīm q2 dñs idcirco nos ꝑduxit ad te. ¶ Tūc ſenior diuti⁹ ſuꝑ noſ orōem fudit. et fuſa orōe bñdixit atq꜃ oſculatus eſt nos omneſ. et ꝯmēdauit xp̄o ut in pace dirigeret viā noſtraꝫ. deinde tradidit nos leonibꝫ illis p̄cipiēs eis vt trāſducerent nos q̄uſq꜃ loca tenebraꝝ ꝑtrāſirem⁹. vbi pridem ſeptē dies et totidē noctes ī tenebris iacuim⁹. Dimiſſi ergo a ſuo xp̄i ſcō Machario ꝓſꝑe ad abſidā alexādri ꝑuenimus. vbi leones ſalutantes nos ꝯcito g̃du reuerſi ſunt ad ſeruū dei. Igiť fauente xp̄o deo ſine anguſtia aliq̄ nr̄am ambulauimus viā. et introeūtes terrā ꝑſarū venimus in campū mirabilē q̄ vocať aſſia. vbi ſanctus mercuri⁹ interfecit apoſtatā Julianū. ⁊ ingreſſi ſumus denuo ciuitatē Ktyſiſefodo. I qua pueri tres requieſcunt nō lōge a babilōe. Poſt hec tygrim flumen ꝑtrāſeuntes. q̄ntodecimo die intrauimus ihr̄lm. ⁊ ad ſeplchrū dñi nr̄i ihū xp̄i ſiue ꝑ cuncta loca orātes gratiarū actōes xp̄o ſaluatori omniuꝫ libauimus. q̄ nos ſua gratia incolumes ſeruauit eūtes et redeūtes. ¶ Unde igiť egreſſi veloci curſu ad noſtrū ꝑuenim⁹ monaſteriū. et noſtrū egumīnū ac fratreſ nr̄os oēs in pace et ſoſpitate reperientes ꝑ ordineꝫ q̄ vidimus et audiuim⁹ mirabilia ⁊ mĩſicordias dñi: ſed ⁊ vitā et ꝯuerſatōem beatiſſimi Macharij illis enarrauim⁹. Quotq̄t aūt hec audiebāt laudabāt ⁊ glorificabant ⁊ hymnū dicebant deo p̄ři omnipotēti ⁊ filio ei⁹ vnigenito dño ac ſaluatori noſtro. necnō et ſpiritui viuificatori ⁊ illuminatori animaꝝ nr̄aꝝ. q̄ trin⁹ in ꝑſoniſ vnaq꜃ deitate noīať. viuit et regnat vbiq꜃. deus bñdictus et laudabiľ nūc et ſempꝫ ꝑ immortalia ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ Explicit vita ſancti Macharij romani iuxta paradiſum

Incipit vita ſancti Paſthumij

q

QUoniā deſiderio deſideraſti ſꝑ audire q̄ ſancta ſunt. ⁊ nos ne ſilentio tpa pagant: idcirco de opibuſ dñi tacere nō poſſumus. q̄ in ſuis ſuis indeſinenter oñdit. Ad primū de ſctō Paſthumio dei ſeruo ſciendū eſt quo ordīe euꝫ dñs ad ſuā vocare dignat⁹ eſt grām. ſicr̄ referentiū iactauit orō. q̄ ꝯuerſatōis ei⁹ ordinē nouerūt. Hec vr̄e dilectōi ſcriptis intimare curaui quō ꝑ ruſticos dñs credentibus in ſe manifeſtauit regni ſui miſteriuꝫ. Erat eīm Paſthumi⁹ mēphe⁹ genere. gētilis natus. ab infantia innocēs. ignar⁹ liťſ ⁊ ab oīm peritia alien⁹ egiptioꝝ. Ab eoruꝫ gētiliū delubris ſꝑ extraneus. Fuerat eniꝫ reſtiū ſpatarius. nunq꜃ ſe adoleſcentū gregibꝫ ꝯmiſcuit. nec publici vſus fabulas aliq̄n ꝯgnouit. pes ei⁹ ad ſaltandū nō ē cōmotus. In vita ſua nūq꜃ de ore ei⁹ turpis ſermo ꝓceſſit. neq꜃ auaricia in cor ei⁹ aliquādo aſcēdit. Ad feminā oclos ſuos cum adhuc eſſet ī ſeculo nō leuauit. mēdaciū oīm virtute vitauit. diſcordiā vel odiū aduerſus ꝓximū ſuū neq꜃ ꝯ extraneū nouerat. cuſtodiebat pacē in aīo ſuo ꝑ oē tpˢ ¶ Cū ergo hec ab eo gererenť. ⁊ annoꝝ eſſꝫ trigīta ſeptē placuit deo eripe eū de corruptōne pctōꝝ. ⁊ ad incorruptōem vite eterne euocare. Ferť introiſſe ad eū angelū dñi. et ipe plectā de ſpato plectebat. Atq꜃ ad eū angelus dñi. Paſthumi. At ille ait. Quid eſt. Et dixit ad eum angelus domini. Quid ē in manu tua. Ille ait. Funis plectaci⁹. ⁊ dixit ad eū angelus dñi. Deū excelſum q̄ habitat in celo noſti. Paſthumi⁹ dixit. Dñe

neſcio ſi eſt deꝰ in celo .ſum eñ ruſticus et
nulla ē mihi ſapiētia. Arti mee inſeruio ab
infantia mea. ⁊ nihil ab vrbanis hominibus
audiui qđ diſcerē .ſed ⁊ publicū ſp̄ fugi ac
ceſſum. Dixit ad eū angelus dñi. Ora deū
et dabit̄ tibi ſapiētia et intellectꝰ. Paſthu
mius dixit. Deū nō noui orare. neſcio enī
q̄d dicā. Et accepit angelus foliū lauri ⁊
ſcripſit in eo ꝟba oroīs. et dedit illō Paſt-
humio dicēs. Māduca illud et erit amarū
ī ore tuo ſicut fel. ventrē q̄ꝫ tuū implebit ob
ſecratōibꝫ ſapiētie. et dabit tibi formā orati
onis et ſane doctrine. Et accipiēs Paſthu
mius māducarat. et factū eſt os eius ama
rū. Porro venter eiꝰ dulcedine impletꝰ ē.
et magnificauit dñm valde. Uere aūt cre-
dimus in eo impletū illud ꝓphete Ezechi
elis vel Johānis apl̄i. Librū de manibꝫ an
gelorū accipiētes ꝯmederunt. ⁊ adimpleti
ſunt ſapiētia ad ꝓphetandū. R. Item
angelus dñi tetigit labia Paſthumij. ⁊ de
pulſa amaritudine lingua eiꝰ de deo loq̄ba
tur ingētia. Dixit q̄ꝫ ad eū āgelꝰ. Paſthu
mi fige genua tua in terrā. ⁊ faciē tuā ad
orientē. ⁊ tūc dabit̄ tibi a deo queadmodū
poſſis orare. Et poſuit Paſthumiꝰ genua
ſua in terrā. faciē q̄ꝫ etiā ad orientē. et infu
ſa eſt ei orō et ait. Bn̄dicā te dñe deus oñi
potens rex celeſtis. q̄ ignorātibꝫ te nomē tu
um innoteſcere facis. p̄ dñm noſtrum ihm̄
xp̄m filiū tuū nomē tuū efficiens manife-
ſtū. ut ꝑpl̄m tibi ꝯgregaret ex omnibꝫ gēti
bus adoptiuū. Nā volēs mūdo ſuccurre-
re labore laborāti ꝓpter generis hūani ſa-
lutē vnico filio nō pepciſti. Per eū g̃ te ob
ſecro et tuā miſericordiā vt mihi ceco verū
lumē in tenebris ꝯſtituto oñdaſ. Tu enim
dñe noſti q̄r nullū ſciebā oīno ſermonē ⁊
dignatus es donare qđ loq̄rer ad te. et do-
cuiſti me q̄bus te rogarē. Ex meiſo ꝯgno-
ſco dñe deus meꝰ q̄r vere ceci vidēt. ſurdi
audiūt. mutoꝝ lingue ſoluunt̄. claudi am-
bulāt. leproſi mūdant̄. paup̄es euangelizā
tur. peccatores vocant̄. Quis erā ego. q̄r
recordatus es mei. In q̄ p̄ualet apđ te pu
ſillanimitas mea quia req̄ſiſti me. Quare
nūc peto. ut a ſordibꝫ me abluas peccatorū
naturalis miſerie mee. que me lōgo tēpo-

re p̄ſſit. viuebam eñ eruditus a parentibꝫ in
fideliter more gentiliū tanq̄ꝫ ſociꝰ iumēto
rū. Uiſiſti eñ mihi angelū tuū et p̄cuſſiſti
femur meū. apuiſti q̄ꝫ mihi ſaxeum pectus.
Ue enim tacēti de te. q̄r ignis vſtione tru-
cidat̄ in ſempiternū. Ecce in breui ꝯgnoui
q̄m nō eſt gaudiū impijs apud te. nec pec-
catoribꝫ leticia poſt obitū veniet. Niſi ad
te ꝯuertent̄ ſalui eſſe nō poſſunt. et q̄m nō
eſt viſum tibi p̄dere me dñe redēptor hūi-
litatis mee. oſtēde mihi in meliꝰ ut in ple-
no ꝯgnoſcam dñm ⁊ ſaluatorē ihm̄. et non
eſt alius abſq̄ꝫ te q̄ es bn̄dictus in ſecula.
Hec oratio ſancti Paſthumij prima. per
quā eū introduxit angelꝰ dñi ad vitā fidei
requirendam. Erat intētus ex hoc beatus
Paſthumius. q̄n ad eū angelus dñi reme
are poſſet. fretus ex h̄ orabat ꝙ eſſet eū do-
minus ſemp̄ viſitaturus. S. Cū aūt
pauci dies trāſiſſent. ecce Paſthumiꝰ iu-
xta ꝯſuetudinē ſuā reſtim torquebat ex iun-
co. Et ingreſſus angelꝰ dñi ad eū ait. Aue
paſthumi. Statim q̄ꝫ pauefactus ſurrexit
Paſthumius. Et ait illi angelꝰ. Uis du-
cā te ad virū ſacerdotē dei q̄ te baptiſet in
nomine p̄ris et filij ⁊ ſp̄ūſſancti. Et reſpon
dit Paſthumiꝰ. Dñe mi ſancte dei. h̄ eſt
mihi optabile iocūdum q̄ꝫ valde. ut ī ple-
no me viā doceas dei. et q̄ ſit p̄fecta ſalꝰ o-
perū ſup̄norū. Et app̄hendit eū angelꝰ dñi
a vertice capilli capitis eius. et duxit eum
ad q̄ndā nomie Priſcū ſanctū virū ⁊ timē
tem deū. ait q̄ꝫ illi. Hūc doce que ſit via do
mini ſapiētie ⁊ intellectꝰ. ⁊ baptiſa eū ī no-
mine p̄ris et filij ⁊ ſp̄ūſſcī. Porro ſacerdoſ
dñi audiēs ꝯ̄tulatꝰ eſt valde. ſꝫ ſacerdos n̄
intellexit angelū dei eſſe q̄ introduxit eum
ad ſe. Statim q̄ꝫ angelꝰ in ſplēdida mutatus
eſt effigie. refulſit in faciē ſacerdotꝫ in albiſ
veſtibꝫ vultu q̄ꝫ decoro. Tūc xp̄i ſacerdos
timore p̄territus cecidit ꝯſternatus ī terrā
ruſuſq̄ꝫ angelus erexit eū ⁊ ait. Ne time-
as. cōſeruus eñ tuus ⁊ oīm fratrū tuorū
ego ſum. Oportuit enī tibi manifeſtare glo
riā dei noſtri. ut ſcias quō hūc doceas ꝟbū
dñi. erudiēs eū ſ̄m ſaluatōem eꝰ: ut viuat
in eternū corā dño. hec dicens diſceſſit ab
eis. C. Priſcus autem ep̄us accepto ſecū

Paſthumio docuit eū ieiunare Cui manū
imponēs cathecuminū fecit. atq̃ ita velo-
citer baptiſauit. docēs eū ſimbolū ſacramē-
ti. Qui mox ut baptiſatus eſt impletus eſt
ſpiritu ſctō. et dixit hanc oratōnem. Grās
tibi ago dñe ihū xp̄e qui p ſpiritū ſanctū re
cōciliare me dignatus es deo pr̄i. ⁊ redemi
ſti me a morte ⁊ a pena eterna. quā nō cre-
dentes in te ꝯſequunt̃ peccatoꝝ ſuoꝝ pon-
deribꝫ aggrauati. Sūt autē peccata plūbo
grauiora. qbus ego letor extractus: et de oī-
bus iniquitatibꝫ et neceſſitatibꝫ liberatus
exulto. Vere eñi pſonarū acceptio apd̕ de-
um nō ē. ſed miſericordia multiplex. Quō
igit̃ indignꝰ ego ad ſedes accederē creatu-
re tue niſi tu me celeſti digito tāgeres. Fe-
nū male aridū qđ in corpis materia habi
tare pcepas velociter mihi voluiſti ſubue-
nire. inimicū legis tue qui mihi in carne
dominabat̃ ſubuertēs. a ſordibus aqua ſpi
ritus ſancti regeneratōe mundaſti. loquitur
in me aīa renouata. que lōgo tp̄e inter oues
pditas iacebat abiecta. Accepto ſigno leta
tus ſum q̄ſi nois magni. cenſus impatoris
militi inſixo repat̃ in gratiā. Quaſi mutus
accepi vocē. loqui cupio filijs tuis ⁊ hym-
nū narrare in ꝯfeſſione. qm̄ abſoluiſti capti
uū migrantē. Queſiſti ſtultū p ſapientiā
vitā donaſti. egentē ditaſti. mortuū reſuſci
taſti. longe poſitū appropinq̃re tue maieſta
ti feciſti. alienū a ꝯuerſatōe iſrael ſociū ſctō
rum tuorū p xp̄i gratiā eſſe voluiſti. Ideo
ꝯfiteor tibi et pſalmū dicam nomi tuo cū
me docueris ordinē pſallam tibi. et bn̄di-
cam nomini tuo in eternū et in ſecula ſecu
lorū. ¶ Igit̃ Paſthumius baptiſmū
ꝯſecutus lr̄as neſciebat. ſed tantū nomē do
mini fidei augmēto et robore de die in diē
creſcebat. Accēdebat̃ fraterne ſtudio cha-
ritatis. hūilitatis vinculo ad vniuerſos col
ligatus fuerat fratres. Charitatis iugū ve
hemēter amabat. cūctoſq̃ fratres qui ade-
rant eccleſie, prima loca inhabitātes ſolici-
te req̃rebat. Studioſe pſalmos dicebat.
corpus vero ſuū ieiunijs affligebat. in ora-
tione dei q̃tidie pnoctabat. Agreſtes dele-
ctabat herbas. et aquā frigidā bibebat. Cili
cio ſemp corpus optū fatigabat. per here-
mū currēs vt miſerū frangeret corpus: aſ-
ſerens eſſe peccatū aliqn̄ ab opere ſi vacaſſz
verboſitatē ſermonis cauebat. diuīs libris
accōmodabat aurē. iurare omnino deteſta
batur. mundū ſe in omni orōne ſua exhibe-
bat. plangere non deſinebat. Nam cū fre-
quentia pateret̃ in corpe demonū tempta-
menta ad nota orationū pſidia cōuolabat.
⁊ ne amplius ſomno indulgere videret̃ ut
mortalia membra foueret: paululū ſuper ſa
xa reqeſcebat. vt cum duricia lectuli dolo-
ribus ageret corpꝰ. ſtatim ad dei ꝯſurgeret
opus. Panē enim ſuū ad menſurā accipi-
ebat. et aquā ad menſurā bibebat. Nunq̃
pleno ventre a mēſa receſſit. nec ſitim ſuā
vnq̃ ſatiauit dicēs. Non eſſe dignū ſi car
nis volūtas eſſet impleta. Obedientiā vo
et fecit ⁊ docuit. Patiētia vo ſupbos ⁊ ira
cūdos hoīes hūiliter mitigauit. Sed q̄ndo
ſathanas ſuggeſtionibꝫ ſuis cupiebat ꝓpo
ſitū impedire. oculos in celū leuabat: ⁊ ſta
tim ſanctū adeſſe ſibi ſentiebat auxilium.
Talis eius vita vſq̃ ad ſenectā fuit qualis
ab initio fuit. ¶ Cū hec gererent̃ in eo vt
omnino vſq̃ ad extremū ſuū deſpicerē cor
pus. ut ſi quando infirmitas febriū aut ſto
machi dolores graui tormēto eiꝰ afficerēt
corpus. nō dedit indulgentiā morbo infir-
mitatis. nec calidis vſus eſt rebus. nec ie-
iunia minorauit. eſtimans q̄ ſi corpi cali-
do cibo ꝯſuleret̃: a dño redemptio aīe non
daretur. Nam ſi aliqn̄ valitudo grauis de
bilia genua fatigaret. ita vt ad vigilias paſ
humius exurgere nō valeret. orādo ⁊ pſal-
lendo in ſtratu ſuo nō deſinebat. Si ligua
p ſiti ſiccaretur. cordis intima rugiebāt ne
ſilētio eius hoſtis anime dyabolus letaret̃
aut in ope dei vir ſanctus negligēs inue-
niretur. Sed cū in tā diſtrictiori vita paſt
humius pmaneret. ad baptiſmatorē ſuū
preꝛit. et ab eo ꝯmendatiuā oratōem poſtu
ſcit. ⁊ ſine aliquo victu heremi poſtulauit
archana. ibi multo tēpore demorabat̃. in-
numeras demonū inſidias ptulit. Sꝫ do-
minus q̄ de mūdo venerabilē ꝯuerterat vi
rum. quotidie cor eius armabat ad ſuſti-
nendas vſutias demonū. ¶ Nota
igitur facta eſt ſancto Zachario. ſ. beati

Anthonij diſcipulo: ⁊ viſum eſt illi abire ī heremum. quia celebre eius factum eſt nomen. Nā idem Machari⁹ ab illuſtri viro Anthonio: monachoꝝ fere quinquaginta milia ſuſcepat gubernāda. Eiuſdē igiť machariȷ exitus de ſeculo appropiquabat. dominico gregi q̄s poſt eius exceſſum magiſteriȷ noīe ſubrogareť: inq̄rebať. Sanctus itaqȝ Macharius cū ad ſanctum veniſſet Paſthumiū. excepit eū libenter p̄cipue cuius iā ab angelo famā audierat. Non ğ ille vt hoſpes. ſed ei⁹ ſubtiliter explorare ꝓpoſitum venerat. Porro machariȷ aſpectibus Paſthumiȷ ꝯplacuit ꝯuerſatio. ⁊ eū ſuadere cepit ut ſcī āthoniȷ anachoretarū p̄cipiſ n̄ grauareť viſitare reliq̄aſ. Sȝ cū omni virtute renitereť. ⁊ abire penitus voluiſſȝ. In ſomnis Paſthumi⁹ ſine aliquo cūctamine ire iubeť. diuine ꝯtradicere nō poterat maieſtati ¶ Itaqȝ cū Machario aggreditur iter multitudinē ꝯgregatiōis monachoꝝ q̄ a ſolo gubernabať machario ingreſſus. de quo ſepe diximus corp⁹ ſepeliſſe mgrī. cuȝ ſpūs eius vocatus eſt ex ſeclo. Qui cū ſe ī extremo vite iſti⁹ tpalis aſpiceret. aduocato ad ſe ſcō Paſthumio ita exorſus eſt ei En frater tpus reſolutōis mee inſtat. q̄propter audiēs bonū teſtimoniū de te finē ſenectutis mee debilitatis ſuppoſui greſſibꝫ ad ꝯtingendū vſqȝ ad te. Nūc igiť bn̄ feciſti venire mecū. Suſcipe ergo p̄no amore gregē dei ad regendū. Noli q̄rere qͦ tibi vtile eſt. ſȝ qͦ multis ut ſalui fiant. Ne ğ neges ſuſcipiendi honoris gr̄am. mercedē a dn̄o recepturus tpe optuno. Tūc ſctūs Paſthumius pedibꝫ ei⁹ ꝓuolutus ait. Chariſſime pater. quō mihi tā magne multitudiniſ curā imponis ruſtico homini lr̄as neſciēti Prouide igiť ex eis meritū hoīem q̄ poſſit cum ſolicitudine tātas aīas regere ꝑplorū Tunc macharius ait Paſthumio. excuſatōes nō audio: neqȝ cauſas recipio. Hiȷ eī omnes ſub tua ditōe manebūt. nec alius eſt tante abſtinētie vir q̄ poſſit iſtius ppl̄i gubnare aīas ac ſolicite ꝯtractare. Et ut certius dicā dilectiſſime frater. te electōe ſua dn̄s deſignauit ad ſuſcipiendū huius miniſteriȷ locum. nequaqȝ ergo celeſti poterꝫ cōtradicere iuſſioni. Nihil ex hoc Paſthumius locutus eſt Machario. Sȝ dū eius v̄ba ſecū in animo volueret Macharius emiſit ſpiritū. Statimqȝ populorū ingēs turba intente ad funus currūt. Ibi pſallentiū multitudo diuerſis hymnorū vocibus quaſi vno ore laudes deo canebant. donec corpus ad ſepulchrū deducereť humādū. Nemo tamē vehemēter dolebat. eo ꝙ ſanctus Macharius tā velociter monaſteriuȝ relinqueret. quoniā dn̄s ſimilē ei Paſthumiū gregi ſuo magiſtrū preuiderat.

¶ Tribus ergo diebꝫ poſt ſancti Machariȷ deceſſum orabat Paſthumi⁹ ut acciperet de celo fontē doctrine p ihm̄ in ſpū ſancto. vt poſſet tantā populorū maliciā docere prudentiā. Tercio igiť die venit ad eum ſm̄ conſuetudinē qui eum ꝯuerterat angelus. et locutus eſt ad eum. et ꝯſtituit eū monaſteriorū doctorem: et principem in eū locum a quo Macharius receſſerat. deditqȝ ei formā ſpiritualium p̄ceptorum. et abiȷt. Porro Paſthumius cōgregatis fratribꝫ cunctis: apiens os ſuū locutus eſt eis dicens. Audite filioli v̄bū qͦ dn̄s locutus ē vobis. p̄clarā p̄ceptoꝝ iuſticiā et charitatȝ regulā ſenſibꝫ noſtris volēs infundere. paterna enim voce loq̄r ad vos in nomine domini noſtri ihū xp̄i: ⁊ ſpiritus dei nr̄i. Accepi enim formā de manu angeli vt dicam vniuerſa que acciderint ſenſui meo ad veſtrā edificatōem. ¶ Intēte igiť p̄bete aures. deus ipe mādauit qͦ de ore meo ꝓcedit. Prīa eſt eni mādati ꝯfederatio in oībꝫ vos obedire maioribus. Secunda mandati eſt ſubiectio. ut in timore caſto ſeruiatis domino. Tercia politio eſt. vt temperanter et pie et iuſte viuatis in hoc ſeculo. Quarta mādati ratio. vt corpora veſtra affligatis per oīa quo poſſitis acquirere animarū ſalutȝ. domare ieiuniȷs. mortificare carnem. quia hec eſt delectatio bonorū operum. Quinta conſtitutio. oratōni frequenter inſtare. ſicut et apoſtolus indeſinenter orare nos iubet. Orantes quippe ſemper ac ieiunantes. et fidei dona in memoria mētium tenebimus infixa ut poſſimus ſcaturientium demonum ſuperare naturam.

Sequit᷑ aliud genus errorꝫ in quo maiꝰ
eſt anime damnū. ſupbie malū ꝑ omnia eſ
ſe cauendū. hec angelū in primordio mūdi
de celo deiecit. ⁊ nouimus ſupbiā origina-
le eſſe peccatū. ad quā excludendā de cogi
tatōibus noſtris deū ſp ꝓcemur: vt donec᷑
nobis forma hūilitatis. Accedit ⁊ alia inſe
ſtatio mortis in corpe. ſi de ſeculari vicio-
rum cauſa monachorū ſolicitet quenqꝫ ¶
Funiculū ꝟo charitatis ante omnia inter
vos habete. fide cōtinua in ſpe manentes.
quoniā ad regnū dei feſtinatis eternitatis.
Cura ergo diſcipline monachorū ꝑfecta ē
dilectio. Hec vincula charitatis et pacꝫ ex-
ornant ſine auaricia. Igit᷑ in dilectōe ſince
ra modus ſufficiēs eſt ꝑſentibꝫ. et q̄ inuicē
diligunt ꝙ filij regni vocabunt᷑. Perfecti
inuicē diligētes ipi ſunt q̄ manducāt panē
in regno dei ſine macula. Perfecti ergo eri
tis ſi mundū ſacrificiū charitas in odorem
ſuauitatis zelo ſuccēderit. Gaudebit enī
dn̄s ihūs in vobis. quia feciſtꝫ fideliter qꝺ
ipe mādauit. Nam pria legis in mōte ſy-
nai ordinatio hec ad Moyſen data ē. Dili
ges inq̄t dn̄m deum tuū ex toto corde tuo ⁊
ex tota anima tua. Scd̄o diliges ꝓximū
tuū ſicut teipm̄. Uacat em̄ dilectio dei niſi
iungat᷑ et ꝓximi. Plenū ergo ꝑceptū veri
tatis ut maneat in ſenſu indiuidua regl̄a cha
ritatis. Tūc ergo dilectio beata erit in ple
no. ſi colla obedientie poſueritis propoſito.
Obediētia quoqꝫ ī ꝯgregatōe laudat᷑. Ni-
hil vobis ꝓderit filioli ſi diligitis inuicē.
⁊ nō vultꝫ inuicē obedire. Dilectio ſine o-
bedientia eſt cū faciet criminoſum ꝯſcientie
egrū. Quomodo em̄ gramē ſeminales im-
pedit fructus. ſic inobediēs homo fruſtra
ieiunat. ⁊ orōis nullū recipit fructū ¶ Igi
tur qui in vno eſſe ꝯcupiſcūt. ⁊ viuere mē
te ꝯmuni diſpoſuerūt. hij ꝯſilijs maioribꝫ
inſeruiant. Quidquid ex conſilijs ꝓceſſerit
patrū hoc faciat qui ꝓcul eſt. Quicūqꝫ fra
ter oneris q̄ppiam collo ſuo portauerit. nec
q̄dem ſuſtinet de humero ſuo onus extare.
ſi abbas ꝑſens fuerit repiens aquā ſcatiuā
ſiue germinantē. et ꝑter abbatis conſiliū
diuerteris ad bibendū. aut alterius fratriſ
tecū comitātis: etiā iunioriſ. peccatū feciſti

quia ꝑter benedictōē aquā potaſti. Q, ſi
calor ſolis exarſerit. et voluerꝫ bibere. ⁊ ab
bas te ad domādū ꝓhibuerit. ſi vel᷑ mente
murmurauer᷑ deliquiſti. Deinde ſi in via
calcaueris ſpinā. donec abbaſ ꝑceperit edu
candā. Procul ab inuicem cōtextas viteſ
ſternite. Cū ad dormiendū ſecediti s. inter-
ſticiū cubitus habeat᷑ vnius. ne dū ad inui
cem ꝓximant corpa nutriāt libidinis in-
centiua. Porro negociū noctis ꝓpter lu-
cifugas demones ⁊ noctipetas in ſpiritali
ope pagatur. Expertectis autē nulla de ſe
cularibus cauſis donec ad gallicantū ſēna-
rum orationū ꝯmunis hora ſuccedat. alte-
rius vocis cantus alterū nō excitet ad orā
dum. ſed cū ſuum pectuſ tūdere ceperit qui
primū expertectus eſt. ꝓuocet᷑ etiā ille qui
dormit exurgere. Sepe enim ſathanas cū
ſomno animā captā nocturnis inuoluit te-
nebris. ut ab orōnis patrocinio ſepata ſit:
opante dyabolo ſocio tenebrarū Ideo di-
co vobis filioli. vigilate. quia neſcitis q̄ ho-
ra fur veniat animarū. ¶ Studete igit᷑ cō
placere deo. cōuerſatōem habentes ſpirita
lem. Diuina mādata in dilectōe dei cū ſa-
pientia. legis ꝑcepta in tabulis cordiū ve-
ſtrorū ſint. nec q̄dē amplius ſapiatis q̄ꝫ ſim
plicitas cōfirmat ſcripturarum dei. Multi
autē de deo aliter ſentiētes exciderūt a dile
ctione dei et proximorū ſuorum. Qui ergo
huiuſmodi ſunt audiāt Baruch ꝓphetā di
centem. Hic enim videns populi ſui dile-
ctōnem fraternitatis eſſe incorruptam. in-
ter cunctos facit eos amicicie dei fieri ſoci
os. Quoniā qui diligunt deū ſcd̄m boni
operis gloriā. inuicē in operibus bonis ir-
ritam faciunt vitam iſtius mundi. ꝓba-
nantes quidquid ex dyabolo cogitationū
malarum in cordibus dei ſeruorū. quoniā
cupiunt anachoritarū perfrui vita. ſi cor-
pus abdicant adhuc in terra poſiti: iam ce
leſtia delectent᷑. nihil terrenū ꝓrſus exqui-
rant. ut iam ſecularium tenebrarū cauſas cō-
culcātes ac ꝓſternētes. Uerū qꝛ celeſtibꝰ
regionibus apti vos ſatis placere cōuenit
creatori virgines mente et corpe ꝑmanen
tes. fructus fidei et limam ſermōis q̄ꝫ ma
xime cōſeruātes. nephas ē em̄ ut mōachū

quis repͪhēdat in modico vel in maximo.
Irrepͪhēſibiles eñ nos eſſe aplꝰs docet.
vt ſermo nr̃ in gratia ſale ſit cōditus.ſ.cō-
dimento q̃ nos euāgeliſta ꝯdiuit dicens.
Vos eſtis ſal terre. Nō peto vt nō in vo-
bis euaneſcat. ne forte cū euanuerit extra
ꝯgregatōem multitudinis foras ꝓijciatur
linguis inimicorū q̃tidie ꝯculcandū. Hoc
aūt obſecro filioli ſcḋm formā que mihi data
eſt de manu angeli. fugere vos linguā d̃tra-
hentiū iniquorū. qui mordaci dente etiā ſi-
ne cauſa eccleſie xp̄i inſultare feſtināt.
¶ Diſſenſiones quas habetis inter
vos ꝓijcite abinuicē ſciētes dñm noſtrum
nō eſſe diſſenſiōis deū ſed pacis. Si q̃ igiẗ
ſcādala inimico ſuggerēte frater bꝫ aduer-
ſus fratrē. ꝓpter obedientiā fide extāte di-
mittat. qm̄ ego nō ex me loquor ſed ex deo:
qui ī manu nūcij ſui docuit me. Et ſi ex o-
bediētia ꝓbueritis hoſpitalitatē ꝑegrinan-
ti ex p̄cepto dñi facitis. Si fieri p̄t nullo
pacto miles dei debꝫ iraſci. nō ſolū ad ſoci-
os. verū etiā ad extraneos. In q̃cunq̧ ne-
gocio nullus ſecularium ſeruū dei audeat iu-
dicare. qꝛ inter te et illū diſtat ſi patiarꝭ cō-
iugatū iudicio tecū cōtendere. melius ē eñ
monacho fraudem ⁊ iniurias ſuſtinere q̧
audiaẗ vox militis in clamore. Non decet
monachū cauſa pecunie eſſe negociatorem.
ſed celeſtiū bonoꝝ lucra mercantē. Predi-
cet v̓bū ſalutis. aīas inuitet ad celū. ad ni-
hilū deducat ſeculi deſideriū. Cor eñ xp̄i-
anum exultat. maxime ſerui dei tyrannum
fraudatorē aīarum diuine v̓tutis oratōne
expugnat. Q. ſi terrores aliquos intulerit
currat ad auxilium crucis: ſtatim ille rece-
det. verſutia eius crebris orōibꝫ et ieiunijs
deuinciẗ. ¶ Filioli q̇d ad veſtrā ꝑtinet cu-
ram ſi aduerſus vos cōueniāt demonū ca-
ſtra. Poteſtis et vos multꝭ adiuuari ag-
minibus angelorū Sꝫ cū demonū caterue
creſcere ceperint. oculos veſtros ad celū le-
uetis. dicentes. Dñe ihū chriſte adiuua in-
firmitatē meā. Tunc ſermo vobis ꝓphete
Helyſei ꝯueniet aduerſus eos q̇ de Sa-
maria comp̄hendere eū venerāt. qui terrē-
ti ſe puero ſuo r̄ndit. Api dñe oculos ſerui
tui. et videat ꝙ plures ſunt nobiſcū. Sta-
tim ergo ad adiuuandū vos angelorū dei
legiones aduenient. q̄ fidei veſtre auxilium
ꝑbeāt. Hec ſunt filioli mandata. que ut pu-
ſillanimitas cordis munieẗ. vobis de dia-
boli certaminibꝫ explanaui. Nolo autē ea
que nobis ipſo immittēte acciderunt ſilen-
tio p̄terire. vt ⁊ vos poſſitis malicijs eius
reſiſtere. Quadā die in monte ſedente mi-
hi ingēſ velut militū turba occurrit. Quos
dum oculis cernerē veniētes. a longe ſatha-
ne angelos ſtatim eſſe ꝯgnoui. Ego aūt ex-
poſito omni terrore. genibꝫ ꝓuolutꝰ humo
vt ſecederent orabā. dñm inuocās redem-
ptorē. Tūc ergo turba q̄ venerat. velut ſti-
pula q̄ a vento rapiẗ nuſq̧ ꝯparuit. Gra-
tias ḡ egi dño ꝑ ihm̄ xp̄m dñꝫ nr̃m ꝙ meo
certamini finē impoſuit cito. ⁊ orōem meā
ilico exaudiuit. Multas itaq̧ inſidias paſ-
ſus ſum. ⁊ ex omnibꝫ me eripuit dñs. Vn̄
⁊ vos filioli ꝯſtantes eſtote. qꝛ mitis ē do-
minus ad liberandū nos. Amate ḡ dñm.
odite malignum. et deus miſericordie erit
vobiſcū: vt poſſitis eius inſidias euadere
Amen.

¶ Finit vita ſancti Paſthumij.

Incipit prologus in vitam beati Onuffrij heremite

Beati igiẗ Onuffrij vitā inter gre-
corꝫ ꝯmenta ſcriptā nuper reperi.
vt quondā a venerabili prudētiſ-
ſimo viro ſcilicꝫ Gregorio ipſius geſta nar-
rante cognoui. hanc Paphūcius vir quo-
q̧ ſanctiſſimꝰ greco ſmōe retexit ab exor-
dio. Quē ego ſecutꝰ a greco trāſtuli in lati-
num. utpote largiente dño eiꝰ ꝓbabilis vi-
ta ſcḋm vires meas manifeſtata admiratōem
legentibus p̄beat et imitatōem. Non ꝑp̄e-
dite queſo mei ſermonis ruſticitatē. ſed tā-
ti laboris animo reuoluite longanimitatē.
quā vir deo plenꝰ patiēter ſuſtinuit dū mū-
dane vanitatꝭ gl'iam ſpreuit. ⁊ celeſte regnū
diſtricte viuēdo ſibimet hereditauit.

Incipit vita ⁊ conuerſatio beati Onuffrij heremite.

BEate memorie Paphūcius q̄/
dam cogitationū ⁊ actuū ſuoꝝ ſe
creta talit̃ reſerauit dicēs. Quo
dam ꝟo die dū ego Paphūcius ſolus ta
cituſq̄ ſederē. cogitaui in corde meo ꝙ de/
ſerta peterē et vniuerſa loca ſanctorū mo/
nachorū pieq̄ ꝯuerſatōis habitū luſtrarē
ac qualiter deo miſtrarēt ꝯſiderarem. Uñ
factum eſt vt tacitus iter arripem. ⁊ in he
remū curſu deſiderabili ꝑperarē. Panes
itaq̄ cū aqua exigua mecū portaui ne defi/
cerē a labore itineris cepti. Quarto nāq̄
die pacto. alimenta q̄ mecū vexi defecerunt
meaq̄ mēbra nullo victu refocillata vires
ꝑdiderūt. Moxq̄ diuina illuſtrāte gratia
mors imminēs ablata eſt. aſſumptiſq̄ vi/
ribus iter arripui. atq̄ dies alios q̄ttuor ni
bil guſtādo ꝑegi. Hijs itaq̄ ꝯpletis nimiū
feſſus humo ꝓſtratus iacui velut mortuꝰ.
Extimplo quoq̄ celeſti ꝯſolatuſ adiutorio
aſſiſtere mihi vidi virū. ḡlia mirabilē. ſplē
dore terribilē. pulcritudine laudabilē. ma/
gnitudine ꝓcerū. aſpectu ꝑclarū. Quē vt
aſpexi vehemēter obſtupui. ſed tñ ille vul/
tu placido acceſſit. nūc manus. nunc labia
mea tetigit. mihiq̄ vires potēter reſtaura
uit. Cōtinuo letus ſurrexi. deoq̄ fauēte ꝑ
ſolitudinē exinde. xvij. dierum curſum di/
xeri q̄uſq̄ ad locū quē dñs mihi famlo ſuo
indigno ꝓuidebat oñdere pueni. illic ab iti/
neris labore ceſſaui. Igit̃ dū feſſus rege
ſcerē. et q̄ ꝑegre ꝓfectus eſſem excogitarē
virū ꝓcul aſpectu terribilē vidi in moduꝫ
beſtie pilis vndiq̄ circūſeptū. Tāta ſcꝫ illi
capilloꝝ ꝓlixitas erat. ut corpus illiꝰ ipoꝝ
diffuſiōe tegeret̃. Pro veſtimēto q̄ꝫ folijs
herbiſq̄ vtebat̃. quibꝰ ſubteriora tenū tan
tūmodo cingebat. Tali viſo hoīe nimio ꝑ/
territus ſum terrore. anxiatꝰ vltra q̄ cre/
di ꝑt timore ⁊ admiratōe. qm̄ tā mira for/
ma meis oculis nunq̄ oñdebat̃ in hūana
ſpecie. Quid facerē ignoraui. ſed q̄ntū va/
lui fugā petij. monteq̄ ꝓpinquū ꝯcito cur
ſu aſcēdi. ibiq̄ tremefactus corrui. atq̄ me
ſub frondiū denſitate a facie illiꝰ abſcondi.
multa dās ſuſpiria. Defectus erā pene e/
tate ⁊ labore abſtinētie. Hic ꝟo dū me cer
nebat in mōte iacentē voce nimia clamauit
⁊ dixit. Uir dei deſcēde de mōte. noli time
re. ego enim ſum homo paſſibilis tibi ſilis
His itaq̄ cōſolatus verbis mentē recepi
moxq̄ deſcendi: ⁊ ad virū ſanctū perueni.
atq̄ pedibus eius me timidus ꝓſtraui. Il
le quoq̄ me ꝓhibens ante ſe iacere. ſurge
inq̄t ſurge. tu es enim dei ſeruus: vocaris
Paphūciuſ ſanctoꝝ amicꝰ. Statimq̄ ſur
rexi. et q̄uis feſſus: tñ letus añ eum ſedi.
iam feruēti deſiderio q̄s ipe vel qualis eſſet
eius vita cupiens dinoſcere dicens. Ecce
votū adimpleuit qui me ꝑ hāc heremum
direxit. En artus me fatiſcētes aliq̄d ſen/
tiunt ſolatiū. ſed mens ſitibunda nō adhuc
inuenit refrigeriū. Idcirco te ſenior corde
deuoto deꝑcor. atq̄ ꝑ illū ob cuius amoreꝫ
huius ſolitudinis deſerta habitas te cōte/
ſtor. ut vnde ſis aut quomodo voceris ſeu
quādo huc adueneris aptis mihi ꝟbiſ de/
nūcies. Etenim vir dei recognoſcēs q̄ libē
ti animo ſententiā ſui laboris audirē. dixit
mihi. Quoniā te frater dilecte auida men
te vite mee longas erūnas velle ſcire video
repetere me tibi nō dubites haſ ab exordio
Ego licet immeritus vocor Onuffrius. ⁊
ecce nō minus ſunt q̄. lxx. anni ꝙ i h̄ deſer
to laborioſe vixi. Cum feris igit̃ cōuerſatuſ
ſum crebrius ꝓ pane ꝯmedi iugiter herba
rū fructus in montibꝰ. et in ſpelūcis et in
vallibus meū reclinaui miſerabile corpus
Tot annis neminē niſi te ſolū aſpexi. ali/
mētū a nullo hominū ſumpſi. B Cle
rūtamē in monaſterio hermopolim dicto
nutritus erā. in ꝓuicia Thebayda nomia
ta. vbi ſimul pene centū monachi degebāt
Porro vita illorū talis extitit ut more ⁊ a/
ctōne eq̄nimiter oēs viuerēt. ⁊ vno cor/
de ⁊ vno ſpiritu iugo ac diſcipline ſctē re/
gule colla ſubmitterēt. atq̄ fluctus huius
ſeculi oīno nō formidarēt. Quicq̄d vnicū
ctis placebat. mēte ſancta. fide pura. chari
tate ꝑfecta añ deū incedebāt. cui die noctu
q̄ omni māſuetudīe et patiētia miſtrare ñ
ceſſabant. Tāta his erat taciturnitas cum
abſtinētia vt nullꝰ auderet niſi cū iuſta in
terrogatōe vel recto reſponſo reddere ver/
bū. Ibi quoqꝫ pabuluꝫ ſancte doctrine ab
adoleſcentia ſuſcepi. ibi regularis normā a

fratribꝫ didici.a qbꝫ amabiliter diligebar
ab hĳs qualiter inſtituta mādatorū dei ſer
uare deberē diligenter inſtruebar. Profe-
cto vitā beati pr̄is nr̄i Helye venerabiles
fr̄es meos audiui freq̄nter laudareq̄ ſe in
heremo in tāta abſtinētia et orōne ſtuduit
affligere vt maximā virtutē a dn̄o ꝓme-
ruiſſet accipe. ⁊ igneo curru trāſuectꝰ ſpi-
rituſſancti dona q̄ habuerat diſcipulo im-
partiri.ac adhuc lōgeuꝰ ſenio mortiſ penā
nō videre. Inſup ad exemplū beatū Iohā-
nē baptiſtā ꝓtulerūt q̄ in noui teſtamēti ſe
rie clariſſimus effulſit.ꝑ q̄ plurima ānorū
ſpacia diuino mācipatuſ officio: corpꝰ ſuū
macerauit.donec in iordanis vnda mundi
redemptorē baptiſare dignꝰ exiſteret.atqꝫ
ipm̄ dei agnū eſſe digito demonſtrauit.

Ego vero cum talia eos recitātes audirem:
dicebā illis. Quare ſeniores mei vitam ⁊
miracula eoꝝ obſtupeſcitis .aut cur illoruꝫ
facta tā aſſidue ꝯmemoratis. An ſunt vobis
fortiores qui deſertū habitāt an leuiores.
At illi rn̄dentes dixerūt. Fili fortiores no-
bis ſunt.qꝛ ſine adiutorio hūano viuunt.
Nos itaqꝫ alter ab altero ꝯſpicimur.ꝑiter
qꝫ diuinū officiuꝫ a nobis celebrat̄. Si qn̄
cibum cupimꝰ: paratū reꝑimus. Si qn̄ in
firmitas aut aliqua corꝑis imbecillitas ir
repſerit.ſtatim cura fratrū cū omni ſolici-
tudine noſ adiuuat. In edificĳs lucide cō
ſtructis habitamꝰ.in qbus et ab eſtu ſolis
cooꝑti ſumus.et ab inundatōe pluuie ⁊ a
turbine venti ac tēpeſtate manemꝰ defenſi.
Monachi q̄ppe qui in deſerto ſunt nihil cō
ſolatōis niſi a deo reperiūt. Si qn̄ anguſti-
as aut tribulatōes ꝑpeſſi fuerint .vel cū dy
abolo antiquo humani generis inimico pu
gnare ceperint q̄s eis aſtat.a quo adiuuāt̄.
Sed quibꝫ humanū deeſt ſolaciū ꝯſtat e-
os habere diuinū. Et ſi eſuriūt q̄s eis pa-
nem dabit.ſi ſitiunt q̄s eis aquam tribuit.
vbi panis et aqua nō erit. Maximus labor
in deſertis locis eſſe nō dubitat̄ vbi nihil
neceſſariū reperit̄. ¶ Primū ḡ qn̄ in ſolitu
dine definiūt habitare in dei timore certāt
firmiter ſtare. In fame ⁊ ſiti ī labore ⁊ paſ
ſione corꝑa ſua cruciāt. cōtra dyabolicas
inſidias viriliter dimicāt. ⁊ vt vincāt con

tra tela neq̄ſſimi ignea gladĳs ſpiritalibus
pugnāt. Antiquus etenim hoſtis totiꝰ in-
uentor iniquitatis ſtudet eos ſubuertere. ⁊
in cōſortiū malicie ſue implicare .atqꝫ ꝺ bo
na voluntate quā inchoabant retrahere. et
mentes eorū mūdanis voluptatibꝫ iterum
irretire. vt in oꝑe cepto fatiſcant ꝑſiſtere.
Omnipotēs ergo deus q̄ nō derelinquit ſpe
rātes in ſe circūdat eos armis ſue potētie.
vt hos incurſio ſathane nō valeat ꝓſterne-
re. quos ꝓtegit celſitudo diuīe miſericor-
die. Quapropter ad eos angeli dei iugiter
mittunt̄. ac ꝑ manus illoꝝ quecunqꝫ neceſ
ſaria crebrꝰ eis adminiſtrant̄. Aquā ꝺ pe-
tra hauriunt q̄ꝺ interp̄tat̄ xp̄us. Scriptuꝫ
eſt em̄. Sācti q̄ ſperāt in dn̄o habebūt forti
tudinē. aſſumēt pēnas ut aq̄le. volabūt ⁊ n̄
deficiēt. currūt et egreſſus eoꝝ nō labūtur
Et alibi. Qui ſitiūt de ſuꝑno fonte ꝯdiūt̄.
⁊ herbarū folia in ore eorū tanq̄ꝫ fauꝰ mel
lis dulceſcūt. Si aūt aliqū dyabolus ad-
uerſus eos colluctat̄. ꝓtinus ſurgūt: manꝰ
ſuas ad dominū expandūt. ꝑces aū diuinā
maieſtatē fideliter fundūt. mox auxilio ce-
leſti ſubleuant̄. et doloſi iacula inimici peni
tus deſtruunt̄. Nō intelligis fili qualiter ī
pſalmo legitur. Quoniā nō in finē obliuio
erit paupis. patiētia pauperū nō peribit in
eternū. Et iterū. Exaudiuit eos dn̄s ī die
tribulatōis .et de omni anguſtia liberauit
eos. Enimuero vnuſquiſqꝫ ꝓpriā merce-
dē accipiet ſm̄ ſuū laborē. Beatus eſt eniꝫ
vir qui ſemꝑ eſt pauidus. ⁊ volūtatem dei
in hac p̄ſenti vita et fragili ſtudioſus agit.
Certiſſime ſcias o fili. qm̄ angeli dei ſanctꝫ
ac iuſtis viris quotidie famulant̄. atqꝫ vir
tute ſuꝑna corꝑa et aīe illorū iugiter illu-
minant̄. Tali deniqꝫ ratōe ego pauꝑ onuſ
tuus a ſanctiſſimis patribꝰ in meo mona-
ſterio ſubtiliter inſtructuſ. cepi tacita mēte
tractare: q̄ꝫ glorioſa felicitate ꝓfruunt̄ ī ce
lis qui certamina laborioſa ꝓpter amorem
dn̄i tolerāt in terris. Cor meum ardebat.
mens mea deſiderabiliter feruebat. mundi
gaudia penitꝰ ſpernere. patrieqꝫ celeſti to-
tis viribꝫ appropīquare. ſicut pſalmiſta e-
docet dicens. Mihi autē adherere deo bo
num ē. ponere in dn̄o deo ſpem meā. ¶ C

Cūq̄ꝫ hec ſolicitus excogitarē.nocte ſilēter
cōcitus ſurrexi.paruū panē mecū detuli cū
exiguis legumi̅bꝫ.vt vix vſq̄ꝫ in q̇rtū dieꝫ
ſufficerēt.ſicq̄ꝫ ſcd̄m dei d.ſpenſatōem ⁊ eꝰ
pietatē ꝓfectꝰ ſum.ut mihi oñderꝫ mee ha
bitatōis locū.Egrediēte aūt me de mōaſte
rio.in mōtana veni.in deſertū cogitaui vt
manerē ibi.Cōtinuo lumē ſplendidū ante
me quaſi obuiās mihi vidi.Quo viſo val
de timui.Idcirco quoq̄ꝫ putaui me debere
ad monaſteriū regredi vñ exiui Extimplo
nēpe de radio p̄clari lumīs.vir aſpectu pul
cerrimus acceſſit ad me et dixit mihi.No
li paueſcere.ego enim ſum dei angelus tibi
ad cuſtodiendū ab ortu tuo ꝓuidētia diuīa
deſtinatus.ut iubente deo tecū manerē.et
te in hāc heremū ducerē.Perfectꝰ eſto.hu
milis incede corā dño.cum gaudio labora
coꝛ tuū in omni cuſtodia cōſerua.viue ſine
q̄relā.in bono ope ꝑſeuera.Ego v̄o te non
derelinquā donec aīaꝫ tuā in p̄ñtiā ſumme
maieſtatis offerā.Hec etenī locutꝰ ē mihi
angelꝰ.iter inceptū mecū comitatus.¶
Pergebamꝰ ita ſimul ſex miliaria ꝉ ſeptē.
⁊ ad q̄ndā venimus ſpeluncā nimis decorā
Appropiaui volēs ſciſcitari ſi forte q̇ſpiam
intus maneret.Scd̄m ꝯſuetudinē mona-
choꝝ clamare cepi.bñdictōꝫ hūilime petij.
Inde virū ſanctiſſimū exire vidi.quē pro
ſtratꝰ humotenꝰ adoraui.Ille v̄o manus
ſuas mihi porrexit.de terra me eleuauit.o-
ſculū mihi pacis tribuit atq̄ꝫ dixit.Tu es
enī frater meꝰ heremitice coopatoꝛ vite.o
fili ingredere.Deꝰ tibi ꝯcedat ut timoꝛ eiꝰ
in te ꝑmaneat.opꝰ tuū ī illiꝰ ꝯſpectu ꝯpla
ceat.Stati cū eo ſpecū ītroiui dieſq̄ꝫ plēs
apud illū pauſaui.opa eiꝰ cupiēs diſcere et
ſolitariā habitatōem curioſiꝰ inueſtigare.
Ipe q̇ꝫ ut meū deſideriū agnouit ꝯſiliū ho
norabile mihi p̄buit.ac q̄liter inſidias dy-
aboli ſupare deberē v̄bis caritatiuis g̃tan
ter patefecit.Trāſactꝫ itaq̄ꝫ q̇buſdā diebꝫ
talibꝫ admonuit me v̄bis dicēs.Fili ſurge
mecū ꝑge.interioꝛa deſ̄ti debes intrare.⁊ ī
alia ſpelūca ſolꝰ habitare.ibi ſi viriliter di-
micas oīa demonioꝝ temptamēta ſupas.
Idcirco v̄o deus in hoc deſerto vult te ꝓ-
bare.ſi mādatꝫ eiꝰ fideliter velis obedire.

Fidelia omnia mādata eius ꝯfirmata ī ſe-
culū ſeculi.facta ī v̄itate et eq̇tate.Uir ete
nim ſctūs hec dicēs ſurrexit mecū in inte-
rioꝛa deſ̄ti iter q̇ttuoꝛ dieꝝ ꝑrexit.Quita
nāq̄ꝫ die deuenimꝰ ī locū q̇ Calidiomea di
cit̄ ibi palme ꝓpinq̄ erāt.Tūc vir dei inq̇t.
Ecce fili.vide locū quē dñs tibi p̄parauit
ad manendū.Fuit aūt ille mecū ſpacio tri-
ginta dieꝝ edocēs me ſuare cautā dignita
tē:doctrinā dei mandatoꝝ.Quibꝫ itaq̄ꝫ ꝑ
actis oꝛōe ſua ſancta dño me ꝯmēdauit.⁊
ſepatus a me ad ꝓpꝛia remeauit.Per ſin-
gulos v̄o ānos ſolitus me erat viſitare.ac
q̄li induſtria ⁊ ſimplicitate deberem viuere
diuinis alloquijs non ceſſabat admonere.
Quodam aūt tp̄e iuxta ꝯſuetudinē ad me
veniēs.inter v̄ba ſalutatōis ꝓſtratus ī ter
rā coꝛruit.dñoq̄ꝫ remittēs aīam obdoꝛmi
uit.Qd̄ cū viderē nimis ſum ꝯtriſtatus.⁊
deuolutus humi lacrimis aboꝛtis vberri-
me fleui.Coꝛpꝰ eiꝰ mox accepi.et ſecꝰ Ca
lidiomeā terre ꝯmēdaui.¶ Dum aūt ego
Paphūcius a viro ſctiſſimo onuffrio rati
onis huiꝰ loq̄laꝫ audirē inq̄ꝫ ad eū.Pater
ſancte laborē eſſe nō modicum iam ſentio
quem ꝓ nomine dñi tolerasti ī hac heremo
Uir ſctūs r̄ndit.Mihi frater crede dile-
ctiſſime.in deſerto ſuſtinui vt ſepiꝰ putarē
me morte ſupari.Abſpes erā multotiens
vite.vt vix alitū ī coꝛpe ſentirē remanere.
Per diē eſtu ⁊ igne ſolis ardētis vrebar.
roꝛe ⁊ pꝛuina infectus.fame et ſiti defectꝰ.
O quanta et q̄lia paſſus ſum.q̄lia exꝑtus
ſum.Nō ſufficit neq̄ꝫ quēpiā decet plagas
ac labores enarrare q̇s hō moriturus ꝓ dī
viuētꝫ amoꝛe dꝫ tolerare.Reddet deꝰ mer
cedem laboꝝ ſanctoꝝ ſuoꝝ.cuius diuitie
ſicut nō augent̄.ita nequaq̄ꝫ minuēt̄.Per
diem enim famē ſitim et frigus ⁊ eſtū atq̄ꝫ
multigenarū cruciamenta moleſtiaꝝ ſuſti-
nui.potēs eſt cū diuitijs celeſtibꝫ inter an-
geloꝝ cateruas me ꝯſolari.alimenta vero
ſpꝛeui coꝛpalia vt dignꝰ accipem ſpirita-
lia.Sctūs enim angelꝰ q̇tidie panē mihi
offerebat.et aquam ꝓ mēſura miniſtrabat
vt coꝛpus meum ꝯfoꝛtaret̄ ne deficeret.et
iugiter ī laude dei ꝑſeueraret.Arboꝛes pal
marum ibidē ꝯſtitute erāt q̄ duodecies in

anno dactiloꝝ fruct⁹ germinabāt. Quos
ꝑ ſingulos dies colligēs ꝓ pane edebā mi
xtos herbaꝝ folijs. ⁊ erāt ī ore meo tāqꝫ fa
uus mellis. ſic in euāgelio legit̄. Nō ī ſolo
pane viuit hō. ſꝫ ī omī vbo qd̄ ꝓcedit d̄ ore
dei. Frater paphūci. ſi implere ſtudeſ volū
tatē dī oīa tibi neceſſaria ꝓparant̄ ab eo. Ūn̄
ipa vitas admonet dicēs. Ne ſoliciti ſitiſ
aīe vr̄e qd māducetis aut qd bibatis. neqꝫ
corpi vr̄o qd induamini. ſcit enim pr̄ vr̄ qꝛ
his omnibꝫ indigetis. Querite primū re-
gnū dei et iuſticiā eius: ⁊ hec oīa adijciētur
vobis. ¶ Cūqꝫ hec a btō viro Onuffrio
intentius auſcultarē mirās in ſermonibus
et actibꝫ ac laboribꝫ illius dixi. Pater beni
gne die dn̄ico vel ſabbato ꝯmunionē ꝑcipi
ebas ab aliquo. At ille rn̄dēs ait. Omī die
dominico ⁊ ſabbato angelū dn̄i paratum in-
uenio ſacroſāctū corp⁹ ⁊ ſanguinē dn̄i nr̄i
ihū xp̄i ſecū deferentē. de cui⁹ manu mihi
ꝓcioſiſſima donant̄ munera. viteqꝫ mee ſa
lus ꝑpetua. Uerūetiā oēs q̄ vitā ſpiritalē
ducūt in heremo monachi tali ꝑticipātur
gaudio. Hij vo ſancti heremite q̄ hanc ſo-
litudinē habitāt. ſi fortaſſe aliqñ hoīeꝫ vide
re deſiderāt ilico in celū ab angelo deportā
tur. viſionē illic anime iuſtoꝝ fulgentiū ſic
ſol in regno pr̄is eorū ibi multitudinē ꝯtē-
plant̄ angelorū. ſuaſqꝫ aīas cetibꝫ mixtas
beatorū. Quare oēs q̄ in agōe ꝯtēdūt to-
ta mēte. toto corde. totis viribꝫ ī bono ope
feruent. q̄tenus gl'iam celeſtis patrie cum
xp̄o et cū ſanctis mereant̄ poſſidere. Iſta
deniqꝫ oīa venerādo onuffrio narrāte: co-
gnoui iuxta ſummitatē ipius mōticelli vbi
obuiauit mihi Ita viqꝫ gaudiū meū imple
tū eſt. ut omnē aduerſitatē quā ī itinere to-
leraui traderē obliuioni. Credo inqꝫ pater
inter felices me deputari. qꝛ videre te et o-
pera tua egregia ꝓmerui. Uerba tua nimiſ
pulchra omni dulcedine mellita ita mei pe
netrāt cordis intima ut poſſim dicere cuꝫ
pſalmiſta. Quā dulcia faucibꝫ meis eloq̄a
tua ſup mel et fauū ori meo. D ¶ Qui
ait. Fili meū vade. locū mee habitatōis cō
ſpice. parcam⁹ paululū vbis. Cōtinuo ſur
rexit. ꝓiuit. ſecutus ſum. Duxit me ſecum
quaſi triū miliarioꝝ iter. venimus calidio-
meā in ſpiritalē locū. arborib⁹ palmarū q̄
tāter ornatū. Ibi ꝓces dn̄o fudimus. eiſqꝫ
ꝯpletis in terrā ſedimus. in diuīs altercā-
tes eloq̄is. Sole iā iāqꝫ ad occaſum verſo
vidi panē poſitū cū aqua exigua. Uir ete-
nim dei ſētiēs me fatigari dixit mihi. Pro
fecto fili cerno te deficari niſi cibū capias.
Surge ḡ et ꝯmede. Cui inqꝫ. Uiuit dn̄s
⁊ benedictus deus meus in cui⁹ conſpectu
erim⁹. nō manduco neqꝫ bibo donec chari
tate pura pariter cibū ſumim⁹ Igit̄ vix cū
coegi vt facereꝫ qd̄ volui. Uerūtamē ut me
um agnouit deſideriū. panē fregit. tribuit
mihi: māducauimus et ſaturati ſum⁹. no
biſqꝫ fragmenta fuerūt edentibus. Noctē
illam inſomnē pene duxim⁹. diuiniſqꝫ lau
dibus immorati ſumus Mane facto p⁹ ho
ram orōnis videbam vultū eius ita ī pal-
lorē mutatū. qd ei accidèrit queſiui ab eo.
Qui ait. Nō expaueſcas frater paphunci
qm̄ omnipotēs deus recto itinere in hāc ſo
litudinem direxit te vt honorifice ſepelias
me. atqꝫ corpus meū ꝯmendes terre. Hac
etenim hora anima carnis vinculis abſol-
uit̄. atqꝫ ad creatorē ſuū in celeſte regnuꝫ
deportatur ¶ Frater amātiſſime. ſcio nāqꝫ
deſideriū tuū qñ redieris in egiptū memo-
rare mei in ꝓſentia fratrū tuorū. et in ꝯſpe-
ctu omniū xp̄m colentiū. Hec eſt poſtula-
tio mea quā impetraui a dn̄o deo. Si quis
oblatōem ob amorē nōis mei ante ꝯſpectū
dn̄i noſtri ihū chriſti immolat ab omī tem
ptatōe diaboli et a vinculo prauitatis hūa
ne liber exiſtit. atqꝫ cū ſanctis angelis in re
gno celorū eterne hereditatis capax fiet.
Si q̄s oblatōꝫ nō valꝫ offerre vl' ꝓ inopia
redimere ille ꝓ amore meo ī nōīe dn̄i elemo
ſinā paupi tribuat. ⁊ ego orabo ꝓ eo ī ꝯſpe-
ctu dei. ut dign⁹ in celeſtibꝫ vitā ſupna ꝑ-
frui valeat. Si q̄ſ neqꝫ oblatōeꝫ nec elemo
ſinā p̄t offerre. ꝓ charitate mea incenſū do
mino deo nr̄o in odorē ſuauitatꝫ accēdat. et
ego rogo ꝓ eo ut gaudiū ꝑhēne poſſideat.
Cui inqꝫ. Pr̄ mi ne iraſcarꝫ ſi loq̄r. ſi icēſū
nec q̄s hꝫ. nec facultatꝫ aliq̄d vn̄ te placare
p̄t. ut tn̄ tua bn̄dictōe nō careat in quacūqꝫ
tribulatōne te inuocat. Tūc ille rn̄dit. Si
q̄s pauper in deſerto vel in aliquo alio loco

oblatōnem aut elemoſinā ſeu incenſum nō habet ad imolandū. ſurgat et man⁹ ſuas ad dn̄m extendat. tet dn̄icam orōnem. i. pater noſter ꝓ me cū intenta mēte et in noīe ſancte trinitatꝫ pſallat. Ego vero ꝓ ipſo ad dominū intercedo. vt vite celeſtis mereaꝛ ꝑticeps fieri cum omnibꝫ ſanctis dei. Iterū dixi ad euꝫ. Dn̄e ſi dignus eſſem aut ſi donis gratie tue mihi liceret. poſt obitū tuum locū iſtū libētiſſime obtinerem. At ille ait. Nequaq̄ tibi fili conceditur. nec idcirco miſit te deus in ꝑegrinatiōem iſtius ſolitudīs vt hic obtineres locū habitatōis. ſed ut cū iuſtis qui in deſerto ſunt gratuleris. et intimare ea ſtudeas mūdo que ꝯgnouiſti in heremo. In egiptū ꝑge. ibi eſto vſq̄ ad finem vite tue. opus bonū ꝑfice: ⁊ accipies coronam ꝑpetue glorie. ¶ Hec cum homo dei loquereꝛ: aduolutus ſum pedibꝫ illi⁹ dicens. Pater care. ſcio enim qꝛ q̄dquid petieris a deo dabit tibi deus ꝓpter immenſum laborē certaminis longiſſimi quo corpus tuū afflixiſti ſeptuaginta annis ꝓ noīe dn̄i. Prebe ergo mihi munera tue ſancte benedictōis. quatenus tibi in ꝟtute efficiar ſimilis. et tua interuētione ſpūs me⁹ dirigatur. ⁊ in futuro tecū ꝑticipari merear. Qui mox ecōtra reſpōdēs ꝓtulit illa. Paphūci ne cōtriſteris. petitio tua tribuēte domino erit ſtabil'. Sta in fide. viriliter age. oculos cū mente ad deū erige. in mādatis corroborare. bonū facere impiger cōtende ⁊ vitam eternā apprehende. Protegant te angeli dei. et ꝯſeruēt te ab om̄i ꝯſilio prauitatis. vt purus ante deū ⁊ immaculatus in die ſui examinis inueniaris. ¶ Poſt hec ſurrexit et ad dominū lacrimās orauit. genua flexit atq̄ ſubito dixit. In manus tuas deus ꝯmendo ſpiritū meum. Cūq̄ hec dixiſſet lumen ſplendidū corpus eius obumbrauit. et in ipſius claritate lumīs anima ſancta carne ſoluta eſt. Repente vero vocē angeloꝝ multoꝝ audiui laudantiū deum. ⁊ in diſceſſu ſanctiſſime anime ſancti Onufrij ethera ſcꝫ angelicis cāticis reſonātia: gaudiū ineffabile aſtris intulerūt. ꝑ que celeſtes exercitus aīam militis incliti celiſ inueherūt. Mox oculi mei fletu ꝓfluūt: interioꝛa gemitus ꝓducūt. lacrimaꝝ riui manarunt. planctus mei miſeri Paphuncij exuberant. illud flebiliſ planxi. qꝛ quē vix inueni diutius habere nō potui. Deinde tunicam meā ꝑ dimidiū ſcidi. vna parte indut⁹ ſuꝫ in alterā collocaui corpus btūm et ſepeliui illud in ſepulchro qđ excīſum erat de petra Tunc videns me ſolū remanere: iterū cepi lugere. Ita merens ſurrexi. ſpecuſq̄ illius habitaculū intrare volui. Deniq̄ me aſtāte ipſa ſpelunca cecidit cū magna ruina. et palme radicitus erute ſimul ꝓcubuerunt. Cognoui itaq̄ ego Paphūcius. q̄ nō eſſet volūtas dn̄i me in illo loco habitare. ſeceſſi inde et in egiptū redij. ibiq̄ eccl'ie retuli que vidi et audiui. Sāctus igiꝛ Onufrius obijt menſe Iunio. die. xi. id ē tercio ydus eiuſdē mēſis. Ibi bn̄ficia eius pſtātur vſq̄ in pſentē diem ad laudē et gl'iam dn̄i noſtri ihū xp̄i. Cui eſt honoꝛ et ptās in ſecula ſeculoꝝ Amen.

Explicit vita ſancti Onuffrij.

Incipit vita beati Abrahe heremite

FRatres mei cupio vobis enarrare cōuerſatōem bonā. ꝑfectiq̄ atq̄ admirabilis viri Abrahe quā ſic inchoauit ut in cōſummatōe eius gloriam ꝑpetuā mereret. ſed paueo admirādaꝫ luculentā de eo hyſtoriā texere. cū imaginem virtutū eius cōſidero. Ecce enim cōuerſatio quidem viri ꝑfecta eſt et optima. ego vero infirmus ac ruſticus. Equidem imago virtutis eius admiranda ac ſplendida. colores autē verborū quibus depingēda eſt admoduꝫ triſtes ac tetri ſunt. Ac tamen licet imperitus vel ex parte temptabo quāq̄ compꝛehendere ꝑfecte non valeam. enarrabo tamē inquantū ſufficio de eodem viro diſſerere. q̄m qui ſcōus abraham meruit nūcupari nō facile humano ore ꝑt referri. Extitit eñ nr̄is tp̄ibus angelicā vitā in terris agēs. Acq̄ſiuit nāq̄ ꝯuerſatōꝫ celeſtem. et celeſtem gloriā adipiſci ꝓmeruit. Et qꝛ a iuuētute caſtitatꝫ pudiciā ꝯſuauit

templū ſancti ſpūs factus eſt tanq̄ȝ ſancti/
ficatū vas. ⁊ ita ſemetipm̄ exhibuit deo vt
eum hītatorē in mētis ſue hoſpitio hēret.
Dicitaq̄ȝ beatus Abrahā habuit ꝑentes
valde locupletes qui eū tenere ac ſup̄ mo
dum diligerēt: ita vt etiā affectū humanū
eoꝝ dilectio trāſcenderet. deſponſauerunt
ei puellā adhuc in puericia ꝯſtituto. expe/
ctātes ac deſiderātes in aliqua eū dignita/
te ſeculari ꝓficere. Sed hic lōge aliter ſen
tiens: in ipſo primo adoleſcentie gradu ec/
cleſiaꝝ iugiter ꝯuēticula frequētabat. et q̄
cunq̄ȝ ibi ex diuis ſcripturis recitabantur
aurē libenter accōmodās audiebat. ⁊ ī cor/
dis ſui memoriā ita recōdebat. vt etiā cuȝ
abſens eſſet: ea que didicerat meditatōe in
tentiſſima ruminaret. ¶ Cūq̄ȝ memorati
ꝑentes eius tp̄s nuptiaꝝ ꝓpinquabile iu/
dicarent. ꝯpellebāt eum mr̄imonij vincu/
lis obligari. Sed cū hec ille primo renue/
ret: poſtmodū moleſtiā eoꝝ iugē ſedulāq̄ȝ
nō ferēs. pudoris verecūdia ſupatus acq̄e
ſcere ꝑurgeť. Cū itaq̄ȝ celebratis nuptijs
ſponſa in thalamo reſideret. repente q̄ſi lux
quedā in corde eius diuina gr̄a refulſit. quā
veluti ducē quendā ſui voti inueniēs ilico
exiliuit ⁊ ſecutus eſt atq̄ȝ ab vrbe egrediť.
Duobꝫ aūt fere milibus ꝓcul a domo ſua
cellulā vacantē reperit. vbi ſe ꝯſtituēs et
glorificās deū cum ingenti leticia ꝑmane/
bat. Stuporē vero maximū tam ꝑntibꝫ ſu
is q̄ȝ vicinis de hoc facto incuſſerat. Qui
exeūtes in diuerſa diſpſi: vbiq̄ȝ dei hoīem
inquirebāt. Poſt dies aūt decē ⁊ ſeptem
in memorata cellula eū orātē repererunt.
Btūs aūt vir cum eos ſtupore ꝑculſos aſ
piceret. quid me inquit vos admirātes aſ/
picitis. glorificate potius miſericordiſſimū
deū qui me ex ſceno iniquitatuȝ meaꝝ eri/
puit. ⁊ orate ꝓ me: vt iugū hoc ſuauiſſimuȝ
ſub quo me indignuȝ ſuſcipe dignatus eſt
dn̄s vſq̄ȝ in finē valeā baiulare. ꝯuerſatio
nē q̄ȝ meā bn̄placitam ſm̄ voluntateȝ eius
poſſim in omnibꝫ coaptare. Qui cū om̄es
eum audientes oēs rn̄diſſent Amē: deꝓca/
tus eſt eos ne ei vellēt crebro moleſtiā obtē
tu viſitatōnis inferre. Quibꝫ recedētibuſ
aditū cellule ſue obſtruxit. ⁊ ꝯcludēs ſemet
ipm̄ intrinſecus ꝑuiſſimū feneſtre foramē
reliquit ꝑ qđ alimēta reciperet. Itaq̄ȝ men
tem eius remotā a turbulentis interpellati
onibꝫ diuina gratia illuſtrabat. ꝓficiēſq̄ȝ q̄ti
die in optima ꝯuerſatōne: primū quaſi fun
damentū vite ſue ꝯtinentiā poſſidebat. nec
nō vigilijs ⁊ orōibꝫ cū fletu ⁊ humilitate
atq̄ȝ caritate ſtudebat. Cūq̄ȝ ꝑ oēm locum
de eo ſancta opinio diuulgareť. cūcti audi
entes ad videndū eū: ⁊ vt edificarētur ab
eo vndiq̄ȝ ꝯfluebāt. Sermo quoq̄ȝ ei ſapi
entie ac ſcīe ⁊ ꝯſolatōis a deo effluēter da/
tus eſt qui in mētes audiētes quaſi lumīa
re lucidiſſimū radiabat. ſ ¶ Conti
git aūt anno duodecimo renūciatiōis eiuſ
vt ꝑntes eius ex hac vita recedētes. aurū
ei copioſum prediaq̄ȝ magna relinquerent
Qui rogās amicū quēdā admodū ſibi ca/
rum ad diſtribuēda vniuerſa indigentibuſ
ac pupillis officiū religioſum illi iniungit
ne ipius orōnibꝫ impedimētū huiꝰ rei gr̄a
gignereť. Et cū hoc feciſſet ſecurꝰ aīmo et
mēte quieta ꝑmanſit. Hoc eniȝ bono viro
maximū ſtudiū erat vt cor eius nullis ter/
renis negocijs vincereť. ⁊ idcirco ſup ter/
ram nihil aliud poſſidebat excepto vno ſa/
go vnaq̄ȝ nihilominꝰ tunica cilicina q̄ vte
batur. Catinū quoq̄ȝ ꝑmodicū in quo ede
re ſeu bibere ſolitꝰ erat habebat. necnon et
vnū pſiaciū in quo cubitare conſueuerat.
Cum his aūt om̄ibꝫ humilitatē ſupra mo
dum. ⁊ caritatē ad oēs equalr̄ poſſidebat.
nec p̄ponebat in honore locupletē pauperi
nec principē ſubiecto. vel nobileȝ ignobili
p̄ferebat. ſed om̄es ſimilr̄ diligens hono/
rabat ſine cuiuſq̄ȝ acceptōne ꝑſone. nec ali
qn̄ quenq̄ȝ ꝓcaciter icrepabat. ſed erat ſer
mo eius caritatis ſuauitate ꝯditus. Quis
audiens eiꝰ eloquiū ſatiari potuit aliqn̄ de
his que aliqn̄ ex ſermonis eius dulcedīe
ꝓferebanť. vel quis vultū illius ſanctitatꝫ
imaginē p̄ferentē reſpiciēs. non magis vi
dendi eū ſepius deſideriuȝ ſumpſit. In oī
tp̄e abſtinētie ſue regulā quā ſemel arripu
it nō mutauit. Quinquaginta annos inſti
tutū ꝓpriū om̄i alacritate ꝯpleuit. ⁊ ob ni/
miū amorē ac deſideriū qđ habebat in xp̄o
oē euuȝ tp̄e illius quaſi dies pauciſſimos

reputabat. ⁊ totus rigor acerrimus cõuer/
ſatõnis ei⁹ apud eum ꝑ nihilo videbaᷓ.
¶ Erat aũt haud ꝓcul ab vrbe illa vi
cus quodãmõ ſpacioſus ac magn⁹. in quo
vniuerſi ꝑiter a minimo eoꝝ vſqꝫ ad maxim
pagani crudeliſſimi exiſtebãt. quos ab ido
lorum cultu nullus oĩno valebat auertere.
Nonnulli quidẽ pbr̃i ⁊ dyaconi in hocipꝫ
illic ordinati atqꝫ directi ab ep̃o. ſine vllo
ſalutis eoꝝ fructu recedebãt nequaqꝫ affli
ctionis ferẽtes laborẽ. qꝛ non ſolũ ſuaderi
⁊ ad ꝯſenſuꝫ anim⁹ eoꝝ ferox non poterat
flecti. verũetiã ꝑſecutões in eos qui mone
bant ac ſeditões vehemẽtiſſimas ꝯcitabãt
Sed turba nihilomin⁹ monachoꝝ ſemel
atqꝫ iteꝝ adire nitẽtes nihil penitus ꝓ cõ/
uerſione eoꝝ agere potuerũt. Porro vna
die reſidẽs cuꝫ clericis ſuis ep̃s. beatiſſimi
huius viri habuit mentõnem. dixitqꝫ ad
eoſ. Ego talẽ viꝝ tꝑib⁹ meis videre nõ po
tui. ita in om̃i ope bonitatꝫ ꝑfectũ. ⁊ ſic cũ/
ctis virtutib⁹ adornatũ in quib⁹ elegit de⁹
habitare vt habeᷓ nũc ſanctiſſim⁹ abrahã.
Rñdẽtes aũt clerici veꝝ euꝫ affirmabant.
Et ep̃s. Uolo inquit eum in vico illo gẽti/
lium ordinare. põt em̃ eos patiẽtia ſua ac
nimia caritate ad deũ ꝯuertere. Et conſur
gens ꝓtinuſ ad cellulã ſancti viri cũ ſanctꝫ
ꝓficiſciᷓ clericis. Cumqꝫ ſalutaſſet eum ſta
timqꝫ de gẽtilib⁹ vici illius inſinuat. vt ad
eos ob ſalutẽ eoꝝ ꝑgeret rogat. Qui cum
audiſſet triſtis vehementer effect⁹ eſt. ⁊ ait
ad ep̃ꝫ. Queſo inquit pater ſc̃iſſime. ꝑmit
te mihi vt meas iniquitates defleam. neqꝫ
hmõi negociũ infirmo ⁊ exiguo exiſtẽti in
iungas. Ad quẽ rurſus ep̃s dicit. Per dei
grãm inquit potẽs es. ne velis ergo in hac
bona obediẽtia fieri cũctabũd⁹. Cui vir bea
tus iteꝝ rñdens dixit. Obſecro ſc̃itatẽ tu/
am vt me mala mea plangere ꝑmittas. Et
ait ad eum ep̃s. Ecce totũ mũdũ ⁊ que ĩ eo
ſunt reliquiſti. ⁊ vitã crucifixã amplexatuſ
es. attñ cum hec vniuerſa ꝯpleueris agno/
ſce te obediãꝫ que cũctis virtutib⁹ eminet
nõ habere. Hec ille cuꝫ audiſſet cepit flere
amare dicẽs ad eũ. Quid ſum ego. canis
mortuus: ⁊ que eſt vita mea. qm̃ talia de
me o ſc̃tiſſime pater iudicaſti Cui ait ep̃ſ

Ecce hic reſidẽs tuã ſolũmõ ſalutẽ acquirꝫ
ibi aũt plurimi ꝑ te diũa gratia oꝑante ſal
uandi ſunt quoſcũqꝫ ad dñm deum ꝯuertꝫ
Cõſidera itaqꝫ vñ ampliorẽ mercedẽ heaſ
vtꝝ teipm̃ ſaluaueris ſolũ. aut ſi plurimoſ
tecũ ad ſalutẽ adduxeris. Tunc beatus vir
dei flens ait. Fiat volũtas dñi. verũtamen
ꝓpter obediẽtiã quocũqꝫ iuſſeris ꝑgam
Educẽs ergo eũ de cellula in ciuitatẽ ilico
introduxit. ibiqꝫ ꝑ impoſitõem manus p̃ſ/
biter ordinat⁹ eſt. ⁊ ſtatim ad vicũ pagano
rum ſine mora dirigiᷓ. Quo dum ſanctus
Abraã ꝑgeret. p̃cabaᷓ dñꝫ dicenſ. Clemẽ/
tiſſime ac benigniſſime deus reſpice ĩfirmi/
tatem meã. grãmqꝫ tuã celeſtẽ ad meũ pre
ſidiũ dirige. vt glorificeᷓ nomẽ ſanctũ tuũ
Perueniẽs aũt ad vicũ. videnſqꝫ eos inſa
nia ydolatrie eẽ detẽtos. ex imo pectore in
gemiſcẽs grauiter fleuit. et eleuãs oculos
ſuos ad celũ dixit. Tu ſolus qui ſine pecca
to es deus ne deſpicias oꝑa manuũ tuarũ
feſtinãterqꝫ direxit nunciũ in ciuitatẽ ad
amicũ illũ cariſſimũ ſibi vt pecuniã ex reli/
quijs patrimonij ſui deferret. Quam cum
accepiſſꝫ intra paucos dies ꝯſtruxit eccleſi
am. Et velut ſponſam optimã multo eam
mirificoqꝫ decorauit ornatu. Attñ dũ edi
ficareᷓ. quotidie homo dei ꝑ media ſimu/
lacra gẽtiliũ trãſiẽs. nihil penitus loqueba
tur niſi ĩ corde ſuo orabat ſolũmõ. gemituſ
qꝫ cum fletu mittebat ad dñm. Poſtqꝫ ve
ro eccl̃iam ꝯſummatã quaſi munus quod/
dam cũ lacrimis obtulit deo. ibi genib⁹ po
ſitis. has p̃ces ſuppliciter in ſua orõe pro/
fudit. Tu inquiẽs om̃ipotens deus qui to
tũ mõm erroris deꝑſſum caligine ad cogni
tõnẽ luis tui ꝑ tuaꝫ ꝑñtiã deduxiſti. hunc
quoqꝫ ꝑplm̃ tuũ diſꝑſum ꝯgrega in ſinuꝫ
eccl̃ie tue ⁊ illumina oculos mentis eorum
vt reſpuẽtes ſimulacroꝝ culturã te ſolum
amatorẽ hoĩm ac benignũ deũ cognoſcãt.
Cũqꝫ hãc orõnẽ finiſſet. ꝯtinuo egreſſus
ab eccl̃ia ꝑrexit ad tẽplũ gentiliũ. araſqꝫ eo
rum: ⁊ ſimulacra manib⁹ ſuis euertit atqꝫ
deſtruxit. Quod factũ cum cerneret turba
gẽtilium quaſi agreſtes fere inſiliunt. eũqꝫ
laceratũ multis verberib⁹ fugauerũt. Ipſe
aũt clam nocte in eccl̃ia reſidẽs. plagarum

ſuaꝝ maculas nõ curabat. ſed tãtummodo
cum fletibꝫ ac gemitibꝫ vt ſalui fierẽt dñm
precabat̃. Facto aũt mane aduenientes pa
gani inueniũt hoĩem dĩ orantẽ. ⁊ nimio ſtu
pore ꝑculſi quaſi enei remãſerũt. Unde et
ad ecclíam quotidie veniebãt cernẽtes orna
tum ecclie vt ſe delectarẽt. Cepit itaqꝫ qua
dam die vir ſanctus abraã deꝑcari eos vt
agnoſcerẽt deum. Illi vero ſeuiores effe/
cti fuſtibꝫ eum quaſi lapidẽ quẽdã atqꝫ ex/
animẽ ceciderũt. ⁊ deinde pedibꝫ eius fu/
ne ligatis extra vicũ traxerũt. lapidibꝫ ob/
ruẽtes mortuũqꝫ eum arbitrantes ſemine
cem reliquerũt. Media aũt nocte in ſemet
ipm̃ reuerſus cepit flere vehemẽtiſſime ac
dicere. vt quid dñe deſpexiſti humilitatẽ
meam. ⁊ deſpexiſti dñe opa manuũ tuarũ.
Et nũc dñe reſpice ſeruũ tuũ ⁊ exaudi deꝑ
cationẽ meã. ⁊ corrobora me. ⁊ abſolue ſer/
uos tuos a vinculis dyaboli. ⁊ ꝓſta eis vt
cognoſcãt qm̃ tu es ſolus: ⁊ ꝑter te nõ ẽ ali
us deus. Deĩn ꝯſurgens ab orõe intrauit
in vicũ. ingreſſuſqꝫ ecclíam dño pſalmos
canebat. Rurſus aũt facto diluculo eũ/
tes viderũt eum. ⁊ ſtupefacti atqꝫ in inſa/
niam verſi nulla habentes viſcera miſcðie
acerrimis illũ tormẽtis crudeliterqꝫ ꝯficiũt.
⁊ ſolito funibꝫ alligatũ extra vicũ traxerũt.
Hec aũt cum ꝑ trienniũ pateret̃ quaſi ve/
rus adamas tolerabiliter perdurabat. nec
tot tãtiſqꝫ inſectationũ tribulatõibꝫ ceſſit.
ſed cum cederet̃. cum traheret̃. cũ ꝑſecuti
ones pateret̃. cum lapidaret̃. cum fame et
ſiti laboraret in oĩbꝫ his que ei acciderãt
nunqꝫ ad iracundiã ꝓuocatus. nunqꝫ ad
indignatõem ꝯmotus eſt. nunqꝫ puſillani
mitate fractus. nunqꝫ tedio fatigatus eſt
ſed cũ aſꝑa oĩa pateret̃: magis ac magis
amor eius in eos ⁊ caritas augebat̃. modo
admonebat. modo blãdiebat̃. modo blãdi
mentis ſuauiſſimi eloquij liniebat. ſeniores
veluti prẽs rogabat. iuuenes vt frẽs. ado/
leſcẽtes vt filios. cum econtrario ab eis ſub
ſannaret̃ irrideret̃ atqꝫ obprobria pateret̃
Quadã igit̃ die habitatores vici il
lius ꝯgregati. nimioqꝫ ſtupore mirãtes ac
ꝑterriti adinuicẽ colloquẽtes. cernitis in/
quiũt tam magnã patiẽtiã viri ⁊ ineffabi/
lem circa nos caritatẽ. qũo in tantis tribu
latõibꝫ quas ei intulimus nequaqꝫ ex hoc
loco diſceſſerit neqꝫ alicui noſtꝝ malũ ver/
bum locutus ſit. ſed cum gaudio magno ſu
ſtinuerit vniuerſa. Uñ niſi eſſet vt aſſerit
deus viuus quẽ ꝑdicat: ⁊ regnũ ⁊ ꝑadiſus
vltio quoqꝫ maloꝝ. non hanc tribulatõem
pateret̃ inaniter. Illud etiã ꝯſiderandum
quomõ deos noſtros cũ eſſet ſolus euertit
⁊ in nullo eum ledere valuerũt. Uere ſer/
uus dei eſt homo hic. ⁊ cũcta vera ſunt que
de eo fama diſpſit. Uenite itaqꝫ credamus
in deũ quem ꝑdicat. Et hec inter ſe colloqn
tes. pariter oĩes in ecclíam pergũt claman
tes atqꝫ dicẽtes. Gloria deo celeſti qui mi
ſit famulũ ſuum vt nos ab errore ſaluaret
Tũc beatus homo dei hec vidẽs leticia in/
genti repletus eſt ⁊ facies eius qſi ros ma
tutinus mutata eſt. apienſqꝫ os ſuũ ait ad
eos. Prẽs mei fratres ac filij venite demꝰ
gloriã deo qui illumĩare dignatus eſt ocu/
los mẽtis veſtre vt eũ poſſitis agnoſcere. et
ꝑcipite ſignaculũ vite vt purificemĩ ab im
mundicia ydoloꝝ. ⁊ credite ex toto corde et
aĩmo ꝙ vnus ſit deꝰ celi ⁊ terre ⁊ oĩum q̃
in eis ſunt. ſine initõ. inenarrabilis ⁊ incõ/
prehenſibilis. dator lumĩs. ⁊ amator hoĩm
terribilis ac ſuauis. ⁊ in filium eius vnige
nitũ qui eſt ſapiẽtia eius. ⁊ in ſpũm ſanctũ
qui viuificat oĩa: vt celeſtes ex terrenis
effecti vitã celeſtẽ poſſitis adipiſci. Rñdẽ
tes aũt vniuerſi. dixerũt. Ita pẽ ita dux vi
te noſtre. queadmodũ denũcias nob̃ et do
ces ita credimus ⁊ faciemus. Et cõfeſtim
ſanctꝰ abrahã aſſumẽs ſacꝝ baptiſma bap
tiſauit eos in nomĩe patris ⁊ filij ⁊ ſpũſſan
cti. a mĩmo vſqꝫ ad maximũ. Erãt autem
oĩes vſqꝫ ad mille animas. Deinde ꝑ ſin
gulos dies dĩnas ſcripturas eis legebat.
docebat eos de regno dei. de paradiſi deli/
cijs. de gehenne ſupplicijs. de iuſticia. de fi/
de ⁊ caritate. Illi vero ſicut bona terra ꝑci
pit ſemẽ bonum ⁊ affert fructũ. aliud cẽte/
ſimum. aliud. lx. aliud. xxx. ita verba eius li
bentiſſime audiẽtes atqꝫ in timore dñi ꝓfi/
ciẽtes fructus largiſſimos afferebãt. In cõ
ſpectu aũt eoꝝ quaſi angelus dei videbat̃.
⁊ quaſi quedam edificij ligatura. Sic enĩ

caritas illoꝝ erat circa ipm per doctrinam
ſmonis dulciſſimi vt hoc de eo merito cre
deretur videre. Completo igiť ãno poſt
q̄ crediderūt. vir beatus Abrahã nõ ceſſa
bat diebꝫ ac noctibꝫ verbum eis dñi predi
care. At vbi eoꝝ ſtudiū circa deuz fidemq̄
firmiſſimã vidit. ⁊ q̄ erga euz nimia eẽnt
caritate ꝯnexi. ⁊ honorẽ ſibi maximū exhi
berent. verẽs ne obtentu eoꝝ abſtinẽtie ſue
regulã deſtruere cogereť. ꝯſurgens in me
dio noctis hanc oratõem fudiſſe fertur ad
dñm. Tu ſolus ſine peccato deus qui cum
ſis ſanctus requieſcis in ſanctis. qui ſolus
amator es hominū ac miſericors dñs. q̄ mẽ
tes occultate huius multitudis illumina/
ſti. qui eos ab aduerſarij vinculis abſolui/
ſti. ⁊ tue cognitõnis eis ſciẽtiam tribuiſti.
queſo dñe vt vſq3 in finẽ regere eos ⁊ con
ſeruare digneris. et auxilium tuum gregi
huic optimo quem poſſidere voluiſti perpe
tuum copioſumq̄ clemẽter impartias. ⁊ q̄
ſi muro validiſſimo eos gratia bonitatis
tue circūdes. ⁊ cor eorum ſemp illumines
vt ea que ſunt tibi placita perficiẽtes. eter
nam vitam percipe mereãtur. mihi quoq̄
infirmiſſimo adminiculū tribuas. neq̄ re
putes in peccatū q̄ ab eis feſtino diſcede/
re. Tu eñ noſti vniuerſorum cognitor q̄
te ſolum deſidero. ⁊ te michi dñm eſſe cog/
ſco. Cõſummataq̄ oratõne diſcedẽs: ter/
cio cõſignauit vicuz chriſti ſignaculo. abijt
q̄ latenter in alium locū. ⁊ quibꝫ potuit la
tebris occultauit Mane autez
ſolito more ad eccĩam turbe conueniūt Cū
q̄ eum minime reperiſſent maximo ſtupo
re percuſſi ⁊ quaſi errãtes oues diuerſis lo
cis paſtorẽ ꝓprium perquirebãt. nomenq̄
vlulãtes cū lacrimis inclamabãt. Cum au
tem diutiſſime perquirẽdo eum īuenire nõ
poſſent. nimio merore deiecti confeſtim qđ
eis acciderat pergẽtes epõ nunciauerunt.
Qui cū hoc agnouiſſet ipſe quoq̄ admodū
triſtis effectus. ſtatimq̄ plurimos ad ꝗ̄qui
rendū dei homiem deſtinauit. maxime ob
cõſolatõnem gregis eius eo q̄ cerneret e⁹
os flebiliter cõtriſtari. Cunq̄ ab omnibus
tanq̄ lapis ꝓcioſiſſimus quereret et pror
ſus inueniri non poſſet. habito cõſilio cuz

clericis ſuis: epĩs memoratū vicū ingredi/
tur. cepitq̄ ad eos ꝯſolatorium ꝓferre ſer
monem. ⁊ dolorem maximū quẽ de diſceſ/
ſu homĩs dei conceperãt blanda predicatio
ne leuire. Cernẽs autem in fide xp̄i eos fir
miſſimos. elegit ex eis viros ꝓbabiles. q̄s
pbr̄os ac dyaconos lectoreſq̄ conſtituit.

Audiẽs vero hoc ſanctiſſimus Abrahã
vehemẽter gauiſus eſt. ⁊ glorificans deum
dixit. Quid retribuã tibi dñe deus meus.
benigniſſime pater atq̄ amator hoĩm ſua/
uiſſime. Fecit igiť alteram intrinſec⁹ cellu/
lam. ⁊ ſemetipm magna cū leticia conclu/
ſit. O miraculū cariſſimi laudibꝫ plenuz ⁊
gloria ſempiterna. In tãtis nanq̄ afflictõi
bus quas in ſepedicto vico perpeſſus ẽ. nū
q̄ abſtinẽtie ſue regulã fregit. neq3 in dex/
teram vel ſiniſtrã ab ea diuertit. Gloria et
magnificẽtia deo. qui ei talem tolerantiaz
tribuit que ⁊ alios poſſit ꝯuertere. ⁊ ſui ꝓ/
poſiti grãm cuſtodire Cernẽs aūt dya/
bolus bonoꝝ hominū emulus q̄ tantas in
eum tribulatõnū moleſtias excitãs. nõ in
inſidias dei hominẽ trahere. nõ in aliquo
mẽtem viri dei valuiſſet a dño ſeparare. ⁊
qđ magis eſt ſicut aurū in fornace ꝓfluris
fulgẽtior redderet atq̄ in maiorẽ patiẽti/
am ⁊ alacritatẽ caritatis ꝓficeret. vehemẽ/
ter irritatus ⁊ acriter efferatus aduerſus
eū cū magna fantaſia aduenit. vt ſaltem ſic
ei pauorem incutiẽs decipe eū poſſet ac fal
lere. Igitur cum ſtaret in medio noctis ac
pſalleret. repente lux copioſa veluti ſolis in
cella eius refulſit. ⁊ vox quaſi cuiuſdã mul
titudinis audita eſt dicẽs. Beat⁹ es abra
ham. vere beatus es ⁊ fidelis. nulluſq̄ ſic
tu in omi ꝯuerſatõne inuẽtus eſt qui omẽs
volũtates meas expleſti. Protinus autez
vir ſanctus dolū maligni cognoſcẽs exal/
tauit vocẽ ſuam: ac dixit. Obſcuritas tua
tecū ſit in ꝑditõem. o plene dolo atq3 falla
cia. ego eñ homo peccator ſum habens ta/
mẽ ſpei ꝓſidia. ꝑ grãm dei in nullo tuas in/
ſidias ꝑtimeſcã. Neq3 eñ plurime fanta/
ſie pauorẽ michi incutiūt. Nomẽ ſiquidez
dñi mei ⁊ ſaluatoris ihesu xp̄i quem dilexi
⁊ diligo: mihi validiſſimus murus eſt. in
quo te increpo immunde canis ac tetre et

miſerãde.Et dicẽte eo hec. cõfeſtim vt fu-
mus ab oculis eius euanuit Sanctus aũt
dei famulus cum multa alacritate trãquil-
loq̃ aĩmo bñdicebat dñm ¶ Rurſus ve-
ro poſt dies orante eo noctu tenens ſecurĩ
dyabolus.cellulã eius conabatur euertere
Et cum iã putaret ꝑforaſſe eam.voce ma-
gna clamauit ⁊ dixit.Feſtinate amici mei
feſtinate celeriter.atq̃ introeũtes viam ar
ripite.Aut autẽ ↄtra eum beatus abraham
om̃es gentes circũdederũt me:⁊ in nomi
ne domi vindicabor in eis . At ille ꝓtinꝰ
cum hãc vocem audiſſet euanuit.cella autẽ
beati viri integra atq̃ illeſa ꝑmãſit. ¶ Itẽ
poſt paucos dies cũ media nocte pſalleret
mattulã eius ſuꝑ quam ↄſiſtebat cepit ve-
hemens flãma ↄburere.Tunc ille intrepi
dus ignẽ ↄculcans dicebat.Suꝑ aſpidẽ
⁊ regulũ ambulabo.leonẽ ⁊ draconẽ cõcul
cabo.⁊ om̃em virtutẽ inimici in nomĩe dñi
mei ihesu xp̃i qui michi p̃bet auxilium:ſu-
perabo.Diffugiẽs itaq̃ ſathanaſ voce ma
gna ꝓclamabat.ego te inquiẽs mala morte
deuincam.inueniãq̃ artes quibꝰ te ↄteraȝ
qui me nũc quaſi ↄtemptibilem reputas
¶ Quadam die igitur cibum eo ſumente
trãſfiguratus demon in habitu adoleſcen
tis cellulã eius ingredit᷑.⁊ appropinquãs
catinũ eius nitebatur euertere. Uir auteȝ
dei manu illud retinẽs:manducabat intre
pidus. Tunc exiliens dyabolus aliam fan
taſiam repente ↄfingit.⁊ ecce quaſi cande-
labrum ſtatuẽs ante eum ⁊ lucernã deſuꝑ
ardẽtem.ore polluto ac fetido pſalmos cã
tabat.voce magna beati inquiẽs in via im-
maculati qui ambulãt in lege domini. Cũ
q̃ ex eodem pſalmo verba plurima ceciniſ
ſet.nullũ ei ſermonẽ ſanctus ille reſpondit
donec cibũ ſolitũ percepiſſet. ¶ Poſtq̃ ve
ro de menſa ſurrexit. cũ om̃i cõſtantia ait
ad eum.Canis immũde ⁊ miſerãde atq̃ in
firmiſſime ⁊ mẽdaciſſime.ſi noſti ꝙ beati
ſunt cur eis moleſtus es . Nam beati ſunt
reuera om̃es qui ex toto corde diligunt de
um.Reſpondẽs autẽ dyabolus ait Idcir
co illis infeſtus ſum vt ab om̃i oꝑe bono p̃
pediti meis facinoribꝰ ſociẽtur.Cui vir be
atus ita reſpondit.Non tibi bene ſit male-
dicte vt quẽpiam timẽtium deũ ſuꝑare vel
impedire p̃ualeas niſi forte eos qui tibi ſi
miles exiſtẽtes a deo ꝓpria volũtate diſce
dunt.Illos vincis ac fallis quoniã deꝰ ñ
eſt in eis.Ab his autẽ qui diligũt deuȝ tã-
q̃ fumus a vento ita facile euaneſcis ac de
ficis.Una ſiquidẽ eoꝝ oratõ ſic te ꝑſequit᷑
ac deturbat queãdmodũ puluis a vẽto in-
ſectatus diſꝑgitur.Uiuit aũt deus meuſ
qui eſt benedictus in ſecula cui eſt glã mea
quia nõ te ꝑtimeſcam etiã ſi om̃i tẽpore ibi
cõſtiteris.Sic autẽ ꝓ nihilo te ſpernã ve-
luti ſi vnus catulus ↄtritus ab aliquo con
temnatur.hec eo dicẽte ↄfeſtim ille vt ſole
bat euanuit. ¶ Rurſus poſt dies quinq̃
cum pſalmodiã ſuã noctiſ tẽpore ↄſummaſ
ſet.aliud fantaſie argumẽtum ab inimico
confingitur. Ecce em̃ quaſi turba plurima
cernit᷑ aduenisse.⁊ veluti trahentes inuicẽ
cum clamoribꝰ ſe mutuo cohortãtur vt ho
mo dei in foueam ꝓijceret᷑.Quos circum
ſpiciens vir beatus.circũdederũt me inq̃t
ſicut apes.⁊ exarſerunt ſicut ignis in ſpiniſ
⁊ in nomĩe dñi vindicabor in eis.Tunc ſa
thanas exclamãs ait.Heu heu me quid ti
bi decetero faciã neſcio.Ecce em̃ me in oĩ-
bus victũ ac ſuperatũ ĩtelligo. ⁊ vniuerſas
vires meas eſſe deſpectas ⁊ me vndiq̃ cõ
culcatũ.Uerũtamẽ nec ſiquidẽ a te aliq̃ñ
diſcedam donec ſuꝑans humileȝ michiq̃
ſubiectũ faciã.Uir autẽ dei ait ad eũ.Ana
thema tibi ⁊ om̃i ꝟtuti tue polluttiſſime de
mon.gloria aũt ⁊ honor dño ſoli ſancto ac
ſapienti deo qui nobis dilectoribꝰ ſuis te
tradidit ↄculcandũ.⁊ idcirco verſutias tu
as ſubſannamus atq̃ cõtẽnimus. Agno-
ſce itaq̃ infirmiſſime atq̃ infeliciſſime.qr
nos neqȝ te neqȝ tuas ꝑtimeſcimus fanta
ſias. R ¶ Per multũ aũt tp̃s diuerſis
argumẽtis ac machinis cõtra virũ fortiſſi
mũ dimicãs nõ quiuit cogitatõibꝰ eiꝰ ſo
lidiſſimis ſaltẽ pauorẽ certaminis incutere.
cui magiſ ꝑliãdo alacritatẽ:caritatẽ in deũ
maximã ſuſtẽtabat.Diligẽs nanqȝ deum
ex toto aĩmo ⁊ ↄuerſatõem ſuã ſcḋm volũta-
tem eius inſtituẽs.affluẽter grãm diuinã ꝓ
meruit.⁊ ꝓpterea nõ valebat dyabolus le
dere eũ. Perſeuerãter nanqȝ pulſauerat

vt ei theſauri diuine gratie panderent᷑. Cum
qꝫ patefactus fuiſſet ingreſſus. tres ſibi in
de ꝑcioſiſſimos lapides ſumpſit. fidẽ. ſpeꝫ
⁊ caritatem. quibꝫ in eo ꝑfecte ac firmiter
virtutes relique ornaban᷑. Ferens itaq̃ ꝓ
cioſiſſimã coronã bonis opibꝫ. regi regum
dño a quo munuſ accepat offerebat. Quiſ
enĩ ſic ex toto corde deũ et ꝓximũ tanq̃ ſe-
ipm̃ dilerit. Aut quis ita laborãtibꝫ cõpa-
tiebat᷑ ⁊ miſericors exiſtebat. Quẽ aliquã
do monachũ audiẽs bene ↄuerſari non pro
eo deꝓcatus eſt dñm. vt liber ab oĩbꝫ dia
boli laqueis ſeruaret᷑. ⁊ curſum vite ſue in-
culpabiliter ↄſummaret. Aut quẽ peccato
rem vel impiũ audiẽs ꝓ eo vt ſaluaret᷑ cũ
lacrimis diebꝫ ac noctibꝫ dñm non poſtu-
labatur. Labia ſua nõ ſoluebat facile in ri-
ſum. corpuſculum eius aut facies vel etiaꝫ
pedes a die conuerſionis ſue nunq̃ diluti
ſunt. Sic nanqꝫ ſe exhibebat tanq̃ quo
tidie moriturũ. O vere fratres glorioſum
miraculum. In tãta abſtinẽtia iugibuſq̃
vigilijs fletibꝫ mixtis. cãmenijs quoqꝫ et
contritõne corpis nunq̃ animo laſſatuſ eſt
nunq̃ infirmatus ſegnicia obtorpuit. nun
q̃ tedio fatigatus eſt. ſed veluti eſuriens q̃ſ
q̃ aut ſitiẽs. ſic ille auiditate quadaꝫ ſuſti
nens oĩa nunq̃ ſui ꝓpoſiti potuit dulce-
dine ſatiari. Erat aſpectus eius quaſi flos
quidam immarceſſibilis. atqꝫ in facie eiuſ
puritas aĩmi noſcebat᷑. vtpote qui diuina
gratia in oĩbus frueret᷑ ⁊ iocũditate ſpi-
ritalis leticie regebat᷑. In hora nanqꝫ dor-
mitõnis ſue ita ſplendidiſſimus vultu ap-
parebat. quaſi qui nequaq̃ vite ſue tẽpus
in abſtinẽtia peregiſſet. Sed ⁊ aliud in eo
ꝑ diſpenſatõem miraculum geſtum eſt. In
oĩbꝫ ſiquidem quinquaginta annis ab-
ſtinentie ſue veſtem cilicinam qua indutuſ
fuerat nõ mutauit L Volo autem
dilectiſſimi vnanimitatẽ veſtram etiã aliõ
negocium quod in ſenectute ſua vir beatuſ
geſſit inſtruere. Eſt enim ſapientibꝫ ac ſpi-
ritalibꝫ plenuꝫ edificatõniſ. necnon humi
litatis atqꝫ compũctõnis exempluꝫ. Res
vero geſta huiuſcemodi eſt. Habuit vir be
atus Abrahã carnis ꝓpinquitate germa-
num. quo defuncto vnica filia eius annoꝝ

ſeptem relinquit᷑. Quam cũ parẽtibus or-
batam noti amiciq̃ patris eius vidiſſent
auunculo eius ſine mora ꝓducunt. Cumqꝫ
eam ſenior cerneret. in cella ſua exteriori iu
bet includi. Erat autẽ in medio vtriuſq̃ cel
lule feneſtra ꝑmodica. per quaꝫ docebat eã
pſalterium aliaſqꝫ ſcripturas. ⁊ cum eo in
laudibꝫ dñi vigilabat. ⁊ pſalmos nichilo
minꝰ ↄcinebat. in oĩ atꝫ abſtinẽtia emulari
ſuũ auũculum nitebatur. Alacriter quoqꝫ
in arepto inſtituto ꝓficiẽs. vniuerſas virtu-
tes animi feſtinabat implere. Vir nanqꝫ
ſanctiſſimus inceſſanter ꝓ ea cuꝫ lacrimis
dominũ deprecabat᷑: ne mẽs eius cura ter-
renorum actuũ implicaretur. eo ꝙ eiuſ pa
ter moriens infinitas ei pecunias reliquiſ-
ſet. quas confeſtim famulus xp̃i diſtribui
iuſſit egenis atqꝫ orphanis. Hec quoq̃ a-
uunculum ſuũ precabat᷑ quotidie vt pro ſe
dominũ oraret quatenus a cogitatiõibꝫ peſ
ſimis ⁊ diuerſoꝝ laqueoꝝ diaboli eriperet᷑
inſidijs. Conſtãter igitur inſtituti ſui regu-
lam obtinebat. Exultabat aũt auunculus
eius ꝙ ſic eam ꝓmptam ſine vlla heſitatõ
ne in cũctis virtutibꝫ cerneret ꝓmoueri. ĩ
lacrimis ſcilicet. in humilitate atqꝫ mode-
ſtia. in quiete ⁊ quod his ſublimiꝰ eſt. erga
deum eximia caritate. Viginti ſiquidẽ an
nis cum eo in abſtinẽtia degenſ velut agna
pudiciſſima atqꝫ incõtaminata colũba cõ-
uixit. Quo tempe annoꝝ expleto ſeuiebat
aduerſus eam diaboluſ. ⁊ inſidias ſolitas ꝓ
tendebat. quomodo eam poſſet ſuis caſibꝫ
irretire. vt ſaltem ſic moleſtiã ſolicitudinẽ
qꝫ beato viro poſſet incutere. ⁊ quãtulũcũ-
qꝫ mentem ipſius a domĩo ſepare M
Erat itaqꝫ quidã ꝓfeſſione tãtummõ mo-
nachus qui ſub obtẽtu edificatõnis ad eũ
ſepius pergere ſimulabat. Sed et illã bea-
tam ꝑ feneſtram nihilominus ↄtemplan
do luxurie ſtimulis agitatus cũ ea colloqui
cupiebat. amor nãqꝫ libidiniſ cor eius qua
ſi ignis ſuccenderat. Inſidiabat᷑ itaqꝫ mul
to temporis ſpacio ita vt vnius anni circu
lus volueret᷑ donec cogitatõem eius verbo-
rum ſuorũ mollicie eneruaret. Deniqꝫ ape
riens celle ſue feneſtram egreditur ad euꝫ
qui eam ꝑtinus ſcelere iniquitatis atqꝫ li-

bidinis ꝯtaminauit ac ꝑdidit. Poſtqꝫ ve
ro tanti peccati facinus perpetrauit. expa/
uit coꝛ eius. ꝯſcidenſqꝫ eiꝰ ciliciū quo erat
induta. faciem ſuā manibꝫ verberabat. cu/
piens nimio meroꝛe ſe moꝛti tradere. atqꝫ
anxietatis oppreſſa pondere. dum delibera
tionis poꝛtum cerneret. in diuerſis cogita
tionum eſtibꝫ fluctuabat. plāgebatqꝫ ſe ñ
eſſe quod fuerat. ⁊ cū eiulatu ſepius pꝛofe/
tens ego inquit iam me ex hoc moꝛtuā ſen
tio. ꝑdidi dies meos in laboꝛe abſtinentie
mee. Oꝛationū lacrime vigiliarūqꝫ opera
ad nihilū ſunt deducta. deū meū exacerba
ui. meipſam interemi. Heu me miſerā om
ni lacrimaꝝ fonte plangēdā. Sāctū auun
culum meū amariſſimo meroꝛe depſſi. ob/
pꝛobꝛium aīme mee opuit me. illuſio dya/
boli facta ſum. Quid mihi infelici iā vltra
viuere. Heu me quid egi. heu me quid fa/
ctuꝫ eſt mihi. heu me quid mali ꝑpeſſa ſuꝫ
heu me vñ ⁊ qualr̄ coꝛrui. Quō obſcurata
eſt mēs mea. Nō intellexi quō lapſa ſum.
nō cognoui quō ꝯtaminata ſum. neſcio q̄/
mō coꝛ meū nubes tenebꝛoſa ꝯtexit. Quō
potui ignoꝛare quid gererē. Ubi abſcōdar
vel quo ꝑgam. aut in quā foueā memetip/
ſam ꝓcipitem. Ubi eſt magiſteriū ſanctiſſi
mi auūculi mei. vbi monita college eiuſ ef
frem. qui me docebāt in mea virgītate gra
tulātes: vt impollutā aīam immoꝛtali ſpō/
ſo ſeruarē. Sponſus enī tuus dicebāt ſan
ctus ⁊ zelans eſt. Heu me quid agā. nō au/
deo iā celū aſpicere: cū apud deū ⁊ homineſ
me moꝛtuā eſſe cognoſcā. Jam enī ad fe/
neſtrā illā appꝛopinquare ñ audebo. Quō
ego peccatrix ⁊ plena immūdicie ſoꝛdibus
turſum cū ſancto auūculo meo loqui temp
tabo. Nō ⁊ ſi auſa fuero nōne ignis ex fene
ſtra exiliet qui me poſſit exurere Moꝛtu
am itaqꝫ ſe lōgo vlulatu ꝓteſtāſ: nec vltra
ſibi ſpem ſalutis eſſe relictā. deſꝑatōis im/
merſa caligine ꝓtinus ꝑrexit in aliā ciuita/
tem. atqꝫ in ſtabulo ſe quodā mutato pꝛiſti
no habitu collocauit. Uerꝫ cum hec ruīa ꝓ
ſate femīe cōtigiſſet. hmōi viſio beato viro
oſtendit̄ ꝑ ſopoꝛem. Uidit nāqꝫ draconeꝫ
terribilē atqꝫ immanē: aſpectuqꝫ ipō feti/
diſſimum. ⁊ in foꝛtitudine ſibilātem quaſi

exeūtem de quodā loco. ⁊ vſqꝫ ad cellulaꝫ
ſuam veniētē ⁊ repiſſe ibi columbam atqꝫ
glutiſſe eā. ⁊ rurſus in ſuā foueaꝫ remeaſſe
Expꝑgefactus aūt ꝯtriſtatuſqꝫ vehementer
fleuit amare: exiſtimās ſathane ꝑſecutōnē
aduerſus dei ecclīam ꝯcitari. ⁊ pleroſqꝫ a fi
de veritatis auerti. vel ne ſciſma aliquod ī
ſancta eccīa gigneret̄. Pꝛouolutus itaqꝫ
genibꝫ ꝓcatus eſt dñm dicēs. Tu qui es
ꝓſcius vniuerſoꝝ deus. amatoꝛ hoīum: tu
noſti quid ſibi velit hec viſio. Rurſuꝫ poſt
hec duos dies vidit eundē draconeꝫ ſimili
modo ad cellulā ſuam veniſſe. ⁊ poſuiſſe ca/
put ſuū ſub pedibꝫ eius fuiſſeqꝫ diruptum
columbā quoqꝫ illā quā deuoꝛauerat viuā
in ventre eius reptam. ⁊ extēdiſſe manum
ſuā viuāqꝫ eam cepiſſe Expꝑgefactus autē
vocabat beatā illā ſemel atqꝫ iterꝫ putās eā
in cellula eſſe et dicebat. Cur te piguit filia
maria. ſic eteniꝫ fuit vocitata iā duobꝫ die
bus os tuū in dei laudibꝫ apire. Sed cuꝫ
rñſum ei nullū daret̄: ⁊ ꝙ eaꝫ ꝑ biduū pſal
lentem ſolito moꝛe nō audiret. animaduer
tit viſionē ſuam ad illā certiſſime ꝑtinere.
Tunc ingemuit ac fleuit amare. ⁊ ꝓfundēſ
lacrimas ait. Heu me qꝛ agnā meā lupus
crudeliſſimus rapuit. et filia mea captiua
effecta eſt. Exaltās quoqꝫ vocem ſuam cū
lacrimis dixit. Saluatoꝛ mūdi xp̄e ꝯuerte
ad me agnā meā Mariā. atqꝫ in ouile tuū
eam reſtitue. vt non ſenectꝰ mea cū mero/
re de hoc mūdo recedat. Ne deſpicias deꝓ
catione mēa dñe ſed mitte velociꝰ gratiaꝫ
tuā vt eiicias eā de oꝛe draconiſ incolumē
Itaqꝫ duo dies qui ei ꝑ viſioneꝫ reuelati
ſunt duoꝝ annoꝝ curricul' finiunt̄. quibus
lubꝛicā vitaꝫ neptis eius quaſi in vētre a/
trociſſimi dꝛaconis exegit. ſed ſcūs Abꝛa/
ham vir dei ꝑ omē tꝑs die noctuqꝫ nunq̄ꝫ
ꝓ ea dñm depꝓcādo aīm relaxauit. Pꝰ du/
os vero annos cum vbi eēt ⁊ queādmodū
ſe gereret ꝯperiſſet. rogabat quēdā ſibi no/
tiſſimum vt vſqꝫ ad eam pergeret ⁊ cūcta
cognoſceret diligēter. Pergens itaqꝫ ille
quem miſerat ⁊ oīa ſub veritate. ⁊ qꝛ ip/
ſam quoqꝫ vidiſſet renuncians: rogatus a
ſancto viro habitū ei detulit militarem. et
equum ꝓcul dubio ad ſedēdum. Oſtio ita

q̄ patefacto egredit̃. ſtatimq̄ hı̄tu milita/
ri induit̃. calamācũ. id eſt pilleũ quoq̄ lō/
gum capiti ſuo vt facies eius velaret̃ impo
ſuit. ſed ⁊ ſolidũ vnum ſecũ portās. aſcen/
denſq̄ equũ ꝯcitus ꝑperabat. Tanq̄ quiſ
piam patriā cuiuſlibet vel ciuitatē cupiens
explorare. habitũ loci illi⁹ ne facile agnoſca
tur aſſumit. ſic iſte beatus Abrahā inimici
habitu vt eũ in fugā verteret vtebatur
Venite igit̃ admiramini dilectiſſimi frēs
hunc ſcōm Abrahā. Primus itaq̄ Abra
ham egreſſus ad ꝑlium regū ꝑcutienſq̄
eos. loth nepotem ſuū reduxit. Hic vo ſe/
cūdus Abrahā ꝯtra dyabolū ꝓfectus eſt
ad bellū. vt eo deuicto neptē ſuā cū maiori
triūpho reuocaret Itaq̄ cū ꝑueniſſ ad lo
cum diuertit in ſtabulū. ac ſolicitis oculis
huc atq̄ illuc circūſpiciēs vt eam videret
ꝑquirebat. Deiñ cum multa hora ꝑteriſſet
⁊ vidēdi eam minime tribueret̃ occaſio. ſub/
ridens ait ad ſtabulariū. Amice audiui ꝙ
hēas puellā optimā. quā ſi iuberes libentiſ
ſime ꝑuiderē. Qui cū etatis eius intueret̃
caniciē ſenectute iā feſſam. ad opus luxu
rie deſꝑauit. deinde hoc ei rñſū dedit. Eſt
inquit vt tibi ꝯptū eſt etiā ſupra modum
ſpecioſa. Erat ſiquidē maria hec pene ſuꝑ
q̄ natura exigit forme pulchritudine de/
cora. Cunq̄ ſenior nomē eius requireret
mariā vocari ille rñdit. Nūc hilari vultu
queſo inquit vt mihi ꝑñtiam eius exhibe/
as vt poſſim cum ea hodie epulari. multū
nanq̄ ex auditu comperi laudari puellam
Que cum vocata adeſſet atq̄ in hı̄tu me/
retricium ſcūs eā auūculus eius ꝑuidiſſet.
pene totū corpus eius p̄ dolore ſolutum ē.
amaritudinēq̄ animi leto vultu celauit. ⁊
lacrimas erūpentes virili ſexu retinuit ne
forte ſi eum femina cognouiſſet fuge p̄ſidi/
um flagitaret ❧ Reſidētib⁹ itaq̄ eis at
q̄ bibentib⁹ cepit cū ea vir mirabilis lude
re. Que ꝯſurgens ꝯplexa ceruicē eius oſ/
culis demulcebat. Cūq̄ oſcularet̃ eū odo
rata eius corpuſculū ſuauiſſimo odore ab
ſtinētie fragrare ⁊ recordata eſt dierū qui/
bus cū ſumma abſtinentia vixerat. ⁊ q̄ſi q̄/
dam telo ꝑcuſſa vehemēter īgemuit: lacri
maſq̄ ꝓfudit. ⁊ tāq̄ vim cordis nō ſuffe/

rens in hec verba ꝓrupit. Ve ve michi mi
ſere ſoli. Nūc ſtabularius ſtupefactus ait.
Quid eſt dña maria ꝙ ſubito in tā grauiſ/
ſima ſuſpiria ꝓrupiſti. Hodie duob⁹ ānis
hic ꝑmanes. ⁊ nūq̄ ex te gemitus vel triſti
or ſermo auditus ē. nūc vero quid tibi cōti
gerit neſcio. Que rñdit ad eū Beata eēm
ſi añ trienniū fuiſſem defuncta. Ad hec bea
tus ſenior ne agnoſceret̃ veluti cū quadam
ſerenitate ait ad eā. Modo cū leticie nos
interſumus tu peccata tua ꝯmemorare ve/
niſti. O admirāda clemētie tue diſpenſatō
deus altiſſime. Putaſne puella nō dixit in
corde ſuo. Quō aſpectus viri hui⁹ auūcu/
li mei aſpectū ſimulat. Sed ſolus tu ama/
tor hoīm: a quo eſt oīns bona ſapīa ita di/
ſpenſaſti ne eum poſſet agnoſcere et fortaſſe
ꝯfuſione turbata effugeret. Hocañt nō ob
aliud eſt credēdum niſi q̄ lacrime famuli
tui auūculi eius huiuſcemodi apud te obti
nuere locū. vt ex impoſſibilib⁹ poſſibilia fa
cere dignareris. Proferens itaq̄ ſanctuſ
vir ſolidū quē attulerat ſtabulario dedit.
dixitq̄ ei. Fac nobis queſo amice optimā
cenā: vt cum hac puella epulari poſſimus
lōgi nanq̄ itineris ex interuallo amore ei
us adueni. O vera ſapīa ſm deū. o vere in
tellectus ſpiritalis. o vera p̄dicāda ſalutis
diſcretio. Quinquaginta ānis abſtinentie
ſue nequaq̄ panē guſtauerat. nūc carnes
ſine heſitatōe vt ſaluaret aīam ꝑditā man/
ducauit. Scōꝝ angeloꝝ chôros ſuꝑ diſcre
tiōe beati h⁹ miratos eſſe nō dubito qm̄ in
dubitāter ꝓ ſalute cūcta ꝑfecerit. Venite
igit̃ frēs ⁊ admiramī ſuꝑ hac ꝑitia ſanctiſ
ſimi viri. ⁊ diſcite abſtinentie ꝟtutē diſcer/
nere. vt ex ore draconis abſorptā animā
ſic liberare poſſitis. Igitur poſtq̄ epulati
ſunt ꝓuocabat eū puella vt in cubiculū in
troirēt. At ille: eamus inquit. Cunq̄ intro
iſſent cernit lectū in ſublime ſtratū. in q̄ ſta
tim reſedit alacriter. Quō te appellē ꝑfec/
tiſſime athleta xp̄i vehemēter ignoro. Con
tinentē te aſſerā an incōtinentē. ſapientē
an inſipientē. diſcretorem an indiſcretorē.
Quinquaginta annos ꝯuerſatōis tue ſuꝑ
humi ſpacium cubitaueras. ⁊ quō ſuꝑ hu
iuſcemodi lectū ꝯſtāter aſcēdis. Sed hec

vniuerſa feciſti ⁊ mãſionū iter longiſſimū
arripiẽdo ⁊ carnes comedẽdo ⁊ vinum bi
bendo ⁊ in ſtabulū diuertẽdo. vt ſaluares
aiam ꝑditã ad laudẽ ⁊ gl'iaȝ xpi. Nos aūt
ſi ſaltẽ verbū vtilitatis loqui cū, primo volu
mus cūcta importune diſcernimuſ Se
dente eo itaqȝ ſup lectuȝ ait puella. Veni
dñe vt calciamẽta de pedibꝫ tuis auferam
At ille ait ad eaȝ. Obſera inquit oſtiū di/
ligẽter. Volebat ẜo puella primo diſcalci
are eū. ſed cū ille nõ pateret obſeratiſ oſtijs
venit ad eum. Cui ſenior. Dña igit' maria
appropinqua mihi. Cūqꝫ appropinquaſſet
tenuit firmiter manū eius quaſi qui puta/
ret oſculari eã. Aufert quoqꝫ calamãcum
id eſt pilleū a capite ſuo. ⁊ erūpens voce in
fletum ait ad eã. Filia mea maria nõ me a/
gnoſciſ. Nõne ego ſum q̃ te nutriui. Quid
tibi factū eſt o filia mea Quis te interfecit
Vbi eſt ille hitus angelicꝰ quẽ hẽbat filia
mea. Vbi ẽ ꝯtinẽtia. vbi fletꝰ. vigilie. vbi
ꝯtinẽtie. A celſitudĩe celi in hãc foueã q̃ño
deuoluta es filia mea. Cur qñ peccaſti non
mihi indicaſti. nõ mihi ilico retuliſti. Et e/
go certe ꝓ te pniam agerẽ cū dilectiſſimo
meo effrem. Quare ſic feciſti. aut q̃re me
deſeruiſti. ⁊ in hãc moleſtiã intolerabilem
deduxiſti. Quis eñi ſine pctõ eſt niſi ſolus
deus. Cunqꝫ hec aliaqȝ multa dixiſſet. tã/
q̃ꝫ lapis immobilis in manibꝫ eius reman
ſit. timore ꝑiter ⁊ ꝯfuſiõe ſuppleta. Rurſꝰ
autem beatiſſimus vir cum lacrimis adie/
cit dicẽs. Nõ loquerꝭ mihi o filia mea ma
ria. Non loqueris mihi ꝑs viſcerꝝ meorū.
Sup me ſit hoc peccatū: ego in die iudicij
ꝓ te reddã rõnẽ dño. ego ꝓ peccato hoc ſa
tiſfaciã deo. Vſqꝫ ad mediū itaqȝ noctis:
huiuſcemodi verbis ꝯſolabat' eã. Cūqꝫ pa
rump fiduciã ꝑcepiſſet taliter flẽs ad euȝ
locuta eſt. Nõ valeo te inquiẽs ꝓpter con
fuſionẽ vultus mei attẽdere Et q̃ño poſſū
orõem deo ꝓfundere qñ ſic immūdicia ſce
ni huius polluta ſum. ⁊ ſcũs vir ad eam. ſu
per me inquit ſit iniquitas tua o filia mea.
ex manibꝫ meis peccatū hoc deus requirat
ſolummodo audi me ⁊ veni eamuſ in locū
noſtꝝ. Ecce eñi cariſſimus effrem ꝓ te ni/
mium dolet. tuiqꝫ cã ſedule dñm depcatur

Noli diffidere filia de clemẽtia dñi. lȝ tua
ſint peccata velut mõtes. ſed illiuſ miſcðia
oẽm ſupeminet creaturã. Sicut legimus
acceſſit mulier immūda ad mūdū ⁊ nõ euȝ
inquinauit. ſȝ ab eo potius ipa mūdata eſt.
lacrimis pedes dñi lauit. capillis exterſit.
Si põt ſcintilla pelagus inflãmare. põt et
peccata tua eiꝰ mūdiciã inquinare. Nõ ẽ
nouū cadere in luctamĩe ſed malū eſt iace
re deiectū. Reuoca vñ extuleras pedẽ. for
titer te cadẽte riſit inimicꝰ. ſed fortioreȝ te
ſentiat reſurgẽtẽ. Miſerere queſo ſenectu
ti mee doleat tibi ꝓ caniciei mee labore ob
ſecro. ⁊ exurgẽs veni ad cellulã mecū. No
li timere. lubricū eñi eſt genus mortaliū. ſȝ
ſicut citius cadit ſic iterꝝ velocíꝰ ꝑ dei adiu
toriū ſurgit. qui peccãtes nõ vult mori ſed
viuere. Illa vero ait ad eū. Si ſcis q2 pe/
nitẽtiã agere poſſum. ⁊ ſatiſfactõem meaȝ
ſuſcipiat deus ecce vt iubes veniam. p̃cede
⁊ ego ſequar ſanctitatẽ tuã ⁊ exoſculor ve/
ſtigia tua. quia ſic ſup me doluiſti vt ex vo
ragine imundicie huius educeres me. Et
ponens caput ſuū ad pedes eius tota noc/
te flebat dicens. Quid tibi domine deus
meus pro omnibus his retribuam. Dilu/
culo autem facto ait ad eam beatus Abra/
ham. Surge filia: ⁊ eamus hinc ad cellu/
lam noſtrã. Que rñdens dixit ad euȝ. Ha
beo hic modicum auri ⁊ aliquid veſtimen/
torꝝ. quid de his iubes fieri. Reſpõdẽs au
tem beatus Abraham dixit. Relinque hic
omnia hec que ex ꝑte maligni queſita ſunt
Et ſurgẽtes exierunt: ſtatimqꝫ ponens eaȝ
ſup equum trahebat pergens. quemadmo
dum paſtor cū inuenit ouem perditaȝ cum
gaudio ſup humeros ſuos tollit. ita beatus
Abraham gaudẽs in corde ſuo: iter cuȝ ne/
pte faciebat. Cunqȝ veniſſet ad ꝓpriuȝ lo/
cum illã quidẽ vbi ipa fuerat in cellula re
cluſit. ipe vero in cella exteriori permanſit.
Hec itaqȝ induta cilicio in hūilitate cordiſ
atqȝ oculorꝝ fletibꝫ ꝑdurabat. vigilijs quo
qȝ atqȝ artiſſimis abſtinẽtie laboribus ſe/
metipaȝ ꝯficiẽs. ⁊ cū modeſtia ⁊ quiete ad
dñȝ indeſinẽter ꝓclamãs. facinꝰ ꝓpriū ſpe
firmiſſima venie plãgebat. tã ſapiẽter iugit'
obſecratõnibꝫ vacans. vt nullus q̃uis ſi/

ne viſceribꝰ non ↄpungeret̃.cum voces fle
tus eius audiret. Quis eſt ſic immiſericors
eſt inuẽtus qui lamentãtem eam agnoſcẽs
ipſe quoqꝫ non fleret. Aut quis de eius ve/
ra cordis compunctõne non egit grãs deo
noſtro. Penitẽtia ſiquidem eius ſi noſtris
ſupplicatõibꝰ comparet̃. omnem menſurã
doloris excedit. Sic em̃ impenſius dñz ꝑ
cabatur vt ſibi ignoſceretur quod geſſerat
vt etiam ſignũ ſi ſuſcepta fuiſſet eius peni
tentia diuinitus poſtularet. Clementiſſimus
itaqꝫ deus qui neminẽ vult perire ſed omnes
ad penitẽtiã reuerti. ita cõdignam eiꝰ ſatiſ
factõnem recepit. vt oratõibꝰ eius poſt tri
ennij plenitudinem ſanitas plurimis red/
deretur. Impenſius nanqꝫ ad eã turba po
puli ↄfluebat. que ꝓ illoꝝ ſalute dñm effi/
caciter ꝑcabatur. Beatus autẽ Abrahaz
poſtea decem annis in hac vita ꝑdurauit.
ꝛ cernẽs optimam penitẽtiã ↄuerſionem/
qꝫ eius neptis deum glorificauit ſup oĩbus
gc ſeptuageſimo vite ſue anno quieuit ĩ pa
ce. Beatꝰ aũt maria quinquaginta ſue cõ/
uerſionis annos cũ magna deuotiõe ac hu
militate cordis ꝛ caritate erga deũ ꝛ ꝓxi/
mũ ſincera inſtitutõne ſpũaliter ↄpleuit. et
ita migrauit ad dñm

Finit vita ſancti Abrahe heremite.

Incipit prologus in vitam ſancti Pachomij abbatis

Domine venerãde ꝛ in xp̃o quoqꝫ magnificentiſſime. Dioniſiꝰ exi/
guus pio veneratõis veſtre ꝓpoſi/
to qua potui facultate reſpondi ſcilicꝫ Pa
chomij vitam ſicut in greco eſt reperta. fi/
de trãſlatoris euoluens. In qua re cuz diu
morãtem me veſtra ↄpuliſſet autoritas ĩte/
grum non erat. vt qui querẽs iam ſponſio
nis exititerã ꝓmiſſa nõ deferre. ꝑſertim vo
bis qui votũ potius qꝫ vires attẽdere con
ſueuiſtis. Plura nãqꝫ ꝑ xp̃i gratia relegẽ
da atqꝫ imitãda ꝑagentes inſtituta ↄgno/
ſcere. quatenus eoꝝ ſtudijs facta ꝓpria cõ
ponentes. aut futuris ſeculis documentũ
diui muneris ſingulare ꝑſtetis. Fatemini

quippe maximã vos opam dare virtutibꝰ.
quas diligitis in ↄuerſatõne ſanctoꝝ. qꝛ
etiam illuſtriũ opeꝝ qualitate coherentis. qꝛ
virtutẽ nullus amat niſi qui ſequit̃. ꝛ ſimi
litudo moꝝ magnũ ꝑfert ↄiunctõnis indi
cium. ſicut ecõtrario vita diſpar grãdis eſt
ꝛ in ipſa ſanguinis affinitate diſcordia. Si
cut frequẽter inter ꝓpinquos feralia ſucce
dunt odia. ſic iurgia naſcunt̃ infenſa. ſic vſ
qꝫ ad ſanguinem ſeuit inexplebilis et ceca
militia dum bonis inuadẽt mali. liberalibꝰ
cupidi. quietis turbulẽti. ſtudioſis inertes
pacificis implacabiles. trãquillis immites
modeſtis temerarij. ſapiẽtibꝰ ſtulti. ſimpli
cibꝰ callidi. mitiſſimis quoqꝫ furioſi. Sꝫ
melius horum mores aplica tuba redar/
guit. Nam cum nouiſſimoꝝ ꝑicula tempo
rum gẽtium doctor exprimeret intulit di/
cens. Erũt enim homĩes ſeipſos amantes.
cupidi. elati. ſupbi. blaſphemi. ꝑntibꝰ non
obediẽtes. ingrati. ſceleſtes. ſine affectõne
ſine pace. crimĩatores. incõtinẽtes. imites
ſine benignitate. ꝓditores. ꝓterui. tumidi.
voluptatum amatores magiſqꝫ dĩ. Hic be
atiſſimus Paulus que ſuperius defuerũt
ꝓtulit ꝛ mira breuitate collegit. oñdẽs eos
ideo tales fore qꝛ voluptatũ amatores exi/
ſterent. et qꝛ vicioſiſſimis ſe cupiditatibus
ſubiugarẽt. Hinc em̃ mala cũcta ꝓueniũt
dum deus ↄtemnit̃ voluptates amantur.
Herbas dyabolus allicit vt decipiat. dle/
ctat vt fallat. blandit̃ vt ꝑimat. ꝛ ne futu/
ra ꝑſentibꝰ. celeſtia terrenis. eterna breui/
bus anteponant̃ inſiſtit. Voluptatũ inquit
amatores magiſqꝫ dei. habentes ſpeciẽ q̃/
dez pietatis virtutẽ aũt eiꝰ abnegãtes. hoc
eſt. tãtum nomine videntur eſſe chriſtiani
non ope. Qui etiam velut interiores ho/
ſtes peius exterioribꝰ ſeuiũt. ꝛ in eccĩa con
ſtituti pia eccl̃ie mẽbra diſcerpũt. Quos
apl̃us ad nos ꝑtinus vitare ꝑcepit vt ab
eoꝝ ſocietate non tã locoꝝ qꝫ moꝝ diſſimi
litudine diuidamur. Nec videat̃ cuiqꝫ mi
rum qꝫ hmõi peſtes iuſtes hoibꝰ aduerſent̃
qñ pleni dolis pleni fallacijs. ſibi qꝫ nẽ ꝑ/
cant. ꝛ ſecum ipſi plerũqꝫ diſſentiant. Ta/
les exptus vir beatus atqꝫ glioſus genitor
dñs meus non ſolum patienter ac fortiter

ſed etiã felicem finem ꝓ veritate que chri
ſtus eſt conſtãter atqꝫ ſublimiter ſuſcepit.
atqꝫ totius mũdi aduerſa ſuperauit. Cui⁹
ꝑfectã vite regulã ſanctoꝝ meritiſ ꝓpe mo
dum ↄſummãtẽ. nimis ex apto ꝑfectoruꝫ
viroꝝ dicto atqꝫ facunda oratõne perſcribi
vt tanta claritudo veſtri generis. tãtumqꝫ
decus ex aliqua naſcatur pte. ⁊ virtus am
miranda viris vix antiquis effabilis. que
fauẽte xp̄o a nobis hereditario iure ꝑficiẽ
lectõis officio poſteris intimetur

Finit Prologus

Incipit vita ſancti Pachomij abbatiſ.

A

DOminus noſter iheſus xp̄s ſapiẽ
tie fons ⁊ ſciẽtie verꝫ lumen. vbũ
qꝫ dei pr̃is. ꝑ quod facta ſunt oĩa
humanã fragilitatẽ ad peccata ꝓnam atqꝫ
p̄cipitem. releuare volens plura circa nos
remedia ſue pietatis oſtẽdit. Abrahã nãqꝫ
pater noſter cũ diuinis iuſſionib⁹ obtꝑanſ fi
lium ſuũ offerret in ſacrificio. placuit deo ⁊
merito fidei. mox ⁊ heredẽ accepit ⁊ meri-
tum. Cui etiã ꝑ ſemetipſm deus iurauit di-
cens. Niſi bñdicẽs bñdixero te. ⁊ multipli
cans multiplicabo te ſicut ſtellas celi mul-
titudine. ⁊ ſicut arenã que eſt ad orã mariſ
innũerabilis. Et iterũ. In ſemine tuo bñ-
dicenẽ oẽs gentes terre. De quo ſcie ma-
nifeſte nos edocet apl's. dicẽs. Non dicit
⁊ ſemib⁹ quaſi in multis ſed q̃ſi in vno ⁊ ſe
mini tuo qui eſt xp̄s. Omẽs etiã ſancti ꝓ-
phete tante ſalutis archanũ reuelante ſan
cto ſpũ p̄uidentes. ſciẽteſqꝫ deũ nullo mo-
do poſſe mẽtiri. ad ſanãdoſqꝫ lãguores no
ſtros ⁊ celeſtẽ medicum nũciabãt eſſe ven
turum. atqꝫ vt celeri pñtia ſua ꝓſpicerẽ hu
mano generi cõtinua ſupplicatõne poſce-
bant. At miſericors deus qui pia vota ſem
per attẽdit. nec vnqꝫ deſerit eos qui ſe toto
corde queſierint ꝓmiſſiones ſuas nouiſſi-
mis dieb⁹ impleuit. mittẽs filiũ ſuũ natuꝫ
ex muliere. factũ ſub lege. qui ꝓ ſimilitudi
ne mortalitatis noſtre carne patereẽ. eum
qꝫ qui habebat mortis imperiuꝫ ſua morte
deſtrueret. Deniqꝫ diuinitate ſua manenſ
impaſſibilis. a corruptõne atqꝫ de interitu
nos redemit. ⁊ a vinculis abſoluit inſolu-
bilib⁹ inferoꝝ. ꝑfectaqꝫ diſpenſatõe noſtre
redemptõis oĩb⁹ gentib⁹ lauacꝝ regene-
ratõnis peccatoꝝ indulgẽtiam ↄtulit. cun-
ctoſqꝫ ad veram fidem ꝑ doctrinã ap̄licaꝫ
confluẽtes. iuxta illud qđ in euangelio ait.
Eũtes docete oĩes gẽtes. baptiſãtes eos
in noĩe patris ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti. gremiſ
infinite pietatis ſue amplexus eſt B

Igitur cum ꝑ vniuerſam terrã euãgelij
p̄conia choruſcarẽt ⁊ plures in adoptiõem
filiorum ꝑ grãm xp̄i ↄcurrerẽt. inimic⁹ hu
mani generis vehemẽter exarſit. multoqꝫ
ſeuiora temptationũ ꝑlia q̃ꝫ prius in ſuos
dei excitauerat. viſus eſt commouere ſuſpi
catus infelix q̄ poſſet nobis iter indulgen
tie celeſtis obſtruere. Sed hac ipa intẽtõ-
ne ſua deceptus eſt ⁊ eliſus. Adiutorio nã
qꝫ diuini muneris a fidelib⁹ ⁊ vigilãtibuſ vi
res eiuſ ⁊ inſidie ꝓſternũtur. vt ipi quidẽ
ↄfuſio: famulis autẽ xp̄i ꝑhennis gloria cõ
paretur. Nam iuxta dñi ꝓmiſſionem cuꝫ
examẽ patiẽtie ac fidei eorum qui ſpũalia
bella prudenter exercẽt pagani imꝑatores
exiſterẽt. ⁊ vbiqꝫ ↄtra xp̄ianos ꝑſecutõis
p̄celle deſeuirẽt. multi apud egiptũ marti
res ſancti per varia ſupplicia vſqꝫ ad mor-
tem in xp̄i noĩe p̄ſtiterunt. ⁊ ſimul cuꝫ pe
tro alexãdrie vrbis epiſcopo perpetuas co
ronas ⁊ immortalia premia ſunt adepti

Creſcebat autẽ indies fidelium multi
tudo. ⁊ ꝑ oĩa loca mirabiliter augebatur
necnõ eccleſie q̃ꝫplurime martiꝝ memorie
ↄſtruebãtur impenſius. monaſteria quoqꝫ
frequẽtiſſima eoꝝ qui ↄtinentie ſtudentes
renunciauerũt ſeculo ſolitudinis ipi⁹ ſecre
ta decorabãt. Hi nanqꝫ qui de gentibus in
chriſtum crediderunt conſiderantes mar-
tirum paſſioneſ eorũqꝫ ſincerum circa chri
ſtum confeſſionis affectum. ceperunt et ip-
ſi gratia domini ſanctorum vitam cõuerſa
tionemqꝫ ſectari et huius inſtõnis eſſe: vt
etiã his illud aptareẽ apl'i. Circuĩerũt i me-
lotꝭ ĩ pellib⁹ caprinis egẽtes ãguſtiati. affli
cti q̃b⁹ nõ erat dign⁹ mũd⁹. ĩ ſolitudib⁹ errã
tes ⁊ mõtib⁹ ⁊ ſpelũcis ⁊ in cauernis terre

Quietē deniq̄ ſolitudinis appetētes: gau/
dium ꝓprie ſalutis ac fidei diuino munere
ſunt ꝯſecuti. ceteriſq̄ mox exempla ſubli/
mioris vite ſacratioriſq̄ prebuerūt. Om
nibꝫ eñ terrenis exuti negocijs adhuc mo
rantes in corꝑe āgeloꝝ emulati ſunt ſancti
tatem. per quā faſtigia ſcandētes celſa vir
tutum vltra conditōnem enituere mortali
um. ita vt in nullo ꝓrſus antiquiſſimis pa/
tribꝫ inferiores exiſterēt. equiparātes etiā
illorum merita qui ꝓ chriſti iheſu domī no
ſtri nomine certauerūt vſq̄ ad effuſionē
ſanguinis. inuiſibiliū hoſtium molimīa de
ſtruentes. de quibus ait apoſtolus. Non
eſt nobis colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſan
guinē ſed ⁊ aduerſus principes ⁊ poteſta
tes. contra mundi rectores tenebrarū ha/
rum. contra ſpiritalia nequicie in celeſtibꝫ
Quorum multiformes precauentes incur
ſus. ⁊ caput ſerpentis antiqui fortiter cōte
rentes ſempiternis premijs ſunt potiti. d̄
quibꝫ ſcriptum eſt. Qd̄ oculus non vidit
nec auris audiuit nec in cor hoīs aſcendit:
que preparauit deus diligētibꝫ ſe.

Quo tp̄e monachoꝝ monaſteria eſſe ce
perunt c

Erat per idem tempus beati An/
thonij vita cunctis ad mirandum
preclara propoſita. qui magni he/
lye atq̄ heliſei necnon ⁊ ſancti iohānis ba/
ptiſte emulator exiſtens. ſecreta interioris
heremi ſtudio ſectatus eſt ſingulari. vitāq̄
celeſtium interioris geſſit amore virtutis.
Cuius ſanctus Athanaſiuſ alexādrie ciui
tatis antiſtes ꝓprio ſtilo teſtimonium ꝑbu
it. dignus ſane relator cōuerſatōis Antho
nij. qui iuxta ſupplicatōnem fratrum vitā
eius ꝓ multorum cōmoditate perſcribere
⁊ emulandum viris ſpiritalibus exhiberet
In quo opere ſancti quoq̄ Ammō memi/
nit. a quo per dei grām primum poſita ſūt
fundamenta. necnon ⁊ Theodorum ſanc/
tum admodū virum qui cum ſene prefato
fuerat. idem nobis pontifex indicauit quē
ſingulari ac perfecto ꝓpoſito ⁊ fide non fi/
cta deo ſubditum multiplicia retulit dya/
boli machinamenta ſuperaſſe. Igitur vbi/
q̄ diuina gratia copioſe diffuſa. illud qd̄
in pſalmis ſcriptum canit̄ declarauit exple
tum. Viſitaſti terram ⁊ inebriaſti eā: mul
tiplicaſti locupletare eam. Nam pro triſti
cia ⁊ gemitu gaudium ꝓuenit ⁊ leticia. ⁊ ꝓ
ſolicitudine atq̄ miſeria: felicitaſ atq̄ ſecu
ritas ſucceſſit Hinc itaq̄ patreſ monacho
rum viri mirabiles in vniuerſis ꝑpe mo/
dum regionibꝫ extiterūt. quorū nomīa in
libro vitētium ꝓbātur aſcripta. Pauciſ/
ſimi ſane tunc adhuc ꝑ egiptū ⁊ thebaidē
monachi eſſe ferebant̄. Poſt ꝑſecutōnem
nanq̄ Diocleciani ⁊ Maximiani crudeli
um principum. plenitudo gētium intrauit
ſicut diuinitus preordinatū eſt. ⁊ fecundi/
tas eccle fructus ampliſſimos cepit exhibe
re ſanctis epiſcopis. iuxta doctrinam tūc a/
poſtolicam iter fidei: ſincera quoq̄ cōuer/
ſatione monſtrantibus

Q, pachomius xp̄ianitatem ē adept⁹

p

Per idem tempus pachomius qui
dem ſm̄ ritum ac traditōnem pa
rentum gentilis. apud thebaidē
commanēs: dīna gratia gubernante xp̄ia/
nus effectus eſt. Hic ab adoleſcētia ſua ꝑ/
cipuam frugalitatis dicitur arripuiſſe vir
tutem. Idcirco aūt ꝓ gloria xp̄i qui nos d̄
tenebris vocauit ad lucē. ⁊ ꝓ vtilitate coꝝ
qui iſta lecturi ſunt ſtrictim ꝯuerſatōnē ei/
us qui fuerit a ꝑuulo refero. q2 a tanta ꝑfe/
ctione ei⁹ initia quoq̄ non diſcrepant.

Pachomius adhuc puer ydo
la deſtruxit

Hic eñ cum adhuc puer eſſet: cū
parētibus ſuis ad ſimulacꝝ quod
dam demonis ſuper ripam nili flu
minis collocatum: tanq̄ victimas oblatu/
rus aduenit. Cumq̄ ſacerdoſ impuriſſim⁹
ſacrilega ſolito celebrare voluiſſet ꝑſentia
Pachomij. demonis ꝓrſus euanuere pre
ſtigia. Cum diu multūq̄ idē ſacerdos he
ſitanſ. in modū ſimulacri quod colebat mā
ſit immobilis. vehemēter āmirans cur ſoli
ta demones rn̄ſa non redderēt. Tādemq̄
immundo ſpiritu reuelante cognouit pue/
ri pachomij cauſa inſolita ꝓueniſſe ſilentia
atq̄ in hec verba ꝓrupit attonitus. Quid
inimic⁹ deoꝝ huc venit. procul hīc eū ꝑpul

pellire et ꝙ totius amouere. Quod cum
parētes eius audiſſent. cumq̃ ſuo conſpe-
xiſſent ſeparī ꝯſortio merore magno reple-
ti ſunt. eo ꝑcipue ꝙ inimicus deoꝝ tali fu-
iſſet ꝯteſtatōe declaratus. Ambigebant er-
go ꝑntes eius quid de eo fieret. q2 et antea
cum paululū deguſtaſſet de vino libatōnis
demonū. ꝓtinus euomuerat illō. Hec ita
q̃ cum ſe videret nō poſſe diſcernere ꝗ̄ ue-
runt. Inſtabat aūt vt egyptiacis imbuere-
tur lr̄is ⁊ antiquoꝝ ſtudijs informaret̄.

R, pachomius ad militiā eſt raptus.

EOdem tp̄e Cōſtātino poſt perſe-
cutōem in impio ꝑdurante. ⁊ cō-
tra tirānū gerente ꝑlium: ꝑcepta
regalia cucurrerūt vt electiſſimi quiq3 iu-
uenū ad tirocinij militiā vbiq3 tenerentur
inter quos ⁊ Pachomi⁹ annos nactus vi-
ginti detētus eſt. vt ipſe poſtea retulit. Cū-
q3 naui fuiſſet inter alios ad ꝑegrina tranſ-
uectus. ad ciuitatē quādā vento vrgēte de-
lati ſunt. Ciues ergo loci illius videntes ti-
rones artius cuſtodiri ⁊ quid illꝭ accidiſſet
edocti: pietate moti ſunt. ⁊ iuxta mandatū
xp̄i ſolacia maximo merore poſitiſ ⁊ neceſ-
ſaria corpis attulerūt. Tūc pachomi⁹ aīad-
uertens qd̄ ab eis factū eſt ⁊ nimis ammi-
rans. ab his qui ſimul aderāt inquiſiuit ꝗ̄-
cēnt viri illi. ſic erga miſcdiā3 atq3 humili-
tate3 ꝓmpti ac faciles. audiuitq3 xp̄ianos
eſſe qui circa omēs ⁊ maxime ꝑegrinanteſ
impenderēt ꝓna liberalitatis officia. Sci-
ſcitabatur aūt quid ipa ſibi vellet appellatō
nomis xp̄iani. dictū eſt ei. ⁊ hoīes eē pi-
os ⁊ vere cultores religiōiſ. credētes in no-
mine ihesu xp̄i filij dei vnigeniti. cunctiſq̃
ꝓ viribꝫ benefaciētes ⁊ ſperātes a deo ꝛtri-
butionē bonoꝝ opm in futura vita ꝑcipe.
Hec audiēs pachomius corde ꝯpunct⁹ ē.
⁊ illuſtratus dīno lumīe xp̄ianoꝝ miratus
eſt fidem. atq3 dīni timoris igne ſuccēſus
paululū pn̄tium ꝯſpectibꝫ ſeſe ſubtraxit. et
ad celum manus eleuās ait. Omīpotēs de-
us qui feciſti celum ⁊ terram ſi reſpiciēs re-
ſpexeris precem meā. ⁊ ſancti tui nomīs ve-
ram cōtuleris ꝑfectāq3 noticiā. ab hac me
cōpede meroris exemeris. ſeruitio tuo me
tradam oīnibꝫ diebꝫ vite mee. ⁊ ſpreto ſe-
culo iugiter tibi adherebo. Qui cū oraſſet
ad ſuos reuerſus eſt comites. ⁊ die ſequen-
ti de ciuitate illa ꝓfecti ſunt. Cumq3 diuer-
ſa loca nauigio circumirēt: ſi quādo Pa-
chomium voluptas corpis et mundana ti-
tilaſſet ⁊ illecebroſa temptatō. ſtati3 ei ſua
aduerſabatur ſponſio memor quia ſe domi-
no ſeruiturum eſſe deuouerat. Nam diuīa
gratia ſuffragāte iam ab annis puerilibus
amator extiterat caſtitatis

R, Pachomius ſacrum
baptiſma ſuſcepit

IGitur Conſtātinus impator pie-
tate ac fide q̄ chriſto crediderat.
victoriam de hoſtibꝫ conſecut⁹: ti-
rones iuſſit abſolui. Sic Pachomius op-
tata ſibi libertate conceſſa. ꝓtinus ad The-
baidis vlteriora ꝓgreditur. ⁊ ingreſſus ec-
cleſiam que eſt in vico. cui nomen eſt Cy-
noboſtium fit ilico cathecuminus. et poſt
paululum gratiam lauacri vitalis adipiſci-
tur. ⁊ ipſa nocte qua miſterijſ ſacris imbu-
tus eſt. vidit in ſomnis veluti rorem celit⁹
illapſum. eius repleſſe dexteram ⁊ in mel-
lis creuiſſe pinguedine3. audiuit quoq̃ vo-
cem dicentem ſibi. Conſidera Pachomi
quod geritur. Eſt enim hoc ſignum gratie
que tibi a chriſto collata eſt. Hic itaq3 di-
uino inflammatus affectu et dilectōnis ei-
us ſarculo ſalubri vulnere ſauciatus. mo-
nachorum ſe diſciplinis atq3 inſtitutioni-
bus ſubiugauit.

R, Pachomius monachus fieri deſi-
derauit

AUdiuit autē quendā anachoretā
cui nomen erat Palemon. intra
heremi ſecreta dn̄o ſeruiente3. ad
quem confeſtim cum eo cupiens habitare
ꝑrexit. ⁊ pulſans oſtium cellule eius preca-
batur ingreſſum. Cui ſenex aliquantulum
patefaciens aditum dixit. Quid vis aut
quem queris. Erat enim ſeuerus aſpectu.
eo ꝙ multo tp̄e ſolitari⁹ vitā rigide ꝯuer-
ſatōis exegerat. Rn̄dēs aūt pachomi⁹ ait.
De⁹ me⁹ miſit me ad te vt mōach⁹ fiam.
Cui ſenior. Nō es potes h̄ inq̄t mōach⁹ fie-
ri. Nō eīn parua res agit̄ ſi veri monachi

conuerſatõ caſta penſetur. Nã plures huc
duduͣ venientes. affecti tedio ꝑſeuerantie
non tenuere ꝟtutẽ. Et Pachomius. Nõ
ſunt equales omniũ mores. Ideo ꝑcor vt
me digneris excipe. et ꝓceſſu tẽporis tam
volũtatem meam ꝗ̃ poſſibilitatẽ plenius
approbas. ⁊ ſenior ait. Jam tibi p̃fatus ſuꝫ
ꝙ hic fieri monachus nullo modo poſſis.
Perge magis ad aliud monaſteriũ. ⁊ cuꝫ
ibidem cõtinentie operã dederiſ. tũc ad me
regredere te ꝗ̃ ſine mora ſuſcipiã. Verũ-
tamẽ animaduerte quod dico. Ego hic ſa
tis frugaliter viuo. Nam nimis ardua et
duriſſima cõuerſatõne me caſtigo. nullius
rei cibo mĩme vtens niſi tm̃ panis ⁊ ſalis.
Ab oleo autẽ ⁊ vino in totum ꝓrſus abſti-
neo Vigilo dimidiũ noctis. qð ſpaciũ vł
in oratõne ſolenni vel in meditatõne diui-
ne lectõnis inſinuo. interdũ quoq̃ totam
noctem duco peruigilẽ. Hec autẽ audiens
Pachomius expauit. vt ſolẽt pueri magi
ſtrorum vereri preſentiã. ſꝫ gratia domini
roboratus omnem laborem tolerare propo
ſuit. Seniq̃ reſpondit. Credo in domino
iheſu chriſto ꝙ michi fortitudinem patien
tiamq̃ preſtabit. vt dign⁹ efficiar tuis ad-
iutus precibꝫ in ſancta ꝯuerſatiõe ꝑ om̃ia
vite mee curricula permanere

¶ Q, heremita Palemon dedit Pacho
mio habitũ monachi.

Tunc ſanctus Palemõ ſpirituali
bus oculis intuẽs Pachomij fi-
dem. tãdem patefecit aditũ eũq̃
ſuſcipiẽs. habitu monachi ꝯſecrauit. Co-
rabãtur ergo ſimul abſtinẽtie atq̃ precibuſ
operã dantes. Terebãt quoq̃ cilicia et la
borabãt manibꝫ ſuis iuxta beatũ apoſtoluꝫ
non tm̃ ꝓ ſua refectõnis requie. ſed vt ha-
berent vnde tribuerẽt neceſſitatẽ patiẽtibꝫ
In vigilijs etiã cum nocturnas oratõnes
celebrarẽt. ſi quãdo ſenior vidiſſet ſomno
Pachomiũ premi. ducẽs eũ foras. hare-
nam portare ꝑcipiebat de loco ad alterũ lo
cum. ⁊ tali exercitio mẽtem eius grauataꝫ
ſomni pondere ſubleuabat. inſtituẽs ac for
mans eum vt ſolicitus eſſꝫ in precibꝫ. di-
cens ei. Labora pachomi ⁊ vigila: ne quan
do quod abſit ab incepto te ꝓpoſito moue

at is qui tẽptat ⁊ inanis fiat labor nr̃. Que
cũcta pachomiuſ obediẽter ac ſolicite ſuſci
piens ⁊ indies ſancte ꝯtinẽtie ꝓfectibꝫ cre
ſcens. venerabilẽ ſenem nimis alacrẽ letũ
q̃ reddebat: ita vt xp̄o ſemꝑ ꝓ cõuerſatõ
ne eius gratias ageret.

¶ De abſtinẽtia heremite Pachomij

Per idem tp̄s ſanctiſſim⁹ dies pa
ſcalis aduenerat. ⁊ ait ad Pacho
miũ ſenior. Qm̃ cunctoꝝ xp̄iano
rum vniuerſał eſt iſta ſolẽnitas. nobis quo
q̃ para que vſui noſtro ſunt ꝯgrua. Tunc
ille ꝓmptus ad obtẽperãdũ id qð ſibi p̃ce
ptum eſt impleuit. ⁊ p̃ter ſolitũ pariter ac
cipiens olei cũ ſalibꝫ tritis admiſcuit. La-
pſanas eniꝫ. i. agreſtia olera ⁊ herbas ali-
as p̃ter oleũ ꝯſueuerãt edere. Cum ḡ p̃pa
raſſꝫ ait ad ſenẽ Feci qð tua paternitas im
perauit. Cunq̃ poſt orõnẽ btũs palemõ ac
ceſſiſſet ad mẽſam vidiſſetq̃ oleũ cum ſali
bus apparatũ. fricãs manibꝫ frontem et v-
bertim fundẽs lacrimas ait. Dñs me⁹ cru
cifixus eſt: ⁊ ego nunc oleũ comedã. Cun
q̃ rogaret eum pachomi⁹ vt modicuꝫ q̃d
ex eo ꝑciperet. nullatenus acquieuit. Tũc
ꝓ more ſal ⁊ panis eſt allatus. ⁊ ad mãdu
candũ pariter ꝯſederũt. Que ſenex cruciſ ſi
gno ſicut cõſueuerat benedicẽs. cibuꝫ vter
q̃ ſumpſerũt: dño gratias vt moris fuerat
humiliter exhibentes

¶ De quodam monacho ſuperbo

Na vero dieꝝ cũ vigilãtes ſimul
palemõ ⁊ pachomiuſ accederent
ignem. quidam frater ſuꝑueniẽs
apud eos manere voluit. Qui cum ſuſcep
tus eẽt inter verba vt fieri ſolet erupit ⁊ di
xit. Si quis fidelis eſt ex vobis ſtet ſuper
hos carbones ignis. ⁊ oratione dñicaꝫ ſen
ſim lateq̃ ꝓnunciet. Quẽ beatus Pale-
mon intelligẽs ſuꝑbie tumore deceptũ: cõ
monuit dicẽs. Deſine frater ab hac inſania
ne tale quid vlterius loquaris. Qui corre
ptione ſenis non ꝓfecit in melius. ſed pl⁹
elatõne mentis inflatus: ſuꝑ igneꝫ ſtare ce
pit audacter nł̃lo ſibi penit⁹ imꝑante. erat-
q̃ cõſpicere qũo cooꝑante inimico hũani
generis ⁊ dño ꝑmittẽte: nequaq̃ ꝑuſtus

fuerit ignis attactu. Hoc ip̄m vero q̄ȯ geſ
ſit impune. ad augmētum ꝓfecit eius inſa
nie ſm̄ q̄ȯ ſcriptū eſt. Ad prauos prauas
vias mittit dn̄s. Hoc itaq̄ʒ cū fuiſſet factū
poſtera die idē frater mature ꝓficiſcēs ac
velut exprobrās eis aiebat. Ubi ē fides ve
ſtra. Poſt nō multū vero tp̄is cernēs dya
bolus eū ſibi ꝑ om̄ia mācipatū. ⁊ facile ad
que vellet facinora euʒ poſſe ꝯpellere. trāſ
figurauit ſe in mulierē pulcram ſplēdidis
veſtib⁹ adornatā. ⁊ cepit oſtiū celle eius ve
hemēter extūdere. Qui cum apꝰuiſſet. ait
ei dyabolus in habitu mulieris immutat⁹
Obſecro te q̄ꝛ nimis a creditorib⁹ vrgeor.
⁊ metuo ne me aliqua ꝑicula ꝯp̄hendāt re
cipias in tuā cellulā. q̄m debitū ſoluere ne
queo quaten⁹ ꝑ te ſalua facta grās referam
Dn̄s ei me direxit ad te. Qui cecitate mē
tis penitus obſcurat⁹. nec valēs diſcerne/
re quis eſſet qui ſibi talia loquereť. diabo/
lum miſer in ſuū recepit exitium. Tūc ho
ſtis noſtre ſubſtātie vidēs eum ad oē ſcel⁹
eſſe ꝑcipitē. immiſit ei turpē cogitationem
Qui mox ceſſit inimici ſuggeſtionib⁹. ⁊ e/
ius quaſi muliebres petiuit amplex⁹ Quē
ſpūs immūdus inuadēs eliſit atrociter. et
reuolutus ſuꝑ pauimentū veluti mortuus
diu multūq̄ʒ ꝑmanſit. Poſt aliq̄ntos aūt
dies tandē in ſe reuerſus ⁊ demētie ꝓprie
ſero penitēs ad ſanctum palemoneʒ venit.
⁊ cum magno fletu q̄ȯ ſibi accidiſſet expo
ſuit. vociferās ⁊ dicēs. Agnoſce pater ag/
ſce q̄ꝫ ego cauſa ꝑditōis mee extitā. Bene
eīm me ꝯmonere dignat⁹ es. ſed ego īfelix
qui te audire ꝯtempſi. Quapropter obſe/
cro vt me ſanctis orōnib⁹ tuis adiuuare di
gneris ne ſub ingēti ꝑiculo ꝯſtitutū diſcre
pat inimic⁹ ⁊ ꝑimat. Cunq̄ʒ iſta cum lacri
mis ⁊ fletib⁹ ꝓſequereť. ⁊ ſanct⁹ palemon
beatuſq̄ʒ pachomius lacrimas ꝓ eo funde
rent ꝯpatiētes. ſubito corꝛept⁹ ab immun
do ſpū de ꝯſpectu eoꝝ ꝓſiliit. ⁊ ꝑ deſerta di
ſcurrens agebať infrenis. Peruenit auteʒ
ad ciuitatē Panos noīe. ac deinceps ī for
nace balnei ꝑ amentiā ſeſe precipitans in/
cendio ꝓtinus interiit.

Q̄uo Pachomius manus ſuas laua/
bat in ſanguine peccatoris

Hec audiens videnſq̄ʒ Pachomi
us magis ac magis incubuit ab/
ſtinentie tenere mēſuram. et cū in
om̄ibus tūc maxime in oratōibus animuʒ
ſeruare ꝑuigilē. iuxta illud q̄ȯ ſcriptū eſt
Om̄i cuſtodia ſerua cor tuū. intātū vt euʒ
ſenex imitareť attonitus. quia non ſolum
conſuetā abſtinentie regulaʒ alacer extrin
ſecus adimplebat. ſed etiam intrinſec⁹ con
ſciētiam ſuam iuxta celeſtium formaʒ ſtu/
debat exhibere puriſſimā. ſicut beatus apo
ſtolus dicit. Gloria noſtra hec eſt. teſtimo
niū cōſcientie noſtre. certus ex hoc magis
ſibi in celeſtib⁹ parari mercedē. Nam cuʒ
diuīas ſcripturas legeret memorieq̄ʒ mā/
daret. non id paſſim negligēterq̄ʒ faciebat
ſed vnūquodq̄ʒ preceptum ſolerter exami
nans ac pia monita pertractās. ſtudebat in
dies opere perficere que memoria retenta/
bat. Precipue vero humilitatis ac patien
tie munere vtebatur. ⁊ erga deū proximū/
q̄ʒ puriſſima dilectōne pre multis nitebať
excellere. Hec autē aliaq̄ʒ eius clara didi
cimus a ſanctis hominibus dei qui ſimul cū
eo multo tēpore ſunt morati. quib⁹ etiā vi/
te ſpiritualis exēpla cōtulerat. poſt lectio/
nem diuīe legis ea que ad edificatōem ani/
marū ꝑtinēt referens diligenter. Que cū
multa ſint ⁊ vires noſtre ꝑuitatis excedāt
non oīa pn̄ti ſtilo perſcripſim⁹. nō ei ſum⁹
idonei tāti viri merita eloq̄o pari deprome

Q̄, ſecretiora heremi pachomi⁹ expetiit

Igitur Pachomi⁹ erga loca mon
tis vbi ſancti morabantur plena
ſpinis nudis pedibus incedebat.
et cum infigerentur ei plurime letabať pa/
tienter ac fortiter ferens. recolens q̄ꝫ do/
minus noſter in cruce clauis fuerit dignā/
ter affixus. Diligebat autē Anachoreſim
plurimū frequēter expetēs ſolitudinē. ⁊ il
lic diu ī orōe ꝑſiſtēs dn̄o ſupplicabat vt tā
ſe q̄ʒ hoīes oēs ab vniuerſ inimici fraudi/
bus clementer eriperet.

Q̄, vox ḋ celo lapſa eſt ad pachomium

Quodam vero tempore cōtigit vt
Pachomius ꝓcul a cella ſua pro
greſſus veniret ad quendā vicuʒ

cui nomē eſt tabennēſis. in quo tūc nullus
penitus habitatoꝛ exiſtebat Ubi cū ꝓ amo
re diutius in oꝛonibꝫ ꝑduraret. vox ad eū
celitꝰ delata eſt. dicēs. Mane iſtic o pacho
mi ⁊ monaſteriū ꝯſtrue. Uēturi ſunt nan
qꝫ ad te q̄ꝫplurimi tua cupiētes inſtōne ꝓ
ficere quibꝫ ducatū p̄ſtabis iuxta regulam
quā monſtrauero tibi Et ꝓtinus apparuit
angelus dn̄i deferēs ei tabulā in qua erat
oīus forma inſtōnis aſcripta. qua docendi
forēt. quicūqꝫ ad eius magiſterij ſtudia ꝑ-
ueniſſent. Quā regulā tabennēſes hodieqꝫ
cuſtodiūt. codē cibo ſꝑ ꝯtētes ⁊ hītu. ipſam
quoqꝫ diſciplinā ſolicita circūſpectōe ſuā
tes. Nā monachi qui ibidē cōmanēt non
ſolū moꝛe ſed ⁊ roboꝛe coꝛpis ⁊ locoꝝ ſitu
p̄ ceteris longe diuerſi ſunt. ⁊ neceſſe ē eos
diuerſam regulā cuſtodire Hāc ergo vocē
pachomiꝰ mētis ſinceritate diſcernēs q̄m
illi diuina gr̄a ⁊ merita vite ꝯtulerunt: agno
uit ad ſe celitꝰ delatā. regulaſqꝫ valde mira
biles approbauit. Tūc reuerſus ad vene-
rabilē ſenē retulit queadmodū voce ſit di
uina ꝯmonitus. obſecrās vt ſecū ꝑiter ve-
niret ad locum quo poſſet dn̄i mandata ex-
plere. Qui nolēs eū in aliquo ꝯtriſtare vt
pote cariſſimū filiū p̄cibꝫ eius ilico paruit
atqꝫ ad pꝛefatā villā cum eo ꝑuenit. modi-
cāqꝫ ibi cellulā ꝯſtruētes. letabant̄ in dn̄o
ꝓmiſſionū eius bn̄ficia p̄ſtolantes. Pꝰ ali
quantulū vero tp̄is ait palemon ad pacho-
mium. Qm̄ cerno gr̄am tibi a deo eſſe col-
latam: ⁊ deinceps iſtic ꝑmanere diſponis.
veni ſtatuamꝰ inter nos pactū vt nō diui-
damur ab inuicē. ſed q̄ꝫdiu in hac luce ver
ſam̄ viſitatōe nos ꝯſolemur aſſidua. Utri
qꝫ placuit hec pactō quā oīi tp̄e vite ſue
tam btūs ſenex q̄ꝫ ſanctus pachomius ſoli
citus ſunt executi

De obitu ſcī Palemonis heremite.

INter hec venerabilis idē Pale-
mō doloꝛe plenꝰ. qui ex nimia cō
tinētia illi ꝓuenerat. toto coꝛpoꝛe
graui cepit egritudīs incōmodo laboꝛare.
Nā ſumebat eſcā potu ſepius abſtinēs. itē
ſolūmodo bibebat nihil cibi ꝑcipiēs. Ro-
gatus ab aliquibꝫ fratribꝫ qui ad eū gr̄a vi
ſitatōis aduenerāt. ne p̄nitus coꝛpꝰ debile
frāgeret. tandē ceſſit oꝛōnibꝫ coꝝ vt victu
ꝯgruo attenuata mēbꝛa refouerꝫ. Sed nō
hoc diutiꝰ ꝑtulit. Nā grauioꝛes ſolito do-
loꝛes exꝑtus relicta ciboꝝ inſolētia: ad an
tiquū victū ſine dilatōe reuertit̄ dicēs Si
martires xp̄i alij ꝑ fruſta lacerati. alij capi
te ceſi. nonnulli etiā ignibꝫ ſunt cremati: et
tn̄ vſqꝫ ad finem foꝛtiter ꝓ fide tolerave-
runt. cur ergo patiētie p̄mia ꝓuiſ cedēs do
loꝛibꝫ impatiēter abijciā: ⁊ d̄ſiderio vite p̄
ſentis afflictōes momētaneas inaniter ex
pauēſcā. Deniqꝫ ſuadētibꝫ acquieui cibos
inſolitos ſumere qui mihi doloꝛes auxerūt
potiuſ q̄ꝫ vllā requiē pꝛeſtiterūt. Recurrā
igit̄ ad pꝛiſtina remedia ⁊ ꝯtinētie ſubſidia
nō relinquā: in quibꝫ eſt vt ego certꝰ ſum
oīs requies ⁊ vera leticia. Non ei ꝓpter
hoīes hec arma ſuſcepi. ſed ob amoꝛem
xp̄i his certare ꝓpoſui Sic itaqꝫ viriliter
agēs. intra mēſem dieꝝ valido lāguoꝛe cō
ſumptus eſt. Ad quē pachomiꝰ veniēs fo-
uebat eum vt pr̄ēm: deoſculās pedes eiꝰ at
qꝫ ꝯplectēs. ⁊ veluti valefaciēs ſic ei vide-
bat̄ affari. Uenerabil̄ aūt ſenex oīm ꝟtutū
gr̄a cumulatꝰ ⁊ plenus dieꝝ ſicut ſcriptuꝫ
eſt quieuit in pace. Tūc ſcūs pachomius
coꝛpus eiꝰ ſepeliuit. cuius aīa ſuſcepta cho
ris angelicis ad celos euecta eſt.

Q, ſimul cōuerſabant̄ Pachomiuſ et
frater eius Johannes.

QUo pacto pachomius ad ꝓpꝛiuꝫ
diuerſoꝛiū reuertit̄. Et nō pꝰ mul
tum tp̄is germanus eiꝰ Johānes
nomie cūcta de illo ꝯperiēs venit ad eum.
Quē cū vidiſſet gauiſus eſt plurimū. naꝫ
ex quo baptiſatus in xp̄m crediderat ⁊ ſoli
tariā vitā elegerat nullū ſuoꝝ viderat pro
pinquoꝝ. Igit̄ iohānes vt vere pachomij
frater: imitatoꝛ eius effectꝰ cū eo ꝑmanſit
vnū hn̄tes idēqꝫ ꝓpoſitū. eūdēqꝫ circa de
um dilectōis affectū. Et quia ī lege dn̄i die-
bus meditabant̄ ac noctibꝫ. nullis terreno
rum negocioꝝ curis aīm deꝓmebāt. Nā
etſi quicq̄ꝫ ſuperat illis ex his que ſuis ma
nibꝫ opabant̄ id cōtinuo diſtribuebāt egē
tibꝫ. ut iuxta p̄ceptū dn̄i iheſu xp̄i de c̄ſtino
mīme cogitarēt. In tāta vero p̄ſſimētoꝛū

penuria ſeſe ꝯſtrinxerant. vt nunꝙ̄ lebeto/
ne alio vterentur. niſi cū indumēti ſordes
neceſſitas coegiſſet eluere. Lebeton aūt li/
nea veſtis eſt. inſtar collobij quo monachi
vtuntur hodieq; per Thebaydem ⁊ egip/
tum. Sed beatus Pachomius ad humi/
liandum corpus ꝓprijs induebat ſe plerū/
q; cilicio. ⁊ ꝑ annos. xv. poſt illos ingen/
tes ſudores atq; labores abſtinentie. non
iacens ſomnū capiebat noctib⁹ ſed in me/
dio cellule ſue reſidens. adeo vt nec dor
ſum ſaltē ꝓ ſuſtentatione reclinaret. Cūq;
nimis ex hoc affligeret̃ ferebat tñ equani/
miter hunc laborē ſpe quodammō iam pli
bans eam requiem que ſibi ꝑabatur in ce/
lis. Plurimoꝝ nāq; conſiderans inſtitu
ta dabat ſemꝑ operā. cū ꝓprio fratre ad ma
ioris virtutis augmenta ꝯſurgere. Opera
banẗ aūt ⁊ ſedilia et vnuſquiſq; ſicut pote
rat ita viuebat cum ſumma ſcʒ humilitate
et patientia ⁊ fide nō ficta.

¶ De ꝯflictu Pachomij ꝯtra iram et in/
dignationem. R

INter hec Pachomius iterū diui
nitus ammonitus ꝓ regulis qui
bus deberent inſtitui: qui erant ꝑ
eum domino credituri. cepit cū germano
ſuo habitaculū in quo manebant capacius
reddere. ⁊ edificijs ampliare ꝙ̄ plurimis
eoꝝ vt dixi gr̃a. qui ſeculo renūciantes ad
ſeruiendū xp̄o erant ſine dubitatione ven
turi. quatenus eſſent ſpacia digna meniaꝝ
in quib⁹ eoꝝ poſſet recipi multitudo. Cū ğ
ſanctus pachomi⁹ hac intentione qua di/
ctum eſt locoꝝ ambitus extenderet. ⁊ mo
naſterij menia dilataret. idem frater eius
Anachoreſim cogitans habitaculi dilige/
bat anguſtiaſ ⁊ nimiū indigne ferens: erat
eīn natu maior. ait beato pachomio. Deſi
ne ab hac intentione tua. Quid agis rem
ſuꝑfluam inaniter temetipſum dilatare cō
tendens. Qui cum hec audiſſet. grauiter
quidē tulit ꝙ inſolitā audiſſet iniuriā. Ve
runtamē nihil oīno ei r̄ndit. ſed manſuete
ſuſtinens ſeſe ꝯtinuit. Conſequenti vero
nocte ad inferiora dom⁹ deſcendens. cui⁹
aliquā ꝑteʒ ipſe conſtruxerat, ꝓſtrauit ſe in
oratione cepitq; flere vehementer ac dice

re. Ve mihi. q᷑ prudentia carniſ adhuc in
me ſibi vendicat locū. Adhuc eīn ſ̄m car/
nem ambulo. ſicut nuꝑ expertus ſum. Tan/
te nāq; ꝯuerſationis inſtituta ſuſcipiens.
equū non eſt vt me modo impatientia pre
cipitet. mō meror vexet. modo merito vi
dear iraſci. Miſerere mei dñe ne peream.
nec dyaboli deceptuſ fraude ſuccūbaʒ. Si
eī me tua gr̃a deſeruerit. ⁊ aliquā in me ꝑ/
tem ſuoꝝ actuū repererit inimicus duriſ/
ſiſſime eius ſeruituti ſubijciar. quia ſcrip/
tum eſt. A quo quis ſuꝑaẗ. huic ⁊ ſeruus
adijciẗ. Et iterū ſcriptum eſt. Si totā le/
gem quis impleuerit. offendat autē ī vno
factus eſt oīm reus. Credo dñe. ꝙ miſera
tiones tue multe ſunt. que me nullis meri
tis ſubnixum adiuuabunt. viāq; ſanctorū
tuoꝝ illūīatus ingrediar. ⁊ in anteriora me
ſemꝑ extendens. obliuiſcar ea que retro ſūt
Sic eīn famuloꝝ tuoꝝ chor⁹ qui tibi a ſe
culo placuit. tuo ꝓtectus auxilio. dyaboli
vitauit incurſus. et longe lateq; ꝓ multoꝝ
ſalute mirabili decore ſplenduit. Ego aūt
dñe qn̄o alios docere temptabo. quos per
me ad monachoꝝ ꝓpoſitū vocare dignat⁹
fueris. cum nec paſſiones carnis aduerſ⁹
animā militantes deuicerim. nec legē tuā
immaculata mente ſeruauerim. Sed ꝯfi/
do xp̄e. ꝙ tua mihi virtus in omnib⁹ ſem
per aſſiſtat. eaq; gerā que tuis ꝯſpectibus
placeant. Remitte clementiſſime deus re/
mitte. precor omnia peccata mea ⁊ cor me
um iugiter inſpectione purifica. Hec igiẗ
cum lacrimis dño ꝯfitebaẗ. ⁊ fletib⁹ nocte
ꝑuigil in oratiōe ꝯſiſtens. ⁊ ꝓ nimietate ſu
doris atq; lacrimarū: nam tempus erat e/
ſtatis. ita pannū vbi orauerat humectum
reddidit vt fuſa illic aqua crederet̃. Con/
ſueuerat autem ſtans in oratione man⁹ ſu
as expandere quas per aliquot horaꝝ ſpa/
cia minime colligebat. ſed extenſione diu/
turna: veluti cruci confixum. corpus reti
nebat imobile. ⁊ ſic animū ſuū ad vigilan/
dum in ꝓcibus excitabat. Et ꝙ̄uis eſſʒ in
omni virtutum genere prepotens. incre/
dibili tamen humilitate et mira manſuetu
dine cum ſuo germano cohabitans eum ꝑ
omnia ſuſtinebat. Qui nō poſt multū tp̄is

vite p̄ſītis curſum impleuit. Cuius funus debito curauit honore Pachomi⁹. Nam totā noctē ſup eius cadauer. pſalmis egit hymniſq; p̄uigil'ē. ⁊ aīam quidē eius dño. cui et ipſe crediderat. corpus vero ſolicite reddidit ſepulture.

Quomodo illicitis cogitationib⁹ dyabolo reſiſtebat.

Tunc infatigabilis Pachomius arta ⁊ ſingulari ꝯuerſatione ſemet ipſuꝫ affligens. ſtudebat integꝝ ſe atꝫ īmaculatū in oīb⁹ exhibere. Si qñ aūt eū cogitatio pulſaſſet illicita mox eā diuino munere repellebat. atq; in timore dñi pſeuerabat affix⁹. eternaꝝ memor penaꝝ ⁊ doloꝝ ſine fine manentiū. ignis ſcꝫ illi⁹ inextinguibil' ⁊ vmiū eoꝝ nūq; morientiū. Cū his itaq; pachomi⁹ modis ⁊ ab illicitis abſtineret ⁊ ad meliora ꝓficeret. dilatādi monaſterij curā gerebat nō modicā ꝓ ſuſceptione multoꝝ. Cui dyabol⁹ vehemēter cepit obſiſtere ſtridenſq; ſup eū dentib⁹ veluti ſingl'arꝫ fer⁹. tēptatōes ei varia ꝯ excitabat. ſi forſitan aduerſ⁹ eū fraudis ſue repiſſet ingreſſuꝫ. Sꝫ hic ſcuto fidei cōmonit⁹ vigilanter inimici declinabat inſidias. ſanctas ſcripturas memoria retinēs atq; decantans.

De inſidijs ⁊ illuſionib⁹ dyaboli.

Quadā vero die cū pachomi⁹ ſupplicaret dño. ⁊ genua vellet in orōne curuare. aū ꝯſpectū ei⁹ demonū p̄ſtigijs lacus apparuit. Huiuſcemodi nāq; figuras inanes atꝫ ſupfluas hoſtis hūani generis ſemp exhibere feſtīat. vt aliqua ſurreptōne vel fraude mens orantis a propria intentione diſtracta. p̄ces dño puriſſimas offerre nō poſſit. Pachomi⁹ aūt machinamēta xp̄o reuelāte cognoſcēs. p̄iterq; deſpiciens. maxīa fidei capiebat augmēta. hos quidē arguēs. deū vo ſolita grāꝝ actione bñdicens. Cōſueuerat qꝫ ſctūs vir ꝓcul a monaſterio ſuo cā oratōnis ad loca remotiora diſcedere. Qui cū exinde reuerteret'. imundi ſpūs illudentes. frequenter facto velut ordine p̄cedebāt. exhortātes alter alteꝝ quaſi aū iudicē directꝫ agminib⁹ ac dicentes. date locū homī dei. Pachomi⁹ aūt ſpe xp̄i redēptoris armatus ſpernebat eoꝝ ridiculoſa figmēta. ⁊ ac ſi canū latratus ineptiſſimos reputabat. Qui magnā viri ꝯſiderantes ꝯſtantiā. q in nullo p̄rſus tantis luctamib⁹ frāgeret'. irruūt ſuper eū magno cuneo ꝯglobati ⁊ circūdantes eius habitaculū. niſi ſunt illud a fundamento ꝯuellere. ita vt putaret ſanctus locū fuiſſe collapſum. Qui manēs intrepid⁹. conſuetā cytharā ſpiritalis plectri modulatōe pulſabat. ingenti voce decantans. De⁹ noſter refugiū ⁊ virtus. adiutor in tribulationib⁹ q̄ inuenerūt nos nimis ꝓpterea nō timebim⁹ dū turbabit' terra. Quo pſallēte ꝯtinuo eſt facta tranquillitas. ⁊ impetus inimicoꝝ velut fum⁹ euanuit. paululū q̄dem recedētes. vt canes qui fugati fuerīt ad pñs vident' abſcedere. ſed impudētiores poſtea reuertunt'. Nā cū idē ſctūs poſt orōnes ad op⁹ ſolitū ꝯſediſſet inſtar gallinacij nimie magnitudis corā eo viſus ē inimicus. crebras iterās voces. ⁊ clamores inconditos excitās. deinde ſaliens in eum ſuis velut vnguib⁹ fede lacerauit. Qui ſigno crucis frontē ſuā muniēs. exufflauit ī eū. moxq; fugatus eſt. Intelligebat eñi cūctas inimici verſutias. ⁊ timore diuino p̄ditus. illuſiones ei⁹ ꝓ nihilo ꝯputabat. Unde frequēter ab eo laceſſitus. in nullo laſceſſere poterat. ſed tanq; turris inexpugnabilis. patientiſſim⁹ ad omnia certamina ꝑdurabat. Rurſ⁹ alio tp̄e cohortes demonū tali genere fataſmatis ſanctū dei famulū fallere moliunt'. Plures eñi ꝯuenientes in vnū arboris foliū. corā eo magnis niſib⁹ ꝯuoluere videbant' ⁊ ſūmo conamie trahere dextra leuaq; ductis ordib⁹. ac ſeſe mutuo cohortantes ſic inſiſtere nitebātur. ac ſi magni lapidis mouerēt pond⁹ immenſū. Hoc aūt nequiſſimi ſpūs idcirco faciebant vt mentē ei⁹ ſi poſſent in riſuꝫ forte reſoluerēt. ⁊ inuenirēt vñ illi exprobrarent. Quoꝝ pachomi⁹ īpudentiā cernēs ingemuit atꝫ ad dñm ſolitis p̄cib⁹ ꝯuolauit. ſtatimq; vtute xp̄i tot⁹ eoꝝ cuneus eſt ad nihilū redact⁹. Frequēter etiā cū reſideret ad menſā deoq; grās ageret apparebāt illi in habitu pulcerrimaꝝ mulierū. ſpecie

differentiū ⁊ ꝓcaci ac feda nuditate ꝯſpicue. eidem aſtare videbant̄ ⁊ ex appoſitis ꝯtingere. Sed athleta fortiſſimus. q̄uis ſentiret ex hoc ipſo moleſtiā. tñ̄ exteriores oculos claudens. ⁊ interiores ad dñm reſerans. eoꝝ molimina deridebat. Aderat eñ̄ miſericors deꝰ. q̄ etiā nunc ꝯtritis ac rectis corde cūctis adeſſe dignat̄ ⁊ dicit nolite timere. ego vobiscū ſuȝ oībꝫ diebꝰ vſq; ad ꝯſummationē ſeculi. ſuūq; fidelē ſeruabat in omnibꝫ.

De verberibꝫ quibus affligebat diabolꝰ Pachomium.

ALia quoq; vice cū idē ſanctꝰ grauibus dyaboli moleſtijs vrgeret̄ ſic ab eo crudeliter ē ceſꝰ. vt a veſpera vſq; mane totū corpus cū multꝰ eſſet verberibꝫ exaratū. Et quāq; doloribꝫ cruciaretur imanibꝰ. nulla tñ̄ deſperatione penitus frangebat̄. ſed memor erat dñi. q̄ ſuos ſuos nō deſerit in tēptatōe. Tūc q̄dā mōachus Appollo nomīe. grā viſendi veīt ad eū. Cui pachomiꝰ loquēs. ea q̄ ꝑtinēt ad ſalutē. inſidias dyaboli multiformes eē ꝓnuncians. cepit etiā illa que circa ſe gerebātur exponere. quātaq; ſibi ꝑ eoꝝ acerbitates illata eſſent verbera recenſere. Ad queȝ monachꝰ ait. Viriliter age. ⁊ ꝯfortet̄ cor tuū venerabilis pater. Sciēs eñ̄ dyabolꝰ q2 ſi te ſuis cedentē ꝯflictibꝫ vicerit. ꝯſeq̄nter etiā nos qui ꝓ viriū poſſibilitate certaminū tuoꝝ ſectatores exiſtimꝰ. quiq; maxima ꝑ te capimꝰ exempla virtutū facile ſuꝑabit. idcirco te vehemēter impugnare nō deſinit. Sed tu dñi ꝓtectione munitus. impetum eius fortiter accipe. ne quod abſit ⁊ ꝓ nobis cogaris reddere rōnem. Nam ſi tu qui nobis grā diuina prelatus es aliq̄ deſidia ceſſeris. multis occaſionē ruine cauſamq; ꝓſtabis. Hec audiēs pachomiꝰ. grādes accepit vires aduerſus demonū inſidias. ⁊ glorificans deū de fratris ꝑſentia. ꝓcabatur eū. ne ſe deſereret. Exinde demoratꝰ ſepe veniebat ad ſenē. Qui poſt aliquantū tpis dum ſolito Pachomiū viſitans. paucis cū eo diebꝰ remoratus eſſet. valida infirmitate correptus. hūanis rebus exceſſit iuxta votū ſenis. dies ſuos ꝑfecta cōuerſatione ꝯſūmans. Sepelit̄ itaq; ſanctis manibus. pſalmis ab eo ⁊ hymnis ⁊ canticis ſpiritalibus ex more celebratis.

De ſecuritate ⁊ ꝑtāte que a domino eſt conſecutus.

TAntam vero poſt hec fiduciā beatus Pachomiꝰ apud dñm acquiſierat. ⁊ ita ſpe diuina magnificus habebat̄. vt ſepe numero calcaret ſuꝑ ſerpentes ⁊ ſcorpiones. ⁊ ꝑ oīa maneret illeſꝰ. necnō cocodrilli ſi qñ neceſſitas fluuiū trāſire ꝯpelleret. eū cū ſūma ſubiectione portabant exponētes eū ad locū quēcunq; ꝑcepiſſet. Suꝑ his ergo deo grās referens. q̄ eū ab vniuerſis inimici fraudibꝰ ſeruauerit illeſum. orabat dicēs. Bñdictꝰ es dñe deꝰ patrū noſtroꝝ. qui nō deſpexiſti humilitatē meā. neq; ſiuiſti me nimis infirmū. decipi vel illudi fraude dyaboli. ſed miſericorditer ignorantie mee diſcutiens tenebras docuiſti me facere volūtatē tuā. Nā cū puſillus eſſem et abiectus. ac vite mee penitus neſcius. timoris tui ſenſum mihi largitꝰ es vt tenebras exteriores ⁊ ſupplicia eterna deuitans. te verā lucē gaudiūq; ꝑhenne cognoſcerē.

De oratione qua orauit. vt ꝯtra inimicum preualeret.

CUnq; ſe videret aſſidua demonis impugnatione pulſari tanq; fortiſſimꝰ athleta nimis alacer. ꝓ vite ſanctitate certabat. poſtulans a dño vt ſi fieri poſſet q̄ modū humane fragilitatis excederet neceſſitatē ſomni ſuꝑaret. quatenus diebꝰ ac noctibꝰ vigilans. aduerſarioꝝ machinamēta deſtrueret ſicut ſcriptū ē. Perſequar inimicos meos ⁊ ꝯphendā illos et nō ꝯuertar donec deficiant. Affligaȝ illos nec poterūt ſtare. cadēt ſubtꝰ pedes meos ⁊ ꝑcīxiſti me v̄tute ad bellū. Poſtq; vo hec petitio eiꝰ quantū ꝯditio ꝑmiſit hūana cōpleta eſt. inuiſibilē tanq; vidēs ſuſtinuit. in eloquijs celeſtibꝫ ſe ꝑſeuerāter exercens. Preces autem eius inceſſabiles erant. vt domini voluntas in omnibus impleretur.

De familiaritate angeli qui locutus eſt cum eo.

QUodā aūt tp̄e cum Pachomius
vigilaret in orōe. apparuit illi an
gelus dn̄i dicens. Uoluntas domi
eſt o pachomi. vt ei pura mēte deſeruiēs ⁊
iuxta formā q̄ tibi oſ̄ſa eſt cūctos inſtitu/
as. ac deo exhibere contendas. Accepat ei
dudum tabulā in qua erāt hec adnotata.

¶ Regula monachoꝝ quā Pachomius
ab angelo ſuſcepit.

SIngulis iuxta vires ſuas edere ꝯ
cedas ⁊ bibere ⁊ ꝓ mō veſcentiū
laborare ꝯpellas ⁊ neq̄ cōmedere
moleſtes. neq̄ ieiunare ꝓhibeas. Ualidi
oribus quidē ⁊ cōmedentibꝰ validiora. le
uiora vero infirmioribꝰ ⁊ abſtinētibꝰ impo
nas. Facies aūt cellulas diuerſas. ⁊ trinos
ꝑ vnāquāq̄ cellulā mā̄ere ꝯſtituas. Omni
bꝰ cibus in vno loco pareť atq̄ ꝯſumatur
Induanť aūt noctibꝰ lebitenos lineos pre
cincti lūbos. habeantq̄ ſinguli melotē id ē
caprinā pellē ꝯfectam albā. ſine qua nō co
medant neq̄ dormiāt. Accedētes tñ ad cō
munionē ſacramentoꝝ xp̄i. ⁊ cingulos ſol/
uant ⁊ melotē deponant. cucullis vtētes
tm̄modo. Hoc erat etiā p̄ceptū. vt iuxta
numerū elementoꝝ ⁊ grecaꝝ lr̄aꝝ. xxiiij.
turmaꝝ mōachoꝝ turme ꝯſtituerētur. ita
vt ſingulis turmis īponerenť ſingulaꝝ no/
mina litteraꝝ. id eſt alpha ⁊ deinceps vſ/
q̄ ad o. vt cū interrogaret archimandrita
de aliquo in multitudine tanta. facili rn̄ſio
ne cognoſceret. Uerbi gr̄a. vt cū diceret al
pha vel cetera et rurſus ſubnota o vel ſiti
ꝓprio q̄dā ſigno nomīs lr̄e vniuſcuiuſq̄ tur
me mores exprimeret. ſimplicioribꝰ ⁊ ino/
nocentioribꝰ iota nomē imponēs. difficili
oribus autem et tortuoſis decem competē
ter accōmodans. ita vt ꝓ modo cōuerſatō
nis ⁊ ꝓpoſiti ſingulis turmis cetera elemē
ta ꝯſignaret. ſolis ſpiritalibꝰ hec ipſa que
ſignificarent ſcire valentibꝰ. Sz ⁊ hoc fe/
rebatur aſcriptum. vt ꝑegrinus monaſte/
rij ſi veniret. habens habitū diuerſum nul
lus cum eo comederet. excepto eo qui iter
agens id obſeruare nō poſſet. Qui vo ſeť
ad hoc intraret monaſteriū. vt ibi iugiter
maneret ꝑ tres annos a ſtudijs ſacratiori
bus arceret. opareť tantū opa ſua ſimpli/
citer ⁊ ita poſt trienniū ſtadiū certamīs in
troiret. Cū aūt comederent capita ſua cu/
cullis operirent. ne frater fratrem videret
manducantem. ⁊ vt nullus comedens loq̄
retur. nec p̄ter menſam ſuos alibi circum/
ferret aſpectus. Nec nō ab angelo qui cū
Pachomio loquebať hoc quoq̄ ꝯſtitutū
eſt. vt diurne orationes duodecim fierent
⁊ veſꝑtine. xij. et nocturne. xij. Cūq̄ pacho
mius diceret paucas eſſe. rn̄dit angelus.
Has conſtitui quas poſſent infirmiores
abſq̄ labore ꝑficere. Ceteꝝ qui ꝑfecti ſūt
hac lege non indigent. Apud ſe nāq̄ in ꝓ/
prijs ꝯſtituti cellulis orare nō deſinunt. q̄
puritate mentis ⁊ diuina ꝯtemplatōe pa/
ſcuntur. Cumq̄ hoc dixiſſet nūcius cele/
ſtis abſceſſit. Et pachomiꝰ ſolito deo grās
referens. de viſione certꝰ eſt redditꝰ quā
trina reuelatione cognouerat. cepitq̄ cun
ctos ſuſcipe qui ſe dei miſerationibꝰ offe/
rebant. quos etiā poſt longā ꝯuerſationis
experientiā. monachoꝝ cetibꝰ aggregabat.
inſtruens eos illecebras mūdi fugere. ſan
ctiſq̄ ſemꝑ inſtitutionibꝰ inherere. primi
tus aūt āmonens beatus Pachomiꝰ vt
generaliter monachꝰ vniuerſo renūciet.
deinde iuxta euāgelicū p̄ceptū parentibus
ſuis ⁊ ad poſtremū ſibimet. vt ita poſſit tol
lere crucē ſuā. ⁊ xp̄i veſtigia veneranda ſe/
ctari. Tali itaq̄ beati ſenis āmonitōne for
mati. fructus penitētie dignos offerrebāt
maxime ꝯſiderātes eū iam etate defeſſum.
infatigabili ſtudio ſpiritalis vite fuire. nō
ſolū nāq̄ ſe diſtrictiori regule ſubdiderat.
ſed ⁊ totius monaſterij ſolicitudinē curā/
q̄ portabat. vltra vires oībꝰ fuire ꝯtendēſ
Ad horā nāq̄ ꝯuiuij ipe ꝑabat menſā fra
tribꝰ. ⁊ ſolita exhibebat officia. Nec nō ī or
tulis ſerebat olera. que ſuis manibꝰ irriga
bat. Siquis etiā monaſterij pulſaſſet oſti
um. vigilanter occurrēs rn̄ſum reddebat
Infirmis aūt diebꝰ obſequebať ⁊ noctibꝰ
⁊ in his omnibꝰ ſe maxīm exemplū ſuis di
ſcipulis offerebat. Quapropter hij qui nu/
per ad dn̄i ſeruitiū veniebāt alacriores ad
oīa pietatis officia reddebanť. q̄ ad aliud
ſolicitudinū onus adhuc obedire nō pote/
rant ſecuros eſſe ab vniuerſis diſſenſionibꝰ

ammonebat dicens. In quo vocati eſtis
fratres viriliter in eo ↄſiſtite. pſalmos di/
cite. libros alios ⁊ p̄cipue ſc̄m euāgeliū me
moria retinete. Sic eīn ſeruientes dn̄o. et
iuxta mandata eius inuicē diligentes vos
quidē eritis ꝑfecti. meū vero ſpūm ꝑ omīa
refouebitis. ꝑſertim ſi oīa p̄cepta celeſtia fu
eritis ſolicitius execuți.

De narratione triū venientiū ad pacho
mium.

ERant aūt tres hij viri qui primi/
tus ad pachomiū ↄuenerāt quorū
iſta ſunt nomina. poſtſentelius ⁊ ſu
ris ⁊ obſis. quib⁹ dei verbū pachomi⁹ fre/
quenter inſinuans. multū eos iuuerat. ⁊ ad
emulationē ſpiritalis opis incitabat. Qui
etiā ↄtem plantes vitam ſenis. ſpeculū eſſe
virtutis nimis āmirabanť dicentes Errāt
valde qui putant homines exinde iam a na
tiuitate parētū quodā priuilegio beatos exi
ſtere. vt arbitrij libertas adimatur. ⁊ pecca
tores ꝑ p̄ſīam nō poſſint opam dare virtu
tibus. Ecce eīn manifeſtiſſimā in hoc vene
rabili patre domini ↄſpicimus largitatē q̄
cū de gentib⁹ ortus ſit gentilib⁹ ⁊ ꝓphanis
ad tantam ſe beatitudinē diuini cultus ex/
tendit. vt omīa xp̄i mandata ꝑfecerit. Vn̄
certū eſt ⁊ nos ⁊ quicūq; voluerint adiu/
uāte dei gr̄a normā ſancti viri poſſe ſubſeq̄
ſicut ⁊ ip̄e ꝑfectiſſimoꝝ patrū emulatus eſt
ſanctitatē. Deniq; quid eſt aliud q̄d ī euā/
gelio ſcriptum ē. dicente xp̄o. Venite ad
me omēs qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ e/
go reficiam vos. niſi vt iniqua ꝓijcientes
onera. q̄ deprimūt genus humanū. bono in
cōmutabili ſine diſtractione iungamur Et
ideo pſeuerem⁹ vſq; in finē cū hoc ſene vt
glorificari cū ipſo in illa ꝑhenni beatitudīe
mereamur. Nam recte nos inſtruit domi
nico nō ſolū v̄bo. ſed quod ē efficaci⁹ ꝓprio
mirabiliter informat exemplo. Tunc acce/
dentes ad ſanctū Pachomiū dicūt ei. Pa
ter venerabilis. cur ſolus monaſterij curā
ſuſtines. Quib⁹ ille reſpōdit Nemo iugū
ſubito iumētis imponēs laborare ↄpellit. ⁊
tanto p̄mit onere q̄ ſub faſce deficiāt ſ; pau
latum aſſueſcunt ea leuiorib⁹ exercens ante
ponderibus. vſq; dū valeant ⁊ optune poſ
ſint ad opa grauiora ↄſurgere. Eodē mo/
do nos ↄueuit menſura ipſa qua nobis mē
ſus eſt xp̄s ſic agere vobiſcū. vt de veſtra ꝑ
omnia gaudeamus firmitate. Clemētiſſi/
mus aūt deuſ qui nunq̄ preces hūilitatis
mee deſpexit. corda veſtra in ſua diſciplina
corroboret. vt omne opus bonū ꝑficere cū
patientia ⁊ longanimitate poſſitis. ſctōrum
patrū veſtigia ſubſequētes. vt ſincerā ac
deo placitā ↄuerſationē veſtrā vidētes. alij
ad xp̄i ſuitiū veniāt. curāq; monaſterij pa
tris equo labore ſuſtentent.

Q, pachomi⁹ multos ſuſcepit in habi/
tu monachi.

REgulas igiť eis quas accepat tra
didit ſc; vt laborent. moderatū ci
bum. viliſſimū veſtimentū ſomnū
etiā ↄpetentē. Vn̄ factū eſt vt iuxta volun
tatē dn̄i qui omnes homīes ↄuocat ad ſa/
lutē cunctaq; bonorū incremēta largiť. ad
ſenem plurimi ↄuolarent. volētes ꝑiter ↄ
morari. inter quos erant Pecuſius ⁊ cor/
nelius. Paulus quoq; Pachomi⁹ alter.
⁊ Johannes qui omēs īmaculatā fidē bea/
ti patris ⁊ doctrinā ſalutiferā libenter am/
plexi ſunt. Statuitq; vt hij qui poterant
monaſterij ſuſcipent curā. ⁊ ita in breui mľ
tiplicatus eſt monachoꝝ numer⁹. Proin/
de cū ſolēnitas ex more depoſceret vt miſte
rioꝝ celeſtiū ꝑticipes fierent. ex primis vi
culis p̄ſbiteros ↄuocabāt. qui eis feſtiuita
tem leticie ſpiritalis implerēt. Nō eīn pa
tiebatur idem ſenex inter eos quēpiā. qui
clericatus officio fungereť. Dicebat eī mľ
to meli⁹ eē atq; ↄmodi⁹ monachis nō ſolū
ꝓ[illegible]ſus honorē nō querere primat⁹ ⁊ glorie
verūetiam occaſiones huiuſcemodi de ce/
nobijs āputari. q̄m frequēter hinc īter fra
tres ↄtentiones ⁊ emulationes inutiles na
ſcerentur. Sicut eīn ſcintilla ignis cum in
meſſem cecidei t nō cito reſtringiť. ſed in
terdū toti⁹ anni fruct⁹ exurit. ita cogitatio
fera ľābitus ſi mētes irrepſerit mōachoꝝ.
vt vel primi cupiāt eē vel clerici. niſi cito
ſuggeſtionis hui⁹ ardorē de ſuo corde repu
lerint. ilico ꝑdent ↄtinentiā multis labori/
bus acquiſitam. Oportet ergo cū māſuetu
dine ⁊ caritate ↄmunicātes chriſti eccleſijs

clericos venerari. q̄ꝛ hoc expedit monachiſ
nullas aūt religioſas appetere dignitates.
Si vero reperim⁹ aliquos ex monachis iā
pridem clericos ab ep̄is ordinatos. ample
ctamur eoꝝ miſteriū. q̄ꝛ ⁊ in veteri teſtamē
to nō omne vulgus ſacꝝ p̄ſumebat officiū
ſed hij tantū qui erāt de tribu Leui ad hec
obſequia mancipabanť. Si qñ igiť extra-
neus frater aduenerit de quo certū eſt ꝙ ſa
cerdotij fungať officio nō exprobrem⁹ ei tā
q̄ꝫ qui ſacra iura puaſerit. ⁊ his ſe miſterijſ
inſolenter ingeſſerit. Quo nanq̄ꝫ hoc de
eo ſuſpicabimur quē nobiſ ad celebrāda ce
leſtia ſacramēta enixius obiecram⁹. Im-
mo magis vt patrē ⁊ nobis in hac re obedi
entem plus venerari ꝯuenit. vtpote q̄ ſan
ctorū veſtigia ſectetur. ⁊ illibatū deo mun⁹
offerre nō deſinat. maxime ſi ꝯuerſatio eiuſ
expectata cūctis eſt ⁊ ꝓbata. Si vero qđ
abſit in aliquo putatur eſſe collapſus. de eo
iudicare nos nō poſſum⁹. Deus eñ iudex
iuſtus ꝯſtituit ſup eos ep̄os iudices. qui
beatorū apl̄oꝝ ſucceſſores ⁊ imitatores exi
ſtunt. qui pñt ſpirituali examine diſcernere
negocia ſinguloꝝ. ⁊ eque de eis ferre iudici
um. Nos aūt ꝯpatiamur ex imo pectore ta
libus. quia ⁊ miſericordes nos dñs noſter
eſſe cōmonuit. cui ſupplicare iugiter optet.
ne nos in aliquā temptationē patiať indu
ci. Hec a memorato patre. nō ſolū dicebā-
tur vtiliter. ſꝫ ⁊ cū omni ſolicitudine ſerua-
bantur. Si qñ deniq̄ꝫ veniſſet ad eū cleri
cus. qui ſub eius vellet regula viuere dig-
nitati eius honorē reddebat. eccl̄ie debitū.
ille vero monachorū ſeruiens inſtitutis tā
q̄ꝫ patri ſe multa humilitate ſubdebat.

De humilitate pachomij.

Omnes aūt xp̄i famulos beatus pa
chomi⁹ adeo diligebat vt eis ſēp
ꝯpateretur paterno affectu. Seni
bus etiā ⁊ egrotantib⁹. necnō ⁊ puulis mi
ſericordie opa ꝓprijs manib⁹ ingerebat. p̄
ceteris eorū mētes munimine ſpirituali cor
roborans. Cunq̄ꝫ in fide ⁊ ope multi ꝓfice
rent. ⁊ magnus fratrū numer⁹ augereť. om
nes ꝓpe modū ſatagebant emulatores eius
eſſe virtutis. Cōſtituit igiť ex eis p̄poſitos
qui ſibi ad lucrandas aīas que ad eū quoti-
die ꝯfluebant adiutores exiſterent. Pluri
mis eñ ſicuti dictū eſt ad eū venientib⁹. et
multipliciter in ope ſpirituali creſcentibus.
magna quedā ꝯuerſatōnis eoꝝ videbatur
eſſe diuerſitas. Quib⁹ ſenex iuxta datā ſi-
bi diuinitus regulā grā xp̄i ſemp omīa mo
derantem. ꝓ virib⁹ ⁊ ingenijs ſingulorum
menſuras ⁊ formas opum cuſtodiri cenſe-
bat. alios quidē vt labore manuū victū q̄-
rerent. alios vt fratrū occupareňť obſequi
is. ne hiſdem cūcti tp̄ib⁹ veſcereňť. ſꝫ vnuſ
q̄ſq̄ꝫ ꝓ labore ſuo vel ſtudio ꝯtinētie mode-
ramina retineret. Solicitudinē vō totius
diſpenſationis erga frēs ⁊ pegrinos eidē
cōmiſit. qui ſe in ordine ſequebať. Vniuer
ſos aūt monachos ꝓmptos eſſe ad obediē
tiam cōmonebat. vt hoc cōpendio facile p-
fectionis apprehenderēt celſa faſtigia. cor-
daq̄ꝫ ſua in timore xp̄i diligenter excolerēt
ſic eñ deo poti⁹ q̄ꝫ ſibi viuerēt dū fructus
obediētie ſimplices exhiberent Hic aūt pa
ter venerabilis q̄uis eſſet ſpiritualib⁹ acti-
bus occupat⁹. ſi qñ tñ accideret. vt abeſſet
is cui monaſterij curā cōmiſerat ſic adim-
plebat omnia ſolus. velut omniū famulus
Et hoc agebat ſine aliqua oſtentatione vľ
iactantia que magnas ſpiritualiū viroꝝ ſo-
let euacuare virtutes. Nam ſumma mētiſ
humilitate cunctos edificabat in dño. vti-
liter vniuerſa diſpenſans. Omnia quoq̄ꝫ
monaſteria ſolicite circuībat. vſq̄ꝫ dū rur-
ſus ad eoſdē filios ſuos paterno repedarē
affectu. Quos inueniens in ope dñi ſolici-
te vigilare gaudebat. multūq̄ꝫ de ꝓfectuū
eorū letabať augmentis.

De charitate Pachomij.

Quodam vero tp̄e videns aliquoſ
mediocres homines in vicinis lo
cis dū paſcerent pecora a cōmuni
one ſacramentorū xp̄i diutius abſtinere. in
ijt ꝯſiliū cū ſcō Pyꝫcerio cētyroꝝ ep̄o vti
vico eoꝝ iā pene deſerto ꝯſtrueret eccl̄ia ad
quā ꝯuenirent ⁊ miſteria diuina pciperent
Qđ vbi factū eſt. cū nec dū ibi eſſent ordi-
nati clerici qui ſolēnia plebi pagerent. ip̄e
ad horā ꝯuentus eccl̄ie cū monachis occur
rebat. ſalutiferas plebi paginas relegens.
quia vt dixi nondū ibidē lectores fuerant

conſtituti. nec alij clerici qui miſteria ſacra
celebrarent. Quãdiu ergo p̄ſbiter ordina
retur. et reliquus ordo clericoꝝ Pachomi
us venebat ⁊ ſic alacriter ac inuerecũde le
ctoris implebat officiũ. ⁊ ita mẽtis ac cor/
poris oculos habebat intentos. vt vidẽteſ
eum populi non hominẽ ſed dei angelum
crederent. Unde plures inſtitutione eius
ab errore ꝯuerſi. facti ſunt chriſtiani Erat
enim circa proximi caritatẽ valde perfectꝰ.
et in tantũ miſericors vt ſiq̄n vidiſſet ali/
quos dyaboli fraude deceptos. eoſq; non
verum deum colere. ſed vanis inſeruire ſi
mulacris. ſup eoꝝ ꝑditione ingemiſcebat
fortiter. et vbertim lacrimas pro eoꝝ ſalu/
te fundebat.

¶ Quomodo pachomius ſcripta Orige/
nis damnauit.

Q

PEr idez tempꝰ alexandrine eccle
ſie ſanctus ep̄s Athanaſius ꝑerat
vir omni virtute mirabilis. Qui
cum ſolẽniter Thebayde circũiret eccleſi/
as. ⁊ ſalutari doctrina in fide xp̄i plebẽ in/
ſtrueret. accidit vt ad loca tabẽnenſiũ naui
gio perueniret. Qđ vbi pachomiꝰ agno/
uit. ſtatim cũ vniuerſis monachis in eius
ꝓperauit occurſuz. omneſq; gaudẽtes ⁊ ex
ultantes. cũ pſalmis ⁊ hymnis ſummũ xp̄i
ſuſcepe pontificẽ. ⁊ erat ingens multitudo
fratrũ qui de eius aduentu letabanť in do/
mino. Pachomiꝰ vero nõ ſe oſtẽdebat an
tiſtiti memorato ſed ex induſtria ſubtra/
hens ſe inter monachoꝝ turbas occultauit
ex hac videlicet cauſa. q꜡ antefatus tenty/
torũ epiſcopus de eo ſanctũ Athanaſiũ ſe
pius exorarat. virũ dicens eſſe mirabilem.
et vere famulũ dei quẽ ad honorẽ ſacerdo
tij digniſſime ꝓmoueret. id ergo ſciens pa/
chomius non ei ſe manifeſte mõſtrauit ĩter
monachorũ agmina deliteſcens. vſq; dum
idem preteriret epiſcopus. quẽ intantuz ve
nerebatur. vt nullum p̄ſtantiorem ipſiꝰ tẽ/
poribus hominẽ diceret. Compererat eniz
ſanctam vitam eius. ⁊ perſecutiones innu
meras quas ab Arrianis pro chriſti pertu
lerat nomĩe. Caritatẽ quoq; quã erga vni/
uerſos et maxime monachos exhibebat. in
tento mirabatur animo eumq; toto cordis
affectu venerabatur. Nec ſolum hunc dili
gebat ardentius ſed et omnes recte fidei
viros. ſummo ſtudio p̄ferebat. Hereticos
autem deteſtabatur plurimũ. ⁊ maxime Ori
genem velut blaſphemũ ac ꝑfidũ vehemẽ
ter horrebat. qui ſub Eracla venerabili ale
xandrine ciuitatis epiſcopo de eccleſia pul
ſus eſt. quiq; ſancte ſcripture dogmatibus
exoſa atq; deteſtanda que nõnulloꝝ corda
ſubuerterent expoſitionibus ſuis admiſcu
it. et ſicuti ſolent qui veneni temptant ama
ritudinem melle contegere. ſic iſte ꝓpriũ vi
rus erroris celeſtium verborũ dulcedine
liniens rudibꝫ exicioſa dogmata ꝓpinauit.
Quaꝓpter vniuerſos fratres ſolicitꝰ am
monebat. vt non ſolum ipſi Origenis cõ/
menta non legerent. ſed neq; legentibꝫ qui
dem aurem penitus admonerent. Unde
fertur aliquando cepiſſe volumẽ eius. ⁊
in aquam merſiſſe continuo teſtabatur his
verbis. Niſi ſcirẽ nomem dei in eo eẽ ꝯſcri
ptum. omnes garrulitates blaſphemiaruz
eius ignibus concremaſſem. adeo recte fi/
dei erat amator. emulatorq; veritatis Si/
cut autem inimicis eccleſie odio aduerſa/
batur hoſtili. ita catholicorũ ꝓbabatur ad
gaudere profectibus. et ipſum chriſtum re/
demptorem omnium ſe in ſacerdotibꝫ ec/
cleſie cernere teſtabatur. Si quando vero
fratrem detrahentem pro quolibet negocõ
cognouiſſet. non ſolum non credebat ei. ſed
etiam auertens ſe mox ab eo. veluti a facie
ſerpentis cõcitus abſcedebat. illud pſalmi/
graphi frequenter inſinuans. Detrahentẽ
ꝓximo ſuo occulte hũc perſequebar. Nul
lus aiebat bonus de ore ſuo ꝓfert quicq̃
mali. nec ſanctis patribus venenato ore ꝓr
ſus obloquitur. De qua re multis quidem
ſcripturis dei monſtrabat indignãtis offen
ſam. precipue tamen Marie proferebat ex
emplum. que mox vt aduerſus Moyſen q̄
relas obtrectationiſ effudit. ꝑfuſa lepra di
uinum iudiciuz vitare non potuit. Hec di
cens vtilitatem maximam audientibus cõ
ferebat.

¶ De monaſterio quod pachomius
ſorori ſue conſtruxit.

R

Comperit autē Germana ſoror e-
ius inſtitutionē ſenis ꝑclarā atq
ſublimē. cupiens videre eū ad mo
naſterium venit. Quod vbi agnouit Pacho
mius huiuſcemodi reſponſum ei ꝑ oſtiariū
dirigit. Ecce ſoror audiſti de me ꝙ viuam
⁊ incolumis exiſtam perge igitur in pace.
ne contriſteris ꝙ te nō videam corꝑalibꝰ
oculis. Q ſi volueris hanc conuerſatio-
nem ſequi quā teneo. vt poſſis apud deū
miſericordiā reperire. cogita tecū diligēter
⁊ tracta. ⁊ ſi cognouero ſanctū cordi tuo ſe
diſſe ꝓpoſitū precipiam fratribꝰ meis qui
tibi ꝓcul edificent manſionē in qua cū di-
ſciplina verecundiaq ꝑſiſtas. Nec dubi-
to ꝙ alias exemplo tuo dominus aduoca-
bit. que tecū maneant. ⁊ ꝑ te mereant ſalu
tis eterne inuenire ſubſidium. Nullā nāq
requiem in hoc corꝑe mortis habere pote-
rit homo niſi qui pijs oꝑibus deo placuerit
Hec audiens ſoror eius fleuit amariter. ⁊
compuncta diuinitus ad exhortationē ſa-
lubeꝛrimā mox appulit animū. ſeq xp̄o ſer
uire ꝓfeſſa eſt. Hanc ergo mentē Germa
ne ſue Pachomiꝰ agnoſcens. deo gratias
egit. qui ei ꝓmptam largitus eſt voluntatē
⁊ protinus religioſioribus imperat fratri-
bus. vt ei procul a ſe monaſterium conſtru
ant. Quod vbi factum eſt. ⁊ illa ſcd̄m ti-
morē dei vitam duceret. ꝯuenerūt ad eam
alie plurime. ⁊ breui tempore magne mul
titudinis mater effecta eſt Quas inſtruēs
et docens. vt cora cupiditatibꝰ carnalibus
abſtrahentes ad celeſtia ⁊ manſura ſupat-
tollerent. ⁊ ipſa pariter ⁊ viuēdo ⁊ loquen-
do ſalutis eis itinera demonſtrabat. San
ctus autem Pachomius cuidam Petro
etate iam grandeuo ⁊ veneranda ſenectute
ꝯſpicuo ꝑcepit. vt interdū famulas dei vi
ſitaret. et ſancta exhortatione ſuſtolleret.
Habebat enī mortificationē paſſionū om
nium etiā ſermonē ſicut ſcriptū eſt ſale cō
ditum. Pachomius vero deſcripſit eis re
gulas quibus vtentes iugiter conuerſatio
nis ſue monimēta dirigerent. Exceptis ei
melotis quas femine nō habent omnis in
ſtitutionis earum forma monachis ꝓbat
eſſe conſimilis. ¶ Siquis autem de fratri
bus habebat in monaſterio feminarū ꝓpin-
quam aliquā vel ſororē eamq viſitare vo
luiſſet. mittebatur cū eo vnus ex ſeniorībꝰ
ꝓbate vite ⁊ primū quidē videbant eā q̄
ſororibꝰ preerat. ⁊ deinde ſub eiꝰ preſentia
et aliarum que erant ꝓuectioris etatis ſo-
rorem ſuam vel ꝓximā frater cū omni pu-
dore et ſanctitate cernebat. nihil ei deferēs
nec ꝓrſus ab ea quicq accipiens. Nō enī
proprium quid habebant quod ſibi mutuo
largirentur. eratq ſatis vtriſq ſolū viſita
tionis officiū. memoriaq futurorū cū ſpe
felicitatis eterne. Si qñ vero vel ad ſtru-
cturam vel ad aliam rem femine monachis
indigerent. eligebatur magne conuerſatio
nis vir qui fratribus acquiſitis ꝑeſſet offi
cijs. ⁊ cum timore domini laborantes refe
ctionis hora reuertebantur ad monaſteri-
um. cauentes apud eas quicq cibi potuſ-
q percipere. Vna vero regula tam virorū
q feminarū hodieq perdurat. niſi ꝙ femi
ne melotis vt dixi minime vtuntur. Q
ſi defuncta eſſet virgo curantes funus eius
reliqueque. cunctaq q̄ ad ſepulturam pertinēt
adimplentes. deferebant vſq ad ripā flu-
minis quod vtraq monaſteria diuidit pſal
mos ex more cantantes. Tunc tranſeun-
tes monachi cum ramis palmarū ac frondi
bus pſallentes tranſuehebant eam. et in ſe
pulcris ſuis cum hilaritate condebant.

¶ De conuerſatione Theodori
viri dei.

Hec talis ac tanta conuerſatio lon
ge lateq crebreſcens ſancti Pa-
chomij nomē vbiq peruehens v-
niuerſos ad agendas deo gratias excita-
bat. Non pauci q̄ ꝯtemnentes huius mū
di negocia. ſingularem monachorū ꝯuerſa
tionem et ſpiritalia ſtudia diligebant. inter
quos ⁊ Theodorus adoleſcens annorum
ferme. xiiij. xp̄ianis ortus parentibus. ⁊ ſe
cundū ſeculū valde claris. hoc modo ꝯuer
ſus eſt. Vndecimo die tybe id eſt ad octa-
uum ydus Januarias. quedam apud egy-
ptum celebratur ex more feſtiuitas. Cer-
nens itaq domū ſuā nimis amplā ac ſplē
didam. ac bonis omnibꝰ habundantem. ꝑ

dei gratiam corde compunctus talia ſecuʒ
cepit voluere. Quid tibi proderit infelix
Theodore. ſi totum mundum lucratus fu/
eris. ⁊ temporalibus vtens vſqꝫquaqꝫ di/
uitijs. ſi ab illis eternis bonis ⁊ imortalibus
excludaris. Nullus enim pōt et pſītib⁹ di
uitijs perfrui ⁊ perhennis glorie premia ꝓ
mereri. Sup̄ his ergo fortiter ingemiſcēs
penetralia ſue domus ingreſſus eſt. ⁊ proci
dens in faciem ſuam cuʒ lacrimis ait. Om
nipotens deus qui occultoꝝ es cognitor.
tu ſcis quia nihil horum que ſunt in hoc ſe
culo amori tuo prepono. Propter qđ ob/
ſecro te miſericors. vt voluntatem meā di
rigas. illuminans animā meam miſeram.
ne eterna morte contenebrata peccatis ob
dormiat. ſed redempta tuo munere ꝑ omi/
nia te collaudet atqꝫ glorificet. Hec eo o/
rante venit mater illius. et inuenit oculos
eius plenos lacrimis ⁊ ait. Quis te ꝯtri/
ſtauit cariſſime fili. vt ſequeſtreris a nobis
Nam ſoliciti ac dolentes vbiqꝫ te quere/
bamus vt nobiſcū pariter epuleris. Qui
reſpondit. Perge queſo mater. ⁊ cibū ſu/
me. quia ego nunc manducare non poſſuʒ.
Nec acquieuit ꝓcibus eius. vt cum ea cō/
mederet. Et cum ad ſcolam ambularet vt
literas diſceret. ieiunabat vſqꝫ ad veſperā
Frequenter autēʒ ⁊ biduana ieiunia tranſi/
gebat. per duos annos omnibus precioſis
et delicatioribus cibis abſtinens. ſeqꝫ ad ꝑ
fectam continentiam quantuʒ etas illa pa
tiebatur extendens. Cepit itaqꝫ ſecum tra/
ctare quatenus monaſterium expeteret. ſā
cteqꝫ regule manciparet. Et deſerens om/
nia queqꝫ habebat. quoſdam religioſos vi
ros reperit: optima inſtitutione viuentes.
habitauit cum eis in domini timore profi/
ciens.

¶ Q, Theodorus ſuſceptus eſt
a ſancto Pachomio.

Quodam vero tempore contigit vt
poſt orationem veſpertinam. cum
monachi reſediſſent. ⁊ diuina con
ſuete meditarentur eloquia. vnuſqꝫ ex eis
diſputans. Audiente quoqꝫ Theodoro ta
bernaculum veteris teſtamenti et ſancta
ſanctorum ad duos referret populos ad cir
cumciſionem ſcilicet atqꝫ preputium. Di
cens ꝙ exterius tabernaculum figuram ge
reret prioris populi iudeorum. Interius
autem quod eſt ſancta ſanctorum vocatio/
nem preſignaret omnium gentium que ad
ſacrationis aditus meruiſſet acceſſum. ⁊ ma
iorum miſterioꝝ̄ particeps extitiſſet. pro
hoſtijs enim animaliū. ⁊ ꝓ archa in qua e/
rat manna ⁊ virga Aaron q̄ fronduerat. et
tabule teſtamenti. pro tabulis teſtamenti.
pro thuribulo quoqꝫ et menſa et candela/
bro ac propiciatorio. deus verbum nobis
in ſua incarnatione clementer apparuit. et
illuminauit nos lumine ſue preſentie. no/
ſtrorumqꝫ factus eſt propiciatio peccatoꝝ̄
et pro manna corpus proprium largitus ē
ad edendum. Hec cum monachis qui pre
ſentes aderant ideʒ fratribus religioſe diſ
ſereret adiecit dicens. Hanc interpretatio
nem a ſancto patre noſtro Pachomio di/
dici. qui in tabennenſi cenobio monachos
primituſ congregauit. cum quibus indies
domino auxiliante proficit. Et credo quia
tanti viri recordatus ſum peccata mea re/
mittantur vniuerſa. Audiens iſta Theo/
dorus accenſus eſt aīo ⁊ intra ſemetipm̄
deprecatus eſt dicens. Domine deus me/
us. ſi talis eſt vir iuſtus in terris dignum
me fac vt eū videā. ⁊ ſequens veſtigia eiuſ
vniuerſa mandata tua perficiam. ſaluus
quoqꝫ factus. bona tua que diligentibus te
promiſiſti ꝓmerear. Hec dicens cum la/
crimis vinciebatur amore diuino fortiter
ſauciatus. Poſt aliquos autem dies. ve/
nit ad eos quidā venerabilis vir Pecuſi⁹
nomine decoratus vt viſitaret fratres. ſi/
mulqꝫ q̄liter agerēt ſcire deſiderās. Quē
valde Theodorus precabatur. vt ſe comi
tem ſuſcipet ⁊ ad ſanctū pachomiū digna/
retur adducere. Qui nihil differens. eum
ſecum gratanter aſſumpſit. Cunqꝫ ꝑueniſ/
ſet ad locum Theodorus adorauit dn̄ʒ di
cens. Benedictus es domine. qui ſic cele/
riter orationem peccatoris audiſti. ⁊ ſicut
abs te popoſcerā deſiderium meum ꝯplere
dignatus es. Accedens ergo ad oſtiuʒ mo
naſterij. mox vt vidit Pachomium cepit
flere pre gaudio. Ad quem venerabilis

pater ait. Noli fili mi plangere. quia ⁊ ego
homo peccator ſum. licet dei opus aggreſ-
ſus ſim. ⁊ hec dicens introduxit eũ in mo
naſterium. Qui cum vidiſſet fratrũ multi-
tudinem illũinatus mente circa diuinum
cultum. pio zelo vehementer incaluit. ac ꝓ
ceſſu temporis magna in virtutibus incre
menta percepit. Erat enĩ largitate diuini
muneris preditus. ⁊ in opibus bonis ac ver
bis multum prudens et humilitate atq̃ cõ
tritione cordis valde mirabilis. in ieiunijs
ſedulus. in vigilijs intentus. in oratione ſo
licitus. nunq̃ penitus omittens quin ſpiri
talis gratie maiora munera ſectaretur. Cõ
ſolabatur autem plurimos merore depreſ-
ſos. et eos qui aliquo peccato deuiauerant
ammonitione humili atq̃ beniuola corrige
bat.

Theodorus matrem ſuam videre ren-
nuit.

Denique tam preclaram ac fulgentẽ
conuerſationem eius Pachomi⁹
cernens. ſatis eum dilexit. ⁊ ĩ cor-
de ſuo conſeruauit. Audiens autem mater
eius ꝙ apud beatum Pachomium mora-
retur. ad eum protinus aduolat. ſecum de
ferens epõrũ ſcripta. que precipiebant vt
ei ſuus filius redderetur. Hanc ergo ſuſce
perunt virgines in monaſterio. quod a vi-
rorum vt ſupradictum eſt haud procul abe
rat. que mox mittit epiſtolas ſancto pacho
mio ſimul obſecrans vt filiũ ꝓprium vide-
re ꝑmitteret. Tunc aduocans Theodorũ
Pachomius. ait ad eũ. Compi fili ꝙ huc
mater tua venerit. vt te videre deſideret.
ecce nobis et epõꝝ litteras attulit. Pergẽs
itaq̃ ſatiſfacito matri. maxime ꝓpter ſan-
ctos epiſcopos qui nobis per eam dignati
ſunt ſcripta dirigere. Rñdit Theodorus
Prius me venerabilis pater certũ facito.
ꝙ poſt tanta ſpiritalium rerum cognitionẽ
non dabo inde rationẽ in die iudicij. ⁊ qđ
precipis faciam. Hanc enĩ iuxta mandatũ
chriſti cũ toto mundo deſerui. ⁊ quomodo
eam in offenſionẽ fratrũ nunc audeo ꝯſpi-
cere. Nam prius ante manifeſtatõem tan
te gratie filij leui ꝑentes ꝓprios ignorarũt
vt iuſtificationes legis implerent. quãto-
magis ego qui tanti muneris ꝑticeps fact⁹
ſum parentes non debeo diuine maieſta-
ti preponere. dicente domino in euangelio.
Qui diligit patrem aut matrem ſuper me
non eſt me dignus. Dicit ei pachomi⁹ Si
putas id tibi non expedire fili mi. non te co
go. Hoc autem eorum eſt qui perfecte re-
nunciant huic mũdo. et ſeipſos penitus ab-
negant. Oportet enim monachos inutiles
⁊ ſeculares ſalutationes et colloquia vana
diffugere. ⁊ his qui mẽbra chriſti ſunt pia
mente ſociari. Si quis autem paſſione qua
dam ſeculi captus dicit. parẽtes caro mea
ſunt. eos diligere debeo audiat beatũ Pe-
trum apoſtolum predicantem. A quo quis
ſuꝑatur huic ſeruus efficitur. Qui g̃ vinci
tur amore carnis. ſeruus ſine dubio ẽ car-
nis. Cumq̃ non acquieuiſſet Theodorus
matri ſe preſentare decreuit et illa in ipſo
monaſterio cum chriſti permanere virgini
bus. hoc apud ſe ſemꝑ tractans. Si volũ-
tas domini fuerit. inter alios ſaltem mona-
chos videbo eum. et propter hanc occaſio
nem meam quoq̃ lucrabor animã. dum in
hac ſancta ꝯuerſatione perſiſto. Cõſtat igi
tur eos qui rigorem pro nomine chriſti nõ
pro vana laude cuſtodiunt plurimas vtili
tatis cauſas ceteris adhibere. licet videan
tur ad breue tempus nõnullos offendere.

De quibuſdam reprobis
monachis.

Igitur ſicut huius ſtudiũ ad emu-
lationem eorum qui meliora cupi
unt imitari pertulimus. ita negli-
gentias aliquorum iuſtum credimus inti-
mari. ad cautelam eorũ qui iſta lecturi ſũt
Quidam monachi ſecundum carnem vi-
uentes nec veterem hominẽ curantes ex
uere ſanctum Pachomium fortiter affige
bant. frequenter ita ſalutaribus eos moni
tis alloquens. nullum profectum eorũ pe
nitus ſentiebat. Unde triſtis ⁊ anxius do
mino pro eis ſupplicabat impenſius dicẽs
Dominator domine tu precepiſti nobis di
ligere proximos vt noſipſos. Quia er-
go ſecreta cordis mei agnoſcis. obſecro te
ne me clamantem ad te pro eorum ſalute

deſpicias. ſed miſertus eorum da illis ti/
morem tuum vt diuinam potētiam agno/
ſcentes. in veritate tibi deſeruiant. ſpe pro
miſſionū tuarū ꝑ omnia roborati. qꝛ nimis
affligit̃ anima mea pro eis. ⁊ omnes ſenſ⁹
mei turbantur vſqꝫ quaqꝫ. Hec dicēs ſiluit
Poſt aliquātos vero dies videns ꝙ nec
per oratōnē meliores effecti ſunt. iterū ſtās
ad orōem pro eis dn̄o ſupplicauit. et quaſ
dam paruas ac ꝓprias regulas eis orandi
atqꝫ viuendi tradidit. vt ſaltē q̄ſi ſerui ſta/
tuta ꝯplentes paulatī ꝯſueſcerent ad filio
rum munus lectionis induſtria ꝑuenire.
Qui cernentes ſe poſt concupiſcentias ſu
as ire non poſſe. p̄ſentiam ſancti Pacho/
mij formidantes. ſpiritu timoris non illius
decepti ſunt. abierunt retro poſt ſathanā
ꝯuerſationē eius admirabilem non feren/
tes. Hijs itaqꝫ recedentibꝰ. grex vniuerſ⁹
in ſui ſtat⁹ integritate permanſit magis ac
magis ad incrementa virtutū aſſurgens.
ſicuti ſolent in agris optima frumēta letiuſ
efflorēſcere. cū fuerint ab eis zizania radici
tus amputata. Hec aūt retuli. volens oſtē
dere. quia ſicut nihil obeſt hominibꝰ ſecu/
lo deditis ſi ſe tradiderunt monachoꝝ in/
ſtitutis. ita nihil vtilitatis offert mōachis
profeſſio venerabilis. ſi nēgligentes exti
terint. ſed nec oratio paterna. nec condeſcē
ſio eos poterit adiuuare torpentes.

¶ Q, hoſpites ſeparatim a cenobitis ho/
ſpitium habere debent.

Confeſſor interea Dyoniſius p̄ſbi
ter ⁊ yconomus id eſt diſpenſator
eccie tentyroꝝ amiciſſim⁹ ſci Pa
chomij ꝯperit aliq̄n ꝙ ex alijs monaſterijs
ad eū venientibꝰ nō cōcedebat cū ſuis fra/
tribꝰ veſci. ſꝫ eos ſequeſtratos loco iuxta
monaſterij fores excipiebat. Cōtriſtat⁹ ita
qꝫ plurimū ſuꝑ hac re. venit ad eū ⁊ incre/
pantis potius aſſumēs animū. qꝫ monen/
tis aiebat. Nec recte facis abba. caritatem
fratribꝰ debitam nō equalem omnibꝰ exhi
bens. Qui correctionem eius cum mlta lō
ganimitate patientiaqꝫ ſuſcipiens ita r̄ndit
Nouit dominus ꝓpoſitum meū et pater/
na tua cognoſcat affectio. ꝙ nunqꝫ cuiuſli/
bet animū cupiam contriſtare ne dicā ſper
nere. Quo igitur hoc auderē agere vt me/
um dominū ꝓuocans irritarem qui mani
feſte in euangelio teſtatur dicens. Q̄ꝫdiu fe
ciſtis vni ex minimis fratribus meis. mi/
chi feciſtis. Accipe ſatiſfactionē venerabi/
lis pater. quia nō velut vitās atqꝫ ſpernēs
eos qui huc veniunt hoc quod aſſeris fa
cio. ſed quia in cenobio in cōgregationē ſu
ſcepi plurimos qui nuper conuerſi ſunt. et
diuerſos eorum mores eſſe cognoſco. No
ui nōnullos intm̄ ipſius cōuerſationis ig/
naros. vt nec monachorū habitū nouerint
Inter quos ſunt ꝑuuli tanta ſimplicitate
viuentes. vt nec dexteram valeant ſcire
neqꝫ ſiniſtram. Idcirco credidi eſſe cōmo
dius. vt ſuꝑuenientes fratres ſeorſum ſu/
ſciperent̃ in honore maximo ꝯſtituti Hinc
ergo nō eſtimo patribus vel fratribꝰ qui ad
nos diuertuntur vllam contumeliā fieri ſꝫ
magis debitam reuerentiam ꝯmodare pre
ſertim cum ſtatutis horis ad reddendum
nobiſcum deo vota ſua cōueniant ⁊ poſt h̄
ſinguli ad loca deſtinata ꝯcurrant. quieti
opam dantes me ſcdm deū ſolicitius vſibꝰ
eorum neceſſaria ꝓuidente. Ob hec autē
p̄fatus preſbiter omni eū laude digniſſimū
cōprobauit. certo cognoſcens ꝙ ſm deū
cuncta ageret. multūqꝫ releuatus ſci Pa/
chomij ſatiſfactōne letus remeauit ad pro
pria.

¶ Q, veſtimentū Pa/
chomij fluxū ſanguinis reſtrinxit ✠

Mulier autem quedam in eadē ten
tyroꝝ ciuitate patiebatur fluxum
ſanguinis. ⁊ hac infirmitate iā ꝓ/
lixo tempore laborabat. Hec audiens Pa
chomiū dei eſſe cultorem. ſanctaqꝫ conuer
ſatione mirabilem inſuper ⁊ Dyoniſium p̄
ſbiterum amicum eius eſſe cariſſimū. rogat
eum vt ſui miſereatur. et quaſi per occaſio/
nem neceſſariam ad ſe pachomium euocet
Cum veniſſet Pachomius ad eccleſiam
et poſt orationem Dyoniſium ſalutaſſet. iu
xta eum protinus aſſedit. Cumqꝫ loqueren
tur ad inuicē mulier fiducia fidei roborata
credenſqꝫ dicenti xp̄o. ꝯfide filia fides tua
ſaluā te fecit. poſt tergum ei⁹ latēter acceſ/
ſit. ⁊ cucullū qd̄ coopiebat caput eius tre/
mēs attigit. ſtatimqꝫ ſanata ē. ⁊ ꝓcidens

in faciẽ ſuã adorauit dñm. glorificans ei⁹ clementiã ꝙ tãta ꝑ ſeruos ſuos bñfitia credentibꝰ ꝯtuliſſet. Tunc ſctũs vir dioniſius factũ ſentiens bñdixit mulieri ⁊ ꝓtinus recedauit.

Ꝙ. pachomi⁹ malũ hominẽ cũ bonitate deuicit.

ALiquãdo vero neceſſitas coegit. vt ſepis munimine monaſteriũ vallaret. in quo ope laborantibꝰ fratribus. ipſe celitus ferebat maximũ auxiliuʒ Poſt aliquãtos aũt dies monach⁹ quidã ꝑſbiter. multorũ fratrũ pater exñs. qui ſolitus erat ſanctũ Pachomiũ crebro viſitare venit ad eum cũ vno fratre ꝓpter ꝯtentioꝫ que in monaſterio orta fuerat. ex hac vicꝫ cauſa. Is ipſe frater q̃ cũ eo ꝑuenerat moleſtus erat ei nimiũ. clericat⁹ deſiderãs dignitatem. quẽ ſciens indignũ tali munere diuerſo mõ ne hoc ipm fieret differebat. Et cum amplius importunitatẽ ei⁹ ferre non poſſet. venit ad ſanctũ pachomiũ. cũcta negocij eidem pandẽs. cert⁹ ꝙ ipſe ſol⁹ ꝯtentiones poſſet abſoluere. Qui cũ cãm penitus cognouiſſet ait. Nõne ad hoc veniſti vt ꝑ me cognoſceres dñi voluntatem. Audi ḡ me ⁊ da ei qđ poſtulat. nihil in hac ꝑte deſperans. Fortaſſis eñi ꝑ hoc officiũ. liberabit̃ aĩa ei⁹ ꝺ captiuitate dyaboli. Sepe nãqꝫ ꝯtingit vt homo mal⁹ effect⁹: bñficijs ad bonos ſe conferat mores. Deſideriũ nãqꝫ melioꝝ piũ nouit ꝓpoſitũ. his dũtaxat animabꝰ. que nõ vſqꝫ a deo negligẽti torpore ꝓlapſi ſunt. vt poſſint ſtudere virtutibus. Nos ḡ frater hoc agere decet qđ deo placet. Sic eñi dilectio ei⁹ in nobis eſſe ꝓbabitur. ſic ꝯpatiamur alterutrũ Hoc accepto reſponſo. ſenior fecit qđ ſibi fuerat impatũ Sed ille inſuꝑ voti ꝯpos effectus. ad beatum pachomiũ reuerſ⁹ ẽ. iam mẽte ſobrius atqꝫ cõpunctus: ⁊ cadens in faciẽ ꝯfitebat̃ dicens. O homo dei multũ ſublimat⁹ es a deo. qui diſcernẽs ea q̃ ꝑtinent ad ſalutẽ malũ in bono viciſti. Si ergo nõ fuiſſes erga me mitis. atꝫ longanimis. ſed aliq̃d ĩ me rigidũ ꝓtuliſſes. ab hoc diſceſſiſſem habitu ⁊ a deo ꝓlus alienus efficerer. nũc aũt bñdictus tu dño. ꝑ quẽ aĩa mea ſalua facta eſt. Tunc alleuãs eũ de terra venerabil̃ ſenex. hortabat̃ vt vitã ſumeret ꝯgruã dignitati. ne qñ negligens ꝑpetua in futuro tormenta ſentiret. Et oſculans eũ dimiſit in pace. quẽ etiã vſqꝫ ad fores monaſterij proſecutus eſt.

Ꝙ. mulierẽ a demonio vexatam liberauit. y

ADbucañt ſancto pachomio ibidẽ ſtante. ecce vir a longe feſtinus veniẽs ad eius veſtigia ſe ꝓuoluit obſecrans vt filiã ſuã a demonio vexatã. ꝑ xp̄i grãm curare dignaretur. Quo relicto p̃ foribus ingreſſus. ipe tale ei rñſum ꝑ oſtiarium dirigit. Nõ eſt nobis ꝯſuetudo cũ mulieribꝰ loqui. ſed ſi q̃d habes ex veſtimẽtis eius. mitte nobis qđ in nomĩe dñi bñdicẽtes. tibi ꝓtin⁹ remittam⁹. ⁊ credim⁹ in xp̄o ꝙ filia tua iſto modo ab inimici liberet̃ incurſu. Cumqꝫ tunica puelle ſcõ fuiſſꝫ allata ſeuere nimis intuẽs ait. Nõ eſt ei⁹ iſte veſtitus. Affirmante vero p̃re atqꝫ dicẽte eiuſ eſſe rñdit. Cognoui ꝙ eius ſit. Sed virginitatẽ ſuã deo dedicãs nõ ſeruauit ſanctimonie puritatẽ. ꝓpter hoc eius inſpiciẽs tunicam. ⁊ intelligẽs caſtitatẽ ſuã minime cuſtodire. non eius teſtatus ſum. Spõdeat ita qꝫ ſe in ꝯſpectu dñi deinceps viuere ꝯtinenter ⁊ ꝓpiciabit̃ ei xp̄s. ſanãqꝫ reſtituet. Pater igitur indignans. ⁊ merens filiã ſuã perſcrutatus ẽ. ⁊ ſicẽẽ vt ſanct⁹ pachomi⁹ dixerat. puelle ꝯfeſſione cognouit. Que duꝫ cũ iuramẽto pollicita fuiſſet nũqꝫ ſe talia gerere. ꝑ ea vir beat⁹ dño ſupplicauit. benediceníqꝫ oleũ miſit. Quo ꝑũcta ſine mora curata eſt. . ⁊ glorificabat dñm iugiter ꝙ non ſolũ demone. ſꝫ etiã deteſtabili cõuerſatione caruiſſet. ⁊ in reliquũ cõtinẽtie ſe ſtudijſ ꝑ xp̄i mancipauit auxilium.

Ꝙ. Quendã poſſeſſum a demone liberauit.

TAli igit̃ opinione de ſcõ viro vbiqꝫ currente. alius nihilomin⁹ q̃ filiũ ſuũ a demone poſſeſſum ſine intermiſſione deflebat. nec eũ ꝑducere poterat ad monaſteriũ. genu obfix⁹ ſupplicabat Pachomio. vt ꝓ eo p̃caret̃ oĩpotentiã xp̄i Qui cũ oraſſet. dedit ei benedictum paneꝫ ſolicite p̃cipiens. vt ante cibũ ex eo paululũ ſꝑ energumin⁹ ſumeret. Cũqꝫ eſurijſſet filius eius. ex ipſo pane ꝑticulã ei tradidit.

Sed nõ pmiſit immundus ſpũs. vt exinde
oĩno guſtaret. ex alijs aũt panib⁹ man⁹ ſu-
as impleuit. cepitq; comedere. Pater er-
go bñdictũ p fruſta ɔminuẽs in exteriori-
bus palmaꝝ. ſublatis exinde oſſib⁹ immu-
ſit. ⁊ has ei tñmodo palmas appoſuit vt ne-
ſciens id qđ factũ eſt bñdictionẽ pcipere
mereret᷑. Quas adapiẽs fruſta q̃ iniecta
fuerant pijciebat. ⁊ ipas execrat⁹ palmas
nihil penitus eſce volebat accipe. Cũq; pt᷑
eum ſine cibo manere dieb⁹ plurimis ɔpu-
liſſet fame coactus de benedicto pane pce-
pit. ac ptinus ſomno detent⁹ a maligno ſpi-
ritu liberatus eſt. Quẽ ſecũ pt᷑ ad ſancti pa-
chomij veſtigia pduxit. laudãs deũ. qui p
ſuos ſuos opat᷑ magnalia ⁊ glorioſa quoꝝ
nõ eſt numerus. Alias quoq; ſanita-
tes in virtute ſpũſſancti vir beatiſſim⁹ faci-
ens. nõ extollebat᷑ nec vnq; cor eius elatũ
eſt. habebat aũt hanc a dño grãm. vt idem
ſemp ⁊ eq̃lis eſſet in oĩbus. animũq; in di-
ſciplina dñi ſolicitũ cõtineret. Etſi qñ po-
ſcens aliquid a dño petitionis ſue nõ ɔſe-
queret᷑ effectũ non ɔtriſtabat᷑ oĩno ſed pati-
entiſſime ſuſtinebat. ſciens hoc expedire vl᷑
ſibi vel omnib⁹ quicquid diuina miſicor-
dia cenſuiſſet. q2 frequẽter intentõne ſince-
ra videmur poſtulare ɔtraria que dñi boni-
tas cũ nõ concedit pſtare dignat᷑. ⁊ tũc po-
tius clemẽter exaudit cũ vota noſtre igno-
rantie nocte velata non pficit.

De ɔuerſatione ſancti Siluani. Z

Quidã deniq; iuuenis Siluanus
noĩe. d ſcbena ɔuerſus ad ſctm̃ pa-
chomiũ venit. volẽs in eius mona-
ſterio cõmorari. Qui cũ ſuſceptus eẽt. infe-
ctus ɔuerſa cõſuetudine ſeculi. nullius di-
ſcipline regulis poterat coherceri. ſalutẽ
q; ppriã negligens. dies ſuos vanitatibus
priſtinis atq; peccatis occupabat. adeo vt
nõnullos ex fratrib⁹ euerteret. ⁊ ad ſtudiũ
ſiſe cõmoueret. Quo plurimi nõ ferẽtes. ſã-
cto Pachomio ſuggeſſerũt. vt eũ de mõa-
ſterio pelli pciperet. Ad quã veniã eis non
annuit. ſ; eq̃nimiter ferens ãmonuit pfatũ
vt ſe corrigeret. ⁊ ab antiqua ɔuerſatõe re-
uocaret. Pro quo etiã iugiter dñm exora-
bat. vt ei ɔpunctionẽ cordis ſolita pietatꝭ
habundantia largiret᷑. Cũq; memorat⁹ iu-
uenis in ppria pſiſteret prauitate ⁊ alijs ex-
emplũ pditionis oñderet. ad poſtremũ vi-
ſum ẽ oĩb⁹. vt a ſancta ɔgregatione velut i-
digniſſim⁹ arceret᷑. Sz beat⁹ pachomi⁹ h̃
idem credidit differendũ. Quẽ etiã mitiſ-
ſima atq; ſapientiſſima correptione cõueni-
ens. ⁊ celeſtib⁹ erudiens inſtitutis ita di-
uino timore ſuccendit. ⁊ ſic aĩa eius futuro-
rũ fide ɔpũcta ẽ. vt ſe deinceps abſtinere
non poſſet a lacrimis. Emẽdat⁹ itaq;. per
omnia magnũ ceteris documentũ ɔuerſa-
tionis exhibuit. In omni nanq; loco ⁊ in
omni opatione flebat iugiter. ⁊ nec tũc qui-
dem cũ cibũ inter fratres capet a lamẽtati-
one ceſſabat. Que res etiã pmonuit m̃ltos
ex monachis. q̃ ⁊ dixerũt. Tandẽ a planctu
te cohibe. nec tanta q̃ſum⁹ afflictione deij-
cias. Qui rñdit. Conor me q̃dẽ ſicut iube-
tis. a lacrimis tpare nec poſſum. Pect⁹ em̃
meũ veluti q̃dam flamma cõburẽs quietũ
me eſſe non ſinit. Rurſum ipſi dixerũt. A-
pud te in ſecreto tuo vel certe in orationi-
bus plangito. cũ vero venim⁹ ad menſam
cibũ ſumere debes. ⁊ a fletib⁹ abſtinere.
Nam poſſibile eſt aĩam ⁊ ſine iſtis exterio-
ribus lacrimis ſemp in ɔpũctione pſiſtere
quia plures e fratrib⁹ te vidẽtes flentẽ mã-
ducare nõ poſſũt. Et cogebant eũ fateri cur
ita ſe ſuis dilueret fletibus. Tũc ait ad eos
Nõ vultis vt plangã. cũ videã me foueri
multis obſequijs ſcõꝝ fratrũ. qꝝ ⁊ puluis
pedũ mihi venerandus eſt. nec eis me con-
ferre dignũ obſequiũ exiſtimo. Nõ ego plã-
gã cũ hõ d ſcena m̃ltij peccatis obnoxi⁹ of-
ficia tãta pcipiã. Timeo valde ne ſicut da-
thã ⁊ abyrõ me q̃z pphanũ hyatu ſuo terra
deglutiat. Illi nãq; ipſis auſib⁹ manib⁹ q;
pollutis ſancta ſibimet vſurpare tẽptaue-
runt. Ego vo poſt tantã cognitionẽ diui-
ni mũeris aĩe mee ſalutẽ deſidioſa ɔuerſa-
tione neglexi. Ideo q̃ ppe iſta recolẽs. nõ eru-
beſco flere corã oĩb⁹ q2 multa facinora mea
eẽ ɔgnoſco. q̃ iugib⁹ lacrĩaꝝ fontib⁹ debeã
expiare. Q, ſi ipſam miſeram aĩam meam
p lamenta diffunderem nihil facerem ma-
gnum quia nullum pro factis meis in preſẽ-
ti dignum poſſum recipere ſupplicium.

Cunctqꝫ per dies ſingulos idē frater ad me
liora ꝓficeret omēſqꝫ ꝓpe modū in hūilita
te ſuparet. ita de eo ſctūs pachomiꝰ cepit
corā oībꝫ dicere. Teſtor frēs ac filij coram
deo ⁊ ſctis eiꝰ angelis. qꝛ ex quo cenobiū hꝫ
fundatū eſt. nullū de frībꝫ q̄ mecū ſunt vel
fuerunt humilitatē meā ſecutū eſſe ꝯgno-
ſco. niſi vnū tm̄modo. Quo fratres audito
nōnulli putabant hūc eē theodoꝝ. alij pe-
troniū. alij vero orſiſiū. Cūqꝫ rogaret the
odorus eū. vt quis ille eſſet depromeret.
⁊ ſanctus vir indicare differret. rurſꝰ eum
theodorus vehemēter vrgebat. alij quoqꝫ
maiores ex fratribꝫ plurimū dep̄cabantur
vt diceret quis eēt. cui teſtimoniū tale per
hiberet. Tunc rn̄dit Pachomiꝰ. Si ſcirē
eū de quo dicturus ſum vane glorie ſtimu
lis incitari. nunqꝫ eū oſtenderē. Sed qꝛ p
culdubio credo ꝙ ꝑ xp̄i grām quantū lau-
des acceſſerint. tanto ipē munus hūilitatꝫ
acquirit. idcirco vt eū poſſitis imitari ſine
metu. palam beatificare nō deſino. Tu qui
dem theodore ⁊ quicūqꝫ tui ſunt ſimiles.
fortiter certantes in monaſterio dyabolū
vinxiſtis vt paſſerē. ⁊ ſub veſtris pedibus
alliſiſtis eū ꝑ dei grām ꝯculcātes vt pul-
uerē. ſed ſi qđ abſit neglexeritis in aliquo.
ꝯſurgens is q̄ ſub veſtigijs veſtris eſt ad-
uerſus vos graui furore bachabit̄. Iuue-
nis aūt ſiluanꝰ quē dudū ꝓpter negligen-
tiā de monaſterio pellere volebatis. ita ꝓ
ſtrauit inimicū ⁊ a ſuis ſenſibꝫ fugauit. vt
nuſqꝫ corā eo ꝯpareat. altaqꝫ hūilitate eū
ꝑ omīa ſupauit. Et vos quidē fratres ha-
bentes opa iuſticie in his que geſſiſtis glo
rioſi ꝯfiditis. hic aūt cōtra fortiꝰ pugnat. tā
to ſe deteriorē omnibꝫ iudicat. ex tota men
te totaqꝫ virtute inutilē ſe reprobūqꝫ denū
cians. Ideo deniqꝫ ⁊ lacrimas habet i ꝓm-
ptu. qꝛ ſemetipm̄ nimis humiliat. ⁊ inclinat
nec alicuius momēti qđ gerit exiſtimat.
Nihil autē ita reddit inimicū inualidū ſi-
cut humilitas de corde puro. cui tn̄ correcti
onis opa ꝓbant̄ adiūcta. Sic itaqꝫ virili-
ter antefatꝰ ſiluanꝰ ꝑ octo annoꝝ curricu-
la deo militans. curſum vite ſue finiuit in
pace. De cuius exitu teſtatus beatus Pa
chomius ē. ꝙ multitudo ſctōꝝ angeloꝝ cū
magna leticia ſumētes animā eius velut
dilectam hoſtiā. xp̄i ꝯſpectibꝫ obtulerunt.

Pachomius mortuū indumentis ſuis
ſpoliari iuſſit. Ca

EOdem vo tpe Panos ciuitatis
ep̄us Clarus noīe. ꝑ oīa venerabi
lis ac deo deditus. recteqꝫ fidei fer
uentiſſimꝰ amator exñs. audiuit diſpoſitōē
ꝯuerſatōis pachomij. Ad quē miſſis ep̄lis
euocauit eū plurimis vbis exorās vt etiā
circa ciuitatē eius monaſteria optata ꝯſtru
eret. Cūqꝫ multis ex cauſis p̄cibꝫ acqeuiſ-
ſet ep̄i. dū ꝓperat ad eū. iuſtū credidit vt
pariter oīa monaſteria q̄ ab eo curabantur i
uiſeret. Et cū vni ex ipſis monaſterijs ap-
propinq̄ſſet. cuiuſdā frīs occurrit exequijs
qui vitā ſuā negligēter inſumpſerat. Fra-
tres aūt ipſius monaſterij ſunꝰ ꝓſequeban
tur honorifice pſalmos ſolitos cōcinētes. p̄
ſentibꝫ quoqꝫ defuncti parentibꝰ ac ꝓpin-
quis. Qui cū vidiſſent Pachomiū. fere-
trū ꝯtinuo depoſuerūt vt tam ꝓ mortuo qꝫ
ꝓ ſe dn̄o ſupplicaret. Qui mox debitā ora
tionē ꝑſoluit. ⁊ ꝯuerſus ad fratres ait.
Sinite pſallere. Precepitqꝫ defuncti veſti
mēta ſplēdida q̄bus inuolutus erat auferri
q̄ corā oībus fecit exui. ⁊ ita cadauer effer
ri iuſſit p̄ter aliquā pſalmodiā atqꝫ ſepelire
fratrem. Igit̄ frēs cum ꝑntibꝰ eius et vni
uerſis qui tunc aderant nouū genus ſpecta
culi contuentes. ⁊ obſtupefacti nimiū. pre
cabantur ſenem. vt conſuetam ſuper eum
pſalmodiā celebrari ꝑmitteret. Dū ñ acq̄e
uiſſet ceperūt ꝑentes defuncti culpātes eū
dicere. Quid ē hꝫ ſpectaculū nouū. Quis
nō miſereat̄ mortuo lꝫ ſit inimicꝰ. Suffici
ens ꝑ ſe ē ipſa calamitas. Noli q̄ſumꝰ īfer-
re mortuo qđ nec belue facerent. nec tuā cō
decet ſcītatē. Nā ⁊ nos hinc notamur ma-
ximo obprobrio. aliaqꝫ qꝫ plurima ſuſpitio
nū obprobria naſcunt̄. Vtinā nūqꝫ ad iſtū
locū veniſſemꝰ. vtinā nec iſte monachꝰ fu
iſſet effectꝰ. non hūc eternū dolorē nob inf-
ligeret. Rogamꝰ g̃ vt ſolitā pſalmodiā de
functo reſtituas. Qui rn̄dens ait eis. Ve-
re frēs ⁊ filij. plus vobis d̄ viſibili ac tē
porali curantibꝫ. ego de inuiſibili eiꝰ ſub-
ſtātia ſolicitudinē geram. et idcirco hec ex

ga eū fieri iubeā. Et vos quidē maiores
illi dolores ꝑ hūc honorē quē putatꝭ: acq
ritis. ego aūt quātulācūq ei requiē vł ſa
tiſfactionē ꝑ hāc iniuriā preparabo. ꝓpt qđ
nec in futuro, ꝓ hoc exanimi corpuſculo. ſꝫ
ꝓ imortali eius aīa ſatago. q̄ ⁊ hāc carnem
turſ⁹ in reſurrectione receptura ē. ⁊ incor
ruptā. ⁊ integrā Alias aūt ſi hoc qđ vultꝭ
annuero. veluti placēs hoīb⁹ iudicabor. at
q vt ad pñs vobis ſatiſfeciſſe videar. id de
ſpicio qđ ei ꝓdeſſe poterit in futuro. Fons
eñi bonitatis de⁹ nr̄ exñs. occaſiōes q̄rit ꝑ
q̄s opulēta ſuꝑ nos dona pietatis ſue effū
dat: remittat nobis pctā. nō ſolū in hoc ſe-
culo ſꝫ etiā in futuro. Nā cū dicat in euan
gelio. Qui blaſphemauerit in ſpūm ſctm̄
nō remittet̄ ei neqꝫ hic neqꝫ in futuro ſecu
lo dat patenter itelligi ꝙ ſunt q̄dā delicta
que pñt: ⁊ p⁹ hāc vitā ſi ꝓ eis ſupplicetur
ignoſci. Nos vo q̄s dignos iudicauit xp̄i
potētia diuine ſue diſpenſationis exerce-
re medicinā. ſi nō vnicuiqꝫ ꝯgruēs adiuto
riū ꝓferam⁹ ꝓfecto veluti ꝯtemptores eſti
mabimur ⁊ audiem⁹ illud qđ ſcriptū ē in
ꝓpheta. Uidete ꝯtemptores. ⁊ admirami
ni ⁊ diſperdimini. ⁊ iō queſo ſinite defunctū a
ꝓprijs malis aliq̄ten⁹ exui. ⁊ quātulācūqꝫ
requiē in illo futuro examie ꝓmereri. Se
pelite ergo eū ſine pſalmis vt dixi. Potēs
eſt eñi de⁹ benign⁹ ⁊ clemēs. multūqꝫ miſe
ricos. ꝑ ſupplicatōne nr̄e puitatis eū i eter
na ſua requie collocare. Hec cū dixiſſꝫ abi
erunt. ⁊ ſm̄ qđ venerabilis pater p̄ceperat
eū in monte vbi ꝯſtituta erant monumen-
ta ſepelire curarunt.

¶ Q, pachomius animā cuiuſdam mo-
nachi vidit angelos ad celum deducere.

Ab

Moratus aūt ibidē ſcūs pachomi
us cū duob⁹ monachis docebat i
p̄mis ſingulos timorē dn̄i. dein-
de q̄liter aduerſ⁹ dyabolū dimicare deberēt
⁊ inſidiaꝝ eius ꝑ xp̄i grām poſſent declina
re potentiā. Tūc nunciat̄ ei ꝙ frater de ce
noboſtioꝝ monaſterio graui īfirmitate de-
tent⁹. bn̄dictionē p̄ris eius vltimā poſtula
ret. Hec audiēs hō dei. ꝯfeſtim ſecut⁹ eſt
eos qui hec ſibi retulerant. Cūqꝫ conat⁹
ꝓficiſceret̄ ⁊ duob⁹ vel trib⁹ milib⁹ abeſſꝫ
a monaſterio quod petebat. audiuit ſuauiſ
ſimā vocē in aere ꝑſonantē. ſuſpiciēſqꝫ vi
dit ipſi⁹ fratris aīam velut curru ab angeliſ
dn̄i laudantib⁹ ad beatā vitā ꝑhennēqꝫ ſu
ſtolli. Comites aūt pachomij cū neqꝫ vo-
cem audirent nec quicq ſentirēt penit⁹ ſꝫ
tantūmodo cernerent eū ad orientē diu re
ſpicere. dicunt ei. Tu cur feciſti pr̄. Pro-
peremus vt poſſim⁹ occurrere ei. Qui rn̄-
dit fruſtra iam currim⁹ hoc eñi eſt qđ diu
conſidero. queadmodū frater ipſe ad gau-
dia ꝑpetua ꝑducatur Quē cū rogarent vt
eis exponeret quō vidiſſet aīam. quantum
poterat audire narrauit eis ex hiſque ipſe
comꝑerat. Quidam igitur ex his euntes
ad memoratū mōaſteriū ⁊ diligēter inqui
rentes qua hora frater ille dormiſſet. ea q̄
a ſcō didicerāt viro. vera oīa cognouerunt
Hec aūt retulim⁹ duab⁹ ex cauſis. primū
volentes oñdere beatū ſenē nimiū fuiſſe ꝑ
ſpicaciſſimū grāmqꝫ poſſediſſe ꝓpheticam
ac lōge poſita intellectualib⁹ ocul' ꝓuidiſſe
deinde vt tales ſemꝑ imitātes. maloꝝ con
ſortia ſolicite vitarem⁹. Et de his q̄dē vo-
bis hacten⁹ dicta ſufficiant.

¶ Q, deſtructores edificij dn̄s igne di-
uino combuſſit.

Sanctus ḡ Pachomi⁹ ad añſatum
epm cū ſuis monachis veniēs ab
eo in ſumma veneratione ſuſcept⁹
eſt. Nā feſtiuitatē maximā in eiuſ celebra
uit aduentu. dedit ei loca vbi ſperata ꝯde-
ret mōaſteria. ſicut dudū ꝑ ſcripta cogno-
uerat q̄ etiā venerabil' vir cū alacritate cō
ſtruxit. Et cū macerie munimſe circūduce
ret ne quis facile poſſit irrumpe. quidā pe-
ſtilētes hoīes q̄s dyabol⁹ cecauit inuidia
nocte veniētes q̄ ꝯſtructa fuerāt deſtrue-
bant Sꝫ nō in longū malignitatꝭ eoꝝ pena
dilata eſt. Nam cū ſenex diſcipulos ſuos
ad tolerantiā ꝯmoneret ⁊ illi nequiſſimi
iuxta ꝯſuetudinē ꝯueniſſent. vt facinoꝝ ſu
orū cepta ꝑficerēt ab angel' dn̄i ꝓtinus exu
ſti ſunt. ⁊ velut cera a facie igniſ ad nichilū
redacti ſunt. Fratres ḡ velociter vniuerſū
ꝯſumauerūt edificiū. in quo beat⁹ Pacho
mius ꝯſtituit monachos religioſos viros

quibus ſamuelem ꝓpoſuit.hilarem virũ ⁊
dono frugalitatis eximiũ. Quia vero pre
dicta monaſteria in ſuburbio fuerant ꝯſti
tuta idem ſanctus ibi vult manere diuti⁹
vſqꝫdum hi quos ordinauerat chriſti mu/
nere firmarentur.

De inquiſitionibꝫ philoſophi.

ACterea plhus quidam ciuitatis
ipſius.audita ſeruoꝝ dei opinio/
ne venit ad eos.ſcire volens quid
eſſent quid ve ꝓfiterent̃.⁊ videns aliquos
ex monachis ait ad eos. Vocate mihi pa/
trem veſtrũ.q꞉ de rebus neceſſarijs cũ eo
diſputatur⁹ ſum. Cũ ꝯgnouiſſet aũt ſctũs
vir q꞉ plhus eſſet. miſit ad eũ Corneliũ et
Theodoꝝ.p̃cipiens eis vt ad ea que ſciſci
taret̃.prudenti reſponſione ſatiſfacerent.
Egreſſis igit̃ ad eũ.plhus ait. Multus ad
nos ſermo delatus eſt.ꝙ ſapiẽ geratis ſtu
dium.⁊ iuxta religionẽ veſtrã quietẽ dili/
gatis impenſius.inſuꝑ etiã prudenter hijs
qui ꝓponũt aliquid ſatiſfacere videamini:
et ideo de his que legitis vos interrogare
diſpoſui. Cui theodorus ꝓſerto quid vis
ait. Et plhus. Habeas tu inquit mecum di
ſputatõem vt que fuerint q̃ſita diſſoluas.
Et theodor⁹ ait. Exprime iam quod inten
dis. Tũc plhus ait. Quis nõ natus mortu
us eſt. Quis rurſus natus a morte ſubtra
ctus ñ ẽ. Quis aũt cũ ſit mortu⁹ .nõ ẽ feto
re corruptus. Et ait theodorus. Nõ gran
dis inquit hec ꝓpoſitio tua o plhe nã facile
queris que ſoluã. Qui nõ natus mortu⁹ ẽ
habet̃ ꝓthoplaſtus. Qui vero natus ẽ. nec
tñ mortuus eſt exiſtit Enoch.qui deo placu
it ⁊ tranſlatus ẽ. Mortu⁹ aũt nec fetore cor
ruptus vxor eſt Loth.que ꝯuerſa eſt in ſta
tuam ſalis vſqꝫ nunc in eo habitu ꝓ incre/
duloꝝ ꝑdurat exemplo. Et ideo ꝯſiliũ do
tibi o plhe vt has ineptas ꝓpoſitiões tuas
⁊ inanes deſerens queſtiones ad xp̃m verũ
deũ quẽ colimus ſine dilatione ꝯuertaris
remiſſionẽqꝫ pctõꝝ tuoꝝ pro eterna ſalute
non deſpicias. Ad hec plhs obſtupefactus.
nihil inquiſiuit vlterius ſed recedens.acu
mẽ viri reſponſionẽqꝫ tã celerẽ paratãqꝫ
miratus eſt.

De abſtinentia monachorum.

PRoinde Pachomi⁹ i eiſdẽ mõa
ſterijs nuꝑ extructis diebꝫ pluri/
mis ĩmoratus.exinde ꝓfectus atꝫ
ad aliud monaſterium quod ſub eius erat
ditione ꝑuenit. Quẽ cum fratres omnes
in occurſu ꝓperantes ſumma veneratione
ſuſcepiſſent.infantulus quidam de ipſa cõ/
gregatione qui inter alios occurrerat cla/
mare cepit ac dicere. Vere pater ex q̃ hinc
ambulaſti.nullus nobis nec olera nec legu
mẽ aliquod coxit. Ad quẽ ſanct⁹ grata mẽ
te rñdit. Non ꝯtriſteris fili mi.coquã In
greſſuſqꝫ monaſteriũ.poſt orationẽ venit ad
coquinã.et inueniens fratrem qui coquine
preerat.phſyatos id eſt tegites : operantem
quas mattas vulg⁹ appellat.ait ad eum.
Dic mihi frater.quantũ tp̃is habes ex quo
nõ coxiſti fratribꝫ olera vel legumĩa. Qui
rñdit. Sunt duo fere menſes. Et ſanctus
Pachomi⁹ ait ad eũ. Quare ꝯtra p̃ceptũ
facere voluiſti.vt tanta fratrũ negligeretur
vtilitas. Qui ſub humili ſatiſfactione re/
ſpondit. Optaueram quidẽ venerabilis pa/
ter quotidie implere miniſteriũ meũ.ſed
q꞉ quidquid coq̃bam nõ ꝯſumebat̃ a fratri
bus q꞉ omnes abſtinent.ſoli quippe pueri
aliquid cocture ꝑcipiũt ne tanto labore pa
rata ꝑijcerent̃ expenſa,ꝓpterea pulmentũ
nõ coxi. At ne ocioſus eſſem.phſyatos ele
gi cũ fratribꝫ texere.ſciẽns vnũ de his qui
mihi deputati ſunt ad opus huiuſcemodi
poſſe ſufficere.vt ꝑuas eſcas.id ẽ oliuas et
herbulaſ ad refectionẽ fratribꝫ paret. Hec
audiẽs pachomiuſ.⁊ quot ſunt inq̃t phſya
te quas te feciſſe dixiſti Qui rñdit. Quin
gente. Et ille. Defer inquit huc omẽs vt
videam Que cũ fuiſſent allate ꝓtin⁹ eas
ignẽ ſuppoſito iuſſit exuri. Tunc ait ad il/
los. Sicut vos traditam vobis erga di/
ſpenſationem fratrum regulã deſperiſtis.
ſic ego paſſim labores veſtros incendio cõ
cremaui .quatenus cognoſcatis q̃ꝫ ꝑnicio
ſum ſit patrũ inſtituta conuellere que ꝑani
maꝝ ſalute ꝓuiſa ſunt. An ignoratis ꝙ glo
rioſum ſit ſemꝑ abſtinere p̃ntibꝫ. Nam ſi
quis ab ea re que in eius eſt poteſtate diui
na ꝯſideratione ſe continet.magnũ ꝯſequi
tur a dño p̃miũ. Ab ea vero re cuſ⁹ vtẽdi

licētiam nō habet.quadā noſcit̃ neceſſita-
te cohiberi.⁊ ideo ꝓpter abſtinētiā coactā
atq̃ inutilē fruſtra videret̃ expectare mer
cedem.Deniq̃ cū plures eſce appoſite fu
erint.⁊ frēs his ꝑcius vtūtur ꝓpter deum
tūc apud eū ſibi maximā ſpem reponūt De
cibis aūt quos nō vidēt nec eis ad ꝑcipiē-
dum facultas vlla tribuit̃ qūo ꝓ pſimōia
p̄mia ꝯcedent̃.Ideoq̃ ꝓpter exiguoſ ſum
ptus tanta fratꝝ non debuit intermitti cō-
moditas.

¶ Q, anachoretarꝝ ꝑuerſa dogmata celi-
tus ꝯſenſit atq̃ correxit.

Hec cum pachomius loqueret̃ ad
eos.⁊ ſufficiēter eoꝝ delicta cor-
ripet: oſtiarius ad eum feſtinꝰ in
greſſus eſt magnos viros ⁊ anachoretas
egregios indicās aduenisse qui eū videre
deſiderarēt.Quos ilico iuſſit intrare.vbi
taq̃ reuerētia ſalutans eos.Poſt orōnē
ꝑ fratꝝ ducebat cellulas.⁊ offia eis mōa-
ſterij loca mōſtrabat.Qui rogauerūt ſenē
vt cum eo de quibꝫ cupent rebꝫ ſecreto lo-
querent̃.Tūc introduxit eos in cellā ſuam
ſeorſum.ſeditq̃ cū eis.Illis aūt de rebus
abditis atq̃ archanis altius diſputātibꝫ:
cepit ſcūs odorem ſentire deterrimū.Vi-
debat eñi eos occulto ſatis vti ſermone.et ī
ſcripturis ꝑatos exiſtere.nec poterat de in
tolerātia fetoris aliquid vel cogitare vel di
cere Ubi ergo de diuinis eloquijs diutiꝰ di
ſputarūt.⁊ hora nona iam refectōis tēpus
indiceret.ſurgētes ipi mox abire voluerūt
Quos ſanctus vir enixꝰ hortabat̃ vt ci-
bum ꝑiter ſumerēt.Qui noluerūt penituſ
acquieſcere:dicētes feſtinare ſe añ occaſū
ſolis ad ꝓpria remeare.Et valedicētes ei
ſine mora ꝓfecti ſunt.Tūc pachomiuſ vo
lens certius cām fetoris agnoſcere.in ora-
tionem ꝓſternit̃ exorans dñm quatenus ſi
bi quales eēnt pandere dignaretur.moxq̃
cognouit ꝙ impietatis eoꝝ dogmata qui
bus ꝓbant̃ imbuti tantā ꝑniciē de eorum
cordibꝫ exalarēt.Nec mora viros ipos in
ſequit̃.⁊ apprehenſis ait.Unum volo vos
interrogare ſermonē Qui dixerūt.Inter
roga.Nūquid ait Origenis ꝯmēta legi-
ſtis.Qui negātes dixerūt.Nequaq̃.Qui
bus ait.Ecce ꝯteſtor vos corā dño ꝙ om-
nis homo qui legit Origenē.⁊ ꝯſentit his
que p̄ue diſſeruit in ꝓfunda ꝑueniet in-
feroꝝ.hereditaſq̃ eius erūt vermes ⁊ exte
riores tenebre.quibꝫ iniquoꝝ aīme ſine fi-
ne puniēt̃.En ego qđ mihi manifeſtatum
eſt a dño vobis ſolicite nūciaui ex hoc inno
cens ero videritis ſi ea que ſunt vera reſpu
eritis.Qđ ſi mihi vultis acquieſcere deo-
q̃ placere ꝑ oīa cūctos Origēis libros
in flumē mergite ne ab illis vos ipi merga-
mini Hec dicēs diſceſſit ab eis.⁊ rediens
ad exercitiū ſolite virtutis cepit frēs in o-
ratione ꝯſiſtere cū quibꝫ alacriter hymnos
cantilene ſpiritalis explicuit

¶ De viſione poſteroꝝ ſuoꝝ p̄latoꝝ atq̃
ſubditoꝝ

Monachis vero ad deſcēdum cōue
niētibꝫ.venerabilis ſenex in cella
vbi ꝯſueuerat ſupplicare dño ſe re
cepit.⁊ obſerās oſtium orabat intente: me
mor viſionis quā aliqñ conſpexerat.et ob-
ſecrabat dñm quatenus ei declararet ſtatū
monachoꝝ qui venturus eēt:vel que pꝰ eiꝰ
obitū in tāta ꝯgregatōe ꝯtingerēt.⁊ ab ho
ra nona vſq̃ ad illud tēpus quo frater qui
nocturnus in orōnibꝫ ꝑerat vocem mitterē
⁊ ad preces ſolitas excitaret.inſtātiam ſue
ſupplicatōis extendit.Cumq̃ ꝑcaretur at-
tentius.ſubito circa mediā noctē viſionē
cernit que eū iuxta petitiōem ꝓpriam d̃ ſta
tu poſteroꝝ ſuoꝝ plenius edoceret.Nam
monaſteria ſua vehemētius dilatāda:non
nullos quippe pie victuros ⁊ ꝯtinēter ag-
uit.neglecturos etiā plurimos didicit: ſuā
q̃ ſalutē penitus ꝑdituros.Uidit ergo ſicꝰ
ipe narrauit multitudinē monachorum in
valle quadā ꝓfunda ſatis atq̃ caliginoſa
ꝯſiſtere.et alios exinde velle ꝯſcēdere nec
valere.quidā eñi occurrebāt ex aduerſo ſi-
bi nec inuicē dinoſcere poterāt.nec de ꝓ-
fundo illo ⁊ tenebroſo loco ꝓrſus emerge-
re.alios aūt fruſtra conātes p̄ laſſitudīe ru
ere atq̃ ad inferos ꝑuenire.alios iacētes
miſerabili ac lacrimoſa voce deflere.nōnul
los vero cū maximo labore ꝯſcēdere.q̄bus
in aſcēſu ipo lux ꝓtinus occurrebat.in qua

conſtituti referebant deo grãs ꝙ euadere
potuiſſent. Ita pachomius itellexit que no
uiſſimis eſſent euẽtura tempꝛibꝫ. cecitateʒ
mẽtis eoꝝ qui poſt futuri ſunt. ⁊ errorẽ coꝛ
dis. bonoꝝ defectũ valde doluit. maxīe ve
ro ꝙ prepoſiti tũc negligẽtes ac deſides fo
rent. ſed ꝯcordia diſcordioſe vterẽtur pla-
centes ſtulte multitudini ⁊ oſtẽtãtes hitũ
monachoꝝ. nullaq; bona opa pferentes. ſil’
autẽ peſſimis primatũ tenentibꝫ. ipſmq; no
men ſancte ꝯuerſatõis ignorãtibꝫ: neceſſe
eſt emulatões ac iurgia generari. ⁊ qͦs pre
ſit ac maioꝛ ſit ambitioſa lite ꝯtẽdere ⁊ re
probari quidẽ bonos ac malos eligi. nec ꝓ
bitate moꝝ ſed antiquitate vel ordīe vnũ-
quẽq; velle ceteris ãteferri. vñ neq; aliqua
bonis viris loquẽdi fiducia ſuberit ꝓ vtili-
tate cõmuni. ſed erũt in ſilentio et qͥete aut
certe ſub colore honeſtatis magnis ꝑſecu-
tionibꝫ affligẽtur. Et quidem opus ſingu-
lare cẽſere. cum oĩa pene que ſunt regulis
ſubnixa diuinis: humanis ꝯmutabunt̃ illece
bris. Tunc pachomius exclamauit ad do
minũ dicens. Omĩpotẽs deus ſi licerit vt
quid ꝑmiſiſti cenobia iſta ꝯſtitui. Si enim
in tꝑe nouiſſimo qui fratribꝫ ꝑerũt ꝑuerſi
futuri ſunt. quales erũt illi qui ſub eorũ re
gimine verſabunt̃. Cecus eñ ceco ducatũ
ꝑbens vterq; in foueam cadũt. Heu me qꝛ
fruſtra ⁊ ſupuacue laboraui. Memẽto do-
mine ſtudioꝝ meoꝝ que tuo munere ꝑfeci
ſti. memẽto famloꝝ tuoꝝ qui tibi tota mẽ
te deſeruiũt. memẽto teſtamẽti tui qͦ vſq;
ad ꝯſummatõem ſeculi a tuis ꝓmiſiſti cu-
ſtodiri cultoribus Tu noſti dñe. qꝛ ex quo
ſuſcepi hunc hītum monachi nimis hũili
atus ſum in ꝯſpectu tuo. nunq̃; ſatiat⁹ ſi
ue pane ⁊ aq̃ vel qualibet creatura alia q̃m
feciſti. Hec eo dicẽte vox ad eum facta eſt
dicẽs. Ne glorieris pachomi cum ſis hõ ⁊
indigeas miſericordia. qꝛ cũcta que condi
di mea miſeratõe ſubſiſtũt. Qui ꝯfeſtī ꝓ-
ſtratus in terrã: miſcdͥam dñi poſtulabat
dicẽs. Omĩpotẽs deus veniãt mihi miſe
ratões tue ⁊ viuã. ⁊ ne auertas miſericoꝛ-
dias tuas a me. qꝛ miſcdͥa ⁊ veritas tua ſꝑ
ſuſceꝑunt me. Scio eñ ego dñe. qꝛ nutãt
⁊ claudicãt vniuerſa ſine ꝓtectõis tue au-
xilio. Hoc cũ dixiſſet aſtiterũt ſuꝑ eum an
geli lucis. ⁊ iuuenis in medio eoꝝ ineffabi
li pulcritudine atq; claritate reſplẽdens. q
inſtar ſolis ex ſe fulgoris radios emittebat
habens ſuꝑ caput coronã ſpineã. ⁊ leuãtes
a terra Pachomiũ angeli dicunt ei. Quĩ
petiſti a dño miſcdͥaʒ: ecce venit tibi miſe-
ricordia tua deus glorie ihẽſus xp̃s fili⁹ di
patris vnigenit⁹. qui miſſ⁹ eſt in hũc mũdʒ
⁊ ꝓ ſalute generis hũani crucifixus eſt. ſpi
neam ferẽs in capite coronã. Et pachomi
us ait. Oro dñe nũquid ego te crucifixi. ⁊
dñs placidioꝛ ait ad eum Non tu quidem
crucifixiſti me ſed ꝑntes tui. Verũtamen
animequioꝛ eſto et ꝯfortet̃ coꝛ tuũ. quia po
ſteritas tua manebit in ſeculũ. nec vſq; in
finẽ mũdi deficiet. ipiq; qui poſt te futuri
ſunt. de ꝓfunda illa caligine liberabuntur.
quotquot vixerint abſtinẽter. ⁊ curã ſalutʒ
ꝓprie geſſerint. Modo nanq; qui preſẽtia
tua ſe ꝯtinẽt tuaq; ſequẽtes exempla ꝟtu
tũ maxima gr̃e luce reſplẽdẽt. poſt te vero
qui in h⁹ ſeculi caligīe fuerīt immorati. qꝛ
prudẽter intelligẽt que petẽda ſunt: queue
fugiẽda. ⁊ ſpontanea volũtate nullo huma
nitus vtẽtes exẽplo. de tãtis exilierũt tene
bris oẽmq; iuſticiã ſeruãtes eternã vitaʒ
toto corde dilexerint. Amẽ dico tibi q cuʒ
iſtis erũt qui nũc tecũ in ſumma ꝯtinentia
⁊ ſanctitate ꝑclari ſunt. eandẽq; ſalutẽ ac
requiẽ ſortiẽtur Hec dicẽs dñs aſcẽdit in
celũ. Sic autẽ illuſtratus eſt aer vt ſplen-
doꝛ lucis illius non poſſit humanis ſermo
nibus explicari

¶ Exhortatio reſiſtendi ꝯtra dyabolũ

A f

Tunc pachomius ſuꝑ his que ſibi
oñſa ſunt: ſynaxim cum vniuerſa
fraternitate ꝯuenit. Et officio ſcõ
ſolẽniter adimpleto. cũcti monachi iuxta
ꝯſuetudinẽ coram ſene ad audiẽdum ꝟbũ
conſtiterunt. Qui apiens os ſuũ docebat
eos dicẽs. Filioli mei quãtacũq; eſt ꝟtus
in nobis atq; poſſibilitas: ꝓ ſalute nr̃a cer-
tare fortiter ⁊ aduerſus armatũ hoſtẽ vi-
riliter dimicare debem⁹ priuſq; veniat tꝑs
in quo noſmetipſos ſi tñ inertes fuerim⁹
ac deſides miſerabili lamentatõe plãgam⁹

Non negligamus dies noſtros quos lar/
gitus eſt nobis dñs. ſed operemur in eis cū
tota alacritate virtutem. Dico enim vobis
qm̄ ſi ſciretis quāta ſanctis in celeſtib9 bōa
ꝑata ſunt. ⁊ que tormēta maneāt eis qui a
virtutis itinere deuiarūt. ⁊ cognita verita/
te non in ea digne verſati ſunt. ſummis vir
tutib9 eterna ſupplicia vitātes hereditatē
illā beatā que dei famulis ꝓmiſſa eſt feſti/
naretis adipiſci. quā nemo niſi malus ac ꝑ
dit9 fugit ac negligit. quia quid amittit pe
nitus neſcit. quē iā iāq3 reſpicere oportȝ ⁊
t̄renis abſolui cupiditatib9 vt mala p̄terita
deflēdo iugiter indulgētiā dñi ↄſequatur.
⁊ ſic ad meliora ↄuerſus iter ſuū dirigat
quatenus in exitu vite letus exiſtēs ad ce/
leſtem r̄gē cum magna laude ꝑueniat. qñ
terreſtre hoc hitaculum deſerēs aīa ad co/
gnitōem ſue ſubſtātie ꝓperat. qñ celeſtib9
ſociata virtutib9 ad prēm luminū ꝑuenire
feſtinat. Quid extollit̄ homo ꝑ vanā glo
riam. Quid erigit̄ puluis. Quid ſuperbit
terra ⁊ cinis. Plāgamus nos ip̄os potius
dum tp̄s hēmus. ne cū fuerit expleta ſin/
gulis determinata dilatio. tūc inueniamur
tēpus penitētie expoſcere qñ iam accipe n̄
meremur. In hac em̄ vita nob̄ peccata de
flere ꝑmiſſum eſt. in inferno aūt a ſcō Da/
uid ꝓpheta dictū eſt. quis cōfitebit̄ domīo
Nimis aīma illa ꝓbabit̄ infelix. ⁊ omī la/
crimaꝝ fonte plāgēda. que ſeculo renūciāſ
iteꝝ ſecl'i actib9 implicat̄ ⁊ inutilib9 dudū
curis exuta. rurſum redit ad dura ſeruitu/
tis obſequia. Et ideo cariſſimi frēs ab hoc
inſtabili mūdo ⁊ poſt paululū trāſituro. ꝑ/
petuā beatāq3 vitā nobis nō patiamur au/
ferri. Vereor aūt ⁊ totus penitus intremi
ſco ne carnis nr̄e ꝑntes vſi ſeculi rebus et
vite pn̄tȝ occupati negocijs qui putāt nos
deſeruiſſe mūdi mala. ⁊ abhinc iā vita frui
ꝑpetua: ſuo nos iudicio ↄdemnēt. dicētes
nobis. Quō laſſati eſtis in ſemitis noſtriſ
tātis obſeſſi miſerijs. Exuta nāq3 tam ma/
gna triſticia vobis etiā meror acceſſit. ⁊ pe
nis noſtrȝ veſter ignis adiectus eſt. Rami
quippe veſtri fructus ferūt inutiles. nec fru
ctus quos in flore monſtrauerūt ediderūt.
Sed ⁊ illud ꝓpheticum etſi vobis ingerāt

expaueſco. Ideo in dep̄catōem venerunt:
derelicti facti ſunt ⁊ abhominabiles. et co/
rona capitis eoꝝ ſublata eſt. Ciuitates ad
auſtꝝ ſite clauſe ſunt. nec eſt qui apiat eas.
Tollat̄ igit̄ impius ne videat gloriam dei
Hec cogitātes frēs mei totis certem9 vi
rib9 ne ab hoſte ſuꝑemur. Ille ſemꝑ inſi/
ſtit vt ꝑimat. nos ſolicite vigilemuſ ne qō
abſit eius fraude ꝑimamur. ¶ Añ omīa ꝑ
oculis hēamus vltimū diē ⁊ momētū ſin
gulis eternoꝝ doloꝝ ſupplicia formidem9.
His em̄ cauſis aīma ſe ↄſueſcit agnoſcere
corpuſq3 ieiunijs ac vigilijs deprimēs. ip/
ſa in merore luctuq3 ↄtinuo ꝑſeuerat doec
ſpūſſancti calore ſuccēſa ſupne ↄtemplatio
nis mereat̄ auxiliū. ⁊ a ↄtagijs exuta terre
nis: diuinis iugiter exatiet̄ alloquijs Alias
etiā qui ſemꝑ hec cogitat puritatē mentis
obtinet. humilitatē cordis acquirit. vanā
gloriā reſpuit. omī ſeculari prudētia care/
re ↄtēdit. Philoſophet̄ ergo cariſſimi fra
tres aīa ſpiritalis quotidie aduerſ9 craſſā
carnis ſue materiā. omīq3 circūſpectōe cū
ea taliter agat quatenus ad meliora ſibi cō
ſentiat ¶ Et cū veſꝑe ꝑuenit ad ſtratū
ſingulis mēbris corpis ſui dicat. Donec
ſimul ſimus obedite mihi ſuadenti que re/
cta ſunt. mecū q3 dño cū alacritate ſeruite
Manib9 ſuis dicat Veniet tp̄s qñ iactan
tia noſtra ceſſabit. qñ pugillus amittetur
iracūdia nō erit. qñ palme que ad rapinas
extēſe ſunt ↄquieſcēt. Pedib9 dicat. Erit
qñ ad iniquitatē non valebitȝ ꝓruſus occur
rere. qñ prauitatis itinera nō poteritis in/
trare. Cuncta quoq3 mēbra ſua ſimilr̄ allo
quat̄ ⁊ dicat eis. Anteq3 mors nos ab in/
uicem dirimat. et ſeꝑatio que de pctō pri/
mi hoīs accidit impleat̄. certemus forti/
ter. ſtemus ꝑſeuerāter. viriliter dicemus
ſine torpore atq3 pigricia dño ſeruiam9 vſ/
q3 dum rurſus veniat. ⁊ temporales abſter
gens ſudores noſtros ad īmortalia nos re
gna ꝑducat. Fundite lacrimas oculi. de/
monſtra caro tuā nobilē ſeruitutē. collab
ra mecū in precib9 quib9 deo confiteor: ne
cum requieſcere vis atq3 dormire ꝑpetua
nobis cruciamēta ↄquiras. Et ideo vigi/
la ſemꝑ ī opib9 tuis. q2 ſi ea ſobrie geſſeriſ

bonoꝝ tibi ꝛ̃tributio copioſa ꝓueniet. Q̃ð
ſi neglexeris tormẽtoꝝ genera miſeranda
ſuccedẽt. ⁊ tũc audieſ vlulatus aĩe deflẽtiſ
ad corpus. Heu me. q2 colligata ſum tibi.
⁊ ꝓpter te penam perpetue ↄdẽnatõis exci
pio. Si hec intra nos aſſidue tractem⁹ ef/
ficiemur vere templũ dñi. ⁊ ſpũſſanct⁹ ha
bitabit in nobis. nec vlla nos ſane poterit
vlterius circũuenire verſutia. Sup decez
milia quoqꝫ pedagogoꝝ mgrõꝝ doctrinaz
timor dñi ꝑcogitatiões huiuſcemodi nos
erudiet. prudẽteſqꝫ ↄſtituet. ⁊ quecũqꝫ hu
mano ſenſu nõ valemus attingere hec no/
bis ſpũſſanctus inſpirabit. Nam quid o/
remus vt beatus apl's ait. ſicut oportet neſci
mus ſed ipe ſpũs poſtulat ꝓ nobis gemiti
bus inenarrabilibꝫ. ſed ne vos multum la/
borare cogamus hũc terminũ ſermonibus
noſtris imponimus. Deus pacis et gratie
ↄfirmet nos atqꝫ corroboret in timore ſuo
fratres. Amen. Hec dicẽs ſine mora diſ/
ceſſit. et cõmẽdãs eos dño ꝓfectus eſt.

Q. pachomius in ſpũ meruit ſcire ſe/
creta hoim. Ag

Vnc qꝫ ꝑgeret ad monaſteriuz cui
cognomẽ erat Tabennẽſe cũ the
odoro ⁊ cornelio ceteriſqꝫ q̃ꝫpluri
mis fratribꝫ. ſubſtitit parũper in itinere ve
lut interrogãs aliquẽ de quodã ſecreto ne
gocio. ⁊ cognouit in ſpũ vnuz de mandatiſ
que ꝑfixerat in monaſterio fuiſſe neglectũ
Preceperat eñi qui in piſtoria arte labora/
bant. vt ſi qñ facerẽt oblatões nihil loque
rentur ſuꝑuacuũ. ſed apud ſeipſos ſaluta/
ria meditarẽtur eloquia. Vocauit ẽ The
odoꝝ qui ipſius monaſterij curã gerebat.
⁊ dicit ei. Vade ſecreto ſolicitus inquire:
quid frẽs ſero cum oblatiões facerẽt ſunt
locuti. ⁊ quidquid depꝛehenderis ad me re/
ferre curabis. Qui ꝑgens diligẽter inueſti
gauit oĩa. ⁊ ea que didicit ſancto nuncia/
uit. Qui dixit. Nũc exiſtimãt frẽs ꝙ tra
ditões quas eis dedimus ſeruãdas hũa
ne ſint ⁊ neſciũt. q2 ꝓ ↄtẽptu etiaz minimi
mãdati magnũ ꝑiculũ negligenti maneat
Nõne ſeptez diebꝫ iſrahel ſilẽtiũ circa hie
rocotinam ciuitatẽ ↄcorditer tenuit. dein/
de tpe ↄſtituto ppl's exclamans ꝓtinuſ ce
pit. ⁊ ita ꝑceptum dei q̃ꝫq̃ꝫ datũ ꝑ hoiem
nulla diſſimulatõe ↄtẽpſit. Nunc ergo de/
inceps monachi ꝑcepta noſtra cuſtodiant
vt hoc eis peccatũ negligẽtie remittatᷣ Si
quidem ⁊ nosipſi que alijs indicimus. omi
ſolicitudine cuſtodiamus. Tũc ingreſſus
monaſteriũ poſt orõem venit ad fratres: q̃
pſyatos opabantᷣ. ſedẽſqꝫ cum eis cepit ⁊
ipſe texere. Trãſiẽs aũt puerulus qui ↄſti/
tutus erat ad obſequiũ eius qui ſeptima/
nam faciebat. intẽdit texẽtem beatum pa/
chomiũ ⁊ dicit ei. Non bñ pater operaris
alio mõ abbas theodorus texit. Et mox
ſurgens ait ad pueꝝ. Vñde mihi fili q̃mo/
do texere debeã. Et cum didiciſſet ab eo. ſe
dit rurſus ad opus ſuũ mẽte trãquillus. ⁊
in hoc facto ſupbie ſpũm ↄprimens. Nam
ſi ſm carnem q̃ꝫtulũcũqꝫ ſapet. neq̃ꝫ pu/
eri monitis acquieſceret. ſed potius incre/
paſſet eum ꝙ vltra etatẽ loqui ꝑſumeret.

Dyabolus oſtẽdit ſe pachomio.

Lio vero tpe cum ſe remouiſſz ab
omi ↄſpectu ⁊ in ſecreto ſuo mora
retur. introiuit ad eũ dyabol⁹ ha
bitu ſimulato. ⁊ ex aduerſo cõſiſtens. Aue
inquit pachomi. Tũc ipſe reuelãte ſibi ſpiri
tuſancto viſionẽ renueſ inimici. cogitabat
intra ſe atqꝫ dicebat. Aduẽt⁹ xp̃i trãquill⁹
eſt. ⁊ viſio eius omi timore libera ⁊ gaudio
plena eſt. ꝓtinus eñi ⁊ humane cogitatõeſ
abeunt ⁊ deſideria eterna ſuccedũt. ego au
tem nũc turbatuſ varijs cogitatõibꝫ eſtuo
Et ↄtinuo ſurgens ac ſigno crucis ſe mu/
niens. extẽdit manus ſuas vt ipſm ↄpꝛhen/
deret. Et exufflans in eũ dixit. Diſcede a
me dyabole q2 maledictuſ es tu. ⁊ viſio tua
⁊ artes inſidiaꝝ tuaꝝ. nec hẽs locũ apud
famulũ dei. ⁊ factus veluti puluis cellã ei⁹
moleſtiſſimo fetore ↄpleuit. ita vt ipſam cõ
funderet heremũ. voce magna ꝓclamans
Modo te lucratus eſſem ⁊ ſub mea ptãte
redigiſſem ſed ꝑcelſa eſt virtus xp̃i. Jõ de
hec tẽptare vos in omibꝫ. Verũtñ quãtuz
poſſum vos impugnare nõ deſinam. oportet
eñi me opuſ meum ſine intermiſſiõe iplere
Pachomius vero ↄfitebatᷣ dño ↄfortatus
ſpũſcõ grãs agẽs ei de miris erga ſe bñfi/
cijs atqꝫ muneribus

¶ Q, virtus dyaboli oſtenſa eſt Pacho
mio Ab

IN hoc etiã monaſterio quadã no
cte cum theodoro deambulãs ſu/
bito ꝓcul intuitus eſt grãdez fan/
taſiam ⁊ multã ſeductõem ita compoſitam
Erat eñ in habi.u mulieris excedẽtis oẽz
humanã pulcritudinẽ. ita vt forma eiuſ ac
diſpoſitio ⁊ viſus exponi nõ poſſ.t. hanc vi
dens etiã theodorus turbatus eſt valde. ⁊
vultus eius ĩmutatus eſt. Quẽ venerabi/
lis ſenex vidẽs nimiũ formidare: ↄfide in
dño ait o theodore. ne aliquatenus expaue
ſcas. Hec dicẽs ſtetit in orõe ſupplicãſ do
mino vt ſtupenda illa fantaſia diuĩe maie/
ſtatis potẽtia ſolueref Cunq; ſimul oraret
cepit illa ꝓrima fieri quã p̃cedebat pluri/
ma demonũ multitudo. Cum ergo preces
ſuas pachomius explicaſſet. illa veniẽſ ait
ad eos Quid ſupfluo laboratis dum ↄtra
me nihil agere poſſitis. Ego nanq; ptãtez
accepi a dño temptare quos volo. Et iter/
rogauit eam pachomius dicẽs. Quid vis
eſſe vel vnde venis aut quẽ tẽptare tu que
ris. Que ait. Ego ſum dyaboli virtꝰ. ⁊ mi
hi caterua demonũ ſubiecta eſt. Ego ſuz q̃
ſemĩa in terra p̃cipito. ⁊ caligine mortife/
re voluptatis inuoluo. Ego iudam quoq;
decepi: ⁊ ab aplãtus deieci faſtigio. Et te
igif o pachomi expetiui a dño ⁊ impugna/
re nõ ceſſo. nec poſſum ampliuſ obprobria
demonũ ſuſtinere ꝙ vniuerſis impugna/
tionibꝫ ac p̃lijs meis ſupior extitiſſe mon/
ſtreris. Nullus eñ me ſicut tu ſine viribꝫ
reddidit. Nam iuuenibꝫ ⁊ ſenibꝫ necnõ et
pueris doctrĩa tua me ſubdidit. ⁊ vt ab eis
penitus ↄculcarer effecit. tñ ↄgregãs ↄtra
me exercitũ monachoꝝ. ⁊ muro iexpugna/
bili dei timore circũdãſ. ita vt miſtri mei ñ
valeãt ex vobis quẽq; ſua multiplici frau/
de ſeducere. Hec nobis oĩa ↄtingũt ꝓpf
verbum dei factũ hoĩem qui vobis ptãtem
tribuit nrãm ↄculcare virtutẽ. Et Pacho
mius ait. Quid igif me ſolum ſicut dicꝫ tẽ
ptare veniſti an non alios. Et te ait. et qui
tui ſunt ſimiles. Iteꝝ ſcũs vir ĩterrogauit
eam dicẽs. Ergo ⁊ theodoꝝ. Illa reſpon/
dit. Et te ⁊ theodoꝝ expetiui. ⁊ ptãtem ac/
cepi temptare vos. ſed appropinquare vo/
bis penitus nequeo. Et interrogãtibꝫ eam
cur non poſſit id agere. Rñdit. Si vobiſ/
cum pugnauero. nõ ꝑuam vobis vtilitatẽ
ↄmodi miſtrabo. maxime tibi o pachomi q̃
ad tantã celſitudinẽ ꝑueniſti. vt corporeis
oculis gloriam dñi dignus ſis habitus in/
tueri. Sed nũquid in perpetuũ cũ tuis mo
nachis habitabis. quos nũc ⁊ orõnibꝫ ꝓ/
tegis ⁊ exhortatõe corroboras. Erit tẽpus
poſt obitum tuũ qñ inter eos ꝓut libuerit
debachabor. ⁊ agam de his quecũq; placu/
rint mihi. Tu nanq; facis vt nũca tanta
monachoꝝ ↄgregatõe ↄculcer Et ſcũs vir
Vñ ſcis inquit ĩfelix. Quia forſitã pꝰ nos
meliores erũt qui xp̃o ſincera volũtate ſer
uientes. eos qui ad diſciplinam dñi cõfu/
gient. ⁊ doctrinis ſpiritalibꝫ imbuẽt. ⁊ pꝓ̃ſ
exẽplis edificẽt. Noui ait illa ꝙ cõtra ca/
put tuũ modo mẽtitus ſis. Tũc pachomi
us ait. Tu mẽdacij principatũ geris. naz
p̃ſcire nihil oĩno p̃uales. Hoc eñ ſoliꝰ dei
eſt ⁊ maieſtatis eius. ac p̃ſciẽtie ꝓpriuz cũ
cta p̃noſcere. Que rñdit. Scdm p̃ſciẽtiã
quidẽ vt dicis nihil penitus noui conijciẽ
do tñ plura cognoſco. Et pachomio ſciſcitã
te qũo conijciat ait illa. Ex p̃cedentibꝫ que
ſunt euẽtura ↄſidero. Et vir ſanctuſ ait ad
eam. Quomõ conijcere poſſiſ exprime. Et
illa oĩs inquit rei principiũ ꝓceſſu tẽpo/
ris ad ↄcitum tendit augmẽtum. Deinde
ad detrimẽtum demergit. Sic ergo et de
diũa hac vocatõe conijcio que inter initia
ſua celeſti corroborata p̃ſidio ſignis et ꝓdi
gijs varijſq; ꝟtutibꝫ creuit. Cum igif ſe/
neſcere ceperit obprobrioꝝ minuetur ĩcre/
mentis aut tp̃is diuturnitate laceſcẽs. aut
negligẽtie torpore deficiẽs. Tunc igif ad/
uerſus huiuſcemõi potero p̃ualere. Sed ⁊
nũc opus meũ eſt ſupplantare quos poſſuz
Magnos viros temptare nõ deſino. Cui
pachomius ait. Si vt dicis magnos tẽp/
tare viros nõ deſinis. ꝓpriumq; opus tuũ
animarum perditõnem eſſe ꝓfeſſa eſ. vtpo
te que cunctos excellis in malicia demõeſ
dic quomodo aduerſus dei famulos nunc
non potes preualere. Et illa. Iam tibi in/
quit ante predixi ex quo mirabilf incarnatõ

chriſti facta eſt in terris. nos ſine viribus
ꝓrſus exiſtere. ita vt ab his qui credũt in
nomĩe eius illudamur vt paſſeres. Verũ/
tamẽ ⁊ ſi infirmi ſumus redditi. non vſqꝫ
adeo gerimus ocia. vt quos nõ poſſumus
decipe moliamur. Nunqꝫ quippe quieſci/
mus aduerſari generi veſtro. ſerentes ma/
las cogitatões in animabꝫ eoꝝ qui contra
nos decertare ꝯtendũt. Et ſi nobis titillã/
tibꝫ annuere eis ex pte aliqua ſenſerimuſ
tũc amplius nequiſſimas cogitatões inmit/
timus. ⁊ diuerſaꝝ voluptatũ incẽdia mi/
niſtramus. ⁊ ita ꝑliantes acerrime ſubin/
tramꝰ. eos noſtreqꝫ poteſtati ſubijcimus.
Si vero viderimus ea que ſuggerũtur a
nobis: eos ecõtrario non ſolũ nõ ſuſcipere.
veꝝ nec libenter attẽdere fide que in xp̃o ẽ
vigilãter ⁊ ſobrie ſe mũire ſicut ſumꝰ diſ/
ſipatur in aere. ſic ab eorũ cordibꝫ pellimur
et fugamur. Non omnibus etiam viri/
bus noſtris permittimur cum omĩ homi/
ne ꝯgredi. non om̃es pñt noſtroſ impetus
ſuſtinere. Nam ſi ꝯcederet̃ nobis paſſim ꝯ
tra oẽs tota noſtra fortitudine depugnare
multos poſſemus qui nũc tuo tuent̃ labore
decipe. Sed quid agimus qꝛ iuuant̃ ꝑcibꝫ
tuis. ⁊ virtute ac potẽtia crucifixi muniunt̃
Tunc ſcũs Pachomius voce magna cuꝫ
gemitu dixit ad eam. O indormitabil' ne/
quicia veſtra que nunqꝫ aduerſus genꝰ hu
manum ſeuire deſiſtit donec iteꝝ diña vir
tus id eſt dei filius de celis adueniẽs: ex in
tegro vos ꝯſumat ⁊ ꝑdat Hec dicẽs incre
pauit cateruã demonũ ſub nomine chriſti
Que mox diſſipata eſt ⁊ ad nihiluꝫ diſſo/
luta. Mane aũt facto ꝯuocans pachomiuſ
om̃es frẽs: qui vel ſanctitate vite vel anti/
quitate tp̃iſ eum ꝑcedebãt. expoſuit eis cũ
cta que viderat a malignis ſpiritibꝫ. Inſi
nuauit etiam ꝑ epiſtolas ſuas abſentibus
muniẽs eos in diſciplina atqꝫ timore dñi
⁊ inſtruẽs ꝓuidenter vt in nullo ꝓrſꝰ fan
taſijs demonũ cedant. nec inſidiarũ multi
formia preſtigia extimeſcant. Qui viden/
tes et audientes que per diuinam gratiam
ab eo miracula gerebantur. corroborati at
qꝫ ſolidati fide: cum omni alacritate labo/
rem continentie ſufferebant.

Q, pachomius ſanauit queꝫ ſcorpio
percuſſit

Ai

i Nterea alicuius fratris qui pati
entie ſenis emulꝰ ⁊ imitator erat.
cum ſtaret ad orõnem ꝑcuſſit ſcor
pius pedem. ⁊ adeo virus infudit vt vſqꝫ
ad cor eius dolor excuteret ⁊ ſpũm paulo/
minus exalaret. Qui licet ſic affectus ex/
tremo cruciatu non tñ ſe commouit a loco
ſuo donec finiretur orõ. Pro quo ſtatĩ pa
chomius preces xp̃o fudit et priſtine ſani/
tati reſtituit.

Q, infirmitas corporis quãdoqꝫ ꝓ/
ficit ad ſalutem

Theodoro quoqꝫ grauis paſſio ca
pitis inflicta. dolores acerrimos
excitabat. Qui cũ rogaret pacho
mium vt eũ ſuis releuareꝫ oratõibꝫ. ait ad
eum. Putas ne fili ꝙ alicui ꝯtingat dolor
aut paſſio aut aliquid hmõi: ſine ꝑmiſſiõe
dei. Idcirco in dolore ſuſtine ⁊ in humilita
te tua patientiã habe. ⁊ qñ voluerit dñs da
bit tibi ſoſpitatẽ. Qđ ſi ⁊ diutiuſ ꝓbare di
gnatur eſto gratus vt fuit ꝑfectiſſimus et
patiẽtiſſimus Job qui multas tribulatio
num ⁊ cruciatuũ temptatões excipiens do
minum bñdicebat. Et ſicut ille tu quoqꝫ ꝓ
doloribꝫ tuis maiorẽ requiẽ a xp̃o ꝑcipies
Bona quippe eſt abſtinẽtia ⁊ in orõne per
ſeuerãtia. tamẽ infirmus ꝑmium magnuꝫ
adipiſcitur cum longanimis ⁊ patiẽs inue/
nitur. Et quia nobis de magnanimis viriſ
ſermo ꝓceſſit. neceſſarium reor vnius ad/
huc viri tolerãtiam que cũctam laudẽ trã
ſcendit humanam ꝓferre in medium pro
vtilitate multorum

De patientia zachei monachi.

Ak

3 Acheus quidã monachus pꝰ lon
gum ꝯtinẽtie tempus regio mor
bo correptus ſequeſtratã a fratri
bus habuit cellam. tota vita ſua pane tãtũ
⁊ ſale ꝯtentus. Semꝑ aũt pſyatos oꝑaba
tur. tantamqꝫ contritionẽ ꝓpter dñm ha/
buit. vt ſepe numero funiculos intorquenſ
ꝯpungerẽtur manus eius ⁊ ſanguis gut/
tas effluerẽt intãtuꝫ: vt ex ipſo oꝑe magna
viri tolerãtia monſtraretur In tanta igit̃

infirmitate corꝑis conſtitutuſ nunq̃ fratꝝ
collectã deſeruit. ſed ad explẽdas oẽs di-
uinas orat̃ões ſolicite conuolauit. Nũq̃
dormiuit interdũ. Conſueuerat autẽ ꝑ ſin
gulas noctes priuſq̃ caperet ſomnũ quedã
de ſcripturis meditari. totaq; mẽbra ſua
xp̃i ſignaculo muniẽs: glorificabat iugiter
dñm. ⁊ ita paululũ quieſcebat. Deide cir-
ca noctis medium ſurgens vſq; ad matu-
tinas orationes alacriter ꝑmanebat. Hu-
ius aliquãdo manus quidã frater inſpici-
ens operis nimietate atq; violẽtia fortiter
ſauciataſ ⁊ reſꝑſas ſanguine. dic̃ ei Quid
ita pr̃ duriſſimo labore te diſcutias marie
tali infirmitate dep̃ſſus. An forte metuis
ꝙ apud deum ꝯtrabas offenſã ꝫ vel ocij cri
men incurras. ſi non ſedulo fueris operat⁹
Scit dñs ꝙ poteris. ⁊ quia nemo tãtis tri
bulationibꝫ afflictus vllum valet opus at-
tingere. p̃cipue tu qui nulla neceſſitate con
ſtringeris. Nam ſi ꝑegrinis ꝓpter deũ ſuf
ficientiam vſq; largimur. q̃to magis tibi
tanto patri cum deuotõne ſeruim⁹ Ad quẽ
ille reſpondit. Impoſſibile eſt mihi non o-
perari. Et frater ait. Si hoc inquit tibi pla
cet ſaltim manus tuas oleo ꝑunge ne tan-
tum ſanguinẽ ꝑfluentes in labore deficiãt.
Qui ꝯſilio acquieſcens fecit quod hortat⁹
eſt eum. ⁊ in tantũ vulnerate manus eiuſ
grauate ſũt vt nequaq̃ poſſet ſufferre cru
ciatus. Ad quẽ viſendũ beatus pachomi⁹
veniens ait. Putabas frater ꝙ te oleum
poſſet iuuare. Quis vero te coegit ita ſedu
lo laborare. vt ſub p̃textu operis in hoc viſi
bili oleo magiſ q̃ in deo ſpem poneres. aut
nũquid impoſſibile eſt ſanare te. Aut ig̃rat
egritudines ſingulorꝝ. noſtriſq; ꝯmonitio-
nibus indiget vel deſpicit nos qui eſt natu
ra miſericors. Sed vtilitatem cõſiderans
animarꝝ noſtrarꝝ ſinit ad momẽtuꝫ pati tri-
ſticiam vt tolerãtie perpetua p̃mia largiat̃
Suꝑ ip̃m igitur oẽm curam nr̃ãm ſolici-
tudinemq; iactemuſ ⁊ qñ voluerit vel qño
iudicauerit ip̃e terminũ doloribꝫ noſtrij be
nignus imponet. Qui rñdens ait. Igno-
ſce mihi venerabilis pater ⁊ ora ꝓ me do
minum vt ⁊ hoc mihi delictũ remittere ꝓ
ſua pietate digneẗ. Afferebãt aũt plurimi

de hoc ſene ꝙ ꝑ annũ integꝝ ſe fleuit. poſt
biduanũ ieiunium parꝝ cibi ꝑcipiẽs. Hũc
ſanctus pachomius monachis p̃ponebat:
velut exemplum bonorꝝ operꝝ firmamẽtum
q; virtutũ. Ad quem etiam eos qui erant
in merore poſiti dirigebat. quia ⁊ habebat
ꝯſolatorium verbuꝫ ſicut nullus ali⁹. Qui
vſq; ad finem fortiter decertãs in ſenectu
te ſancta. ꝓ doloribꝫ tãtiſ eterna ſolatia re
cepturus migrauit.

De obitu ſancti Pachomij

Mortuus itaq; pachomi⁹ ꝙ talẽtuꝫ
ſibi creditũ nunq̃ ꝓrſus abſcõde
ret ſed oĩbꝫ p̃rogãs ⁊ hunc ⁊ ali
os q̃plurimos ꝑfecte ꝯuerſatõis ad xp̃m
añ premiſerit. dieꝫ feſtũ leta mẽte celebra-
bat ſuꝑ tantis ac talibꝫ fructibꝫ a dño ſibi
ꝯceſſis. de quibꝫ noſter hic ſermo q² diu ꝓ
ductus eſt deo grãs refero. Poſt beatiſſi-
mum vero paſcalis feſti diem multis fra-
tribꝫ ad dñm p̃miſſiſ. ad poſtremũ ip̃e q̃ꝫ
beatus pachomius infirmatus eſt ⁊ miſtra
bat ei theodorus: cuius ſepe meminimus.
Et q̃uis eſſet toto corꝑe attenuatus ac de
bilis. faciẽ tñ habebat hilarem atq; fulgen
tem. ita vt ex hoc quoq; videtibꝫ pie mẽtiſ
ac ſinceriſſime conſciẽtie ſue mõſtraret in
dicia. Ante duos ergo dies ſancte dormi
tiõis ſue ꝯuocãs vniuerſos fr̃es ait ad eoſ
Ego quidẽ cariſſimi viam patrum ſecuruſ
ingredior iam video me a dño ꝓtinuſ euo
cari. Vos ergo memẽtote v̄borꝝ que a me
frequẽter audiſtis. ⁊ vigilãtes in p̃cibꝫ ſo-
brij eſtote in oꝑibꝫ veſtris. Nulla ſit ꝯiun-
ctio cũ ſectatoribꝫ miletij vel arrij ſeu xp̃i p̃
ceptis aduerſantibꝫ. Cum illis aũt ꝯuerſa
mini qui deũ metuũt. ⁊ poſſunt ꝓdeſſe vo-
bis in conuerſatõne ſancta ⁊ aĩabꝫ vr̃is p̃-
ſtare ſolacia. Ego iam delibor ⁊ tp̃s mee re
ſolutõnis inſtat. Eligite igit̃ ex vobis fr̃eꝫ
me p̃ñte qui poſt deum p̃ſit oĩbꝫ: curãq;
veſtrarꝫ gerat animarꝝ. Quãtuꝫ vero mea
diſcretõe perpendo petroniũ ego ad h̃ op⁹
ydoneum dico. veſtrꝝ autẽ eſt qđ expedit vo
bis eligite. Receꝑerũt ergo ⁊ hoc obedien
tiſſimi filij ꝯſilium patris. Erat eñ petro-
nius potens in fide. humilis in ꝯuerſatiõe

intellectu prudentiſſimus.bonis moribus
diſcretõe pfectus.Pro quo pcem domio
ſanctus pachomius fudit.q2 ⁊ ipm in mo/
naſterio cognomiato Thynoboſtioꝝ egro
tare compererat.Cuilibet abſenti cũctã fra
ternitatẽ ↄmẽdauit in dño mittẽs ad eum
ꝓtinus vt veniret.Et ſignaculo xpi ſe mu/
niens atq3 angelũ lucis qui fuerat ad ſe di
rectus.aſpectu intuẽs hilari ſanctã reddi/
dit aĩmam.xiiij.die menſis chon ſm egip
ptios.quod eſt iuxta romanos ad ſeptimu3
diem Iduũ mayaꝝ.Cuius venerabile cor
puſculum diſcipuli eius ſicut decebat pro
more curãtes.totã nocte3 ſup illud ducere
ꝑuigilem.pſalmos hymnoſq3 canẽtes.ſe/
quẽti vero die ſepelierũt eum in mõte vbi
fuerat cõſtitutum.Illi aũt qui miſſi erant
ad ſanctũ petroniũ eum deduxerũt adhuc
infirmitate ipa laborãtem.Qui pauci3 die
bus totã fraternitatẽ gubernãs.⁊ hic i pa/
ce defunctus eſt.relinquẽs poſt ſe virũ iu/
ſtum ⁊ acceptiſſimum deo Orſiſeum noĩe.
Hec igit nos ex multis eoꝝ meritis dſcri
pſimus pauca.et ex magnis pauca digeſſi
mus.non vt illis honor aliquis pſtaretur
nec eñi phas eſt eos noſtris indigere preco
nijs quib3 ſufficiẽs eſt eterna laus ⁊ inde
ficiens gloria.quam corã xpo et ſanctis an
gelis eius adepti ſunt.⁊ plenius cum ſuis
corporib3 in reſurrectõe omniu3 ↄſequẽtur
Fulgebũt eñi ſicut ſol in regno dei qui glo
rificãtes ſe glorificare teſtatus ẽ.ſ3 vt nos
emulatores eoꝝ ꝓ noſtris efficiamur viri
bus.cũ vitas eoꝝ pclariſſimas agnoſcẽtes
eas imitari xpo donãte ↄtendimus.preci/
bus ſemp adiuti btõrũ pẽm.patriarchaꝝ
ꝓphetarum.aploꝝ.martiꝝ.oĩumq3 ſanctoꝝ
per quos omnips ⁊ clemẽs deus noſter he
ata ⁊ coeterna et ↄſubſtãtialis ⁊ inſepabil
trinitas pater ⁊ filius ⁊ ſpũſſanctus glori/
ficetur iugiter ⁊ collaudet.q2 ipſi debet oĩs
laus ⁊ gloria in ſecula ſeculoꝝ Amen

Explicit vita ſancti Pachomij

Incipit vita ſancti chriſtiani monachi.

Quidã Cenomanẽſis noĩe xpia
nus iuuenis ↄuerſus eſt in he/
remitoriũ quoddam in archi/
epatu thuronẽſi quod dr gaſti
netũ.Ubi cũ fortiter tẽptaret a carne ſua
affligebat ſe.in quadrageſima ieiunabat ⁊
abſtinẽs ſe ab omi potu.pter vnam diẽ in
ſeptima.In hieme ſtabat veſtitus in aqua
frigida vſq3 ad collũ.diſciplinã ſibi dabat
vſq3quo virge dirũperent.Quod cu3 q/
dam die hoc faceret:⁊ ſe cecidiſſet vſq3 ad
ſanguinẽ audiuit vocẽ a pte occidentis di
centem.Nil pdeſt tibi quod facis.Iſte de
us quẽ inclamas nõ dabit tibi qd petis.ſ3
ↄuertere ad me ⁊ auxiliabor tibi.Quod il
le audiẽs intellexit vocem eſſe inimici.Et
cum oraſſet deũ vt auxiliaret ſibi ↄtra tẽp/
tatõnes ꝓpoſuit aggredi pegrinatõem ad
diuerſos ſanctos vt ita finiret vitam ſua3
pegrinãdo.Et cum diu hoc cogitaſſet:ac/
cepto bacculo egreſſus eſt nudis pedibus.
Et cum veniſſet ante quandam eccleſiam
flexis genibus rogauit deu3 vt daret ei ho
num ↄſilium.vix ab oratiõe ſurrexerat Et
ecce ſenſit fetorẽ magnũ p qd ĩtellexit dia
holum aſtãtẽ qui ei ſuggerebat relinqre ha
bitum religiõis ⁊ locũ ſuũ.⁊ grãs agẽs do
mino de tali ſigno reuerſus eſt ad frẽs ſu/
os.Hic aliqñ in feſto ſancti ſtephani dor/
miebat ad matutinas.Et cum legeret illa
lectio vbi legit.⁊ lapidauerũt ſtephanum
expgefactus ad hoc verbũ rephendit ſe d
ſomnolẽtia dicẽs.Ue mihi q2 ſic dormio
ad obſequiũ dei.Iſte ſanctus ñ dormiebat
qñ lapidabat ⁊ p pſecutorib3 orabat:et e/
go miſer debuerã rogare iſtum ſcm̃ mar/
tirem vt oret ꝓ me.⁊ poſt hoc cepit inten/
tiſſime vigilare ⁊ rogare ſcm̃ ſtephanum
vt oraret ꝓ ſe.In craſtino cum eſſet in rfe
ctorio anteq3 aliquid guſtaret venit vox ad
eum dicẽs.Tu intẽdis ad terrenas eſcas
⁊ non cogitas de glorioſo ꝓthomartire:q
orat ꝓ te.Tũc apti ſunt oculi ei9.⁊ leuans
oculos i celũ vidit martirẽ orãtẽ ꝓ ſe ſic vox
ei dixerat.Qd cum dixiſſet ſtati3 ſurrexit
⁊ petijt locũ ſecretũ in quo oraret.et dixit.
Sãcte ſtephane quas tibi grãs agam d h
tanto bñficio tuo.Nihil habeo ꝓpriu3 qd

tibi dem. Sed tñ hoc do tibi q̄ amodo ꝓ
amore tui non induar lineis ſed laneis tm̄
quod ⁊ fecit. Hic cum poſtea moneret ce-
teros vt in bono ꝓpoſito ꝑſiſterēt narra-
bat dicens. Eram aliq̄n in caſtineto iacēs
in lecto pleno paleis in ſolario quodaȝ. Et
cum vellem repauſare ſentiebā. neſcio q̄d
quod ſe mouebat ſub renib᷒ meis. Dixi q̄ȝ
hoc magiſtro meo ſed illa motio non q̄euit
Quadam aūt die inſpirāte mihi dño cepi
euertere paleam lecti mei. Et euerſa palea
cum nil inuenirem. leuaui vnum de aſſeri-
bus ſolarij. ſub quo inueni vnū pedulez et
in eodem magnā maſſaȝ denarioꝝ. Quos
cuȝ inueniſſem relictis illis cucurri ad ma
giſtrum noſtꝝ. ⁊ ꝯfeſſus ſum quid inueniſ-
ſem. Ille iuſſit mihi vt afferrem illos ad ſe
Quod cum feciſſem oēs frēs iuſſit cōgre-
gari. qui om̄es excommunicauerunt illum
qui hoc fecerat. Qđ cum audiſſet carpen-
tarius quidam: dixit ſe hoc feciſſe. ⁊ peti-
uit veniā humiliter correctōem ꝓmittens
Magiſter autem indulſit ei et iniunxit ei
penitentiā. Sed denarios male acquiſitos
retinere noluit, imo diuiſit eos pauperibus
⁊ egenis

¶ Explicit vita ſancti chriſtiani monachi

Incipit prefatio in vitaȝ ſancti Johannis eleymonis epī alexandrini. alias eleo-ſinarij appellati

B

Cogitāte me ac diu tacite ſoli-
citeq̄ȝ mecū ꝯſiderāte q̄d in do-
mo dei ꝯmodius ac digni⁹ ope-
rari potuiſſem. ne ea vicȝ ꝑſiſ-
terem que mihi ex miniſterio credito cō-
miſſa nō ſunt. nec rurſus illa arriꝑeręȝ que
ingenioli mei vires excedūt. ſm̄ illud Sa
lomonis. Vel inueniſti comede qđ ſuffi-
cit tibi. ne forte ſatiatus euomes illud. Et
alibi. Altiora te ne queſieris: ⁊ fortiora te
ne ſcrutatus fueris Ecce ſubito quidā frē
nui ac ſtudioſi viri me cohortari voluerūt:
vt in latinū ſermonē verterē Leonciū đ vi
te reſiduis iohānis alexandrini antiſtitis.
quem greci ꝓpter multiplicem ꝯpaſſionē
quam erga omnes poſſidebat merito et ab
ſolute eleymonia. id eſt miſericordeȝ appel
lant: quatenus tantus vir non tātum ſer-
mone greco veꝝ etiam latino eloquio pol-
lentib᷒ vtilitati eēt ⁊ cōmodo. Quaprop-
ter quia me dignum ad tantum opus atq̄ȝ
ydoneuȝ minime perſpexi. leuaui oculos
meos in montes vnde veniret mihi auxi-
lium. Sicq̄ȝ ſolacia patꝝ ⁊ oratōnes adhi
bens tam ꝑſpicuū viꝝ nō paſſus ſum celare
latinis. Sed licet mēbranas inciderīȝ ſce
dulas preparauerim. nō tamē hunc in co-
dicem auſus ſum redigere anteq̄ȝ a domi
natōne veſtra o miles beate licētiam adipi
ſci ꝓmerui. Neq̄ȝ em̄ ꝓbas eſt vt abſq̄ȝ vi
cario dei. abſq̄ȝ clauigero celi. abſq̄ȝ curru
⁊ auriga ſpiritualis iſrahelis. abſq̄ȝ vniuer
ſali pontifice. abſq̄ȝ vnico papa. abſq̄ȝ ſin-
gulari paſtore. abſq̄ȝ ſpeciali pr̄e. abſq̄ȝ re
omniuȝ arbitre aliquid ꝯſūmetur ⁊ diuul
getur. Tu enim tenes claues Dauid. Tu
accepiſti claues ſcientie. In archa qui ꝑpe
pectoris tui tabule teſtamēti ⁊ māna cele-
ſtis ſaporis requieſcūt. Tu em̄ quod ligas
nemo ſoluit. qđ ſoluis nemo ligat. qđ ape
ris nemo claudit. qđ claudis nemo aperit
Vicē nanq̄ȝ in terris poſſides dei. Cū au-
tem hunc beatum in latinum verterem elo
quium: nec grecoꝝ ydeomata. nec eoꝝ or-
dinem verboꝝ ſequi potui vel debui. Non
enim verbum e verbo. ſed ſenſum e ſenſu ex
cerpſi. Sed nec latinas regulas vſq̄ȝqua-
q̄ȝ ſeruare curaui. dum tātum intētō mea
illo tenderet ex quo vtilitas naſceretur le-
gentibus. Qua de re angelice dn̄e non ꝑ
ſonam tātillitatis mee intuens. non aſtuti-
am inueſtigans. non verboꝝ faleras requi
rens. ſed potius pio cordis oculo ꝓfectuȝ
legētiū ꝑnoſcēs. vt tātus vir tanq̄ȝ exem-
plar ⁊ ſpeculum ſit omnib᷒. veſtra apoſtoli
ca autoritate trāſlatōem hanc. ſi veſtro ar-
bitrio placet firmate. ſi diſplicet emēdate
dūmō latinitas ſe tāto non doleat eſſe ſale
priuatā quo grecia ſe gaudet optīe ꝯditam
Suſcipe ergo ſcīm a petōre īterꝑtatuȝ et
noli attēdere ꝑ quē trāſlatus ſit. ſed quis
tranſlatus ſit. Neq̄ȝ enim propter fiſtulaȝ
plumbeam aquam limpidiſſimā deſpicias

necꝫ ꝓpter ſpinas que ꝓducūt roſam que
ꝓducitur ſpernas. Cuſtos ꝟo et amator
tuus qñ voluit pharaoni ⁊ nabuchodono/
ſor iniquis regibꝰ: ſomnia quibꝰ futura pre
noſcerent̄ oñdit. ⁊ Cayphan impium q̄ᵒ
expediebat, ꝓtulit. quinimo quando voluit
aſine loqui articulata verba permiſit. Sal
ue p̄ſul amate deo. per ſecula ſalue totiꝰ at
ꝗ orbis papa beate vale

Finit Prologus.

Incipit narratio leoncij epiſcopi neapoleos Cyprorum inſule: in vitā ſancti iohānis eleymonis alexandrini epi

Intentio quidē vna eſt noſtra
quoꝗ ⁊ eoꝝ qui ante nos fue/
runt ſtudioſoꝝ ⁊ ſcōꝝ viroruꝫ
ſuꝑ p̄nti memorabilis viri vi
te narratōe. i. vt in om̄ibꝰ quideꝫ imitatio
pia ⁊ vtilis fiat. gloria aūt ⁊ magnificētia
ſancte ⁊ adorāde trinitati referat̄. ⁊ in hoc
ſicut ⁊ in om̄ibꝰ que ſemꝑ in generatiōem
⁊ generatōem ꝓpria lumīaria oñdit ad il/
luminādos qui in tenebris ⁊ ī vmbra mor
tis ſedēt peccatores. Om̄ vero amici chri/
ſti non valde miramur qui añ generatōnē
noſtram fuerūt viri. qui deo placita ꝯuerſa
tione vixerūt. ſed de dyabolica oꝑatōne il/
los ſermones ſemꝑ dicimus ad alterutrū
quia ſub viris qui añ nos fuerūt non erat
iniquitas hoīum multiplicata ſicut modo
vt p̄dixit dīna ſcriptura. eo ꝙ abundauit
iniquitas refrigeſcit caritas multoꝝ. iō nō
valemus ad eoꝝ ꝯſurgere meritum. Huiꝰ
rei grā ad p̄ntem ſancte huiꝰ vite narratio
nem ex ꝑte venimus oñdere: etiā diebus
noſtris volētes ⁊ ꝓpoſitū ſuū cogentes ex
cellētiores nobis demōſtrari. ⁊ anguſtaꝫ ⁊
artam viam poſſe incedere. ⁊ obſtruere os
loquētium iniqua. ⁊ aīme noxios ītellectuſ
vitare. Iā q̄deꝫ ⁊ alij añ nos optima atꝗ
excellētiſſima de hoc admirabili viro ⁊ ſū/
mo ſacerdote iohāne philoſophati ſūt po
tentes exiſtētes in oꝑe ⁊ ſermōe. dico eniꝫ
iohānem ⁊ ſophroniū dei cultores et ama
tores ꝟtutū ⁊ pietatis ꝓpugnatores. attñ
q̄uis tales eēnt de dignitate ⁊ merito ſiu
dij viri iſtius ⁊ ipi omiſerūt ⁊ idipm ꝑpeſ/
ſi ſunt: q̄ᵒ nōnulli ſtudioſi agricole vineaꝫ
vberē ⁊ fructuoſam vindemiantes. Nam
relinquūt vtiꝗ ex fructu benedictionē eti
am nolentes. ſe retro ſequētibꝰ egenis eli/
gentibꝰ. i. colligētibꝰ racemos in vinea. ex
quibꝰ ſumus ⁊ nos minimi. Nam ⁊ om/
nes ſancti iſti q̄uis omni fortitudine ſua
fructiferā hanc oliuam que in domo dei vt
ait pſalmiſta plātata eſt ꝓpter mltiplices
reuera oliuas que in ea ſunt zelo dei vide/
miare ſtuduerint. attñ latuit eos mltus oli
ue fructus dño diſpenſante. Nrām ḡ vilē
⁊ frigidā alacritatē ſuſcipite vt duo vidue
minuta. nō eñ illis detrahentes neꝗ q̄ poſ
ſimus eoꝝ a deo donatā ſapiētiā imitari iu
ſti geſta ſcripture tradere feſtinauimꝰ. ſed
primo quidē velut intelligimus nō iuſtum
eſſe ea que p̄nt vtilitateꝫ audiētibꝰ facere
ſilētio occultare. ne ⁊ nos incidamus in iu
dicium ſerui illius qui talētū in terra ab/
ſcondit. Scdō aūt vt in hac narratōe nr̄a
correctiores ⁊ delectabiles hiſtorie cōſcri/
bantur: que ſcripte nō ſunt ab optimis vi/
ris in laudibꝰ ſanctiſſimi reuera atꝗ bea/
tiſſimi iohānis. Deiñ vero q̄r ſapientes ⁊
potētes in ſmone amatores hyſtorie erāt.
ſapiēter ⁊ ſublimiter materiā depinxerūt.
q̄ᵒ maxime ⁊ peramplius erexit nos ad p̄/
ſentē ſolicitudinē. vt eo qui ineſt nobis pe
deſtri: deformi humiliꝗ caractere enarre/
mus. vt poſſit ⁊ ydeota ⁊ ſine literis de his
que dicuntur, ꝓficere

De zacharia ⁊ de rōne menne. ⁊ ꝙ iſte
ſanctus oīno non iurauerit

Cum ꝑueniſſem alexādriā egō in/
dignus ad amplectādos ſanctos
⁊ victores martires Kyrū ⁊ Io
hannē. ⁊ eoꝝ iocundis epulis ⁊ refectōne
frueremur. ꝯuenientibꝰ ⁊ colloquētibꝰ ibidē
quibuſdā viris venerabilibꝰ atꝗ p̄bis. et
diſputaremuſ de ſcripturis ⁊ de aīe inſtōe
venit ad nos q̄dā ꝑegrinus petēs eleoſinā
Dicebat eñ ſe nuꝑ de captiuitate pſarum
ereptū. Accidit igit̄ vt nll's p̄ntiū ꝯſedē
tibꝰ inueniret̄ habens obolum aut nūmuꝫ

Unus ergo de ꝯſedētibꝫ hēbat illic aſtātē
mercēnariū callide datorē accipiētem tres
tm̄ nūmos ꝑ ſingulos annos hn̄tem vxo/
rem ⁊ duos filios. Cunq̄ʒ receſſiſſet q̄ pe/
tebat ꝓſecutus eſt eum ingenioſe. ⁊ abſtu
lit a ſe quā ferebat cruciculā argenteam et
dat ei. dicēs ſe non hr̄e aliud aliquid vſq̄ʒ
ad ſiliquā vnā in vita ſua. Ego igitur de h̄
q̄ȯ acciderat immo q̄ȯ geſtum viderā per
grām dei inuētus ſum ꝯſiderare quod fece
rat. ⁊ cōpunctus enarraui ſtatim ꝓpe me
ſedenti Menne nomīe viro induſtrio ⁊ ti
menti deū qui ⁊ erat ordinās diſpenſatōeʒ
ſanctiſſime eccl̄e ſub nobili ⁊ beatiſſimo io/
hanne patriarcha. Qui cū me intuitus eſ/
ſet admirātem ac laudātē eum qui elemo
ſinam fecerat dixit mihi. Ne mireris eo q̄
ex traditōe et doctrina hmōi actōis opera
tor extitit. Et dicēte me ad eum. quō pro/
pter caritatē ꝓdeſto mihi. ip̄e rn̄dens ait.
Sanctiſſimo ter beato patriarche nr̄o mi/
niſtrās ꝑmāſit Johanni. ⁊ tanq̄ʒ filius ꝓ
prius patris induſtriā ſuſcepit: dicēte ſan/
cto ad eū. Humilꝫ zacharia eſto miſericors
⁊ verbū ꝓmiſſionis habe ex deo ꝑ infirmi/
tatē meā. q̄ʒ neq̄ʒ in vita mea neq̄ʒ pᵒ mor
tē deerit a te deus. quod ſeruat vſq̄ʒ hodie
Multas em̄ bn̄dictōes mittit ei deus. ſed
nō dimittit quicq̄ʒ q̄ȯ nō ſtatī det paupi/
bus ꝓpe modū ꝯſtringēs ⁊ in nihilum re
digens domū ſuā. Multotiēs in exultatōe
inuenerūt euʒ quidā dicētē deo. ſic ſic. aut
tu mittēdo aut ego diſꝑgendo: videbimuſ
vtroq̄ quis vincat. liquet enʒ qm̄ tu diues
dn̄e ⁊ vite noſtre miſtrator es. Porro au
tem quādo iuxta euentum nō habet ad ho
ram aliquid quod det a ſe petēti cōtriſtatuſ
dicit ad tabernarium aut ad aliū negocia/
torē. Da mihi vnū tremiſſem. i. terciaʒ ꝑ/
tem ſolidi auri. ⁊ ſeruiā tibi vno menſe vel
duobꝫ vt vis ⁊ vbi vis. qm̄ eſuriūt valde
qui in domo mea ſunt. Et ſumēs dat egen/
ti rogans vt nemī dicat. Cū ḡ ſenſiſſet me
idem dei cultor Menas tanq̄ʒ euāgelium
audiētē ſe. dicit mihi cū ꝯpunctōe In hoc
miraris dn̄e. iam ſi inueniſſes ſcm̄ pr̄iar/
cham quid faceres. Aio ei. Quid ap̄lᵒ vi
derē. Tūc dixit mihi. Crede ꝑ indulgētiā
dei ip̄e me fecit pbr̄m ⁊ vicedn̄m ſanctiſſi
me eccl̄e. ⁊ vidi in eo opa vniuerſam pe/
ne naturā excedētia Et ſi dignatus fueris
in ſeruilia mea hodie veniēdo ſanctificare
nos. enarrabo tibi geſta que ipſe inſpector
coꝝ factus aſperi. Cunq̄ʒ hoc dixiſſʒ tenui
manū ⁊ erexi eū. apprehendēſq̄ʒ duxit me
in a deo ſeruatā domum ſuam. Itaq̄ʒ cum
voluiſſet nobis mēſam dignatᵒ appονere:
dixi ad eū. Non iuſtū eſt o dn̄e aīe cibū re/
linquētes corpus añ aīam reficere. ſed ma
gnū cibū qui nō perit ſumamᵒ. ⁊ poſtmoḋ
corꝑi neceſſitatē p̄ſtemᵒ. Cū ḡ cepiſſʒ vitā
ſancti ſine mēdacio recitare. Primū īquit
⁊ p̄cipuū bonū eiᵒ fuit qm̄ oīmodis nō iu/
rauit. Petij igit̄ cartā ⁊ attramētarium. ⁊
que dicebant̄ ꝑ ordinē annotabam.

De ſtipendijs pauꝑm quos dn̄os ap pellauit

Promotᵒ ḡ ⁊ ī throno reſidēs in
amica xp̄i magna ciuitate alexan
dria decreto diuino veraciter ⁊ n̄
ex hōībꝫ neq̄ʒ per homīes. hoc primū for/
te factum ⁊ premium oīmbꝫ demonſtrauit
Mittens em̄ mox diſpenſatores ⁊ eum qui
dicebatur ſuꝑ pacem. dixit corā omībꝫ
ad eos in honorabili ſecretario. Nō iuſtuʒ
eſt o frēs añ alteriᵒ cuiuſq̄ʒ curam hēre q̄ʒ
xp̄i. Omī vero multitudine que ꝯuenerat
audito vbo ꝯpūcta ac ſuſtinēte. dicit iterū
ille btūs. Eūtes ergo ꝑ totā ciuitatē cōſcri
bite mihi vſq̄ʒ ad vnuʒ oēs dn̄os meos
Illis aūt non intelligētibꝫ qui hi domini
eſſent. ſed rogātibꝫ dicere ⁊ mirātibus qui
nam patriarche dn̄i exiſterent. reſpondit
rurſus angelicuʒ illud os. ⁊ ait. Quos voſ
egenos et mendicos vocatis. iſtos ego do
minos ⁊ auxiliatores predico. Ipi enʒ no
bis vere ⁊ auxiliari ⁊ celorum regnum do/
nare poterunt. Et cum hoc multa velocita
te vidiſſʒ factū xp̄i imitator. p̄cepit eis ꝑ
ſingulos dies ſtipendia tribui et ꝑ ꝓpriuʒ
diſpenſatorem p̄bere eis ſufficientem neceſ
ſitatem. plus aūt erāt q̄ʒ ſeptē milia quin/
gēti. Tūc q̄ſi paſtor verᵒ ⁊ nō mercēnariuſ
cū ſacroſcō ouili. ⁊ cū ꝯueniētibꝫ ſcīs virꝫ
ep̄is ad eccl̄iam ſcām ꝑgens: ꝯſecratus eſt
diuino iudicio.

¶ Q, equam mēſurā ⁊ pondus ſtatuerit
IUſtum vero eſt ⁊ hoc geſtoꝝ eiuſ
non poſtponere bonum. In craſti
num em̄ iteꝝ mittēs ꝑ totaȝ ciui/
tatem eoſdē dei amicos yconomos ⁊ can/
cellarios. ⁊ reliquos quibꝫ erat diſpoſitio
ciuitatis credita. non ꝑmiſit menſurā qua
lemcunqꝫ vel pondus paruū ⁊ magnum in
tota ciuitate. ſed oīa in vna campana. id
eſt iuſta ⁊ equali ſtatera: modio ⁊ arthabe
id eſt mēſura modios tres continēs. et ter
ciam partē modij vendere ⁊ emere ꝯteſta/
batur: ſcribens in ſubſcriptiōne ſua ꝯditio
nem ꝑ omnem regionē habentem formaȝ
hanc. Iohānes humilis ⁊ exiguus ſeruuſ
ſeruoꝝ dn̄i noſtri. oīmbꝫ ſub pauꝑtate no/
ſtra degentibꝫ quicqꝫ ab eodem dn̄o noſtro
regimini ſubeſſe noluntˀ. Hec egregio bea
to paulo per euȝ qui in eo loquebatˀ chriſto
iubente ⁊ oīmbꝫ legem ponēte. Obedite ꝓ
poſitis veſtris ⁊ ſubiacete eiſ. ipi em̄ perui
gilant quaſi ratōnem ꝓ animabꝫ veſtrȝ red
dituri. credit tantillitas mea verbo diuīo
obediētes vos ſuſcipere petitōnes noſtras:
vt ex deo ⁊ non ex homine. Unde hoc ſci/
ens moneo caritatē veſtraȝ vt nequaq̄ꝫ in
quopiā veſtꝝ appateat huiuſcemōi preua/
ricatio. Denicꝫ vt ait diuina ſcriptura. ſta
teram magnam ⁊ paruā odio habet deus.
Si vero quis apparuerit poſt preſentē ſub
ſcriptōnis noſtre conditōem. iſtiuſmōi cri/
men incidēs vniuerſas facultates ſuas in
digentibus non volens ſine mercede appo
net. Ergo vt dignū memoria. ⁊ hoc ipſum
publicū ꝓceptum hic ponere curauimus

¶ Q, munera accipiētes correxit.

RElatū eſt aūt aliqn̄ huic diuitꝰ ſa
piētiā ꝯſecuto q̄ ꝑ xenia ecclīe re
ctores emptas ꝑſonas acciperēt:
circa diſpoſitōes captiuoꝝ. Qō nihil ne/
gligēs ꝯuocauit oēs ⁊ neīem penitꝰ exaſpe/
rans. ſupauxit mercedes que eis priuſ da
bantˀ ponēs verbū quatenꝰ mūera a q̄libet
oīmodis nō acciperent. qm̄ inquit ignis ꝯſu
met domos mūera accipiētiū. Ex tūc igitˀ
ꝑ grām dei abūdauerūt domus eoꝝ. ita vt
quidā ex eis additam ſibi mercedum quā/
titatem dimitterent

¶ Q, licētiā ⁊ ꝯfidentiam ſe adire volen
tibus dederit

DIſcēs vō aliqn̄ iteꝝ ille ter diuerſ
q̄ quidā iniuriam paterentˀ ab ad
uerſarijs ſuis. ⁊ volētes adire eū
timore cācellarioꝝ ⁊ eccīe defenſoꝝ atqꝫ ei
aſtātiū ꝓhiberentˀ. ꝯſiderauit tale quid vō
acceptū negociū. ⁊ quarta ⁊ ſexta feria pu
blice ponēs ſellā ⁊ duo ſcamna. ſedebat ā/
te eccīam colloquēs quibuſdā ſtrēnuis vi/
ris aut ſancta euāgelia ꝓ manibꝫ tenēſ. nul
luȝ tāti obſequij appropinquare ſibi ꝑmit
tens excepto vno defenſore eccīe. licētiā et
ꝯfidētiā dare feſtināſ ſe adire volētibus
quibꝫ ⁊ ꝯfeſtim qđ dignū erat ꝑ ecclīe de
fenſores faciebat. ⁊ ꝓcipiebat vt nēo eoꝝ
guſtaret quouſqꝫ ordinarēt capitulum. et
audiētibꝫ dicebat Si nos hoīes exiſtēteſ
ꝑmiſſionē ſemꝑ ꝓ petitōibꝫ nr̄is hēmꝰ in/
grediēdi domū dei ⁊ petitōes nr̄as facere
ei videlȝ intractabili ac oīmi creature ſuꝑe
minenti. atqꝫ operā damus quo preces no
ſtre impleantˀ. necnō ⁊ rogamus eū vt nō
tardet. ſed illud ꝓphete dictū ꝓtinꝰ excla/
mamuſ Cito anticipet nos miſcōia tua do
mine. qūo putas nos ꝯſeruoꝝ noſtroꝝ peti
tiones cum oīmi feſtinatiōe dēmus ꝑagere
memores dn̄i dicētis. In qua mēſura mē
ſi fueritis remetietˀ vobis. ⁊ ꝑ ꝓphete vocē
iterum ꝑhibentis. quēadmoduȝ ꝑfeciſti e/
rit tibi. Una ergo dieꝝ ſimili mō hic mira
bilis ꝓcedēs. ⁊ in ſolito loco ꝓſidens vſqꝫ
ad horam quintam. ⁊ nemine accedēte me
ſtus ⁊ cōlacrimans receſſit. Nullo autem
audente eum interrogare cauſam meroris
ſanctus ſophronius ait ad euȝ ſecreto. illic
em̄ erat tunc que cauſa eſt dei curator: reti
nentis aīm tuū ſanctum triſticie. Omnes
quippe nos repente ꝯturbauit. Qui dixit
ei māſueta voce. Hodie humilis Iohāneſ
qualēcūqꝫ mercedē a quopiā n̄ habuit. ne/
qꝫ xp̄o ꝓ innūeris peccatis eiꝰ aliqđ obtu/
lit ſicut nec aliqn̄. Cui ſcūs ſophroniꝰ diui
tus inſpiratus reſpondit. Vox em̄ intelle
xit cāȝ ob quā iſdē triſtabatur patriarcha.
Hodie vero gaudere et letari oportet bea/
tiſſime. Ueraciter eniȝ beatiſſimus es ita

pacificans a xp̃o creditũ tibi gregẽ. vt nul
lam habeat ↄtra, primũ ſuum litez aut du-
bietatẽ ſed velut angelos ſine litigio et ſi-
ne iudicio homĩes eſſe feciſti. Ille autẽ ve
re mitis paſtor. credẽs qđ dictũ erat verũ
eſſe oculos in celũ extẽdens dicebat. Gra
tias ago tibi deus. qꝛ et immeritã puſilla-
nimitatẽ meam ſacerdotio fungi. ꝛ me exi
guum et pctõrem ſacerdotẽ tuuz vocari. et
paſcere ratõnabilez gregem dignatus es.
Mox vero puſillanimitate oĩ depoſita gau
dium in hũilitate multuz illi affuit. Hunc
vero vt quidã aiunt in hoc imitat᷑ eſt et cõ
ſtantius qui poſt Eracliũ imꝑatorem exti
tit cuius et filius erat.

Q, eos qui a pſis fugerãt benigne ſuſce pit

Huius ſancti patriarche tp̃ibꝰ aſ-
cendẽtes perſe captiuauerũt ꝛ dep̃
dati ſunt ſyriam. Itaq̃ pene oẽs
qui effugiebãt manus perſaꝝ. ſine deo ad
nomẽ huius ter beati tã q̃ ad portum ſine
fluctu accurrebãt ab eo ꝛ ipi ſuffragio ꝛ ſu
ſceptõe pfrui poſtulãtes. Quos beatus iſte
hoſpitio recipiebat ꝛ ↄſolabat᷑: non tanq̃
captiuos ſed quaſi natura veraciter frẽs.
Cõtinuo ẽ plagatos qđẽ ꝛ infirmos in xe-
nodochijs ꝛ noſochomijs. i. egenoꝝ domi-
bus fecit recũbere. ꝑcipiẽs curã eis et me-
dicinã gratis impẽdi ꝛ tũc recedere quan
do vnuſquiſq̃ eoꝝ ꝓpria voluntate vellet.
Illis ṽo qui ſani ꝛ egeni veniebãt ad rogã
maſculis quidez ſingulas ſiliquas dabat.
mulieribꝰ aũt ꝛ puellis tanq̃ infirmioribꝰ
mẽbris binas. Venientibꝰ ergo quibuſdaz
indutis ornamẽtis aurei s ꝛ dextralibus. ꝛ
querẽtibꝰ elemoſynã referebãt đ eis patri
arche: hi quibꝰ erat roga credita Ad quos
beatus ille toruo oculo ac ſeuera voce vſuſ
q̃q̃ mitis eẽt ꝛ viſu hilaris dixit. Siqđẽ
humilis Johãnis imo xp̃i diſpenſatores
vultis eſſe. diuino ꝑcepto ſine calliditate obe
dite dicẽti. om̃i petẽti te tribue. Si aũt ve-
nientes curioſe inueſtigaueritis de᷑ curio-
ſoꝝ miſtroꝝ nõ indiget neq̃ hũilis Johã
nes. Si eñi ea que dant᷑ mea exiſterent et
mecũ nata eſſent: fortaſſe hñ in meis tenax
exiſterẽ. Si ṽo que dant᷑ dei ſunt. vtiq̃ i
ſuis ꝑceptũ ſuũ cuſtodiri vult. Si autẽ ex
incredulitate ꝛ modica fide illud timetis:
ne forte multitudo eoꝝ quibꝰ dant᷑ ſuperet
introitũ pecuniaꝝ. ego vr̃e puſille fidei cõ-
municari nõ patior. Etenĩ ſi bñplacito dei
actũ eſt vt eẽm ego indign᷑ diſpenſator ei᷑
muneꝝ. ſi tot᷑ mundus ↄgregaret᷑ alexan-
drie elẽoſine indigẽs: imẽſos theſauros đi
nõ anguſtabũt neq̃ ſanctam eccĩam

De elemoſina que ei in ſilitudĩe puelle apparuit.

Quumq̃ illos dimiſiſſet. vniuerſaz
que circũdederat iſtos defectõnẽ
ꝛ modicã fidẽ ſcindens loquebat᷑
his qui ei ↄſedebãt. ꝛ admirant᷑ de data ei
a deo ↄpaſſione. Cum eẽm inquiẽs adhuc
in cypro. iuuenis quaſi annoꝝ quindecim
vidi vna noctiũ in ſomnis puellam quãdã
cuius ſpẽs ſupra ſolẽ ſplendebat ornatam
ſupra om̃em humanũ ſenſum. que venit et
ſtetit ante lectum meũ ꝛ pulſauit me latere
Expgefactus vero vidi eam in ṽitate ſtã
tem. ꝛ eſtimaui eã eſſe mulierẽ. figura igit᷑
crucis ſignatus dixit ei. Que es tu et quõ
auſa es intrare ſuꝑ me dũ dormirẽ. habe-
bat ꝛ coronã de oliuaꝝ ramis ſuꝑ caput ſu
um. tũc illa hilari vultu ꝛ ſubridẽdo dicit
mihi. Ego ſum prima filiaꝝ regis. Cunq̃
hec audiuiſſem: ſtatiz adoraui eã. Tũc dicit
mihi. Si me poſſides amicam ego te du-
cam in ↄſpectu imꝑatoris. Etenĩ nemo ha
bet poteſtatẽ apud eum ſicut ego. Ego qp
pe feci eum in terris homĩem fieri ꝛ ſaluare
hoĩes. Et hec dicẽs diſparuit. Ego ṽo in
memetipm̃ reuerſus: intellexi viſionẽ ꝛ di
xi. Credo ↄpaſſio ac elemoſina eſt. et iđ ha
bet in capite ex oliue folijs coronaz. Etenĩ
veraciter ↄpaſſio ꝛ benignitas erga homĩeſ
deum carne veſtiri fecit. Statim ergo ve-
ſtiui me. ꝛ nullũ domus mee excitãs in ec
cleſiam abij. Erat eñi iam aurora. Et cum
irem obuiã fratri frigore vexato: expoliaui
me indumẽto ꝓprio ꝛ dedi ei. dixiq̃ intra
me. Ecce in hoc ſciaz ſi vtiq̃ vera eſt viſio
quam vidi an demoniaca. Et ṽitate teſtã-
te nondũ eccĩam ↄplenderã. ꝛ ſubito ob-
uiat mihi qđã albis idut᷑ veſtimẽtis dans
mihi ligaturã centũ nũmiſmatum dicens.

Accipe hec frat̃ ꝛ diſpenſa vt vis. Ego au
tem p̄ gaudio ſtatim hec ſuſcipiens reuer/
ſus ſum volẽs reddere ei ligaturam illam
quaſi nihil indigẽs ꝛ amplius non vidi a/
liquem. Tunc dixi veraciter nõ eſſe fanta/
ſiam. Ex illa vero hoꝛa ſepe dabã ↄferri ali
quid ꝛ dicebam. videbo ſi mittat deus mi
hi vt dixit centupla. Et cum tẽptaſſꝫ dñꝫ
malefaciẽs ꝛ ſatiſfactus eẽm diuerſis mo
dis ꝑ eas res. dixi. Ceſſa miſera aĩa temp
tando intemptabilem. Tot igit̃ certitudi/
nes habente ex deo humili aĩa mea. hi icre
duli fortaſſe hodie venerũt. ꝛ me in deficiẽ
tiam ſecum cadere hoꝛtantur

De pegrino qui eum temptauit

Hoꝛione exiſtẽte eadem ppl'i mul/
titudine in ciuitate: quidaꝫ pegri
noꝛum vidẽs tantam ↄpaſſionem
eius voluit temptare eũ. ꝛ indutuſ veſtimẽ
ta vetera adijt eum euntẽ ad viſitandos q̇
in noſochomio id eſt in infirmaria iacebãt.
Bis eñ per ebdomadam vel ter ibat illuc.
Et dicit ad eum. Miſerere mei qm̃ capti/
uus ſum. Dicit datoꝛi Da ei ſex nũmiſma
ta. Deinde cum hec accepiſſet vadit ꝛ mu/
tat habitum ꝛ obuiat ei aliunde ꝛ ꝓcidit ei
dicens. Miſerere mei quia coartoꝛ. Dicit
denuo patriarcha datoꝛi. da ei ſenos num
mos aureos. Cuꝫ vero iſſet dicit ille diſtri
butoꝛ ad aurẽ illius patriarche. Per oꝛa/
tiones tuas dñe idem ipe accepit ſecũdo.
Fecit vero ſeipm̃ patriarcha tãꝙ neſciret.
Venit itaꝙ tercio iteꝝ accipe et tetigit da
toꝛ patriarchã qui auꝝ ferebat: ſignificanſ
ꝙ ipe eẽt. Tũc rñdit ei dei amic⁹ ille vera/
citer miſericoꝛs. Da ei duodecim nummiſ
mata ne forte xp̃s me⁹ ſit ꝛ temptet me.

De nauclero ꝛ de argento de ſtãno fcõ.

H

Nauclerus quidam pegrin⁹ dam/
na ꝑtulit. ꝛ accedens huic btõ vi
ro rogabat eũ multis lacrimis vt
compateret̃ ꝛ ei ſicut omnibꝰ alijs. Prece
pitqꝫ eum accipe quinqꝫ libꝛas auri. Cũ/
qꝫ accepiſſet has. abiẽs emit anthecam. id
eſt archã. ꝛ miſit in nauim. Mox accidit vt
extra foꝝ naufragiũ ꝑtuliſſet: nauim vo ñ
ꝑdidit. Acceſſit iterum ad eum ꝟ bona vo
luntate eius p̃ſumens. et dixit. Miſerere
mei vt deus mundi miſeratus eſt. Cui ille
patriarcha dixit. Crede frater niſi miſcuiſ
ſes ꝑecunie eccleſie illas pecunias que tibi
remãſerãt nullatenus naufragium ꝑtuliſ/
ſes. De malis habuiſti eas ꝛ perdite ſunt
cum eis. ꝛ que fuerunt ex bonis. veꝝ prece
pit denuo dari ei decẽ libꝛas auri. denunci
ans ei ne ↄmiſceret eis alias pecunias. E/
mens p̃terea anthecã ꝛ nauigans. vno die
vento valido flãte ꝓiectus eſt in terram ꝛ
om̃ia ꝑdidit ꝛ ipam nauim. ꝛ nõ ſunt ſal/
uate niſi aĩme tm̃. Voluit ergo p̄ ↄfuſione
ꝛ anguſtia iſdem nauclerus necare ſeipm̃
ſed deus qui ſemꝑ ſaluti hominũ preuidet
reuelauit hoc beato patriarche. Et cum au/
diſſet quod acciderat ei nũciat ei venire ad
ſe nihilominus dubitãs. Tũc aſꝑſit ſe pul
uere. ꝛ tunicã ſcindẽs indecẽter accedit eũ
Cumqꝫ vidiſſet eum in tali habitu ille ſcũſ
redarguit eum ꝛ dixit. Miſereat̃ tui dñs
bñdictus deuſ. credo ei ꝙ ab hodierna die
nequaꝙ naufragiũ incidas vſqꝫ quo mo/
riarĩ. hoc vero tibi ↄtigit eo ꝙ ꝛ ipa nauis
tua ex iniuſticia eẽt poſſeſſa Mox g̃ iuſſit
tradi ei vnã magnã nauim plenam frumẽ
to: viginti milia modioꝝ de illis nauibus
que ſanctiſſime eccl'ie ſubiecte miniſtrabãt
Quã recipiẽs exijt ab alexãdria ꝛ affirma
bat ipe naucler⁹ aſſeuerãs viginti diebus
ac noctibꝰ vehemẽti vento nauigauim⁹: nõ
valẽtes oĩno ſcire quo iſſemus. neqꝫ ꝑ ſtel
las neqꝫ ꝑ loca excepto ꝙ gubernatoꝛ vide
bat illum patriarchã ſecũ tenẽre temoneꝫ
ꝛ dicẽtẽ ſibi. Ne timeas bñ nauigas. Igi
tur poſt viceſimã diẽ a ꝑparuim⁹ in inſulis
bꝛitãnie. ꝛ deſcẽdẽtibꝰ nobis in terrã inue
nimus illic famẽ magnã. Cuꝫ g̃ dixiſſem⁹
pꝛimo ciuitatis ꝙ frumẽtũ poꝛtaremuſ di
xit. Bñ deus adduxit voſ. Quidquid vul
tis eligite. aut ꝑ ſingulos modios nũmiſ/
ma vnũ aut eiuſdẽ ponderis accipite ſtan/
nũ. Elegimus itaqꝫ dimidiũ ſic ꝛ dimidi/
um ſic. Rẽ aũt vadit dicere fmo inꝑtꝫ
muneꝝ dei. icredibilẽ q̇deꝫ ꝛ ſine fine. his
vo qui expientiã miraculi ei⁹ hñt credibi
lem atqꝫ acceptã. Nã p̃terea alexãdriã cũ
gaudio reuerſi ↄuenim⁹ in pẽtapoli et aſpoꝛ/

tauit nauclerus de illo ſtanno vt venun da
ret illud. habebat itaq; illic antiquum ſo-
cium in negocijs petentē ex eodem ſtanno
Dat ei in ſacco quinquaginta libras. At il
le volens ꝓbare ſpeciē ſi bona eſſet ſoluit il
lud in igne. ⁊ inuenit argentum primum.
Putauitq; ſe eſſe tēptatū. ⁊ retulit ei ſac
cum dicēs. Deus indulgeat tibi. nunquid
inueniſti me impoſtorē id eſt iniquū erga
te. quia argentum ꝓ ſtanno dediſti michi.
Expauelcēs vero de ſermone illo naucler⁹
dicit. Crede ego ꝓ ſtanno illud habeo Si
vero ille qui fecit de aqua vinum. ipē ꝑ o-
rationes patriarche fecit ex ſtanno argētū
nihil mirꝫ. Et vt ſatiſfiat veni ad nauim et
videbis cetera iſtius metalli ſocia qđ acce
piſti. Aſcēdentes itaq; inuenerūt ſtannū
argētum optimū factum. ⁊ non eſt peregri-
num miraculū o philo xpi. Qui eñ quiſq;
panes multiplicauit. ⁊ rurſus aquā egip
ti tranſmutauit in ſanguinem. ⁊ virgam in
ſerpentē trāſmutauit. ⁊ trāſtulit flammam
in rorem in multis ſanctis. facilius et hoc
tam glorioſum miraculū opatus eſt quate
nus ⁊ famulū ſuum ditaret. ⁊ nauclero mi
ſericordiam ſuam preſtaret

De diuite qui in paupertatem ceciderat

Deſcendēte ſanctiſſimo iſto viro
aliquādo in eccleſiā dominico die
acceſſit ad eum homo qui multas
poſſederat facultates. ⁊ fures igreſſi domū
eius deſpoliauerūt eum vſq; ad ſtramētū
Et cum multa queſtio eſſet facta. ⁊ nō in-
ueniſſet qui hec perpetrauerāt. compulſuſ
eſt multa nimis paupertate. depcare cū ma
gna reuerētia ſanctiſſimū illū patriarchā
dicens ei et calamitatē ſuam. Miſertus er
go illius multū. fuerat eñ ex clariſſimis ⁊
magnis patricijs. dicit ad aurem illius cui
aurum creditum erat vt daret ei quindecī
libras auri. Cum autē has daturus abiret
apprehendit cōſilium logothete. id eſt rati-
onatoris ⁊ yconomi. ⁊ ex dyabolica opati
one inuidētes nō dederūt ei niſi quinq; li-
bras. Cum ergo reuerteretur de collecta:
iſdē honorabiliſſim⁹ archiepūs dat ei ī ſcri
ptis. mulier vidua habens vnicum filium
noticiam xenij quinq; centenariorum auri
Cum autē ſuſcepiſſet ⁊ honorabile ſecretū
dimiſiſſet. reuocauit diſpenſatoreſ. ⁊ dixit
eis. Quot libras dediſtis illi qui ad me ac
ceſſit. qui dixerunt. Domine vt iuſſit ſac-
tiſſima ſanctitas veſtra. quindecim libras.
Cum autem cognouiſſet ꝑ inhabitantē in
ſe gratiam illos eſſe mentitos adducit eū
qui accepat. ⁊ interrogauit eum quid acce
piſſet. Illo vero dicente quinq; libras ꝓfe
rens de honoranda manu ſua ille ſanctus
pictacium quod ſibi traditū fuerat. dixit
eis. A vobis exquirat deus ⁊ illa alia decē
centenaria. qm̄ ſi dediſſetis quindecī libraſ
vt dixit humilitas mea. qui attulit quinq;
centenaria quindecim daret. Et vt certos
vos faciam mittens adducam que has at
tulit. Et mittens duos venerabiles viros
vt acceſſirēt reuerēdam feminam que in
baptiſterio pictaciū ei porrexerat. cui ⁊ in
dicarat dicens. Benedictōem quam de⁹
mihi offerēdā miſit in cor tuū ferens tecū
veni ad humilitatem meā. Que curſiꝫ ſur-
gēs apprehendit veſtigia ſancti viri vna cū
quātitate auri. Cum ergo ſuſcepiſſꝫ ille pa
triarcha oblatōem ⁊ oraſſet ſup eam. et ſu-
per filium eius ſufficiēter dixit. Obſecro
te nonna hec tm̄ voluiſti dare xp̄o. an aliđ
aliquid. Cum autem ſenſiſſet deiferū illud
quod fecerat cognouiſſe. tremore compreſ
ſa dixit. Per ſanctas domī mei oratōes ⁊
ſanctū meum Mennam quindecī cētena-
ria ſcripſeram in pictacio. ⁊ ante vnam ho
ram cū ſtarem in ſinaxi vt darē hoc tibi do
mino meo diſſoluēs illud importune legi.
Ego eñ indigna ācilla tua ſcripſi hoc pro-
pria manu. ⁊ īueni decē dleta a ſeipō Tūc
ſtupefacta ītra memetipāꝫ dixi. vtiq; nō ē
volūtas dei vt dem niſi q̄nq;. Dimittente
aūt pr̄iarcha reuerēdā illā feiāꝫ ceciderūt
ad pedes ei⁹ diſpēſatores. q̄ trāſgreſſi ſunt
volūtatē ei⁹: petētes indulgētiā ⁊ affirmā-
tes nihil tale ſe vlterius acturos eſſe

De niceta patricio. ⁊ de lagūculis auro plenis

Intuens Niceta patricius huiuſ
viri virtutib᷒ pleni magnanimi-
tatē ⁊ ſine parcitate manū extēſā

⁊ tanq̄ ex fonte iugiter oībꝰ p̄ſtantez in
ſtinctu quoꝛūdā dyabolum imitātiuz. ſub-
dit ad ſanctū ⁊ dicit ei. Regnū artat̄ et pe-
cunie eget iam. qꝛ ſine parcitate erogātur
que deferunt̄ tibi pecunie. da eas imperio
da eas in publicū ſacellum. Ille vero de
hoc quod dictū fuerat imperturbatus ma-
nens dicit ad eum. Non iuſtum eſt domi
ne vt arbitroꝛ patrici ea que ſuper celeſti re-
gi oblata ſunt terreſtri dare. Si vero ⁊ oī
no tale aliquid iudicaſti crede humil' Jo-
hannes ex eis nūmum nō dabit tibi ſed ec
ce ſub humili lectulo meo eſt apotheca xp̄i
vt volueris fac. Surgens itaqꝫ ſtatiz pa-
tricius vocat̄ de ſuis hoībꝰ qui poꝛtare ōbe
rent. ⁊ imponit ſup eos pecunias totaſ ſub
lecto inuētas. nō relinquēs ex eis niſi vnū
centenarium. Et cum deſcēderēt qui poꝛta
bant hmōi pecuniā. aſcendebāt quidaz alij
poꝛtātes puſillas lagūculaſ habentes pecu
nias miſſas patriarche de affrica/ ſupſcrip-
tas alias quidē mel optimū. alias ꝟo mel
ſine fumo. Cum ergo deſcēdēs patriciꝰ le
geret ſupſcriptōes lagenaꝝ ⁊ inſinuat pa-
triarche vt ſibi mitteret de tali melle. quo
ad ſuū opus vteretur. Nouerat enim euz
mali eſſe immemoꝛē. aſcēdente igit̄ qui la
gunculas habebat creditas: ⁊ rn̄ſa redden
te ⁊ indicāte pecunias eſſe ꝓ melle in vaſis
ſtatim vere mitis paſtoꝛ miſit ei vnaz lagū
culaz ſupſcriptā mel optimū. faciēs ei ⁊ pi
ctacium ꝯtinens ita. Dn̄s qui dixit nō te
deſeram neq̄ derelinq̄m. ſine mēdacio ē et
deus verus. idcirco deū qui omībꝰ eſcam ⁊
vitam p̄bet: homo coꝛruptibilis ꝯſtringere
non pōt. vale. Precepit aūt abeuntibus et
poꝛtātibꝰ lagūculā vt dicerēt ei vt ante ſe
faceret eam apiri. ⁊ dicerēt ei ꝙ oēs quaſ
viderat deferri lagūculas pecunijs eſſent ꝓ
melle replete. Contigit vero ſedēte eo ad
mēſam. nūciauerūt eos qui lagūculas poꝛ
tabant ⁊ pictaciū patriarche. Aſcēdētibꝰ
itaq̄ eis cū vidiſſet vnā tm̄ lagūculam di
xit ei patricius. Dicite ei. Credo dn̄e ma-
gnam iracūdiā aduerſum me retines. naz
vnam ſolam nō mitteres michi. Tradito
autē pictacio eodem ⁊ bullā diſſoluētibuſ
⁊ euacuantibꝰ coꝛam omībꝰ pecuniā agno-
uit. ⁊ reliquas lagunculas quas vidit ſi-
militer plenas eſſe. Cum ergo legiſſz ꝙ ho
mo coꝛruptibilis deum ꝯſtringere nō poſ-
ſet. ꝯpunctus de ſermōe dixit. Et viuit do
minus neq̄ niceta ꝯſtringet eum. Homo
etenī ⁊ ipe peccatoꝛ ⁊ coꝛruptibilis eſt. Et
relinquens mox prandiū ⁊ ſumēs ſecū q̄t-
quot pecunias ab honoꝛādo patre abſtule
rat. et lagunculā que ab eo tranſmiſſa fue-
rat ⁊ de ſuo centenaria tria apprehendit ho
noꝛanda veſtigia. nullo in obſequiū ꝓpriuz
ſumpto ſed in humilitate multa aſcendenſ
rogabat eum quaſi alijſ accuſantibꝰ modo
indulgētiam a deo expoſceret ſatiffaciens
ei ꝙ ⁊ ſi penitētiam ei daret. ꝓpter hanc
ſuſciperet ⁊ cuſtodiret. Admirās archiepūſ
velocē viri ꝯuerſionem nihil de ꝯmiſſo cō-
queſtus eſt. ſed magis ꝯſolabat̄ eum ꝟbiſ
ꝯſolatoꝛijs. Talis autē amboꝛum ꝯfirma
ta eſt extunc a deo caritas. vt ꝯpater iaz di
cti fieret patricij

¶ De ſterilitate ciboꝝ. ⁊ de eo qui dyaco-
natum petijt

QUi abraham in hoc quod expedi
ebat tēptauit vt eius fidē ſoli deo
cognitā vniuerſus mūdus imitet̄
diſcens. temptauit ⁊ memoꝛabilē iſtū iohā
nem. Modus autē illius temptatōnis foꝛ
ma vtilitatis ſanctis eius eccleſijs extitit.
Eſt autē foꝛma hec. Ineſtimabili multitu
dine fugiētium a perſis ſicut iam dictū eſt.
⁊ adueniente alexādriā ⁊ ſterilitate mul-
ta ciboꝝ facta: eo ꝙ nō ſubiret fluuius ny-
lus ſcḋm ꝯſuetudinem. Et auro cuncto ero
gato qđ poſſederat patriarcha miſit et mu
tuo accepita multis philoſophis circa dcē
centenaria. Et his iteꝝ ꝯſumptis ⁊ adhuc
fame manēte ⁊ dcetero mutuū dare ei nul
lo volēte. ſed omībꝰ ꝓtinaciā famis timēti-
bus. ⁊ neceſſitate compꝛſſo patriarcha eoꝝ
qui ab eo alebant̄. ⁊ in multa cura ⁊ oꝛōne
beato pſeuerāte. ſenſit quidam ciuitatiſ ha
bitatoꝛ eā que circumdederat ſanctiſſimū
illum ariditatē ⁊ omnimodam egeſtatem
bigamus exiſtens deſiderat dyaconus ſan
cte eccl̄ie fieri. ⁊ ꝑ neceſſitatē que ſanctum
vndiq̄ circumdederat volebat ſuadere ei
vt eum ꝯſecraret. fecit ei deprecatōnem.

continẽtez ita. Jn facie quippe ei non aude
bat tale aliquid dicere. Sanctiſſimo et ter
beato patri patrũ Johãni vicario xp̄i dep̄
catio et poſtulatio a coſma indigno ſeruo ſ
uorũ ſanctitatis vr̄e. Ediſcens ſanctiſſime
dñe que obtinet honorandũ caput tuũ ſm
ꝓmiſſionẽ dei. imo ꝑ peccatis noſtris eſca
rũ penuriã. nõ iuſtũ exiſtimaui ſeruus tuuſ
in refectõe ꝯuerſari. dño meo in ſubtilitate
id ẽ tenuitate et paupertate manente. Sunt
igit̃ indigno ſeruo tuo frumenti ducẽta mi
lia modioꝝ. et auri libre centũ octoginta q̄ſ
rogo dari xp̄o ꝑ te dñm meũ. tantũ ego in
dignus in miniſterio tui dyaconatus frui
merear. vt ꝑ talẽ cũ te dño ſancti altariſ mi
niſtratõem emũder a peccatorũ meoꝝ luxu
ria. Dicit̃ enĩ ꝟe dei p̄dicator ꝑ ſanctũ apo
ſtolũ. q̃m ex neceſſitate et legis trãſlatio fit
Hec ſuſcipiens diuinitus ſapiẽs ⁊ viruz
aduocãs: ait ad eũ. Tu es qui p̄ces nobis
ꝑ notariũ tuũ ⁊ filiũ miſiſti. Quo dicente.
etiam dñe. miſit omnes foras btũs ⁊ miſe
ricordiſſimus nolens corã oĩbꝫ hũc cõfun
dere. ⁊ cepit dicere ad eũ. Oblatõ q̃dẽ tua
valde iuſta et tẽpori neceſſaria ſed maculo
ſa. et noſti ꝙ in lege ouis ſiue ꝑua ſiue ma-
gna niſi immaculata eſſet nõ in ſacrificiũ
offerebat̃. Et ideo ad ſacrificiũ Cayn nõ re
ſpexit deꝰ. Quoniã ꝟo dixiſti frater ꝙ ex
neceſſitate et legis trãſlatio fiat. de lege ve
teri hoc dicit ap̄lus. Nã quomõ ait frater
dñi Jacobꝰ. ꝙ q̃cũqꝫ obſeruauerit totã le-
gem. offendat aũt in vno factus eſt oĩm re
us. De fratribꝫ ꝟo meis egenis et de ſãcta
eccleſia. deus q̃ eos nutriuit anteqꝫ ego ⁊
tu naſceremur. ⁊ ip̄e nũc nutriet eoſ. tantũ
ſi ſermones eiꝰ illeſos cuſtodierimꝰ. Jlle ei
q̃ tũc quinqꝫ panes multiplicauit. p̄t ⁊ de-
cem horrei mei modijs bñdicere. Quapro
pter illud dico ad te fili: qđ in actibꝫ ap̄loꝝ
dictũ eſt. Non eſt tibi portio neqꝫ heredi-
tas in hac ꝑte. Cũqꝫ hũc triſtẽ et ſine effe
ctu dimiſiſſet. nũciat̃ ei duas claſſeſ magna
rũ nauium ad terrã eſſe ſubmiſſas. q̃s miſe
rat in ſiciliã ꝓpter frumentũ. Hoc aũt au-
diens ille btũs cadens in terram gr̃as egit
deo omĩpotẽti dicens. Gratias refero tibi
dñe. quoniã nõ ꝑmiſiſti ſeruo tuo pecunijſ
vendere gr̃am tuã. Vere inquirẽtes te do
mine. et ſancte eccleſie tue regulaſ cuſtodi
entes nõ deficiẽt omĩ bono.

De duobꝫ clericis in culpã cadentibꝫ

Quibuſdã duobꝫ clericis in culpã
cadentibꝫ. hẽ manũ in alterutrũ
inicientibꝫ. hos excõmunicauit ca-
nonice ꝑ aliquot dies. Horũ q̃dem vnꝰ li
benter ſuſcepit increpatõem ⁊ ꝯgnouit cul-
pam ſuã. alter ꝟo malicioſus exiſtẽs gau-
dens p̄ceptũ ſuſcepit. Occaſionẽ enĩ q̃re-
bat miſer ne ingrederet̃ eccleſiã. ſed licẽtiã
haberet ꝑſeuerãdi in nephãdis actibꝫ ſuiſ.
Jraſcebat̃ aũt ꝯtra ſanctũ patriarchã ⁊ q̃n
tum in ſe erat minabat̃ ei nocere. Quidaz
ꝟo dicebant. et ip̄m eſſe qui ꝑdiderat pe-
cunias eccl̄ie ad patriciũ nicetã. quas ⁊ ra
puit manu vt p̄ſcriptũ eſt. Nũciatũ ẽ igit̃
ei. ꝙ ille mali memor maliciã reſeruaret. et
non rectã erga beatũ hunc voluntatẽ habe
ret. Jlle autẽ ꝟe paſtor memor dicti illius
Quis infirmat̃ et ego nõ infirmor. ⁊ iteꝝ.
vos qui poteſtis infirmitates impotentiuz
portare. voluit hũc accerſire ⁊ decenter ad-
monere. et ſoluere eũ ab excõmunicatõe. vi
debat enĩ lupũ conantẽ rap̄e ouem. Diſp̄e
ſatõne ꝟo dei actũ eſt. ut innoteſceret oĩbꝫ
p̄triarche immemor mali animꝰ. oblitus eſt
accerſire eũ. ⁊ ſoluere ab excõmunicatõne.
Cum ergo ad ſanctũ dñicum diẽ ꝑueniſſet
⁊ ſancto altari aſtitiſſet vt incruentum. id
eſt impolutũ ſacrificiũ offerret. iã dyacono
generalẽ orõnem pene ꝯſummante. ſanctũ
velũ exaltaturo. in mentẽ malicie immemo
ris venit. et ſtatim diuini p̄cepti recordãs
aſſerentis. ſi offers munus tuũ ad altare. et
ibi recordatus fueris. qꝛ frater tuus habet
aliquid aduerſum te. relinq̃ ibi munus tuũ
⁊c. intimat dyacono faciẽti orõem quã dya
conus ſolitus facere erat. vt reinciperet a
capite. et ſi impleret̃ iterũ recapitularet vſ
qꝫ dũ ꝑueniat eius ſanctificatio. Finxit enĩ
ſe tanqꝫ ſi eũ ventris neceſſitas cõpuliſſet.
Et veniens in honorabile cymiliarchium. i.
ſecretariũ p̄cipale miſit ſtatim fere vigĩti
ebdomadarios q̃rentes iam dictũ malimo
di clericũ. Jntentio enĩ paſtoris hec erat.

vt educeret de ore leonis ouē. Deus ꝟo q̄ voluntatē timentiū ſe facit: fecit ꝑ manibuſ inuenire mox clericū. Et veniente eo et veritate teſtimoniū ꝓhibente prior p̄triarcha genuflexit dicēs. indulge mihi frater. Clericus ergo illi⁹ honorabile pontificiū: ⁊ eorū q̄ aderāt p̄ñtiā. magis ꝟo timēs iudicium dei et horrēs ne forte ignis de celo eadē hora ↄſumeret eū. videntē honorandā illā caniciē humo iacentē. genuflexit et ip̄e: petens veniā et miſericordiā. Et dicēte patriarcha. Deus nobis omnib⁹ indulgeat. ſurrexerūt et ingreſſi ſunt ambo eccleſiā. et tunc cū multo gaudio et leticia aſtitit altari. cū mūda ↄſcientia volēs dicere deo. dimitte nobis debita noſtra ſicut ⁊ nos dimittim⁹ debitoribus noſtris. Ita aūt ſana extunc ⁊ ↄpūcta mēte factus ē lector ille vt p̄ſbiteri ↄſecratōe potiri mereret̄.

De litigio q̄d habuit cū patricio

Neſcieri q̄dam ſanctorū patrū dixerunt. Angelorū eſt nullaten⁹ litigare. ſed in om̄imoda ⁊ ꝑpetua pace cōſiſtere. hoim̄ ꝟo eſt altricari ⁊ ſtati reconciliari. demonū autē eſt litigare et totā diē trāſire irrecōciliatos. Hoc p̄terea p̄ſati ſumus amatores xp̄i ꝓpter p̄ñtem narratōem. Placuit alio t̄pe huic nobili vna cū memorato niceta patricio de quadā publica re altricari. Modus aūt litigij erat talis. neceſſariū eſt em̄ dicere cū ſit anime vtil̄. Patricius q̄dem diſponere volebat forū ꝓpter lucra publica. patriarcha aūt id nō patiebat̄. pauꝑum ī hoc ꝓcurās ſalutē. Multum ergo corā ſecretario ↄtēdentes: ⁊ inflexibiles manētes: receſſerūt ambo abinuicē irati et irrecōciliati. Erat aūt hora quinta et q̄dem patriarche erat refragatio ⁊ amaritudo ꝓ mādato dei. Patricio aūt ꝓꝑt̄ pecuniaria lucra erat. Tamē ait ille iuſtus. neqꝫ ꝓ ratōnabili neqꝫ ꝓ irratōnabili occaſione debet homo iraſci. Adueniēte ḡ hora vndecima mādat ꝑ archip̄ſbiterū vna cū clero patriarcha Patricio ꝟ dignū memoria ꝟbū. Dñe ſol ad occaſum eſt. Cum autē hoc verbū ille audiſſet. nō tolerās cordis ſui ardorē. ſed tanqꝫ diuino igne inflāmatus ſancti ſermōe ↄpūctus eſt. infectuſqꝫ lacrimis ſtatim tot⁹ factus eſt. et ſurgēs venit ad beatū hunc. Quē cū vidiſſet ait. Beneueniſti fili⁹ eccleſie obediēs voci ei⁹. Mittētib⁹ igit̄ amb⁹b⁹ methanoeā. i. penitudinē ſiue recognitōem. et amplexantib⁹ alterutrū ſederūt. et apiens os ſuū patriarcha dixit. Crede mihi dñe niſi quia vidi te valde tribulatū de ꝟ iā n̄ pigritarer ego venire ad claritatē tuā. Etenim dñs ⁊ deus n̄r. ip̄e circūibat ciuitates ⁊ caſtella et domos viſitando hoīes. Oīb⁹ aūt hūilitate ſummi ſacerdotis edificatis. et admiratōe plenis r̄ñdit ad eū Patricius. Crede pater. q2 vlterius nō capiēt aures mee eorū ꝟba qui litigioſas mihi ſuggerūt res. tūc ſapiens doctor dixit ei. Crede fili ⁊ frater. ſi omnibus his voluerim⁹ credere multorū peccatorū erimus dñi. maxime in t̄pe ꝟ q̄ñ facti ſunt multi hoīm inuicem odiētes. Multotiens enim et mihi ſuadere tēptauerūt hij qui ſuggerebāt mihi diſpoſitōes rerū. et cū facerē ſepe finem. vt seduct⁹ fueram. poſtmodū alij q̄dam ſuggerebāt mihi ꝙ fuerim decept⁹ in capitulo. Cū ergo ſecūdo ⁊ tercio hoc fuiſſem ꝑpeſſus dedi terminū mihimetip̄i. abſqꝫ vtroruꝫqꝫ ꝑte ne darē diffinitiōem alio in capitulo. Q3 ſi q̄ ſuggerebāt mihi mentirent̄. ip̄i penā ſoluerent quā accuſatus ferret: ſi cōtra eū calūnia ꝟaciter fuiſſet iniecta. Et ex eadē die ita prouide ſuggerere mihi cōtra aliquē omnino aliq̄d nullus iam auſum habet. q̄d depoſco et moneo magnū decorē tuū fili ſimilit̄ facere. Sepe em̄ et cedes iniuſtas faciūt q̄ ſublimitatē creditā habēt ſi fuerint verbiſ ſuaſorijs cōmoti. et ſi ſine cruciatu cecide rint que ad eos veniūt capitula. Et patricius tanqꝫ a deo iuſtus pactus eſt ei⁹ mādatum ſe cuſtodire omni t̄pe illeſum.

De Gregorio nepote ſuo.

Iſte memorabilis habebat quendam nepotē nomine Gregoriū. Vna itaqꝫ dierū facieſ iſte cū quodam ciuitatis tabernario rixam. ꝑnicijl ab eo ſeuere affectus eſt. q̄ amare dolēs nō ſolū q2 publice. verecūdiā q2 a viliori inhonorat⁹ eēt. maxīe ꝟo q2 erat nepos p̄triarche

ſubiȷ̄t ad cū in ꝯclaui eo in ſecreto morante
flens vehemēter. Cū aūt hūc eſtuantem
et lacrimantē vidiſſet mitiſſim⁹ pr̄iarcha
interrogat cauſam ꝯ̄tinentis eū anxietatis
ſcire hanc volēs. Cūqꝫ ille nō poſſet p̄ ama
ritudine q̄ circūdederat eū exprimere ſer/
monē. hiȷ̄ q̄ p̄ſto fuerunt qm̄ eū exhonorari
a negociatore ꝯtigerat ceperūt recitare ar/
chiep̄o cauſam. et q2 nō debuerat inquiunt
ita ſanctitas vr̄a ꝯtemni vt ꝓprios ſuos ac
ꝓpinquos a deſpectis exhonorari paterer̄
hominibus. Ille aūt verus medicus volens
primo veluti emplaſtro quodā curare ne/
potis ſui furiam. et tū tanqꝫ ferro inciſiōez
⁊ liberatōem paſſionis ꝑ ſapientiſſimū os
ſuum hinc afferre. talib⁹ v̄bis cepit extin/
guere morbū et dicere. Et omnino auſus eſt
aliq̄ſ os aꝑire et ꝯtradicere tibi. Crede fili
mi patri tuo. qm̄ faciā i eo hodie rem ut to
ta alexandria mirer̄. Cūqꝫ vidiſſet eū re/
mediū recepiſſe. et triſticiā cunctā ꝓieciſſe
putantē vicꝫ ꝙ ageret ꝯtra eū q̄ ſe ꝯtumeli
is affecerat. et faceret eū flagellari per euȝ
qui ſuꝑ forū erat ꝯſtitutus. ⁊ a variȷ̄s pom
pis dehoneſtari. dicit ei deoſculās pectus
ip̄ius. fili mi ſi ex v̄itate humilitatis mee
nepos exiſtis. p̄para teip̄um et flagellari et
ꝯuicia pati ab omni hoīe. Uera eīn ꝯgna/
tio nō ex ſanguine et carne ſed ex v̄tute mē
tis ꝯgnoſcit̄. Cōfeſtim igit̄ accerſiuit eum
qui ſuꝑ caupones erat ꝯſtitutus. et p̄cepit
ei ne ab illo caupone acciꝑet. necꝫ cōſueta
ſua necꝫ publica. necꝫ penſionē ergaſteriȷ̄
eius. Et ip̄e eīn ſctiſſime eccleſie erat. Et
oēs expaueſcentes immobilē longanimita
tē eius intellexerūt eſſe h̄ qḋ dixit. quoni
am faciā in eū rē vt mirer̄ tota alexādria vi
delicet. q2 non ſolū viciſſitudinē nō red/
didit. verū etiā ꝓ vltōe adiutoriū impēdit

De Damiano dyacono.

Nunciatū eſt aliqn̄ huic btō ꝙ qui
dā clericoꝝ maliciā i corde aduer
ſus quēdam reſeruaret. ⁊ inrecōci/
liatus ei ꝑmaneret. Ille v̄o q̄rebat huius
nomē et gradū. In craſtinū ergo die dn̄i/
co didicit hūc Damianū noīe. dyaconum
autē eſſe officio. Precepit itaqꝫ archidya
cono vt ſibi qn̄ idē Damianuſ ad eccleſiaȝ
veniret demōſtraret. Igit̄ cū in craſtinum
ſtatio dn̄ico die fieret. venit idē dyaconus
ad ſtatōem. et vidēs archidyaconus oſtē/
dit eū pr̄iarche. Ob eā eīn tantūmodo cō/
trouerſiā aſtabat tūc pontifex ſancto altari
q̄d v̄o vellet facere nulli credidit. Cū ergo
veniſſet dyaconus damian⁹ vt ſuſciꝑet ab
eo ſanctā ꝯmūionē ſ᷒m ꝓpriū gradū. tenuit
manū illi⁹ ille ſctūs et dixit. Uade pri⁹ re/
cōciliari fratri tuo. ⁊ tūc venies digne ſuſci
ꝑe immaculata immemor malicie xp̄i mi/
ſteria. Reueritus ergo corā tāta multitu/
dine clericoꝝ ꝯtradicere illi. maxime in ta
li loco ⁊ in tali horrēda hora ſpopōdit h̄ fa
cere. et tūc de ſanctiſ miſteriȷ̄s dedit ei. Igi
tur extūc oēs clerici ⁊ laici cuſtodiebāt ſe
ne inter ſe maliciā retinerēt. timētes ne et
ip̄os ꝯfunderet: triūpharetqꝫ quēadmo/
dū et illū dyaconū.

De eo ꝙ habuerit ſcientiā diuinaꝝ ſcripturarū.

Habebat q̄dā ſanctiſſimus hic vir
diuinarū ſcripturarū. nō autē in
ſapientia ſ᷒mōiſ tāqꝫ ex inani glo
ria. ſed ꝑ eandē ip̄am operū actōem et man
datorū obſeruatōem et in ſecreto quotidia
ni ꝯſiliȷ̄ ſui nullus ſ᷒mo ocioſus audiebat̄
niſi forte ordinatio rei ciuilis exigeret. ſed
aut relatōes ſanctorū patrū aut ſcriptura/
rales queſtiones. aut dogmatica ꝓbleuma
ta ꝓpter multitudinē nec nominandoꝝ he/
reticoꝝ que regionē circūdederat. Si v̄o
alicui aliq̄s detrahere incipiat. hūc pr̄iar/
cha ꝑ alterā ſermocinatōem vt ſapiēs in/
genioſe remouebat. Et ſi iteꝝ ꝑmanebat ni
hil q̄dem ei dicebat. ſȝ hūc annotās p̄cipie
bat hebdomadario ne ſineret vlteri⁹ eum
intrare cū his q̄ nūciabant̄. q̄tenus ꝑ eum
ceteros tēptaret atqꝫ erudiret.

De eo ꝙ impfectū ſibi iuſſerit tumulum p̄parari.

Diffinitōem autē et aliā quam af/
fectauit hic ſctūs nō eſt poſtpone
re. Audiens eīn ꝙ poſtqꝫ corona
tur imꝑator nullus vniuerſi ſenat⁹ ⁊ aſtā
tiū exercituū antiquū memoriale ei aliq̄ḋ
nūciet. ſed mox hiȷ̄ q̄ dicunt̄ monumētorū
edificatores ſumāt q̄ttuor vel qnqꝫ minu/

ciaſ marmoꝝ puſillas de diuerſis colorib⁹
et ingrediant̃ ad eū ⁊ dicant. Dñe quali
metallo impiū tuū iubet fieri monumentū
tuū. Inſinuantes videlicet tibi. quia tanq̄
homo corruptibilis ⁊ tranſitoriuſ curā ha
beto tue anime. et pie regnū diſpone. Imi
tatur ⁊ iſte beatus veraciter hanc dignam
laude traditionē. ⁊ p̄cepit ſibi monumen-
tū edificari. vbi ⁊ reliqui p̄decesſores eius
patriarche iacebant. Impfectū ꝟo mane-
re vſq̄ ad obitū ſuū. vt imꝑfecto exiſtente
ꝑ celebrem feſtiuitatē aſſiſtente clero in-
gredientes qui dicebant̃ ſtudioſi dicerent
ad eum. Dñe monumentū tuū impfectuꝫ
eſt. p̄cipe ergo vt cōſūmet̃. eo ꝙ neſcias q̄
hora fur veniat. Hoc autē faciebat ille ſan
ctus. vt ita fieret. volens imitationē bonā
et poſt ſe futuris relinquere patriarchis.

De hiis que hieroſolimā miſit.

DOmino ob multitud.nē peccatoꝝ
noſtroꝝ ꝑmittēte, ꝓpria tēpla que
erāt iheroſolimis a ꝑcutiendis a
deo ꝑſis cremari diſcens h̄ ſanctiſſim⁹ pa
triarcha in multa egeſtate eē ſanctū ⁊ mo-
deſtum patriarcham iheroſolimoꝝ. Ad ho
rum releuationē ⁊ edificatōem mittit ei nū
miſmata mille ⁊ mille ſaccos plenos frumē
to. ⁊ mille legumina. mille libras ferri. mil
le reſtes ſiccatoꝝ piſciū. qui menomene di
cunt̃. mille vaſcula vini. ⁊ mille egiptios
oparios mittēs ei ꝑ lr̄as. Da mihi veniaꝫ
vere xp̄i opator. nihil dignū templis chri-
ſti mittenti. Vellē eñ crede mihi ſi eſſet ꝯ
ueniens ⁊ ipſe eo venire ⁊ opari in domo
ſancte chriſti reſurrectōis. Veruntñ illud
rogo honorandū caput tuū. vt nullatenus
hoc īputes minimo nomini exiguitatiſ mee
ſed potius hoc petas a xp̄o vt ibi me ꝯſcri
bat. vbi veraciter conſcriptio beata ꝯſiſtit

De vili ei⁹ ſtrato ⁊ optorio p̄cioſo.

ARripit ille ſanctus ⁊ hoc bonū di
co vicꝫ quo infimo ſtratu recūbe-
ret. ⁊ vilib⁹ opimētis ī cellula ſua
vteret̃. Qđ cū audiſſet quidā poſſeſſoꝝ ci
uitatis. aſcendens ad eū ⁊ videns. ꝙ opto
rio ſciſſo ⁊ laneo tegeret̃. tranſmiſit ei coo-
ꝑtorium nūmiſmatū trigintaſex. rogās ml̃
tum eū vt eo coopiret̃ ad memoriā mittētiſ

Ille vero hoc ſuſcipiens ꝓpter multā viri
poſtulatōem. coopertus eſt hoc vna nocte.
ꝑ totam pene noctē dicebat ad ſemetipſum
vt recitabant cubicularij eius. Quis dicet
ꝙ humilis Johānes. habebat enim ſemꝑ
verbū iſtud in ore, pallio trigintaſex nūmiſ
matū tegatur. et fratres xp̄i frigore necent̃
Quanti ſunt modo q̄ dentib⁹ ſtridūt p̄ gla
cie. Quāti ſunt modo q̄ pſyatū habentes
ſubtus dimidiū et ſupra dimidiū. et nō poſ
ſunt extēdere pedes ſuos. ſed dormiunt vt
glomus tremētes. Quanti in mōte dormi-
erunt incenati et ſine lucernis. habētes du
plū cruciatum tā ex frigore q̄ꝫ ex ieiunio.
Quanti deſiderāt ſaturari de folijs oleruꝫ
que, ꝓijciunt̃ de coquina mea. Quāti vel-
lent tingere panē ſuū in ſcemate qđ ꝓijci
unt coci mei. Quāti cupiūt vel odorare, vi
nū qđ fundit̃ in cellario meo. Quanti ſunt
in ciuitate iſta in hora hac ꝑegrini nō habē
tes vbi hoſpitarent̃. et in foro iacent fortaſ
ſe et pluuia madefacti. Quanti putas hñt
totū menſem vel etiā duos non guſtantes
oleū. Quanti ſunt qui nō habent alteꝝ ve-
ſtimentū in eſtate: et alterū in hyeme. et ita
miſerijs affliguntur. Tu ꝟo expectās eti-
am eternā iocunditatē aſſequi. et vinū bi-
bis. et piſces immanes deuoras. ⁊ in cubi-
culis demoraris. modo autē cū omnib⁹ ma
lis. et in cooptorio trigintaſex nūmiſma-
tū te calefacis. Veraciter ita viuēs et ī ta
li laxatōe conuerſans nō expectabis illic p̄
paratis gaudijs frui. ſed audies vtiq̄ qđ
⁊ diues ille audiuit. recepiſti bona in vita
tua. pauꝑes vero mala. Nūc ergo ꝯſolan
tur. tu vero cruciaris. Bñdictuſ de⁹ humi
lis Johannes alia nocte nō coopietur illo
Juſtū eſt enim et bñ acceptū deo. vt tegan
tur centum q̄dragintaq̄ttuor fratres et dñi
tui q̄ꝫ tu infelix. Venundabant̃ ꝟo q̄ttuor
recanelle nūmiſmate vno. Mox ergo trāſ-
miſit illud in craſtinuꝫ vt venundaret̃. Et
videns is q̄ obtulerat emit illud trigintaſex
nūmiſmatib⁹. et rurſus obtulit patriarche
Cū ꝟo in craſtinū vidiſſet illud. emit hoc
ſimiliter. et rurſus obtulit patriarche deꝓ
ſcenſ vt tegeret̃ ab eo. Cū aūt tercio hoc fe
ciſſet. dicit ei gratulabundus ille ſanctus

videbim⁹ quis deficiet: ego an tu. Erat eñ
opulentus valde. et ſuauiter q̄ſi vindemi/
abat eū ille ſanctus paulatim ab eo m̄lta au
ferēs. et dicebat ſemꝑ ꝙ poſſet aliq̄s inten
tōe dandi paupib⁹ expoliare diuites. et ip̄z
etiā ypocamiſum. i. veſtimentū qđ ſubter
camiſiam eſt ab eis beniuole auferre. et nō
peccat. et maxime ſi ſunt aliqui immiſicor/
des et auari. Duo enim lucrat̄ talis. vnum
quidem q: aīas illorū ſeruat. alterū autem
quoniā et ip̄e ex hoc mercedē nō modicam
habet. Attulit autē et ad credulitatē verbi
⁊ teſtimoniū verax. qđ circa ſanctū ⁊ Epi/
phaniū et Johannē ep̄m ihrl'imorū factū
eſt. quō ſctūs Epiphaniuſ p artē tulit argē
tum patriarche videlicȝ Johānis eiuſdeȝ
et dedit paupibus.

De Petro thelonario R

Dignū et ꝯgruū p̄dicto capit'lo re
ferebat ſemel corā omnib⁹ iſte ſan
ctus dicens. habebā inq̄t q̄ndam
miniſtrū in apoteca mea in cypro fidelem
valde. et v̄ginē vſq̄ ad obitū ſuūȝ. Hic er
go narrabat mihi q: in affrica exiſtente me
facta eſt res hm̄oī. Permanebā eñ ait cū
quodā thelonario. diuite vehemēter ⁊ imi/
ſericorde. Semel g̃ paupib⁹ in hyeme ſe/
dentib⁹ ad ſolē: ſeq̄ calefacientib⁹. ceperūt
ſinguli domos elemoſinatorū collaudare ⁊
ꝓ eis orare ꝑ ſingulos eorū. ſimiliter ⁊ do
mos elemoſinā nō facientiū vituperare.
Inter que v̄o venit in mediū eorū ⁊ nomē
ſenioris mei thelonarij. et ceperūt ſinguli
interrogare ꝓximū. Vere tu frater accepi
ſti aliquādo de domo illa b̄ndictōem. Et oī
bus interrogantib⁹ inuicē nullus inuētus
eſt accepiſſe aliq̄n de domo eius aliq̄d. Di
cit ergo vnus ex eis. Quid dabitis mihi
⁊ ego accipiā hodie ex eo benedictōem. Et
facientib⁹ cū eo pactū venit ⁊ ſtat foris por
tam domus: expectans q̄n ad domū ſuā re/
uerteret̄. Ex diſpenſatōe dei ꝑuenerūt ſimł
ip̄e ingrediēs portā et aīal portās ſiligines
a mancipio cauſa prādij ip̄ius. Vidēs igit̄
egenū et nō inueniēs lapidē ꝑ furorē arri/
pit ſiliginē de clitella ⁊ iactauit in faciē ei⁹
Jlle v̄o ſuſcepit eam et abijt vt ſatiſfaceret
ꝯfratrib⁹ ſuis ꝙ ex eiſdem manib⁹ eius ac/
cepiſſet eam. Itaq̄ poſt duos dies egrota
uit infirmitate ad mortē idem thelonarius
⁊ vidit in ſomnis ſeip̄m rōem ponentem.
⁊ ſuos actus oēs ſuꝑ ſtaterā appēdere. In
vna q̄dem acie ꝯgregabant̄ mauri quidaȝ
deformes. altera aūt acies aliorū quorūdaȝ
erat candidatorū et terribiliū ſpecie. qui ni
hil inuenīētes boni vt et ip̄i appenderēt e/
ꝯ̄ aduerſū mala opa q̄ collecta erāt a mau
ris ī acie ip̄orꝝ nimiſ turbabāt̄ ⁊ triſtabāt̄:
et mēte ꝯſternabāt̄ ad alterutrū ⁊ dicebāt
Ergo nihil hic habem⁹. Tūc dicit vnus
eorꝝ. vere nihil habem⁹ niſi vnā ſiliginem
quam dedit ante duos dies xp̄o. et ip̄aȝ nō
volūtarie. Emittētib⁹ eis ſiliginē eq̄litas
facta eſt. Tūc dicūt thelonario hij q̄ appa/
ruerāt ei candidati. Vade ⁊ adde ad ſiligi
nem hāc. nam vero mauri iſti te apprehen
dent. Euigilās ergo agnouit que viſa ſūt
ab eo non eſſe mendacia ſed v̄a. Oīa v̄o
que a iuuētute ſua ꝯmiſerat. et quorꝝ ip̄e e/
rat oblitus videbat ethiopes illos ꝯgrega/
re: et deportare ad librā et dicebat. Vere
ſi vna ſiligo quā iactaui ꝑ furorē ita ꝓfuit
a quātis malis ſe liberat q̄ dat in ſimplicita
te ſua bona indigētib⁹. Et de cetero ita mo/
deſtus et prudēs atq̄ ſummus elemoſina
tor factus eſt vt etiā corpi ꝓprio nō pceret
Cōtigit v̄o aliq̄n ſ'm conſuetudinē ꝓcede
re cū diluculo ad theloniū. et obuiat ei nau
ta qui a naufragio nudus vt natus eſt eua/
ſerat. ⁊ cecidit ante eū rogās ut ꝓtectōnem
apud eū impetraret. Ille ergo putās ꝙ ege
nus eſſet. expoliauit ſe eſophoriū ſuū qđ il/
lius melius erat. et dat ei. rogauitq̄ euȝ vt
hoc ip̄e veſtiret̄. Pergēs v̄o ille erubeſcēſ
veſtiri h' dedit illud venditori ut venūdaret̄
Et cū recederet thelonari⁹ vidit hoc ſuſpē
ſum. et triſtatus eſt vehementer. ⁊ aſcēdēſ
domū ſuam nihil paſſus eſt guſtare. ſȝ clau
dens oſtiū conclauis ſui ſedebat plorās. Et
cogitans quia nō fui dignus vt mei memo
riā haberet egenus. Cū ergo anxiaret̄ ob/
dormiuit. Et ecce vidit quendā ſpecioſum
tanq̄ ſolē ferētē crucē ſuꝑ caput ſuū. et eſo
phoriū quod dederat naute aſſiſtentē ſibi.
⁊ dicentē. Quid ploras dn̄e petre. Hoc ei
erat ei nomē. Ille v̄o dixit ut ad deū diſpu

tans.Quia dñe ex quibus largiris nobis
damus alicui .et in turpe lucrū vertūt acci
pientes.Tūc dicit ei.Cognoſcis h᷑.Et rñ
dit ei.quia deintus veſtitus eſſet eius eſo-
phorio.dicit ei.Ecce ego illo veſtior exquo
dediſti mihi hoc. et grās ago voluntati tue
bone.quoniā frigore affligebar et cooperu
iſti me.Ad ſe ergo reuerſus admiratus eſt
et cepit beatificare egenos ⁊ dicere.Viuit
dñs ſi inopes chriſtus meus ſunt nō mori-
ar et fiam tanq̄ʒ vnus ex eis.Accerſito ve
ro notario ſuo quē et emerat dicit ei.Se-
cretū volo credere tibi ⁊ crede ſi ꝓpalaue
ris me barbaris vendā te .aut ſi nō audieriſ
me.Dat vero ei decem libras auri ⁊ dicit ei
Vade ⁊ eme tibi negociū et ſume me ⁊ duc
in ſanctā ciuitatē.et vende me cuilibʒ xpia-
no.et p̄cium da paupibus.Notario autē
recuſante dicit ei iterum.Quoniā ſi nō me
vendideris ego vēdam te barbaris ut p̄dixi
tibi.Obediuit ergo ei notarius.et puen
entibus eis ad ſancta loca.inuenit idē no-
tarius amicū ſuum charū:fabrū argenta-
riū qui damna inciderat.Ad locutōeʒ ve
nientibus ambobus dicit ei notarius.Au-
di me zoyle.et eme ſeruū vnum.qꝛ habeo
bonū vt dicat homo ꝙ patricius ſit.Et au
diens argentarius ꝙ ſeruū haberet admi-
ratus eſt ⁊ dicit ei.Crede mihi quia nō poſ
ſideo vnde illū emere poſſim .Dicit ei rur
ſum notarius.Accipe mutuū et eme eum.
multum enim eſt bonus. et benedicet tibi
deus ꝑ eum.Acquieuit ergo ei.et emit euʒ
ſordidis veſtibus indutū in nūmiſmatibꝰ
triginta.Relinquēs aūt eū notarius abijt
conſtantinopolim.ſatiſfaciens ꝙ nulli hoc
manifeſtaret.et ꝙ de p̄cio nequaq̄ʒ ſibi reti
nendo aliquid defraudaret.ſed h᷑ totū pau
peribus daret.Ergo aliqn̄ idem petrꝰ coq-
nabat dño ſuo. aliqn̄ aūt lauabat pānos eꝰ
nunq̄ʒ aliquādo in quolibet horū aſſuetus.
Afflixit aūt ſeipm̄ et ieiunio multo.Cū ve-
ro vidiſſet ſe benedici dñs eius ſup omnē
benedictōem.dicit ei verecundatuſ enormē
eius virtutē et humilitatē.Volo humilis
petre liberare te .et vt ſis de reliquo frater
meus.Ille vero noluit.Viderat enī eū fre
quenter conuicia ꝑferre.et ꝑcuti a cōſuis

ſuis.Habebant autē eum tanq̄ʒ amentem
ita vt et nomē ei imponerēt amentiſ.Quo
tienſcūq̄ʒ ergo tribulabant euʒ conſerui ſui
⁊ dormiebat in tribulatōe.apparebat ei qui
in affrica illi apparuerat.veſtitus eſopho-
rio eius tenens ⁊ illa triginta nūmiſmata
in manu dicens ei. Noli meſtus eſſe fra-
ter petre.ego ſuſcepi et p̄cium tui.ſed ſuſtē
ta vſq̄ʒ dū cognoſcaris.Poſt aliquot vero
tempus venerunt a patria eius quidā argē
ti venditores.vt orarēt ad loca ſancta.⁊ in
uitauit eos ad prandiū dñs domini petri.
Et cum miniſtraret ſtatim ille ꝯgnouit eoſ
ipſi autem dū pranderent ceperūt affigura
re eū.et inuicē ad aures dicere. Quāſilis
puer iſte dño petro thelonario.Ille vero oc
cultabat quantū poterat vultum ſuū. Ite-
rū ergo ꝯmedentibꝰ eis ceperūt dicere ad
eū qui eos inuitauerat.Vere putamus res
tibi magna euenit dñe zoile .etenim niſi er
ramus publicā ꝑſonam in miniſterio tuo
habes.neq̄ʒ ſciebant certius qꝛ erat de co-
quina et de ieiunio cōmutatus vultus eꝰ
Diu igitur cōſiderantibꝰ eum dicit vnꝰ ex
eis.Vere dñs petrus thelonarius eſt ⁊ ſur
gam tenebo eū.Valde enim imꝑator audi
ens triſtatur de eo.qꝛ dudum nō cōparuit
Foris itaq̄ʒ ſtans audiuit hec .⁊ ponēs ca
tinum a ſe nō ē ingreſſus.ſed recto curſu cu
currit ad portam.Erat itaq̄ʒ ei qui euʒ tūc
habebat oſtiarius mutus et ſurdus a nati-
uitate.qui ꝑ nutum tantū apiebat ⁊ claude
bat.feſtinans ergo ſeruus dei exire dic̄ ſur
do et muto. Tibi dico in nomine chriſti.
Ille vero audiuit ſtatim ⁊ dixit.Etiam dñe
Iteram vero ille ait.aperi.Reſpōdit ſurdꝰ
⁊ mutus ſcdō.Ego dñe.Statim ergo ſur
rexit ⁊ apuit ei.Et exeūte eo ſubijt oſtiariꝰ
et clamauit coraʒ omnibꝰ gaudens ⁊ exul-
tans.quia audiuit et locutuſ eſt dñe domi
ne .Porro omnibꝰ qui in eadem domo e-
rant pterritis.quoniā audiebāt eū loquen
tem. Iterū dicit ille quondā mutus. Ille
qui coquinabat exijt currenſ.ſed videte ne
forte fuga lapſus ſit.magnuſ enī ſeruuſ dei
eſt.Quando diſcedebat dixit mihi.Tibi
dico in nomine dñi.et mox vidi de ore eiꝰ
exeuntē flammā et tangentē aures meas.

et ſtatim audiui et locutus ſum. Et exilientes ⁊ ſeq̄ntes eum cūcti vlterius nō viderunt eum. Tunc penitentiā omnes agebāt qui in domo illa erant. et ip̄e dn̄s eius qui Petrū emerat. quia in tali ex honorātia habuiſſent euꝫ. et maxime hij qui vocabāt eū amentē. Hec ſunt beatiſſimi a deo honorati Johānis patriarche narratōes. Nō ſolū enim de vita ſua ꝯtētus erat volentē ꝓficere edificare. verū etiā de deo acceptꝫ ⁊ veracibus relatōnibus ſuis. et dicebat ſemꝑ hec audientibꝫ. Si ꝓprio ſanguini non pepcerunt quidā hominū. ſed hūc dederūt in manus fratrū imo xp̄i. quomodo putas nos cū alacritate et humilitate debem⁹ de facultatibꝫ noſtris dare xp̄o et egenis atq̄ꝫ pauperibus vt recompenſatōem recipiamus a iuſto: et mercedū redditore deo in illa timenda et horrēda retributōnis die. Qui nunc ſeminat parce: parce et metet: et qui ſeminat in bn̄dictōibuſ. i. large ⁊ magnaniniter: multiplicriter ⁊ metet. hoc eſt. bona illa hereditabit que omnē mentē tranſcendunt.

De ſancto Serapione.

S

Omnibus ergo rectis moribus iſte ſctūs adornatus. nec hoc carebat. valde em̄ diligebat eloqui de actibus ſanctorū patrū et eorū qui elemoſine cultores fuerūt. Vn̄ cū vna dierū recitaret de vita ſancti Serapionis q̄ vocabatur Sindonius. ⁊ inueniret eum vt ferṫ amictum ſuū dediſſe egeno. et iterū paululum ꝓceſſiſſe illic et frigus patiēti obuiaſſe. ⁊ illi tunicā ꝑbuiſſe. et quia nudus ſedebat tenēs ſanctū euāgeliū et interrogatus a q̄dā quis te expoliauit abba. demōſtrās ſanctū euangeliū ait iſte. Et alio tp̄e hoc ip̄m euāgeliū vendidiſſe et dediſſe elemoſinā. et diſcipulo ſuo dicēte. Abba euāgeliū vbi eſt. ⁊ illo dicente ad eū. crede fili. qui dixit mihi. vende oīa que habes et da paupibꝫ. ip̄ꝫ vendidi ⁊ dedi eis. vt in die iudicij habeamus fiduciā abundantiorē ad deum. Et q̄ꝛ alias iterū vidua mulier petiſſet ab eodeꝫ ſancto Serapione elemoſinā. quoniā eſuriebāt filij eius. et non habentē eū aliq̄d oīno. tradidit ſe ei vt venderet eū ad minos grecos. quos etiā xp̄ianos fecit in paucis diebus. hec legēs ſanctus de ſctō Serapione dicit ad eos. Ve ve o philo xp̄i. q̄d prodeſt homini colloq̄nti de actōnibꝫ ſanctorū patrū. Credite mihi q̄ꝛ vſq̄ꝫ hodie putabā ꝙ vel aliq̄d facerē datis q̄s habere poſſuꝫ pecunijs. neſciebā aūt ꝙ ⁊ ſeip̄os venderēt q̄dam ꝯpaſſione ſupati.

Quia et accuſatōem aduerſus mōachū nō recipiebat. ⁊ d̄ eo quē iuſſit flagellari.

Semꝑ quidē honorabat monachū ſcema ſctūs hic. ⁊ colebat ⁊ cōpatiebaṫ: vbi maxime aſpiciebat monachū corꝑalibus vtilitatibꝫ anguſtiatū. habebat aūt et hoc ſuꝑ multos precipuum. q̄ꝛ accuſatōem q̄lemcūq̄ꝫ ſiue mēdacē ſiue veracē nō ſuſcipiebat cōtra aliquē circumamictū monachico habitu. Semel ei euenit ex immiſſione quorūdā crimi natorū. ꝑtuliſſe eum aliquid tale q̄dam monacho girāte in ciuitate cū puella vna iuuēcula ⁊ petente elemoſinā ꝑ dies aliquot. quidam qui hoc viderāt ſcandaliſati et exiſtimātes ꝙ mulier ei⁹ eſſet. attulerūt patriarche ꝯtra euꝫ q̄relas dicētes. Propter q̄d a deo honorate derogat talis coangelice monachice vite ſcemati. puellā quandā habēs mulierē. Vox ergo dei famulus putās ꝓhibere ꝯtra deū ꝯmiſſa pctā tanq̄ꝫ qui ad hoc ab eo eſſet ꝓuectus. ꝑcepit mulierē quidem flagellis cedi et ſeꝑari ab eo. ip̄m autē verari ⁊ ī carcere ſecreto recludi. Duꝫ g̊ cū omni celeritate iuſſio ſancti in op⁹ ꝓcederet. apparuit ei nocte ꝑ viſum monach⁹ oſtendens ei dorſum ſuū putrefactuꝫ. non ꝑcentes em̄ ceciderāt eū eccleſie defenſores: dicēs ei. Jta placet tibi dn̄e pt̄riarcha. hac vna vice erraſti ut hō. crede mihi quia de ꝓximo eſt vita et mors. Et h̄ dicens diſceſſit ab eo. Mane autē facto recordatus eſt ille btūs viſionis nocturne. ⁊ ſedebat ſuꝑ lectū ſuū meſtus. mittitq̄ꝫ ſtatim et cōuocat per cancellariū ſuū monachū de loco ī quo erat recluſus. cogitās intra ſe ille btūs patriarcha ſi ſimil[illegible] eſſet illi qui nocte ſibi apparuerat. Cū ergo [illegible]niſſet cū labore multo neq̄ꝫ em̄ ꝓpter plagas moueri poterat. Cū q̄ꝫ vultū eius vidiſſet patriarcha remanſit

ſine voce immotꝰ nõ valens loqui. ſola au
tem manu ſua innuit. ut ſe in lectulo ſuo lo
carent. In ſemetipm vero reuerſus et ſig-
tus rogauit monachũ p̄cinctũ lintheo ut ſi
ne verecũdia deſpoliaret ſe quatenuſ vide
ret dorſum eius. ſi ita eſſet ſicut et in ſõnis
viderat. Uix ergo ſuaſus vt id ageret de-
ſpoliauit ſe. Cum vero deſpoliaret̃ vt mon
ſtraret dorſum ſuũ viro ſancto ꝑ admiran
dum dei conſiliũ ſolutus eſt quo erat indu
tus amictus et cecidit in terrã. et viderũt
eum omnes eſſe eunuchũ. Sed quia recẽs
erat nulli hoc exiſtebat manifeſtum. Uidẽ
tibus ergo eum omnibꝫ ⁊ ſancto pontifice
et maxime dorſi eius ꝑniciosa verbera mit
tens mox ſegregauit illos qui hunc incõſi-
derate tractauerũt. Uenerabiliſſimo autẽ
monacho cõplura ratiocinabat̃ in ignoran
tia dicens ſe in eum peccaſſe et in deũ verũ
et in hoc admonebat eũ ille ſanctus. Non
inquit o fili ita ſine cuſtodia in ciuitatibꝰ
conuerſari oportet eos qui ſancto angelico
veſtro indumento circũamicti ſunt. maxi-
me et feminã circũducere ad ſcandalũ ali-
orum videntiũ. Tunc monachus cũ omni
humilitate ratõem reddebat ſancto dicẽs.
Crede domine nõ mentiar. Gaze eram añ
paucos dies. ⁊ exeunte me de ciuitate ut ve
nirem ad ſalutarẽ ſanctũ abbatem Cyrum
obuiauit mihi hec hñ viſa puella foris por
tam veſpe incumbente. et accurrẽs ad pe-
des meos rogabat ut mecũ ambularet. Di
cebat enim ſe hebream eſſe ⁊ velle fieri xp̄i
anam. et cepit eadem enarrare verbis hor
ribilibꝫ ut nõ ꝑmitterem perire eã. Timẽs
itaq; ego iudiciũ dei ſumpſi eam eſtimanſ
ꝙ non immitteret tẽptationẽ ſathanas ſpa
donibus. neſciebam vero ꝙ nemini parcat
Igit̃ venientibus nobis ſanctiſſime pater
et oratõem ꝑficientibus baptiſaui eam ad
ſanctũ abba Cyrũ. ⁊ girabã cũ ea in ſimpli
ci corde. expoſcens modicũ ſumptũ quate-
nus introducerẽ eam in monaſteriũ. Cuꝫ
hec audiſſet patriarcha dixit ei. Pape. q̃t
abſconſos ſeruos habꝫ deus: ⁊ neſcimus
nos humiles. Et enarrabat hĳſ qui preſto
erant viſionẽ quã viderat nocte de eo. ⁊ ꝓ
tulit patriarcha centũ nũmiſmata de ma-
nu daturus ei. Dei autẽ amicus ille vero
mõachꝰ nõ eſt paſſuſ accipe aliquid ex eis
dignũ memoria verbũ ad patriarchã locu
tus eſt dicens. Ego hoc nõ poſtulo domie
Monachus enĩ ſi fidẽ habꝫ horũ nõ indi-
get. Si autẽ horũ eget fidẽ nõ habet. Nõ
maxime amplꝰ ſatiſfecit omnibꝫ qui audi
erant ꝙ ſeruus dei iſte monachꝰ eſſet. Ge
nuflexit igit̃ patriarche et exĳt in pace. Ex
tunc igit̃ plus honorabat ⁊ hoſpitio recipi
ebat monachos ⁊ bonos eſtimatos ⁊ ma-
los. ⁊ edificabat mox xenodochiũ ſeorſum
⁊ appellauit hoc in receptaculũ omniũ mo
nachorum.

De hoc ꝙ exibat ad mortuoꝝ obſequia
et quia morituris p̄ſidebat. de eo etiã qui
in ꝑſidam captiuus ductus eſt. T

Mortalitate aliq̃n ciuitatẽ comp̄-
hendente. ibat et ip̄e ſanctus ut vi
deret funerũ obſequia. valde enĩ
dicebat hoc eſſe ꝓficuũ et ſepulchrorũ cõ-
ſideratõnem. Multotiẽs vero aſſidebat et
hĳs qui morituri veratõem in exitu anime
patiebant̃. et ip̄e eorum oculos ꝓprĳs ma-
nibꝰ claudebat. memoriã habere ex h̃ ſem
piternã volens. et curã ꝓprĳ exitus. ꝑcipie
bat autẽ et collectões ꝓ defunctis impin-
gere et ſine dubio ꝓficere. Eteniꝫ dicebat
quia ante paucũ tp̄us captiuus ductus eſt
ad perſas quidam. ⁊ deſcendens in ꝑſidam
retruſus eſt in carcere q̃ appellabat̃ Lethe
hoc eſt obliuio. Quidã ergo fugientes il-
linc. venienteſq; in cyprũ. et interrogati a
parentibus illius. ſi forte vidiſſent euꝫ re-
ſpondentes dixerũt eis. quia nõ ꝓprĳſ ma
nibꝫ ſepeliuimus eum. Nõ autẽ erat iſte d̃
quo interrogabant eos ſed alius indiſſimi
liter euꝫ ſimulãs. Dixerũt vero eis et mẽ-
ſem ⁊ diẽ obitus ſui. Illi vero tanq̃ ꝓ mor
tuo faciebãt ei tres collectas ꝑ ſingulos an
nos. Poſt q̃ttuor itaq; annos venit in cy
prũ fuga lapſus a ꝑſis. Dixerũt ergo ei ſui.
Uere frater nos audiuimꝰ ꝙ mortuꝰ eſſeſ
⁊ memoriã tui faciebamuſ ter in anno. Cũ
h̄o audiſſet ꝙ in anno ter facerẽt ꝓ eo me-
moriã. interrogauit eoſ in quo mẽſe hec ce
lebrarent. Et illis dicentibꝫ. ſanctis theo-
phanĳs. et dñica ſancta atq; ſancta penthe

coſte. Dixit ille. quia tribus iſtis tꝑibꝫ an
ni veniebat quidam cādidatus vt ſol. ⁊ diſ
ſoluebat me a vinculis ferreiſ ⁊ a cuſtodia
⁊ mouebar deambulādo tota die. ⁊ nemo
recognoſcebat me. et in craſtinū inuenie-
bar vincula ferrea portās. Dicebat igitur
ſanctus epūs. quia ex hoc diſcim⁹ habere
dormientes quietē. quando ꝓ eis collectā
facimus.

¶ De eo qui rogauit ꝓ filio
et nauis ſue ſaluatōe.

Quod in actibꝫ aplōꝝ audiuimus
factū. hꝫ freq̄nter et huic ꝯpatien-
tiſſimo accidebat. Uidentes ei mł-
ti indeſinentē eius et inſcrutabilē circa e-
gentes ꝯpaſſionē mouebanť multotiēs ad
vendēda multa de ſubſtātijs ſuis. ⁊ ferēteſ
ꝑhebant dei deuoto miſtro. Unde ⁊ quidā
veniens vna dierū offerre ei ſeptem libraſ
auri et dimidiā ſatiſfaciēs ſancto ꝙ nō poſ
ſideret aliud aliquid in auro. Petebat au
tē ab eo cum multis genuflexionibꝫ ut ora
ret quatenus dn̄s deus filiū eius ſaluaret.
Habebat enim vnū ſolūmodo filiū q̄ſi an-
norū quindecim. ut reduceret nauim eius
cum bono ab affrica. illuc enim abierat. Ac
cipiēs igiť ſummus ſacerdos quantitatē
auri de manu ei⁹ et miratus eſt eū tam eſſe
magnanimū ad offerendā totam quantita-
tē auri quam poſſidebat. Orauit quidem
ei et in facie multū. et ſic eū dimiſit. Tamē
ꝓpter eius multā fidem poſuit ſubtus ſan-
ctā menſam ligaturā quantitatis patriar
cha in oratorio cubiculi ſui. et ſynaxim fe-
cit ſtatim ꝑfectā ſuꝑ eam ꝓ illo qui hāc ob
tulerat ſatis abundeq;. deū rogans quate
nus et filiū eius ſaluaret. et nauem eū ſalu
te reduceret. ſm ꝙ fuerat poſtulatus ab illo
Nec dū ergo triginta trāſactis diebꝫ defū
ctus eſt filiuſ hominis illius q̄ obtulerat ſe
ptem libras et dimidiā patriarche. ⁊ i ter
cia die mortis pueri recepit et nauim ſuā
ab affrica. in q̄ erat et frater germanus eiuſ
dem viri creditor. Et veniens iuxta forum
naufragium ꝑtulit et ꝑdidit totū quo erat
plena. et nō ſunt ſaluate niſi anime et vna
ſcapha vacua. Cū ergo et hunc caſum di-
diciſſet eueniſſe ſibi. dn̄s nauis et pater pu
eri ſm verbum ꝓphete paulominus habi
tauit in inferno anima eius. Nondū enim
tribulatōne filij ſui extincta. comprehēdit
eum et nauis. Relata ſunt itaq; omnia q̄
acciderāt ei patriarche. et pene pluſ q; is q̄
hec ꝑpeſſus fuerat in triſticia morabatur.
maxime ꝓpter filium eius vnicum. Neſci-
ens ergo quid faceret: rogat miſericordiſ-
ſimum deum vt cōſolaretur virū immen-
ſa pietate ſua. Conuocare enim eū et conſo
lari in facie ſanctus erubeſcebat. Uerūta-
men mādauit ei vt nullatenus deſperaret
neq; vero ſine iuſto iudicio deus facit ali-
quid. ſed omnia in hoc quod nos ignoram⁹
Ergo vt non perdat mercedem quam fecit
in ſeptem et dimidia libra auri. et fidē quā
poſſidebat circa ſanctū patriarcham. iam
vero vt et nos in temptatōnibus que nobiſ
eueniunt quando aliquid boni fecerimus.
imꝑturbati et gratias referentes ad deum
ꝑmaneamus. vidit in ſomnis iam dictus
vir philochritus poſtera nocte quendam
quaſi in habitu ſanctiſſimi patriarche dicē
tem ſibi. Ut quid tribularis frater et me-
rore diſſolueris. Nonne tu me rogaſti vt
peterem a deo vt ſaluus fieret filius tuus.
Ecce ſaluus fact⁹ ē. crede mihi ſi viueret
prauus et immundus homo fieret. et d̄ na
ui tua. vere niſi deuſ placareť ꝓ bono quod
feciſti prauitati mee ſententia erat data. q̄
tenus tota ut iacet cū animabus in profun
dum pergeret et ꝑderes fratrem tuū. Sed
ſurge et glorifica deum qui dedit tibi eum.
et ſaluauit filium tuū mundum de hoc ſe-
culo vano. Euigilans itaq; vir inuenit cor
ſuum conſolatū et vniuerſam triſticiā eius
eiectam. et indutus veſtimenta ſua venit
curſim ad honorabiliſſimū patriarcham et
iactat ſe ad pedes eius gratias agēs deo: et
ei. et enarrās viſionē quam viderat. Quā
audiens iuſtiſſimus dixit. Gloria tibi beni
gne et miſericors deus. qui et deꝑcationē
peccatorū exaudis. Iterūq; ad hominē di-
xit. Nequaq; o fili gratiā hanc oratōi mee
aſcribas. ſed deo et fidei tue. Hec eīm omnia
iſta impetrare valuit. Erat enim valde hu
militer ſentiens ſanctus verbis ſcilicꝫ atq;
prudentia.

¶ De epiſcopo amatore pecunie.

Pergebat aliquãdo hic beatus ad
viſitandos paupes in locũ qui di
citur ceſariũ. illic enim eis fece/
rat quaſi thoros quoſdã ꝓlixos ligneis ta/
bulis paumẽto ſtrato ad requieſcẽdos eoſ
& ſimul cũ ſtoris et raconis ꝑ totã hyemẽ
quodam eorũ exeunte ſecũ epõrum qui cũ
eo erant. amatore pecunie paſſibili mõ ꝑſ/
ſo. Dixitq́ btũs pr̃iarcha ad eũ. Ama ac
honora frater throile fratres xp̃i. hoc enim
ei erat nomen. Nũciauerũt eñ quidã pr̃i
arche ꝙ trigĩta libras auri portaret in ipa
hora domeſtic⁹ eiuſdem epiſcopi throili ut
emeret ſpeciẽ argenti anagliſi gr̃a mẽſe ſue
Epiſcopus autẽ tanq̃ veritus ſermonem
patriarche. imo ad horã calefactus ſingula
dari omnibus fratrib⁹ p̃cepit ei qui trigin
ta libras illas portabat. Celeriter ergo hu/
iuſmodi auri quãtitas erogata eſt. Recedẽ
tibus itaq́ vtriſq́ patriarcha ſcꝫ & qui in
uitã vt ita dicã elemoſinã fecerat epiſcopo
Throilo in ꝓpriis epiſcopiis velut quedam
amens et anime ꝑiculoſa in eũ cogitatio ir
ruit ꝓpter pecuniarũ datõnem. horroris et
amoris pecunie et crudelitatis et negligen
tie genimẽ eũ ſequebat̃ febre extra naturã
mixta. ꝓpt̃ qđ egrot⁹ inuitus ĩ lectũ cecidit
Ebdomadario ergo a ſanctiſſimo patriar/
cha ad eum veniẽte. et ad mẽſam eiuſdem
patriarche eum inuitãte recuſauit. frigore
eñ et febre ſe vexari ꝓ quadam cauſa dice
bat. Igit̃ cũ hoc audiſſet patriarcha mox
agnouit cauſam. qꝛ ꝓpter exitum triginta li
brarũ infirmatus eſt ille inuitus elemoſi/
nator. Erat eñ ut p̃dictũ eſt valde immiſe
ricors et amator pecunie. Non ſufferẽs er
go beatus ſe quidem ſup̃ menſam reficere.
illum autẽ ſup̃ lectum cruciari grauiter. ꝑ/
uenit celeriter ad eum. ille vere ſine ſuper/
bia dixit ad eum hilari vultu. fac charitatẽ
fili throile. Eſtimas ꝙ in veritate dixerim
tibi fratrib⁹ huiuſcemodi datũ. crede mihi
ꝑ iocum dixi tibi dare. Ego enim volui p̃/
ſtare eis ſingula nũmiſmata ꝓpter ſanctam
feſtiuitatẽ. ſed quia nõ habebat diſtributor
meus ſecũ ſufficientẽ quantitatẽ. huius rei
gratia mutuam dediſti eam mihi. et ecce at
tuli tibi illas triginta libras. Ut vero vi/
dit quantitatẽ epiſcopus amator pecunie
in honorabili manu ſapientiſ exiſtẽtis me
dici et paſtoris. febris q̃dem ſubito diſpa
rebat. frigus etiã recedebat: fortitudo qꝫ
et corporis eius calor ad eũ reuertebãtur.
vt ex hoc nõ poſſet latere hanc eſſe cauſaꝫ
repente comp̃hendentis eũ cõmutationis
Suſcipiens vero aurum ab honorãdiſ ma
nibus patriarche. et nihil omnino cõtradi/
cens expectabat ab eo patriarcha conſcri/
ptõnem abrenunciatõnis mercedis earuꝫ
que date ſunt triginta auri librarum. Fecit
autẽ hoc cum gaudio throilus epiſcopus
ſcribens ꝓpriis manibus ita. Deus domi
no meo Johãni beatiſſimo patriarche hu/
ius alexandrinorũ magne ciuitatis. da mer
cedem triginta librarũ que date ſunt tibi.
quoniã ego recepi mea. Hoc ſcriptũ itaq́
ſanctus accipiens ſumpſit ſecũ et eundem
epiſcopũ ad prandiũ. vt enim iam dictum
eſt ſtatim ſanus factus eſt. Volens ergo
mercedis redditor deus corripere eum. ſi/
mul autem et ad miſeratõnem contribula
torum et compaſſionẽ erigere. oſtendit ei
eadem die dormienti poſt prandiũ patriar
che in ſomnis qua mercede priuatus eſſet.
Uidit enim vt ait domũ: cuius pulcritu/
dinem atq́ magnitudinẽ nõ poteſt ars ho
minũ imitari. et ianuam huius totã aureaꝫ
et ſup̃ ianuã titulũ ꝯſcriptũ. manſio eterna
et requies throyli ep̃i. Cunq́ hoc inquit le
giſſem gauiſus ſum. ſciebam enim donan/
dã mihi ab imꝑatore talis domus epulati
onem. Nondum autẽ huiuſmodi tituli ſu/
ꝑſcriptõem ꝑlegeram. et ecce quidã regi⁹
cubiculari⁹ habens ſecũ et alios obſequij
diuini. et cum ꝑueniſſet ad talem nitentis
domus ianuam dixit ad ꝓprios officiales.
Deponite titulũ iſtũ. Et cũ depoſuiſſent ite
rũ dixit. Mutate eum: et ponite quem mi
ſit orbis terrarũ rex. Et attulerũt & fixerũt
aliud aſpiciẽte me ſup̃ſcriptũ ita. Manſio
eterna ac requies Johãnis archiepiſcopi
alexandrini empta libris triginta. Et cum
hoc vidiſſem ſurrexi a ſomno. et magno
ſummoq́ paſtori que viſa ſunt ei ĩ ſomnis

enarraui. pficiens ea de cauſa Theodorus e/
piſcopus. ⁊ factus eſt extunc elemoſinator
magnificus.

¶ De nauib᷒ quarū
Entheca iuit in pditionē.

Dominus qui diuitias in tpe quo
dam beato Job abſtulit. fecit ſimi
le ⁊ huic omni bonitate pleno ſan/
cto patriarche Johāni. Nauib᷒ eñ ſanctiſ
ſime ecc̄ie ſue ꝯplendētib᷒ violentā hye/
mē. in loco qui dicit̄ Adria piecerūt omia
ſua que naues portabāt. erāt ꝟo omēs na
ues ſimul. Erat aūt ſumma multa valde en
thecaꝝ ſuaꝝ. habebāt eñ tanta veſtimēta et
argentū. ⁊ alias res altiores. vt ꝯputaret̄
pondus qđ iuit in pditōem quātitatꝫ cēte/
narioꝝ trigintaquattuor. Plus eī erāt q̄ꝫ
crediderint naues capiētes p ſingulas de/
cem milia modioꝝ. Venientib᷒ ꝟo alexan/
driam ⁊ pgentib᷒. ſtatim reliqui creditoreſ
⁊ primi naute in ecc̄iam cōfugierūt. San/
ctus ꝟo hoc audiens. ⁊ cām ꝓpter quā fu/
gerant. mittit eis verbū manib᷒ ſuis ſcrip/
tum habens ita. Dominus dedit frēs dñs
vt voluit abſtulit ſicut dño placuit ita fa/
ctum eſt. ſit nomē dñi benedictū. Exite filij
nihil ex hoc veriti. dñs eñ ſolicitus erit de
craſtino. Aſcendit itaqꝫ pene dimidiū ci/
uitatis in ſecretū. Die aūt altero volebant
ꝯſolari nobilē iſtū. ipē ꝟo pꝛeoccupās cepit
omnibus dicere. Neq̄q̄ꝫ o filij et fratres
cauſa nauiū difficultatis triſtemini. nā hūi
lis Johānes credite inuentus ē culpabiliſ
quippe niſi extollentiā haberē nullo modo
hoc ferrē. Sed qꝛ extollebar in hijs q̄ dei
erant. ⁊ eſtimabā qꝓ magna opa facerē daſ
q̄ hoīm erāt h᷒ mihi euenit. volens ergo de
us vt hoc intelligerē iſta pmiſit. Elemoſi
na eñ nō vigilantē plerūqꝫ in extollentiaꝫ
eleuat. inuitus ꝟo caſus hūiliat ſuſtinentē
Ait enim diuia ſcriptura. Pauptas viruꝫ
hūiliat. Et iterū Dauid h᷒ sciēs dicebat.
Bonū mihi qꝓ tu hūiliaſti me vt diſcā iu/
ſtificatōnes tuas. Dū eñ maloꝝ fact᷒ ſuꝫ
noxius. qꝛ datiōem p vanam gl'iam perde/
bam. et qm̄ p viciū meū pdite ſunt tāte pe
cunie. habeo nūc iudiciū animaꝝ que in ar
to ſunt. Verū dilectiſſimi qui tūc tpe iuſti
illius Job fuit deus. et nūc idem ipē eſt: q̄
non ꝓpter egeſtatē meā. ſed ob indigentiū
neceſſitatē nō derelinquet nos. Ipē eī di
xit. non te deſerā neqꝫ derelinquā. Et rur/
ſus. Querite primū regnū dei et iuſticiam
eius. et hec omnia adijcient̄ vobis. Volē
tes ergo conſolari eum ciuitatis habitato/
res vt dictū eſt. ipi magis inuenti ſunt ecō
tra conſolatōnem ab eius beatitudine rece
piſſe. Nimis ergo breue tpus pterijt et in
duplum reſtituit deuſ ⁊ nouo noſtro Job
facultates. et iterū erat ipē magnanimus
circa miſericordiā. fortaſſe autē et religioſi
or q̄ꝫ ante fuerat.

¶ De miniſtro cui duas auri libras dedit.

Ad extremā pauptatē pueniēti cui
dā de domeſtici᷒ miſtris ꝓpria ma/
nu iſte ſanctus ut null᷒ ſciret du/
as libras auri dedit. et audiens ab accipiē
te qm̄ hec accipiēs dñe vlteri᷒ nō habeo
vultū intēdendi in honorabilē ⁊ angelicaꝫ
faciē tuā. vere dignū laude ut ſapiēs locu
tus eſt ꝟbū. Nōdum inqens ſanguinē me
um ꝓ te frater effudi ſicut mandauit mihi
dñs meus xp̄us ihūs.

¶ De duce q̄ mutuū dare diſtulit.

Aſtrictus q̄dam ab his qui penſio
nem exigebant. cū nō haberet qđ
daret. Erat enim regio in magna
difficultate. eo qꝓ fluuius nylus ſcđm con
ſuetudinem nō irrigaret aquis terram. ipē
abiens depcatus eſt ducem quendam ma
gnatorū vt mutuas ſibi daret quinquagin
ta libras auri. et dicebat ſe dare pignora ſi
vellet dupla. Repromiſit ergo dux dare ei
ad pſens vero diſtulit. Exactoribus vero
conſtringentibus eū vadit et ipē ad portuꝫ
a quo cuncti recipiunt̄. vicꝫ ad mitiſſimū
et dignum admiratiōe patriarchā. Et nō
dum pene ꝓpriā neceſſitateꝫ ei narrauerat
dixit ſanctus ad eum. O fili ſi volueris ⁊
quo veſtior indumentū. Eteñ cū admirabi
lib᷒ ſuis bonis ⁊ h᷒ poſſidebat. qꝓ nō pote/
rat videre aliquē de neceſſitatib᷒ lacrimā/
tē et nō ſe ſtatim ſe ꝓprijs rigarꝫ lacris vñ
et mox petitōneꝫ volētis ab eo mutuū acci/
pere adimpleuit. Et ſeqnti nocte vidit dux
qꝓ ſtaret ſup altare quidam cui offerebant
multi oblatōnes. ⁊ p vnam quā ponebant

accipiebant centū ꝓ ipſa de altari. Erat autem et patriarcha poſt tergum eius. Jacebat ergo vna oblatio añ eos in vno ſcamno et dicit quidā duci. Vade dñe dux accipe oblatōem iſtam et offer ad altare. ⁊ tolle ꝓ ea centū oblatōnes. Illo vero pigritante cucurrit patriarcha licet poſt eū ſtaret. ⁊ tulit hanc ante eū et obtulit. Et accepit ſic oēs centū de altari. Euigilans itaqꝫ nō poterat diſcernere ſomniū. Viſit autē et adduxit eū qui volebat mutuū accipe vt pſtaret ei. et cum veniſſet dixit ei dux. Accipe qđ petiſti mutuū. Reſpondēs ille dixit ei. Añ tulit mercedē tuam dñe patriarcha. Etenim te dño differēte me ꝯpulſus ſum ad illum tanqꝫ ad portū ꝯfugere. Multa eñi erat viſ inquietudinis exactorū. Cum ergo audiſſꝫ hoc dux ille. ſtatim recordatus eſt ſomnij ⁊ dixit Vere bñ dixiſti. ante tulit mercedē tuā. ante tulit enim: ⁊ ve illi qui vult facere bonū et differt. et enarrauit oībꝫ ſomnium quod viderat.

De muliere que a genero ſuo iniuriā patiebať.

Pergente aliqñ illo viro ſctō ad tēplū ſanctorū victorioſoꝝ martirū Thiri et Johānis in gl'ioſa eorū memoria orōnis gratia exeunte eo portā ciuitatis ſuſcepit eū mulier ꝓcidens ⁊ dicēs Vindica me qm̄ iniuriam patior a genero meo. Quibuſdā ergo de obſequio eius qui habebant ꝯfidentiā apud eū dicentibus. qꝫ cum reuerſus fueris cauſam eius facies. Reſpondit ſapiētiſſimus. Et quō deꝰ orationem noſtrā ſuſcipiet ſi ego iſtam poſtpoſuero. Quis mihi ſpopondit vt viuā ego ī craſtinū et ibo ad xp̄m ꝓ ea rōem redditurus. Et nō receſſit de loco illo vſqꝫ qđ ſatiſ ei erat fieri faceret.

De ſanctis videlicet Johāne et Sophronio.

Z

Ad voluntatē igitur memorabilis huius que tota in deo erat. miſit ei deus viros ſapiētes. et ſemꝑ memorādos Johannē et Sophroniū. Conſiliarij enim erāt veraciter boni. quibus ⁊ tāqꝫ patribus diſcrete obediebat. et gr̄aſ agebat tanqꝫ ꝯſtantibuſ maxime ⁊ viriliter agentibꝫ militibus ꝓ pietate religiōis. Etenim ſpūſſancti virtute freti. et cū ſeuerianis ac ceteris circa regionē exiſtentibꝰ immūdis hereticis ſapiētia ſua ac diſputationibus pugnā habentes et ꝯflictū. multa quidem caſtella pluresqꝫ eccleſias ſimiliter ⁊ monaſteria ab ore taliū beſtiaꝝ tanqꝫ boni paſtores euellere ſtuduerunt. ꝓpter qđ et maxime plurimū honorabat ſanctos hos. ille vero ſanctiſſimus

Sermo eius cōtra ꝑcuſſorē.

Si vero alicubi aliquē durū et inhumanū et ꝑcuſſorē circa ꝓprios ſeruos ſentiebat ille btūs. hūc primū ꝯmonebat et cū multa lenitate rogabat dicens. Fili venit quidem ad aures peccatriceſ meas ꝙ ex opatōe inimici modicū durīꝰ circa ꝓprios pueros tuos feraris. ſ3 rogo ne des locū ire. Nō eñi ut ꝑcutiamus eos dedit nobis hos deꝰ. ſ3 ut ſeruiant. fortaſſe vero nec ꝓpter hoc ſed ut ſuſtentenť a nobꝫ ex quibus deus pſtitit nobiſ. Quod eñi mihi dic et dedit homo et emit eū q̄ ad imaginē et ſil'itudinem dei creatꝰ honoratus ē. Nū quid eñi tu dñs eius aliquid plus illo poſſides in ꝓprio corpe. manū aut pedē vel auditū ſiue aīam. Nūquid nō ſimilis eſt tibi ꝑ omnia. Audi luminare gl'ioſum paulū dicentē. quotquot in xp̄o baptiſati eſtis xp̄m induiſtis. Non ē iudeus neqꝫ grecus. nō eſt ſeruus neqꝫ liber. oēs enim vos vnum eſtis in xp̄o. Si ergo eq̄les ſumus in xp̄o. ⁊ adinuicē equales efficiamur. Etenim xp̄s formā ſerui aſſumpſit. docēs nos nō ſuꝑbire contra ꝯſeruos nr̄os. Unus eñi eſt dñs omniū in celis habitās et hūilia reſpicienſ nō dixit ſublimia ſed hūilia reſpicit. Quātum enim et aurū dedimus vt honorificatū ⁊ emptū eū ſanguine diuino et dñico nobis ſeruitutꝫ ſubijciamus ꝓpter eum celū ꝓpter eum terra. propter eum ſtelle. ꝓpter eū ſol. ꝓpter eū mare ⁊ q̄ ī eo ſunt. Eſt autē qꝫ ⁊ angeli ei miſtrāt. ꝓpter eū xp̄s ſuoꝝ pedes lauit. ꝓpter eum crucifixus eſt. et cetera omnia ꝓpter eum paſſus eſt. Tu autem eum qui a deo honoratur inhonoras. ⁊ quaſi nō ſis eiuſdē nature. nō ꝑcēs feris. Dic obſecro. velles quotiens culpas: vt mor

redderet tibi deus. Nequaq̃. dic quomo-
do oras quotidie dicẽs. Dimitte nobiſ de
bita noſtra ſicut ⁊ nos dimittim⁹ debitori-
b⁹ nr̃is. Hijs et hijs ſilibꝫ vbis de inhabi
tante in ſe theſauro monẽs hũc abſoluit. et
niſi didiciſſet iſtũ emendatũ ꝑparabat ⁊ in
ſtruebat ſenſum afflictũ vt fugam arripet
⁊ venditiõem peteret. ⁊ hũc ꝯpans iuſtus
ſtatim liberũ ſtatuebat.

De puero orphano quem ditauit.

A

Udiens aliq̃n cuiuſdam elemoſi
natoris puerũ orphanũ derelictũ.
parẽtibus ipſius moriẽtibꝫ. ⁊ ĩ mľ
ta paupertate ꝯuerſari hũc. dicebãt eniꝫ hĳ
qui in teſtamento p̃ris eius inuẽti ſunt te-
ſtes. q² nõ dimiſit ei dñe pater eius mori-
ens vſq3 ad vnũ nũmiſma. ſed habẽs de-
cem libras auri adducit eũ ip̃a hora q̃n te-
ſtamentũ ſcribebat. et dicit ei. Has decẽ li-
bras habe fili mi. q̃d vis dimittã tibi iſtas
an dñam meã dei genitricẽ curatorẽ et ꝓui
ſorẽ. Puero vo digente ſctãm dei genitri
cẽ. ꝑcepit dare cũcta paupibus. Et ecce in
quiunt ſanctiſſime in multa inopia ꝯſiſtit.
nocte ac die domũ dñe nr̃e nõ deſerẽs. Cũ
ergo hec audiſſet a ſciẽtibus ſanctus hic.
nemini aliquid dicẽs: adducit quẽdã ta-
bellionẽ et narrat ei rem. dãs ei terminuꝫ
vt nulli crederet. quã ꝑcepit ei rẽ facere di
cens ei. Uade et in veteribꝫ cartulis ſcri-
be teſtamentũ noĩe theopenti. ⁊ fac in eadẽ
carta me et p̃rem pueri cõſobrinos fratres
⁊ vade et dic iuueni. Scis frater ꝙ gen⁹
exiſtẽs p̃triarche nõ debueras ita ĩ paupta
te cõuerſari. et oſtẽde ei cartã et dic. Quo-
niã ſi erubeſcis. ego ordino cauſam tuam
apud patriarcham. et vide quid tibi dicet.
Cũ ergo om̃ia q̃ iuſſa ſunt ei a patriarcha
tabellio feciſſet. venit ad eũ dicẽs: q² pact⁹
eſt puer mihi vt ego loq̃r cauſam ſuam do
mino. et magnas gratiarũ actões referebat
mihi. Dixit vo ſanctus. Uade et dic ei q²
locutus ſum patriarche. Et dixit. q̃n et ego
ſcio. q² habuit ꝯſobrinus meus filiũ. ſed ex
vultu hũc nõ recognoſco. Bene ğ facis ad
ducẽs hũc ad me. Adducẽs ergo eũ poeta
⁊ cartã ſecũ. Cum vero ꝑueniſſent tulit eũ
ſecreto ille iuſtus. et cepit deoſculari euꝫ et
dicere. Beneuenit filius conſobrini mei.
Ditauit igiť eũ ⁊ vxorẽ tradidit in alexan
dria. et domũ et om̃ia q̃bus op⁹ habuit do
nauit ei. demonſtrare feſtinãs q̃m nõ dere
linquet dñs ſperãtes in ſe.

De impoſtore qui viginti libras au-
ri mutuo accepit ab eo.

i

Ntermiſſe aũt et huius mãdati
curã habens hic admirabiľ legẽ
ponentis. volenti mutuari a te ne
auertaris aliquãdo nõ ꝓhibuit aliquẽ hu
iuſmodi ab eo ſuffragiũ poſtulantẽ. Unde
ħ ſciens quidã malignus et impoſtor petĳt
ab eo ut ſibi mutuas daret viginti libras
auri. Erat autẽ de his qui dicunť Gallo-
dromĳ. Gallodromĳ dicunť mangones
diſcurrẽtes et fraude decipientes. Contẽ
nens ergo ſanctũ queadmodũ et alios mľ
tos dicebat. q² mihi nihil dedit. Queſieřt
itaq3 eccleſie paſtores et ordinatores ut in
carcerẽ hunc mitterẽt et publicarent eius
ſubſtantiã. Et imitator dicẽtis. Eſtote mi
ſericordes ſicut et pater veſter miſericors
eſt. qui ſolem ſuũ oriri facit ſuper bonos et
malos. et pluit ſup iuſtos et iniuſtos. neq̃
q̃3 iſtis cõſenſit vt euꝫ affligerent. His au
tem turbantibꝫ contra eũ. vtpote qui patri
arche illuſerat. ⁊ dicentibꝫ ad eundẽ ſctũm
nõ iuſtum eſt dñe. ut quod merito paupes
accipent hic luxurioſus accipiat. Reſpon
dit ecõtra ille ter beatus dicẽs. Credite fra
tres. q² ſi extra voluntatẽ acceperitis aliq̃d
ab eo duo mãdata trãſgrediemĩ et vnã ad
implebitis. q̃n et ad paupeſ data fuerit hu
iuſcemodi quãtitas. Unũ quidẽ q² apparẽ
bitis impatiẽtes circa damnũ et efficiemi-
ni alĳs forma mala. alterũ autẽ quoniã nõ
obediẽtes eritis dño deo dicẽti. ab eo qui
abſtulerit tua ne repetas. Expedit ergo o fi
lĳ ut efficiamur omnibꝫ exemplũ patiẽtie.
Etenim ap̃lus dicit. Quare non magis in
iuriam ſuſtinetis. quare non magis frau-
dem patimini. Et bonum eſt quidem vera
citer frẽs omni petẽti dare. excelſiuſ aũt et
honorabilius etiam non petenti. ei autem
qui aufert veſtimentum ſine volũtate a no
bis dare et tunicam: angelice vere nature

imitatio.imo diuine eſt. Ex hijs eñ ꝙ ha-
bemus dñs ꝓcepit bñfacere ꝓximo. Bo-
num inqͭ facies fratri tuo iuxta qḋ poſſidꝫ
manus tua.nō ex hijs q̄ ex lite ⁊ ꝯtentōe ⁊
ab iniuria auferunt̄.

¶ De abbate Vitalio B

Senex q̄dam magnus quaſi āno-
rum ſexaginta.audiēs tales res
beati voluit tēptare eū ſi poſſꝫ v-
bis ſuaderi ⁊ ad ſcandalū facile inclinare.
⁊ vt ꝯtigit ſi ꝯdemnaret aliquē. Et habitāſ
prius in monaſterio abbatiſ Seridoniſ.ex-
ijt ⁊ venit alexandriā.et ſumit ꝯuerſatōem
hoībꝫ q̄dem repꝛehenſibilē:ſed deo gratam.
qui dat vt ait Dauid ſingulis ſm̄ cor eoꝝ
Ingrediēs itaqꝫ ciuitatē ſcribit oēs que no-
te erant meretrices.et cepit laborare opu-
ſcula et accipe ꝑ ſingulos dies ſiliquā vnā
Cuꝫ g̊ occūberet ſol māducabat ⁊ intrabat
ad vnam meretricū et dabat ei ereos num-
mos:⁊ dicebat.dona mihi noctē iſtā ⁊ no-
li fornicari. Et manebat iuxta eā nocte illa
obſeruans illā ne fornicaret̄. Stabatqꝫ a
veſpe in vno angulo cellule vbi dormiebat
mulier pſalliēs et orās ꝓ ea.⁊ mittēs genu-
flexiones vſqꝫ ad aurorā.et exiēs accipie-
bat verbū ab illa ꝙ nulli diceret actōnem
eius. Ita agebat ſꝑ q̄uſqꝫ vna earū manife-
ſtauit vitā eius ꝙ nō ut fornicaret̄ intraret
ad eas ſed ut ſaluaret. Orauit ſenex ⁊ cepit
mulier a demonio vexari vt ꝑ illā cetere ti-
merēt.et nō manifeſtarēt eū omni tp̄e vi-
te eius. Dicebāt g̊ quidā ei q̄ a demōio ve-
xabat̄. Quid eſt. Reddidit tibi deus q̄niā
mentita es. Vt fornicet̄ eñ ingredit̄ peſſi-
mus iſte et nō ad aliud aliquid. Iā enim ⁊
ſctūs Vitaliꝰ.h eñ nomen erat ei.volens
hoīm gloriā fugere et aīas a tenebris reuo-
care dicebat audiētibꝫ cūctis cū laboraret ī
ope et ſolueret veſpi. Eamus mō dñe olim
nōna talis expectat te. vbi erat ergo ordo
ipius. Multis ergo criminantibꝫ ⁊ illuden-
tibꝫ ei dicebat. Nūquid ego nō veſtio cor-
pus vt oēs. Aut monachis ſolis iratꝰ ē de-
us. Vere et ipi hoīes ſunt ut oēs. Dicebat
itaqꝫ ei q̄dam. Accipe tibi vnā mulierē ab-
ba ⁊ muta veſtimentū tuum vt nō blaſphe-
met̄ deus ꝑ te et habebis iudiciū que ſcā-
daliſant̄ animarū. At ille rn̄debat eis iteꝝ
dicebat ergo ſe demonſtrare q̄ſi iratū. vere
nō obaudiā vobiſ. ite a me. Modo nihil ali-
ud faciā vt vos nō ſcandaliſem̄ niſi accipi-
am mulierē quatenus curā habeā domuſ
⁊ faciā malos dies. Qui vult ſcandaliſari
ſcādaliſet̄.⁊ det frontem in parietē. Quid
vultis ex me. Nūq̄d iudices cōſtituti eſtiſ
a deo. Ite:de vobis curā habetote vos pro
me nō reddetis deo rōnem. Vnꝰ ē iudex ⁊
ſancta dies iudicij qui ſingulis reddet ſm̄
opera eorū. Dicebat aūt hec clamās. Qui-
dam ergo eccleſie defenſorū hec multotiēs
audientes ab eo referebāt qḋ fiebat. Deꝰ
vero ſciens ꝙ nollet iſte ſanctus offendere
abbatē Vitaliū indurauit cor eius ne cre-
deret eis. Recordabat̄ enim ante memora-
ti eunuchi.ſed increpauit vehemēter qui cō-
tra Vitaliū abbatē accuſatōnem ei affere-
bant.dicēs ad eos. Quieſcite accuſare mo-
nachos.an neſcitis q̄d circa ſancte memo-
rie Conſtantinū imꝑatorē actum fuiſſe.cō-
ſcriptōnes que de eo leguntur contineant.
Quoniā ait.quidā nō timentes deū cū ce-
lebraret̄ ſecūda ſynodus in nycea ceperūt
cōtra ſe dare in ſcriptis famas turpes bea-
to illi imꝑatori.quidam clerici q̄dem exiſtē-
tes.quidaꝫ monachi.et ad faciē adducens
ſanctus dei Conſtantinus accuſatorē ⁊ ac-
cuſatū vtrūqꝫ audiuit. Et cum inueniſſet
multas taliū criminatorū veras eſſe accu-
ſatōes incēdit oēs que date ſunt in ſcri-
ptis malas opiniones dicēs. Vere ſi ꝓpri-
is oculis vidiſſem ſacerdotē dei aut aliquē
eorū q̄ monachico habitu circūamicti ſunt
peccantē.clamidē meā explicarē et coope-
rirem eū ne ab aliquo videret̄. Nam ⁊ in
ſeruum dei illum videlicꝫ eunuchū ita pu-
taſtis et miſiſtis me extra viam.et feci aīe
mee peccatū magnū.confundens ergo eos
multū abſoluit. ¶ Seruus autē dei Vi-
talius a ꝓpria opatōne non ceſſabat. Deꝑ-
cabatur ergo ut quibuſdā poſt mortē eius
in ſomnis manifeſtaret deuſ de ſe.ut impu-
taretur in peccatū hijs qui ſcandalizabant̄
in eum.eo ꝙ rem quaꝫ agebat diceret ſcā-
dalo eſſe plenā.et nō haberet homo pecca-
ti indicium ex ea quidq̄d locutus fuiſſet.

Multas igit̃ de talibꝯ mulieribꝯ in ꝯpun/
ctõem induxit. hec ꝑatio eius et maxime
q̃n videbāt eū nocte extendentē manus et
orantē p vnaquaqꝫ earū. ꝓpter qđ quedã
earū a fornicatõe ceſſabant. q̃dam ṽo acci
piebāt viros et pudice ꝯuerſabant̃. q̃dam
ṽo et modis omnibꝯ mūdū relinq̃ntes ſin
gularē vitā ducebāt. Nullus tñ ſciuit vſ/
qꝫ ad eius dormitõem ꝙ ipſius admoniti/
one et orõe impudice muliercule a fornica
tõe ceſſarēt. Vñ q̃dā die exeunte eo a pria
taliū mulierū diluculo obuiat ei q̃dā hõ i/
mundus. intrās ad fornicandū cum ea. et
cū vidiſſet ſanctū vitaliū ex ea egredientē
dedit ei alapā in faciē dicens ad eū. Vſqꝫ q̃
peſſime illuſor xp̄i nõ emendas te ab hĳſ ne
q̃cĳs tuis. Qui dixit ad eũ. Crede mihi
accipies alapā a me hũili. vt tota alexan/
dria colligat̃ ad clamores tuos. ¶ Nõduꝫ
breui tp̄e trāſacto dormiuit cū pace in cel/
lula ſua ſanctus Vitalius nemine ſciente
oĩno. Habebat ei valde puſillā cellulā ſup
locū q̃ dicebat̃ porta ſolis. Unde et plerũqꝫ
cū collecta celebraret̃ iuxta cellulā eiꝯ in ec/
cleſia metre. ꝯueniētes q̃dā mulierculaꝝ
harū ad alterutras dicebāt. Eamꝯ eamus
iterū abbas Vitalius collectā habꝫ. Et ve
nientibꝯ eis curabat eas. Igit̃ dormiēte eo
vt p̄dictū eſt in ꝓpria cellula ⁊ nullo ſciēte
mox q̃dam demon tanqꝫ ethiops deformiſ
aſtat ei q̃ dederat alapā abbati Vitalio. et
dat ei alapā dicēs. Suſcipe alapā quā mi/
ſit tibi abbas vitalius. Et cadēs ſtatim ce
pit ſpumare. Cõgregata eſt igit̃ ſcḋm ꝓphecti
am vitalĳ pene tota alexādria in violentiaꝫ
quā patiebat̃ a demõe. et maxime qꝛ ſoni/
tū date ei alape audierūt q̃dam q̃ſi ad vniꝯ
iactū ſagitte. Poſt aliquantas ṽo horas ĩ
mentē rediens is qui patiebat̃ ſcidit veſti/
menta pectoris ſui ⁊ cucurrit ad cellulam
clamās et dicēs. Culpā feci tibi ſcḋe dei vi
tali. miſerere mei. Cucurrerūt ṽo cum eo
omnes audiētes. Cū ꝑueniſſet ad cellā ſan
cti exĳt iterū demoniū iactās eum oĩbꝯ aſpi
cientibꝯ. Et cū ingrederent̃ intro hĳ q̃ cū
eo cucurrerūt. inuenerūt ſanctū ſtantē ĩ ge/
niculis ſuis et orantē: et dño aĩam tradētē
⁊ in pauimēto ſcripturā huiuſmodi. Viri
alexandrini nolite ante tp̄us aliquid iudi/
care quouſqꝫ veniat dominꝯ. Confitebat̃
vero et homo qui a demonio vexabat̃ quod
ſancto fecerat. ⁊ quod dixerat ſanctus ei.
Recitata ſunt ergo beatiſſimo Iohãni pa
triarche omnia que circa ſanctū Vitaliuꝫ
acta ſunt. et deſcēdēs cū clero venit ad cor
pus ſancti Vitalĳ. et cum vidiſſet ſupſcri
ptõem dixit. Vere hanc humilis Iohan
nes p deū euaſit. nā alapaꝫ quā accepit qui
patit̃ ego acciperē. ¶ Tunc itaqꝫ oēs for/
nicarie: et que abrenūciauerūt ex eis ⁊ vi
ros ſuſcepant. cū cereis et lampadibꝯ preī/
bant eum flentes et dicētes. ꝑdidimus ſa/
lutē et doctrinā. Enarrabāt eñ iā ꝯuerſati
onē eius oĩbꝯ. et q̃ñ nõ ꝓpter turpē reꝫ
ad nos intrabat. et qꝛ nunqꝫ aliq̃n vidimꝯ
eum ſup latus dormientē aut vnā ex nobiſ
tenentē manu ſua. Et rep̄hendentibꝯ eas
quibuſdā et dicētibꝯ. quare hec nõ oĩbꝯ di
cebatis. ſed ſcādaliſabat̃ in eo tota ciuitas
Enarrabāt iā capitulū qđ circa eā geſtū eſt
que a demonio vexatõem ſuſtinuit. et quia
hoc timētes tacebamus. Sepulto ergo eo
cū multo honore ꝑmāſit is q̃ ab eo correctꝯ
⁊ ſanus factus eſt faciēs memoriam eius.
Poſtmodū autē et renūciauit ſeculo. in/
greſſus monaſteriū abbatis Seridonis ĩ
gazam. et ſuſcepit cellulā abbatis Vitalĳ
ſcḋm fidem. et in ea ꝑmāſit vſqꝫ ad mortem
ſuam. At ſanctiſſimus p̄riarcha multas g̃
tias egit deo. quia nõ ꝑmiſit eum peccare ĩ
ſeruum ſuum Vitaliū. Multi aũt multū
extunc in alexandria ꝓfuerūt ſibi. et hoſpi
tio recipiebant monachos. et muniebant̃
et vt nõ ꝯdemnaret̃ aliquis ab eis qui ve/
nerat. Fecit aũt et ſanitates poſt mortē ho/
norabile nomē ſancti Vitalĳ p diuinā gra
tiam. cuius orõnibus det nobis dñs bonā
ꝯuerſatõem et miſericordiā in die q̃ñ mani
feſtabit abſcondita hoĩm. et nuda faciet cõ
ſilia cordiū.

¶ De eo q̃ ꝯuicia p̄riarche inferebat.

A

P Recipiens aliq̃n dari cuidam pe
tenti elemoſinam decem nummoſ
ereos tm̃. conuicia patiebat̃ ab eo
in facie attrociter ille beatus. qꝛ nõ dederat

ei quotq̄t voluit. Hijs autē q̄ te obſecro e/
rant q̄rentib⁹ cedere eum q̄ cōuiciabaṫ. in/
crepauit eoſ vehemēter p̄triarcha dicēſ. Si
nite eū fratres. habeo ego. lx. annos blaſſe
mans ꝑ opa mea xp̄m. ⁊ vnū ꝯuiciū ñ por
tabo ab iſto. Et p̄cepit datori ſoluere ſaccu
lū. vt ſineret paupem tollere quantū vellet
p̄cium.

De interrogatōe circa elemoſinatores.

SI vero aliq̄ñ audiebat ſapiētiſſi/
m⁹. q̄ſi elemoſinator eſt taliſ. ad
ducebat eū in hilaritate ſeorſuꝫ et
dicebat ei. Quō fact⁹ es elemoſinator na/
turaliter an te ip̄m cogēs. Unde q̄dā eorū
q̄ ab eo interrogabanṫ verecūdati occulta/
bant. q̄dā aūt dicebāt ei. Propter qđ vn⁹
interrogatus a ſancto rñdit ita. Crede mi
hi dn̄e. qꝛ nihil do aut facio boni. verūtamē
ip̄m qđ facio et p̄beo ex quibus et oratiōes
tue largiunṫ ita facere aſſueui. Erā pri⁹ val
de immiſericors et crudelis. et ſemel dāna
ꝑtuli. et in ſubtilitatem deueni. cepit cogi/
tatio mea dicere mihi. vere ſi eſſes elemoſi
nator. nō relinq̄ret te deus. Statui ḡ ꝑ ſin
gulos dies dare q̄nqꝫ ereos nūmos paupi
bus. et cū cepiſſem dare ſtatim ſathanaſ ꝓ
hibebat me dicēs. Uere q̄nqꝫ nūmi iſti ſuf
ficiunt domui tue ad olera aut ad balneuꝫ
ꝑcipiendū. et ſtatim tanqꝫ ſi de faucib⁹ na/
torum meoꝝ priuarē eos nihil dabā. Cuꝫ
vero vidiſſem qđ ſuparer a vicio. dico pu
ero meoꝝ ſingulos dies furare me neſcien
te quinqꝫ nūmos. et da elemoſinā. Sum
ego enim trapezeta dn̄e. Ille v̄o bn̄faciens
cepit furari denarios. Erat autē aliquādo
et ſiliqua. Cū ergo vidiſſet qꝛ bn̄dicebamꝰ
⁊ diuitijs abūdabamus cepit ⁊ tremiſſes
furari et dare. Semel itaqꝫ admirās bn̄/
dictiōes dei dixi ei. Uere multū ꝓfuerūt ſi
liquinqꝫ nummi illi. volo ḡ vt des decem.
Tūc dicit mihi ⁊ puer ſubridēdo. vade ora
furtis meis. Nā vere hodie nō haberem⁹
quem mādacaſſemus panē. ſed ſi eſt furtu
ſtus ego ſum. Tūc ergo dixit. q̄ſi tremiſ/
ſes dabat et ſiliquas. et iā ex fide illi⁹ aſſue
ui dn̄e ex animo dare. Edificatus ḡ ſanct⁹
valde dixit ad eū. Crede mihi. multaſ ꝯuer
ſatiōes patꝝ legi. tale aliq̄d nō audiui.

De principe qui maliciam
ſeruabat in alterū.

MAliciā reſeruantē quendam indu
ſtriū ꝯtra aliū principē. Audiens
hic magnus iohānes monuit euꝫ
ſepe. et ſuaſit ad ꝯcordiā ⁊ nō potuit eū cō/
uertere ad pacē. Semel ḡ mittit ⁊ adducit
eū ſanctus q̄ſi ꝓ republica. et facit miſſas
in oratorio ſuo. nullū habēs ſecū niſi mini
ſtrū ſuū. Cū ergo ſancta bn̄dixiſſet patriar
cha. et orōnem dn̄icā inchoaſſet. ceperūt di
cere tantū tres illi pater noſter. Et cū ꝑue/
niſſent ad ſmonē quo dr̄. dimitte nobis de
bita nr̄a. ſic̄ et nos dimittim⁹ debi. noſtris
innuit domeſtico p̄triarcha vt taceret. Si/
luit v̄o et patriarcha et remāſit priceps ſo/
lus dicēs verſū. dimitte nobis ſicut ⁊ nos
dimittimus. Et ſtatim ꝯuerſus ſctūs dic̄
ei mānſueta voce. vide in q̄ terribili voce di
cas deo. quoniaꝫ ſicut ego dimitto ita ⁊ tu
dimitte mihi. Et tanqꝫ ab igne ſtatim cru/
ciatū ferēs p̄dictus princeps cecidit in faci
em ad pedes ſancti dicēs. Quecūqꝫ iuſſe/
ris dn̄e faciet ſu⁹ tu⁹. et recōciliatus ē ini/
mico ſuo extūc cū om̄i v̄itate.

Quid erga quēlibet ſupbū agebat.

SUꝑbum autē ſi videbat aliquem
frēs hūc q̄dem nō arguebat in fa
cie. q̄ſi autē eū in ſecreto ſuo ſeden
tem videbat afferebat de hūilitate ſermōeſ
vt ꝑ tale magiſteriū ſenſim ꝑcuteret ſuper/
bū: et modeſtum faceret dicēs ita. Miror
dn̄i mei ꝙ modo nō recordaṫ miſera anīa
mea humilitatis quā demonſtrauit nobis
ſuꝑ terrā apparens filius dei. ſꝫ intumeſco
⁊ extollor ſuꝑ fratrē meū. ſi fuero modicū
aut pulcrior eo aut ditior aut gl'ioſior. aut
principatū officij cuiuſcūqꝫ habuero. non
intelligēs diuinā vocē q̄ dicit. diſcite a me
quia mitis ſum ⁊ hūilis corde. et inuenietiſ
requiē animab⁹ v̄ris. neqꝫ ſanctorū voces
cogitans. quoniā q̄dam terrā. q̄dam cinerē
q̄dam v̄o vermē ⁊ nō hoiem. quidā autem
impeditioris et tardioris lingue ſe noīabant
Et qꝛ yſaias q̄ñ deum videre meruit. vt ca
pit hō tūc immūda labia ſe habere ꝓnūcia/
uit. Quid enim nō ſim hūilis. Nōne dē lu
to factus ſum: vñ ſunt et lateres. Nonne

omnem quã puto habere gl'iam vt flos feni
marceſcit. Hijs ergo et hmõi v̄bis ſapien
tiſſim⁹ q̄ſi de ſe dicens. eũ qui languorẽ in
flationis ⁊ ſupbie habebat cauterio ↄburẽſ
ꝓdebat. Intelligebat eñ is qui vuln⁹ habe
bat. q̄ ð eo patriarcha hec intimaret.

¶ Sermo eius ad humilitatis exemplũ.

A

Et hoc frequẽter ille a deo honora/
tus afferebat in mediũ ad humi/
litatis argumentũ dicẽs. Nã ſi ↄ
ſideraſſem⁹ ⁊ cogitaſſem⁹ dei miſericordiã
⁊ bonitatẽ nec in celos ſubleuarem⁹ oculos
nr̃os. ſed ſp in hũili habitu. ac prudẽtia de/
gerem⁹. Vt em̄ p̄tereã q̄liter nõ exñtes vt
eſſem⁹ ꝓduxit nos factor ⁊ pctõ ⁊ inobediẽ
tia deceptos iteꝝ viuificauit. ⁊ ꝓprio ſan/
guine redemit a morte. ⁊ omnẽ terrã ⁊ ipm
celum in obſequiũ hoĩm ſubdidit. ſ; ⁊ nũc
q̄liter peccantes nõ diſſipat. ſed longani/
miter magis expectat. ĩmobilis illa natura
et patiens ille oculus. ⁊ nobis plerũq; blaſ
phemantib⁹. ipſe conſolatur ⁊ blandit̃ per
miſerationem ſuam deſurſum pluuias ꝓp̃
vitã nr̃am tribuẽs. Quãtos malos opari/
os pgentes vt occidant aut furent̃ tegit vt
nõ capiantur ⁊ puniant̃. quãtos exñtes in
pelago vt p̄dent̃ obuiãtes ſibi naues ⁊ oc/
cidant qui in eis ſunt nõ pmittit in ꝓfun/
dum dimergi. ſ; impat mari. ne abſorbeat
eos expectãſ ↄuerſionẽ malicie ipſoꝝ. Quã
ti petierant corpus ⁊ ſanguinẽ eius ſacro
ſanctũ. ⁊ patit̃ ⁊ longanimiter agit. nõ red/
dens eis hic aliquid difficile. quãtos in iti/
nere latrocinãtes nõ tradit in cibũ obuian/
tib⁹ ſibi beſtijs. quãtos eũtes cõcaua terra
rũ ⁊ itinerũ ſeditõnes opantes ꝓtegit. vt ñ
ↄſumant̃ a cuſtodientib⁹ canib⁹ vel etiã ho
minibus. Et me interdũ aut cũ meretrice
recũbente aut cum his qui ſe inebriant. aut
cum turpia loquẽtib⁹ ↄuerſante aut cetero
quolibet ſeculi huius implicato pctõ. Apis
quidẽ circũfertur ⁊ valles ⁊ alueos circũit
querens colligere mihi fructũ vt dulce fa/
ciat mihi guttur. qð feda et iniqua ꝓnun/
ciat. vua aũt feſtinat p calorẽ maturari. vt
repleat os ⁊ letificet cor qð factorẽ ſuũ pre
uaricatũ eſt. Flores inuicẽ ſe p̄occupant vt
delectent oculos. q̄ fornicatõib⁹ ⁊ alienis
mulierib⁹ ad luxuriã innuũt. ficus turbat̃
quatenus pueniat vt repleat manũ p mag
nitudinẽ ⁊ os p dulcedinẽ. qui tenet ⁊ hali
at alienã mulierẽ. Talia g̃ inquit opa frẽs
agentes ⁊ tales retributiones accipiẽtes a
benigno deo q̄lem debueram⁹ habere pru/
dentiam. ↄſiderantẽs nouiſſimã nr̃aꝫ ⁊ hor
ridam horã. Multũ em̄ de memoria mortꝭ
⁊ exitu anime diſputabat ſemp ille beat⁹.
ita vt frequẽter quidã ad eum ſupbo ſce/
mate intrarent. ⁊ ridenti vultu ⁊ inconſi/
derato oculo. ⁊ exirent humili more ⁊ com
puncta facie et lacrimantib⁹ oculis. Pro/
pter qð ⁊ dicebat. Quia vt eſtimo ego hu
milis. ſufficit ad ſalutẽ aſſidue ⁊ dolenter
cogitare. ⁊ ſolicitudinẽ habere de morte q̄/
niã nemo nobis in hora illa compatiet̃. aut
comitabit̃ ex iſta vita. niſi opa bona noſtra
Et quomodo angelis venientibus ⁊ ꝓpe/
rantibus turbatur tunc anima ſi inuẽta nõ
fuerit bene preparata. Quomodo rogat vt
addat̃ ſibi modicũ tp̄s vite. ⁊ audiet. Tẽ/
pus em̄ qð vixiſti bene nõ ↄſumpſiſti. Et
iteruꝫ dicebat tanq̃ de ſemetipſo Quõ hu
milis Johannes tranſire poteris beſtias
harundineti q̃ñ obuiabunt tibi exactores.
Vel qualis timor ⁊ tremor obtinet aĩaꝫ tũc
rationẽ ponentem tantis exquiſitorib⁹ a/
maris ⁊ immiſericordibuſ. ¶ Etem̄ ſanctus
iſte in memoria ſemp retinebat. quod ſanc/
to ſymeoni qui in colũnis ſtetit p reuelatõ
nem factũ eſt notũ. quia vt ait exeunte ani/
ma e corpore obuiant ei cum aſcenderit a
terra in celum chori demonũ ſinguli in pro
prio ordine. Obuiat ei chorus demoniorũ
ſupbie inueſtigat eam ſi habeãt opa eorum
Obuiat chorus ſpũum detractionis aſpi/
ciunt ſi aliquãdo oblocuta ſit ⁊ penitentiaꝫ
non egerit. Obuiãt iterũ ſuprius demones
fornicationis ſcrutantur ſi recognoſcant in
ea voluptates ſuas ⁊ quando a terra vſq;
ad celum miſera anima poſitura rõnem p/
uenerit. ſeorſum ab ea ſancti angeli ſtabunt
et non adiuuabunt eam niſi bonitates ſue.
Hec conſiderans hic nobil' pterritus pro
tali hora et ſolicitus factus eſt. ferens ĩ me
moriam ⁊ ſancti Hilarionis eloquiũ qui

cum e vita egreſſurus eſſet formidauit. Et
dixit anime ſue octoginta ãnis o hũilis aĩa
habes. ſuiens xp̃o ⁊ times exire Exi qꝫ mi
ſericors eſt. Et dicebat ſibi patriarcha. Si
is qui octoginta ãnos ſuiuit xp̃o. ⁊ mortu
uos ſuſcitauit. ⁊ ſigna fecit timuit amarã il
lam horã. quid habes tu humilis Johãnes
dicere aut facere qñ obuiauerint in faciem
tuã crudeles illi ⁊ imiſericordes exactores
et exq̃ſitores. Aut q̃ntam poteris rõnẽ red
dere ad eos qui exquirũt de mẽdacio. ad e-
os qui de detractione. ad eos qui de crude
litate. ad eoſ qui de auaricia. ad eos q̃ de me
moria mali. ad eos qui de odio. ad eos q̃ ex
quirunt de ꝑiurio. Et dicebat deus in eis
increpa. nã oĩs fortitudo hoĩm eiſ reſiſtere
nõ valet. Tu dñe da nobis ductores ſcõs
angelos qui cuſtodiãt ⁊ gubernẽt nos Mꝫ
ta enĩ eſt ꝯtra nos eoꝝ inſania. multus tre-
mor. multus timor multũ ꝑiculũ pelagi a-
eris huius. Si eĩ ꝟ̃ ciuitate in ciuitatẽ ſuꝑ
terrã ambulãtes dep̃camur eos qui nobis
ductores ſunt. ne in p̃cipicia cadamꝰ. aut ĩ
agreſtiũ feraꝝ loca aut ĩ flumĩa infinita. aut
in inacceſſibiles ⁊ inuios mõtes. aut in la-
tronũ manꝰ. aut in heremũ incõprehenſibi
lem et inaquoſam ⁊ ꝑeamus. quot ductori
bus fortibus ⁊ diuinis cuſtodibꝰ opus ha-
bemꝰ. ꝑgentes longa via hac et eterna vicꝫ
q̃ ex corꝑe eſt egreſſio. ⁊ ad celũ aſcenſio.
Hec ſunt ſapĩa plene beati ad ſe ⁊ ad omẽs
doctrine. hec ſunt eius quotidiãe cure atqꝫ
meditationes.

Quid fecerit ꝓ his q̃ pꝰ euãgeliũ lectũ ſtatõeꝫ deſerebãt.

Ultrã aũt ⁊ de ſancta ſtatõe curam
habebat. ⁊ ſolicitudinẽ demõſtra-
bat. Una enĩ dieꝫ volens multos
reſecare vt nõ egrederent̃ pꝰ ſolutõem ſan-
cti euangelij de eccĩa. ⁊ ocioſis ſmonibꝰ ꝓ
oratione vacarent. quid fecit Reliq̃t mox
poſtqꝫ lectũ ẽ ſanctũ euãgeliũ eccĩam. ⁊ ip̃e
exijt ⁊ ſedit cũ turba. oĩbꝰ vo obſtupeſcẽti
bus dixit ad eoſ iuſtꝰ. Filij vbi oues illic ⁊
paſtor aut intrate intro ⁊ ĩgrediar aut ma
nete hic ⁊ hic manebo. Ego ꝓpter vos de-
ſcendo in ſanctã eccĩaꝫ nã poterã facere mi
chi met miſſas in epiſcopio. Sel ĝ ⁊ his
fecit hoc ip̃m ſcema ille beatus. Erudiuit ⁊
in hoc plebẽ magnifice ⁊ emẽdauit time-
bat enĩ ne iterũ idip̃m ſcema faceret eis ille
ſemꝑ memorandus.

Loqui in eccleſia non permittebat.

Loqui aũt in ſacrario oĩno nõ per-
mittebat ſed in ꝯſpectu oĩm foras
mittebat eum dicens. Siquidem
vt orares veniſti huc. in hoc mentẽ tuaꝫ ⁊
os tuũ vacare exopta. Si vero ꝓpter locu
tionẽ ſcriptũ eſt. Domus dei domus orati
onis vocabit̃. noli ergo eam facere ſpelun-
cam latronũ.

Q, nec in monachica vita. nec in clero moratus eſt.

Hoc aũt erat admirabiliꝰ ſctiſſimi
huiꝰ patriarche. qm̃ nec mõachi
cã vitã ducens. necꝫ in clero mo-
ratus in eccĩa ſed ⁊ femine legitime duxũ
ꝯiũctus. ita tenuit vigorẽ eccĩe ab ipſo ini-
tio quo patriarcha ꝯſecratus eſt. ⁊ in taleꝫ
ſublimitatẽ exaltatus ẽ vt multos heremi
tarũ et in arta vita degentiũ ſuperaret

De hoc ꝙ ſtatuit duos ordines monachorum.

Volenſ aũt nec huiꝰ boni expers eẽ
vicꝫ monachice vite ꝯnumeratio
nis ſtudet rẽ talẽ. Cõgregans du
os ordineſ monachorũ. ſtatuit eis oẽm vtili
tatẽ tribui de villis ſuis in ciuitate ſua. ⁊ fa
ciens eis cellulas in duobꝰ oratorijs. ſãcte
dei genitricis et ſancti Johãnis. que ip̃e a
fundamẽtis edificauerat. dicens de aman
tiſſimis monachis ita Ego pꝰ deũ vtilitatẽ
corꝑaleꝫ vr̃am ꝓcurabo. vos aũt ſpũal̃ ha
bitote mee curã ſalutis. Veſpertina ⁊ no-
cturna vigilia mihi apud deũ imputet̃. q̃d
quid vero in cellulis vr̃is officij feceritꝫ. ꝓ
vr̃is ſit aĩabꝰ. Hoc aũt fecit volẽs ſolicitõ
res efficere dei amicos monachos. Uñ et
ꝑmanſit deo talis grata ꝯſtitutio ordinũ. ⁊
ad ſiĩtudinẽ monaſterij ex his ciuitas pene
viuit. in diuerſis locis ꝑuigiles hymnodi
as deo referens.

De euitanda ꝯmunione hereticorũ.

Et hoc beatus iſte ita oẽs docebat
⁊ ꝯteſtabatur dicens. Nullatenꝰ
aliq̃n hereticoꝝ ꝯmunioni imo co
inquinationi ꝑticipemini. etiam ſi omni vi
ta veſtra ex aliq̃ impulſiõe vel neceſſitate

ꝯmunioni catholice ecc̃ie nõ inuenĩetes ſi
ne ꝯmunione ꝑmanſeritis. Si enĩ ait vxo
rem corꝑalem legitime poſſidentes. ⁊ in re
gione aliqua longinqua abſqꝫ illa tꝑe mlto
morãtes. relinquere hanc ⁊ alij copulari a
deo ⁊ legibꝰ ꝓhibemur. ſi vero hoc egeri-
mus punimur. quõ putas. deo ꝑ rectã fidẽ
⁊ catholicã ecc̃iam ꝯiũcti. vt ait apl's apta
ui vos vni viro virginẽ caſtã exhibere xp̃o
⁊ ſanctã fidẽ adulterauimꝰ ꝑ ꝯmunionẽ he
reticorũ. in futuro ſeculo tormẽti qđ expe-
ctat hereticos erimus facti ꝑticipes. Cõ-
munio enĩ ait ideo dicitur eo ꝙ ꝯmunẽ faci
at ⁊ firmet ꝯmunicantẽ. quibus cõmuni-
cat. Ne igitur queſo ait o filij huiuſmodi o-
ratorijs applicetis.

De eo ꝙ non condemnauit aliquem.

Ag

Elmo omnibꝰ bonis ſuis. ⁊ h̃ beatꝰ
hic poſſidebat dico videlicet ꝙ vt
dictum eſt. non ꝯdemnaret ꝓxim
nec cõdemnantes recipet. Dicã ꝟo eius et
doctrinã. de hoc oĩbꝫ ꝓficuã. Juuenis qdã
rapiẽſ monachã fugit ꝯſtantinopolim. hoc
diſcẽs iuſtus triſtis factꝰ ẽ vſqꝫ ad mortẽ
Tꝑe aliquo tranſacto. ꝯſedente eo vna die
rum in honorabili cimiliario cũ quibuſdã
clericis ⁊ ſmonẽ anime vtilẽ mouẽte. venit
in mediũ ⁊ memoria iuuenis qui ancillam
dei rapuerat ⁊ ceperũt qui cũ ſancto ꝯſede
bant anathematizare talẽ iuuenẽ. tanqꝫ q̃
duas aĩas ꝑdiderat. ſuã vicꝫ ⁊ ſanctimoni
alis. Cõpeſcuit g̃ ⁊ reſecauit eos beatꝰ dicẽs
Ne ſic filij ne ſic nã oñdam vobis qꝛ ⁊ vos
duo pctã facitis. vnũ qꝛ tranſgredimĩ man
datũ dicentis. nolite iudicare vt nõ iudice-
mini. Deinde qꝛ neſcitꝭ certꝰ ſi adhuc pec-
cent. ⁊ ſe nõ peniteant. Legi enĩ vitã patrꝭ
aliquid tale habentem qꝛ in ciuitatẽ quan-
dam duo monachi abierũt in miſteriũ. Et
cũ tranſiret vnus ꝑ locũ. clamabat ei vna
fornicaria dicenſ. Salua me pr̃ vt xp̃s me
retricẽ. Jlle vero hoĩm ꝯfuſionẽ oĩno non
curans. dixit ei. Sequere me. Et tenẽs eã
ꝑ manũ eius. exijt publice ď ciuitate oĩbꝫ
aſpicientibꝫ. Facta ẽ ergo fama. qꝛ abbas
accepit mulierẽ dominã porphiriã. ita enĩ
vocabat̃ mulier. Pergẽtibꝫ g̃ eis vt mitte
ret eã in monaſteriũ. inuenit mlier in vna
ecc̃ia puerũ in terram ꝓiectũ. ⁊ ſuſtulit eũ
vt nutriret illũ. Jtaqꝫ poſt annũ quidẽ ve-
nerant in patriã. vbi erat abbas ⁊ porphi-
ria que fuerat ď meretricibꝫ ⁊ videntes eã
habere puerulũ. dicũt ei. Ueraciter bonũ
abbati pullũ genuiſti. Nondũ enĩ ſcm̃ ſce-
ma acceperat. Eũtes ergo qui viderãt eã
thyrum. inde enĩ abbas tulerat illam. diffa
mauerant quia genuit de abbate porphiria
et nos vidimꝰ puerulũ oculis nr̃is ſimilan
tem ei. Qñ ergo cognouit ex deo abbas o-
bitum ſuũ dicit nõne pelagie. Sic enĩ mu
tauit nomen eius. qñ tradidit ei ſanctum
ſcema. Eamus thyrũ. qꝛ habeo illic rñſum
⁊ volo vt venias mecũ. Jlla ꝟo nõ valẽs
ꝯtradicere ei. ſecuta ẽ eũ. ⁊ venerũt ambo.
habentes ⁊ puerũ ſeptẽ annoꝝ exñtẽ ſecũ
Cũ ergo egrotaſſet abbas i infirmitate ad
mortẽ aſcenderũt ad viſitatõem eius de ci
uitate vſqꝫ ad centũ aĩas ⁊ dicit. Affer pru
nas. Jtaqꝫ cũ veniſſet thuribulũ plenũ pru
nis. tulit ⁊ euacuauit eas in veſtimentũ ſuũ
⁊ dixit. Credite frẽs. quia ſicut deꝰ rubum
cuſtodiuit incõbuſtũ ab igne. ſicut nec hãc
tunicã meã incenderũt prune iſte. ita nec
ego agnoui pctm̃ mulierꝭ ex quo natus ſũ
Et omẽs mirati ſunt. ꝙ nõ ardebat veſtim
tũ ab igne. ⁊ glorificauerũt deũ hñtẽ occul-
tos ſuos. Ex occaſione autẽ nõne pelagie
quondam meretricis. alie fornicarie ſecute
ſunt eã abrenũciantes mũdo cũ ea ꝑgẽtes
in monaſteriũ eius. Seruꝰ aũt dei mona-
chus q̃ totonderat eã poſteã ſatiſfecit oĩbꝫ
tradidit deo ſpũm in pace. Jđ inq̃t dico vo
bis o filij ne ꝑcipites ad ꝯdẽnanda ⁊ iudi-
canda ſitis aliena. Multotiẽs ei pctm̃ forni
cationis vidimus. pñiam vero eius quã fe-
cit occulte nõ aſpeximꝰ. Sic eſt cũ furtũ fa
cientem quendã videmꝰ. ſuſpiria ꝟo eius
⁊ lacrimas q̃s ꝓducit deo neſcimꝰ. Et qui
dem habemꝰ eũ q̃ſi furẽ aut fornicatorẽ aut
ꝑiurũ. apud deũ vero forſitan recepta ẽ oc-
culta eiꝰ pñia ⁊ ꝯfeſſio. ⁊ eſt ab eo ꝑcioſus.
Oẽs igitur admirabant̃ ſup doctrina in-
duſtrij paſtoris huius atqꝫ magiſtri.

De duobꝫ clericis calciamen
ta facientibus.

Ab

DUobus clericis calciamēta faciēti/
bus.et iuxta ſe laborantibꝫ. Un⁹
quippe habebat filios multos ⁊ vx
orē ⁊ patrē ⁊ matrē. vacabat vero eccīe ſi/
ne intermiſſione.⁊ oñis poſt deū alebat ar/
te ſua. Alter aūt quāuis doctior eēt illo.eo ꝙ
nō ꝑmaneret in eccīa.ſed etiā dñicis die/
bus laboraret. nec ſeipm tm̄ nutrire vale/
bat. Inuidebat ḡ iſte vicino ſuo.⁊ vna vi/
ce nō ſufferens inuidiā.dicit ei cū ira. Un̄
diues factus es ſic. Ego vacans plus arti
mee q̄ tu in pauptate deueni. Dicit vero
ei.volens facere eum vacare eccle. Inue/
nio p̄cium in terra.⁊ inde paulatim diues
factus ſum.ſed ſi vis ſemꝑ voco te et veni
mecū ⁊ quicquid inuenerim⁹ accipies dimi/
dium. Cū ergo acquieſceret ille.⁊ ſequeret̃
eum euntē ad eccīam.ſine intermiſſione be/
nedixit ei deus et diuitē fecit eū. Tunc di/
xit ei ille bonus ꝯſiliarius. Uidiſti frater vi/
num mendaciū ꝓpter deū quātū ꝓfuit anīe
tue ⁊ ſuꝑbie tue. Crede nihil inueniebam
aliqñ in terra vt eſtimaſti gr̄a p̄cij.ſʒ qñiam
dixit dñs. Querite primū regnū dei ⁊ hec
omnia adijcient̃ vobis. Idcirco occaſionē
feci tantū vt ſeducerem te et ecce nō ſine cā
laborauī.ſed inueniſti et ſuꝑinueniſti. Hoc
igitur diſcens ſanctus patriarcha fecit illū
bonū ꝯſiliariū p̄ſbiteꝝ tanq̄ dignū.erat eñ
lector

De vocatōe ei⁹ ad dñm.

ET quidē hacten⁹ ante memorat⁹
dei cultor Mennas q̄ fuerat vice
domin⁹ ſcē eccīe alexandrinoꝝ ma
gne ciuitatis enarrauit nobis. Dicentibꝫ
vero nobis in predictis in quodā capitulo.
ꝙ multa ſpūali dilectione p̄triarcha et nice
ta patrici⁹ ad inuicē colligati eſſent.dignuꝫ
iudiciū talis exhibitionis p̄ſens exiſtit ca/
pitulū. Qñ ꝑmittente deo ꝓ pctīs nr̄is
futurū erat vt traderetur alexandria ſine
deo pſis reminiſcēs paſtor dicētis.cū ꝑſe/
cuti vos fuerint in ciuitate iſta.fugite in ali
am fugam arripuit in ꝓpriā p̄riam.viꝫ in
cyprū i ciuitateꝫ ſuam Un̄ occaſione acce/
pta p̄fatus niceta patricius.dixit ad ſctm̄.
Obſecro ſi inueni gr̄am ante te. ne dedig/
neris fatigari vſq̄ ad reginā ciuitatū ⁊ dñi
acceptas p̄ces tuas donare piiſſimis imꝑa
toribꝫ. Ille vero multe fidei viro ꝯſentiēs
obediens ad hoc factus ē deo ⁊ volūtati ei⁹
⁊ a ſe quantū honorē daturus erat circa bea
tum oñdere volens. Fatigata igit̃ naui mul
tipliciter a vi ventoꝝ in qua ſcūs cū patri/
cio erat et in ꝓfundū pene iam merſa videt
ſe p̄memorat⁹ patrici⁹ ⁊ optimates ⁊ q̄ cuꝫ
eo erant vna nocte in qua tēpeſtas facta ē
patriarchā mō cū paupib⁹ ꝑ nauim vbiq̄
circūcurrentē.mō aūt iteꝝ cū eis man⁹ i ce
lū extendentē ⁊ ab alto adiutoriū abſtrahē
tem. Cūq̄ interdū ꝑueniſſent aſcendētes.
vidit expgefact⁹ a deo vocat⁹ hic q̄ndā eu/
nuchū.choruſcantē forma et aureū ſceptrū
in dextra manu tenentē aſſiſtentē ſibi ⁊ di/
centē. Ueni iube rex regnantiū querit te.
Nihil ḡ ſtatī negligēs aduocat Patriciū
nicetā.et dicit ei cū multis lacrīs. tu quidē
o dñe ad terrenū imꝑatorē me vocaſti. ſed
ꝑueniens celeſtis ante vocauit exiguitateꝫ
meam et retulit ei eunuchi.imo angeli viſi
onē que apparuerat ſibi. Gauiſ⁹ ergo ⁊ tri
ſtis fact⁹ idē glorioſiſſim⁹ vir īpedire ſanc/
tum nō potuit Habūde vo ſctis ei⁹ reple/
tus orōnib⁹ ⁊ īpatorib⁹ has deferēs cū mul
to honore redire ei in ciprū iuſſit

De teſtamento qd̄ fecit beatus Johā/
nes eleymoñis.

ADueniēte ḡ in ꝓpriā eo ciuitatē q̄
amathunta vocabat̃ teſtm̄ ꝓpriuꝫ
ſcribere cito miſtris ſuis p̄cepit.
Uelociter vo ⁊ ſine dilatione cartā ⁊ cha/
lamū p̄ſtantib⁹ p̄cepit ſacrū illud os ſcri/
bere ſic. Johānes ſu⁹ ꝓpter eā vo q̄ ſupꝑo
ſita ē mihi ſacerdotij dignitatē.dei gr̄a liber
Grās ago tibi deus.qm̄ exaudiſti me ꝓ mi
ſera anima mea.rogantē bonitatē tuā ne in
ueniret̃ morienti mihi niſi vna tremiſſis.
Inueniēte eī me in honorabili epīo ſancte
eccīe alexandrinoꝝ magne ciuitatꝫ.quā per
indulgentiā dei ſuſcepi.qm̄ in ea ꝯlecrat⁹ ſū
circiter octogīta cētenaria auri.⁊ q̄ intra/
uerūt mihi ab amicis xp̄i.pene numeꝝ hoīſ
tranſcendūt.in memet mentē colligēs ⁊ co
gnoſcens hec oīa dñatoris oīm eſſe feſtina
ui ea que dei erant deo dare. Unde ⁊ quod
remanſit mihi hoc tremiſſe dei ⁊ hoc exhīs
iubeo dari his qui ſunt dei. O glorioſa res

o deuotionē ſancti. Nō intēdit ſicut debu-
iſſet ſuis. qḋ patiunť multi q̄ in diuitijs ſūt
qui dei dona aut ex iniuſticia collecta tāq̄
ꝓpria et tanq̄ ſi ea ſecū ferre poſſint theſau
rizant ⁊ nō large egenis ꝓbent. ſꝫ illa q̄rebāt
que ſemꝑ manēt ⁊ aliq̄n nō minuūtur. Vn̄
ſine mēdacio repromiſſiōibꝫ nō ē fraudatus
que aſſeuerāt ex ꝑſona dei. qm̄ qui glorifi-
cāt me glorificabo. Vere ei magnifice glfi
cauit ſanctū hunc qui in ſuis bonis glfica-
uit dn̄m ſemꝑ. Nō em̄ ferēs nobil' hic tpali
vita ſua ꝯquieſcere. ſācta ⁊ digna laude q̄d
egit. xenodoxia. gerontocho̅mia atq̄ mōa-
ſteria a fundamētis edificans. ⁊ choros ſā
ctoꝝ monachoꝝ ſtatuēs. inceſſabilē vero iu
ſticie memoriā poſſidet ꝑ ea que celebranť
in eis bona opa. Nō em̄ de his qui mala a-
gunt ⁊ ſucceſſores ꝓprioꝝ maloꝝ pꝰ mortē
in vita hac relinquūt. ait diuinꝰ Paulus
aplš. qm̄ quorūdā pctā manifeſta ſūt p̄ce-
dentia ad iudiciū. quoſdā aūt et ſubſequūť.
De quibꝫ vnus ⁊ iſte extitit. Et qm̄ nō fa-
bula: neq̄ ad grām ē qḋ dictū ꝯſtat teſtio-
niū nobis ꝓhibeat plane: qḋ mox in p̄cioſa
eius dormitione geſtū ē ꝓdigiū. Tradēte
em̄ eo ⁊ ꝯmēdante ꝓpriam aīaꝫ in manu do
mini vt ait alicubi ſacra lr̄a. iuſtoꝝ aīe i ma
nu dei ſunt. ⁊ hanc ei vt ſacrificiū īmacula-
tum offerente: cū ꝯdendū eēt honorabile
eius corpꝰ. honorifice et cū ꝯgruo ſacerdo
tū ritu. in quodā oratorio ſancti miraculoꝝ
factoris tyronis fit quoddā tale ſignū glo-
rioſum. Jacebāt in quodā tumulo. vbi
et iuſtus hic reponēdus erat duoꝝ quorun
dam epoꝝ. qui añ eū dormierāt ſctā vera-
citer corpa q̄ ⁊ in natura exanimi interi de-
gentia tanq̄ ſi viua eſſent reuera eq̄lē ſcō ho
norem tribuerūt. Cū em̄ beati corpꝰ iter du
os illos epōs ponendū eſſet. honorātes ſū-
mū paſtorē paſtores. ⁊ multā eius fiduciaꝫ
apud deū reuerētes. ⁊ mirātes ſil' dei iuſſio
nē tanq̄ viua corpa ſua ſeparātes. ī medio
ſacrū hūc ſuſceperūt. honorē ⁊ ipi ei p̄cep-
tione dei ſicut a deo honorato offerētes. et
omnibꝫ ſtatim oñdentes que a deo ei dona
ta eſt gloriā atꝫ ſublimitatē. Nō maximū
glorioſiſſimū miraculū. nō vnus neq̄ decē
neq̄ centū viderūt. ſed oīs turba que ꝯue-
nit ad p̄cioſam eius ſepulturam.

De muliere que pctm̄ ſuum ſcriptuꝫ
dedit beato Johanni.

Aliud aūt eius glorioſiꝰ qḋ q̄dē ad
huc viuēs in carne cepit miraculū
ſed poſtq̄ migrauit ad deū ꝯple-
uit ſmo ꝯmēorare tēptabit. Mulier quedā
de ea que ſanctū ꝓtulit ciuitate ex̄ñs. cū au
diſſet venuſſe arhodo. ⁊ angelū ei ibidē appa
ruiſſe ⁊ vocatōem ad ꝯmunē domū ei denū
ciaſſe. peccamen grauiſſimū in ſe recogno-
ſcens qḋ nec auditus hoīm poſſet intrare.
affirmabat fidē inambiguā ſumēs. ad ſctm̄
curſim ꝑuenit. ⁊ pedes eiꝰ ꝯp̄hendens: cuꝫ
lacrimis mltis clamat. ⁊ dicit ſecreto ſctō.
O ter beate. habeo miſera. qḋ ad aures ho
minū venire nō pōt. ⁊ ſcio qḋ ſi vis potes
id mihi indulgere. Dixit em̄ vobis p̄ſbite
ris dn̄s. Quoniā quecūq̄ ſolueritis ſuper
terrā. erunt ſoluta et in celis. ⁊ quecunq̄ li
gaueritis ſuꝑ terrā. erūt ligata ⁊ in celis. ⁊
quoꝝ remiſeritis peccata remittūtur eis. ⁊
quoꝝ retinueritis retenta ſunt. Hec verba
audiens a muliere ſanctus. et timens ſi pe-
titionē eius refutaret noxiū ei in tormētis
fieret. dū poſſet liberari a ꝓprio pctō ꝑ fidē
quā habebat in eū. dicit ad eam humiliter.
Si vtiq̄ credis o mulier deo ꝙ ꝑ fidelita
tem meā ignoſcať tibi crimē qḋ dicis ꝯfite
re mihi hoc. Que dixit. Nō poſſum dn̄e
dicere pctm̄ hoc. neq̄ ei pōt auditus hoīm
portare illud. Dicit ad eā iteꝝ ſanctꝰ. ⁊ ſi e-
rubeſcis vade ⁊ ſcribe illud ſi noſti lr̄as. ⁊ af
fer mihi. Illa iteꝝ rn̄dit. Vere dn̄e nō poſ-
ſum. Expectās ꝫ͛ modicū ſanctꝰ tacēs dixit
ei. Nō potes ſcribere ⁊ bullare ⁊ afferre mi
hi. Tūc dixit ei. poſſuꝫ dn̄e h̄ facio. Rogo
ergo honorabilē ⁊ coangelicā aīam tuā ne
ſoluať neq̄ vllo mō inueniať a quolibet pec
catū hoc aliq̄n. Verbū igiť accipiēs a deo
honorabilis ꝙ nullꝰ hō ſolueret aut ligarꝫ
eius pictaciū. Abiens ſcripſit ꝓpria manu
peccatū ⁊ bullās portauit beato. Suſcipiēs
ergo ſctūs pictaciū pꝰ q̄nq̄ dies ad dn̄ꝫ ꝑ-
fectus eſt. nemini aliquid de hmōi pictacio
aut diſponēs aut indicans. Mulier vero for
tuitu īmo diſpenſatōe dei: nō ex̄ñs in ciuita
te die in qua tranſlatus eſt in pace de ſecu-

lo iſto ad aliud patriarcha volente et in hoc demõſtrare deo quantã apud eũ ħpote ꝑ prius famulus fiduciã poſſidebat. Sꝫ poſt vnã diẽ recõditõis ꝑcioſi ei⁹ ipſam adueniens cũ audiſſet dormitionẽ eius: amẽs et deſipiens ꝑemodũ facta ẽ. exiſtimãs pictacium qḋ dederat in epĩo relictũ oĩb⁹ facerꝫ culpã eius manifeſtã. Cito ergo reſiliẽs. ⁊ priorẽ fidẽ ſuã indubitabilẽ ſup aĩam reſumens archã a deo honorati apprehẽdit. ⁊ ſicut viuẽti ei veraciter. ita turbata ꝓhibebat Homo dei tibi hoc peccatũ nõ potui enumerare. eo ꝙ ſupra modũ exiſteret graue. ⁊ nũc oĩbus factũ eſt forſitan manifeſtũ ⁊ cognitũ. vtinã nõ tibi rem meã manifeſtareꝫ. Heu heu mihi. putãs ꝯfuſionis abſolutõꝫ inuenire. ꝯfuſio omib⁹ facta ſuꝫ. ꝓ medela blaſphemiã recepi. Quid mihi ad te opus erat cãm aĩe mee patefacere. Tñ nõ deficiam neqꝫ diffidã. neqꝫ remouebo a tumulo lacrimas meas: vſqꝫ dũ ſatiſfactõꝫ ḋ petitõne mea accepero. neqꝫ enĩ mortu⁹ es ſancte dei ſed viuis. Scriptũ ẽ eñ qꝛ iuſti in ꝑpetuũ viuent. Iterũqꝫ eadẽ ꝟba aſſumẽs dicebat. Nihil hõ dei peto a te. niſi vt certuꝫ facias cor meũ. q̇dnã de dato tibi pictacio factũ ſit. deus ḡ qui dixit ad chananeã fides tua ſaluã te fecit. ipſe ⁊ me certã de pictacio facere pt. Trib⁹ dieb⁹ ꝑſeuerans ad ſepulchrum beati: cibũ aut potũ oĩno nõ guſtans Tertia vero nocte dũ rurſum lacrimis eos dez duros ac fideles ſmones beatiſſimo diceret Ecce egreditur dei famul⁹ de tumulo ſuo. oculatim apparẽs cũ duob⁹ epĩs. q̇ cuꝫ eo iacebãt vno hinc ⁊ altero inde ei aſſiſtẽtibus ⁊ dicit ad eam Vſqꝫquo mlier hos qui hic ſunt ꝯmoues ⁊ nõ dimittis eos quieſcere. Infuderũt ei ſtolas nr̃as lacrĩe tue. Et hec dicens dat ei ꝓprium pictaciũ bullatũ dicens. Suſcipe recognoſcis hoc. ſolue. aſpice. ⁊ in ſeipam ex viſione veniẽs. vidit iterꝫ ſcõs ingrediẽtes in ꝓpriũ locũ ⁊ ſoluens inuenit lr̃as ſuas deletas ⁊ ſubſcriptionẽ ſub eis. hñtem ſic. Propter Iohem ſuũ meũ deletũ ẽ peccatũ tuũ. Quis loquetur potentias domini. o amici et frẽs quis ita miſericors ⁊ amator hoĩm faciẽs voluntatem timentiũ ſe. ⁊ glĩficãs glĩficãtes ſe ⁊ ꝑ miraculoꝝ ꝑatões magnificãs eos. Non aũt in loco ſolũ in quo ꝑcioſa ei⁹ dormitõ facta ẽ grã quã habuit apud deũ manifeſta eſt. ſed vbicũqꝫ longi⁹ claruit.

Quid Sauinus monachus de ei⁹ dormitione viderit.

Adeꝫ eñ die in qua ad deũ ex hac vita beatus iſte ꝑfectus eſt. q̇daꝫ eoꝝ angelicã vitã et ſcema monachoꝝ hñs vir mirabilis ⁊ induſtrius Sauinus noĩe: alexandrie habitãs vidit quaſi in exceſſu mẽtis fact⁹ diuinit⁹ honorabilẽ Iohannẽ epĩuꝫ egredientẽ cũ clero omĩ cereos portantẽ ⁊ ad imꝑatorẽ euntẽ: tanq̃ eunucho quodã vt ipſe dicebat Sauinus cubiculario hũc vocãte. ⁊ poſtq̃ ianuã exijt qḋ ſignificat ꝓprij corꝑis ſeꝑationẽ vnã puellã vt ſolẽ ſuſcipientẽ eũ ⁊ manu tenentẽ. ⁊ ſup caput coronã ex olee ramis circũamictã. Mox ḡ agnouit ſanct⁹ Sauin⁹ migrationẽ patriarche ad dñm ipſa hora fuiſſe factã. Quapꝓpter adnotãtes q̇dã mẽſem et diẽ erat eñ celebris ſcĩ martini s mẽne ⁊ q̇buſdã veniẽtib⁹ de cypro. ⁊ ꝑcunctãtes quidã qui hĩtabãt alexãdrie de migratõne ſcĩ patriarche agnouerũt verã fuiſſe viſionẽ. eo ꝙ eadẽ hora fieret in q̃ obijt btũs ⁊ marĩe ḋ exẽplo puelle. q̃ mãu tenebat eũ Accepat ei repromiſſiões ab ea ſctũs ſicut in ꝑcedentib⁹ ꝟbis vite ei⁹ dixim⁹. quia ſi me poſſides amicã: ego te añ imꝑatorẽ itroducã. Qḋ et reuera fecit.

Quid habitator q̇dam alexandrie de ipſo viderit.

Non aũt ex hĩs tm̃ oẽs ſatiſfactõꝫ acceperũt ꝙ elemoſina et mĩa quam habuit circa egẽtes eũ in celoꝝ regnũ deduxerũt. ſꝫ qꝛ alius eorũ qui habitabat ciuitatẽ alexandriã timẽs deũ vidit ipſa nocte in qua ⁊ ſanct⁹ Sauin⁹ oẽs paupes et orphanos atqꝫ viduas. olee ramos baiulantes. ⁊ in ꝑriache obſequio eũtes. et ad ecc̃iam ꝑgentes. Non ſolũ aũt duo aut decem aut centũ ſatiſfactiones ſunt. ꝑ q̃s ſcimus clare: q̃m ſanctorũ numeꝝ meruit memorabilis hic ſꝫ ecce et alie que ſubſequẽs forma oſtendit.

De vngento quod de ſepulcro
eius emanauit.

Hymnodia em̄ anniuerſaria p⁹ mł-
tuꝫ tp̄is dormitōis ſancti celebra
ta in tēplo memorati ſcī tychonis.
vbi p̄cioſum libſanū .i. ſepulcrū btīſſimi pa
triarche Johīs repoſitū ē. erat aūt q̄ cole-
batur ſacre vigilie hymnodia annue recor-
dationis ſancti miraculoꝝ factoris tichoīs
volenſq; oīpotens dn̄s oſtendere oīb⁹ qua
li honore ſuū ſuū ſanctū Johannē dignū
fecerit placuit de honorabili ei⁹ lipſano vn
genti ſaniferā ſanitatē emanare q̄ vniuer-
ſi in leticiam verſi grām retulerūt pr̄i ⁊ fi-
lio ⁊ ſp̄ūiſancto vicꝫ deo noſtro qui ꝓprios
ſanctos gloria glorificat infinita.

De hoc ꝙ in cypro in diuerſis ſanctis
talia dei gr̄a opetur.

Et vt nullus amicus xp̄i tanti mi-
raculi incredul⁹ ſit etem̄ vſq; nūc
videtur in amica xp̄i: ciproꝝ inſu
la in diuerſis ſanctis talia dei gr̄a opari et
tanq̄ ex fontibus vngentoꝝ ſuauitatē de
p̄cioſis eoꝝ lipſanis ꝓfluentē ad gl̄iaꝫ eiuſ
dem bonitatꝫ. ⁊ ad honorē ſanctorū ei⁹ etꝫ
ad ꝓfectum qui poſtfuturi ſunt hoīm qua-
tenus ſcd̄m imitationē eorū ꝯuerſantes eiſ
dem et nos honoribus digni efficiamur. a
iuſto mercedū retributore deo. Efficiam̄
igitur dilectiſſimi et nos ꝯſūmatores p̄ſcri
ptaruꝫ rectitudinū ſancti b⁹ pr̄is Johānis
eleimonis et quaſi incole exīſtes et ꝑegri-
ni in vita iſta in eternū theſauriſem⁹ futuꝝ
bonū per largā que indigentib⁹ tribuit do
nationē. Enimuero ſcd̄m diuinitus inſpira-
tum apl̄m. qui ſemīat in benedictionib⁹ de
benedictionib⁹ metet. ⁊ ꝓ corruptibilib⁹ e-
terna que oculus non vidit nec auris audi
uit. nec in cor hoīs aſcenderūt que prepa
rauit deus diligentib⁹ ſe. que omnes nos
impetrem⁹ ꝑ grām et miſericordiā dn̄i no
ſtri. cū quo eſt patri vna cū ſancto ſp̄ū glo-
ria et honor et imperium nunc et ſemꝑ in
ſecula ſeculorum Amen.

Explicit de ſancto Johanne eleymone
patriarcha alexandrino.

Incipit vita ſancte Eugenie virginis.

cuius paſſio. viij. kal. Januarij agitur.

In ſeptimo igitur ꝯſulatu ſuo
ꝯmodius impator direxit illu-
ſtriſſimū virū Philippū ad e-
gyptū vt p̄fecturā ageret alexā
drie. et omēs poteſtātes que ꝑ totā egiptuꝫ
admīſtrantur eius arbitrio deſeruirēt Hic
itaq; cū vxore Claudia cū duob⁹ filijs aui
to et Sergio. ⁊ cum filia Eugenia ab vr-
be romana ad vrbē alexandriā dū veniſſet
⁊ romana grauitate ageret p̄fecturā. atq;
omnē ꝓuinciā egipti romanis legib⁹ ordi-
naret. cunctis quidē magicā curioſitatē ſe-
ctantibus finē īpoſuit. iudeos vero nec nū-
cupationē nomīs habere ꝑmiſit. chriſtiāos
aūt ꝓcul ab alexandria tm̄ debere eē ꝯſtitu-
it. Ipſe vero plus licet philoſophoꝝ ami-
cus q̄; fautor ydoloꝝ. Romanis tm̄ ſuꝑſti-
tionib⁹ ac ſi religioſ⁹ cultor inſtabat nō rōi
ſed traditioni ꝯcordās. Eugeniā igit̄ filiaꝫ
ſuā dū lr̄is liberalib⁹ ꝑfectiſſime docuiſſet.
⁊ tam latino eā q̄; greco eloquio inſtruxiſſꝫ
etiā philoſophiam docere ꝑmiſit. Erat em̄ acris i-
genij. et tam memorie capax vt q̄dquid au-
diendo ſemel vł legendo potuiſſet arripe
ꝑpetuo retineret. Erat ḡ eugenia pulcra fa
cie. ⁊ eleganti corꝑe. ſed pulcrior mēte ⁊ for
moſior caſtitate. Igit̄ cū quintodecimo
etatis anno ab aquilio aquilini ꝯſulis filio
peteret̄ ſponſa. interrogatur a patre vtꝝ pe
tenti iuuene illuſtriſſimis orto natalibus
ꝯſentiret. Illa r̄ndit. Marit⁹ morib⁹ nō na
talib⁹ eligend⁹ ē. ipō em̄ nō parentib⁹ eius
vtēdū ē. Igit̄ cū alijs atq; alijs poſcentib⁹
aīo caſtitatis obſiſteret peruenit ad man⁹
eius beatiſſimi Pauli apl̄i doctrīa. Et li-
cet ſub paganiſſimis parentib⁹ ageret. eſſe
tn̄ cepit aīmo chriſtiana. et quoniā iuſſi fu-
erant chriſtiani ab alexandria vrbe diſcede
re rogat parētes: vt ſpectandi grā ꝑmitte-
retur p̄dia ſua in ſuburbio alexādrie poſita
circūire. Cūq; ſtatim vt popoſcerat impe-
traſſet. ⁊ ab vrbe ꝓperaret ad villā audiuit
xp̄ianos pſallētes ⁊ dicētes Omēs dij gē

tium demonia. deus autē noſter celos fecit
¶ Hec ita audiens: ſuſpirauit ꝛ fle-
uit ꝛ dicit ad eunuchos pueros noīe Pro-
thum et Jacinctū. Scio vos mecū lr̄is e-
ruditos. ꝛ digna ſimul ꝛ indigna hoīm legi-
mus geſta pḣoꝝ quoqꝫ ſilogiſmos vano la-
bore ꝯſtructos. ſtudio ſcrupuloſiſſimo trā-
ſegim⁹. Ariſtotilica argumēta ꝛ Platōis
ydeas. et epicuri ſectas ꝛ Socratis moni-
ta. ꝛ ſtoicoꝝ ꝛ vt breuiter cūcta ꝯplectar.
quidquid cātat poeta. quidqd orator inue-
nit. quidquid pḣus cogitat: vna hac ſnīa
excluduntur. q̄ tripudiātes xp̄ianos audi-
uimus. Omēs dij gentiū demonia de⁹ aūt
noſter celos fecit. Cōfeſſio ꝛ pulcritudo in
ꝯſpectu eius ſanctitas ꝛ magnificētia ī ma-
ieſtate eius. Igitur iubet conferre ſmonē
ꝛ apl'us legitur ꝛ ꝓpheta laudatur. fit ꝯcor-
dia fidei. et qua arte ad penetralia ſapiē
diuine abſqꝫ ſui ſeꝑatione ꝑueniāt conſilio
ardenti diffinit᷑. Dominā me inqt vobis v-
ſurpata poteſtas attribuit. ſed ſororē ſapīa
fecit. Simus ergo fratres ſicut diuina ſa-
pientia ordinauit nō ſicut ſe iactat humana
temeritas. Pergam⁹ ꝑiter ad xp̄ianos. et
ſicut ordinauero ꝓperemus. Elenū audio
dici ep̄m. cuius eſt habitatio illa in qua die
noctuqꝫ audiunt᷑ deo ſuo cantare. quos eti-
am nos quotiēs tranſim⁹ pſallētes audim⁹
Sed hic ep̄s varijs dicitur eccl'e ſue occu-
pationibꝫ detineri. His aūt qui in diuinis
laudibus vacant Theodoꝝ quendā p̄ſbite-
rum ꝯſtituit. cuius tanta miracula narran-
tur. vt etiam cecos ſuis orationibus illu-
minet ꝛ demones effugiet ꝛ infirmātibꝫ aſ-
ferat ſanitatē. ſane ad diuerſoriū hui⁹ ꝯgre-
gationis in quo deo canit᷑ nullā patit᷑ veni-
re femiaꝝ. Hoc ḡ ꝯſiderās tondere me ar-
bitror. vt craſtina nocturna ꝑfectio ordīa-
ta ꝑ ipſos nobis tranſitū p̄beat. Vobis ita-
qꝫ duobꝫ iuxta baſternā ambulantibꝫ ꝛ ce-
teris p̄ſidentibꝫ ad locū deponar a vobis.
et vacua ꝑtranſeunte baſternos tres heri-
li habitu ſim'l ad dei hoīes ꝓperem⁹ Pla-
cuit vtriſqꝫ ꝯſiliū et ſequēti nocte ſicut or-
dinauerat adīpletur ¶ Tantā aūt creden-
tibꝫ ſibi xp̄s grām exhibere dignatus ē. vt
eadem hora qua ad monaſteriū ꝑuenerūt
ſanctus Elenus ſuperueniret ep̄us. Et qꝛ
mos eſt apud egiptū quādo circūeunt mo-
naſteria ep̄i. pſallentiū eos ſeqtur exercit⁹.
ſuꝑuenit idem Elenus helopolis ep̄us. ꝛ
cum eo amplius qꝫ decē milia viroꝝ pſal-
lentiū ꝛ dicentiū Via iuſtoꝝ recta facta eſt
ꝛ iter ſanctoꝝ preparatū eſt. Audiens hec
Eugenia dixit ad ſocios. Cōſiderate vim
carminū ꝛ videtis ad nos reſpicere quidqd
modulatis vocib⁹ pſallūt. Deniqꝫ cū ō deo
vero noſter tractatus in diſpoſitione mu-
tui ſmonis haberetur audiuim⁹ hoc canta-
re. Quoniā oēs dij gentiū demonia deus
autē noſter celos fecit. Et ecce nūc arripi-
entibꝫ nobis iter q̄ recedere cupim⁹ a cul-
turis ydoloꝝ. ꝛ vt ad xp̄ianā culturā ꝑue-
niamus grām ꝓmereri. ecce milia hoīm no-
bis occurrunt vna voce clamantiū et dicē-
tium. Via iuſtoꝝ recta facta eſt. et iter ſan-
ctorum preparatū. Intelligam⁹ ergo quo
ꝑdat hic ꝓpl'us ꝛ ſi ad hoc habitaculū va-
dūt quo nos ire diſpoſuim⁹. iungamur ca-
nentibus turbis et aduenientibꝫ ꝯputati in-
grediamur vt ſocij: quouſqꝫ noticias colli-
gamus. ¶ Igitur cū ſe iunxiſſent pſal-
lentibus. inquirunt quis eēt ſenior qui ſo-
lus vehiculo aſelli vteretur in medio popu-
li ſequētis et p̄cedentis. audiunt ꝙ hic eſſet
Elenus ep̄us ab infantia chriſtianus. qui
autem dum infantulus in monaſterio cre-
ſceret tante ſanctitatis ꝟtutibꝫ augebatur
vt ſi quando miſſus fuiſſet ignē e vicino pe-
tere ardentes prunas veſtimēto deferret il-
leſo. Deniqꝫ inquit ante paucos dies venit
quidā magus qui ꝟboꝝ argumētis popu-
lum dei conabat᷑ euertere dicens falſuꝫ iſtū
eſſe ep̄m. ſe miſſum eſſe a xp̄o ad docenduꝫ
Hic autem erat verſutiſſimus et de ſcrip-
turis diuinis populū ſeducebat. Deniqꝫ
omnis turba xp̄ianoꝝ acceſſit ad hunc quē
videtis patrē noſtꝝ. ꝛ dicit ei. Audiuimus
zaream qꝺ ipe ſit miſſus a xp̄o. ꝯſtitue diē
in quo eū aut recipias tibi ſocium aut ſi po-
tes ꝯuincas falſa dicētē. Igit᷑ ꝯſtituit᷑ di-
es et locus in medio heliopolis ciuitate. ve-
nit zareas magus cū artibꝫ ſuis. venit ꝛ ele

nus epus cum orationibus ſuis. Cunctꝙ po
pulum ſalutaſſet ait. Nūc ꝓbabitis ſpūs q̄
ſunt a deo. Et conuerſus ad zareā cepit ver
borū ingens habere luctamē. ſed quia v/
ſutus erat nimis ⁊ concludere eum ſermo/
num ratione non potuit. reſpiciens popu/
lum fortiter ledi ꝙ zareas quia ſupior ab/
ſcederet in verbis modicū ſilentiū poſtula
uit ⁊ ait ad populum. Pauli apoſtoli ī hac
parte monita oīno tenēda ſūt. dicit ei Thi
motheo diſcipulo ſuo. Noli verbis ɔtende/
re: ad nihilū em̄ vtile eſt niſi ad ſubuerſio/
nem audientiū Sed ne hoc teſtimoniū nō
quaſi cauti ſed quaſi timidi ꝓferam⁹. accen
datur ignis in media ciuitate et ingredia/
mur pariter flammas. et qui victus nō fue/
rit credamus ꝙ hunc miſerit chriſt⁹. Tūc
omnibus ſnīa placuit ſtatim deniꝙ ignis
copioſus accenſus eſt Tunc beatus Ele/
nus iubet zaream introire flāmas. Cui za/
reas inquit. ingredere tu prim⁹ qui hoc ꝓ/
poſuiſti. Conſignans ſe igitur beatiſſimus
pater Elenus expanſis manibus ingentes
flammas intrat. et ſtans illic dimidia fere
hora neꝙ capilli neꝙ veſtimentis ex aliq̄
parte violatis vt zareas quoꝙ introiret ſi
militer imꝑabat. Sed zareas reluctare ce/
pit et fugere. At vbi inuitū illū populus in
ignibus tradidit ſtatim eū circūdans flam
ma cepit exurere. Et immittens ſe beatus
Elenus licet ſemiuſtū viuū tamen eripu/
it quē cum dedecore eliminauit popul⁹ de
finibus regionis huius. Hunc autē ſicut
videtꝫ quotidie quocūꝙ ꝑrexerit in dei lau
dibus comitat̄. Audiēs hec beata euge
nia ingemuit et ꝓcidit ad pedes eius qui
ſibi retulerat iſta et ait. Obſecro te vt me
illi vna cum iſtis duobus fratribus meis
inſinues. ex ydolis em̄ conuerti volumus
ad chriſtum. Et quia ſimul hoc diffinimi/
mus et frēs ſum⁹ etiam hoc ab eodē impe/
trare volumus. vt nunꝙ nos patiatur ab
inuicem ſeparari. Et ille nūc inquit ſilete q̄/
uſꝙ ingreſſus monaſteriū ad qd̄ ꝑgit pau
lulum requieſcat. et cum oportunū fuerit in
timabo illi omnia ſm̄ verbū tuū. Interea
dum appropinquaſſet monaſterio ad qd̄ ꝑ
gebat. ecce et illi egrediūt̄ obuiā patri. hym
nū dn̄o dicentes. Suſcepim⁹ deus miſeri
cordiā tuā in medio templi tui. Ingredien
tibus epiſcopo et populo. etiam intrat euge
nia cum Jacincto et Protho comitib⁹ ſu/
is tantum ei nota cum qua ſermonē habue
rat Perfectis igitur matutinis laudibus
paulūlum requieuit epiſcopus et iuſſit ſibi
ad ſextam preparari. vt diuina miſteria ce/
lebraret. vt dum ſextam cepiſſet. nona ad
refectionem ieiunantiū oportune perueni/
ret Requieſcens autem epūs ſomniū vidit
in quo ad ſimulacrū femine ducebatur. vt
illi ſacrificaret. Tunc dixit inquit in ſom/
nio his qui me tenebant Permittite me vt
loquar cum dea veſtra. Et cum me permi/
ſiſſent loqui. dixi ei. Cognoſce te creaturā
dei eſſe. et deſcende. ⁊ noli te ꝑmittere ado
rari. At illa his auditis deſcendit et ſecuta
ē me dicēs. Nō te deſerā quouſꝙ me creato
ri meo reſtituas et ɔditori. Igit̄ cū
iſta in animo epiſcopi voluerentur. acceſſit
ad eum Eutropius cum quo fuerat locu/
cuta Eugenia et dixit ei. Tres pueri fra/
tres vnanimiter culturam ſimulacrorū re
linquentes. chriſto ſeruientium numero in
iſto monaſterio ſe ſociari deſiderantes. et
hodie veſtigia tua proſequētes. huc ingreſ
ſi ſunt poſcentesꝙ me cum lacrimis poſtu/
lauerunt vt mereantur noticie tue beatitu/
dinis reuelari Tunc beatus Elenus dixit
Gratias tibi bone Jeſu refero qui me pre
uenire feciſti huius rei noticiam. Tunc cō
uocari ad ſe p̄cepit pueros et apprehendēs
manū Eugenie. fudit orationem. Quam
cum compleſſet tulit ſequeſtratim eos. et
gratiſſimo vultu quidnā dicerentur inter
rogat. vel cuius nationis eſſent tradidit in
quirendum. Ad hec eugenia reſpondit. Ci
ues inquit romani ſum⁹. vn⁹ ex his duob⁹
fratrib⁹ meis Prothus dicit̄. ali⁹ Jacinct⁹
Ego vero eugenius nūcupor. Cui her⁹ ele/
nus dixit. Recte te eugeniū vocas. viril̄r
eī agis. et ɔfortet̄ cor tuū ꝓ fide xp̄i. Ergo
recte vocaris Eugenius. Nā et hoc ſcias
q2 ſpūſancto nos et te Eugeniā corꝑe an̄
p̄uidim⁹. et qualiter huc veneris. ⁊ qd̄ iſti

tui ſint. nō me paſſus ē ꝑterire. Sꝫ hᷣ mi-
chi dn̄s reuelare dignatus ē. ꝙ gratiſſimū
ei habitaculū in corꝑe tuo ꝑparaſti. cuſtodi
endo v̾ginitatis p̄miū. ⁊ p̄n̄tis tp̄is blan-
dimenta fallacia reſpuendo. Scito aūt te
ꝓ caſtitate multa paſſurā. ſed nō te deſerit
ille. cui te ex integro tradidiſti. Ad ꝓthum
aūt et Jacinctū ꝯuerſus ait. Jn corꝑe fui
tutis poſiti. ingenuā dignitatē animi tenui
ſtis fortiter ⁊ tenetis. vnde vobis me tacē
te xp̄s dn̄s loquit̄ dicens. Amē amē dico
vobis. iam nō dicā vos ſuos ſꝫ amicos.
Vn̄ et vos btōs annūcio q̄ꝛ ꝯcordaſtis ſpūi
ſancto. q̄ꝛ vnanimiter ꝯſenſiſtis monit̄ ſa
lutaribus ſil̓ ad gl̓iam ꝑuenietes ꝑcepturi
Hec btūs elenus nullo alio teſte ꝑter deū
locutus ē in medio et iuſſit eā ſic ī virili ha
bitu ꝑmanere. ⁊ nō eū deſeruerūt quouſqꝫ
baptiſmatis ſanctificatione inſtructi mōa-
ſterio ad quod feſtinauerāt ſociarent̄. E
Redeamꝰ aūt ad illud tp̄us q̄ ꝓthus et
iacinctus auferentes eugeniā abierūt. Ha
ſterna igitur iumētis ambulantibꝫ ⁊ pue-
ris q̄ preibant vacua ꝑuenit ad matrē. Vi
dentes aūt eminus ꝓperātes pueros ⁊ ha
ſternā venientē occurrerūt cū gaudio vni-
uerſi et inueniētes vectoriuꝫ vacuū omēs
ſimul mugitū reddiderūt fit quoqꝫ repente
totius ciuitatis ſtrepitus Quis enī audire
poterat ꝑfectum filiaꝫ charriſſimā ꝑdidiſſe.
Erat itaqꝫ planctus ineſtimabil̓: flet̓ imē
ſus lugebant vniuerſi ꝯfuſi. ꝑentes filiā. ſo
rorē frēs. ſerui dn̄am et tenebat vniuerſos
meror ⁊ infinita anī tribulatio. Fitqꝫ ꝑ to-
tam ꝓuinciā inquiſitio. interrogant̄ auru
ſpices. inquirūtur phitones ſacrificijs q̄qꝫ
⁊ ſceleratis ſupſtitionibꝫ demonia interro
gantur vt vbi veniſſet eugenia indicarent
Hoc ſolū oēs dicebant ꝙ eā dij de celo ra
puiſſent. Credidit factū pater. ⁊ fletū ad cō
ſolatōem reuocās dat feſta rn̄ſis et deorū
illam numero conſecrans. ex auro puro eiꝰ
fecit fieri ſimulacrū. Qd̄ ita cepit excoli vt
nō minorē honorē q̄ꝫ dijs ſuis exhiberent.
Mater tamē eius claudia ⁊ frēs auitus ⁊
ſergius nulla poterant rōne ꝯſolatōem ac-
cipe. ſed erant intolerabiliter lugentes eam
Beata aūt eugenia virili habitu ⁊ aīo in

ꝑdicto viroꝝ mōaſterio ꝑmāebat. atqꝫ ita
in diuīs eruditionibꝰ ꝓfecit vt intra ſcōm
annū oēs ſcripturas dn̄icas mēoria retine
ret. Tanta in ea erat aī tranquillitas vt v-
nam illā oēs dicerent ex numero eſſe ange-
lorū Quis enī deꝑhenderetꝙ eſſet femina
quā v̾tus xp̄i et virginitas imaculata ꝓte
gebat. vt mirabilis eēt et viris. Sermo eī
eius erat humilis in caritate. clarꝰ in medi
ocritate. vicijs carēs ⁊ facūdiā fugiēs oēs
in hūilitate ſuꝑabat. Nullꝰ illa ad oratiōꝫ
inueniebat̄ anterior. efficiebat̄ aūt oībꝫ oīa
triſtē ꝯſolabatur. leto ꝯgaudebat iraſcentē
vno ſermone ſuo mitigabat. ſuꝑbientē ita
ſuo edificabat exēplo. vt ouē ſubito e lupo
factā ſe credere delectaretur. Tantā a deo
eſt grām ꝯſecuta. vt quēcunqꝫ ī dolore po-
ſitū viſitaſſet ſtatim oīs dolor recederet et
oīs ſalubritas adueniret. Comites aūt eius
iacinctus ⁊ ꝓthus comitabant̄ eā. ⁊ erāt
in oībus obtꝑantes ei. F Tercio igi
tur anno ꝯuerſionis eius abbas qui ꝑerat
fratribus in monaſterio migrauit ad dn̄m.
Poſt cuius abſceſſum oībꝫ viſum ē vt ſibi
beatā eugeniā eligerent abbatē. Tūc bea-
ta eugenia metuēs ſe femīaꝫ ꝯtra regulam
viris ꝑponi. Jtē timēs ne oēs vnanimiter
deꝑcantes ſperneret. ait ad eos. Obſecro
vos vt euangeliū in p̄n̄ti adhibeatis. qd̄ cū
fuiſſet allatū dixit. Quotienſcūqꝫ xp̄ianis
aliquid eligendū ē xp̄us eſt an̄ oīa auſcultā
dus. Videamꝰ ḡ in hac electōne vr̄a quid
ipſe ꝑcipiat vt et vr̄is iuſſis ⁊ ipſius moni
tis intēdamꝰ. Et reuoluens codicē vērit ad
locū ⁊ cepit legere dicens. Dixit aūt hieſꝰ
diſcipul̓ ſuis. Scitis q̄ꝛ principes gentiuꝫ
maiores ſūt his quibus dn̄antur ⁊ princi-
patū eorū gerūt. Apud vos aūt nō ē ſic. ſꝫ
ſi q̄s in vobis vult primꝰ eē. ſit vr̄ vltimꝰ ⁊
ſi quis iter vos voluerit eſſe dn̄s ſit vr̄ ſer-
uus. Et his dict̄ adiecit. Ecce inq̄t ⁊ vr̄is
iuſſis obtēꝑans decreui primatū ſuſcipe. ⁊
dn̄i iuſſiōibꝫ obedire. vltimū me vr̄e chari
tati ꝯſtituo. Exhilarat̄ oīm cā in ꝯſenſu e-
ius. ip̄a tn̄ ante oēs opus mōaſterij qd̄ infi-
ma ſolebat exercere ꝑſona ſuſcepit in oībꝫ
aquā portare. ligna ꝯcidere mūdicias ad-
hibere. Jn eo deīqꝫ loco hītaculū ſibi elegit

vbi oſtiari⁹ mõaſterij mãebat.ne vł ipo ſe
ſupiorẽ oñderet. Sane refectõꝝ fratrũ ſoli
cite curabat ⁊ pſallendo deo ordinẽ ſortiter
cuſtodiebat. ⁊ terciã: ſextã nonã veſpertis
vel nocturnis atꝙ matutinis horis tã cau
tiſſime inſiſtebat vt videret̃ iam ꝑiſſe deo
ſi horarũ vel quippiã ſpacij abſꝙ diuis lau
dibus aliqua ꝑteriſſet. Ita deniꝙ in h̃ ope
eſſe deo carior cepit vt demones ex obſeſſis
corpib⁹ pelleret. ⁊ cecoꝝ oculos apirẽ. Sꝫ
qꝛ multa ſigillatim narrare intẽdo ꝑ ordiẽꝫ
ꝗtuꝫ ꝑmittit breuitas accedam⁹. C
Matrona quedã alexandrina ceteris ma
tronis ꝑſtantior noĩe melãcia audiẽs opio
nẽ eius veĩt ad eã qꝛ quartano tipo grauiſ
ſime ⁊ iã ꝑ annũ ⁊ eo ãpli⁹ vexabat̃. Quã
cum btã eugenia oleo ꝑunxiſſet et oẽm cõ
tinuo violẽtiam fellis euomuit. ⁊ ſaniſſima
reddita pedib⁹ ad ſuũ diuerſoriũ ꝑperauit.
qđ in vicino mõaſterij poſſidebat. Ordiat
interea munera ciphos argẽteos tres. iplet
ſolidis ⁊ hos ſanationis ſue gr̃a mittit ad
beatã eugeniã. Cui gratãter remittẽs que
miſerat ait. abũdam⁹ ⁊ ſupabũdam⁹ oĩbuſ
bonis. Vñ te parens chariſſima melãcia vt
iſta egentib⁹ magis ac neceſſitatẽ patienti
bus diuidas hortor et moneo. Audiẽs me
lancia ꝯtriſtata ẽ. ⁊ veniens cepit rogare et
ampliora ꝓmittere. Fit aſſidua circa beataꝫ
eugeniã et in nullo deꝑhendens ꝙ eſſet feia
elegantia decipit̃ iuuẽtutis. Videns eã iu
uenẽ ꝑ veritatẽ putabat eẽ terrenũ. ſe aũt ñ
ſanctitate ei⁹ ſꝫ aliq̃ arte exiſtimãs fuiſſe ſal
uatã. In ꝯcupiſa eius elabit̃. ⁊ putãs am-
plioris pecunie cupidiorẽ cepit infinita of-
ferre et ampliora ꝓmittere. Cũꝙ ſepi⁹ ea
dem ꝑcaretur ⁊ grato aĩo oblata ſibi ab eu
genia cerneret reddi. declinat ad maiorem
interitũ: egritudinẽ ſimulans. C Quã cuꝫ
beata eugenia rogata viſitaret ſedenti añ le
ctũ ſuũ ſancte eugenie talia cepit ꝓducere.
Intolerabilis circa te amor pectus meuꝫ
exagitat. nec vllũ remediũ fatigationi mee
repire potui niſi vt te oĩm reꝝ meaꝝ dñm
inſtituã. quid teipm vanis ⁊ inanib⁹ abſti
nentijs crucias. Ecce poſſeſſionũ locupleta
tio infinita. ⁊ ecce auri pond⁹ ĩmenſuꝫ ⁊ ar
genti miſteriũ copioſum ⁊ familie ĩfinit⁹ ẽ
numer⁹. dignitas generoſitat' ẽ mihi. hoc
anno abſꝙ filijs viduata ſũ. ſuccede ꝓ eo-
dẽ ĩ facultatib⁹ meis ⁊ nõ ſolũ reꝝ meaꝝ ſꝫ
me⁹ eſto iã dñs. Cũꝙ hec ⁊ his ſiĩa lo-
queret̃ dixit ad eã eugenia. recte nomẽ tuũ
nigredis teſtat̃ ꝑfidiã magnũ eñi te diabolo
hitaculũ ꝑparaſti. diſcede a ſuis dei decep
trix ⁊ illecebroſa melãcia nos ei aliter mili-
tam⁹. Habeãt opes tue tui ſiĩes dños nos
delectat mẽdicare cũ xp̃o. Affatim diues ẽ
q̃ cũ xp̃o paup eſt. Fugiãt a te imagĩes ꝯcu
piſcentie. nõ ẽ ei ſaluti tue iſta q̃ te ĩualiti-
ſania. Draconis hitaculũ facta venenũ effũ
dis ſꝫ nos xp̃i ĩuocato noĩe venenoꝝ tuoꝝ
virus euadim⁹ et mĩam dñi inuenim⁹.
Tũc illa deceptõi ſue pudorẽ nõ ferẽs ſpe-
rans ſe detegi niſi prior ipa detegeret reuer
ſa alexandriã adire ꝑfectũ ſtatuit h̃ ordine
dicens. Scéleſtũ iuuenẽ ſiĩantẽ xp̃ianã re
ligionẽ incurri. et ad me arte dũ medendi
gr̃a q̃ dr̃ poſſe infirmãtib⁹ ꝓdeſſe venire ꝑ-
mitterẽ. vnã me ex illis eſtimãs. q̃ q̃ꝝ pu-
dore bachatur aui⁹ ẽ ipudẽter alloq̃ ⁊ vbi
ꝯcacib⁹ ad crimẽ hortari. ⁊ niſi dediſſeꝫ vo
cem in ꝑñti ãcille mee fuiſſeꝫ liberata ſolatõ
more barbarico ſue me libidini captiuaſſet.
audiẽs hec ꝑfect⁹ nimio furore inflãmat̃. et
iubet ad loca mõaſterij deſtinari q̃ eũ victũ
ferre cũ oĩb⁹ ꝯmorantib⁹ deponerẽt. Depo
nunt̃ itaꝙ oẽs in vincul'. ⁊ qꝛ vni⁹ carceris
eos nõ ferebat loc⁹ ꝑ diuerſas cuſtodias di
uidunt̃. C Poſt hec ſtatuit̃ dies funeꝝ in
quo alij ad beſtias. alij vo ad ignes. alij ad
diuerſa ſupplicia dãnarent̃. Fit rumor im-
menſ⁹. ipudens quoꝙ fama cũctã egipti ꝑ
agrat ꝓuinciã. Oẽs credũt oẽs ꝯdẽnant.
et oĩb⁹ viſimile videt̃ melanciã illuſtrã fe-
miã ꝫ mẽtiri nõ poſſe. Quid multa. veĩt di-
es funeꝝ ꝯſtituta. ⁊ in q̃ vniuerſe ciuitates
ĩ vicio poſite ꝯuenũt vt viderẽt feraꝝ tra
di morſib⁹. corruptores itroducunt̃ ĩ cathe-
nis ⁊ a collarib⁹ ferreis cũ btã eugenia ⁊ nł
lo agnoſcẽte ꝙ eẽt femia clamor ꝑpłi diuer-
ſis ſentẽtijs ĩgruebat. Tũc iubet̃ adduci ꝓ
pinqui⁹ vt nõ ꝑ iternũcios eã ꝑfectus au-
diret ſꝫ ex ore ei⁹ addiſceret vitatẽ. Aptãt̃
acculei ⁊ verbera. flãme. tortores et cetera q̃
ſolẽt abſcõdita cordis exſculꝑe ꝑparantur.

Tūc p̄fect⁹ philippus dixit. dic ſceleratiſ-
ſime xp̄ianoꝝ. Hoc vobis xp̄s vt̄ tradidit
in mādatis vt opam corruptōib⁹ detis. et
pudorē atq̄ verecūdiā matronalē fraudu
lenta aſtutia capiatis. Dic nūc furcifer q̄ te
temeritas coegit vt illuſtrā feminā melan-
ciam appeteres. ⁊ ingreſſus ſub ſpecie me-
dici caſtitatē generoſiſſimā ad lupanaram
ignominiā ꝓuocares. Audiens hec beata
eugenia capite demiſſo ne poſſit agnoſci ta
liter dedit p̄fecto reſſum. Dn̄s me⁹ ihesus
xp̄s cui ego ſeruio caſtitatē docuit. ⁊ inte-
gritatē corpis cuſtodiētib⁹ vitā ꝓmittit e-
ternā. Hāc aūt melanciā falſam teſtē nunc
poſſumus declarare. ſ; meli⁹ ē vt nos pati-
amur mala q̄ȝ illa dū ꝯuicta fuerit aliquid
patiatur ne ⁊ fructus pacie nr̄e depeat. ſed
tn̄ ſi p victoriā principū teſteꝛ vr̄a ſublimi
tas ꝙ nō in eāipſaȝ retorq̄atꝫ ſniam. ⁊ hec
fallax teſtis nihil patiaꝛ mali nūc ꝓbabim⁹
crimē quod nobis obijcit redūdare in eaȝ.
At vbi teſtatus ē p principū ſalutē p̄fe
ctus ꝓmittēs ad oīa q̄ poſtulabat effectum
dixit eugenia. O melancia nigredis no-
mē ⁊ tenebroſa melācia applicari feciſti ac
culeos. ſuſpēdi p̄cipis xp̄ianos. damna. p
cute incendi. hn̄ nos accipis. nō tn̄ tales ha
bet famulos xp̄s quales tu teſtaris. Tn̄ ad
duci p̄cipe ancillā quā teſtē nr̄i cri̇s eē dixi
ſti. vt ex ore poſſit denudari mendaciū. Cū
q̄ȝ applicata fuiſſ; in ꝯſpectu iudicꝫ cepit di
cere. Iſtū iuuenē impudiciſſimū frequēter
q̄dē circa viles pſonas detectū in adulte-
rijs ipa īpunitas ad hoc eū pduxit vt etiaȝ
dn̄e mee circa primā horā diei cubiculū im
pudenter ingreſſus. primo quidē ſermone
q̄ſi ꝓ ſalute ei⁹ veniret indicaret. Scd̄o ꝓ
ſua ꝯcupiā. ⁊ tercio etiā ad violentiā ſi cur-
ſim ego egreſſa familiā nō vocaſſem q̄ ho-
die h⁹ crimis teſtis ē. Tūc p̄fect⁹ ex fami-
lia adeſſe iubet aliq̄s q̄ ita geſtū eē ſuo teſtio
nio ꝯfirmarēt. Cūq̄ȝ applicarenꝛ ſingl̄i ita
eſſe vt illa dixerat teſtabanꝛ. Tūc iu-
dex vehemēter ꝯmotus ait. Quid ad hec
infauſte dictur⁹ es quē tot reuincūt teſtes
tātaq̄ȝ indicia manifeſtāt. Ad hec beata eu
genia ait. Tp̄s loquēdi eſt. q; tp̄s tacendi
tranſijt. Optauerā q̄dē crimē obiectū i fu-
turo iudicio denudari. ⁊ caſtitatē meā illi
ſoli oſn̄dere cuius amore ſuanda ē. Tn̄ ne
glorieꝛ in ſeruos xp̄i fallax audacia ⁊ paucꝫ
pandā vobis veritatē nō ad iactantiā hūa-
ne declamatōis ſed ad gl̄iaȝ noīs xp̄i. tāta
eīn ē v̄tus noī ei⁹ vt etiā feīe in timore ei⁹
poſite virilē obtineāt dignitatē. ⁊ neq̄ȝ ei ſe
xus diuerſitas fide p̄t inueniri ſupior. cum
beat⁹ paul⁹ ap̄lus mgr̄ oīm xp̄ianoꝝ dicat.
ꝙ apud dn̄m nō ſit diſcretio maſculi ⁊ feīe
oēs eīn in xp̄o vnū ſum⁹. Hui⁹ g̊ normam
aīo feruēte ſuſcepi ⁊ ex ꝯfidentia quā ī xp̄o
habui nolui eſſe feīa ſed v̄ginitatē imacu-
latā tota animi intentōe ꝯſuās virū geſſi ꝯ
ſtanter in xp̄o. nō eīn inuitā honeſtatꝫ ſilā-
tionē aſſumpſi. vt vir feīam ſilarē. ſed feīa
viriliter agendo virū geſſi. virginitatē q̄ in
xp̄o ē fortiter amplectādo. hec dicēs ſcidit
a capite tunicā qua erat induta ⁊ apparuit
femia. ⁊ ſtatim ad p̄fectū ait. Tu mihi qui
dem ſm carnē pr̄ claudia mr̄ eſt. ⁊ fr̄es hi
duo qui tecū ſedēt auitus ⁊ ſergius. Ego
aūt eugenia filia tua q̄ ꝓ amore xp̄i mundū
oēm cū delicijs ſuis reſpui tanq̄ȝ ſterc⁹. Ec
ce ꝓthus ⁊ iacinct⁹ eunuchi mei cū q̄b⁹ ſco
lam xp̄i ingreſſa ſum. xp̄s aūt tam ydone⁹
ibi extitit vt victricē libidinū oīs pollutōis
mee faceret p miām ſuā. cui credo vſq̄ȝ in
finē iugiter pmāſura. Agnoſcētes
itaq̄ȝ pater filiā ⁊ ſororē fr̄es et ſerui dn̄aȝ
currūt ſtatim ad eā. ⁊ effundētes lacr̄ias ī
conſpectu ppl̄i amplexib⁹ eius incūbunt.
Nūciaꝛ factū claudie mr̄i. ⁊ ſtatim curſu ꝯ
cito ad ſpectaculū venit. Deferunꝛ veſtim̄
ta auro texta et licet inuita induiꝛ atq̄ȝ ī ex-
celſo tribūali poſita ī ſublime attolliꝛ. ⁊ ab
omni ppl̄o clamaꝛ vn⁹ xp̄s. vn⁹ ⁊ ver⁹ de⁹
xp̄ianorū. Sane ſacerdotes ⁊ ep̄i cū mlto
ppl̄o xp̄iano in āphiteatro erāt. vt dū fuiſ-
ſent interfecti hi q̄ accuſabanꝛ ab eiſdē ſe-
pelirentur ingrediunꝛ. deo hymnū dicētes
atq̄ȝ oēs vna voce clamātes. Dextera dn̄i
glorificata ē ī v̄tute. dextera man⁹ tua do
mine ꝯfregit inimicos. Tolliꝛ g̊ in triūpho
eugenia ne tāto gaudio ppl̄i ei⁹ defuiſſ; ꝓ-
batio caſtitatꝫ. Viſ⁹ ē ignis de celo deſcen
dens. qui ita circūdedit domū melancie vt
nec veſtigiū alicui⁹ rei que ad eā ptinebat

remāſerit. Fit gaudiū ppl'i cū timore dei. ec
cleſia que iā q̄ſi viduata octauo anno clau
ſa fuerat reſerat᷑. Reuocat᷑ xpianoꝝ pplus
baptizatur p̄fect⁹ in faſcib⁹ ꝯſtitutus. bap-
tiſantur filij eius. baptizat᷑ mater ei⁹ clau-
dia. Reſtituit priuilegia xpianis. ⁊ mittit
relationē ad ſeuerū impatorē de xpianis.
⁊ memorat ſatis reipublice xpianos ꝓdeſ
ſe. ideo debere eos abſq; ꝑſecutōe aliqua ī
vrbib⁹ habitare. Cōſentit relatōib⁹ impa-
tor et fit tota alexādrie ciuitas q̄ſi vna ec-
cleſia. Erat q; oīb⁹ ciuitatib⁹ gaudiū et di-
gnitas xpiani noīs floreſcebat ¶ Sȝ quia
ſemꝑ ſanctitatē emulatio ſequit᷑ inimici et
ꝯtra bonitatē pugnat malicia ꝯſilio diabo-
li aliqui ex honoratis alexandrie cultores
ydolorū accipientes egre ꝙ xpianis priui-
legia tribuiſſet venictes ad regē dixerunt.
ſtatū reipublice ꝯturbatū a philippo qui cū
nono anno in faſcib⁹ irrep̄henſibiliter ad-
miniſtrauerit. nūc decimo āno ꝑdidit om-
nia. deniq; deorū īmortaliū deſeruit cere-
monias. ⁊ omnē ciuitatē ad culturā cuiuſ
dā hoīs quē iudei occiderūt ꝯuertit. Nō ē
legib⁹ vr̄is vlla reuerētia. Paſſim quiſq;
vt voluerit templa reuerēda ingredit᷑ non
vt colendi beniuolentiā p̄tendat. ⁊ nō vt de
os eſſe q̄s colim⁹ ſed vt dicat infinitaſ blaſ
phemias ſaxa aut metalla poti⁹ q̄ȝ diuini
nomīs ſigna. hec et ſimilia multa dicta ſūt
ſeuero ⁊ ātonio auguſt̄. q̄ ꝯmoti dixerūt
ad eū huiuſcemodi decreta. Diu⁹ parēs nr̄
ꝯmodus q̄ndā auguſt⁹ nō vt p̄fectū ſȝ vt
regē te alexandrie ordinauit atq; ꝯſtituit.
vt dū in vita maneres ſucceſſorē nullū ſu-
ſcipes. Cū his b̄n̄ficijs ei⁹ ſupaddere cu-
pientes ſtatuim⁹. vt dijs oīpotentib⁹ ſoli-
tam culturā exhibeas. ⁊ depoſita dignitate
etiā ꝓprijs facultatib⁹ cedas. Accepta igit᷑
hac auguſti auctoritate ſiſat egritudinē q̄uſ
q; vniuerſa diſtraheret ⁊ donaret ꝑ omnē
ꝓuinciā eccleſijs ⁊ paupib⁹. Ipe aūt p̄fe-
ctus in timore dei et in cultura xp̄i etiā ali
os ꝯfortabat in xp̄o. Interea omīs alexan
dria ꝯſpirat ī ep̄atū ei⁹. ⁊ cepit eū reſpubli
ca hr̄e p̄fectū. q᷑ ſucceſſor ei nondū venerat
⁊ eccl'ia hr̄e ep̄m. q᷑ merito fidei ſibi eū ele-
gerat ſacerdotē. Durauit aūt ī ep̄atu vnuȝ
annū ⁊ menſib⁹ trib⁹. Poſt hec aūt ſpacia
tēꝑoꝝ veniēs ꝑhēni⁹ p̄fect⁹ dū alexandrie
quereret ꝑcutere eū ⁊ nō poſſet. q᷑ oīs ciui
tas in amore ei⁹ durabat. īmiſit ei q̄ ſe fin-
gerent xpianos ⁊ ingredietes ꝑcuſſerūt eū
in orōne dn̄ica ꝯſtitutū. Poſt tradunt᷑ per-
cuſſores p̄fecto ꝑennio Ille āt ꝯſci⁹ iuſſio
nis ſue ⁊ quaſi audiēdos cuſtodie mācipa-
uit. poſt paucos aūt dies principū indul-
gentia relaxatos dimiſit. ¶ Beatiſſimus
autem philipp⁹ poſt ꝑcuſſuram tribus di
ebus in corꝑe eē ꝑmiſſ⁹ ē. nō ad aliud niſi
ad corda dubia ꝯfirmāda. nā vt migret ad
dn̄m martirij ſe noluit corona fraudari. et
ipſe hanc vt recipet orauit. Nā qui in cor-
pore poſitus demonia fugabat ⁊ illumīabat
orōne cecos. q̄to magiſ ſe noluiſſet palma
priuari Poterat vtiq; qd̄ volebat impe-
trare ſine dubio ⁊ ita recepit vt ꝑticeps no
mīs philippi eēt ꝑticeps et corone. et ſuſci
perent martires collegā. quē merito eccle
ſia ſuſcepat ſacerdotē Iuxta atria itaq; v-
bi ſancta eugenia filia eius monaſteriū xp̄i
v̄ginibus collocauerat. illic ſuū iuſſit col-
locari corpuſculū. ī quo loco btīſſima clau
dia xenodochiū fabricabat ⁊ ꝯſtituit p̄dia
que ſuſceptōib⁹ ꝑegrinantiū deſeruirēt. ipa
aūt cū auito et ſergio filijs ⁊ cū btā eugenia
regreſſa eſt romā. ¶ Igit᷑ filios phi-
lippi cū oī gaudio ſenatus recepit romanoꝝ
et vnū ꝓcōſulē carthaginē. aliū vicariū af
frice dirigūt. Ad btāȝ aūt eugeniā cū mr̄e
matrone ꝯueniret. ⁊ pene oēs v̄gīes q̄ſcun
q; potuiſſȝ notas aut amicas facerȝ eē xp̄o
credere ⁊ in v̄ginitate dn̄ica ꝑmanere. q̄daȝ
ex regio gn̄e v̄go baſilla cupiebat eā attige
re. Sȝ q᷑ cā noīs xpiani ad eā ire nō pote-
rat rogabat ꝑ īternunciū fidelē vt eā d̄ reli
giōe xpiana īſtrueret Tūc btā eugenia ꝯuo
cat ad ſe beatiſſimos comites ſuos ꝓthū ⁊
iacinctū ⁊ dicit eis. Accingimī militia ad
quā vos cōuocat xp̄s q̄ vos baſille offerā
ſub ſpecie munerȝ vt vos eā ī xp̄o faciat ſan
cillam. Fit itaq; hui⁹ mūeris grā. ⁊ ſuſci-
pit baſilla q̄ſi famuloſ q̄ nos q̄ſi apl'os hono
rabat. Vacabat aūt cū eis omī hora ⁊ qua
ſi eunuchos ſeruitio habēs. nō dieb⁹ nō no
ctib⁹ a colloquijs dei et orationib⁹ ceſſabat

Igitur corneliꝰ cū eſſet in vrbe roma ſacrelegis antiſtes ꝑuenit ad eam latenter ⁊ baptiſauit eam. Cōfirmata aūt beata baſilla in timore dei, ꝓcurante miſericordia xpi. pene omnibꝫ noctibꝫ mutuis ſe fruebant̄ aſpectibus ipſa et beata eugenia. Omnibꝫ itaqꝫ viduis chriſtianis ꝯuentus erat ad beatam claudiā. ⁊ oībꝫ ꝟginibꝫ ꝯuentus erat ad beatā eugeniā. Sanctꝰ aūt corneliꝰ papa vrbis rome omni veſpe ſabbati que luceſcit in dñico die dabat eis noctē hymnis ꝑuigilē. ⁊ pulloꝝ canoribꝰ noctis quiete agebat eius ſacroſancta miſteria ⁊ ita ꝯfirmabat eas ſabbatorū. Eugenia aūt et baſilla vt memoraui oībꝫ ſe pene noctibus fruebantur in xpo. ⁊ alterno ſe eloquio renouabant. O quātos ꝑ eugeniā virgines ſaluator inuenit. q̄tas etiam ꝑ baſillā xps ſponſas obtinuit. q̄te ꝑ claudiā viduitatē ꝓmpta voluntate ſeruarūt. quāti iuuenes per ꝓthum et iacinctū xpo dño crediderūt.

Ualeriano itaqꝫ et galieno impantibꝰ orta ſeditio de criſtianis eſt. eo ꝙ ciprianus carthaginē euerteret et cornelius romam. Data eſt ergo autoritas ad paternū ꝓconſulem vt ciprianū occideret. Corneliꝰ aūt quia a multis romanis etiam illuſtribꝫ fouebatur erat in abditis. Tunc beata eugenia videns baſillā ait. Reuelatū eſt mihi a dño ꝙ ꝓ virginitate paſſura ſis. Et baſilla ad eugeniā rñdit. Et mihi inquit dignatus eſt dñs demonſtrare ꝙ martirij coronam duplicem capias. vnā quā apud alexandriā ꝓ iuſtis laboribꝫ acquiſiſti ⁊ aliā q̄m in effuſione tui ſanguinis ꝯſecutura es. Tūc beata eugenia expādens manus ſuas dixit Dñe ihesu altiſſimi filius q̄ ad ſalutē nr̄am veniſti ꝑ virginitatē matris. tu ꝑ virginitatis p̄miū omnes q̄s mihi credidiſti ꝑduc ad regnū glorie tue. Reſidentibus autē ſanctis ꝟginibꝫ xpi que erant cū eugenia ⁊ baſilla dixit omnibꝫ beata eugenia Ecce vindemie tp̄us eſt in quo ſuccidunt̄ botri ⁊ pedibus ꝯculcantur. ſed poſt hec regalibꝫ cōuiuijs apponunt̄. Abſqꝫ eorū ſanguine nulla ptās impij. nulla illuſtris dignitas decoratur. ⁊ vos palmites mei et meoꝝ viſceꝝ botri. eſtote pati in domino. Uirginitas eſt prime virtutis indiciū deo ꝓximū. ſilis angelis. parens vite. amica ſcitatꝫ. via ſecuritatis. dña gaudij. dux virtutis. fomentuꝫ ⁊ corona fidei. adminiculū et ſubſidiū charitatiſ. Nihil ita nobis laborandū. nihil ita eſt enitendū niſi cū virginitate viuamꝰ. aut qꝺ eſt glorioſius ꝓ virginitate etiā moriamꝛ Que ſunt huius ſeculi blādimēta fallaciſſima ⁊ cū gaudio tp̄ali veniūt. ⁊ cū ꝑpetuo dolore diſcedunt. Faciunt momētaneū riſum vt eternū fletū infligāt. tribuūt fugitiuoſ flores vt marcidiores ꝑſeuerātes aduectent. mentiuntur ſecuritatē tranſeūtis tp̄is vt ꝑpetui ſeculi cruciatibꝰ tradant. Ideoqꝫ cariſſime ꝟgines q̄ mecū in agone virginitatis nūcuſqꝫ accurriſtis ꝑmanete in amore dñi melius quē cepiſtis. Tp̄us flendi tp̄aliter ſine faſtidio ⁊ horrore ſufferte. vt tp̄a gaudij eterni cum omni poſſitis dilectione ſuſcipe. Ego eñ ꝯmēdaui vos ſpūi ſancto ⁊ credo ꝙ vos mihi intregras oēs illibataſqꝫ ꝯſtituat. Nolite itaqꝫ faciē meā ex hoc corꝑaliter q̄rere. ſꝫ geſta ⁊ actus ꝑ ſpūm ꝯtemplatiuū. Et his dictis oſculata eſt vniuerſas. ⁊ flentes fortiſſimo aīo ꝯſolabatur. Dicētibꝫ aūt ſibi vale inuiceꝫ baſilla ⁊ eugenia orōe facta diſcedūt.

Ecce eodē die prexit vna ex ancillis ad pompeiuꝫ ſpōſum baſille. q̄ et dixit. O, te dñam noſtrā baſillā nouiuꝰ ab impatore metuiſſe. ſextus ⁊ eo āpliꝰ ē annꝰ quā tu in tenero etatis āno. vt poſtea accipes: diſtuliſti. ſed patruelē eiꝰ helenū ſcias eē xpianū. ⁊ hanc ita factā xpianā vt tibi oīno nō nubat. Nā ⁊ duos eunuchos ꝓthū ⁊ iacinctū ſimulauit ſe illi donū offerre eugenia. q̄s illa quaſi dominos excolit. ⁊ quotidie pedes eoꝝ acſi deoꝝ imortaliū oſculatur quia ipi auctores ſunt artis magice quā xpiani ꝯmittunt.

His auditis pompeiꝰ ſtatī cucurrit ad helenū patruelē eiꝰ. q̄ ⁊ nutritor eiꝰ erat et tutor et dicit ei. Intra hoc tibi denuum nuptiaſ meas celebrare diſpoſui. ꝓ q̄ re fac me videre ſponſam meā quā mihi dñi reꝝ inuictiſſimi pꝛīcipes fieri ꝯiugē p̄ceperūt Ille his auditis agnouit ꝓditū negocium ait ad eū. Quouſqꝫ āni trāſirent infantie eius meā circa eā tutelā ꝓ germanitate pa

tris eius ⁊ ꝓ ipſo nutrimẽto exercui. nunc
ꝟo qꝛ cepit ſui eſſe arbitrij. in ſua vult eſſe
poteſtate. Uñ ſi illã videre deſideras eius
erit arbitrij nõ mei imꝑij. Audiẽs hec põ/
peius vehementius cepit ardere ⁊ pergenſ
ad baſille domũ vt nũciaret̃ ianitoribꝫ im/
ꝑabat. Cui iſta ſunt a baſilla mãdata. Cãꝫ
te vidẽdi penitꝰ nullã me hr̃e cogĩcas necꝫ
vidẽdi necꝫ ſalutãdi. Hijs auditꝭ turbatꝰ ẽ
vehemẽtiꝰ ⁊ oĩ pene ſenatoꝝ fauore vſꝰ pro
ſtrauit ſe corã imꝑatore dicens. Subue/
niant romanis vr̃is ſacratiſſimi pñcipes ⁊
deos nouos q̃s eugenia ſecũ adduxit ab e/
gypto veniẽs ab hac vrbe ſeꝑate. Diu ẽ ei
ꝙ hi qui xp̃iani dicunt̃ reipublice nocent
q̃ irridẽt legũ noſtrarũ ſacroſancta cerimo
nia ⁊ oĩpotẽtes deos nr̃os ac ſi vana ſimula
cra deſpiciũt. Jura quocꝫ ipiꝰ nature per/
uertũt. ſeꝑant ꝯiugiũ. gr̃az ſponſaꝝ ſibi aſ/
ſociant ⁊ dicũt iniquũ eſſe ſi ſponſũ ſuũ ſpõ
ſa accipiat. q̃d faciemꝰ pĩſſimi imꝑatores
inuẽti ſunt dij q̃ hoĩes ꝓhibeant ⁊ qbꝰ iſta
videbunt ſi nati nõ fuerint q̃bꝫ valeat iꝑa/
ri. Ubi reparatio romanaꝝ viriũ. vbi roma/
ni exercitus rediuiua certamina. Pro q̃bꝫ
victrices dextre vr̃e hoſtiũ ceruices incli/
nabũt ſi iã vxores vñde nõ erũt. ſi ſponſas
amittimꝰ et tacemꝰ. Hec ⁊ his ſilia dũ ꝓ/
ſequeret̃ et oĩs ſenatus eã flebili q̃rela de/
ꝓmeret. Decreuit galienus auguſtꝰ vt aut
ſponſum ſuum baſilla acciperet. aut gla/
dio interiret. Eugeniã vero aut ſacrifica/
re dijs. aut crudeliter interire. ⁊ dedit licẽ
tiam vt q̃cunqꝫ xp̃ianũ penes ſe abſcõderꝫ
puniret̃. Cõuenit baſilla vt ſponſuꝫ recipi
at. dicit ſe illa regem regũ habere ſponſuꝫ q̃
ẽ xp̃s filiꝰ dei. Et cũ hec dixiſſꝫ gladio trãſ
foſſa eſt. Tenti ſtatĩ ꝓthꝰ ⁊ iacinctꝰ trahũt̃
ad templũ. ſꝫ orõem illis faciẽtibꝫ ſimula/
chrũ iouis ad qd̃ ducebant̃ ſacrificare ce/
cidit ad pedes eorũ ⁊ ita ꝯminutũ eſt vt v/
bi fuerit nõ pareret. Nõ ꝟtuti diuine ſed
magice arti hoc imputans iubet eos decol
lari niceciuſ verbis p̃fectꝰ. Qui etiã accer
ſitã ad ſe eugeniã cepit d̃ magicis artibꝫ ab
ea flagitare ſmonẽ. L At illa ꝯſtãter
os ſuũ apiens dixit. Pollicior tibi ꝙ ars
noſtra vehemẽtior magis ẽ. nã magiſter nẽ

hꝫ p̃rẽm ſine vlla mr̃e ⁊ matrẽ abſqꝫ patrẽ
Deniqꝫ ſic eũ genuit pater vt oĩno feĩam
nunqꝫ ſciret. ſic eũ genuit mater vt maſcu/
lum oĩno non noſſet. hic ipſe hꝫ vxorẽ ꝟgi/
nẽ q̃ illi quotidie filios creat. etiã innume
rabiles ei filios parit q̃tidie carnẽ eius car
nibus ꝯiungit. Oſcula eiꝰ circa eã ſine in/
termiſſione ſociant̃. in amore ſuo inuicem
oĩno ꝑdurant ⁊ tanta integritate ſubſiſtũt
vt omnis virginitas ⁊ omnis caritas ⁊ oĩs
integritas ex eoꝝ ꝯiugio dirimat̃. Audiẽs
hec niceciꝰ obſtupuit ⁊ ne ad imꝑatorẽ ꝑ
ueniret qui eã libenter audiret. iuſſit eã ad
templũ duci diane. ⁊ ita ſpiculator imminẽs
dixit ei. Redime vitã tuã patrimoniũ tuũ
eugenia ⁊ ſacrifica dee diane. Nũc btã eu/
genia extẽdenſ manꝰ ſuas cepit orare ac di
cere. Deꝰ q̃ cordis mei archana ꝯgnoſcis
qui virginitatẽ meã ſincerã in tuo amore ſ
uaſti. qui me filio tuo dño meo iheſu xp̃o
ſociare dignatꝰ es q̃ ſpũm ſanctũ tuũ ĩ me
regnare feciſti. adeſto mihi nũc ĩ ꝯfeſſione
noĩs tui vt ꝯfundant̃ oẽs q̃ adorãt hꝰ ydolũ
⁊ q̃ gliant̃ in ſimulacris ſuis. Et dũ oraret
fit terremotꝰ in eodẽ loco. ⁊ ita tẽpli ipiꝰ fũ
damẽta merſa ſũt cũ ipſo ydolo vt nihil ali
ud remãſerit. niſi ſola ara que fuit añ ianu
am tẽpli ad quã ſtabat ſcã eugenia. Hec in
inſula licaonie geſta ſũt corã oĩbꝫ q̃ leq̃ban
tur agonẽ eugenie. fit ꝯcurſꝰ ꝑl̃i romãi ⁊
varia acclamatio. alij dicũt innocentẽ alij
magã. Nũciat̃ iſta p̃fecto p̃fectꝰ imꝑatori.
Jmꝑator eã iubet ligari ſaxo ⁊ p̃cipitari ĩ
tyberim ſꝫ ſtatĩ ſaxũ diſruptũ ẽ. Btã ꝟgo
eugenia ita ſedẽs ſuꝑ fluuiali aque effereba
tur vt oĩbꝰ xp̃ianis appareꝛ illũ fuiſſe cuꝫ
eugenia ĩ flumĩe ne abſorberet̃ q̃ fuerat cuꝫ
petro ĩ mari ne mergeret̃. Jtẽ ide ſublatã ĩ
thermaꝝ ſeuerianaꝝ fornacibꝰ mittit̃. q̃ ſic
ſtatim extĩcte ſunt vt thermaꝝ calor refri/
geſceret. ⁊ oĩa incẽdia lignoꝝ ad nihilũ de
uenirent. Sic deniqꝫ chaos fecerũt vt vl/
terius exhiberi nõ poſſent. Mittit̃ poſt hec
in cuſtodiã tenebraꝝ ⁊ ꝑ decẽ dies iubetur
nullũ cibũ accipe ⁊ lumẽ penitus nõ vide/
re. Jbi aũt tantus quotidie abũdabat ſplẽ/
dor. vt dũ egrederet̃ beata eugenia q̃ſi lu/
men aliq̃d radiaret. Apparuit aũt illi ſalua

toꝛ ferens in manu panē niuei cādoꝛis.⁊ i-
mēſe ſuauitat; ⁊gr̄e ⁊dixit ei Eugenia acci
pe cibū de manu mea ego ſum ſaluatoꝛ tuuſ
quē tota mētis animi intentione dilexiſti ⁊
diligis. Eodē die te in celis recipiā.q̄ ego
deſcēdi ad terrā. Et hec dicēs abſceſſit. Ip
ſo aūt die natalis dn̄i miſſ⁹ ē gladiatoꝛ qui
eā in cuſtodia poſitā ꝑcuſſit ⁊ ſublatū ē coꝛ-
pus ab affinib⁹ xp̄ianis. ⁊ poſitū ē nō longe
ab vrbe via latina in predio ei⁹ ꝓprio vbi
multoꝝ ſcōꝝ ip̄a ſepelierat mēbra. ¶ Clau
dia aūt mater eiuſ cū ad ei⁹ ſepulchꝝ fleret
apparuit ei vigilanti in medio noctis ſilen
tio auro texta ciclade induta cū multo ꝓplo
v̄ginū ⁊ dixit ei. Gaude ⁊ letare q꞉ et me
introduxit xp̄s in exultatōꝫ ſctōꝝ ⁊ patreꝫ
meū in patriarchaꝝ numeꝝ. Ecce die do-
minico ⁊ te ſuſcipiet in gaudiū ſempiternū
Cōmenda filijs tuis frib⁹ meis cuſtodire
ſignaculū cruc; ⁊ efficiant̄ nr̄i ꝑticipes. Ec
ce loquēte ei facta ē claritas quā ocul⁹ ſuf
ferre nō poterat ⁊ angeli tranſeūtes hymnū
dicebāt deo inenarrabilib⁹ vocib⁹. Hoc ſo
lū intelligebat̄. ꝙ nomē ihēſu xp̄i ⁊ ſpūſſā
cti in ip̄i⁹ laudib⁹ reſonabat. Gl̄ia ⁊ honoꝛ
patri et filio et ſpiritui ſancto ⁊ nunc ⁊ ſem
per et in ſecula ſeculorum Amen.

¶ Finit vita beate Eugenie.

Incipit prefatiō Am

philogij ep̄i yconij in vitā ⁊ ꝯuerſatōnem
ſancti patris noſtri Baſilij archiceſaree ca
padocie epiſcopi.

d Ilectiſſimi nō erat indecoꝝ fili
os fideles ꝟ pr̄is ꝯtriſtari defū
ctione ⁊ lacrimā ei dare iuſtuꝫ
queadmodū ⁊ ſcꝫ nūc oēs ꝯpaſ
ſibiliter tulim⁹. Poſtq̄ȝ aūt lamētatōis ca
liginē ſcōm qꝺ ſcriptū ē amouim⁹. ⁊ ad gra
tificā nos poſtulatōꝫ apud oīm verū deū no
ſtrū admouim⁹. neceſſariū credim⁹ mēoꝛa
bilia ⁊ v̄a ac magna miracula ip̄i⁹ pr̄is. et
mgr̄i nr̄i baſilij ſcripture tradere vt nō tpa
li ꝑcuſſione obliuionis ꝓfunditati tradant̄
Trib⁹ ſiq̄dē ſacratiſſimis ⁊ mirabilib⁹ vi-
ris. gregoꝛiū dico in theologia decoꝝ ⁊ gre
goꝛiū mirabilē nyſenſis ciuitatis ſꝫ ⁊ effreꝫ
beatiſſimū. alijs aliter epytaficis ſmonib⁹
viꝝ infulgentib⁹. viſū ē ⁊ mihi tanq̄ȝ aboꝛ
tiuo vt aplīce loquar in manib⁹ hn̄ti ab eiſ
dē venerabilib⁹ viris editas narratōnes q̄
his defuerūt ſupplere vt fideli filio patri de
bitū reddenti. Si eīſcit nubes occultare ſo
lem. multo facili⁹ tpal̄ ꝑcuſſio bonis enar-
rationib⁹ obducere nouit obliuionē. Ergo
qūo magn⁹ paſtoꝛ nr̄ ⁊ reſonat⁹ in oꝛbe ce
leſtiū v̄tutū collocutoꝛ. ac angelicoꝝ oꝛdi-
nū ꝯminiſter. magniloquus eccl̄e ꝑdicatoꝛ.
ſolida oꝛtodoxoꝝ dogmatū colūna naturā
reꝝ exiſtentiū exꝑſſit. inimicū trinitat; ele
cit vicꝫ iulianū apoſtatā. valentis os blaſ
phemū obſtruxit arrianoꝝ debellauit malā
gloꝛiā. xp̄ianoꝝ plane coꝛroboꝛauit rectam
gl̄iaꝫ. paſtoꝛ acq̄ſit⁹ eccl̄e ꝓpl̄i. regale ſacer-
dotiū circūoꝛnat⁹ ouiū xp̄i aries. diuine fi
dei doctoꝛ gl̄oſ⁹. ⁊ viuēs ⁊ p⁹ tranſitū mag
nis ſplēduit miracul̄ ⁊ oꝛōe ei⁹. ſic dictū eſt
facta ē iuliani dei odibil̄. extollēt; in altum
cornu ⁊ loq̄ntis aduerſ⁹ deū iniuſticiā. quō
valēs ip̄i⁹ auūcul⁹ app̄hendēs indigne ip̄ſ
aleꝫ purpurā ⁊ arrianoꝝ male gl̄ie patro-
nus veit ad eā q̄ apꝺ nos ē ceſar; illuſtreꝫ
ciuitatē ꝯq̄rens ⁊ ꝑ hmōi pn̄s tp̄s narrab⁹
Sꝫ ad ꝓpoſitū reuertamī ex natiuitate ei⁹ vſ
q̄ȝ i finē v̄tutes ip̄i⁹ enarrātes. Explicit ꝑ
fatio. ¶ Incipit narratio ꝺ tp̄e q̄ beat⁹ ba
ſili⁹ doctrīe vacauit ⁊ ꝯuerſione magiſtri
ſui Euboli.

b Aſili⁹ itaq̄ȝ ſol⁹ vt ita dicā in ter-
ra eq̄lē ⁊ decentē oſ̄dit vitā opib⁹
⁊ v̄bis diuina ſapia vitā ꝯponēs
oīa xp̄o dans. ſꝫ ⁊ aīaꝫ atq̄ȝ coꝛp⁹ necnō ſer
monū man⁹ q̄dē gentilē erroꝛē. ſic aranee
telā dirupit. Hic ſeptēnis fact⁹ dat̄ a ge-
nitoꝛib⁹ l̄ris vacās aūt doctris quinq̄nnio
fructū acq̄ſiuit mltā ꝓbalē diſciplinā dul-
cedini nature. deinde relinq̄ns pr̄iaꝫ capa
docus ei erat natōe app̄hendit mēꝫ v̄boꝝ
athenas. Caſtitate ⁊ mlta abſtīa decoꝛatus
adijt ꝑceptoꝛē grecoꝝ ſapīe noīe Eubolū ⁊
ſic ſeip̄m dedit doctris āmirandis. etiam ⁊
mgr̄is factiq̄ȝ ſunt ip̄ius ꝯſcolaſtici. grego
rius magnus nazanzi poſtea factus ep̄us.
qui ⁊ aplīce ſedis gubernacula i duo ⁊ de
cē annoꝝ ꝑgubernauit tpa. iulian⁹ etiam a
ꝗuo xp̄ian⁹ atq̄ȝ libanius. Is aūt ab oīb⁹

vir ãmirãdus poſuit in corde ſuo nihil ſu-
mere panis ⁊ vini donec ſupna ꝓuidẽtia
intellexerit diuĩe ſapĩe archana. Morãs ꝗ3
in doctrinis quinq3 ⁊ decẽ ãnis oẽmq3 gre
calẽ phiam ꝑcurrẽs in fine aſtronomiã ac
optima queq3 colligẽs ⁊ nullaten⁹ inueire
valẽs ꝑ ipa oĩa creatorẽ ĩ vna noctiũ vigi-
lante eo diuĩus quidẽ ſplendor fidei accen-
dit eũ ꝑluſtrare toti⁹ religionis ſcripturã
¶ Surgẽs ꝰ abijt in egiptũ. Et accedẽs
vni archimãdritarũ porphirio noĩe ſuppli-
cauit ſibi dari libros ſacros ad ꝯphẽſiõe3
diuĩoꝝ dogmatũ. Quõ ꝯſecut⁹ mãſit ibi de
lectãs meditatõi diuĩoꝝ ſermonũ ⁊ aqua ac
herbis ſe enutriẽs. Annuali vero tp̃e ibidẽ
ꝯmorãs ⁊ vbũ vitatis fide cõſiderãs: ꝑ-
mãſit ſcrutãs veritatis ſermonem. Sicq3
poſtulauit dimitti ſe hieroſolimã oratõis
grã. ⁊ que ibi ſunt vidẽdi miracula. Iã aũt
ſuꝑorãs illũ dimiſit eũ. Veniẽs nãq3 vbi
grecoꝝ phiã3 didicit. cepit ꝑſuadere mul-
tis phis ⁊ multitudini gẽtiliũ atq3 afferre
xp̃o oñdẽs eis viam ſalutis. querebat nihi
lomin⁹ ⁊ ſuũ p̃ceptorẽ eubolũ qui erat opi
natiſſimus verbi ad retributõem in ipum
laboris afferre ĩmaculate fidei ſicut ſe bene
currẽtẽ ad eã. Oẽs etiã eũ ſicut mgr̃m ſe
quebant̃ qui phiam ſectabãt̃. Querẽs au
tem illũ ꝑ oĩa eruditoria inuenit illũ ĩ ſub-
urbano ꝯquirẽtẽ in ſmõe cũ ceteris phis
Hoc eñ erat apud illos feſtinabat̃ aut di-
ci quid aut audiri pl⁹ noui. Diſputante er
go eo rep̃hendit eũ ſuꝑueniẽs baſilius. Et
hi q̃ cũ illo erãt rep̃hendit quis inquiũt te
o phe. ipe aũt ait. Aut deus aut baſili⁹ ¶

Recogſcens igit̃ baſiliũ coeſſentes ſibi
dimiſit eubolus et cohērere baſilio tribuſ-
q3 dieb⁹ incibati ꝑmanẽtes ꝯquirebantur
ad inuicẽ. Interrogauit ꝰ eubolus baſiliũ
dicẽs. Que ẽ diffinitõ phie. qui ait. Pri-
ma diffinitõ phie eſt meditatio mortꝪ. Il
le admirãs dixit. Quid eſt mõs. Qui ait
Qui ẽ ſuꝑ mõm. Et dulces quidẽ ſũt mũ
di ſermões. amar⁹ aũt valde illi mõs qui
eñ ꝯtinet vicioſe. Et altera ẽ voluptas cor
poris ⁊ altera incorꝑee nature. ⁊ ill' hec co
eſſe cuidã nõ de licitis eſt. Nẽo eñ poteſt
duob⁹ dñis ſeruire. Verũtñ vt virtus eſt
frãgimus eſurientib⁹ panẽ ſcĩe. ⁊ ꝑ malicia
infectos ꝓ virtute ducimus ſubtectũ. Si
aũt ⁊ nudũ videmus circũamicimur et vt
ꝓprij ſemis nõ deſpicim⁹. Hec dicẽs ⁊ ex-
acuẽs eũ ꝑabolice ſaluatoris que erga nos
eſt clemẽtia. ꝑ phiam tres cathinos menti
ꝓpoſuit in veſtibulũ cogitatõis. Suꝑlimi
nare quidẽ portaꝝ virtutẽ adducẽtẽ pru-
dentiã. virilitatẽ. iuſticiã. caſtitatẽ. q̃ autẽ
ſiniſtra ꝑte ſuaſionẽ. in vtraq3 vo ꝑte euiſ
intẽꝑãtiã. libidinẽ. ebrietatẽ. ĩpudiciciã3
ſegniciẽ. criminatõnẽ. linguoſitatẽ. incãta
tionẽ. ⁊ quoddã taliũ examẽ. phiã3 aũt de
center ſtãtẽ. intremẽtẽ. ſubridẽtẽ. lenẽ. ad
uerſarios q̃dẽ increpãtẽ. ꝓprioꝝ aũt indi-
gẽtiã ꝓploꝝ. iuxta eã vo abſtinẽtiã. intelle
ctũ. lenitatẽ. venerabilitatẽ. tiorẽ. clemen-
tiam. ⁊ multoꝝ bonoꝝ plebẽ. ipius hiſtorie
mẽs diuĩa cautela. audiẽtib⁹ aũt zeloꝝ me
lioꝝ occaſio. Hec ego ipe videns benigne fa
ctus ſum ⁊ iſto duct⁹ ſum o eubole. Sunt
eñ in nobis ñ ymagiẽs neq3 enigmata. ſed
ipa plane vitas ducẽs ad ſalutem. Reſur
gem⁹ eñ oẽs hi in vitã eternã. ⁊ hi ĩ obpro
briũ ⁊ ꝯfuſionẽ eternã. ⁊ aſtabim⁹ tribũali
xp̃i ſicut docẽt nos magni vocib⁹ ꝓphete:
yſaias. hieremias. ezechiel. daniel. et da-
uid rex. atq3 diui⁹ paulus p⁹ illos. Ipe eñ
pñie dator ⁊ ipius retributõis dñs. q̃ ouẽ
queſiuit ꝑditã ⁊ apoſtatã pueꝝ ex patrꝪ ſi-
nu cũ multis diuitijs. ⁊ ſeipã3 ꝓdige conſu
mẽtẽ ⁊ poſtea reuertẽtẽ. fame afflictũ ſin-
cere ãplerat⁹ eſt. ⁊ veſte ſplẽdida ornauit
ac anulo induit. p̃cioſo ſuadetq3 peccãti pu
ero ſeruiẽti ſicut fratri ĩdulgẽtiã dare. Iſte
in ĩuido dñs p̃uales benignitate. q̃ equalẽ
mercedẽ circa vndecimã horã veniẽtibus
tribuit ⁊ nobis penitẽtib⁹ ac ſuſcipiẽtibus
ex aqua ⁊ ſpũ ſcõ regeneratõ3. dabit eñ q̃
ocl's ñ vidit ⁊ aurꝪ ñ audiuit ⁊ in cor hoĩs
nõ aſcẽderũt q̃ p̃parauit deus diligẽtib⁹ ſe.
¶ His ex ſenſu fact⁹ eubolus dixit. O ba
ſili celeſtis demõſtrator trinitatis ꝑ te cre
do in vnũ deũ prẽ3 oĩpotẽtẽ. ⁊ deinceps vſ-
q3 expectãs reſurrectõ3 mortuoꝝ ⁊ vitã3
ſeculi futuri amẽ. Ego aũt in h' q̃ in me eſt
oñdi tibi q2 oĩa q̃ mihi ſunt in manus tuas
dãs. reliquũ tp̃s vite mee tecũ ero ſi placi

tū in ↄſpectu dn̄i fuerit ſuſcipiēs ex ſcā aq̄ ⁊ ipſū regeneratoꝝ. Baſiliꝰ dixit. Bn̄dictꝰ dn̄s deꝰ nr̄ amodo ⁊ vſq₃ in ſeculū o eubole. qui ſplēduit lucē verā in mēte tua. ⁊ trāſtulit te de multimodo errore in agnitōem ipſiuſ miſcdie. Quia ꝟo vt dixiſti mihi coeſſe vi ſ oñdā tibi q̄no ſaluti nr̄e ꝓuideamꝰ vinculꝭ iſtiꝰ vite nos liberantes vendēmus oīa que in nobis ſunt ⁊ demꝰ indigētibꝫ. et ſic in ſcām ciuitatē abeamꝰ ipſi viſuri q̄ ſūt ibi miraculoꝝ. ⁊ apud deū acq̄ramꝰ fiduciam. ⁊ ſic vterq₃ q̄ eoꝝ erāt diſpēſantes. ad ſcm̄ baptiſma induīnta tm̄ ex ipſis emētes. hieroſolimā ibāt ↄuertētes ad deū gentilium multitudinē magnā.

Q̄no eubolus baptiſatus ē in iordane.

Hi Apprehēdētes autē hieroſolimā ⁊ oēm locū ſacꝝ fide ⁊ amore req̄rentes. ⁊ ipſis locis q̄ eſt ſuꝑ oīa deū adorātes manifeſti ſūt epō ciuitatis noīe maximino. Et ſe ei ꝓſternētes poſtulabāt ↄſequi regeneratōꝫ in iordanis fluuio diuā. Quos vidēs idē vir ſcūſ plenus cū eēt benignitate. adipleuit poſtulatōꝫ eoꝝ ⁊ ſiſ cū fidelibꝫ viris venit ad iordanem. Baſiliꝰ aūt iuxta ripā factꝰ ꝓiecit ſe in humū. ⁊ cū lacbrimis et clamore forti poſtulabat ſignū reuelari eius fidei. Reſurgenſq₃ cū tremore deſpoliauit ſe veſtimēt₃ ſuis ⁊ cū ipſis ꝟe vetuſto hoīe. ⁊ deſcēdēs in aquā orabat. Deſcēdēs autē ſacerdos baptiſauit eū. Et ecce fulgur ignis venit ſuper eos. ⁊ colūba ex eodē fulgore venit in iordanē ⁊ turbans aquam reuolauit i celū. Aſtātes aūt in tremore facti glorificauerūt deum. baptiſatus vero baſiliꝰ exiuit ð aqua. Admirās q₃ maximinꝰ epūs baſilij in deū dilectōꝫ orās veſtiuit eū reſurrectōnis xp̄i indumētis. baptiſauit aūt ⁊ eubolū atq₃ vngens eos ſcō criſmate tradidit illis viuificam cōiōnē. Poſtulauitq₃ baſiliū dei ſacerdos ꝑ orōem ſumere cibū qð ⁊ fecit dicēs Ihū xp̄e deꝰ nr̄ credo euāgelice tue voci. ⁊ ſpero in tua benignitate ↄmedēs ⁊ bibens ↄ̄ egrediētē nobis dyabolū cooꝑatōꝫ nob̄ ſcīſpūs fieri. Stupens ꝟo ſacerdos dei i fide eiꝰ reuerſus eſt cū ipſis in ſcām ciuitatē. Annuali aūt tp̄e inibi ↄmorātes cōi ſentētia venerunt antiochiā: ⁊ ibi gradū dyaconi ſuſcepit

Q̄no baſiliꝰ epūs factꝰ miſſam ↄpoſuit ⁊ ſaluatorem nr̄m cū ap̄lis ſanctis vidit

CP Onueniētes g̃ cetꝰ epoꝝ ſcīſpūs cooꝑatōe elegerūt baſiliū ad epātus ſedē. ⁊ ↄſecratꝰ gubernabat eccleſiā dei ꝓuidētia. Poſt quoddā aūt tp̄s poſtulauit deū vt daret illi grāꝫ ⁊ ſapiāꝫ atq₃ intellcm̄ ꝓprijs ſmōibꝫ offerre i ſanguineū ſacrificiū illi ⁊ venire ſuꝑ eū ſcīſpiritꝰ aduentū. Poſt dies ꝟo ſex ſicut i extaſi factus ꝓpter aduētū ſcī ſpūs ſeptīa die apprehendēte cepit miſtrare deo ꝑ ſingulos dieſ Et pꝰ aliq̄ð tp̄s fide ⁊ oratōne cepit ꝓpria manu ſcribere miſtratōis miſteria. atq₃ in vna nocte aduenīēs ei dn̄s in viſione cum ap̄ls ꝓpoſitōꝫ panis faciens in ſcō altari: excitauit baſiliū dicēs ei. Scd̄m tuā poſtulatōꝫ repleaꝭ os tuū laude vt ꝑ ꝓprios ſermones offeras mihi ſanguineū ſacrificiū₃ Qui n̄ ferēs oculꝭ viſionē ſurrexit cū₃ tremore. Et accedēs ad ſcm̄ altare cepit dicere ſcribēs in cartha ſic. Repleaꝭ os meum laude vt hymnū dicat glīe tue dn̄e deꝰ qui creaſti nos ⁊ adduxiſti in vitā hāc. ⁊ ceſ as orōes ſcī miſterij. Et poſt finē orōnū exaltauit panē ſine intermiſſiōe orās ⁊ di. Reſpice dn̄e ihū xp̄e deꝰ nr̄ ex ſcō hitaclo tuo ⁊ veni ad ſacrificādū noſ qui ſurſum patri tuo ↄſides ⁊ hic nobis inuiſibiliꝭ coes dignare potēti mān tua tradere nob̄. ⁊ ꝑ nos oī ꝓplo tuo ſcā ſcīs. ꝓpl's r̄ndit Unꝰ ſanctꝰ vnꝰ dn̄s nr̄ ihūs xp̄us cū ſcōſpū in gloria dei p̄ris amē. Et diuidēs panē i tres ꝑtes vnā quidē cōicauit t̄iore multo. alterā aūt reſuauit ↄſepelire ſecū. terciā ꝟo iponēs colūbe auree que pependit ſuꝑ altare. Eubolus ſiq̄dē ⁊ cleri principes ſtātes añ portas tēpli viderūt lucē intelligibilē in tēplo ⁊ viros glorioſos cādidas veſtes hn̄tes et audiētes vocē ꝓpli glificātis deū. baſilium q₃ cernētes altari aſtātē. ſtupefacti in viſione ceciderūt in facies glificātes deū. Exeūte aūt baſilio ꝓſtrauerūt ſe ad pedes eius. Interrogauit aūt cām adoratōnis ⁊ p̄ntie eoꝝ qui retulerūt ei āmirabilē viſionē q̄m viderūt in tēplo. Tūc baſiliꝰ grās agens

ſine intermiſſione dño ꝓpter eiꝰ admirabi
lia vocauit aurifabꝝ. ⁊ fecit colũbã ex auro
puro atq͡ʒ in ipſam depoſuit vt diximꝰ por/
tionẽ pẽdẽs eã ſup̲ ſcãm mẽſaʒ in figura il
lius ſcẽ colũbe q̃ apparuit ei in iordane dño
baptiſato. Vocauit ẽcõ exorſus ẽ ſmoneʒ
ꝯſolatõis dicere ad ꝑplm. Et ꝯgregata eſt
multitudo infinita in eccĩa. inter q̃s erat ⁊
magnus abbas effrem ꝺ quo poſtea narra
bimus qño ex diña oñſione viſoꝛ factus ẽ
beatiſſimi pr̃is noſtri baſilij

De hebreo qui vidit infantẽ ꝑtiri ĩ ma
nibꝫ baſilij tpe ſacrificij Q

Q Juniũ quidẽ miſteriũ illo agẽte.
hebreꝰ quidã ſe ſicut xp̃ianꝰ ꝑplo
ꝯmiſcuit officij miſteriũ ⁊ mũeriſ
explorare volẽs. vidit infantẽ ꝑtiri in ma/
nibꝫ ſancti baſilij. Et cõicãtibꝫ oĩbꝫ venit ⁊
ipſe hebreꝰ. data q͡ʒ eſt ei hoſtia ꝟa caro ſcã.
Jñ acceſſit ad calicẽ ſanguie repletũ ⁊ ipſi
us factꝰ eſt ꝑticeps atq͡ʒ de vtriſq͡ʒ ſeruãſ
reliquias. abiẽſq͡ʒ in domũ ſuã oñdit vxo/
ri ſue ad ꝯfirmatõnẽ dictoꝝ. ⁊ narrauit q̃
ꝓprijs oculꝭ viderat. Credẽs ergo vt ꝟe q2
hoꝛribile ⁊ admirabile eſt xp̃ianoꝝ miſteri
um. in craſtino venit ad baſiliũ poſtulãs ſe
ſine dilatõe accipe qꝺ in xp̃o eſt ſignaculũ
baſiliꝰ aũt ſcũs nõ differẽs ſʒ ꝯſuetã euca
riſtiã volẽti oẽs ſaluare offerens baptiſa/
uit eũ cum oĩ domo ſua credente dño

De quodã negante xp̃m ſcripto ſuo ꝓ/
prio cirographo R

E Lladius aũt ipiꝰ ſanctiſſime mẽo
rie viſoꝛ ⁊ miſter factꝰ ab eo ꝑfe/
ctoꝝ miraculoꝝ. ⁊ ſucceſſoꝛ ſedis
poſt obitũ iã dcẽ mẽoꝛie aplĩce baſilij: vir
mirabilꝭ ⁊ oĩ virtute ꝺcoratꝰ enarrauit mi
bi q2 ſenatoꝛ quidã fidelꝭ noĩe ꝓtherius: a/
bijt ad ſcã ⁊ venerabilia loca ⁊ ibi filiã ſuã
ꝯſecrare. ac in vno de hñ actõalibꝫ domibꝫ
mõaſterioꝝ mittere atq͡ʒ ſacrificiũ deo of/
ferre volẽs. Sʒ ab initio homicida dyabo
lus iuidẽs diuine volũtati mouit vnũ de ſer
uis ſuis ⁊ ĩcẽdit ad puelle amoꝛẽ. Js autẽ
cũ fuiſſʒ hmõi inchoatiõis indignꝰ. ⁊ ñ au
dens appꝛopinq̃re ad ꝓpoſitũ alloquit̃ v/
nũ ahhoĩandoꝝ ĩcãtatoꝝ ꝓmittẽſ ſe ſi meru
erit dñari ipiꝰ puelle mltã auri tribuere ei

ꝗtitatẽ. Maleficꝰ vo dixit ad eũ. Nõ ego
in iſtud ñ ꝑualeo. Sed ſi vis mitto te ad
meũ ꝓcuratoꝛẽ dyabolũ ⁊ ipſe ꝑficiet volũ
tatẽ tuã. q̃ ait ad eũ. q̃cunq͡ʒ dixeris mihi
faciã. ⁊ ait ad eũ. Abrenũcias xp̃o in ſcrip
to. Dixit ei. etiã. Iniq̃tatis aũt opatoꝛ dic
ei. Si in iſto ꝑatꝰ extiteris: coopatoꝛ tibi
ſiã. Qui ait ad eũ. ꝑatꝰ ſum tm̃ vt ꝯſequar
meũ deſideriũ. Et faciẽs malignitatꝫ mgr̃
ep̃laʒ ad dyabolũ miſit eã ad illũ hñtẽ ſen
ſum iſtũ. Q̃m̃ q̃dẽ mi dñe ⁊ ꝓcuratoꝛ opꝫ
me a xp̃ianoꝝ religiõe abſtrahere ⁊ tue ad
ducere volũtati: vt multiplicet̃ ꝑs tua mi
ſi tibi hũc q̃ p̃ñtes meas defert lr̃aſ cupidi
tate in puellã exarſuʒ. ⁊ poſtulo eũ actõem
iſtã ꝯſequi vt ⁊ in iſto glorier. ⁊ cũ mltã a la
critate ꝯgregẽ placitoꝛes tuos. Et dãs ei
ep̃lam dixit. vade ſcḋm debitã horã noctis
ſta ſup̲ monumẽtũ gẽtilꝭ ⁊ exalta cartã in ae
re. ⁊ aſtabũt tibi q̃ dñt te ducere dyabolo.
q̃ alacriter h̃ faciẽs iactauit miſerã vocẽ in/
uocãs dyaboli auxiliũ Et ꝯtinuo aſtiterũt
ei p̃ricipes ꝑtãtis tenebraꝝ ſpiritalia neq/
cie. ⁊ appꝛhẽdẽtes errantẽ cũ gaudio mag̃
duxerũt eũ vbi erat diabolꝰ. Et oñderũt ei
ipſm ſedẽtẽ in ſede alta: ⁊ ĩ circũitu eiꝰ ma/
lignitatꝫ ſpũs ſtãtes. Et ſuſcipiẽs miſſas
a malefico lr̃as dixit ad miſeꝝ. Credis in
me. q̃ ait. credo. ⁊ abnegas xp̃m tuũ. q̃ rñ/
dit. abnego. Dicit ei diabolꝰ. Perfidi eſtiſ
vos xp̃iani. ⁊ qñ q̃dẽ me opꝰ hẽtis tũc ve/
nitis ad me. qñ aũt ꝯſequiĩ deſideriũ vr̃m
negatis me. ⁊ acceditis ad deũ vr̃m q̃ ẽ be/
nignꝰ ac clemẽtiſſimꝰ: ⁊ ſuſcipit voſ. ſed fac
mihi manuſcriptã xp̃ĩ tui ⁊ baptiſmatis ab
renũciatõeʒ volũtariã. ⁊ q̃ in me ẽ in ſecl'a
volũtariã ꝓfeſſionẽ. ⁊ q2 mecũ ſis ĩ die iu
dicij ꝯdelectãs mihi ĩ ꝑpatis eternis toꝛ/
mẽtis. ⁊ ego ſtatĩ deſideriũ tuũ adimplebo.
q̃ diſpoſuit ꝓpriã mãuſcriptã ſicut q̃ſitus
fuerat Stati aũt aĩaꝝ corruptoꝛ draco
toꝛtuoſus miſit illos q̃ ſunt ſup̲ foꝛnicatõeʒ
demões. ⁊ inflãmauerũt puellã ĩ amoꝛe iu
uenis. Que ꝓijciẽs ſe in terrã cepit clama
re ad prẽʒ. Miſere mei miſere mei mi pr̃
q2 dire toꝛq̃oꝛ ꝓpter talẽ pueꝝ nr̃m. miſe
re viſceribꝫ tuis. oñde in vnigenita tua pa
ternũ amoꝛẽ. ⁊ ꝯiũge me puero nr̃o queʒ

amo. Si aūt nō vis hoc facere. videb᷑ me
poſt modicū amara morte morietē ⁊ ſermo
nē dabis ꝓ me deo in die iudicij. Pr̄ autē
eius cū lacrimis dicebat. Heu mihi pctō/
ri qd̄ ꝯuenit miſe filie mee. q̄s meū theſau
rū furat⁹ eſt. quis meā inq̄nauit filiā. quiſ
dulce lumē oculoꝝ meoꝝ extinxit. ego cele
ſti te volebā nubere ſponſo xp̄o. ⁊ angeloꝝ
cohabitatricē ꝯſtituere ⁊ in pſalmis ⁊ ym
nis ⁊ cāticis ſpūalibꝫ deo canere feſtiabaʒ
⁊ ꝑ te ſaluari ſpabā. tu aūt in amorē laſci/
uietatis inſaniſti. Sine me ſicut volo de/
ſponſare te deo. ne ducas ſenectutē meam
cū tribulatōe ad inferos. neq̄ȝ nobilitatem
ꝑntū tuoꝝ ꝯfuſiōe opias. Illa aūt ꝑ nihi/
lo reputās que a p̄re dicebāť inſtabat cla/
māſ. Pr̄ mi pr̄ mi aut fac ꝯ̄ſideriū meū aut
p⁹ morietē me videb᷑. Pr̄ ḡ in mag̃ defe/
ctōe fact⁹ ac īmēſurabilitate triſticie abſoꝛ
ptus ac aīcoꝝ ꝯſilijs credulus. hortātū ei
deferre volūtatē ei⁹ aut ſeipāʒ exponere cō
credēs pr̄ ꝑcepit fieri deſideriū puelle: ne
exitiali ſe traderet morti. Et adduxit ꝗſitū
pueꝝ ac ꝓpriā filiā. dāſq̄ȝ ei oēm ſubāʒ ſuā
dixit filie ſue. Uade filia ꝟe miſa. multum
ei plāges penitēs in nouiſſimo qn̄ nihil ha
bes ꝓficere ¶ Iniq̄ ḡ ꝯiugio ſcō ⁊ diaboli/
ca facinoroſitate ꝯplecta. ac modico trāſeū
te tp̄e deſignat⁹ eſt a q̄buſdā puer n̄ introi
re ecc̄iam neq̄ȝ appropinq̄re imortalibuſ ⁊
viuificis miſterijs. ⁊ dicūt miſe ꝯiugi ei⁹.
Scis q̄ȝ vir tu⁹ quē elegiſti n̄ eſt xp̄ianus
ſed ꝑegrin⁹ fidei ⁊ alien⁹. Tenebraruʒ et
doloroſe plage repleta ꝓſternit ſe ī humuʒ
⁊ cepit diſcerpe ſeipām vngulꝭ ſuis ⁊ ꝑcu/
tere pect⁹ ac clamare. Nēo n̄ obediēs ꝑnti
bus ſalu⁹ fuit vnq̄ȝ. Quis ānūciabit patri
meo meā ꝯfuſionē. Heu mihi miſe in q̄n/
tā ꝓfunditatē ꝑditōis deſcēdi. cur nata ſū
⁊ nata ꝯtinuo rapta n̄ fui. Iſta ḡ lamētari
eā diſcēs erratiſſim⁹ vir ei⁹ accurrit ad eā
ꝯtēdēs n̄ hēri ita ꝟitatē. Illa aūt in ꝯſola/
tōnē veniēte ſuadilibꝫ ei⁹ ſermonibꝫ dixit
ad eū. Si vis mihi ſatiſfacere ⁊ miſere aīe
mee craſtina ego ⁊ tu vnanimiter eam⁹ ad
ecc̄iam. ⁊ corā me ꝑticipa īcōtaminatoruʒ
miſterioꝝ xp̄i ⁊ ſic ſatiſfacta ero. Tūc coa/
ctus dixit ei ſnīam capl̄i. Cōtinuo ꝯ̄ponēſ

illa muliebrē infirmitatē ⁊ ꝯſiliū bonū ꝯſi
liās illi cucurrit ad paſtorē ⁊ ad diſcipulū
xp̄i ſcm̄ baſiliū aduerſus īpietatē clamanſ
Miſere mihi miſere mei ſcē dei miſerere
michi diſcipule domī q̄ cū demōibꝫ cām
egi. Miſere mihi miſe ꝓprio patri n̄ obedi
enti. Et docet eū reꝝ geſtaꝝ ordinē. San
ctus aūt dei vocās pueꝝ: ſciſcitat⁹ ē ab eo
ſi iſta in hūc modū ſe hēent. Qui ad ſcm̄
dei cū lacrimis ait. etiā ſcē dī ſi ego ſiluero
opa mea clamabūt. Et enarrauit ei etiam
ipē a principio vſq̄ȝ in finē ꝯſequētē dia/
boli malā opatōʒ. Tūc dicit ei ſcūs baſili
us. Uis reuerti ad dn̄ʒ deū nr̄m. Ad quē
puer. vtiq̄ȝ volo ſʒ n̄ valeo. Dicit ei ſcūs q̄
re. Rn̄dit puer. Scripto abnegaui xp̄ʒ. et
ꝓfeſſus ſum diabolo. dicit ei ſcūs. Non ti
bi ſit cure. Benign⁹ eſt ei de⁹ nr̄ ⁊ recipiet
te penitētē. ꝯpatiť etiā malicijs nr̄is Et ia
ctās ſe puella ad pedes ſci euāgelice depca
ta ē eū di. Diſcipule xp̄i dei nr̄i q̄ȝtū potes
adiuua nos. dicit ad pueꝝ ſcūſ. Credis ſal
uari. q̄ ait. Credo dn̄e adiuua incredulita/
tē meā. Et ꝯtinuo apphēdēs manū eius.
faciēſq̄ȝ ſignū xp̄i in ipo ⁊ orās recluſit eū
in vno loco interioꝝ ſacri periboli. Et dāſ
ei regulā collaborabat ei ꝑ tres dies poſt
quos viſitauit eū. ⁊ dicit ei. Quō hēs fili
dicit ad eū. In magna dn̄e ſum defectōne
Scē dei nō fero clamores eoꝝ et terrores
ac iaculatōes ſeu lapidatōes eoꝝ. tenenteſ
manuſcriptā meā cauſanť ꝯ̄ me dicentes.
Tu veniſti ad nos n̄ nos ad te. ⁊ dicit ei ſā
ct⁹. Noli tiere fili tm̄ crede. ⁊ dās ei modi
cā eſcā. faciēſq̄ȝ ſup eū xp̄i iteꝝ ſignaculuʒ
ac orās recluſit eū. ⁊ p⁹ paucos dies viſi/
tauit eū ⁊ dic̄ ei. quō hēs fili. dic̄ ei. pr̄ ſcē
a lōge clamoreſ eoꝝ audio ⁊ minas ſʒ n̄ vi/
deo eos. Et iteꝝ dās ei eſcā ⁊ orās claudēſ
q̄ȝ oſtiū abijt. Et q̄dragesimo die redijt et
dic̄ ei. quō hēs frater mi. rn̄dēs dic̄ ad eū
Bn̄ hēo ſcē dei. vidi. n. te hodie in viſu pu
gnātē ꝓ me ⁊ vincētē diabolū ¶ Moꝝ ḡ ſā
ctus ſcḋm ꝯſuetudinē faciēſ orōnē eduxit eū
⁊ adduxit eū in dormitoriū ſuū. Mane aūt
ſcō vocauit cleꝝ ſacꝝ ⁊ mōaſteria ⁊ omnē
xp̄i amabilē ꝑplm ⁊ dixit eis. Filioli mei
dilectiſſimi oēs grās agamus dn̄o. ecce ei

ouē ꝑditā ꝺꝫ paſtoꝛ bonus in hūeris ſuis
reportare ⁊ offerre eccie. quaꝓpter ꝺebitū
eſt ⁊ nos vigiliaꝫ facere nocte ac poſtulare
eiꝰ benignitatē vt ñ corruptoꝛ aīaꝝ vincat
etiā in hoc ſcō. Et alacriter ꝑplo aggrega-
to ꝑ totā noctē poſtulauerīt ꝺeū cū bono pa
ſtore cū lacrimis clamātē, ꝓeo kyrie eleiſō
Et mature cū oī multitudine ꝑpli accepit
ſcūs pueꝝ. ⁊ tenēs ꝺexterā manū eiꝰ. ⁊ du
cebat illū in ſcām ꝺei ecciaꝫ cū pſalmis et
ymnis ¶ Et ecce diabolus oiꝫ ſaſtinans ī
triſtē vitā cū oī ꝑniciosa ꝟtute aduenit. ⁊
inuiſibilr̄ apphēdēs pueꝝ conabaī rapere
eū ꝺe māu ſci. Et cepit clamare puer. Sā
cte ꝺei adiuua me. ⁊ tāta inſtātia improbo
aggreſſus ē vt etiā mēoꝛabilē viꝝ ꝯpellerꝫ
trahēs pueꝝ. Cōuerſus ḡ ſcūs ad diabolū
dixit. Improbiſſime ⁊ aīaꝝ corruptoꝛ pr̄
tenebraꝝ ⁊ ꝑditōis ñ ſufficit tibi tua ꝑditō
qua te ⁊ eos q̄ ſub te ſunt affeciſti nīſi etiaꝫ
⁊ ꝺei mei tēptes plaſma. Diabolus aūt di-
xit ad eum. Preiudicas me o baſili. ita vt
plurimi ex nobis voces audirēt ꝺemonuꝫ
hec dicētiū clamāte ꝑplo kyrie eleiſō. Sā
ctus aūt ꝺei ait ad illū. Increpet te dn̄s di
abole. qui rn̄dēs ait ad eū. Baſili ꝑiudicas
me. nō ego abij ad eū ſed ipe venit ad me.
abnegauit xp̄m ſuū ⁊ mihi ꝓfeſſus eſt. Et
ecce manuſcriptā hēo ⁊ ī die iudicij ad cō-
munē iudicē eū duco. Scūs ꝺi dixit. Bn̄
dictus dn̄s ꝺeꝰ meꝰ nō ꝺeflectet ꝑplus iſte
manꝰ ꝺe altitudīe celi ꝺonec reddas manu
ſcriptā. Et ꝯuertens ſe dixit ꝑplo. Erigite
manꝰ vr̄ās in celū clamantes cū lacrimis
kyrie eleiſon. xp̄e eleiſon. kyrie eleiſon. Et
ſtāte ꝑplo in horā multā extēſas hn̄te manꝰ
in celū, ecce manuſcripta pueri ꝑ aerē vola
ta ⁊ ab oībꝫ viſa venit. ⁊ impoſita ē manibꝫ
mēoꝛabil̄ p̄ris nr̄i baſilij. Suſcipiēs autē
eā ⁊ grās agēs ꝺeo gauiſus factus ē valde
⁊ corā oī ꝑplo dixit ad pueꝝ. cognoſcis li-
terulas has frater. Qui ait ad eū. Etiā ſā
cte ꝺei manuſcripta mea ē Et dirūpēs ma
nuſcriptā ſcūs baſiliꝰ ꝑduxit eū ad ecciam
⁊ dignū fecit ſcō miſterio ⁊ cōioni miſte-
rioꝝ xp̄i. Et faciēs ſuſceptōnē magnā refri
gerauit oēm ꝑplm. Et ducēs pueꝝ ac iſtru
ens ſeu dās ei regulā ꝺecētē reddidit eum

mulieri eiꝰ intacibili oꝛe gloꝛificātē et lau-
dantē ꝺeū Amē ¶ De muliere cꝰ pc̄tā
ꝑ orōem ꝺeleuit S

M n
Ulier quedā diuitijs ⁊ nobilita-
te oꝛnata ⁊ ceteris vite iſtiꝰ vaniſ
miſtratōibꝫ ſuꝑ eleuata q̄ſi viduitatē ꝯple
ctēs indecoꝛoſa viſa eſt p̄tāte. caſtrimargie
⁊ ꝓdigalitati ſꝑ inſeruiēs. nihil placidi ꝺo
poſſidēs. ſꝫ poꝛcoꝝ moꝛe ſe ſceno voluptatꝫ
inuoluēs. ſero q̄nqꝫ ſꝫm diſpēſatōeꝫ ꝺei ad
mētē rediēs: īmēſurabilitatē ſuoꝝ ꝺelicto
rū illūīnata ſilēter ſola cogitabat. ⁊ mltitu-
dinē pc̄tōꝝ ſuoꝝ flebilr̄ ſuſpirās dicebat.
Heu mihi peccatrici ⁊ ꝓdige. q̄uo me ex-
cuſabo ꝺe actis ꝺelictis meis. Tēplū ſpūſ
ſancti corrupi ⁊ aīam in coꝛꝑe hītātē pollui
heu mihi abiectiſſime. Putas dicā me ſi-
cut meretricē anterioꝛē an publicanū ſꝫ ne
mo ſicut ego peccaui. marie pꝰ ſcm̄ baptiſ-
ma. q̄uo ḡ certa ero. qꝛ ꝑnitētē ſuſcipiet me
ꝺeꝰ Et hec cogitāte ea q̄ oēs vult ſaluare ⁊
ad agnitōnē venire ꝟitatis in mētē ei mi-
ſit: ꝺe iuuētute vſqꝫ in ſenectuteꝫ pc̄tā ſua
ſcribere in cartha Que ꝑſcripta nouiſſime
oīm ſcripſit q̄ꝺ erat ei maxim pc̄tm̄ ⁊ plū-
bo ſignauit eā. Cōſiderās aūt tp̄s optunū
q̄n ſcūs baſiliꝰ ad ꝯſuetas orōēs ibat ad ſā
ctā ecciaꝫ. cucurrit clā ⁊ ꝓiecit carthaꝫ ſe-
cus pedes eiꝰ. ⁊ ſuꝑ faciē iactās ſeipaꝫ cla
mabat di. Miſerere mei ſcē ꝺi ſuꝑ oēs pec
catrici. Stās aūt btūs xp̄i famulꝰ ſciſcita
baī ab ea cām ꝺoloꝛis. Que ait. Ecce dn̄e
oīa pc̄tā mea ſcripſi in iſta cartha ⁊ iniq̄ta-
tes meas ⁊ ſigillaui eas. Tu aūt ſcē ꝺei ſi
gillū ne āmoueas ſed tm̄ ꝑ orōnē tuā eam
ꝺele. Qui ei ꝺedit mihi talē cogitatōnem:
oīno exaudiet te, ꝓ me poſtulātem ¶ Ma
gnꝰ aūt baſiliꝰ tollēs carthā ⁊ reſpiciēs in
celū ait. Dn̄e tibi ſoli eſt opuſ iſtud. Qui
eīn mōi pc̄tm̄ toll̄ ⁊ vniꝰ aīe iſtiꝰ faciliꝰ ꝺe
lere potes pc̄tm̄. oīa. n. nr̄a ꝺelicta nūerata
ſunt apud te. mīa aūt tua īnūerabil̄ ⁊ inue
ſtigabil̄ eſt. ⁊ hec dicēs intrat ecciaꝫ tenēſ
carthā ⁊ ꝓſternēs ſeipm̄ ⁊ ponēs cartham
ſecꝰ altare: māſit ꝑ oēm vigiliā orās ⁊ cra-
ſtino ꝑ oē ſcm̄ miſteriū ꝺeꝑcās ꝺeū. Et pꝰ
ꝯpletōnē ſcōꝝ miſterioꝝ vocauit mulierē
ſecrete aſtātibꝫ paucis clericis. ⁊ oſtendēs

eis carthã dixit ad eã. Audiſti mlier. q² ne
mo pt dimittere pctã niſi ſol⁹ de⁹. Que di
xit. Audiui ſenior ⁊ pꝰ admoui te ad īter/
ceſſiōꝫ mīſericordiſſimi dei. Et hec dicẽs ſol/
uit carthã. ⁊ inuẽta ẽ tota īſcripta. mãſit ãt
magni pctĩ ſceleſtũ op⁹ nõ deletũ. Uidẽs
aũt mlier puſillanimis effecta ẽ ⁊ pcutiẽs
pect⁹ ſuũ manibꝫ cecidit ad pedes epĩ cla/
mãs. miſerere mei fᷓe dei altiſſimi. ⁊ quẽ/
admodũ ꝓ oĩbꝫ iniq̃tatibꝫ meis certaſti. ſic
⁊ ꝓ iſta poſtula ⁊ oĩno delebiť ¶ Archiepẽs
aũt lacrimat⁹ ẽ ꝓpter indulgentiã dicens.
Surge mlier. q² ⁊ ego pctõr ſũ indigẽs in
dulgentia. Qui deleuit tua pctã q̃ſta volu
it. potẽs ẽ tollere ⁊ iſtud a te q̃ tollit pecca/
ta mũdi. Si cuſtodieris ãmõ nõ peccare ⁊
vias dñi ãbulauerꝫ. nõ tm̃ indulgebit tibi
ſꝫ ⁊ gl'a digna eris. Uade ẽ ad heremũ ⁊ in
uenies virꝫ ſctm̃ ⁊ noĩatuꝫ in oĩbꝫ noĩe effrẽ
Iſti da cartã ⁊ poſtulãs placabit deũ ꝓ te.
Mulier aũt ɔcite a ſcõ ad heremũ cucurrit
⁊ trãſiliens longitudinẽ vie ad p̃dictũ ſibi
locũ magni heremite ꝑuenit. Et pulſãs o/
ſtiũ clamabat dicẽs. miſerere mei ſctẽ dei.
Qui p̃ſciẽs ꝓpter quã cãm aſtiterit dixit ei
vade a me mlier q² hõ pctõr ſũ indigẽs et
ip̃e auxilij. Illa aũt ꝓiecit carthã dicẽs Ar
chiepẽs baſili⁹ miſit me ad te. vt orãs ad deũ
deleat iniq̃tatẽ meã. q̃ in ip̃a carthã ɔſcrip/
ta iacet. Ceteras oẽs ip̃e ſcũs orãs deleuit
tu aũt ꝓ vna noli pigritari dep̃cari deũ Ad
te em̃ miſſa ſũ. Nõ filia nõ. Qui ei ꝓ multꝫ
p̃ualuit placare deũ. ⁊ ꝓ vna poterit plus
me. vade ergo ⁊ noli ſtare vt ɔp̃hendas eũ
ante ei⁹ tranſitũ. Mulier aũt ɔcite a ſãcto
effrem reuerſa ẽ ceſareã. ⁊ intrãte ea in ci/
uitatẽ obuiauit corp⁹ portãtibꝫ ſcti baſilij.
Et vidẽs cepit clamare voluẽs ſe ĩ humo ⁊
cãbať cũ ſcõ dicens. heu mihi miſere. heu
mihi ſcẽ dei. ꝓpťꝰ miſiſti me ad heremũ vt
ĩmoleſtat⁹ a me trãſires. ⁊ ecce in acta reuer
ſa ſũ. inuanũ ptrãſiẽs pelag⁹ vie. videat de
us ⁊ iudicet inter me ⁊ te. q² placare potẽs
deũ ad alterꝫ me miſiſti. Et hec clamãs ꝓie
cit carthã ſuꝑ feretrũ ſubtiliter enarrãs de
cã oĩ ꝓplo. ¶ Un⁹ aũt õ clero volẽs vide/
re q̃le pctm̃ eẽt tulit carthã ⁊ abſoluẽs inue
nit eã ſuꝑ totũ inſcriptã. ⁊ clamauit voce ma/

gna dicẽs ad mlierẽ. Inſcripta ẽ carthã o
mulier. q̃d laboras neſciẽs in te factã clemẽ
tiã. Multitudo ẽ vidẽs ãmirabile miracu
lũ glorificauit deũ q̃ dedit ptãtẽ hoĩbꝫ ſuper
terrã dimittere pctã dãs etiã grãm ſuis
ſuis. ⁊ p⁹ mortẽ ſanare oẽꝫ īfirmitatẽ et oẽꝫ
lãguorẽ ſꝫ ⁊ pctã fide accedẽtiũ dimittere
¶ De ioſeph hebreo interſeriť hiſtorie
¶ Hic ioſeph egregius in arte medicinal'
diſcipline valde ꝓbatus ſimul ⁊ illuſtris
cũ fuiſſꝫ in ip̃a ꝑitia ſummaꝫ ſciam hẽbat
tactu ei⁹ vene p̃ſcire caute añ tres vel q̃nqꝫ
dies. ſi q̃s deret de his trãſire tumultibus
ad meliorẽ ſtabilitatẽ. Inuidioſum autẽ a
multitudine medicorꝫ deiſer pr̃ nr̃ baſilius
ex dĩno ſplẽdore p̃ſciẽs ꝙ deret dari ei di
uini baptiſmi donũ valde amabat eũ et aſ/
ſidue ad colloquiũ vocabat illũ: docẽs eũ
regiã viã ſalutis ⁊ veritatis ãbulare. po/
ſtulabatqꝫ illũ diſcedere de polluta religio/
ne ⁊ ꝑ baptiſmuꝫ induere xp̃m. Qui ñ ac/
quieſcebat dicẽs. q² ĩ fide qua nat⁹ ſum in
ip̃a ⁊ finiã. Scũs autẽ dei dixit ei. Crede
ioſeph: nec tu nec ego de iſtis trãſibim⁹ tu
multibꝫ donec renouet te dñs me⁹ ihs xp̃s
ꝑ aquã ⁊ ſpm̃. ſine iſtis eĩ ĩpoſſibile ẽ ĩtroi/
re in regnũ celorꝫ. Nunq̃d ⁊ prẽs tui ñ ba
ptiſati fuerũt in nube ⁊ mari. ⁊ biberunt ex
ſpiritali ſeq̃nti eos petra. petra aũt erat xp̃s
q̃ in nouiſſimis diebꝫ ex ỽgĩe ĩcarnatus: et
ꝓpter nrãm ſalutẽ hũanat⁹. et mirabilia a/
gens paſſus. ac ꝓ prĩbꝫ tuis crucifix⁹ et ſe/
pultus. ⁊ tercia die reſurgẽs in celũ aſcen
dit. ⁊ ſedet ad dexterã prĩs ⁊ veniet in mul
ta gl'a cũ ãgel' ſuis iudicare viuos ⁊ mortu
os. ⁊ reddere vnicuiqꝫ ſm̃ opa ei⁹. Impoſ
ſibile ẽ ẽ ſic dcm̃ ẽ oẽꝫ hoiem in regnũ dei
ĩtroire niſi ꝑ aq̃m ⁊ ſpm̃ ⁊ ꝑticipatiõꝫ viui
ficorꝫ ⁊ incõtaminatorꝫ miſteriorꝫ corpis ⁊
ſanguis ihu xp̃i. Et talibꝫ orõibꝫ ꝓbat⁹ o/
perari⁹ dei cultor colloq̃bať cũ eo. ip̃e aũt
nõ audiebat eũ Qñ ỽo ꝓſpauit deus q̃
ſegregauit eũ ex vtero mrĩs ſue ſuſcipe euꝫ
ſciſpũs grãm debẽs ſcũs de his transferri
tumultibꝫ: dixit eũ occaſiõe ad ſe medicia
lis diſcipline. ⁊ dicit ei Qño vides q̃ erga
me ſunt. Ille a tactu vene ſentiẽs ỽtute ei⁹
mortẽ ĩminere: dixit ad domeſticos ipſius

que ad ſepulturaꝫ ſunt indumēta ꝑparate
iſte ei pene moriť. Dicit ei magnꝰ baſiliuſ
Neſcis qd dicis. dicit ad eū ioſeph hebre
us. Crede dñe ſol cū ſole occidet hodie. Et
dicit ei ſcūs. Et ſi ñ morioꝛ vſqꝫ ad matu/
tinū. qd. dixit hebreꝰ. Nō eſt poſſibile do
mine hoc fieri. vix ei vna hoꝛa erit aīa tua in
te. Sꝫ diſpone iā ecciāꝫ tuā ⁊ res tuas. ñ
eñ obſcurabit dies hodie in te. Dicit ei ſā
ctus. Et ſi vixero in craſtinū vſqꝫ ad hoꝛā
ſextā quid facies. Qui ait. Ego moriar. di
cit ei ſcūs. Etiā vt moriarꝫ pctō. viuas au
tē in xpo tuo. dicit ei hebreꝰ Scio qd dicꝫ
⁊ facio iuſſionē tuā ſi ſicut dicis fit. Cuꝫ in/
ranitis hoꝛribilibꝫ ꝑmittēs. qꝛ ſi vixerit di
diſcipulus oīno accipe ſci ſpūs gratiā.
Dei cultoꝛ pr̄ nr̄ poſtulauit deū additōem
vite dari ſibi vt illū hebreū ſaluaret. miſit
ergo ſcūs mane ⁊ vocat hebreū. q diffidēs
aduenit putās oīno eū moꝛtuū. ⁊ vidēs il
lū viuētē in ſtupoꝛe factꝰ eſt. ⁊ ꝓiciēſ ſe ad
pedes eiꝰ dixit. in vo coꝛde dico nō ē deꝰ
magnꝰ ſicut xpianoꝝ. ⁊ nō eſt deꝰ amplius
eo. Nego ḡ xpe odibilē religionē iudeoꝝ
⁊ accedo fideli vitati xpianoꝝ. iube ḡ ſine
dilatōe dari mihi in xpo ſignaculū ⁊ ſcūm
baptiſma ⁊ toti domui mee. Dicit ei ſcūs
dei. Ego manibꝫ meis baptiſo te ⁊ oēm do
mū tuā. Procedēs ḡ iteꝝ medicꝰ ⁊ tāgēs
dexterā manū eiꝰ dixit ei. Laſſe ſcē ſunt v
tutes tue dñe ⁊ natura tua valde defecit.
Dicit ei ſcūs. Hēmꝰ nature creatoꝛē con/
foꝛtātē nos. ⁊ ſurgēs venit in ſcām dī eccle
ſiā. ⁊ coꝛā oī ꝑplo baptiſauit eū cū tota do/
mo eiꝰ: vocās nomē illiꝰ iohānes. Cōicās
aūt eū viuificis miſterijs aſſumpſit euꝫ et
duxit in doꝛmitoꝛiū ſuū dās ei eſcā. ⁊ doce
bat eū que ſunt vite eterne: adijciēs eū o/
uili ſuo cū mulieribꝫ ⁊ filijs nouiter electū
militē. Medicꝰ aūt ſeqntibꝫ diebꝫ ꝑtrāſi/
bat bñdictōnales domos. ⁊ dabat donataꝫ
ſibi de medicina pecuniā ⁊ qḋ ei erat rſidu
um. Et circa hoꝛā nonaꝫ ſtetit magnꝰ pr̄ nr̄
baſiliꝰ ad miſteriū miſſe in ſcā eccia ſiľ cum
electis cleri ⁊ ciuitatis capitaneis. ⁊ iterū
cū ipſis panē diuiſit. eos inſtruēs ⁊ oſculāſ
eos in oſculo ſcō. ⁊ nouū xpi militē ꝯmen/
dans etiā ⁊ oēs dño atqꝫ diſpoſitā ſibi con

ſepelire ſumpſit terciā ꝑtē que a dño data
fuit ei cōionis. ⁊ recūbens ī lecto grās egit
extēſe dño ⁊ dō nr̄o in ꝑegrinatōe a coꝛpe
⁊ fide medici. ⁊ adhuc gr̄e cū eēnt ī oꝛe eiꝰ
reddidit dño ſpm̄. ⁊ additus eſt pncipibꝫ
ſacerdotuꝫ. ꝑdicatoꝛibꝫ qꝫ magnis. magni
verbi tonitruū. Uidēs aūt ex hebreis fide
lis medicꝰ. qui ſicut dixit hō dei ⁊ magnꝰ
pꝛinceps ſacerdotū baſiliꝰ ſic ⁊ reqeuit. ca/
dens ſup pectꝰ eiꝰ cū lacrimis dicebat. ve
ſerue dei baſili. ſi ñ voluiſſes nec mō moꝛtu
us fuiſſes. Craſtina aūt ꝯgregata ē multi/
tudo. ⁊ duxit honoꝛificū coꝛpꝰ eiꝰ qui vicit
materialē inſtatōnē in ſcām ecciam cū oīni
oblatōe aromatū ⁊ timiamatū ſepeliētium
Audiēs aūt gregoꝛiꝰ nazāti ep̄s currēs et
ipē aduenit ⁊ vidēs honoꝛificū coꝛpuſ ceci
dit ſup illud. Et lamētās multū ad oꝛōnē
hoꝛtabať ꝑplm̄ in ymnis ⁊ cāticiſ ſpūalibꝫ
cū decēti honoꝛe glorioſam mēoꝛiā magni
ſacerdotis facere. ſimulqꝫ ꝯcurrētibꝫ duo/
decim ep̄is ⁊ multitudine ciuitatis dpoſu
erūt eū in archariſmū marmoꝛeū in tēplo
ſci ⁊ glorioſi martiris yſichij: vbi ⁊ leōciꝰ
añ eum ep̄s cū ceteris doꝛmit. Requieuit
aūt angelicā vitā in terra agēs magnꝰ baſi
lius mēſe ianuario die pꝛima. quīto āno i/
ꝑerij valētis ⁊ valētiniani. mēoꝛiā ſue vite
derelinquēs eccīe que eſt ſm opatōnē ſci
ſpūs ꝯſcripta cū eo in celeſti libꝛo in glām
⁊ laudē dñi nr̄i ihū xpi. cui cū pr̄e eſt glā ſi
mul ⁊ ſcō ac viuifico ſpū nūc ⁊ ſp ⁊ in ſecu
la ſeculoꝝum Amen.

Explicit vita beatiſſimi Baſilij archi/
ep̄i ceſaree capadocie.

Incipit vita ſancti patris Effrem.

FRatres enarratōnē volo fa
cere de Baſilio mēoꝛabili ⁊
effrē ſyro que ſunt apḋ deū
⁊ pr̄e nr̄o viſoꝛe. que etiā de
ſcō ⁊ nō mētiēte oꝛe eiꝰ audiui. Eſt aūt ſic.
Effrē mēoꝛabilis cū eēt in heremo quadā
ſplēdoꝛe ſpūs ſci illuſtrāte vidēs quēdam
de amatoꝛibꝫ eius ⁊ interrogatōne diſcenſ

mirabilia opa p̄ris noſtri baſilij ſine inter-
miſſione poſtulabat reuelari ſibi q̄lis eſſet
magn⁹ baſili⁹. In extaſi g̃ fact⁹ vidit colū-
nā ignis cui⁹ caput ptingebat celū. ⁊ voceȝ
deſup dicentē audiuit Effrē effrē. quēad-
modū vidiſti colūnam iſtā ignis talis ē ma
gnus baſili⁹. Et ɔtinuo accipiēs interp̄teȝ
eo q̄ neſciebat loqui grecā linguā venit ad
magnā eccliam magni noīs ceſaree capado
cie. pueniens in ipſa ſancta feſtiuitate ſan-
cte theophanie. ⁊ intrans eccl̃ā vidit pceden
tem in eccl̃a magnū baſiliū ⁊ dicit ſequenti
ſe. inuanū laborauim⁹ vt ſuſpicor frater iſte
eſt in tali ordīe cū ſit nō ē quēadmodū vi-
di. vidit eſt eū indutū ſtola candida. ⁊ qui
circa eū erāt ſacrū clerū candidiferū. Et p
cedente eo ſtans in loco occulto eccl̃e. deſpe
rabat p hmōi materia dicēs ſecū. Nos q̄
portauimus pondus diei ⁊ eſtus nihil cōſe
cuti ſumus. ⁊ hic in tali cum ſit ſtipatōne et
honore humano columna ignis eſt. Miror
valde. Iſta igit̃ eo ſic loquente: mittit
ſanctus baſilius archidiaconū ſuū dicens
Uade circa portā occidētalē ⁊ in angulo ec
cleſie inuenies abbatē effrem hn̄tem cucullā
cū altero quodā cū parua barba puſillū ⁊ cete
ra de vultu ei⁹ ⁊ dicēs ei. Iube. intra preſ-
biteriū. vocat te p̄r tu⁹ archiep̄s Et diſcēs
dn̄s effrē p interp̄tem que dicebant̃ rn̄dit
dicēs. Errasti frater nos pegrini ſum⁹ Et
abiēs archidiacon⁹ retulit beato baſilio iſta
Magno aūt baſilio ſacros libros legēte: vi-
dens ſcūs effrē linguā igneā loq̄ntē per os
eius. Et dicit ſcūs archidiacono. Uade ⁊
dic ei: dn̄e effrē iube. intra ſcm̄ p̄ſbiterium
Obſtupuit ergo in iſtis ſcūs effrē glificās
deū ⁊ genuflectēs rn̄dit dicens. Uere ma-
gnus baſili⁹. vere colūna ignis. vere ſp̄ūſſanct⁹
loquit̃ p os eius. Poſtulauit aūt archidi-
aconū excuſare ſe. ⁊ vt magis poſt miſteri-
um in ſecretario ſalutaret eum. Intrans
itaq; poſt ɔpletōnē miſterij baſili⁹ magn⁹
in ſecretariū vocauit ſcm̄ effrē. ⁊ in dn̄o ſa-
lutatōem ei reddidit dicēs. Bn̄ueniſti o p̄r
filioꝝ heremi. bn̄ueniſti qui multiplicaſti
diſcipulos xp̄i in ipa heremo ⁊ demones e-
minaſti in xp̄o. in quib⁹ labor tuus pater ve
niſti videre pctōrem hoīem. det tibi de⁹ mer

cedem ſm̄ laborē tuū. Et rn̄dens ei honori
ficentiſſimus effrem ⁊ p̄dicens oīa que i
corde eius erant colēda. ſimul cum coeſſen
te ſuo abbatem cōicauit de ſanctis manib⁹
eius. ⁊ faciēte eo caritatē dixit ſanct⁹ effrē
Pater honorificētiſſime. vnā poſtulo grāȝ
a te annue eā dare mihi. Qui ait ad eū Iu
be ⁊ dic que videnf̃ tibi. Multa eniȝ debeo
maxime p labore tuo ad meā pn̄iā. dicit ei
honorificētiſſimus effrem Scio pater ſcē
q² q̄cūq; poſtulaueris a deo tribuet ti-
bi. ⁊ volo vt dep̄ceris dn̄m quatenus loq̄r
grece. Qui ait. Sup virtutē meā poſtula
ſti. ſed q² fidelr̃ petiſti veni p̄r honorificen
tiſſime ⁊ heremi magiſter poſtulem⁹ dn̄ȝ
pōt eſt facere voluntatē tuā. Scriptuȝ eſt
eſt. Uolūtatē timētium ſe faciet ⁊ dep̄cati
onem eoꝝ exaudiet ⁊ ſaluos faciet eos Et
faciētes orōnē in multā horā reſurgentib⁹
eis dixit magnus baſili⁹. Cur dn̄e effrē nō
accipis ordinatōnem p̄ſbiterij q² decet te.
Dicit ei p interp̄tem ſcūs effrem. q² pctōr
ſum. Rn̄dit ei ſcūs Utinā peccata tua ego
habuiſſeȝ. Et dicit ei. Flectam⁹ genua. Et
iacētib⁹ eis in humo poſuit manū ſuā i ſan
ctum effrē magnus ſacerdos. ⁊ dixit ei q̄ ſūt
diaconi Et dixit. iube. ſurgere nos fac. A-
perta ergo lingua eius dicit ſcūs effrē gre-
ca ligua. Suſcipe. ſalua. miſerere. ⁊ cuſto
di nos deus grā tua. Tūc impletum ē qđ
ſcriptum eſt in pp̄heta. Tūc ſaliet claudus
ſicut ceruus: ⁊ apta erit lingua mutorum.
Et loquēte eo grece in ipſa hora glificaue-
runt deum oīpotentē ⁊ exaudientem poſtu
latōnem dep̄cantium ⁊ timentiuȝ ſe. Et ſpi
ritualiter letātes p tres dies atq; ordinās
ſanctus ſacerdos interp̄tem in diaconem.
ipum vero beatum effrem in pbr̄m dimiſit
eos in pace. glorificantes deum in omnib⁹
que audierunt ⁊ viderunt ſicut locutus eſt
ad eos.

Finit vita beati patris Effrem. ⁊ p ɔſe
quens liber primus Uitaſpatrum